Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 9

ZBIÓR RĘKOPISÓW RÓŻNEJ PROWENIENCJI

793. Polskie towarzystwo demokratyczne. Materiały archiwum towarzystwa.

1834-1836. Litografie. K.126.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

О/н 793

Міністерство культури УРСР
ЛЬВІВСЬКА ДЕРЖАВНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Львів, ГСП-І, вул. Стефаника, 2

Министерство культуры УССР
ЛЬВОВСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ
НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА
Львов, ГСП-І, ул. Стефаника, 2

Towarzystwo Demokratyczne Polskie

1834-1836

Sekcja Centralna
T:D:P:
do
Obozu tegoż Towarzystwa

Nr 1. Poitiers. dnia. 29. Listopada 1834 r.

Obywatele!

Sekcja Poitiers, powołana wolą Waszą do wypełniania obowiązków centralizacji, instaluje się w dniu dzisiejszym, jako Sekcja Centralna Tow.a Dem.a Pols.a – Zdarzył wypadek, iż akt ten, odbywa się w czwartą rocznicę Rewolucji Polskiej; rewolucji śmiało zdradzonej, łatwo zgubionej, dla tego, że nie tryumfowały zasady wiary naszej politycznej. Smutne wspomnienie niech zmniejszy niepłonna nadzieja szczęśliwej przyszłości. Żadna siła ludzka, nie wstrzyma postępu wyobrażeń, którémi się duch wieku opiekuje.-

Jak wielka jest moc prawdy, Obywatele, że przy tysiącznych wewnętrznych i zewnętrznych przeszkodach w działaniu, samo istnienie Towarzystwa Dem.a, zrodziło przeważną rewolucyę umysłową w tej części polaków, którą tylko patryotyzm wyprowadził z ojczyzny na zachód Europy. Niech więc nikt nie utrzymuje, że Towarzystwo związane okolicznościami nic dotąd nie zdziałało. Przeszło ono najpierwszą kolej która spotyka zwykle wszelkie przedsięwzięcia reformy towarzyskiej, i skoro w środ przeciwności i prześladowań wytrwało w zamiarach i byt swój utwierdziło, już znaczna część jego missji jest chwalebnie dopełnioną.- Sam wyraz: demokracja, niepojmowany w początkach, bronny przez nieprzyjaciół postępu, znieważony przez ich wpływ na niewiadomość, – swą własną siłą, swojem boskiem znaczeniem, zwyciężył uprzedzenie i złą wolę przeraził. Mniéj więcéj pojmujące prawdę, masy wychodźców, prawie mechanicznie z nim sympatyzują, a nawet zdeklarowani nieprzyjaciele demokracji, zamierzający jéj zniszczenie, ulegając powszechnemu popędowi, zmuszeni są bluźnić nam i sobie, przybierając nazwisko demokratów.- Jeżeli takie skutki sprowadziło samo prawie istnienie towarzystwa, jakaż przyszłość dla jego działań, jeżeli je przedsięweźmie na zasadzie utrwalonego wewnętrznego porządku, przez silną i nieustającą zewnętrzną propagandę?-

Sen.

Ten cel, sprowadził dzisiejsze zmiany. W przeniesieniu Centralizacji upatrywało Towarzystwo jedyny środek niezwłocznego dokonania swoich urządzeń. Myśl ta nie była nową. Od kilku miesięcy objawiała się ona w projektach różnego rodzaju, które właściwą Drogą niedochodziły Towarzystwa. – Sekcja Poitiers obliczając swoje siły, bez zarozumienia lub fałszywej skromności, ciężar centralizacji ..... podług pojęcia swojego uważała za większy nad jej środki, i dziś nawet, gdy silniejsza nad wszelkie względy konieczność, nakazała jéj przyjąć wielkie obowiązki przez Towarzystwo na nią włożone, uroczyście oświadcza, iż pomimo najzupełniejszego poświęcenia się nowym swoim powinnościom, osiągnienie pożądanego skutku upatruje jedynie w najzupełniejszém współdziałaniu całego Tow^a. Dla tego obowiązki swoje rozpoczyna wezwaniem wszystkich członków Towarzystwa demokratycznego polskiego, o udział czynny, spieszny i nieprzerwany w dziele organizacji. –

Wezwanie to nie jest bez powodu. Sekcja nasza, jako sekcja Prac Wewnętrznych miała sposobność nabycia smutnego doświadczenia, iż w decyzjach najważniejszych przedmiotów, wielu członków nietylko zaniedbuje zwoszenia się w celu rozbioru rzeczy, ale nawet niedopełnia koniecznego obowiązku w prostem objawieniu woli swojej przez wotowanie. Jakże utrudnione zostaną czynności centralizacji, jeżeli zwłoka lub całkowite zaniedbanie głosowania, staną na przeszkodzie spiesznemu wyprowadzeniu woli towarzystwa w rzeczach niecierpiących zwłoki ? – Dla tego również, zmuszona jest Sekcja Centralna, przy rozpoczęciu urzędowania swojego, wyznać tę p r z y k r ą prawdę: iż wielu członków Towarzystwa, zapomina swoich powinności, których zupełne zaniedbanie niczém usprawiedliwić się nie może. – Niechaj więc całe Tow^a, pomnąc na obowiązki swoje, i na wielkie cele do których dąży, przynosi Sekcji Centralnéj tę stanowczą pomoc, która jest warunkiem jej politycznego działania.

Rzeczą jest widoczną, iż brak dokładnego wewnętrznego urządzenia, był głównym powodem opóźnienionego biegu Tow^a. I tego braku wynika wszystko złe, któremu zaradzić należy bez zwłoki. Tę prawdę uznając Tow^a, poleciło nowej centralizacji zajęcie się wyłączne doprowadzeniem do skutku od tak dawna roztrząsanéj Organizacji. Aby tego dopełnić mogła, aby prace swoje opierała na ogólnie przyjmującéj objawionéj myśli Tow^a, aby korzystała nakoniec ze światła i indywidualnych pojęć jego członków, potrzebą jest niezbędną, iżby sekcje i pojedyncze osoby, mające do tego sposobność, uwagi swoich w tym ważnym przedmiocie udzielić jéj chciały. Przyczyni się to stanowczo do dokładności projektu, a tem samem do oszczędzenia czasu w ukończeniu dzieła organizacji.

Głównym przedmiotem tych uwag jest: 1° Ustawa i Organizacja 2° Manifest Towarzystwa. 3° Utworzenie pisma poświęconego propagandzie demokratycznéj.

Co do 1go.– Czyby w ustawie mającéj bydź ogłoszoną na zewnątrz, nie należało umieścić na czele, wyznania wiary naszéj politycznéj, którego słusznie wymagać muszą przystępujący do Towarzystwa? Czyliby nienależało ograniczyć się, w tej Ustawie: wspomnionem wyżej wyznaniem wiary, ścisłem opisaniem Centralizacji i ogólnemi tylko zasadami budowy Towarzystwa? Czyliby nakoniec niewypadało zostawić innych szczegółów jako przemijających, w oddzielnéj organizacji wewnętrznéj?– Duch wyznania wiary i urządzenie centralizacji, ściągną bez wątpienia przedewszystkiem uwagę waszą Obywatele. Wynaleźć należy sposoby, aby utworzyć centralizację Towarzystwa godną powołania swojego, i dać jéj zarazem środki odpowiedzenia temu powołaniu. Powinna mieć usposobienie i siłę. Jeżeli tego rodzaju instytucja nieposiada jednego i drugiego, traci swój charakter, jest tylko pocztą centralną.– Ostatnia organizacja Tow.ª, z niektóremi zmianami, dostarczy materyałów do nowéj. Lecz jest najwidoczniejsza potrzeba zastanowienia przepisów, które dotyczą członków zaprzestających o obowiązkach, nie dających wiedzieć Centralizacji o swoim pobycie i uchylających się od głosowania.– Czyliby nienależało w przypadku powiedzianéj obojętności wyrzucić z łona Towarzystwa martwe jego części?– Zasada odrębnego działania przez 3/4 na 4/5 głosów przyjęta, ale podróżnych dla braku potrzebnéj liczby wotujących w prawo niezamieniona; oraz będące od dawna przedmiotem rozpraw zdanie: Kto „nie z nami ten przeciwko nam" zasługują również w tej Kategoryi na rozbiór wszechstronny. Duch urządzeń opierać się musi na rozwiązaniu ostatecznem tych kwestyi, na przekonaniu o ich użytku lub niedogodności.–

Co do 2gie.– Czyliby przez Manifest, wykazujący system działań Tow.ª, nie zapowiedzieć drogi, jakiemi przez wzgląd na lokalność Polski, reforma socyalna może bydź w tym kraju doprowadzona do skutku? Podróżnych, nieprzyjaciele nasi krzywiąc licznemi środkami opinię publiczną na ziemi ojczystéj, głoszą, iż treścią nauki Towarzystwa Dem.ª są mordy i pożogi, że jego wstęp do Polski będzie hasłem rzezi powszechnéj.– Do potwarzy wymierzonéj przeciw Tow.ª, tłoczą jeszcze pokrzywdzenie ludu polskiego. Niema w Europie narodu, w którymby wiara demokratyczna, mniejszym kosztem krwi upowszechniona bydź mogła.– Państka nieprzyjaciół ludu, wniknie w Ojczyznę naszéj w obliczu mas, tchnących polską prawością i poświęceniem bez granic dla rzeczy publicznéj. Tylko dwa silne stronnictwa, rozlew krwi zapowiadają. W Polsce, arystokracja upadnie własną niemocą; nie jest w stanie wypowiedzieć wojny ludowi. Bez rzezi i pożogi wzrośnie na téj ziemi drzewo wolności.–

Co do 3gie.– Jeżeli niepodobném jest wydawanie Dziennika w imieniu Tow.ª Dem.ª, czyliby z nadaniem temu pismu charakteru urzędowego tylko co do akt Tow.ª, nienależało zająć się bez zwłoki stworzeniem redakcyi, mającéj obowiązek pracowania nad częścią jego nieurzędową? Czyliby taki dziennik propagandy demokratycznéj, niemógł bydź otwarty dla członków i niezłonków Tow.ª, z zostawieniem redakcyi: prawa przyjmowania lub odrzucania pism nadesłanych? Czyliby nakoniec, wyrzekłszy się polemiki w przedmiotach przechodnich, nie powinien bydź w zupełności oddany przystępnemu urządzeniu Polski, jéj reformie politycznéj, socyalnéj i religijnéj?–

Temi środkami należycie zgłębionémi i spiesznie przedsięwziętémi, weszłoby Tow.ª na drogę czynniejszego życia. Organizacja wewnętrzna nada mu ruch regularny i ułatwi środki działania. Wyznanie wiary i ustawa, wykaże Emigracyi jego naturę i nic nie zostawi do żądania tym, którzy połączenie się z nami chcą oprzeć na istniejących już prawach. Dziennik nakoniec propagandy demokratycznéj, posłuży do wykonania najważniejszego obowiązku: rozszerzania zasad Towarzystwa wśród błąkających się wychodźców polskich i przeniesienie ich na ziemię ojczystą.–

Powinno tkwić w pamięci wszystkich, że usiłowania i prace Tow^a, mierzyć się tylko mogą wpływem, jaki na ujarzmiony dwudziestomiljonowy lud polski wywierają lub wywierać będą. Dotychczas żadnego ruchu w kraju naszym nie poprzedziło — przygotowanie przyszłego urządzenia. Dla tego najszlachetniejsze poświęcenie w braku zasad lub praw, które panować były powinny, rzucało się w objęcia osób, niszczących przez zdradę lub nieudolność nieobliczone korzyści, krwią ludu okupywane. Czyliż te drogie chwile, które Tow^o na ziemi francuzkiej przepędza, nie powinny być obrócone na rozpoznanie złego, które uciskało i uciska Polskę, i na obmyślenie środków, użytecznych w chwili oswobodzenia?

Pospieszajcie przeto obywatele, z udzielaniem sekcji Centralnej waszych myśli, i widoków, dotyczących urządzenia i dalszych działań Tow^a. Korzystać niecierpliwemy się z waszego światła, doświadczenia, i obywatelskiej gorliwości. Oczekiwać będziemy do dnia 21^go grudnia b. r. na wasze rady i postrzeżenia, poczém zajmiemy się wykonczeniem projektów, które to wzajemne zniesienie się potrzebnem uczyni. Ich dokładność zależeć będzie od waszego współdziałania, my według sił naszych dopełnimy obowiązku.—

Pozdrowienie i braterstwo.

Sekretarz S. C. Alexander Molsdorf.

Prezydujący na posiedzeniu K. Postempski.

Sekcja Centralna

Nr 2. Towarzystwa Dem^ego Polsk^iego

Na installacyjnem posiedzeniu swojem odbytem w dniu 29m Listopada 1834 roku, urządziwszy się podług form przyjętych dawniej przez Sekcję prac wewnętrznych, — postanowiła:

1° Zawiadomić ogół Towarzystwa o rozpoczęciu swoich czynności i zaweziwać go do nadsyłania uwag w przedmiocie Ustawy, — organizacji, manifestu i redakcji pisma Tow^a, co dopełnione zostaje przez stosowną odezwę.

2° Powołać Sekcję paryzką do niezwłocznego przesłania jej aktu Towarzystwa D. P.

3° Pragnąc należycie odpowiedzieć swemu powołaniu, postanowiła starać się o pomnożenie swego Kompletu kilku członkami którzyby swem światłem i pracą wzmocnili jej siły moralne, a tem samem skuteczniejszem czynili jej usiłowania o dobro Tow^a.—

4° Z powodu koniecznej potrzeby utrzymania ścisłej kontroli Tow^a, i liczby czynnego Ogółu, wezwać zadecydowała i niniejszem wzywa wszystkie Sekcje i członków, o nadesłanie najdalej na dzień 31 Grudnia 1834 r. list imiennych, członków w miejscu ich pobytu znajdujących się, z wyrażeniem ilości pobieranego wsparcia. Po upływie tego terminu ci tylko z pomiędzy członków nieznoszących się z Tow^m do listy czynnego ogółu będą wpisani, którzy przed nim usprawiedliwią powody, dla których niezostawali z nim w należnych stosunkach. Aby zaś powyższe wezwanie niebyło obce członkom, zamieszczonym w liście Tow^a z d: 29 Maja, w kategorji nie wiadomych z zamieszkania, zleca przeto Sekcja, którym ich pobyt jest wiadomy albo Sekcję Centralną o ich zamieszkaniu, albo ich samych o niniejszem rozporządzeniu zawiadomić.—

5° Nim stosowne prawo o podatkowaniu w Tow^ie, przez jego ogół przy rozbiorze ustawy uchwalonem zostanie, zleca wszystkich członkowie dla załatwienia bieżących wydatków Tow^a nadesłać do Sekcji Cent:

pobierający po 60 f. miesięcznie — po 1 f.
pobierający po 45 f. dto — „ 50 cs
pobierający mniej jak 45 fr. tyle ile im możność dozwala.—

Nareszcie zawiadamia, iż przy zatwierdzeniu czynności Sekcji P. W. w myśl artykułów 12 i 13 Ustawy dla tejże Sekcji, wyznaczyła Sekcję Caen, do tymczasowego sprawowania obowiązków art 15 litt b. i c. S. P. W. wskazanych, dopóki Towarzystwo wotami swemi nie wyznaczy punktu porozumienia się swego, względem przekroczeń centralizacji.—

Pozdrowienie i braterstwo

Z polecenia S. C. Korrespondenci
A. Chrystowski. Marcelli Nowodworski
Alexander Molsdorf. Sekretarz S. C.

---

wytłoczono d. 1 Grudnia 1834 r. w Otografii P. A. Pichot w Poitiers.

Sekcja Centralna

Tow. Dem. Polsk.

do

Ogółu tegoż Towarzystwa

№ 87. Poitiers dnia 25go Grudnia 1834. r.

Obywatele!

Oczekując na zdania Wasze, co do ogólnych rysów przyszłej budowy Towarzystwa, Sekcja Centralna zajmowała się wewnętrznem urządzeniem swojém i przygotowaniem materyałów do ustawy i organizacyi. Z upłynionym dniem Dwudziestym pierwszym Grudnia, który według odezwy z d. 29. Listopada był terminem ostatecznym do nadsyłania uwag Waszych, rospoczęła prace dotyczące tego przedmiotu. Wiele Sekcyi objawiło swe myśli, które jakkolwiek niewyjmują systematycznego rostrząśnienia wszystkich głównych punktów naszego organicznego prawodawstwa, posłużą jednakże znakomicie do dokonania tego dzieła. Możemy was zapewnić, iż w pierwszych dniach Stycznia r. przyszłego, projekt Ustawy i Organizacyi przedstawiony wam zostanie.-

Dokonanie tej czynności jest głównym warunkiem porządnego działania, i oczekiwanych skutków w ważnym zawodzie jaki Towarzystwo przedsięwzięło. Istnieje ono wprawdzie sprowadziwszy widzialną rewolucyą wymowną w Emigracyi Polskiej; jeżeli niezrobiło wszystkiego co mogło, przyczyna tego leży w braku Urządzeń stałych, któreby na zewnątrz, naturę Towarzystwa niedwuznacznie wykazały, a wewnątrz działania jego prostemi, prędkiemi i skutecznemi uczynić mogły-

Czuło to prawdę Towarzystwo, gdy przenosząc Centralizacyją z Paryża poleciło nowéj, wyłączne zajęcie się doprowadzeniem do skutku od tak dawna pożądanego wewnętrznego urządzenia. Tej potrzebie, wszystkie inne na chwilę ustąpić muszą, skoro na jéj zaspokojeniu polega możność wyprowadzenia rzetelnéj woli Towarzystwa w tém, co głównie jego byt i działania obchodzi. Wszystkie przeto, a nawet wprowadzone w dyskusyją i nierozwiązane kwestije, z natury rzeczy zawieszone w obecnym czasie być muszą, dla tego samego, aby na podstawie stałej organizacyi, dokładnie roztrzygnione być mogły-

Kiedy całe Towarzystwo, ważnością organizacyi przejęte, w du-

duchu powyżej oznaczonym wszystkie działania swoie kierunie, na dwóch punktach rozrzuconey korporacyi naszéj spostrzegać się dają szczególne ruchy sprzeczne z tem dążeniem ogólnem, nosząc na sobie cechę lub nayawniéj obojętności, lub nieuszanowanie zasad Demokratycznych, które czynem słowem bydź niepowinny i nie mogą. Przedsiębrawszy iuż stosowne kroki i gotowa użyć całey siły na manowanie waszym oparciu, celem zasłonienia Towarzystwa od złośliwych destrukcyjnych zamachów, Sekcya Centralna ma za obowiązek zdać sprawę z tego wszystkiego, co Obywatelską gorliwość waszą obchodzić może.

Niemamy potrzeby przypominać jakie powody czerpane w dwóletniem smutném doświadczeniu, skłoniły Towarzystwo do przeniesienia Sekcyi Centralnej z Paryża i ograniczenia czynności swoich obecnych dziełem organizacyi. Po ogłoszeniu téj woli waszéj, wydział wykonawczy w Paryżu, płód byłey Sekcyi Centralnéj, nieprzyznany przez Towarzystwo, dotąd się niezwiązał ani też Sekcya zamknięcia współczesnego działań swoich Centralnych nieogłosiła. Każda instytucya instalująca się publicznie tymże trybem rozwiązać się powinna, w chwili kiedy iéj byt przypuszczony lub rzeczywisty ustaie w skutek wyraźney woli panuiącego ogółu. Wydział wykonawczy podźwignął niedopełnienie tego obowiązku a przez samoto opuszczenie czynu, przebiegł rozciągłe pasmo nadużyć Centralizacyi Paryzkiéj i stanął w szczególnéj sprzeczności z wolą całego Towarzystwa. Byłoby trudno pojąć to postępowanie, tem trudniéj jeszcze ocenić rozesłanie przez tenże wydział okólnika datowanego d. 1ego Grudnia. Pewnie dał skompromitowaś iuż Paryż własnem wyznaniem w okólniku swojem. Prócz tego iednak mieszczą iuż rzeczy, iż odezwa z d. 1. Grudnia, która doszła do Poitiers w dniu 10ym tegoż miesiąca wydana była z Paryża dnia 8go. Tymczasem wiadomość o rezultacie wotowania na zmianę Sekcyi Centralnej, przesłana została z Poitiers do Paryża w dniu 28 Listopada a Akt instalacyjny Sekcyi Centralnéj stałejszéj w dniu 2 Grudnia r. b. oraz poźniéj nieco to iest 7. 4. t. m. pismo Sekcyi naszéj domagaiące się złożenia akt, biblioteki i remanentu kassy byłey Sekcyi Centralnéj. Tym sposobem, tak zwany wydział wykonawczy, po ogłoszeniu woli Twéy co do przeniesienia Centralizacyi okólnik swój rozesłał z następny rozesłać obiecuiąc na domaganie się zaś złożenia akt, biblioteki i remanentów kassy, była Sekcyja Centralna wcale nieodpowiedziała. Zrobiliśmy wielką przysługę, składowi instytucyi Demokratycznych paryzkich gdy na chwilę uważamy to postępowanie za dalszy ciąg ich historycznéj niezrymowości. Sądzimy iednakże iż Godnemu Twéy Demokr. w stolicy widzący konieczną potrzebę zostawienia tam dozwanéj czynności działań centralnych Centralizacyi powinni byli dać

przede-

przedewszystkiem przykład rzetelnego zamiłowania Zasad Demokratycznych przez współdziałanie nieprzerwane i prawne, przez uszanowanie woli ogółu. Stawimi byli po przeniesieniu Centralizacji, którego potrzebę tak wyraźnie uznało Towarzystwo, przystąpić ją jako Sekcja szczerego serca, właściwą drogą do dzieła organizacyi, i po dawnych grzechach zatłuszyć wstręt na zawsze Duch nimby jakiej-kolwiek misyi od niego żądać śmieli.

Przedmiot funduszów dla własnego interesu bytu Sekcji Centralnej Paryzkiej nieurpi najmniejszej zwłoki tembardziej że co do kategorii składek wnoszonych na korzyść braci naszych w Havre, dowiadujemy się z oświadczenia iż te znajdują się w ręku byłego Centralizacji Obyw. Ratajskiego; jak gdyby Towarzystwo pojedynczej osobie a nie Centralizacji przesyłało publiczne fundusze; jak gdyby wolno było przelewanie odpowiedzialność z korporacji na osobę, z najnayarmniejszą obojętnością uważać prawie za stracony grosz z wysiłkiem składany, na przyniesienie ulgi cierpiącym braciom naszym.

Z drugiej strony, część członków Sekcji na wyspie Jersej pismem swoim z dnia powzięła się ogłaszać iż niemając udziału w poprzednich kilkomiesięcznych czynnościach Towarzystwa uważając te czynności za zmieniające bez ich przychylenia się naturę Jego są przymuszeni uznawać teraźniejsze stowarzyszenie za inne od poprzedzającego, powstać przeciw jego działaniu i być względem niego Stroną. Ten niebaczny krok, starają się opierać na systemie odrębnego działania i przeniesienia Sekcji Centralnej z Paryża. - Sama myśl mianowania Sekcji Towarzystwa, przez garstkę osób niemających w nich udziału, jest w całem znaczeniu tego wyrazu Anarchiczną i destrukcyjną. Dowody na których się opiera część Sekcji Jersej są w równej mierze słabe i nic nieznaczące, ważną, powiedzieć można żywotną kwestyją dotychczas stanowczo rozwiązaną. Bardzo znakomita większość wotujących oświadczyła się za niem; ale gdy bezrząd, w braku dostatecznej organizacji nie pozwolił w tem ważnem przedmiocie wyczerpać całego Dnia i decyzji Jego większości; gdy rozmaite rozumienie tego systemu, przez poszczególne Sekcje i Członków wymaga dostatecznego i ostatecznego rozbioru tej kwestii, gdy nakoniec jak powiedzieliśmy wyżej, wszystkie rozpoczęte już nawet dyskusye ustąpić powinny głównej potrzebie organizacji, przez to zostanie dotąd w zawieszeniu i powinna być przedmiotem dojrzałej rozwagi, jako w położeniu obecnem stanowczą. Lecz gdyby nawet rozstrzygniętą już była w myśli przeciwnej kilkanaście Członkom Sekcji na wyspie Jersej, czyliż droga uważania Towarzystwa za inne od pierwiastkowego

wego

wego, i w tém charakterze występowania, iest czystą i właściwą? Wie przy każdej decyzji, mniejszość mogłaby występować przeciw dawniejszej w zdaniu większości w charakterze oddzielnego Towarzystwa. Czyliż nie leży w naturze stowarzyszeń, aby na przypadek omyłkowych nawet postanowień większości, mniejszość w łonie samego Tow. starała się wybudzić przekonanie o prawdzie, nie zaś występować jako nieprzyiaciel. Na pierwszej myśli lub czynności poświęcać chciała całe jego przeznaczenie w tém położeniu zatargi, niema Demokratycznego Ducha, niema tego ducha który ożywia Tow. nasze i iest przepowiednią osiągnienia za jego iedynie pośrednictwem zamierzonych celów.

Drugi powód dziwnej reklamacyi części członków Sekcyi na wyspie Jersey, wyraźniej iszcze wystawia ią naturę. Sekcya Jersey po uchwale przez niezmierną większość Towarzystwa przenoszącej Centralizacyią z Paryża, uznaie tylko tamtejszy wydział wykonawczy; więc to apostołowie wszechwładztwa ogółu, poważaią się podkopywać iego prawa, więc przywiązanie do niedołężności paryzkiej, ma zamienić nasze jawne i ogólne działania w kolezyne zatargi. Niedziw więc iż w powszechném byłego wydziału wykonawczego i Członków na Wyspie Jersey widocznie postrzegać się daie pewne pozrzewieństwo.

Sekcya Centralna, zwracaiąc z całem Towarzystwem wyłączną uwagę na dzieło Organizacyi i unikaiąc przerywania tej czynności innemi podrzędnemi przedmiotami, w przekonaniu naszem iż duch Tow. objawiaiący się tak gorliwie, we wszystkiem co dotyczy iego bytu i czystości, iest rękoimią przeciw wszelkiego rodzaju zabobonom, obcym naszemu demokratycznemu życiu, uważała za dosyć na teraz uczynić, gdy zapobiegaiąc wszelkim przypuszczanym tłumaczeniom wezwała ostatecznie Sekcyą Paryzką o nadesłanie Akt Biblioteki i Kamanentow Kassy byłej Centralizacyi, a części Sekcyi Jersey. bezzasadnie" Jey gorszącego postępku wykazała. Życzymy aby te środki otrzymały pożądany skutek, w każdym iednak razie niechaj Towarzystwo potępi małostkowość tych ruchów, ceni zamierzane przez nie skutki. Sekcya Centralna z stanowiska na którem ią upność i wola wasza umieściły, nicomieszka użyć w każdej potrzebie wszystkich energicznych środków któreby własną siłą waszą, każdy niewczesny zamach do niczości przyprowadzić mogły. Tymczasem dokonywaimy z pospiechem wewnętrznych naszych urządzeń. Ich byt ułatwi nam rozwiązanie wszystkiego, co ma stanowić siłę i jedność naszą polityczną. Jestto Obywatele najsilniejsza tarcza, której ze skutkiem użyć Towarzystwo przeciwko wszelkiego rodzaju nieprzyiaciołom swoim.

Prezyduiący na posiedzeniu. Skrzycki Jan. — Za Sekretarza S.C.
Antoni Odyniecki

Do

Ogółu Tow.a Dem.: Pols.:

N.: 88. Poitiers dnia 25° Grudnia 1834° ro:

Obywatele!

Sekcja Centralna Tow.a Dem. Pols. zwraca waszą uwagę na Braci naszych w Portsmouth. Ob: Pasierbski członek Sekcji Awinionu w sprawozdaniu ze swéj missji do anglij, do kąd przez polowanie Tow.a był wysłany, taki daie obraz ich usposobienia moralnego i postępu na drodze politycznych wyobrażeń „Bracia w Portmouth „przekonani dowodnie o złych zamiarach głównych swoich opiekunow „postanowili odtąd pod niczyim niezostawać wpływem, i uorganizo„wawszy się w ogół, samym się rządzić. Pomimo tedy silnego oporu „stronników arystokracyi, przyjęli ustawy, oparte na zasadach wszech„władztwa ludu, i stosownie do tych utworzyli dwie władze: Radę gos„podarzą i Kommissije." Dalej ob: Pasierbski przedstawia środki jakiemi Naczelnik arystokracij i jéj agenci używali dla spotwarzenia ziomków naszych w Portsmouth, dla ich zdemoralizowania i sfałszowania ku nim sympatij angielskiego narodu „z tem wszystkiem (mówi on) usił„ność ich była daremna, a bezwstydne ich kłamstwa na własném ich „czole wyciśnięty piętno sromoty. Żadna zbrodniczość ani najmniejsza nie„przyzwoitość niemiała miejsca pomiędzy naszemi braćmi, Rada „Gospodarzą przez braterskie przestrogi zapobiega wszelkim nay„mniejszym nawet zgorszeniom; mieszkańcy też unoszą się w zadowol„nieniu nad ich wzorowém postępowaniem i z serca im życzą."

Organizacija w duchu zasad wszechwładztwa ludu zaprowadzona niemało już na drodze postępowej przyniosła korzyści. Oprócz wielu postanowień dowodzących niepodległości Ogółu Portmouthskiego „podpisane zostało (pisze ob: Pasierbski) bezwarunkowe oświadcze„nie przeciw Oktroyowaniu i amnestij; nadto uchwalono Akt „którym uroczyście obowiązuią się do żadnej wyprawy dobra ludzkości nie„mającej na celu nienależeć, i sprawie Emigracyjnej zawsze bydź „wiernymi".

Niepoprzestaiąc na rozwinięciu wyobrażeń socjalnych ziom.. w Portsmouth pracują także nad umysłowém swojem wykształceniem: w tém celu założona została w obszarach szkoła, w której spółziomkowie wykładaią Religię, historyę powszechną, Geografię i język francuzki, i gdzie liczni ochotnicy, znaczny czynią postęp w naukach. Żałować wszakże należy, że brak potrzebnych książek i

innych

ciężkich materyałów, nie dozwala zbierać obfitego plonu z tak chwalebnej ich pracy. W ogólności Bracia nasi żadnych pism ani dzienników z Francji nie otrzymują.

Przy takich usposobieniach umysłowych i socjalnych braci naszych w Portsmouth powinnością iest nasza niezaniedbywać żadnych środków, któreby też usposobienia rozwinąć i ciągły im postęp zapewnić były zdolne. Wyższe piętra socjalnej reformy, iaka iest powołaniem Tow: Dem: Polaki znajdą przystęp do serc niezepsutych, w które arystokracija pomimo wszystkich zabiegów, wszczepić swego iadu nie zdołała. Miejmy nadzieję, że wreszcie ta szlachetna cząstka Emigracij połączy z nami swe siły, aby na iednej drodze, wrocyć ku wielkiemu dziełu odrodzenia demokratycznej Polski.

Z drugiej strony nie powinniśmy zapominać, że fizyczne ich położenie, również wielki wkłada na nas obowiązek zaradzenia smutnemu ich stanowi. Wspomniony ob. Pasierbski w swoim sprawozdaniu temi słowy przedstawia ich materyalne potrzeby: „Pobierany „od Rządu zasiłek 21 szylingów f: 26 f:/ miesięcznie, przy niezmiernej „drogości miejscowej, zaledwie wystarcza na opędzenie niezbędnych potrzeb „życia; składaią one do menażu 13 szylingów, z tych tylko funt chle„ba i ½ funta mięsa, bez żadnej przyprawy raz na dzień spożywaią. „Pozostaiące 8 Szyl: przeznaczone są na naprawę odzieży, pranie bie„lizny, apteczę, Korespondencje i potrzeby szkółki. Mieszkaią w koszа„rach z podwoynych desek zbudowanych, na zimę zupełnie niewygodnych; „te nie są zaopatrzone ani w pościel, ani też w sprzęta kosztowne; niepo„bieraią opału ani światła; wszystkie te potrzeby muszą ze skrzętnej „swojej oszczędności załatwiać. Odzież ich składa się ze starych pła„szczy pruskich, niezdatnych prawie do użycia. Od czasu przezna„czenia Zasiłków przez rząd, Komitet miejscowy, który ich wspierał, zo„stał rozwiązany; środki zaś zarobkowania w kraju, gdzie tysiące krajo„ców dla braku pracy w nędzy żyie, są niepodobne. W tak biednem po„łożeniu zostaiąc, gdy kilkakrotne ich zgłoszenia się o pomoc do Tow„arzystwa Literackiego Londyńskiego, będącego pod wyłącznym wpływem Czartory„skiego były bezskuteczne, a czynionych w imieniu tegoż Tow: obietnic „pod warunkami niezgodnemi z ich zasadami i szkodliwemi spra„wie ogólnej przyjąć niemogli, zmuszeni są udać się o braterskie wspar„cie do współziomków swoich, żądaiąc składek dobrowolnych na sprawie„nie nowych płaszczy nieodbicie im potrzebnych.

Bracia w Portsmouth w swej odezwie którą do zakładu Agen przesłali, dla zakommunikowania jej Emigracij w tych samych słowach przedstawiaią swoje fizyczne położenie „Dwukrotnie pracowałem

potkałem

„Forteczach p. mówią oni: zniszczyły zupełnie naszą odzież, Brak łożca i po-
„ścieli niszczy ią do reszty, bo te resztki starych płaszczów pruskich słu-
„żyć nam dzisiaj muszą za posłanie i okrycie, Ujrzeliśmyżię więc z po-
„wodu nieproszonej opieki w położeniu krytycznem przy nadchodzącej
„Zimie, przekonani że nasz los obchodzić was nieprzestaie, ieszcze raz
„odezwać się do was musiemy o pomoc jeżeli możnosc" wasza pozwa-
„la udzielić nam ią, a wdzięczność" i wzdiemność" w sercach naszych
„na zawsze znajdziecie"-

Obywatele! spodziewamy się że się niedasie wyprzedzić rzesz-
cie Emigracyi w spiesznem złożeniu ofiar na sprawienie zimowej dla
nich odzieży i zaopatrzenie koszar w niezbędne potrzeby. Zbyteczną
a nawet ubliżającą byłoby dla was rzeczą zachęcać was do tego czynu,
który iest obowiązkiem każdego Członkowa, każdego przyjaciela ludz-
kości. Ob: Pasierbski proponuie aby składka niesiona była w propor-
cji po sous 10 od 22½ fr: pofr: 1 od 45: a po 2fr: od 60 f: Sekcja Avranches
podnosi tą składkę do 15 sous od pobierających 22½ fr: miesięcznie 2 fr: od
45 fr. 3 fr: od 60: Gdy idnak w obecnem położeniu, gdzie skutek pomo-
cy naszej tylko od jej pospiechu zależy, podawanie, rozstrzyganie i za-
mienianie w prawo projektów tego rodzaiu miejsca mieć niemoże, są-
dzimy że dostateczną iest rzeczą odwołać się do uczuć każdego Członka
Tow: do obowiązków każdego wyznawcy zasad Demokr: i że wszyscy
pospieszą z największą ofiarą na jaką zdobyć się będą mogli-

Lecz aby te ofiary były skuteczne, powinny niezwłocz-
nie bydź złożone, dla tego wzywamy wszystkie sekcyie i wszystkich
Członków Tow: aby ie nadesłali w pierwszych dniach Mca Stycznia
do Sekcyi Centralnej, która stosownie do życzenia braci w Portsmouth po-
rozumie się z nimi względem dróg jakiemi bez narażenia ich nak-
szta, fundusze maią bydź do nich przesyłane- Szczegółowy wykaz
udowodni illese" składek przez Tow: Dem: na tak szlachetny cel prze-
znaczonych-

Pozdrowienie i braterstwo

Prezyduiący na posiedzeniu d 25/12. Skrzycki Jan
Zastępca Sekretarza Sekcyi C. A. Edynecki-

Aby składkę dla braci w Port:-
mouth pomnożyć ofiarami całej Emi-
gracyi, Sekcya Centralna wezwała
Kommissyę funduszów emigracyjnych
o wydanie w tym przedmiocie odezwy,
i umieszczenie w pismach publicznych
wyiątku ze sprawozdania Ob: Pasierb-
skiego, o ile to dotyczę się materyal-
nych potrzeb naszych ziomków.-

Oprocz powyższej jednorazowej skład-
ki, zaproponowaną została północnym
departamentom przez wspomnionego emis-
sarjusza składka miesięczna po 2 sous
od osoby, na zakupywanie książek i
pism emigracyjnych oraz na opłatę
korespondencji dla polaków w Portsmouth.

Stosownie do Decyzji Towarzystwa, iż teraźniejsza Sekcja centralna, aż do ukończenia i wprowadzenia w wykonanie Ustawy, wytłoczenie zajmować się ma Dziełem jego organizacji, i że przeto wszelkie czynności, mogące jej wstrzymać, mają być na teraz zawieszone w Tow^a; — zawiadamiamy wszystkie Sekcje i członków, że Kandydaci od chwili ich przyjęcia przez pojedyncze Sekcje, mają prawo należeć do obrad Tow^a, jak przeciwnie, członkowie, zawieszeni będą w swoich obowiązkach od chwili podania ich przez pojedyncze sekcje do wykreślenia. Wszelkie zaś reklamacje i appellacje w tym przedmiocie, aż do ukończenia organizacji skutku otrzymać nie mogą) —

Zastrzega się przytem, że kandydaci znajdujący się w miejscu, gdzie nie istnieje Sekcja Tow^a, dopiero po przyjęciu ich przez Sekcję najbliższą lub centralną, wchodzą w prawa jego członków. —

Od dnia 29° listopada do D: 25° Grudnia 1834 r. następujący Kandydaci — przyjęci zostali na członków Tow^a.

1. Konopinski Franc: w Rochefort....
2. Niemirowicz Mich: w Rochefort.....
3. Stemplowski J.W. w Clermont-Ferr:
4. Niski Szymon.... w Tonnerre.....
5. Draminski Karol. w Tonnerre.....
6. Lubański Alexan: w Poitiers.....
7. Jakubowski Józef w Montpellier.
8. Daraszo Paweł w Montpellier.
9. Preymowicz Albert. w Montpellier
10. Bacewicz Antoni w Montpellier.
11. Lopatynski Sewer: w Montpellier.
12. Wilinski Ignacy w Fleis.....
13. Skrodzki Józef w Bayeux.....
14. Undrewicz August w Payray le Chapt.
15. Roman. Teodor Mar: w Ensigne.....
16. Korzowski Jan. w Chef Boutonne.
17. Budziński Franc: w Toulouse
18. Rejmiński Konst: w Toulouse
19. Dembowski Flor: w Toulouse
20. Klukowski Ign: w Montpellier—
21. Jakrzewski Józ: w Montpellier...
22. Salomonski Piero: w Caen.....
23. Kozaryn Józef w Montpellier...

— Zawieszeni zostali w obowiązkach członków towarzystwa dem^o pols^a.

1. Dobrzyniak Mich: w Mortagne.....
2. Zieleniewski Lud: w Loudun.....
3. Lanckoronski K: w Mauriac.....
4. Hieke Arkadjusz w Caen.....
5. Burnejko Antoni w Caen.....
6. Bonaszewski Felip w La Chatre s.l.

— Wykreśleni w skutek własnego żądania

1. Jatowski Adam w Loudun.....
2. Krzyminski Nik: w Loudun.....
3. Mizerkiewicz Józ: w Poitiers.....

Na wezwanie Sekcji Caen, czynimy objaśnienie następujące:

Ponieważ Tow^o Dem^a Pols^a postanowiło — wszystkie swe obecne usiłowania zwrócić ku wewnętrznemu uorganizowaniu się, przeto i czynności z attrybucji Sekcji Prac Statut. wynikające aż do ukończenia organizacji zawieszone bydź muszą. Że zaś w motywach do Art: 12° Ustawy dla tejże Sekcji powiedziano jest, że w każdym przypadku osobny organ, mający bydź środkiem porozumienia się Tow^a względem przekroczeń centralizacji istnieć i prawem uchwalony bydź winien, Sekcja przeto poateweńska powołaną będąc do sprawowania obowiązków centralizacji, opatrzy się na powyższem postanowieniu Tow^a i wspomnionych motywach, Sekcję Caen do tymczasowego sprawowania obowiązków Art: 15 lit: b i c J.P.W. Tow^o zaś do zatwierdzenia lub zmienienia tego wyboru powołała.

Poitiers. D: 26° Grudnia 1834

Z polecenia Sekcji Centralnej J. D. P.
Korrespondenci. Adolf Chrystowski.
M. Nowodworski. Za Sekretarza
Antoni Odyniecki

wytłoczono w Poitiers. d. 26 Grudnia 1834
w Litografii P. A. Pichot.

Poitiers 23^ci Stycznia 1835^r.

Sekcija Centralna Tow. Demo. Polskiego.

Do Ogółu tego Towarzystwa.

Obywatele!

1. W Skutek okolnika naszego z d. 25 Grudnia № 87 otrzymaliśmy od Sekcij Paryzkiej następuiące pismo które tu w całkowitości umieszczamy, bo, iak słusznie utrzymuie Sekcija Paryzka, Towarzystwo słuchało zarzutów- zatem i o odpowiedzi na nie wiedzieć powinno- oto są słowa expedycji: „Z zadziwieniem niemałem w okolniku Sekcii Centralnej pod dniem 25 Grudnia 1834^r. czytaliśmy długi szereg zaskarżeń ciężkich, lecz bezzasadnych i niesprawiedliwie przeciwko nam zaniesionych. Jeżeli zbytnia gorliwość w nowym zawodzie który wierzyć chcemy, do tej krzywdzącej Sekcija naszą porywczości was powiodła, to bezstronność, zasadność i sprawiedliwość konieczne warunki każdego ciała postawionego u steru działań Towarzystwa i otoczonego Jego zaufaniem, niepozwalały wam uprzedzeń własnych lub niechęci zamieniać na Akt zaskarżenia publicznego przed ogółem Tow^a, tem bardziej, iż w ostatniej korrespondencij waszej pod dniem 27 Grudnia datowanej oświadczyliście dobrowolnie iż do dnia 10 Stycznia 1835. roku oczekiwać będziecie na zaspakaiaiącą na wezwanie wasze odpowiedź-

Jakiemiż to dowodami wspierać oskarżenie że wydział wykonawczy w Paryżu Płód byłej Sekcji Centralnej nieprzyznany przez Tow. usiłuie się mieć rozwiązał? oto dowolnym domysłem i niedostateczną znajomością rzeczy- Wydział wykonawczy niemiał nigdy swego istnienia- Była Sekcija Centralna w Paryżu przedstawiła go Tow^i jako projekt tylko- między wiec że to się rozwiązać niemogło, co nigdy zawiązaniem niebyło-

Ale zobaczmy czy tenże zarzut rzucony hazardem dosięgnie była Sekcija Centr^a i czy ta samowolnym jak utrzymuieie zatrzymaniem na sobie charakteru dawniejszego, stanęła w sprzeczności z wolą całego Towarzystwa-

Najkrótsza lecz razem najwymowniejsza odpowiedzią w tem względzie iest protokół posiedzeń byłej Sekcji Centralnej, którego wyciąg dosłowny przytaczamy[*]

Równie oczewisty dowód rozwiązania się Sekcij Centralnej Paryzkiej maią przed oczyma waszemi w przyiętym na tymże posiedzeniu a przesłanym od Sekcij naszej nadmiu 28 Grudnia 1834^r. wniosku o konieczney potrzebie rozdziału Sekcij Paryzkiej na kilka oddzielnych Sekcij- Powiedziano tam było wyraźnie

[*] Patrz na Stronie 18^ej niniejszego Okolnika-

ści na pierwszem zaraz zebraniu w znaczniejszym nieco komplecie Sekcija Pa-
„ryska zwyczajna postrzegła niepodobieństwo ścisłego zastosowania się do Art.
„ 6 w tytule 1= obowiązującej Towarzystwo ustawy=

„Nieomieszkanie zatem niewidzieć o rozwiązaniu się istotnem dawnej Sekcij Centralnej a z nią razem i Komminij temiszawowej jako wypływającej bezpośrednio z Sekcij Centralnej i należący wytłazanie tylko do uregulowania jej prac wewnętrznych- opuszczenie więc tego podług nas czynu, a podług nas czczej i nie nieznaczącej formalności, jak woli Twa w niczem nie iest sprzeczne, tak też spokojności i bezpieczeństwu nowej Sekcij Centralnej żadnym zamachem nie grożące, owszem Sekcija Paryska na insynuowane przeciwko sobie przez Sekcija Centralną podejrzenia o nieposłuszeństwo woli Twa odpowiada uroczystym oświadczeniem; iż gdzieżkolwiek się nowa Centralizacija znajdować będzie, zawsze w niej znajdzie i najsilniejszą podporę swojego Sternima i nieuśpionego Stróża Jej działań-

Trudno iest pojąć mowicie dalej, postępowanie byłej Sekcij Centr. a tudzież iszcze ocenić rozesłanie przez Wydział wykonawczy okolnika datowanego d. 1. Grudnia, pewnosć dat skompromitowała już Paryż własnym wyznaniem w okolniku swoim. Sekcija Paryska w przytoczonych tu wyrazach widzi tyle niesprawiedliwości iż z bolesnym wstrętem przerywa milczenie któreby może najprzyzwoicieij Jej było dopełnić względne siebie podejrzenia. Pewnosć dat wołanie skompromitowała Paryż w okolniku swoim na dnie tego tylko podobnych zarzutów leży najdotkliwsza obraza sumienia i honoru wszystkich bez różnicy Członków Sekcij Paryskiej, bo Sekcija Centralna rozmyślnie na wszystkie pokolenia bij Sekcij wkładacie solidarną odpowiedzialność, albo za osądzoną już przeszłość dawnej Centralizacij, albo zamysłu popełnienia podejrzanych czynów albo za czyny których uczenie trudnem się Jej tylko było wydało, wywołanie przeciwko Sekcij Paryskiej niechęci które dla dobrze zrozumianego interesu Twa najstaranniej uniknąć by należało. O obywatele! bądźcie oszczędzonymi z zarzutami, które uwłaczają oskarżycielowi i oskarżonym a w tym Dziele rzucają zgubne nasiona nie samej tylko nieufności- Ostatnia odezwa komminij temiszawowej została przyjęta na posiedzeniu tej Kommisij d. 20 Listopada, a autografija jej odłożona bądź mu-siała aż do 1= Grudnia dla braku zupełnego funduszów na koszta wytłoczenia potrzebnych- Odezwa ta zatem wczesniej już uchwalona i przyjęta stała się Aktem publicznym, stała się własnością należącą do całego Twa i jako taka winna była być oddana do wszystkich Jego Sekcij- Że zaś oddanie to po uczynionem już doniesieniu a uskutecznionem się Sekcij Centralnej w Poitiers uznaczonem zostało, to tylko dowodzić i dowodzi że dla wyżej wzmiankowanego niedostatku funduszów zaraz po wy-autografowaniu to iest 12 Grudnia uskutecznionem być mogło- Nie

jednak

jednak rozsądnie zaprzeczyć niemoże iż odezwa prawnie do wiadomości Twa chociażby tylko jako poemia przeszłości mogła i powinna była być dostana- Jeżeli Jenerja Centralna dostrzega w myślach tam objawionych niedosyć rzetelnego zamiłowania zasad Demokratycznych i tylko jedyna dążność do zatrzymywania dotrwanej części działań zewnętrzny Centralizacji w Stolicy to przyjmiemy Ly Obywatelskie Obywatelskie- Ale i w takim razie anathema sparabij byto powinno nie na Paryż nie na Jenerja Paryska, bo tylko na głowy Delegatów Kommisij do której odezwa ta należy.

Oto jest wszystko co Jenerji Paryzkiej przysłało odpowiedzieć na zarzuty usurpowania Centralizacji i katyzowania dat Towarzystwo Kochanobyłych zarzutów zatem i w odpowiedzi niniejszej widzieć powinno- Nieuważamy Regestru ale tylko dla porozumienia się w duchu bratnim żądamy obiaśnie powiedzane okoliczności towarzyszące ostatnim chwilom istnienia Jenerji Centralnej Paryzkiej i jej Kommisji Wykonawczej- Chcemy przytem szczególniej dać uczuć Jenerji Centralnej całe niebezpieczeństwo na jakie przez złe zrozumiana gorliwość i Energija narazili może ponoj wewnętrzny Twa usprawiając lekkomyślnie a ogół tego Twa przeciwko powszechnym Regulacjom; trochę więcej wyrozumiałości i umiarkowania w Jenerji Centralnej oszczędziłoby przykrości a zielicha które wspólną teraz pić musimy gorycz.

Ukrywanie przed zbliżającą się policją Ob. Nieważkowskiego byłego Delegata który wielką dźwigę przedsiębrał i znaczną część papierów przy sobie zatrzymał do ich uporządkowania jest jedyną przyczyną dla której akta rozstanowane i ta raza jeszcze Delegat być mogą a Jenerja Centralna przewłoka ta zbiegiem niespodziewanych okoliczności względzona ani za odmowienie nawoływanie ani tem bardziej za akt zatrzymania przy Jenerji Paryzkiej własności Twa uważać nie powinna.-

Co do funduszów zostających w ręku Ob. Rataja którego pobyt od kilku miesięcy nie jest z pewnością nam znany- Jenerja Paryska winna jest oświadczyć, iż powierzając straż grosza publicznego wspomnionemu obywatelowi jako zastępcy Kassiera Twa nie brała na siebie solidarnej odpowiedzialności przed Tm za jego postępowanie na przyszłość, bo nad moralnością każdego człowieka Twa czuwać tylko albo własne każdego sumienie, albo też sumienie całego Twa- Nieszczęściem Ob. Rataja nadużył zaufania w chwili kiedy go opinija publiczna powszechnym i najgłośniejszym oklaskiem szacunkiem- a Jenerja Paryska dlatego iż niewidziała dotąd możności dozwolenia straconego grosza niemoże bydź rozsądnie oznaczana w najmniejszą obojętność w tej rzeczy- Jej starania w tem względzie były ciągłe a w tej nawet chwili zarzucenie listowne J. które kopija załączamy ze strony Ob. Rataja w uwagi przy krwawej pracy szczerze pokrzepiającego za chwilę fatalnej namiętności

namiętności czyni nadzieję że z owoców mozolnej pracy, powróci do kasy Trwa lekkomyślnie stworzona summa. Nadzieję tę silnie wspiera pamięć na przeszłość ob: Rataja, która aż do owej smutnej i niepowiedzianej przygody była pasmem ciągłym skromnego i pracowitego życia i najrzetelniejszych pod każdym względem postępków.-

Potrzeba tu objaśnienia szczegółów do przeszłości Sekcji Centro: należących. Sekcja Paryska zwyczajnie zmyślona raz jeszcze oświadczyć się dla powodów przy projekcie o potrzebie niezwłocznego rozdziału Sekcji Paryskiej dostatecznie wyłuszczonych prac swoich zbiorowo odbywać niemoże i ieśli nowego swego zawodu żadnym aktem przyjętym dla interesów publicznego Towarzystwa nie dowiodła to odpowiedzialność za to nie na nią lecz na Ustawę, która rozdziału Sekcji wybrania zabrania by powinna.- Działo się na posiedzeniu d. 11. Stycznia 1835r. przybyciu z kolei //podpisano:/ Józef Zaleski za zgodność Sekretarz Sekcji Dzierzbicki.

11. Ogłaszając Sekcja Centralna powyższe pismo Sekcji Paryskiej, dołącza te kilka wyrazów nie dla przedłużenia niepożytecznej polemiki, ale dla dostatecznego udowodnienia prawdy. Gdyby zamiast nieugruntowanych dzisiejszych tłumaczeń Sekcja Paryska i jej Wydział wykonawczy dopełnili byli w swoim czasie nieulegającego zwłoce obowiązku, uszanowania woli Towarzystwa, niebyłby postawiła Sekcji Centralnej w przykrem położeniu użycia surowych środków, których zaniedbywać w każdem podobnem zdarzeniu główna jej powinność niedozwalała. Jest rzeczą nieulegającą wątpliwości, że wydział Wykonawczy Paryski, chociaż niepraw nie, jednak de facto istniejący, i używający nie w tym charakterze do Towarzystwa, powinien był rozwiązanie w chwili otrzymania wiadomości o instalacyi nowej Sekcji Centralnej, i w tejże samej chwili zawiadomienia o tym wzroku. Nietylko sam z siebie nie dopełnił tego prostego obowiązku, ale tak on jak Sekcja Paryska, na ponawiane szczególne wezwania żadnej nieudzielały odpowiedzi. Okoliczność ta w związku z rozesłaniem ostatniego okólnika wydziału wykonawczego w ośm dni po ogłoszeniu zawiązania Sekcji Centralnej w Poitiers, byłyby dostatecznym powodem do przydsiębrania surowszych nawet środków, nad te jakie Sekcja Centralna uznała za dostateczne. Wyrażenie że pewność dał skompromitował już Paryż opiera się na własnem wyznaniu byłej Sekcji Centralnej w okólniku z dnia 2: Listop: umieszczonym.

W czterdzieści przeszło dni po zawiązaniu się nowej Centralizacji a wiedwa tygodnie po okólniku z d. 25 Grudnia zebrała się wreszcie Sekcja Paryska, do dopełnienia tego, co bez zwłoki uczynić była powinna. Środek więc przedsięwzięty przez Centralizację chociaż późno sprawił jednakże na ten raz skutek. Po jego użyciu wstąpiono na drogę obowiązku, a nawet jak się z daty listu Ob. Katajskiego pokazuje pomyślano o złożonych w jego ręku funduszach, o których dawniej

tylko

tylko obustronne czytaliśmy wymianki: Donosząc Towarzystwu w 25 Grudnia o postępowaniu Sekcji Paryskiej i jej wydziału wykonawczego, nie mieliśmy na względzie szczególnych osób, ale komplota obu tych instytucji. Pomiędzy mnóstwem Sekcji, objawiających zdanie w tym przedmiocie, nieznalazła się ani jedna, któraby środek przez Centralizacją użyty uważała za zbyteczny; owszem są takie, które go uznały za zbyt łagodny i wykreślenie z listy Towarzystwa niepostuszných Jego woli uważały za konieczne takiego stanu rzeczy następstwo - Dziś, po upamiętaniu Sekcji Paryskiej, niema Towarzystwo potrzeby, zatrudniać się dalszém rozstrząsaniem tej rzeczy -

---

111. Liczne Sekcje zawiadamiając Centralizację o przyjęciu do Towarzystwa nowych Członków nie nadsyłają ich oryginalnych deklaracji. Sekcja Centralna ma za obowiązek ostrzedz iż bez dopełnienia tej koniecznej prawem przepisanej formalności proponowany kandydat niebędzie wpisany na listę ogólną Członków Towarzystwa. Niemniej też Centralizacja posiadać powinna protokólarny spis powodów dla których Członek został wykreślony z Towarzystwa - Bez tego bowiem Sekcja Centralna nie będzie mogła wyrzec o wybreśleniu do czego ją obowiązuje dotychczasowa Ustawa, a na przypadek appelacji do Towarzystwa znajdzie się w potrzebie zaprzyzywania szczegółowego o nadsyłanie wspomnionego protokółu, co narażałoby na niepotrzebny wydatek i zwłokę czasu.

Zastosowując więc Sekcje do tej drugiej równie koniecznej formalności.-

Z przyjemnością donosiemy Towarzystwu iż na wezwanie z d. 25 Grudnia Wielu Członków pospieszyło z braterską gorliwością ze wsparciem potrzebniejszych Ziomków. Po dzień dzisiejszy nadesłano do Poitiers franków 795 = Cent 80 = a z licznych miejsc donoszą że wprost do Kommissji funduszu składką odesłaną została - Niewątpimy że Ci, którzy do tąd niezdołali niebędą się dłużej ociągali przez wzgląd na naglącą potrzebę ulżenia od Zimna Ziomków tak dobrze sprawie Ojczyzny zasłużonych uzupełnią składkę w pierwszych dniach następnego miesiąca - Odrytaiący wprost do Kommissji funduszów zawiadomią Centralizację o wysokości przesyłki, liczbie osób do niej należących, wyszczególnią nazwiska nienależących i powody nienależenia przytoczą. Tym sposobem Sekcja Centralna będzie mogła zdać szczegółowy przed Towarzystwem rapport.-

Wzmiśmy nakoniec odpowiedzieć tym Członkom, którzy składkę dzisiejszą chcą zastąpić ze zwyczajnego podatku f: 30 sous miesięcznie i już zrobili zawcześ rozporządzenie -

Projektowaliśmy składkę jednorazową oddzielną od zwyczajnej, większość Towarzystwa skutkiem zatwierdziła projekt, który od tej przechodzi wprawo obowiązującej, żadne zatem wyjątkowe uwagi i zastrzeżenia nie mogą mieć miejsca -

od dnia

IV. Od dnia 25go Grudnia 1834 r. do dnia 23 Stycznia 1835 r. przyjęci za stali na Członkow Tow.

24. Labanowski Leon w Bar-le-Duc..
25. Jaraczewski Hier. — Ditto.....
26. Jeżewski Hieronim — — ditto.....
27. Dunikowski Józef w Angers...
28. Anculewicz Edward — ditto.....
29. Kozaryn Paweł. — Ditto.....
30. Nowak Sebastjan — Ditto.....
31. Bereznicki Józef w Rodez.....
32. Rożecki Wojciech — — Ditto.....
33. X. Bajkowski Wiktor — Ditto.....
34. Gruszewski Sarosław Ditto.....
35. Rostworowski Witold. — Ditto.....
36. Jadamczewski Ignacy — Ditto.....
37. Bieniewicz Justyn w Vimoutiers..
38. Staszewski Wacław w Mont de Marr..
39. Pawłowicz Jan. — — Ditto.....
40. Gilewicz Antoni — w Angers.....
41. Ambroziński Fr. Xawery — Ditto.....
42. Dębski Stanisław — w. Amiens.....
43. Zaleski Piotr. w. Ch^e du Loir..
44. Ciswicki Felix — w La Jeste mali
45. Koryezi Franciszek w Paryżu.....
46. Struciewicz Jan.. — Ditto.....
47. Korylski Ludmiłow — Ditto.....
48. Górzyński Leon.. — Ditto.....
49. Mikorski Xawery — Ditto.....
50. Kluszniewicz Antoni w Versailles..
51. Zaleski Bogdan. — w Paryżu...
52. Broniewski Józef — — Ditto.....
53. Wojciechowski Adam. w Batignolles.
54. Szczęga Józef — — Ditto.....
55. Dunajewski Józef — w Paryżu..
56. Różycki Karol — w Fontainebleau
57. Natalak Ludwik — w Paryżu.....
58 Zaleski Józef. — Ditto.....
59. Różycki Ludwik — Ditto.....
60. Pawłowski Antoni w Limoges...
61. Dobrowolski Kaz. Bolesł. — Ditto.....
62. Drogoń Innocenty. w Fontainebleau.
63. Skarzyński Tytus. — Ditto.....
64. Sawicz Józef — — Ditto.....
65. Topczewski Antoni — Ditto.....
66 Czajkowski Michał — Ditto.....
67. Matrowski Mateusz w Troyes.....

Zawieszeni zostali w obowiązkach Członkow Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.—

7. X. Jasielski Felix — w Civray.....
8. X. Kurowski Franciszek w. Rochefort.....
9. Wierzejski Juliusz — w Rodez.....
10. Reyzer Kazimierz — Ditto.....
11. Wysocki Piotr — w. Ch^e Gordier..
12. Salomoński Hieronim. w Caen. —....

Wykreślony w skutek własnego żądania. —

4. Semenenko Piotr Adolf w Paryżu..
5. Lanckoroński Kazimierz w Mauryac.

Sprostowanie — W liście poprzedzającej przyjętych do Towarzystwa Członkow na stronie 12 okolnika pod A^m 2: zamiast Niemirowicz powinno być Niewiarowicz

Dodatek do pisma Sekcji Paryzkiej.

Przez pomyłkę opuszczony w stosownem miejscu wyjątek z protokółu do którego się Sekcja Paryska odwołuje, umieszczamy tu teraz dla uzupełnienia tłumaczeń tej Sekcji —

„Posiedzenie 14^go Grudnia 1834. roku. —

Odczytano okólnik Sekcji Poitiers

Poitiers przez który uwiadamia iż w skutek woli większości centralizacja przeniesiona została do Poitiers i że na dniu 29go Listopada Sekcija ta jako Centralna rospoczyna prace swoje. Po takim Ogłoszeniu Sekcija Paryska ulegając woli Towarzystwa polecila wszystkim które składały Kommissija tymczasowa Sekcij Centralnej aby zaięły się zebraniem papierow do Centralizacij Towarzystwa należących, ułożyły one porządnie, spisały ich regestr i tak przygotowane do odesłania na przyszłe posiedzenie przyniosły.

V. W chwili wygotowania niniejszego Okólnika, otrzymała Sekcija Centralna pismo Ignacego Żebrowskiego członka Sekcij Paryskiej, zaskarżaiące współczłonkow tejże Sekcij Obb: Edmunda Korabiewicza i Juliusza Wysłoucha, a do całego Towarzystwa rozesłane. Wszystkie Sekcije na pierwszy rzut oka dostrzega bezwątpienia niewłaściwość drogi przez Obywatela Żebrowskiego obranej. Pierwszym i naturalnym Sędzią tej sprawy, iest Sekcija Paryska, która iz prawa swojego, i z obeznania się z tamtejszem niepojmowaniem przez Towarzystwo zamętem, iest najzdolniejsza do rozpoznania i do rozstrzygnienia tego rodzaju skargi, a odwołanie się od jej postanowienia do Ogółu Towarzystwa za pośrednictwem Sekcij Centralnej, utatwia dla obu stron uzyskanie sprawiedliwości droga naturalnego porządku. Odezwanie się Obywatela Ignacego Żebrowskiego i współskarżących wprost do ogułu Towarzystwa, przekonywa iż ci Członkowie Sekcij Paryskiej otrząsnąć się niemogą z tych niewłaściwych ruchow, które poprzednie tamtejsze czynności cechowały. Ani oskarżaiący ani oskarżeni, nie maią żadnego przywileju, aby z opuszczeniem naturalnej drogi, wprost do Ogułu Towarzystwa, smutne historije swoich niesnasków przebytali, ani też Towarzystwo byłoby w stanie sądzić oskarżonych, niewysłuchawszy ich usprawiedliwienia. Dla tego też sądzę iż przedmiot ten zwrócić należy na drogę porządku, Centralizacija upomina w obecnej chwili skarżących, aby zastosowali się do form koniecznych po dziś dzień w Towarzystwie używanych, a po ich dopełnieniu, Ogół Towarzystwa będzie w stanie

wyrzec

wyrzec względem tej Sprawy, na zasadzie wyjaśnień będących podstawą wyrokowania. Nie rozszerzając się nad innemi Stronami niewłaściwości kroku skarżących, Sekcija Centralna winna jest zapewnić Towarzystwo, iak to już w poprzednim onolniku uczyniła, iż oparta na jego uprości, potrafi zniweczyć wszelkie zamachy, jakieby gdzie-kolwiek przeciw niemu mogły być przedsiębrane—

Braterstwo i pozdrowienie

Poitiers
25 Stycznia 1835 r.

Prezydujący z kolei
/podp./ Tomasz Malinowski

Za Sekretarza
A Odyniec

Zawiadomienie. Wszelkie do Sekcij Centralnej mają być wysławiane na Imię Molsdorfa— do Kommissij temiszawskiej na Guckiego— Krasnyc jest nazwisko przybrane przez Kommissią temiszawską na adres expedycij bez wszelkich—

Sekcja Centralna

Towarzystwa Demokratycznego Polskiego

do

Wszystkich członków czyli ogółu Towarzystwa

A 203. - Poitiers dnia 23 Stycz: 1835 r.

Przedsiębiorąc Sekcja Centralna doprowadzenie do skutku organizacyi wewnętrznej, zasięgnęła opinii Waszej co do głównych punktów tego prawa i mających mu towarzyszyć kroków. — Potrzeba Manifestu, któryby przy dzisiejszej niespójności wyobrażeń, wyjaśnił położenie, cele i drogi nasze potrzeba oraz przystępnego każdemu pojęcia wyznania wiary politycznej, uznana została przez najznaczniejszą część Sekcyi objawiających swoje zdanie. — Lecz aby Akta tak ważne, które z łatwością w jednym połączone być mogą, uczynić dojrzałemi przez rozbiór wszechstronny i powszechny, Towarzystwo musi się poprzednio zaprowadzić wewnątrz siebie porządek, a na jego podstawie dojdzie bez trudności do tego celu. — Do rozbioru więc i przyjęcia organizacyi, Centralna Instytucya zająć się tem bez zwłoki będzie obowiązana. —

Centralizacya i pismo towarzystwa poświęcone propagandzie demokratycznej, dwa główne i stanowcze dzisiejszej czynności przedmioty, na zasadzie uwag i postrzeżeń Waszych, z najstaranniejszą baczności zgłębione i rozebrane zostały. — W projekcie organizacyi, która przychodzi pod Wasz ostateczny rozbiór i decyzyą, zwróćicie bezwątpienia całą uwagę na te dwie główne rękojmie skuteczności działań towarzystwa. — Oprócz tego wszystko już prawie ulegało licznem roztrząśnieniom, i niedawnie do głównych kwestyi szczególnej rozwagi Waszej. —

Winniśmy jednakże powrócić jeszcze do dawniej rzuconej myśli utworzenia ustawy obejmującej ściśle opisanie Centralizacyi, i ogólne zręby budowy towarzystwa, a dopełnionej osobną organizacyą wewnętrzną, mieszczącą w sobie przepisy więcej przemienne. Myśl utworzenia osobnej ustawy, niedotyczącej treści rzeczy, ale tylko prosto porządkowa, przy rozbiorze dziś przedstawionej organizacyi, ustąpić musiała ważniejszym względom, ściśle połączonym z istotą towarzystwa. — Powody tego są proste, i opierają się na niezachwionej potrzebie związku między jego przyszłością i przeszłością. —

Akt założenia Towarzystwa Demokratycznego Polskiego i pierwsza Ustawa z dnia 17 Marca 1832 r. słusznie nazywana zasadniczą, by Ty i są podziś dzień zródłem, z którego wypłynęło dalsze rozwinięcie urządzeń naszych wewnętrznych i wzrost liczebny i moralny związku, a które dostarczy i na przyszłość obfitych środków zaradzenia wszelkim nieprzewidzianym potrze-

bom, bez naruszenia pierwiastkowej ogólnej myśli, stanowiącej naturę towarzystwa. — Ustawa zasadnicza, kładąc w kilku artykułach ogólne i niewzruszone zasady, ich szczęśliwe reszte, noszącą charakter organiczny, jprzez artykuł 15. uczyniła ruchomą, a tym sposobem nie zagrodziła drogi niepodobnym do przewidzenia, a jednak z położenia Koniecznym reformom organizacyjnym, i dała im owszem podstawę w zasadniczem rodzimem prawie towarzystwa. — Na nim to dawny Komplet paryzki oparł niegdyś uchwałę z dnia 15 Kwietnia* — na nim opiera się proponowana teraz organizacya — na nim nakoniec opierać się winny wszelkie zmiany na przyszłość przedsięwzięte. —

Gdyby więc dziś, dla drobnych względów powierzchownego porządku tworząc nową Ustawę, przychodziło wybierać z dawnej kardynalne prawa i łączyć je z organicznemi ogólniejszemi przepisami, sam czyn oddawania nowej Ustawy pod sąd towarzystwa, narzuciłby nietykalność jego pierwiastkowych żywiołów, i poddając pod kwestyę to, do czego członkowie dobrowolnie przystąpili, zrywałby natu alny i konieczny związek z przeszłością — słowem towarzystwo silne podróżnem fundamentami swojemi przetwarzałby w nowe, może za szkodą nawet wyraźną jego natury. — Ta ofiara czemużby usprawiedliwić się mogła? — Bo to? ta prostej kompilacyi — dla zetknięcia nowych organicznych przepisów, z dawnemi kardynalnemi zasadami — dla nadania nakoniec prawom naszem regularniejszej formy wewnętrznej. —

Z drugiej strony, rozważając naturę wszelkiej uporządkowanej społeczności i urządzeń, na których się opiera, niepodobna zaprzeczyć, iż przy dobroci praw zasadniczych, ich poszanowanie i nietykalność utwierdzają się z przeciągiem czasu. Reformy radykalne, są tylko koniecznością wynikającą z odmiennego położenia społeczeństwa, usprawiedliwione nową jego naturą. — — Towarzystwo Demokratyczne Polskie nie jest bynajmniej w tym przypadku — owszem czystość jego wiary tak dalece od praw zasadniczych zależy, że ilekroć na chwilę od nich się oddaliło, smutne doświadczenie dawało natychmiast uczuć ich wartość, nakazywało powracać pod ich zasłonę. —

Częste rozprawy o reformie organizacyjnej, Ustawa zasadnicza dozwolnej, niepołożone ściśle granice w rozumieniu tego przedmiotu, mogły wewnątrz i zewnątrz towarzystwa, rzucić mylne mniemanie, jakoby jego radykalna reforma zamierzona była. — Dziś jest czas mniemaniom takim koniec położyć i przez nietykalność fundamentów budowy toż ich byt i moc utrwalić. —

---

* Uchwała 15 Kwietnia 1832 r. mocą której wszechwładztwo towarzystwa wyjąwszy władzy prawodawczej na Komplet paryzki przelanem zostało. —
Artykuł tej uchwały pod litera d brzmi: „Komplet taki działać będzie jako Towarzystwo stanowczo we wszystkich przedmiotach, wyjąwszy zmiany jakich bądź przepisów, ustaw i urządzeń przez Towarzystwo dotąd przyjętych i ustanowionych, które to zmiany tylko w Komplecie 3/4 części ogółu członków całego Towarzystwa miejsce mieć mogą". —

Jakiżto

Jakiż to zarzuty pierwotnej instytucyi towarzystwa czynione bydź mogą? Słabość lub fałszywa przychylność woła na nas — „Renegat należał do utworu towarzystwa — miał udział w stanowieniu zasadniczych jego urządzeń — prócz niego wielu innych współczłonkowie są dziś albo obojętnymi, albo nieprzyjaciółmi naszymi — oczyścić się z pierworodnego grzechu radykalną reformą". — Jak błache zarzuty jak fałszywe porady. Sama myśl rozlana w utworze Towarzystwa Demokratycznego Polskiego tak jest w sobie wielka i czysta że jej nieskalała ani Renegat, ani obojętny, ani nieprzyjaciel — tak jest silna iż przeżyła niektórych twórców swoich — tak jest święta, iż każdy fałszywy prorok demokracyi, od chwili swego skażenia znieść nie może jej oblicza. Ludzie mijają — instytucya pozostaje czysta i niewzruszona. — Towarzystwo nasze na takim gruncie oparte, ma coś w sobie wulkanicznego, że mechanicznie prawie wyrzuca ze swego łona materyały nieprzyjmujące ognia, albo już nim strawione. Ta natura zachowawcza leży niezawodnie w pierwiastkowych jego posadach. —

Dla tych powodów, Sekcya Centralna odstępując od poprzednio proponowanej myśli napisania nowej ustawy, uznaje potrzebę zachowania Ustawy Zasadniczej z dnia 17 Marca 1832 r. jako jednego z fundamentów towarzystwa — i na zasadzie Art: 15 tejże Ustawy przedstawia projekt Organizacyi Wewnętrznej, mający zastąpić jej ruchome przepisy. —

O Centralizacyi towarzystwa.

Brak ruchu, pewna otrętwiałość i niepojmowanie samego siebie jest największem złem, które towarzystwo i samo w sobie uczuwa, i na którem opierają się wszelkie zarzuty zewnątrz przeciwko niemu czynione. — Niedostatek organizacyi wewnętrznej ma bydź tego złego przyczyną? Prawda że bez spojenia rozrzuconych cząstek towarzystwa silna organizacya wewnętrzna, ruch i życie w tak ogromnem ciele objawić się nie mogą — prawda jest także, że towarzystwo podobnej organizacyi dotąd nie napisało dla siebie, lecz i temu zaprzeczyć niemożna, że chociaż organizacya napisana nie jest, przecież de facto w towarzystwie egzystuje — podział towarzystwa na Sekcye — ich jednostajne urządzenia wewnętrzne — punkt zjednoczenia, czyli Sekcya Centralna — nakoniec ogół w całej zupełności praw swoich — oto jest wszystko, co tylko najlepsza organizacya wewnętrzna Towarzystwu dać może, a co Tow: już od lat dwóch bez prawa napisanego posiada. —

Z kądże więc pochodzi, że obok wewnętrznego porządku, taż sama niemoc i taż sama niecynność już od lat dwóch Tow: ogarnia?

Z kądże to pochodzi, że pierwsza Centralizacya Kompletem paryzkim zwana, mimo posiadania nieograniczonej władzy sama siebie i towarzystwo w niecynność pogrążyła? —

Że następnie Sekcya Paryzka już w obec ogółu posiadającego prawa swoje, pozwoliła ubiedz przed swemi oczyma tylu okolicznościom i zdarzeniom, w których towarzystwo z obowiązku wystąpić — a wystąpiwszy w dwójnasób siły swoje pomnożyć było powinno? —

Że nako-

Że nakoniec cele towarzystwa już powoli zacierać się zaczynają, ginie pierwotna ich jasność w śród mętnych i różnorodnych pojęć, jakie sobie członkowie towarzystwa o własnem towarzystwie potworzyli. A to wszystko przy pozornym wzroście i wśród urządzeń zwyczajowych nad które dzisiaj jeszcze nic lepszego podać niemożna. —

Zadając sobie Sekcya Centralna te pytania przy układaniu projektu do nowej organizacyi, natrafiła koniecznie musiała na odpowiednie im myśli, z których się pokazuje, że życie lub niemoc towarzystwa od głównego w nim organu zawisło — że złe, którego towarzystwo pastwa bydź nieprzestaje, mimo licznych zmian Centralizacyi swojej, w jej składzie leży — że przeto skład Centralizacyi Koniecznie zmienić potrzeba, jeżeli coś więcej zamierzamy, aniżeli przetrwanie niemocy towarzystwa pod inną prawniejszą formą. —

Zastanowienie się nad prawdziwem powołaniem Centralizacyi, więcej nas jeszcze w tem przekonaniu utwierdzi, i da najlepiej poznać sposoby których chwycić się potrzeba dla zaradzenia złemu. —

Wśród sporów o prawa ogółu które miały miejsce przy uwagach nad pierwszym projektem organizacyi towarzystwa, rzecz tak daleko zaszła, że Centralizacyi nienaznaczono innej misyi, jak tylko zbieranie wotów i ogłaszanie decyzyi przez ogół towarzystwa wydanych — tudzież dopilnowanie ich wykonania — Takie pojmowanie Centralizacyi koniecznie prowadzić musiało do tego stanu, w którym się dzisiaj Towarzystwo znajduje, to jest: do porządnego spoczynku. Jeżeli jednak przyznajemy, że towarzystwo nasze do działania, nie zaś do spoczynku jest przeznaczone — że wzięto na siebie niemałej wagi obowiązki, tak względem kraju, jakoteż względem sprawy ogólnej, które dopełnić z sumiennością należy — że niedosyć jest ogłosić się wyznawcą zasad demokratycznych, ale je rozwijać, propagować najdzielniejszemi środkami i obmyślać sposoby ich urzeczywistnienia w kraju oczystym potrzeba — że nakoniec chcąc zapewnić tymże zasadom zwycięztwo, niemożna bydź niemym świadkiem usiłowań widocznych i codzień wzrastających partyi przeciwnej — jeżeli to przyznajemy, wtenczas Centralizacya tow.ª mającego tak znaczny zakres działania, tyle obowiązków do dopełnienia czemś więcej bydź powinna, aniżeli martwym punktem, w którym się wola ogółu centralizuje. —

Nie można temu zaprzeczyć, że ogół przez swój bezpośredni wpływ na działania towarzystwa, prawdziwą wartość i moc tymże działaniom nadaje, że jest najpewniejszym sędzią interesu własnego — lecz każda czynność ogółu, każde jego działanie przez wniosek poprzedzonem bydź musi, a podanie wniosku i jego stosowność zawisły od bardzo wielu warunków, które tylko w samej Centralizacyi znane bydź mogą — Bez Centralizacyi umiejącej pojmować dążenia towarzystwa i wynajdywać środki ku ich poparciu przewodniczyć towarzystwu na drodze postępu i przestrzegać jednostajności w jego działaniach, cóżby się stało z rozczłonkowanym na części, niemogącym użyć sił swoich ogółem towarzystwa? — oto albo by pozostał w ciągłej nieczynności, jak dotąd u nas było, albo byłby w działaniach swoich porywany w różnych kierunkach, podług rad i wniosków, jakieby od pojedyńczych członków albo sekcyów odbierał

Niezapominajmy także i o tém, że rzadka jest rada od tych którzy nic mają wyłącznego do niej obowiązku — a rzadzej jeszcze trafna bydź może, jeżeli radzący czyli podający wniosek z ogólnym ciągiem interesów obeznany nie jest. —

To powołanie Centralizacyi i wpływ jaki ze stanowiska swego na działania towarzystwa mieć musi, nie zależy od pierwiastków towarzystwo składających, ale raczej od jego położenia. Rozrzucony ogół i nie obradujący na jednem miejscu jest tylko sztucznym — jego dyskusya mimo komunikacyi wzajemnych uwag nie jest zupełna — odosobnione części towarzystwa nie mogą posiadać zawsze i tych wszystkich wiadomości w czasie stosownym, które do przedsięwzięcia lub zaniechania czynności jakiej towarzystwo znaglają — Że ważne przeszkody w działaniach tow^e sama tylko Centralizacya pokonać jest wstanie. —

Centralizacya przeto jest najżywotniejszym organem towarzystwa, nie zaś martwym jak rozumiano. — Od jej życia wskrzeszenie i utrzymanie życia w towarzystwie zależy; — pojmująca tow^o i postawiona w miejscu z którego wszystko we właściwych proporcyach widzieć się daje, jest najzdolniejsza do wynalezienia i proponowania tow^e środków jakich stan jego wewnętrzny lub zewnętrzne położenie w każdej chwili wymagają czuwanie nad jednostajnością działań towarzystwa, jej tylko powierzonem bydź może. —

Aby odpowiedzieć mogła swemu powołaniu Centralizacya nie potrzebuje nadzwyczajnej władzy — przywłaszczenia praw do ogółu należących i przez sam ogół z największym pożytkiem dla tow^e wykonywanych — Wniosek i opinia są dwoma najdzielniejszemi siłami Centralizacyi, lecz Centralizacyi myślącej, pojmującej i czynnej. —

Gdzież więc takiej Centralizacyi towarzystwo szukać należy? Już zapewne nie w Sekcyi; bo dwuletnie doświadczenie przekonało, że istota nie oznaczona — zmienna — niemająca nic stałego oprócz nazwiska, żadnej myśli, żadnej woli, a tembardziej systematu w kierowaniu interesami towarzystwa mieć nie może; bo skład Sekcyi sprzeciwia się wszelkiemu wyobrażeniu, jakie sobie o Centralizacyi tow^e utworzyć można; bo tow^o obierając miejsce, nie osoby na centralizacyą, narażą się na niebezpieczeństwo popadnięcia w ręce ludzi, może nie zawsze z czystemi zamiarami do niego przychodzących. — Ta ostatnia uwaga tak jest ważna, iż tow^o raz na zawsze podobnego składu centralizacyi wyrzec się powinno. —

Formowanie Wydziałów, albo Kommissyi Wykonawczych po Sekcyach niewiele się różni od centralizacyi Sekcyjnej, i to bez względu czyli członkowie Wydziału lub Kommissyi przez Sekcya, czyli przez całe tow^o obieranymi będą. Zostawione wybory przy Sekcyi, uczynią Wydział lub Kommissyą zawisłemi od Sekcyi wybierającej, a chociażby tę zawisłość jak najściślej ograniczyć się podobało, zawsze jednak ona dość silną będzie, jeżeli nie do przemocowania całej centralizacyi na Sekcyą, to przynajmniej do paraliżowania czynności szczególnych Wydziału lub Kommissyi — do wzbudzenia pomiędzy nimi Kolizyi. — Wybory zaś przez tow^o uskuteczniane mają w sobie tę główną wadę, iż bardzo często wymuszonemi będą, gdyż niepodobna, aby członkowie jednej sekcyi całemu tow^u poszczególnie znani byli. — — Lecz

Lecz co największa, tak w jednym jak w drugim razie, Kandydatura tylko członkami jednej Sekcyi ograniczona, zbyt słaba daje rękojmia o dobroci centralizacyi, i nie ledwo z pewnością przewidzieć można, że Centralizacya podobna nie stanie nigdy na tej wysokości, do której ją interesa tow.a powołują. — Niemożna także i tego pominąć, że Centralizacya zostawiona przy Wydziale Wykonawczym lub Kommissyi, równie jak centralizacya w Sekcyi, wszystkim obowiązkom swoim niepodoła — do pisma tow.a potrzebną będzie osobna Kommissya z ludzi najzdolniejszych w tow.e złożona — z czego pokazuje się, że przez utworzenie Wydziału lub Kommissyi Wykonawczej cała kwestya względem Centralizacyi rozwiązana niezostanie, jak równie, że ustanawiając osobno Wydział lub Kommissya Wykonawczą a osobno Kommissyą do wydawania pisma, Centralizacya tow.a dzielić, a tem samem osłabiać potrzeba. —

Cóż dopiero powiedzieć można o Centralizacyi tow.a w dwóch Wydziałach zawartej — osobnych — niezależących od siebie — i jeden od drugiego znaczną odległością przedzielonych? — Do tego projektu stosują się wszystkie uwagi któreśmy powyżej nad wydziałami i Kommissyami Wykonawczemi zrobili, do nich to tylko dodać potrzeba, że ta dwugłowa Centralizacya więcej byłaby w stanie rozerwać tow.o na dwie części pomiędzy siebie, aniżeli rozrzucone obecnie cząstki jego w jedną całość połączyć. —

Oprócz rozebranych powyżej projektów względem przyszłej Centralizacyi tow.a Sekcye: Caen, Angoulême, Loudun i Laval przedstawiły myśl i potrzebę utworzenia centralizacyi wyborowej z całego towarzystwa — Myśl ta zdaje się bydź popierana przez te wszystkie Sekcye, które oświadczyły się za projektem Sekcyi Angoulême w przedmiocie pisma tow.a jeszcze roku zeszłego podanym — Jeżeli bowiem przekonani jesteśmy o potrzebie i ważności wyborów z całego tow.a na członków Kommissyi mającej się zajmować redakcyą pisma, tem samem nie sprzeciwiamy się utworzeniu Centralizacyi wyborowej, któraby zarazem redakcyą pisma zajmować się mogła. —

Sekcya Centralna zważywszy:

że Centralizacya z całego tow.a wybierana, sama jedna tylko łączy w sobie wszystkie warunki do centralizacyi potrzebne —

że wybory ogólne powstawią u steru interesów tow.a ludzi prawych i wyższemi zdolnościami obdarzonych, a tem samem pojmujących najlepiej jego potrzeby i obfitych w środki do zaradzenia —

że z ustanowieniem takowej centralizacyi zniknie potrzeba tworzenia wielu oddzielnych instytucyi ogólnowych, wzajemnie nad sobą czuwających z kąd tylko niemoc zobopólna i kolizye powstają —

że tak ważny obowiązek jakim jest wydawanie pisma przez Centralizacyą wyborową najłatwiej dopełnionem bydź może —

że nakoniec tym jedynie sposobem tow.o dźwignąć się będzie mogło z dotychczasowej niemocy i wejść na drogę czynniejszego życia tak dawno opuszczoną —

Myśl Centralizacyi z całego towarzystwa wybieranej za najstosowniejszą osądziła, i takową w projekcie organizacyi wewnętrznej tow.a przedstawia

Niezamierza Sekcya Centralna zakrywać przed towarzystwem trudności, które się w samem wykonaniu tego projektu zdarzyć mogą, lecz nie sądzi ich tak wielkiemi ażeby pokonać się niedały, i odwodziły towarzystwo od użycia jedynego prawie środka, jaki mu pozostaje. –

Niepodobna przypuścić, aby członek tow.ª powołany wolą ogółu do obowiązków centralizacyi, znalazł w sobie samym jakieś przeszkody do przeniesienia się na miejsce oznaczone, każda wymówka tego rodzaju byłaby naganna, dowodziłaby nieposzanowania woli ogółu i obojętności dla towarzystwa. – Pozostaje więc tylko trudność jaka zdarzyć się może w uzyskaniu pozwolenia do przeniesienia się od rządu – trudność ta żadna prawie w obecnym czasie nie jest, kiedy pozwolenia od rządu tak łatwo uzyskiwane być mogą, iż tylko niegorliwości wybranego do centralizacyi członka przypisać by wypadało, gdyby takowego pozwolenia nie otrzymał. – W ostatnim jednak razie chwycić się potrzeba będzie ostatnich środków – których wybór, czas i okoliczności najlepiej wskażą. –

Sekcya Centralna tak mocno jest przekonana o potrzebie Centralizacyi wyborowej, iż z największą gorliwością pracować będzie, i użyje wszelkich środków aby ją do skutku przyprowadzić jak tylko przez ogół tow.ª zatwierdzoną zostanie. – Gdyby jednak wszelkie usiłowania w tej mierze bezskuteczne się pokazały, gdyby najpewniejsze środki zawiodły i wtenczas nawet tow.ª na żadne straty narażonem nie będzie, gdyż obecny porządek rzeczy zostanie nietykalny, aż do momentu utworzenia nowej centralizacyi – polepszenie zaś jakie przez ten czas w składzie centralizacyi zaprowadzoneby być mogły stosownie do projektów które powyżej wydzieliśmy, są tak mało znaczącemi, iż na ich odwłoce tow.ª niewiele straci. –

Usiłujmy więc, kiedy to usiłowanie bez wielkich ofiar przychodzi.

O piśmie towarzystwa. –

Do Centralizacyi najwięcej bacznośći wymagającym przedmiotem jest pismo towarzystwa, propagandzie zasad demokratycznych poświęcone. – Ważny ten obowiązek już od dawnego czasu zaniedbanym w tow.ª został, a nawet starano się rozszerzyć mniemanie, jakoby tow.ª podobnego pisma w imieniu swojem wydawać nie mogło. Niepodobieństwo wydawania pism opierano w mniemaniu tow.ª na bardzo mylnej zasadzie, utrzymując że żadne pismo do którego redakcyi ogół tow.ª bezpośrednio nie wpływa, pismem tow.ª nazywać się nie może. –

Gdyby ta zasada była prawdziwą, wtenczas żadne z towarzystw francuzkich, a przynajmniej liczniejsze, i równie jak nasze po całej Francyi rozrzucone, organu opinii swojej mieć by nie mogły – towarzystwo nasze wyrzec by się musiało tych wszystkich artykułów, które bez najmniejszego wpływu ogółu Komjolet paryzki od dnia 15 kwietnia 1832 r. w broszurach tow.ª ogłosił – i odmówić imienia swego tym wszystkim czynnościom, które w jego imieniu codziennie są przedsiębrane. – Chociaż więc tow.ª

znajduje

znajduje się w położeniu, które mu nie pozwala wpływać bezpośrednio do redakcyi pisma, nie idzie jednak zatem, aby tego obowiązku, równie jak innych przez instytucyę swoję dokonywać nie mogło. —

Dopóki Centralizacya tow^a zostawać miała przy sekcyi, konieczność było utworzyć osobną Kommissyę z najzdolniejszych ludzi złożoną do redakcyi pisma. Projekt utworzenia takowej Kommissyi przez Sekcyą Angoulême podany zwrócił przychylną na siebie uwagę prawie całego tow^a — lecz przy centralizacyi wyborowej, która właśnie pomieści w sobie tych samych ludzi, jacy do Kommissyi Redakcyjnej powołani bydź mieli, potrzeba tej Kommissyi Redakcyjnej ustaje, i obowiązek wydawania pisma do Centralizacyi powraca. — —

Pozostaje oznaczyć udział, jaki tow^o w redakcyi pisma za pośrednictwem Centralizacyi swojej mieć powinno. —

Uwagi członka tow^a Jana Nepomucena Janowskiego nad Sekcyą prac wewnętrznych poczynione, przekonywają dostatecznie, że wpływ tow^a do redakcyi pisma, nie może bydź tak rozciągłym, jakim go niektórzy zamierzano, gdyż zaprzeczyć temu nie można, że Artykuły pismadyskutowane przez tow^o, a następnie uzupełniane przeważającemi w ogóle tow^a uwagami, przybierałyby na siebie piętno urzędowości — ostatniej myśli tow^a, w przedmiotach, o których dziś jeszcze nic z pewnością wyrzec nie można. — — Weźmy naprzykład materyą najbliżej tow^a leżącą: usamowolnienie Włościan polskich, nadanie im własności — W tak ważnym i razem trudnym do rozwiązania przedmiocie podawane będą zapewne rozliczne środki do tegoż samego celu prowadzące — Któremuż z nich w obecnym czasie bezwarunkową dobrość tow^a przyznać by można, na jakiej zasadzie odrzucić inne, kiedy prawdziwa ich wartość czyli możność zastosowania, zawisła jedynie od okoliczności nieprzewidzianych, w pośród których za powrotem do Ojczyzny stanięmy? — Wyrzekając tow^o co stanowczego w podobnym przedmiocie, bardzo łatwo pomylić się może — a pełnia zawsze widoczna niesprawiedliwość, usuwając z pod dyskusyi ogólnej, widoki członków w mniejszości zostających, które równie jak inne trafnemi bydź mogą, a przynajmniej do wszechstronnego rozbioru rzeczy prowadzą. —

Łatwo jednak oznaczyć właściwą stronę pisma, której tow^o bądź samo przez się, bądź za pośrednictwem instytucyi swojej dozierać powinno. —

Każdy artykuł do pisma tow^a przychodzący, pod dwoma względami uważać można; naprzód, pod względem przedmiotu, i głównych zasad, na których się opiera; powtóre, pod względem pojęć w nim rozwijanych. Pojęcia, myśli szczegółowe piszącego do tow^a nienależą — tow^o ani ich sobie przywłaszczać, ani odpowiedzialności za nie na siebie brać nie powinno — lecz przedmiot pisma, zasady główne na których się opiera, obojętnemi dla niego bydź nie mogą — Towarzystwo nasze polityczne, i w pewnym zakresie działające, nie może przyjmować do pisma swego Artykułów

Kułów z przedmiotów sobie obcych — tembardziej zaś, przyjąwszy za podstawę działań swoich zasady demokratyczne, nie może dopuścić aby w piśmie jego imieniem nacechowanem, i propagandzie tychże zasad poświęconem znalazły miejsce artykuły zasadom demokratycznym przeciwne. — Dodawszy do tego baczność na samą redakcyą artykułu, której wymaga pismo pod imieniem tow^{a} na widok publiczny wychodzące, będziemy mieli najwłaściwszą stronę, przez którą pismo z towarzystwem łączyć się powinno i której w imieniu tow^{a} Centralizacya pilnuje. —

Zapatrując się w tym sposobie na pismo tow^{a} osiągniemy dwa główne cele: Naprzód, że pismo tow^{a} nieściśniane widokami kilku pojedynczych osób, ani uległe zbiorowej myśli ogółu, usamowolnionem zostanie na korzyść indywidualnych pojęć wszystkich jego członków. — Powtóre, że tow^{a} pozbywszy się szkodliwego wpływu na redakcya pisma, jaki mu Sekcya prac wewnętrznych zapewniała, dozorować go będzie ze strony dla siebie najinteressowniejszej, i samym czynem dozoru ściśle go z sobą połączy. Po zaprowadzeniu proponowanego stosunku między pismem a towarzystwem nikt już wątpić nie może, że pismo pod imieniem tow^{a} wydawane, jest pismem jego nietylko z nazwiska, ale i z rzeczy. —

Szczegółowe przepisy względem pisma usprawiedliwione zostaną na swoim miejscu, — tu tylko staraliśmy się wyłożyć główną myśl naszą w tym przedmiocie, abyśtem lepiej pojęta bydź mogła. —

Projekt

Organizacyi wewnętrznej tow^{a}

Znalazłszy się w położeniu Art^{u}. 15 Ustaw Zasadniczych przewidzianem, Towarzystwo Demokratyczne Polskie postanowiło dla siebie i postanawia następującą Organizacyą wewnętrzną: —

Tytuł Wstępny. —

§. 1. — Towarzystwo Demokratyczne polskie składa się z członków czynnych, bez ograniczenia ich liczby — tudzież członków korrespondentów, w miarę potrzeby i okoliczności przybieranych.

§. 2. — Członkowie czynni ogół tow^{a} stanowią.

§. 3. — Ogół tow^{a} na sekcye jest podzielony.

§. 4. — Wogóle tow^{a} spoczywa całej jego wszechwładztwo, które, albo sam przezeń wykonywa, albo za pośrednictwem instytucyi w tym celu utworzonych. —

§. 5. — Naczelną instytucyą, której tow^{a} czuwanie nad ogólnym kierunkiem działań swoich powierza, jest taki zwana Centralizacya Towarzystwa. —

Tytuł III
o Sekcyach

Rozdział 1. oznaczenie Sekcyi

§. 6. — Członkowie przebywający w jednem mieście lub wsi, w liczbie pięciu lub więcej, stanowią Sekcyą. —

§. 7. — Członkowie pojedynczo mieszkający, lub w takiej liczbie iż sekcyi utworzyć nie mogą, znoszą się z najbliższą Sekcyą i za jej

i za jej pośrednictwem komunikują się z towarzystwem. –

§.8. – Pod żadnym pozorem członkowie w jednem mieście lub wsi zamieszkali, chociaż by ich liczba była największa, dwóch lub więcej oddzielnych sekcyi tworzyć nie mogą. – Samo nawet podzielanie się na oddziały, lub innego nazwiska części, jedności sekcyi nie nadwerężające, wtenczas tylko jest dozwolone, jeżeli władze miejscowe liczniejszych zgromadzeń niedopuszczają. –

§.9. – Sekcye noszą nazwiska od miast lub wsi w których posiedzenia swoje odbywają. –

§.10. – Sekcya uważa się za zawiązaną skoro członkowie na kollegialne posiedzenie zebrani Sekretarza obiorą, i protokuł posiedzeń rozpoczętym zostanie

Rozdział 2.

Urządzenia wewnętrzne sekcyi

§.11. – Każda sekcya wybierze sobie przez głośne wotowanie Sekretarza i kasyera, którzy obowiązki im powierzone przez sześć miesięcy sprawować będą, w każdym jednak razie odwołani być mogą.

§.12. – Posiedzenia sekcyi odbywać się będą zwyczajnie raz w tydzień. – Posiedzenia nadzwyczajne w razie potrzeby, lub na żądanie jednego, albo więcej członków Sekretarz zwołuje. –

§.13. – Na posiedzeniach przewodniczy każdy członek z kolei ſ: wyjąwszy Sekretarza podług porządku listy sekcyjnej. –

§.14. – Wszelkie posiedzenia sekcyi niebędą publicznemi, i nienależący do towarzystwa na nich znajdować się niemogą, pod nieważnością zaszłych na takim posiedzeniu czynności. –

§.15. – Protokuł każdego posiedzenia obejmować będzie:

1. Liczbę członków obecnych, i wymienienie nieobecnych. –

2. Wzmiankę o odczytaniu korrespondencyi nadeszłych i treści ważniejszych, oraz decyzye w tej mierze nastąpione. –

3. Treść wniosków i decyzye, z nadmienieniem czy jednomyślnością lub większością i jaka wydane były, – tudzież w przedmiotach ważniejszych powody decyzyi. W przedmiotach do decyzyi ogółu przedstawionych imiennie woty członków w protokule zapisane być winny. –

4. Zapisywanie w protokule całych dyskusyi nie jest koniecznem, wyjąwszy przedmioty których ważność tegoby wymagała. – Wszakże zdanie każdego członka przeciwne większości co do decyzyi jakiegobądź przedmiotu, zapisane być powinno w protokule, jeżeli tego członek będący w mniejszości zażąda, lecz w takim razie powody odpowiednie większości także zapisane być mają. –

§.16. – Protokuł każdego posiedzenia winien być na następnem odczytany, przyjęty i podpisany przez przewodniczącego i Sekretarza. –

§.17. – Komplet do wszelkich czynności sekcyi stanowią 3/4 części członków w miejscu posiedzeń znajdujących się. Gdyby z podziału liczby członków na 3/4 części pozostawało jeszcze 1. 2. 3. których 3/4 fizycznie oddzielić się niedają, wtenczas ci 1. 2. 3. do ustanowienia kompletu niewchodzą. – Nigdy jednak komplet mniej jak z pięciu członków składać się nie może – i jeżeliby w sekcyi nie było więcej członków jak pięciu, a z tych którzy na posiedzeniu obecnym być nie mogli, w tenczas pozostali mogą odbywać posiedzenia narad i protokuł spisywać, lecz żadnej decyzyi przedsiębrać niemogą. –

§.18. – Decyzye we wszelkich przedmiotach przez sekcya roztrząsanych, wydawane będą prostą większością głosujących członków. – W przypadku równości głosów, dopuszczona będzie powtórna dyskusya i odbytem powtórne wotowanie; a gdyby i tym środkiem równość głosów zniesiona

na bydź niemogła, w tenczas deliberacya i stanowcza decyzya zdłożone będą do jednego z następujących posiedzeń. —

§.19. — Każdy członek tylko w tym przypadku może wytłaczyć się od wotowania, lub przez decyzya większości bydź wytłaczonym, jeżeli osobistość jego wprost lub pośrednio do przedmiotu decyzyi wchodzi. —

§.20. — Wytłaczenie każde powinno bydź do protokułu zapisane. — Nigdy jednak wytłaczeni członkowie, jeżeli ich liczba nie wynosi większości obecnych na posiedzeniu, — Kompletu zrywać niemogą, i decyzya wydana na większością głosów pozostających członków, jest tak ważna jak gdyby wszyscy obecni do wotowania należeli. —

§.21. — Korrespondencye w skutku decyzyi Sekcyi expedyowane, podpisywane bydź winny przez przewodniczącego i Sekretarza. — Poprzednie ich odczytywanie na posiedzeniu w tenczas tylko miejsce mieć będzie, kiedy sekcya ze względu ważności jakiego przedmiotu zapotrzebne to uzna. —

Rozdział 3ci. —

Attrybucye i obowiązki sekcyi. —

§.22. — Czynności sekcyi są ściśle wewnętrzne. — Żadna więc Sekcya ani w imieniu własnem, ani w imieniu ogółu, żadnych działań na zewnątrz tow.ra przedsiębrać niemoże. —

§.23. — Obowiązkiem sekcyi jest:

a Dyskutować przedmioty do decyzyi ogółu przedstawione, a po ukończonej dyskusyi wota członków swoich zbierać i gdzie należy odczytać. —

b Zbierać wszelkie spostrzeżenia, uwagi i wnioski nad tem wszystkiem co tylko postęp działań towarzystwa, jak również jego sytuacya i stosunki interessować może i takowe do właściwego wydziału Centralizacyi przedstawiać. —

c Roztrząsać wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu podać się mające

d Przygotowywać materyały do pisma towarzystwa.

e Dawać baczność na postępowanie władz przez towarzystwo ustanowionych. —

f Czuwać nad moralnem postępowaniem swych członków, i ułatwiać im sposobność rozwijania zdolności i pojęć swoich, w kwestyach z przedmiotu swego towarzystwo obchodzących. —

g Pilnować regularnego wpływu składek przez towarzystwo ustanowionych — tudzież przeglądać i zatwierdzać rachunki Kassyera swego, fundiuszów tow.ra dotyczące.

h Zostawać w ciągłych stosunkach z Centralizacyą — zawiadamiać ją o zaszłych zmianach i każdemu jej wezwaniu w oznaczonym czasie zadosyć czynić.

§.24. — Oprócz tego każda Sekcya stanowi o przyjęciu lub wykreślaniu członków, w sposobie poniżej opisanym. —

Rozdział 4ty

Przyjmowanie i wykreślanie członków — tudzież opozycye i appellacye w tym przedmiocie do ogółu zakładane. —

§.25. — Decydya sekcyi względem przyjęcia członka nie może bydź wydana na tem samem posiedzeniu, na którem kandydat przedstawionym został. —

§.26. — Członek podający Sekcyi kandydata do towarzystwa, winien jest złożyć:

1mo Krótką biografią obejmującą stan przed i porewolucyjny Kandydata. —

2do Deklaracya własnoręcznie podpisaną w osnowie: „Zasady Towarzystwa Demokratycznego Polskiego w zupełności podzielając, ze szczerem przekonaniem do obowiązków jego członka przystępuję i w dowód własnoręcznie niniejszą deklaracyą podpisuję". —

Deklaracya Kandydata pisać nieumiejącego przedstawiającego poświadcza. —

§.27. — Skoro Sekcya przyjęcie nowego Kandydata zadecyduje, Kandydat w prowadzonym będzie na posiedzenie; przewodniczący lub inny

cało-

czane będą z podpisami swych autorów. – Akta zaś tow^a z podpisami wszystkich jego członków, w ogólnej wzmiance. –

§.54. – Pismo tow^a równie dla członków, jak i dla osób nienależących do tow^a, podtemi samemi warunkami otwarte zostaje. –

§.55. – Decyzya o przyjęciu lub odrzuceniu Artykułu do pisma tow^a nadesłanego, przez Centralizacyą tow^a wydawana będzie. –

§.56. – Centralizacya tow^a podrzeka tylko względami Artykuł przedstawiony rozstrząśnie:

1° Czyli Artykuł nie jest obcy z przedmiotu swego towarzystwa. –

2° Czyli się niesprzeciwia zasadom towarzystwa. –

3° Czyli ze względu na samą redakcyą może znaleść miejsce w piśmie na widok publiczny pod imieniem towarzystwa wychodzącem. –

Skoro te trzy względy na korzyść autora rozstrzygniętemi zostaną, Artykuł w piśmie tow^a miejsce znaleść powinien. –

§.57. – Żadne odwoływanie się do ogółu tow^a od decyzyi w przedmiocie pisma przez Centralizacyą wydanej, nie jest dozwolone. –

§.58. – Polemika osobista, ani wiadomości czasowe /: wyjąwszy z kraju nadesłanych/ w piśmie tow^a miejsca nie mają. –

§.59. – Dla ogółu tow^a zastrzega się prawo protestowania się w ciągu jednego miesiąca od wyjścia broszury, przeciwko wszelkim artykułom od członków i nieczłonków pochodzącym, gdyby takowe któremukolwiek z trzech warunków w §.56. zastrzeżonych, pomimo sądu Centralizacyi uchybiały. –

§.60. – Koszta druku z funduszów ogólnych tow^a zaspakajane będą. –

§.61. – Pismo tow^a przynajmniej raz na miesiąc, w nieoznaczonej objętości wychodzić powinno. –

Sekcye bezpłatnie po jednym exemplarzu dostaną, a członkowie pojedynczy także po jednym exemplarzu za połowę ceny zwyczajnej nabywać będą mogli. –

§.62. – Reszta warunków względem pisma, zostawia się samej Centralizacyi. –

Tytuł IV^ty.

O przedmiotach wyłącznej decyzyi ogółu tow^a wymagających.

§.63. – Ogół tow^a sprawuje sam przez się władzę prawodawczą w całej rozciągłości: – a zatem żadne prawo w tow^a mocy obowiązującej mieć nie może, które przyzwolenia i sankcyi ogółu w formie przepisanej nie uzyskało. –

§.64. – Ogół tow^a stanowi sam przez się we wszystkich przedmiotach działań tow^a: – a zatem wszelkie przedsięwzięcia, w imieniu tow^a zamierzone, wszelkie Akta w imieniu tow^a na zewnątrz wychodzące, jakoto: Manifesta, Deklaracye, protestacye, odezwy, i.t.p., jego decyzyi lub upoważnienia wymagają. –

§.65. – Ogół ostatecznie rozstrzyga opposycye i appellacye w przedmiocie przyjęcia lub wykreślenia członków, od decyzyi sekcyi zakładane, – wybiera Centralizacyą i o usunięciu z niej członków, jakoteż wykreśleniu ich z tow^a stanowi. –

§.66. – Wszystkie wnioski i projekta od pojedyńczych członków do ogółu tow^a iść mające, naprzód w sekcyi do której projektujący należy, rozbierane, a następnie do Centralizacyi odsyłane być winny. –

§.67. – Tak Sekcya jak i Centralizacya za porozumieniem się z podającym, może zaprowadzić w projekcie zmiany i poprawy, jakie za potrzebne osądzi – Nigdy jednak projektu usunąć niema prawa, ani podania go ogółowi zaniedbać, jeżeli projektujący mimo przeciwnego zdania sekcyi lub Centralizacyi, przy podaniu obstaje. –

§.68. – Każdy projekt dwukrotnie ogółowi tow^a –

tow^a przedstawiony bydź winien, — pierwszy raz do uwag, — drugi raz do wotowania. —

§. 69. — Wyjmuja sie od tej powszechnej reguły, wszelkie wnioski, zaskarzenia, opozycye i appellacye, w zakresie władzy sadowniczej leżące, — tudzież takie projekta, których wykonanie stawałoby sie niepodobnem, dla zwłoki z podwojnego przedstawienia wynikającej. —

§. 70. — Po upłynionym terminie do wotowania, jak tylko 3/4 części członków, na liście ogólnej tow^a zapisanych wota swoje nadesłało, Centralizacya do ich obliczenia przystąpi i resultat większości względnej do 3/4 części, jako decyzyą tow^a ogłosi. —

Na zebranie wotów od 3/4 części w teneras tylko czekać nie trzeba będzie, jeżeli w nadesłanych, już większość tow^a całego zachodzi, lub przeciw projektowi oświadczyła sie.

§. 71. — Członkowie nadsyłający wota po obliczeniu, lub całkiem nie wotujący, za nieobecnych mieć udziału w decydowanej materyi uważani będą, — a decyzye tow^a, bez względu czyli większością całego tow^a, czyli większością tylko 3/4 części wotujących zapadłe, nie mniej dla nich obowiązującemi zostaną. —

Tytuł V^ty.

o Sekcyi przedstawiającej ogółowi wnioski i zaskarzenia, Centralizacyi lub jej członków dotyczące. —

§. 72. — Zaskarzenia do ogółu tow^a przeciwko Centralizacyi, lub pojedynczym jej członkom, o nadużycia władzy, lub wykroczenia uchwycone z tow^a członków Centralizacyi za sobą pociągające, — tudzież wnioski o zmianę całkowitą, lub cząstkową Centralizacyi, wnoszone będą za pośrednictwem Sekcyi, która ogół dotego przeznaczy. —

§. 73. — Sekcyi przedstawiającej żaden wyłączny nadzór nad Centralizacyą, lub jej członkami nie służy.

§. 74. — Otrzymane zaskarzenie lub wniosek w przedmiocie w §. 72 wskazanym, Sekcya przedstawiająca bez najmniejszej zwłoki Centralizacyi tow^a komunikuje, z zakreśleniem terminu do odpowiedzi. —

§. 75. — Po nadejściu odpowiedzi lub upłynionym terminie, Sekcya przedstawiająca zebrawszy punkta zaskarzenia i odpowiedzi, jeżeli ta miała miejsce, w jedno treściwe pismo, takowe wraz z opinią swoją do stanowczej decyzyi ogółowi tow^a przedstawi. —

§. 76. — Zebranie wotów i wynalezienie decyzyi tow^a dokonane będzie wedle prawideł w Tytule trzecim §. 70 wskazanych. —

§. 77. — Gdyby przedmiotem wniosku była zmiana całkowita Centralizacyi, lub takiej liczby jej członków, bez której komplet prawem przepisany utrzymać by się nie mógł, — i gdyby takowy wniosek decyzyą ogółu tow^a potwierdzony został, — wtenczas obok ogłoszenia decyzyi ogółu, i zajęcia się jej wykonaniem, Sekcya przedstawiająca zostaje w obowiązku doprowadzić do skutku nowe wybory, i aż do czasu zebrania się nowego kompletu, Centralizacya tow^a zastępuje. —

§. 78. — Sekcya przedstawiająca ma przestrzegać, iżby wnioski i zaskarzenia od pojedynczych członków pochodzące, nie inaczej jak tylko za pośrednictwem Sekcyi właściwej, do niej przesłanemi były. —

Tytuł VI^ty.

o prawach i obowiązkach członków tow^a

§. 79. — Każdego członka powinnością jest

jest w miarę swej zdolności i możności a pracować dla dobra ogólnego, na korzyść zasad, dążeń i działań tow^e^, - jak również będź wzorem moralnego postępowania nawet w prywatnem życiu. -

§. 80. — Każdy członek winien jest uległość ustawom i decyzyom większości, prawem postanowionej. -

§. 81. — Każdy członek obowiązany jest uczęszczać na posiedzenia sekcyi w miejscu której stale, lub czasowo przebywa. Jedynie tylko choroba, lub inna przeszkoda od woli członka nie zawisła, od tego obowiązku uwolnić go może.

W przypadku innego rodzaju przeszkody, członek niemogący znajdować się na posiedzeniu, winien o tem zawiadomić sekretarza przed terminem na posiedzenie oznaczonym, co taki tylko skutek pociągnie za sobą, iż członek zawiadamiający uważany będzie za nieznajdującego się w miejscu posiedzeń, i stosownie do §. 17 przy ustanowieniu kompletu liczonym nie zostanie. -

§. 82. — Członkowie zamieszkali w jednem mieście lub wsi, skoro się znajdą w liczbie dostatecznej, do utworzenia sekcyi, zawiązać sekcyą są obowiązani. -

Członkowie pojedynczo mieszkający, lub w takiej liczbie, iż sekcyi zawiązać nie mogą, są obowiązani wybrać sobie najbliższą sekcyą dla kommunikowania się z tow^m^

§. 83. — Uchybienia przeciw obowiązkom §§. 79. 80. 81. 82 wskazanym, za pierwszym razem protokularnie napomnione, - za drugim w rapportach Centralizacyi do wiadomości ogółu przedstawione, - w razie niepoprawności, wykreśleniem z tow^e^ karane będą. -

§. 84. — Objawianie zdań politycznych, lub postępowanie członka w brew przeciwne zasadom tow^e^ wprost wykreśleniu ulega.

§. 85. — Członek niechcący należyć więcej do tow^e^, decyzyą sekcyi wykreślonym będź winien. —

Od takiej decyzyi appellacya do ogółu nie służy. -

§. 86. — Członek raz wykreślony pod powagą ustaw niniejszych, nie może będź więcej do tow^e^ przyjęty. -

§. 87. — Każdy członek ma prawo robić wnioski i przedstawiać je ogółowi, - nie inaczej jednak jak za pośrednictwem sekcyi do której należy, lub przez którą znosi się z towarzystwem. -

§. 88. — Wszyscy członkowie obowiązani są o każdem przeniesieniu się sekcyą swoją zawiadamiać. -

§. 89. — Członkowie pojedynczo mieszkający raz przynajmniej na miesiąc z sekcyą przez siebie obraną znosić się powinni; inaczej po dwóch miesiącach niesprawiedliwionego milczenia, za niechcących należyć do tow^e^ uważani, i jako tacy wykreśleni zostaną. -

§. 90. — Członek proponujący rozwiązanie tow^e^ wykreśleniu z tow^e^ ulega. -

§. 91. — Przepisy niniejszego tytułu dla członków czynnych towarzystwa ustanowione, nie stosują się do członków korrespondentów, których obowiązki i stosunki względem towarzystwa od rozmaitych okoliczności zawisłe, takowym przepisom nie ulegają. —

§. 92. — Przepisy pierwotne organizacyi wewnętrznej towarzystwa, przy Ustawie Zasadniczej z dnia 17^go^ Marca 1832 roku umieszczone, o ile przez niniejszą organizacyą wewnętrzną doznały zmiany lub uchylenia obowiązywać przestają. -

Inne zaś wszelkie postanowienia w tym samym przedmiocie, aż do czasu niniejszej Organizacyi wyżsże, w zupełności uchylają się. —

W Dopełn. -

W dopełnieniu Organizacyi Wewnętrznej Towarzystwo Demokratyczne Polskie postanowiło i postanawia względem Centralizacyi swojej następujące przepisy. –

§. 1. — Centralizacya towarzystwa składać się będzie z dziewięciu członków z ogółu i przez ogół tow.ª wybranych. –

§. 2. — Zwyczajne wybory na członków Centralizacyi co roki odbywać się będą. Wychodzący na nowo obranymi być mogą.

§. 3. — Przynajmniej na dwa miesiące przed kończącym się peryodem rocznym Centralizacya jest obowiązana przestać do nowych wyborów towarzystwo. – Członkowie jednak dawni dopóty obowiązków swoich opuścić nie mogą, dopóki nowi na ich miejsce nieprzybędą. –

§. 4. — Za każdym ubyciem pojedyńczego członka Centralizacya winna jest wezwać tow.ª do zastąpienia ubytego nowym wyborem. –

§. 5. — Posiedzenia Centralizacyi są przystępnemi dla wszystkich członków towarzystwa. –

Każdy członek tow.ª na posiedzeniu Centralizacyi obecny, może mieć głos doradczy jeżeli tego od prezydującego zażąda. –

§. 6. — Prezydencya na posiedzeniach Centralizacyi odbywa się z kolei przez wszystkich członków wyjąwszy Sekretarza. –

§. 7. — Komplet do wszelkich czynności pięciu członków stanowi. –

Gdyby jednak w skutek nadzwyczajnych wypadków liczba członków Centralizacyi nagle i do tego stopnia zmniejszyła się, iżby z całego jej składu pięciu nawet niepozostało, – w takim razie aż do zastąpienia ubytych nowymi wyborami, komplet z trzech składać się może. –

§. 8. — Decyzye we wszelkich przedmiotach prostą większością zapadają. W razie równości rzecz powtórnie dyskutowana i decydowana ostatecznie bądź winna, bądź w powiększonym komplecie bądź w całym składzie Centralizacyi. –

§. 9. — Urządzenia wewnętrzne sama sobie Centralizacya przepisze – tudzież Sekretarza i Kassyera obierze. Sekretarz jednak tylko z pomiędzy członków Centralizacyi wybieranym być może. –

§. 10. — Gdyby Centralizacya lub taka liczba jej członków bez której najmniejszy komplet podobnym by nie był — rozpędzeniu uległa — i gdyby członkom Centralizacyi rozpędzonym niepodobna było w jakimkolwiek innym miejscu w komplecie zebrać i tam posiedzenia swoje przenieść — w tenczas przed rozjechaniem się postanowień mają, przy której Sekcyi tymczasowo Centralizacya tow.ª pozostanie, – dopóki ogół decyzyi swojej w tym przedmiocie nie wyda. –

§. 11. — Członkowie Centralizacyi przez ciąg sprawowania obowiązków im powierzonych do żadnej Sekcyi nie należą. –

§. 12. — Wybory na członków Centralizacyi w sposób następujący dokonywane będą: –

W dniu jednym przez Centralizacyą dla całego tow.ª do wyborów oznaczonym członkowie zejdą się na posiedzenie Sekcyi — gdzie nad ważnością aktu zastanowiwszy się, jakoteż rozebrawszy ogólnie przymioty w członkach Centralizacyi tow.ª potrzebne — każdy na osobnej kartecznce dziewięciu kandydatów z wyrażeniem imion i nazwisk a nawet innych odznaczeń gdyby tego potrzeba wymagała, napisze i karticzki, pod pieczą

na przez siebie Sekretarzowi złoży. — Sekretarz w miarę składania kartek wpisywać je będzie do protokułu wraz z nazwiskiem podającego, — a po zakończeniu wotowania protokuł odczyta i przyjęty wraz z prezydującym podpisze. —

§. 13. — Wypis z protokułu wotów poświadczony przez prezydującego i sekretarza zawar na zajutrz po dokonanych wyborach do Centralizacyi odesłanym bydź winien. —

§. 14. — Członkowie pojedyncze mieszkający wota swoje na członków Centralizacyi tow.ᵉ, wprost do samej Centralizacyi odsyłać mogą. —

§. 15. — W dni ośm po naznaczonym terminie do wotowania, Centralizacya do obliczenia wotów przystąpi, i obranych większością tow.ᵉ do zajęcia miejsca w Centralizacyi powoła — nadto szczegółowy wykaz wotów w miejsce rapportu sekcyom rozeszle. —

Wybory takie dopóty ponawiane bydź winny, dopóki Centralizacya w całym składzie swoim uzupełniona nie zostanie.

§. 16. — Miejsce dla Centralizacyi ogół tow.ᵉ przy wyborach członków oznacza, które jednak Centralizacya w razie ważnych powodów każdego czasu zmienić może. —

§. 17. — Centralizacya obrać sobie powinna sekcyą, która drukiem pisma towarzystwa zajmować się będzie. Inne pisma porządkowe z miejsca posiedzeń Centralizacyi wychodzić mogą. —

Zastrzeżenia przemijające. —

§. 18. — Sekcya Centralna dopóty obowiązki swoje pełnić jest obowiązaną, dopóki nowa Centralizacya towarzystwa przynajmniej w kompolecie pięciu członków w miejsce posiedzeń nie zjedzie i o rozpoczęciu czynności niezawiadomi. —

§. 19. — Pierwsza Centralizacya wyborowa towarzystwa trwać tylko będzie przez sześć miesięcy — po czem nowe wybory przedsięwzięte bydź winny. —

Postanowienie

w przedmiocie składek i funduszów Towarzystwa. —

§. 1. — Fundusze tow.ᵉ składają się:

a ze składki stałej, przez członków czynnych tow.ᵉ wnoszonej. —

b z prenumeraty i przedaży pism towarzystwa. —

c z dochodów nadzwyczajnych. —

§. 2. — Wszystkie te fundusze przeznaczone są głównie na utrzymanie pisma, — tudzież na opędzenie potrzeb i wydatków zwyczajnego biegu działań tow.ᵉ dotyczących. —

§. 3. — Wydatki nadzwyczajne, lub użycie funduszów tow.ᵉ na indywidualne potrzeby członków, inaczej nastąpić nie może, jak tylko za wolą ogółu tow.ᵉ. —

§. 4. — Gdyby wydatek nadzwyczajny bez odwołania się do ogółu tow.ᵉ przez Centralizacyą dokonanym został, — i gdyby takowego wydatku ogół tow.ᵉ przy zdawaniu kwartalnego rachunku słusznym nie uznał, — w tenczas wszyscy członkowie Centralizacyi solidarnie do powrotu sumy uronionej są obowiązani. —

§. 5. — Stała składka wnoszona będzie przez członków tow.ᵉ w miarę pobieranej odrazu płacy, — według następującej proporcyi:

Od fr. 22½ miesięcznie — „ — 25 ᶜ.ᵉ
Od fr. 45. — „ — ᵈᵒ. — „ — fr. 1. — „ —
Od fr. 60. — „ — ᵈᵒ. — „ — fr. 1 — 50 ᶜ.ᵉ

Od. —

Od fr. 100 miesięcznie fr. 3.—
Od fr. 150. — 2/3 — „ — fr. 5.—
Od fr. 200. — 1/2 — „ — fr. 9.—

§. 6. — Sekcye zebraną od członków swoich składkę miesięczną w pierwszych dniach 15tu każdego miesiąca do Centralizacyi odsyłać są obowiązane z wymienieniem zalegających w opłacie. —

§. 7. — Dla nadzwyczajnych potrzeb członka, Sekcya dozwolić może zwłoki w opłaceniu składek. —

§. 8. — Umorzenie składek zalegających i uwolnienie zupełne od opłaty należy do Centralizacyi na przedstawienie właściwej sekcyi —

§. 9. — Z członkami samowolnie uchylającymi się od regularnej opłaty składek przez tow. uchwalonych, stosownie do §. Organizacyi Wewnętrznej postąpiono będzie

§. 10. — Centralizacya opłaca sama z funduszów tow. wszelkie korrespondencye tak do niej przychodzące, jakoteż przesyłania do Sekcyów lub pojedynczych członków wysyłane. —

§. 11. — Oprócz składki na potrzeby tow., wszyscy członkowie obowiązani są z równą regularnością opłacać braterski podatek, w ilości przez Kommisyą Funduszów Emigracyjnych oznaczonej. —

§. 12. — Podatek braterski wnoszony będzie przez Centralizacyą do Kasy Funduszów Emigracyjnych w imieniu całego towarzystwa. —

Uwagi szczegółowe
nad projektem Organizacyi Wewnętrznej i postanowieniami przy niej załączonemi. —

Przedstawiający się projekt organizacyi wewnętrznej oparty jest w znacznej części na pierwotnym projekcie Kompletu paryzkiego, a szczególniej na ulepszeniach jakie w nim trudnością blisko dyskusyą tow. poczyniła. — Najważniejsze zmiany zaszły z powodu Centralizacyi i pisma tow. — Obadwa te przedmioty przynajmniej co do głównej myśli już powyżej usprawiedliwione zostały. Pozostaje więc tylko usprawiedliwić drobniejsze szczegóły, któremi ten projekt różni się od dawniejszego, tudzież przytaczyć powody odstąpienia od propozycyi, przez niektóre Sekcye czynionych. —

Układ jest rzecz podrzędna w ustawach — sądziła jednak Sekcya Centralna, że przy zmianach głównych, jakie są proponowane w organizacyi tow., z powodu Centralizacyi i pisma, wzgląd na porządek logiczny szczegółowych przepisów pominąć by nie powinien, i z tej przyczyny rozróżnione i pomieszane jedne z drugiemi przedmioty w dawniejszym projekcie uporządkować starała się; — tudzież odesłać do osobnych postanowień te materye, które albo żadnego związku z organizacyą tow. nie mają, albo dla swojej zmienności miejsca w niej znaleść nie powinny.

Rozbierając każdy tytuł z osobna będziemy mieli sposobność usprawiedliwić tak sam układ Ustawy Organizacyjnej, jakoteż zmiany

w szcze-

w szczegółowych jej przepisach, pominięte proporcye i zaprowadzone uzupełnienia. —

Tytuł Wstępny. –

Stosownie do nazwiska i przeznaczenia swego obejmuje tylko wzmianki ogólne najważniejszych szczegółów, które w skład Organizacyi towarzystwa wchodzą. – Ściśle uważając niema w nim żadnego przepisu, z którego by obowiązki, lub prawa jakie płynęły. – Główne zarysy Organizacyi dla tego jedynie rzucone w nim zostały, aby następne tytuły zrozumiałymi uczynić, bez odnoszenia się do późniejszych przepisów. Usprawiedliwianie przeto szczegółowych tego tytułu paragrafów zupełnie zbytecznem się staje. –

Tytuł III
o Sekcyach. –

Dzieli się na 4 Rozdziały stosownie do przedmiotów w nim zawartych. – Rozdział 1. obejmuje oznaczenie sekcyi. – Rozdział 2. urządzenia wewnętrzne Sekcyi. – Rozdział 3. attrybucye i obowiązki Sekcyi. – Rozdział 4. przyjmowanie i wykreślanie członków, tudzież opozycye i appellacye. Trzy pierwsze Rozdziały zawierają w sobie te same przedmioty i przepisy które w pierwiastkowym projekcie w Tytule II i III zamieszczone były – zaś Rozdział 4ty utworzony został z przepisów dawniejszego Tytułu IV° pod napisem o prawach i obowiązkach członków. – Materya rozdziałem 4m° objęta z tego powodu do Tytułu III° o sekcyach wcielona została, że przyjmowanie i wykreślanie członków jest najważniejszą i wyłączną attrybucyą sekcyi, a opozycya i appellacya środkiem do podniesienia decyzyi sekcyi w tym przedmiocie wydanych. –

Uwaga 1. do § 6°. – Niektóre sekcye żądały: iżby liczba pięciu członków do utworzenia sekcyi § 6. zastrzeżona do trzech zmniejszoną została. – Sekcya Centralna uważając, że liczba pięciu członków zaledwo wystarcza do urządzenia sekcyi według ogólnych przepisów, które mieć chcą aby każda sekcya miała przynajmniej Sekretarza i przewodniczącego na posiedzeniach, – że w liczbie mniejszej od pięciu zniknęłaby zupełnie rękojmia baczności, jaką tow° mieć powinno powierzając sekcyom ważną attrybucyą przyjmowania i wykreślania członków, – a nawet wykreślenie członka w sekcyi z trzech złożonej dopełnionemby bydź niemogło, – że członkowie w mniejszej liczbie jak pięciu będący chociaż niemogą dla powyżej przytoczonych powodów sekcyi stanowić, przecież prawo im niezabrania odbywać posiedzeń, narad i wzajemną dyskusyą oświecać się w przedmiotach do decyzyi ogółu przedstawionych – że wreszcie tow° nie idzie o liczbę sekcyi ale o połączenie w każdej z nich jak największej liczby członków dla wytrawniejszej dyskusyi – uznała niemożność zmiany tego przepisu według proporcyi przez niektóre sekcye czynionych i nie tknionym go zostawiła. –

Uwaga

Uwaga 2. – do §. 8. – Paragraf ósmy zabrania tworzenia dwóch lub więcej oddzielnych sekcyj w jednem mieście lub woi, a nawet naruszania jedności sekcyi przez wprowadzenie oddziałów, wyjąwszy tylko jednego przypadku, w którym władza miejscowa nieporwalałaby licznieyszych zgromadzeń. Ważne to zastrzeżenie ma na celu, aby zapobiedz rozdziałom z porównienia mniejszości przeciwko większości w sekcyach zdarzyć się mogącym, niedopuścić powstania partyi usuwającej się przez rozdział sekcyi z pod oka niedogodnych dla niej stróżów, uniknąć niepotrzebnej zmiany w sekcyach i rozdrobnienia niekorzystnego dla tow^a. – Sekcya Paryzka z powodu przeszkód, a nawet fizycznej niemożności zgromadzania na miejsce jedno wszystkich członków swoich odległe strony Paryża zamieszkujących, żądała usunięcia tego paragrafu z Organizacyi, albo też jego zmiany w ten sposób, iżby dla podobnych okoliczności wyjątek od powszechnej reguły był zrobionym. – Sekcya Centralna oceniając ważność tego przepisu pod względami wyżej przytoczonymi nie sądziła aby bez niego w organizacyi tow^a obejść się można było. – Przeszkody rzeczywiste które członkowie w paryżu mieszkający znajdują do schodzenia się na jedno miejsce, niemogą zniknąć do robienia w samej ustawie pojedynczego wyjątku, nigdzie zaś indziej jak w paryżu podobne przeszkody napotkać się nie dadzą. – Wszakże, jeżeli ten przepis wraz z innymi w prawo zamienionym zostanie – Sekcya Paryzka dla tak ważnych powodów jakie przedstawia, może wyjskać od ogółu tow^a upoważnienie do rozdziału w sposób najdogodniejszy i pod warunkami któreby ile możności szkodliwym skutkom z rozdziału zapobiedz mogły. – Wyjątek zaś dla niej samej, w ustawie ogólnej, i z warunkami do miejscowości zastosowany, byłby niewłaściwym. –

Uwaga 3. – do §. 14. Paragraf czternasty mówi, że posiedzenia sekcyi nie będą publicznemi, i nie należący do tow^a na nich znajdować się nie mogą, pod nieważnością zaszłych na takim posiedzeniu czynności. –

Sekcye w Mortain i Sonnens tudzież kilku innych członków utrzymywali że tow^o jawne publicznie tylko obradować powinno, że obradowania publiczne miałyby tę najważniejszą korzyść, iżby nienależących do tow^a oświecały o jego urządzeniach wewnętrznych, dawały wyobrażenie o zasadach i celach tow^a, słowem byłyby najdzielniejszym środkiem propagandy niejako praktycznej; żądały przeto iżby w miejsce dotychczasowych posiedzeń przy drzwiach zamkniętych, posiedzenia sekcyi publicznemi i przystępnemi dla każdego uczyniło.

Zmiana ta, naruszająca dotychczasową budowę tow^a i przytoczone za nią powody zwróciły na siebie baczną uwagę Sekcyi Centralnej przy układaniu projektu do nowej Organizacyi wewnętrznej. – Rozbiór obiecywanych z otwarcia posiedzeń korzyści i niedogodności z tąd wynikać mogące, przekonały najlepiej o potrzebie zostawienia nienaruszonym §^u wyżej cytowanego. –

1° Towarzystwo Dem^c Polskie jawnem bądź nie przestaje dla tego, że posiedzenia sekcyi nie są przystępnemi dla nienależących do tow^a. Jawność tow^a polega na jawności jego zasad i celów, na jawności jego urządzeń wewnętrznych, wreszcie na jawności jego działań. – Tow^o Dem^c Polskie ogłosiło drukiem swoje zasady i cele w Manifeście, Akcie założenia, tudzież pierwiastkowych usta-

Ustawach zasadniczych. W tychże Ustawach dało poznać urządzenia swoje wewnętrzne – Zmiany jakie w nich niniejsza organizacya zaprowadzone będą równie tajnemi pozostać nie mogą – z małej zaś liczby działań które dotąd przedsięwzięte były, żadne ukrytem nie zostało.

2do= Ważnym jest obowiązkiem tow.a propaganda zasad demokratycznych, lecz właśnie jeżeli propagandą ma być skuteczną, jeżeli w imieniu tow.a ma być przedsiębraną, pojedyncze sekcye tego obowiązku przyjąć na siebie nie mogą – gdyż w takim razie tow.a miałoby tyle organów przemawiających w jego imieniu na zewnątrz ile jest sekcyi, przez co jedność w tow.e zerwaną by była, a szczególniej nadwerężona jedność zasad, gdyby każda pojedyncza sekcya wyobrażenia i pojęcia swoje na skarb tow.a propagowai miała. – Otwarcie posiedzeń sekcyi dla propagandy zasad demokratycznych ze względu na tow.a niepodobne, częściej złe jak dobry skutek sprawić by mogło. – Otwarcie zaś posiedzeń sekcyi dla obznajmienia obcych z urządzeniami wewnętrznemi jest zupełnie niepotrzebne, skoro urządzenia wewnętrzne sekcyi i całego tow.a z natury związku publicznemi być muszą. – Jedynym organem tow.a do propagandy, jest pismo w imieniu całego tow.a i pod jego nadzorem przez pośrednictwo Centralizacyi wychodzące. –

3o= Podług aktu założenia i Ustawy zasadniczej tow.a wzięło na siebie obowiązek działania w sprawie bezinteresownej w duchu zasad filozoficzno-demokratycznych – Działania te nie kończą się na samej propagandzie piśmiennej. Utrudnione i przewlekłe porozumienie się w tow.e, każda jego czynność na szwank wystawiać by mogło, gdyby ta przed dojściem swoim na zewnątrz rozgłoszona była – Z kąd konieczna potrzeba obradowania przy drzwiach zamkniętych, – a powody do ich otwarcia tak są błahe i z natury ani interesem tow.a niezgodne, iż dla nich dotychczasowej budowy jego nadwerężać niemożna. –

Uwaga 4. – do §. 23. – Na tej zasadzie że czynności sekcyi są ściśle wewnętrzne, a jedna tylko Centralizacya upoważniona jest w imieniu tow.a działać na zewnątrz, wyrzucone zostały z dawniejszego §. 28. dwie attrybucye sekcyi zupełnie z jej natura niezgadzające się i szkodliwe dla tow.a: –

1= że każda sekcya może zatrudniać się rozwijaniem i rozszerzaniem zasad demokracyi. –

2= że może i powinna naradzać się nad środkami do tego celu stosownemi i takowe przez członków swoich przedsiębrać. –

żadna bowiem sekcya nie jest instytucyą ogólną reprezentującą całość tow.a. Gdyby zaś sekcye w imieniu własnem zatrudniać się miały rozwijaniem i rozszerzaniem zasad demokratycznych, w tenczas jedność tow.a zginęłaby, a na jej miejscu byłoby tyle towarzystw osobnych ile jest sekcyi. – Upoważnienie nawet do tej czynności członków pojedynczych, w niczem natury rzeczy nie odmienia, gdyż członek z upoważnienia działający, nie działa w imieniu swoim, ale w imieniu sekcyi od której upoważnienie otrzymał. Jeżeli zaś Centralizacya tow.a bez jego upoważnienia żadnej czynności na zewnątrz przedsiębrać nie może, cóż więc tak nieograniczone attrybucye dla pojedynczych sekcyi usprawiedliwić się dadzą? –

Paragraf 23 zajmujący miejsce dawniejszego §. 28. wylicza obszerne zatrudnienia sekcyi, z jej natury wynikające i dla tego pojedyncze wyszczególnione, aby tem ściślej dopełniane

były

tylko, - lecz żadne z tych zatrudnień nie wywołuje Sekcyi do działania na zewnątrz, bądź w imieniu własnem, bądź w imieniu tow.a. -

Uwaga 5. do §. 27. - Do przepisów o przyjmowaniu członków dodany został §. 27. który oprócz pewnej solenności bardzo łatwej do wykonania, ma i to jeszcze na celu, aby kandydat wprowadzony na posiedzenie, raz jeszcze usłyszał Akt założenia i Ustawy zasadnicze tow.a i zastanowiwszy się nad niemi chęć przystąpienia do tow.a publicznie ponowił. - Gdy jednak zdarzyć się może, że kandydat w miejscu posiedzeń Sekcyi przyjmującej nie przebywa i znajduje się w niemożności stawienia się osobiście na posiedzeniu, przeto wyjątek od ogólnej reguły zrobionym bydź musiał. -

Uwaga 6. do §. 37. - Paragraf 37 napisany jest w skutek ogólnej myśli jaka w projekcie obecnym względem członków osobno mieszkających rozwinięta została - Uwaga przeto niniejsza zastosowana bydź powinna równie do §§. 7. - 82. i 89. -

Dawniejszy projekt zostawiał do woli członkom osobno mieszkającym kommunikowania się z tow.m, albo za pośrednictwem najbliższej Sekcyi, albo za pośrednictwem Sekcyi Centralnej, z kąd najczęściej wynikało, iż członkowie pojedyncze mieszkający nie zostawali pod żadną prawie kontrollą, i byli najobojętniejszymi w interesach tow.a, a nawet paraliżowali jego czynności, przez uchylanie się od wotowania. - Dla zaradzenia temu nieporządkowi nie było prostszego środka jak połączyć członków pojedyncze mieszkających z najbliższą Sekcyą, któraby na nich pod każdym względem baczność dawała - Wprowadzeniu przeto tej myśli §. 7. - 37. - 82. napisane zostały, a nadto §. 89. wykreśleniu zagraża, gdyby członek pojedyncze mieszkający przynajmniej raz na miesiąc z obraną przez siebie Sekcyą kommunikować się zaniedbał. Lepiej bowiem pozbyć się obojętnych dla tow.a, a niżeli przez zatrzymywanie ich w liście, działania czynnego ogółu na opóźnianie wystawiać. -

Tytuł III.ci

o Centralizacyi Towarzystwa

Tytuł 3 składa się z dwóch Rozdziałów. - W Rozdziale 1.m opisane są attrybucye i obowiązki Centralizacyi. - Rozdział 2.gi zawiera przepisy o piśmie tow.a, którego straż i zarząd Centralizacyi jest powierzony. -

Attrybucye i obowiązki Centralizacyi tak dokładnie w przeszłym projekcie rozebrane i oznaczone zostały, iż do nich nie prawie dodać nietrzeba było. - W obecnym projekcie starała się tylko Sekcya Centralna myśli w dawniejszych uwagach zebrane uporządkować i jedne do drugich zbliżyć, aby porządna całość wystawiały. - Umieszono także dla powodów szeroko dawniej rozpoczętowanych zamieszczenie §. 43. dozwalającej Centralizacyi użycia nadzwyczajnej władzy w przypadkach nagłych, proponuje nr §. 45. zastrzeżenie, iż gdyby się okazało że Centralizacya bez przyczyny i ze szkodą tow.a tej nadzwyczajnej władzy użyła, członkowie Centralizacyi samem przez się prawem wykreśleniu z tow.a ulegają. -

Przypuszczenie nadużycia władzy przez Centralizacyą znacznie się zmniejsza przy Centralizacyi wyborowej, która oprócz sumienności, będzie zapewne umiała pojąć, że moc i ważność działań w tow.e zawisła jedynie od bezpośredniego wpływu

na nie

na nic całego tow^a.- jednakże zastrzeżenie w §.45 umieszczone jest w konsekwencyi z innemi przepisami które z wszelką ścisłością władzę Centralizacyi ograniczają.- Myśl główna względem pisma tow^a już osobno usprawiedliwiona została, pozostaje więc tylko z tego tytułu do objaśnienia §.38. tudzież niektóre szczególne przepisy w przedmiocie pisma.-

Uwaga 7.- do §.38.- W ustępie §.38 jest powiedziano: że sposób wyborów na członków Centralizacyi - jej skład i miejsce pobytu osobnem postanowieniem stosownie do miejsca i czasu tow^a oznacza.-

powody które Sekcya Centralna skłoniły do oddzielenia od organizacyi wewnętrznej samego składu Centralizacyi i sposobu wyborów i zamieszczenia tych szczegółów w osobnem postanowieniu są następujące.-

Sposób wyborów.- Skład Centralizacyi i miejsce jej pobytu, tak jest zależne od okoliczności w pośród których zostajemy, iż prawie co chwila zmieniać się mogą. Jeżeli dzisiaj według wszelkiego podobieństwa tow^o utworzyć sobie może Centralizacya wyborową w najobszerniejszem tego wyrazu znaczeniu, za zmianą okoliczności przewidzieć się w naszem położeniu niedających, może znów przyjdzie ograniczyć się wybraniem Wydziału, Sekcyi, lub innego składu instytucyi, której mimo całej niedoskonałości interesa tow^a powierzyć wypadnie.- Tymczasem inne przepisy Organi: wewn: tak wielkim zmianom niepodlegają. Tow: tak znaczne liczba jak nasze, zawsze na Sekcye dzielić się będzie. Urządzenia Sekcyi, ich attrybucye pozostaną temi samemi; toż samo o attrybucyach i obowiązkach Centralizacyi jakakolwiek w jej składzie zmiana nastąpi, powiedzieć można toż samo o ogóle tow^a i obowiązkach członków - co wszystko chociażby z czasem równie jakiej odmianie uledz mogło, w głównych jednak zarysach pozostanie, i nigdy ze zmiennością składu Centralizacyi, wyborów i miejsca jej pobytu, porównanem bydź nie może. Chcąc przeto tę część najwięcej zmienną od mniej ulegających zmianie oddzielić, uczynić ją wypada przedmiotem osobnego postanowienia, aby bez naruszania co moment ustawy organizacyjnej, okolicznościami nakazywane reformy w składzie Centralizacyi lub w sposobie wybierania do niej członków uskuteczniać można. Potrzeba takiego rozdziału tem jest, Konieczniejsza że Orga^a wew^a przez pismo ogłoszona bydź musi, jak były ogłoszone Ustawy Zasadnicze tow^a i wraz z niemi przepisy ówczesnej organizacyi dotyczące - Tego wymaga nietylko przykład dawniejszy, ale nadto jawność tow^a i potrzeba uproszenia, które tem jedynie sposobem pozyskać można. Gdybyśmy więc nieoddzielili tego przedmiotu od organizacyi, wtenczas wszystkie zmiany jakie w Centralizacyi lub w wyborach jej członków zachodzić mogą z Konieczności ogłaszać by należało - a jednak pomimo tego nie można, że stanowiąc o składzie Centralizacyi przewidywać trzeba czasowe okoliczności, mówić o przypadkach jej rozprzężenia, o sposobach ratunku - Jakże więc takie obawy, przewidywania i nieledwo wytknięcie palcem strony od której tow^a zabezpieczyć się usiłuje, do wiadomości publicznej podawane bydź mogą? -

Odesłanie sposobu wyborów i składu Centralizacyi do osobnego postanowienia, które na zewnątrz tow^a nie wyjdzie, w niczem nie nadwerężyć całości Orga^ji wew^ej obok przepisów obejmujących attrybucye Centralizacyi i tego zapewnienia w §.38. że Centralizacya tow^a jest wyborowa. -

Dodaj tu

Dodać tu jeszcze należy, że nicogłaszając w ustawie organizacyjnej ani składu Centralizacyi, ani sposobu wyborów, ani miejsca jej pobytu zasłaniamy ją przez czas niejaki od wiadomości publicznej – a tym sposobem może odwrócimy nie jeden zamach, któryby ją w samym początku mógł spotkać – wszakże dla tej samej przyczyny położone jest zastrzeżenie, iżby pisma tow.ᵉ w miejscu posiedzeń Centralizacyi niewychodziło. Zdaje się przeto, że są dość ważne powody, które S. 38. i wynikające z niego osobne postanowienie względem składu, wyborów i miejsca Centralizacyi usprawiedliwiają. –

Uwaga 8. do S. 52. Z uwag ogólnych nad pismem tow.ᵉ przekonać się można było, że Centralizacya nie stanowi osobnej redakcyi pisma, jakąbyła Kommissya Redakcyjna przez Sekcya Angoulême proponowana. W prawdzie S. 51 powiada, że tow.ᵉ powierza szczególnej pieczołowitości Centralizacyi pismo w jego imieniu wychodzić mające – zaś S. 61. zastrzega, iżby pismo tow.ᵉ przynajmniej raz na miesiąc w nieoznaczonej objętości wychodziło, z kąd wynika, że Centralizacya przez swych członków Artykuły do pisma przysposabiać powinna – lecz Artykuły przez członków Centralizacyi pisane, równie będą uważane i sądzone jak artykuły innych członków tow.ᵉ, lub obce, gdyż Centralizacya jak się już wyżej powiedziało nie jest osobną Redakcyą, ale tylko jako naczelna instytucya tow.ᵉ w imieniu jego sąd o Artykułach wydaje pod trzema w S. 56. wskazanemi względami. Uwaga ta objaśnia dostatecznie redakcyą S. 52. –

Uwaga 9. do S. 53. Z wyłożonej teoryi o piśmie w uwagach ogólnych płynie to następstwo w S. 53 umieszczone, że Artykuły nieurzędowe podpisywane będą przez autorów, jeżeli bowiem tow.ᵉ nieprzywłaszcza sobie widoków indywidualnych, ani odpowiedzialności za nie na siebie brać niechce, Artykuły te w piśmie tow.ᵉ podpisem autora odznaczone być winny. –

Uwaga 10. do S. 54. Niezaprzeczona jest rzecz, że pismo w imieniu tow.ᵉ wychodzące i kosztem jego utrzymywane jest wyłączna jego własnością – jednakże cel tego pisma jest rozszerzanie zasad demokratycznych, a tow.ᵉ chodzi nie powinno, czyli samo przez siebie, czyli przez innych pomoc zasadom przynosi, lecz byle cel główny jak najdzielniejszymi środkami był popierany. Z tego powodu S. 54 powiada, że pismo tow.ᵉ równie dla członków, jak i dla osób nienależących do tow.ᵉ pod tymi samymi warunkami otwarte zostaje. – Zdaje się, że na pomnożeniu Artykułów w piśmie swojem tow.ᵉ nie straci, a uniknie tak częstego zarzutu, jaki mu robić zwykli, iż się samo w sobie zamyka i więcej się stara o wyniesienie własne, a nizeli o dobro zasad, których się wyznawcą ogłosiło. –

Uwaga 11. do S. 57. Paragraf 57 zastrzega, że od decyzyi Centralizacyi w przedmiocie pisma wydanej żadna appellacya do ogółu nie służy. W projekcie pierwotnym appellacya miała miejsce, lecz tu zwrócić uwagę na to należy, że co innego – jest Sekcya, a co innego Centralizacya wyborowa, – że Sekcya Redakcyjna ocenia artykuł pod najobszerniejszym względem, mogła więc narzucać autorowi widoki własne i przeciwnych swoim nie przyjąć, – gdy tymczasem obręb Centralizacyi ścieśniony jest do trzech punktów, które w S. 56 czytamy. Sama więc różnica tych dwóch instytucyi i attrybucye w przedmiocie pisma do nich przywiązane, mogłyby usprawiedliwić S. 57. – są jednak ważniejsze do niego powody. –

Centralizacya oceniając Artykuł do pisma przedstawiony, pilnuje w tem interesu

ogólnego

ogólnego tow^a, w porównaniu z którym prawa osobiste pojedynczych członków są bardzo mało znaczącemi. – Interes tow^a więcej polega na tem, aby przez jakiś artykuł niewłaściwy, przeciwny zasadom demokratycznym, lub nieporządny z redakcyi, tow^a skompromitowanem nie było, aniżeli, żeby wszystkie artykuły przez członków nadsyłane do jego pisma weszły. Chociażby więc Centralizacya za surowo w osądzeniu artykułu postąpiła, tow^o wiele na tem nie straci, a członek pojedynczy powinien umieć poskromić miłość własną wobec ogólnego interesu tow^a, i nie zatrudniać ogółu appellacyą, w której tylko sam jeden interesowanym będź może. – Wszakże artykuł do pisma nie przyjęty, gdzie indziej umieszczonym będź może, lub osobno wydrukowany. – Z dopuszczenia appellacyi ogół tow^a wystawionyby był na znaczne koszta i niepotrzebne zatrudnienie, a Centralizacya unikając sprawy przeciwko sobie wytoczonych może niejeden artykuł mniej właściwy przyjęłaby do pisma tow^a. –

Uwaga 12. do §. 59. Towarzystwo nie biorąc na siebie odpowiedzialności za indywidualne widoki pisanych artykuły, ma jednak stronę której pilnuje i niejako publiczną względem niej daje rękojmią. – Paragraf 59 zastrzega dla ogółu tow^a – protestacyę, gdyby Centralizacya niewłaściwemu artykułowi do pisma tow^a wyjść pozwoliła. –

Tytuł IV^ty

o

przedmiotach bezpośredniej decyzyi ogółu tow^a wymagających. –

Wyobrażenie ogółu tow^a dane jest w Tytule wstępnym §. 2. – Tu tylko wyszczególnione są przedmioty decyzyi bezpośredniej ogółu wymagające i inne łączne przepisy. Cały ten tytuł zredagowany jest podług uwag, jakie nad dawniejszym projektem poczynione były – mało więc o nim mowić zostaje. – Szczególnego uprawnienia wymagające przepisy są o wnioskach i projektach do decyzyi ogółu przedstawionych – tudzież o kompletcie prawnym. –

Uwaga 13. do §. 66. – Paragraf 66 zastrzega: iżby wszystkie wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu tow^a iść mające, naprzód w Sekcyi do której projektujący należy rozbierane, a następnie do Centralizacyi przesyłane były. – Zamiarem tego zastrzeżenia jest, aby ile możności projekta i wnioski ogółowi tow^a przedstawiać się mające uprzednio dojrzałymi, jużto przez rozbiór w Sekcyi, jużto przez opinią Centralizacyi. – Warunek ten z łatwością dopełniony będź może, skoro podług obecnego projektu każdy członek tow^a mniej więcej do pewnej Sekcyi należy. –

Uwaga 14. do §. 68 i 69. – W paragrafie 68 położona jest ogólna zasada, iż każdy projekt dwukrotnie ogółowi przedstawiony będź winien, raz do uwag, drugi raz do wotowania – pożyteczność tego przepisu jest widoczna, gdyż inaczej uwagi przez pojedynczych członków albo Sekcye zrobione, które przeważnie wpłynęłyby na decyzyą ogółu gdyby wiadomemi były, żadnego skutku nie mają, a tem samem dyskusyą w ogóle tow^a prawie jest żadna. – Lecz powinien są także przedmioty, które po rozbiorze Sekcyi właściwej, objaśnione opinią Centralizacyi lub Sekcyi do tego wyznaczonej, tylko prostego

potwier-

potwierdzenia lub odrzucenia wymagają jak np wnioski i zaskarżenia przeciwko Centralizacyi lub jej członkom, trudności opozycye i appellacye od decyzyi sekcyi w przedmiocie przyjęcia lub wykreślenia członków zakładane — ponieważ są także przypadki, gdzieby projekt stawał się niewykonalnym z przyczyny zwłoki z podwójnego przedstawienia wynikającej, przeto §. 69. przedmioty te od razu do stanowczej decyzyi ogółu tow.e przedstawiać dozwala. –

Uwaga 15. – do §. 70. – Zawity przedmiot o decyzyach ogółu tow.e w obecnym projekcie do bardzo prostej reguły sprowadzonym został przez zaprowadzenie Kompletu prawnego. – Pewnem i na doświadczeniu opartem jest domniemanie, iż na każdy wniosek do decyzyi ogółowi przedstawiony, wszyscy członkowie tow.e wotować nie mogą, jedni z przyczyny własnej, drudzy przeszkodzeni okolicznościami. – Ogół tow.e podobny jest w tym względzie do każdego liczniejszego zgromadzenia, z tą chyba tylko różnicą, iż w ogóle tow.a rozproszonym nietylko po Francyi ale i po innych krajach trudności powstają się w dwójnasób. Gdyby przyszło czekać na wota wszystkich członków pewnie żadna decyzya wydaną by być niemogła, żaden krok przez tow.e przedsięwzięty — Zaradzając temu Koniecznie Komplet prawny ustanowić należy, w którym decyzya większością wotujących wydana, za decyzyą całego tow.a uważaną być musi. – Kompletem prawnym w tow.e według §. 70 jest 3/4 części członków na liście ogólnej zapisanych, skoro więc po upłynieniu naznaczonego do nadesłania wotów terminu 3/4 części członków swe wota nadeszło, tow.e za obradujące w Komplecie prawnym jest poczytywane, a decyzya większością tego Kompletu wydana, moc obowiązującą przybiera. –

Zdarzyć się jednak może, że w wotach nienadszłych nawet 3/4 części, większość całego tow.a za lub przeciw projektowi, objawi się, w takim przeto razie, ponieważ nadesłane później woty w niczem już decyzyi całego tow.a niezmieniają, dla uniknienia niepotrzebnej zwłoki, decyzya ogłoszona być winna, niczekając na dopełnienie wotów aż do 3/4 części członków listy ogólnej. –

Przepisy te względem Kompletu prawnego w ogóle tow.a są w zupełnej harmonii z §. 17, który tenże sam Komplet do czynności sekcyi naznacza.

Tytuł V.tty

O Sekcyi przedstawiającej ogółowi wnioski i zaskarżenia Centralizacyi lub jej członków dotyczące. –

Niezawodną jest rzeczą, że Centralizacya wyborowa, daje tow.i najpewniejszą rękojmię sumiennego wypełniania obowiązków, i nienadużycia władzy jej powierzonej. – Gdy jednak podobnego rodzaju wykroczenia, nawet w instytucyi na zaufaniu opartej zdarzyć się mogą, a przynajmniej zdarzenie to w prawie przewidzianem być winno — przeto Sekcya Centralna w dopełnieniu Organizacyi wewn.ej uważała potrzebę utworzenia zawsze trwającego Organu w tow.e, przez który by wnioski i zaskarżenia przeciwko Centralizacyi lub pojedyńczym jej członkom do ogółu tow.a wnoszone być mogły. –

Podobna instytucya tem więcej jest potrzebną, że członkowie Centralizacyi przez czas sprawowania obowiązków im powierzonych do żadnej sekcyi nienależą, prawo stanowienia

nowienia o wykreśleniu ich z tow^a w razie przekroczeń żadnego związku ze służbą publiczną niemających, Centralizacyi powierzone bydź niemoże, gdyż są przypadki gdzieby wykonać się nie dało dla zerwanego kompletu, a szczególniej, prawo tak wysokiej karności do Centralizacyi przywiązane, nadwerężać by mogło niepodległość w zdaniu członków pojedynczych, i bydź powodem różnych nadużyć. pozostaje więc tylko ogół tow^u który w podobnym przypadku najwłaściwszym jest sędzią dla członka obowiązki publiczne sprawującego. —

Uwaga 16. do §. 72 i 73. — Dla uniknienia kolizyi między dwoma instytucyami ogólnowemi, tudzież niecotwierania szerokich wrót do zaskarżeń żadnego związku zinteresowań ogólnym niemających §. 73 zastrzega, iż Sekcya przedstawiająca żadnego wyłącznego nadzoru nad Centralizacyą lub jej członkami mieć niebędzie — a §. 72. wyraźnie stanowi, jakie zaskarżenia i wnioski przez Sekcya przedstawiającą przyjmowane bydź powinny. —

Uwaga 17. do §. 77. Do attrybucyi Sekcyi przedstawiającej zdawało się konieczném dodać, iż w razie uchylenia całej Centralizacyi, lub takiej ilości członków, bez której komplet bydź niemoże, Sekcya przedstawiająca zajmuje się nowym wyborem, i aż do zebrania kompletu Centralizacya w obowiązkach zastępuje, gdyż Centralizacya skasowana lub niekompletnie ani dłużej pozostać ani o przeniesieniu tymczasowem obowiązków swoich na którą z Sekcyi stanowić nie może, odwoływanie się zaś w tym względzie do decyzyi ogółu narażałoby na zwłokę i aż do wydania decyzyi, tow^u bez żadnej Centralizacyi pozostać by musiało. —

Inne przepisy tego tytułu porządkowe żadnego objaśnienia niepotrzebują. —

Tytuł VII^my.

o prawach i obowiązkach członków. —

Tytuł ten właściwie do Organizacyi wewnętrznej czyli ogólnej budowy tow^u nienależy — lecz ją przepisami swojemi o prawach i obowiązkach członków uzupełnia. Przepisy w nim zawarte są prawie całkiem wyjęte z tytułu 4^go dawniejszego projektu, inne dodane lub uzupełnione są tak samo z oiebie zrozumiałemi, iż szczegółowego objaśnienia niepotrzebują. — Robione były wnioski o uzupełnienie tego tytułu prawami karnemi, rozpatrzywszy się jednak bliżej w przepisach już exystujących znajdziemy je wystarczającemi tak pod względem oznaczenia występków, jako też pod względem kar na wszelkie przypadki, które tow^u w postępowaniu członka interesować mogą. Rozdrobnienie przepisów karnych a szczególniej względem prywatnego postępowania członka do niczego dobrego nieprowadzi, a byłoby nieprzyzwoitem w Ustawach tow^u, które na zewnątrz do wiadomości publicznej podane bydź mają. Może to stać się z czasem przedmiotem osobnego postanowienia, które w pośród samego tow^u pozostanie — lecz i wtenczas zapominać o tem nie trzeba, że kara w prawie napisana, nie jest zbyt dobrym stróżem i nauczycielem poszukiwanej moralności. —

Wostatniej uwadze która zakończymy i ten tytuł i cała Organizacya wewnętrzna usprawiedliwić potrzeba opuszczenie §. 93. który w dawnym projekcie

w następujących słowach był ułożony: „Nie wolno jest członkowi Towarzystwa Demokratycznego Polskiego należeć do żadnych innych Towarzystw polskich mających cele polityczne; jak i do tych cudzoziemskich którychby zasady i cele polityczne przeciwne były zasadom demokracyi." –

Rozliczne i gwałtowne spory jakie §. 43 przy rozbieraniu pierwotnego projektu w całem tow.e obudził najmniej przekonywają o jego niestosowności. – Niestosowność ta nie leży w nim samym, ale w okolicznościach pod któremi tow.o przedstawiony został. – Wyznać tu prawdę, możemy, że tow.o nasze po świetnych początkach i dawniej hasle do boju, na czas pewny w niczynności pogrążone zostało. – Przyjaciele zasad przez tow.o wyznawanych, nie mogąc się doczekać jego ocknienia, pod czynniejsze zaciągnęli się chorągwie, do dawnych, nowe przyłączyli obowiązki – gdy w tym nagle o wyłączne ich poświęcenie się dla tow.a przez §. 43 dopominać się zaczęto. Niebyło wówczas innego środka, tylko albo mu zaprzeczyć słuszności, albo przyjąwszy, stać się jego myśli niepostrzeżnym. – Środek pierwszy jako słuszniejszy przez wielu obrany został. –

Z przewłoką Organizacyi wewnętrznej pomnażały się trudności do przeprowadzenia tego paragrafu przez tow.o i wyjednania dla niego sankcyi – ale narzeczie po licznych modyfikacyach, jasną i niedwójznaczną myśl jego, na nic nieznaczącą zamieniono. – Odnosząc istnienie podobnego przepisu do pierwiastkowej epoki tow.a, całą jego wartość i moc skuteczną czujemy, lecz cóż potem, kiedy od niej coraz większa przestrzeń czasu nas oddziela – i w obecnem położeniu środek przerzucający, już żadnego skutku obiecywać nie może. –

Podług naszego zdania, najwłaściwszą bronią, którą tow.o w celu tego paragrafu zastąpić powinno, a razem najgodniejszą tow.a – jest wzmocnienie wewnętrzne i okazanie wszystkich sił i środków swoich. – Są prawa fizyczne, na mocy których wielkie masy w ruchu zostające, chłoną w siebie pomniejsze, tejże samej natury – na ten powszechny fenomen tow.o umiało rachować może, byle tylko jak najprędzej chwila czynniejszego życia i działania nadeszła. –

Wszakże gdyby tow.o zagrażało widoczne niebezpieczeństwo ze strony innych tow.w – paragraf 43 niebardzobyłby skuteczny – potrzebaby w tenczas udać się do drastyczniejszych środków; czasowem okolicznościom więcej odpowiadających – a tych w każdym czasie towarzystwo użyć jest w stanie. –

Sądzi przeto Sekcya Centralna, iż dla powodów przytoczonych, §. 43 dawnego projektu opuszczonym w nowej Organizacyi tow.a być powinien. –

Postanowienie

w przedmiocie składu, wyborów i miejsca posiedzeń Centralizacyi

Już poprzednio wyłożyliśmy powody dla których przedmiot tem postanowieniem objęty, od Ustawy Organizacyjnej jest odłączony. – O szczególnych przepisach tyczących się składu Centralizacyi i sposobu wybierania do niej członków, bardzo mało mówić nam pozostaje – Objaśnimy te tylko, które ze zwyczajnego porządku i zasad w tow.e, niewypływają. –

Uwaga 1. – do §. 1. Paragraf 1. stanowi, iż Centralizacya składać się będzie z 9 członków z ogółu i przez ogół tow.a wybranych. – Obszerne zatrudnienia Centralizacyi, a szcze-

a szczególniej ciążący na jej członkach obowiązek przygotowywania artykułów do pisma Tow^a niepozwalały ograniczyć jej składu do takiej liczby członków, jaka dla władzy wykonawczej jest najwłaściwsza. — Z drugiej strony wzgląd na trudności wyborów i przeszkody w przeniesieniu zdarzyć się mogące, tem większe, im więcej osób do Centralizacyi powoływać przyjdzie, nakazywały trzymać się w granicach ścisłej konieczności. — Idąc tą średnią drogą Sekcya Centralna 9 członków do składu Centralizacyi proponuje. —

Uwaga 2. do §. 2 i §. 20. - Naznaczony w §. 2 przedział roczny pomiędzy zwyczajnemi wyborami nie zdaje się zbyt długi. — Członkowie do Centralizacyi powoływani przenosić się muszą na miejsce dla niej wskazane, otrzymywać pozwolenia od rządu — rzecz ta więc zmiana wiele trudności za sobą pociąga, a oprócz tego działania Tow^a przerywa i niejednostajnemi je czyni. — Roczne trwanie Centralizacyi nie może bydź pod żadnym względem dla Tow^a szkodliwe, ponieważ członkowie Centralizacyi w każdym czasie odwołani bydź mogą. — Inna jest rzecz względem pierwszych wyborów. — Pierwsze wybory mogą bydź mniej trafne z powodu bardzo naturalnego, że członkowie Tow^a nieznają się dostatecznie pomiędzy sobą — ich czynności, a szczególniej pismo pokaże dopiero czyli się Tow^a nie pomyliło. Aby się więc zdarzyć mogąca pomyłka naprawiona jak najwcześniej była, trwanie Centralizacyi z pierwszych wyborów §. 20. do mieszczy rzeczone jest ograniczone. — Wszakże w każdym razie członek wychodzący na nowo obrany bydź może. —

Uwaga 3. do §. 7. - Komplet zwyczajny do liczby pięciu ograniczony został — z powodu że zebranie się całego składu centralizacyi jest niepewne, a nawet po zjechaniu się członków na jedno miejsce i rozpoczęciu czynności — każdy z nich na rozkaz rządu wydalony bydź może. — Bydź nawet mogą wypadki, i o tych bardzo natężć niepotrzeba, że albo cała Centralizacya rozpędzona zostanie, albo też większa jej liczba. — Pierwszy przypadek w §. 10. jest przewidziany. — W drugim zaś §. 7. komplet z trzech członków złożony dopuszcza, aż do momentu uzupełnienia składu Centralizacyi nowymi wyborami.

Uwaga 4. do §. 16. - Koniecznem także było oznaczenie przez Tow^a miejsca w którym Centralizacya posiedzenia swoje odbywać będzie. Zostawując wybór miejsca przy członkach Centralizacyi naradzalibyśmy ich zebranie się na wielką zwłokę, gdyż porozumiewania się listowne są zwykle niedokładne i długą drogą do rezultatu prowadzą. — inna jest rzecz, jeżeli zmiana miejsca już w ciągu trwania Centralizacyi potrzebną się okaże. —

Postanowienie
w przedmiocie składek i funduszów Towarzystwa. —

Oddawna czuć się dawała potrzeba zaopatrzenia Tow^a w dostateczne fundusze i ujednostajnienia składek, do których członkowie są obowiązani — lecz teraz ani na moment z tym przedmiotem opóźniać się nie można, kiedy wydatki Tow^a wzrastają — a szczególniej pismo znacznego zasiłku pieniężnego w krótce potrzebować będzie. -

Dawniejszy projekt zostawiał Sekcyom urządzenie ilości i poboru składek na przedstawienie Centralizacyi — z kąd dwie wynikały się niekonsekwencye, naprzód że przedmiot całego Tow^a i zarazem wszystkich jego członków pojedyncze dotyczący, z pod decyzyi ogółu był usunięty, a następ-

następnie że ciężar składek nie równo był podzielony i ponoszony. — Projekt obecny nietylko ma na celu zaopatrzyć tow.e w dostateczne fundusze na wszelkie jego przedsięwzięcia wystarczające, ale zarazem uporządkować składkę ogólną w tym sposobie, iżby każdego członka w stosunku pobieranego wsparcia od rządu dotykała. — .

Wiadomo jest, że przy jednostajnych prawie potrzebach, wyjąwszy wieku i osłabionego zdrowia wsparcie od rządu na różne klassy jest podzielone — Idąc przeto za naturalną słusznością w ustanowieniu składek nie stosunek prosty ale rosnący przyjęty bydź musiał. — Paragraf 5. projektowanego postanowienia okazuje, że przyjąwszy za zasadę franka jednego na miesiąc od 45 fr. — jako płacy najogólniejszej, reszta składek w stosunku rosnącym jak jeden do trzech postępuje. — Zasiłki poniżej 45 fr. będące, dlatego jedynie składką sous pięciu dotknięte zostały, iż wielu członków z tej kategoryi żądało, ażeby na liście składek tow.e opuszczonymi nie byli Wyraźnie S. 8 dozwala uwolnienia gdyby członek uchwalonej przez tow.e składki opłacać nie był wstanie. — Przy Centralizacyi zwłaszcza zarząd funduszami tow.e i odpowiedzialność za nie, — sama więc słuszność i porządek wymagały, aby szafunek funduszami przez nieyzje więcej ręce nie przechodził — i dla tego S. 6 zastrzega, iżby składki przez sekcye od członków zebrane w całości do Centralizacyi odsyłane były — a S. 9 wkłada na Centralizacyą obowiązek płacenia poczty za wszelkie expedycye tak do niej przychodzące jak od niej do sekcyi lub pojedynczych członków wysyłane. —

Podatek braterski jest powinnością od której żaden polak wymawiać się nie może — Członek tow.e dać powinien przykład w niesieniu tej pomocy braciom swoim, a tow.e powinno starać się o to, iżby jak najregularniejszy i całkowity wpływ do kassy emigracyjnego funduszu zapewnić — tudzież usunąć wszelką wątpliwość, któraby miano o jego ogólnych chceiach w tej mierze. Cele te najpewniej osiągniętymi zostaną, jeżeli podatek braterski stosownie do S. 12. przez Centralizacyą w imieniu całego tow.e wnoszony będzie. — —

Kończąc te uwagi nad trzema projektami do decyzyi Waszej przedstawionymi, Sekcya Centralna zamilczeć nie może, że stan obecny tow.e i otaczające go okoliczności zewnętrze wymagają największego pośpiechu w zaskanckcyonowaniu ustawy Organizacyjnej, która przywrócić z sobą nowy porządek i nowe czynniejsze życie, najpewniej tow.e zabezpieczyć może od wszelkich attaków i niepewnych usiłowań. —

Bez wątpienia że wymagany okolicznościami pośpiech, nie może tamować ścisłego rozbioru i zastanawiania się nad rzeczą, pod każdym względem ważną dla tow.e i nie jedno decydującą o jego przyszłości. — Gdyby jednak pośpiech mógł być połączony z przekonaniem o bezwarunkowej dobroci przedstawionego dzieła, w takim razie stojącą mu na zawadzie formalności zwyczajowa robienia poprzednich uwag odmówić bydź powinna i głosowanie stanowcze dopuszczone. —

Przedstawiony projekt Orga: wer.: i dwóch łącznych z nią postanowień jest prawie ten sam, który dwuletnia dyskusyą tow.e uwagami swojemi udoskonaliła — jego ułożenie poprzedziły nowe uwagi obejmujące zdanie tow.e w przedmiocie zmian, jakie obecne okoliczności zaprowadzić nakazywały. Ostatecznie więc, dwie tylko myśli w nim są nowemi: Centralizacya i Pismo. — Myśli te jednak proste i oparte na wyraźnym żądaniu wielu Sekcyi, z łatwością pojętemi bydź mogą, i jeżeli tylko przekonaniu Waszemu w głównym zarysie odpowiedzą, projekt nie prawie do wprowadzenia nie pozostawia.

Nie

Nieramierza jednak Sekcya Centralna, sprowadzać ogół tow^e z drogi dyskusyi, która jedynie za pomocą Kommunikacyi wrazennych uwag dopełniona być może. — Lecz przedstawiając do takowych Uwag projekt obecny, sądzi iż zarazem stanowcze wotowanie dopuszczonem być powinno; które też za sobą pociągnie skutek, iż jeżeli bezwarunkowe woty za przyjęciem przeważą liczbę robiących uwagi, wtenczas większość bezwarunkowo wotująca pocztana będzie za zrzekającą się uwag mniejszości, i projekt bez powtórnego kommunikowania go tow^e w prawo zawiesionym zostanie — przeciwnie zaś, jeżeli większość będzie przy tych członkach, którzy uwag zechcą, wtenczas uwagi te wraz z projektem do stanowczej decyzyi tow^e powtórnie przedstawionemi być muszą, jak się dzieje zwyczajnie. —

Zdaje się przeto, że po odczytaniu i rozbiorze projektu, oraz rzuceniu nad nim uwag, trzeba zaczerwać do wotowania tych, którzyby mimo robionych uwag w Sekcyi i spodziewanych z kąd inąd stanowczo za przyjęciem projektu oświadczyć się chcieli, woty bezwarunkowe obok uwag innych członków i wymienienia ich liczby w expedycyi do Sekcyi Centralnej umieścić należy.

Termin ostateczny do nadsyłania uwag i wotów stanowczych na dzień 25 Lutego oznacza się, którego terminu Sekcye i członkowie pojedyncze mieszkający, ściśle pilnować zechcą. —

Odwoływanie się do Uwag przed projektem z Sekcyi Centralnej nadesłanych, albo dawniej jeszcze czynionych miejsca mieć nie powinno, lecz Sekcye i członkowie stawać się będą na nowo i w sposób najkrótszy je zredagować. — Żądana zmiana pojedynczych paragrafów w kształcie odpowiednim Ustawie redagowana być winna, zawsze jednak ze względem na związek i myśl ogólną do której się paragraf proponowany odnosi. —

Usprawiedliwiając nakoniec Sekcya Centralna zwłokę, to tylko przytoczy, że pierwsza połowa Stycznia do rozesłania projektu w tenczas była oznaczona, kiedy jeszcze projekt przygotowywany w osobnej Kommissyi, do całego Kompletu Sekcyi Centralnej mianowanym nie był — Dyskusya w Sekcyi nadspodziewanie długo trwała — a po niej pisanie i ottografowanie jeszcze 12 dni zajęło. —

Za Sekretarza
Bdzwiecki Antoni. —

Prezydujący z kolei
/: podpisał Stanisławicz Sylwester. —

wytłoczono w Poitiers w Ottogr.
fii P. A. Pichot. —

№ 243. 53.

Poitiers 11 Lutego 1835 r.

Sekcja Centralna

Tow.a Dem.e Pols.e

do

Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

Zakład Agen odezwą z dnia 2.ga Lutego r. b. ogłaszaiąc Dwudziestu pięciu Kandydatów Paryzkich, wzywa Emigracyją do wyboru Komitetu. Nie rozstrząsaiąc położenia rzeczy obecnego i tego które przed rokiem skłoniło wielu Członków Towarzystwa do zajmowania się tą czynnością, Sekcija Centralna winna iest zwrócić uwagę waszą na nasz stan teraźniejszy wewnętrzny i wynikaiące z niego obowiązki.

Cztko Towarzystwo tę prawdę iż, aby rozstrząsnąć i rozwiązać ostatecznie wiele kwestij rzuconych pod iego rozbiór, musi poprzednio uzwinczyć swoię organizacyją, jako jedyny środek porządnego dóyścia do celu. Dla tego zawieszaiąc wszelkie rozmaitej ważności przedmioty, sobie i Centralizacyi swojej wskazała iedno i najgłówniejsze zatrudnienie, to iest utwor organizacyi wewnętrznej. Praca ta już iest przed waszemi oczyma. Po iej dokonaniu, rozwiąże się naturalnym porządkiem wszystkie wątpliwości, które wynikły nie z natury rozstrząsanych przedmiotów, ale z braku urządzeń, któreby rozbiory takie uczyniły dokładnemi i powszechnemi. Najwięcej ściągaiąca ruchów, a najmniej zgłębiona materija, oznaczenia stosunków między Towarzystwem Demokratycznem a resztą Emigracyi będzie celem pierwszych prac Towarzystwa, po rozebraniu, przyięciu i wykonaniu nowej organizacyi — Zachowało sobie ono ten przedmiot do zgłębienia wszechstronnego i powszechnego, a postanowienie swoie ostateczne objawi manifestem Emigracyi i Polsce — Żaden więc Członek, żadna poiedyncza cząstka Towarzystwa, ...

71. Haliburton Józef mieszkający w Angers
72. Boleszyc Jan - - - - w Fontainebl.
73. Korzeliński Kajetan - - - w ditto...
74. Heer Józef - - - - - w Cajare...
75. Jaxnowski Konstanty - - w Troyes...
76. Paszkiewicz Ludwik - w ditto...
77. Szatowicz Włodzim: - - ditto...
78. Wątróbka Reces - - w Troyes....
79. Baizerski Krysztow w Troyes....
80 Wyporski Antoni - - ditto....
81. Wałęcki Piotr - - w Metz
82. Raciborski Wincen. w Mont-de-marsan

Zawieszony został w obowiązkach członka Tow^a Dem^ej Pols^ej.

13. Szayde Jan - - w angers...

Sekcja centralna oczekuje również nadesłania deklaracji przystąpienia do Towarzystwa tych Kandydatów którzy pomimo przedstawienia ich do przyjęcia w czasie od d. 29. Listopada aż do tąd z powodu nie dopełnienia wymienionej formalności do listy członków Towarzystwa wpisani bydź jeszcze niemogli..

Braterstwo i Pozdrowienie
Korrespondenci Sekcji Centr.
M. Bowodworski - A. Krystowski.

Sekretarz A. Kolsdorf -

Sprostowanie pomyłek zaszłych w dwóch ostatnich okolnikach.

---

w Liście poprzedzającej przyjętych do Tow^a Członków
na Stronicy 18. pod N: 65. zamiast Szarzyński powinno bydź Szarzyński
w Projekcie Organizacji wewnętrznej.
na Stronicy 37 w § 3 wierszu 3. zamiast przesłać - powinno bydź powołać
na Stronicy 39. w § 9. wierszu 3. opuszczona liczba przy § ust 80.

№ 342. Poitiers 4. Marca 1835 r.

Sekcja Centralna

Tow^a Dem^ej Polsk

do

Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

Pismo: Nowa Polska, w swoim piętnastym i szesnastym półarkuszu, w Artykule tytułowanym: Założenie Sekcji Batignol wymieniaią nowo wchodzących do Tow^a Członków Obb: Karola Różyckiego, Kwiśniewiza Bogdana Zaleskiego, I. Zaleskiego, I. Ordęgę, Ludwika Kobielaka i Tetmajera, Bronieskiego, Różyckiego i Wrońskiego, donioszy iż Ci Obywatele, tworząc Sekcią Batignol maią wziąć nazelnictwo Stowarzyszenia naszego, oświadcza iż iest ich zamiarem Tow^a Polskiej Demokracii zreformować, to iest: naprawić i przemienić przekształcić i rozwiązać. Ten zarzuch wspiera to pismo twierdzeniem jakoby redakcią wzywano o milczenie, o zezwolenie na czas, o niepoczucie roboty ild. ild.

Jakkolwiek Sekcya Centralna, niewątpiła na chwilę o dobrej wierze zaskarżonych Publicznie nowych Członków Tow^a, jakkolwiek znaią duch Demokratycznego Ogółu, niemiałaby potrzeby łykać się nawet istotnych Zamiarów destrukcyją Tow^a na celu maiących, przez wzgląd iednakże tak na Osoby zaskarżone jak na Opinią, którąby o nich mieć mogła czyn Tow^a, nieuwiadomiona o stanowisku rzeczy, sądziła za obowiązek wezwać ze stanowiska swego Obywateli zaskarżonych o objaśnienie, dotyczące zarzutów publicznie im uczynionych. - Członkowie Sekcji Batignol, poprzestali na oświadczeniu iż „czynami okażą dowody swoich intencji, iż denuncyanci za mistyfikatorów „Tow^a publicznie znany, niepowinienby był pismem swoim nikogo w To„warzystwie najmniejszym nabawiać niepokojem." Obywatel zaś Karol Różycki, Członek Sekcji Fontainebleau, pismem swoiem z dnia 20 Lutego 1834 r. wyjaśnia w całej rozciągłości stosunki swoie osobiste, jakich używał w interesie Tow^a tak względem Redakcji Nowej Polski jak i obb. Dwiernickiego i Zwierkowskiego. Pismo powyższe pełne Obywatelskiej szczerości mamy za obowiązek przesłać Tow^u, aby mogło sądzić zasadnie w przedmiocie publicznie

publiczna wymierzonych przeciwko Członkom swoim zarzutów i będące dostatecznym zaprzysiężeniem zaskarżeń - jakowe dosłownie się umieszczają.

„Wszechwładztwo Ludu, cel i dążenia Tow. Dem. Pol. od dawna było i nieprzestanie będzie moją wiarą. Nieumiejąc jeszcze nadać należytego nazwania temu naturalnemu prawu człowieka, od zamierzchłych lat żywiłem go w mojem sercu, i przekonany jestem, że na takiej drodze widziano mnie aż dotąd. Tego uczucia nieobudził we mnie niedostatek praw sztucznych osobistych, szlachetniejsza je myśl natchnęła: wcześnie pojąłem, żem nie dla siebie tylko żyć powinien. Tu leży główna, pierwsza przyczyna dla której wszedłem do Tow. Dem. Polskiego."

„Nietajno wam Obywatele, że Tow. w łonie własnych rodaków ma politycznych nieprzyjaciół. Potwarze dosyć dały jak wasze chęci poświęcone dobru ludzkości: pytany z kraju o naturę i dążenie Jego, osądziłem, że lepiej odpowiem czynem jak zdaniem: tu jest drugi powód mojego wejścia, a chociaż ów podrzędny, i wkładłem imiem zdarzeniu przytłoczony, słabszy się zbytecznym, niewłaściwym, dziś jednak widzę potrzebę i w nim wspomnę."

„Pismo N.P. w swojm 15 i 16. półarkuszu, pod tytułem Założenie Sekcji Batignol, napełnione jest zarzutami względem chęci i celów nowych waszych Członków zeszłych do Tow. 1. Stycznia 62 r. do których liczby i ja należę. Wnioski Artykułu, oparte na okropnem przeczuciu, że przyczyny wstąpienia naszego, przewidują rozerwanie Emigracji i opóźnienie jej politycznego na zewnątrz działania. Dalej Artykuł, biorąc za swój obowiązek zrobić obraz polityczny wstąpienia naszego, chociaż wzywamy o milczenie, otwarcie na czas wstępnie roboty, donosi iż oświadczono i odsłoniono że jest zamiar Stowarzyszenie Pol. Dem: zreformować to jest naprawić i przemienić przekształcić i rozwiązać."

„Nienawykły do polemiki, zamierzyłem był jednak odpowiedzieć. Lecz aby na wszystko odpowiedzieć zarazem, trzeba było czekać skutku prac Komisji Agen, gdyż jak widomo wam Obywatele, że na przypadek zerwania tej Komisji, artykuł przewiduje zrobiony związek między nią a założeniem Sekcji Batignol."

„Chociaż pismo Now. Pol: uwiadomienie publiczne, odnosi do ogółu Sekcji Batignol, wszelakoż widziałem wyłącznym moim obowiązkiem mówić, albowiem, nie Sekcja wzywała J. Dwernickiego o współdziałanie lecz ja, nie Sekcja od Lusakcji żądała milczenia ale ja: nawstałek, bez upoważnienia, bez narady z Sekcją, na której posiedzeniu nigdy nie byłem, sam mówiłem o reformie i rozwiązaniu Towarzystwa."

„Sekcja Centralna, godnie czuwając nad całością i dobrem Tow. Dem. Pol. swoją odezwą z d. 13 Lutego b.r. datowaną, nastręcza mi przyjemną

sposobność uniknąć niemiłego sporu z dziennikarzem, a zarazem dopełnić mojego obowiązku."

"Nim szczegółowo objaśnię wyrażenia przytoczone w artykule, i uzyskowane na miarę potrzeby, niech mi będzie wolno zrobić tu krótki rys mojego widzenia, jakie miałem przed wejściem do Tow-, a które, nawet za zajścia wszechwładztwa, wciągu niezatwierdzonego jeszcze projektu ustaw, dziś jako wasz członek, jako jednostka, przynoszę przed ogólną wolą; nadto, będzie to potrzebne do wyjaśnienia rzeczy, potrzebne na dowód mojego oddania się dobru powszechnemu, na przekonanie o mojej względem Tow- szczerości."

"Podług mnie, każde towarzystwo jawnej propagandy zasad, po dokonaniu swojej misji przestaje być towarzystwem. Trwając niewłaściwie, po zatym zakresem, staje się ruchomą osią ciała, któremu życie nadaje do i dłuższa go od wziętej podstawy. Jego istnienie rzeczywiste, raz przelane w masę przemagającą, w niej się tylko zachowa. Nasze polskie Tow-, z obecnego położenia, dwa ciała ma ożywić i samo dwa razy się wcielać: w Emigracji, po uzyskaniu większości, być Emigracją demokratyczną, bez nietowarzystwem, w Polsce, po uzyskaniu większości na stronę ogółu demokratycznego i po nadaniu ruchu zasadom, nowy ogół rozwiązać i żyć polskiej demokratyczną, ale nie towarzystwem."

"Gdybym wierzył niektórym na Tow- zarzutom, gdybym wątpił o ludzkości jego dążenia, niebyłbym jego członkiem, nie miałbym w nim moich przyjaciół, gdyż różność wiary politycznej jest skałą, na której się kruszą wszelkie związki. Wzrost Tow- Dem- Pol- moralny i liczbowy, jest dawnem mojem życzeniem, po wstąpieniu do niego, jest usilnością obowiązkiem."

"W ostatnich dniach Grudnia, przybywszy do Paryża, znalazłem się w towarzystwie kilkanastu osób. Mówionem było o rozprzężeniu Emigracji, o potrzebie zaradzenia temu. Przedstawiałem obecnym że Tow- Dem. Pol. jest najzgodniejszym, właściwym i pewnym punktem naszego zespolenia, że ktokolwiek ma taką wiarę, ktо przyjęty jest zasadą Tow- niepowinien się wahać powiększyć jego liczby. Wniosek został przyjęty jednozgodnie, oprócz ze strony Walentego Zwierkowskiego, który zawiódł swoją [illegible] a dłonie potrzebne zastąpiły miejsce słów, Obywatel Karski, a pomiędzy kilku innych od dawna należących do Tow- i będących stałem ogół pomiędzy nami, uproszony został o podanie nas do przyjęcia. Taki był początek takie układy Sekcji Batignol."

"Nazajutrz nieupoważniony, niewysłany od tej Sekcji, mieszkającej jeszcze, byłem u J. Dwernickiego, a którym dniem wprzódy mówiłem także o potrzebie zjednoczenia Emigracji. Powtarzałem mu powyższe uwagi i wzywałem o wejście do Tow-, mieszkający to był krok mój w tym

tym względzie do Jenerała: załączam tu dosłownie wierną kopję listu, jaki pisałem do niego 1go września z.r. przez ob: Kleciewicza, znajdzie wnij. jak widziałem Tow. w tej samej materji mówiłem z ob: Jedlinskowskim: mówiłem z innemi; na robione uwagi o przeszłości Sekcji Paryzkiej, o złowrogiem którym nazwano myśl organizacji, opartą na zasadzie wszechwładztwa, odpowiadałem, że tam, gdzie każda jednostka posiada równe prawo, wolno iest robić wnioski, że teraz właśnie wygotowuie się projekt ustawy, zatem, każdy z nas będzie mógł podawać swoje uwagi do decyzji ogółu, że cokolwiek będzie z dobrem naszej sprawy z dobrem polski, bez wątpienia zostanie przyjętem, gdyż tu o sobie a tam o matce naszej myślimy. Że nakoniec wola ogółu, jedyna nasza władza, wyrzec może, przy zmianie ustaw, czyli Tow. po otrzymaniu większości w Emigracji zatrzyma swoje nazwanie towarzystwa, czy też weźmie ogólny wyraz Emigracji. Oto iest co Artykuł N.P. nazwał, reformą naprawieniem, przemianą, przekształceniem i rozwiązaniem."

„Odkrycie zamachów, aby skuteczniej wstrząsło Tow. wewnątrz ma w przypisku artykułu N.P. wsparcie: żądano mianowicie, rozwolenia na czas niepsucia roboty. odsyłaczowi tak dobre wybrano miejsce że mógłby zastąpić naocznego świadka najskrytszej myśli i zamiarów. Czynu ani słów moich nigdym się niewypierał, i to są moie słowa."

„Redakcji pisma N.P. zawsze uważałem za sympatyzującą Tow. lecz po wstąpieniu do niego natychmiast inaczej mnie uprzedzono: chciałem się przekonać, byłem w Redakcji, i napierwszym kroku widziałem prawdę cudzego twierdzenia. na wszystkie jej wnioski niepochlebne o Tow., zapatrzony w czystość dążenia jego w własnem sumieniu, i jeszcze niezupełnie wolny z dawnego o niej uprzedzenia, istotnie mówiłem, milczenie dając czas, niepsuiące roboty. To samo powtorzyłbym całemu światu jeśliby mnie chciał słyszeć, i gdyby niedrzucił żądania, tak jak go odrzuciła Redakcja, sądziłby nas z czynu, a nie sąd ludzi prawych niekrzywdzący."

„Jednak niewszystko iszcze dosyć do wiadomości Redakcji: osobom co niedowiedzione robiły zarzuty Tow., co upatrywały przyszłe jego klęski, powtarzałem że gdyby ich przywidzenia miały się kiedy spełnić, wyjdę z Towarzystwa. Takie oświadczenie, oderwane, umieszczone obok reformy, zmiszczenia, sensu, powiększyłoby cień obrazu."

„Przeczuwany w artykule polityczny związek Sekcji Bratniej z Komisją Agen, przekonany iestem, że zasadzony został na najprostszej wiadomości. w Paryżu w rozmowach potocznych, oświadczyłem, iż podług odebranego przezemnie listu, niemożna się spodziewać aby obranie Komitetu doszło. List ten niebyś pisany przez członka Komisji, gdyż żadnego z nich mianem i oprócz postanowień wotów i oświadczenia, że wiedzy nowiemu oświadczeniu publicznie

publicznie w Bourges zrobionemu niemogąc przyjąć udziału w Komitecie niemogę być zachowany za kandydata, żadnej nigdy niemiałem z Kommissyą Styczności."

„Koniec. Tłuszcze moje nad potrzebę opisanie. Widzicie z niego Obywatele że wszystko co kolwiek artykuł mówi o reformie, rozerwaniu Tow^a o styczności zewnętrznej na szkodę Tow^a samo tylko samego powimo się ściągać. Jeśli więc to wszystko co wam tu najuniwersalniej mówię, niewystarczy do waszego przekonania, nie do Sekcji Batignol, lecz do mnie jednego sprowadzenie pretensyą. Pozdrowienie i braterstwo /L. podp:/ Karol Różycki."

Wykaz Szczegółowy

wpływów do Sekcji Centralnej Tow^a Dem^y Polsk^y

Nomer.	Miejsca pobytu Członków Tow^a D. Pol.		Ilość Członków	Fundusz nadesłany do Sek. Cebral.						Uwagi	
				Na potrzeby Tow^a Dem^y Polsk^y			Na odzwz dla Braci w Portsmouth			do Kom^a Fund: Emig. na Portsm.	
	Departam.	Miasto.		Datta	fr.	Cen	Datta	fr.	Cen.	franki	Cen.
1.	Aube	Troyes.	27.	16 Stycz.	10.	„	. . . .	. .	. .		
2.	dtto.	Bar-sur-aube	5.	. . . .	. .	. .	. . . .	. .	. .		
3.	Aveyron	Rhodez.	14.	„ „	„	„	. . . .	„	„		
4.	Arriège	Mirepoix.	1.	„ „	„	„	27 Stycz.	2.	„		
5.	Allier.	Ist Pourçain	1.	11 Stycz.	1.	25.	11 Stycz.	4.	75.		
6.	dtto.	Montmarault		„ „	„	„	„ „	„	„		
7.	Aude.	Arille.	5.	„ „	„	„	„ „	„	„		
8.	Cantal	Aurillac	13.	„ „	„	„	10 Stycz.	12.	„		
9.	dtto.	Mauriac.	5.	15 Grud.	3.	„	14 Stycz.	5.	50.		
10.	Charente	Angouleme	16.	15 Grud.	7.	50.	3 Stycz.	27.	20.		
„	„	dtto.		3 Stycz.	4.	30	„ „	„	„		
„	„	dtto.		6 Lute.	7.	„	„ „	„	„		
11.	Ch^te Infer.	Saintes.	4	8. P.W.	1.	50.	7 Stycz	4.	50		
„	„	dtto.	„	10 Grud	1.	50.	„ „	„	„		
„	„	dtto.	„	19 Lut.	1.	50.	„ „	„	„		
12.	dtto.	Rochefort.	4.	10 Grud.	2.	50.	8 Stycz.	5.	„		
„	„	dtto.		10 Grud.	1.	„	„ „	„	„		
„	„	dtto.		8 Stycz.	3.	30.	„ „	„	„		
		do przeniesienia		„ „	44.	35.	„ „	60.	95.		

N.	Depart	Miasto.	Cztow.	Datta	fr.	Cen.	Datta	fr.	Cen.	franka	Cent.
		x przeniesienia	"		44.	35.	"	60.	95.		
13	Oft. Infer.	Snt Agnan.		13 Lut.	5.	50	"	"	"		
14.	Creuse	Felletin.	1.	18 Grud	1.	"	8 Styczn	1.	"		
15	Calvados	Caen —	18.	"	"	"	"	270.	"		
16.	dtto.	Vire —	15.	27 Styczn	6	25.	27 Styczn	24.	50.		
17.	dtto.	Bayeux.	5.	16 Grud	2.	50.	14 Styczn	5.	50.		
"	"	dtto.	"	14 Styczn	2.	50.	"	"	"		
"	"	dtto.	"	9 Lut.	2.	50.	"	"	"		
18.	dtto.	Honfleur	10.	23 Grud	4.	75.	"	"	"	— 8.	50.
19.	dtto.	Lisieux	6.	11 Lut.	1.	50.	"	1.	75.		
20.	dtto	Pont l'Evegue	2.	"	"	"	"	"	"		
21.	dtto.	Isigny	1.	"	"	"	"	"	"		
22.	dtto.	Falaise	9.	24 Grud	4.	50.	13 Styczn	7.	"		
23.	Deux Sevres	Melle	23.	23 Lut.	2	"	"	"	"	— 20.	"
24.	dtto.	Airvault	10.	19 Sty.	3.	"	"	"	"		
25.	dtto.	Snt Maixant	1.	21 Styczn	1.	"	"	"	"		
26.	dtto.	Niort	10	30 Grud	3.	"	"	"	"	— 6.	"
27.	Herault	Monpellier	20.	10 Grud	9.	"	7 Styczn	17.	"		
28.	Hte Garonne	Toulouse	31.	"	"	"	21 Styczn	43.	25.		
29.	Hte Vienne	Snt Junien	5.	17 Grud	2.	50.	8 Styczn	15.	"		
"	"	dtto.		24 Lut	3.	"	"	"	"		
30.	dtto	Bellac.	1.	24 Gr.	"	50.	"	"	"		
31.	dtto	Rochouart.		"	"	"	"	"	"		
32.	Indre	Chateauroux	1	"	"	"	"	"	"		
33.	dtto	Issoudun	1.	4 Lut	"	50.	"	"	"		
34	Indre & Loire	Tours —	1.	20 Lut.	1.	50.	"	"	"		
35.	Lot	Cajarc	8.	30. Gru.	2.	"	4 Styczn	8.	"		
36.	Landes	Mont de Mars.	18.	3. Grud	4.	"	4 Styczn	17.	25.		
37.	"	dtto.	"	4 Gru.	4	25.	"	"	"		
"	"	dtto.	"	22 Lut.	9.	"	"	"	"		
37.	dtto	Dax.	10.	7 Styczn	5.	50	7 Styczn	16.	50.		
38.	dtto	Snt Sever	10.	9 Lute	6.	75.	"	"	"	8,	"
39.	Lot & Garo.	Agen —	8.	"	"	"	"	"	"		
40.	dtto.	Villeneuve	15.	22 Styczn	6.	40.	"	"	"		
41.	dtto.	Tonneins	10.	5 Styczn	6.	"	"	"	"		
42.	dtto.	Montflanquin	2.	"	"	"	"	"	"		
43.	dtto	Aiguillon.	6.	"	"	"	"	"	"		
		do przeniesienia			145.	25.	"	487.	70.		

No	Depart.	Miasto	Odsonka	Datta	fr.	cen	Datta	fr.	cen	fr.	Cent.
		z przeniesienia			145.	25.	"	487.	70.		
44.	Lot & Gar.	Merin	- 2.	"	"	"	"	"	"		
45.	dtto	Castelsjaloux	- 1.	7 Styczn.	"	50.	7 Styczn.	"	50.		
46.	dtto.	Dos. —	2.	"	"	"	8 Styczn.	2.	50.		
47.	dtto	Port St. Marie	4.	4 Grudn.	2.	"	"	"	"		
"	"	dtto.	"	1: Styczn.	2.	50	"	"	"		
48.	Manche	Mortain i St. Hilaire	9.	"	"	"	"	"	"	7. -	
49.	dtto.	Briquebec.	7.	18 Grud.	3.	"	"	"	"	9.	"
"	"	dtto.	"	22 Lute.	2.	"	"	"	"		
50.	dtto	Carentan	2.	"	"	"	"	"	"		
51.	dtto	Villedieu	8.	"	"	"	"	"	"		
52.	dtto	Torigni	1.	"	"	"	"	"	"		
53	dtto	Avranches	10.	S.P.W.	3.	70.	9 Styczn.	23.	"		
"	"	dtto.	"	9 Styczn.	5.	50.	"	"	"		
54.	dtto.	St Sauveur	4.	19 Styczn.	1.	50.	19 Styczn.	1.	50		
55.	Meuse	Bar. le. duc	5.	4 Styczn.	1.	"	"	"	"		
"	"	dtto	"	16 Lute.	2	40.	"	"	"		
56.	Mayenne	Laval.	20.	15 Grud.	13.	"	"	"	"	27.	50.
"	"	dtto	"	21 Lute	12	50.	"	"	"		
57.	dtto.	Chateaugontier	12.	S.P.W.	"	"	6 Styczn.	19.	50.		
58.	dtto	Craon —	4.	16 Grud.	2	"	"	"	"		
59.	dtto	Ernée	.	"	"	"	"	"	"		
60.	Moselle	Metz	2.	"	"	"	"	"	"		
61.	Maine & Loir	Angers	14.	2 Styczn.	3.	50.	2 Styczn.	22.	"		
62	dtto	Montrie Bellay	8.	19 Lute.	4.	"	4 Styczn.	3.	"		
63.	dtto	Louance	7.	"	"	"	"	"	"		
64.	Nievre	Nevers.	5.	3 Lute.	3.	50.	"	"	"		
65.	dtto	Cosne	2.	16 Grud.	1.	50.	"	"	"		
"	"	dtto.		22 Lut.	1.	50.	"	"	"		
66	Oise	Clermont	10.	14 Grud.	2.	50.	11 Styczn.	14	"		
"	"	dtto		23 Lute.	3.	"	"	"	"		
67.	dtto	Mouy	4.	19. Styczn.	1.	"	"	"	"		
"	"	dtto.		16 Lut.	1.	"	"	"	"		
68.	dtto	Crespy.	1.	10 Lut.	2.	"	"	"	"		
69.	Orne	Alençon	4.	"	"	"	6 Styczn.	4.	"		
"	"	dtto. pozostało się po wystaw. pomnik. A. Wysockiemu.						13.	"		
70	dtto.	Argentan	6.	3 Styczn.	1.	50.	16 Styczn.	8.	"		
		do przeniesienia			221.	85.	"	598.	20.		

N:	Depart.	Miasto.	Odsont.	Datta	fr.	Cen	Datta	fr.	Cen	fr.	Cent
		z przeniesienia			221.	85.	"	598	20		
71.	Orne	Vimoutiers	7.	15 Grud.	2.	75.	"	"	"	7.	
72.	dtto	L'aigle.	4.	12 Grud.	1.	50.	18 Styczn.	4.	"		
73.	dtto	Flers –	8.	9 Grud.	2.	25.	"	"	"		
74.	dtto	Domfront –	8.	16 Grud.	3.	25.	10 Styczn. –	9.	50.		
75	dtto	La ferté m.	2.	"	"	"					
76	dtto	Mortagne	2.	27 Grud.	1.	"	"	"	"		
77.	"	dtto. –	"	28 Lute.	1.	"	"	"	"		
77.	Puy de D.	Clermont f.	7.	5 Lut.	3.	50.	5 Lutego.	3.	"		
78.	Sarthe	Le Mans.	10.	13 Styczn.	5.	"	od wszyst. Odsont. Depart.			60.	45.
79	dtto	La Chartre	6.	15 Grud.	1.	75.	3 Styczn.	4.	50.		
"	"	dtto		21 Lute.	1.	75.	"	"	"		
80.	dtto	St Calais	10.	"	"	"	"	"	"	10.	"
81.	dtto	La ferté B.	2.	"	"	"	9 Lute.	3.	"		
82.	dtto	Chateau du Loir	7.	"	"	"	10 Styczn.	7.	"		
83.	dtto	Pontvallain	2.	"	"	"	"	"	"		
84.	dtto	Mayet. –	4.	"	"	"	"	"	"		
85.	dtto	Sille le Guill.	1.	"	"	"	"	"	"		
86	dtto	La flèche	1.	"	"	"	"	"	"		
87.	Seine	Paris –	32.	"	"	"	"	"	"		
88.	dtto	Batignolle	11.	5 Lut.	11.	10.	"	"	"		
89.	Seine & M.	Fontainebleau	9.	3 Lut.	3	75.	3 Lut.	3.	50.		
90.	Somme	Amiens.	9.	"	3	75.	8 Styczn.	17.	"		
91.	Tarn.	Castres.	36.	12 Grud.			11 Styczn.	75.	"	6.	"
"	"	dtto.	"	19 Grud.	9.	"	"	"	"		
"	"	dtto.	"	11 Styczn	8.	"	"	"	"		
92	Tarn & Gar.	Montauban	2.	"	"	"	"	"	"		
93.	Vendée	Bourbon	2.	"	"	"	"	"	"		
94.	dtto	Fontenay.	5.	13 Grud.	1.	50.	"	4.	"		
95.	dtto.	Les Sables.	4.	9 Grud.	1.	"	2 Styczn.	8.	"		
"	"	dtto –	"	27 Grud.	2.	"	"	"	"		
96.	dtto	Challans.	2.	"	"	"	"	"	"		
97.	dtto	St Ermine	2	6 Styczn.	1.	"	"	"	"		
98.	Vienne	Loudun.	11.	12 Grud.	5.	50.	5 Styczn.	22.	"		
"	"	dtto.	"	24 Lut.	5.	50.	"	"	"		
99.	dtto	Chatellrault	6.	18 Styczn.	3.	"	"	"	"		
100.	dtto	Civray.	5.	27 Grud.	5.	"	27 Styczn.	5.	"		
		do przeniesienia			305.	70.	"	763	70.		

№	Depart.	Miasto	Czon.	Datta	fr.	Cen	Datta	fr.	Cen	fr:	Cen:
		z przeniesienia			305	70.	"	763.	70.		
101.	Vienne	Genvay	1.	20 Grud.	1.	50	"	"	"		
102.	dtto	Poitiers	36	14 Styc.	15.	"	14 Styc.	30.	"		
"	"	dtto	"	17 Lut.	13.	50.	17 Lut.	1.	"		
103.	Yonne	Auxerre	8.	S.L.W.	2.	"	2 Styc.	8.	"		
104.	dtto.	Sens.	3.	11 Styc.	1.	"	11. Styc.	1.	50.		
"	"	dtto	"	10 Styc.	1.	50	"	"	"		
105.	dtto	Tonnerre.	2	S.L.W.	3.	65.	"	"	"		
106	Angleter	Portsmouth.	34	"	"	"	"	"	"		
107.	dtto	Yersey	20.	"	"	"	"	"	"		
108.	dtto	Londyn		"	"	"	"	"	"		
"	"	"	" z	Poitiers	remanent			2.	"		
"	"	"	"	S.C.W.	17.	95.	"	"	"		
"	"	"	" od	Niezbor	ków z	Liscus	"	1.	50.		
"	Seine & M.	Fontainebleau	od ob	jga	Jenerał.	Małachowskich		12.	"		
		Summa Ogólna			361.	80	"	819.	70.		

Fundusz na Bracia w Portsmouth.

Podług powyższego wykazu na dostano w ogóle do d. 1. marca fr. 819. c. 70.

Z tej Summy S.C. odesłała do Kom. Fund: Emigr.

1. d. 26 Styc. 1835 r. fr: 736. c. 45.
2. d. 24. Lut. 1835 r. fr. 83 c. 25

W ogóle jak wyżej 819. 70.

Fundusz na potrzeby Tow. Dem. Polsz.

Podług powyższego wykazu ogólny przychód wraz z remanentem Sekc. Brac. wew. wynosił do d. 1. marca f. 361. c. 80.

Rozchód był następujący.

1. Na prenumeratę pism i niektórych dzieł zakupionych . . . . . 29 f. 85 c.
2. Za najem lokalu, opał i światło 59 f. 25 c.
3. Na potrzeby kancelarji " " 18 f. 25 c.
4. Za korespondencje przychodzące i odchodzące pod A. . . . . 61 f. 90 c.
5. Cięż Ryx papieru na okólniki po — 9. fr. . . . . 48 f. 75 c.
6. Drukowanie 14 półarkuszy okólnika S.C. po 200 Exp: po 6 f. — 84 f. "
7. Przepaski do okolników . . 2 f. 40.
8. Poczta od rozesłanych okolników 29. "

Summa ogólna wydatku 333 f. 40 cen.

Pozostaie zatem w kassie Sekcji Centralnej na potrzeby Tow. Dem. Polskiego na dniu 1. Marca fr. 98. cent. 40.

Podatek Braterski.

1.	Sek. Angoulême	3 Sty.	nadesłała	17 f. 50 c.
2.	" dtto.	2 Lut.	"	17. 50.
3.	" St Sauveur	19 Sty.	"	1. 50.
4.	" Alencon	6 Lut.	"	9. "
5.	" Poitiers	14 Sty.	zto żyła	45. "

6 Sex: Poitiers – 17 Sub. złożyła 40 fr. 50 cs.
w ogóle fr. 131. Cen. „

Z tej Summy S.C. odesłała do Kommyssji Funduszów Emigracyjnych
1. d. 26 Stycznia 1835 – fr: – 62. Cen. 50.
2. d. 24 Lutego 1835 fr: 68. „ 50

Razem jako wyżej 131. f. „

Oprócz tego w depozycie Sekcji Centralnej znajduiesię przesłane jej Summy następne.
1. przez Sex: Caen na wydrukowanie broszury przeciw czartorys: f. 54. „
2. Na pokrycie kosztów podróży ob: P... do Portsmouth od Sex: Argentan. f. 1. 50 c
3. Dla Braci w Portsmouth) z Argentan. 30 c
na Książki –) z Villeneuve f. 1. 40 c
Ogółem „ 57 f. 20.

Dalszy ciąg Listy Członków przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Do dniu 11 Lutego wpisani na listę Tow^a Dem^c Pols: Członkowie następni.

Numer ciągły	Imie i Nazwisko.	przez którą sekcyę przyjęci.	Data deklaracji	
83.	Mroczkowski Felix. .	Villeneuve.	20. Maja 1834.	
84.	Jastrzębski Józef. . .	dtto . . .	30. dtto. dtto	
85.	Gołoński Karol. . . .	dtto . . .	5 Lipca. dtto	
86.	Kossowicz Józef. . .	dtto . . .	„ dtto. dtto	
87.	Kamieński Seweryn. .	dtto . .	„ dtto. dtto	
88.	Bartkowski Stanisław.	dtto . . .	„ dtto. dtto	
89.	Pleviński Józef. . .	dtto . . .	8. Grud. dtto	
90.	Lukowski Ignacy. . .	dtto . . .	3 Stycz. 1835 r.	
91.	Skotnicki Dyonizy. .	dtto . . .	21. dtto. dtto	
92.	Gołoński Wincenty. .	dtto . . .	2. Lute. dtto.	
93.	Grosz Mikaś. . . .	dtto . . .	9. dtto. dtto	
94.	Majorowicz Jan. . .	dtto . . .	9. dtto. dtto	
95.	Mickiewicz Kasper. . .	Nevers. . .	3. dtto. dtto	
96.	Ginetti Jan.	dtto . .	3. dtto. dtto	
97.	Gośniewski Adam. . .	Mortain .	31. Grud. 1834.	
98.	Szabunicwicz Stanisław.	dtto . . .	9 Lute. 1835.	
99.	Starzyński Jan. . . .	Melle . . .	12 dtto. dtto.	
100.	Markowski Józef. . .	dtto . . .	12. dtto dtto	
101.	Buczyński Appolinusz.	Portsmouth.	24. Listo. 1834.	
102.	Wellmann Ignacy. . .	dtto . . .	24. dtto. dtto	
103.	Ciesielski Jakób. . . .	dtto . . .	24. dtto dtto.	

104.	Waczyński Michał . .	Portsmouth.	24 Lutego 1834
105.	Runicki Jerzy	dito . . .	8. Stycz. 1835.
106.	Czuchryta Marcin . . .	dito . . .	8. dito. dito.
107.	Dajek Michał . . .	dito . . .	8. dito. dito.
108.	Buk Wojciech . . .	dito . . .	8. dito. dito.
109.	Piątkowski Piotr . .	dito . . .	8. dito. dito.
110.	Krzysztofik Adam . .	dito . . .	8. dito. dito.
111.	Sierpiński Błażej . . .	dito . . .	15 Stycz dito.
112.	Pruchniak Mateusz .	dito . . .	22. dito dito.
113.	Jędrych Antoni . . .	dito . . .	22. dito dito.
114.	Woźniak Franciszek .	dito . . .	22 dito dito.
115.	Perzkowski Jan . . .	dito . . .	22. dito dito.
116.	Obeszczuk Antoni . .	dito . . .	22 dito dito.
117.	Machaj Adam . . .	dito . . .	22 dito dito.
118.	Linkowski Franciszek .	dito . . .	22 dito. dito.
119.	Weremecki Dyonizy . .	dito . . .	28 dito dito.
120.	Kowalski Michał . . .	dito . . .	28 dito dito.
121.	Drobycki Jakób . . .	dito . . .	28. dito dito.
122.	Nagiel Kasper	dito . . .	28 dito dito.
123.	Korycki Aloizy . . .	dito . . .	28. dito dito.
124.	Sosnowski Wincenty . .	dito . . .	28. dito dito.
125.	Baczyński Adam . . .	dito . . .	28. dito. dito.
126.	Witkowski Piotr	dito . . .	28. dito dito.
127.	Kulkowski Mikołaj . .	dito . . .	28 dito dito.
128.	Czapla Sebestijan . .	dito . . .	28. dito dito.
129.	Fiedoruczuk Grzegorz . .	dito . . .	28 dito dito.
130.	Rogulski Bazyl . . .	dito . . .	28. dito dito.
131.	Kopczyński Szymon . . .	dito . . .	10 Lute. dito.
132.	Milaszkiewicz Józef . .	dito . . .	10 Lut. dito
133.	Gajewski Franciszek .	dito . . .	15 dito dito.
134.	Gawroński Jędrzej	Castres . . .	16 Sierp. 1834.
135.	Szyndler Antoni . . .	dito . . .	16. dito. dito.
136.	Zdanowicz Józef . . .	dito . . .	16. dito. dito.
137.	Iwkowski Karol	dito . . .	16. dito dito.
138.	Kulikowski Leon . . .	dito . . .	16. dito dito.
139.	Grzybowski Stanisław . .	dito . . .	16. dito dito.
140.	Struss Andrzej	dito . . .	16. dito dito
141.	Szczepański Teofil	dito . . .	16 dito dito.
142.	Kurzewski Erazm . . .	dito . . .	16. dito. dito.
143.	Badyński Teleszor . . .	dito . . .	16. dito dito.

144	Darosz Wojciech	Castres	16 Sierp. 1834	
145.	Uszczalux Karol	dtto	16. dtto dtto.	
146.	Czernik Ignacy	dtto	16 dtto dtto.	
147.	Sulkowski Jan	dtto	16. dtto dtto.	
148.	Glinka Stanisław	dtto	27 Paźdz: dtto.	Realemont.
149.	Skrzetuski Florjan	dtto	1 Listop. dtto.	Lacare.
150.	Trampczyński Eugieniusz	dtto	1. dtto dtto.	dtto.
151.	Wojciechowski Franciszek	dtto	1. dtto dtto	dtto.
152.	Niemojewski Alexander	dtto	13. dtto dtto.	Dourgne
153.	Hulebicz Jan	dtto	13. dto dtto.	dtto.
154.	Ittenbronn Michał	dtto	13. dtto. dtto.	Alby.
155.	Miszkowski Antoni	dtto	13. dtto dtto.	Vabre.
156.	Jasionowski Franciszek	dtto	17. dtto dtto.	Realemont.
157.	Czerwiński Antoni	dtto	17. dtto dtto	dtto.
158.	Drohojowski Felix	dtto	29. Grud. dtto.	w Castes.,
159.	Tylski Wiktor	dtto	29. dtto dtto.	w Gaillac.
160	Bychowski Antoni	dtto	29. dtto dtto	plny Laurens.
161.	Banasiński Wojciech	dtto	19. Styczn 1835.	Gaillac / Tarn.
162.	Mlocki Mikołaj	dtto	19. dtto dtto.	dtto.
163.	Kotlowski Jakób	dtto	19. dtto dtto	dtto.
164.	Tomaszewski Jan Alfons	Limoges	14. Lut. dtto.	Ivigny / Yonne.
165.	Posnik Samuel	dtto	14. dtto dtto	dtto.
166.	Mierzwiński Kazimierz	dtto	14 dtto dtto.	auxerre. dtto
167.	Michałowski Michał	Caen	22 Grud. 1834	Conville.
168.	Englert Władysław	Clermont fers	19. Stycz 1835.	
169.	Grabowski Antoni	dtto	1. Lutego dtto	
170.	Bielawski Józef	dtto	1. dtto dtto	
171.	Paszkiewicz Bernard	Melle	2 Marca. 1835.	
172.	Dworakowski Szym. Adolf	Metz	29. Stycznia dtto	
173.	Domański Xawery	Troyes	8 Lute. 1835.	
174.	Czuwasz Tomasz	dtto	10 dtto dtto.	
175.	Strandke Karol	dtto	18. dtto dtto	
176.	Lemicki August	dtto	26. dtto dtto.	

Zawieszeni w obowiązkach Członków Tow^a Demo: Polsk:

14.	Kościenowski Antoni	w Chateau du Loire.
15.	Kozłowski Jan	w Melle.
16	Sługocki Tomasz	w Villeneuve sur Lot.
17.	Kozicki Filip	w Avranches.
18.	Kossowski Ignacy	w Moritlac.
19.	Kuszyński Józef	w Caen
20	Jaroszowski Felix	dtto.
21.	Chtuda Dominik	w Dax.
22	Kraśnicki Leonard	dtto.

Wykreślony z Listy Członków Tow^a Demo: Polskiego.

6. Pluciański Jgn: Romuald w Quimper.

Tarnowski Jan . . . z Tonnains - umarł.

Braterskie pozdrowienie

Korespondenci Chrystowski

, Piotrowski.

A Molsdorf pełn: d.C.

bg.

№ 401

Sekcya Centralna
Tow.a Dem.e Polskiego
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.

Poitiers dnia 18.go Kwietnia 1835

Obywatele!

Zbiór uwag nad projektem Organizacyi wewnętrzney, przez Tow.e dopełnionych, z odpowiedniemi wnioskami Sekcyi Centralney iest w tey chwili pod prassą. - Przy przedstawieniu onego znaydziecie i ocenicie Obywatele powody które naywięcey wpłynęły na niemożność śpiesznieyszego wygotowania dzieła organizacyi ukompletowanego.. Opuszczamy zatem przedwczesne nateraz tłómaczenia i przystępuiemy do przedłożenia uwadze Tow.a następuiących okoliczności.

1.e Z wielu mieysc nadeszły doniesienia Członków Tow.a iż prywatnie i publicznie wzywani są do wotowania na Komitet. Niektórzy z nich żądaią objaśnienia, jak w tey okoliczności postąpić im wypada.. Chociaż w Okólniku N.243 z dnia 11 Lutego b.r. dopełniła Sekcya Centralna obowiązku swoiego, przypominaiąc, iż po decyzyi Ogółu, odkładaiącey do ukończenia organizacyi wewnętrzney szczególny przedmiot oznaczenia stosunków między Towarzystwem i resztą Emigracyi, byłoby przesądzeniem iego woli, jakiekolwiek współdziałanie w tey czynności, daie jednakże potrzebę powtórzenia naywyraźniey, iż żaden członek Towarzystwa, szanuiący iego Wszechwładztwo, do wotowania na Komitet, przed decyzyą Ogółu, przystępować nie powinien. -

2.e Cyrkularz Ministra Spraw Wewnętrznych zapowiadaiący zmnieyszenie żołdu Wychodźcom politycznym od dnia 1.e Lipca r.b. skłonił niektórych Członków Tow.a do zasięgnienia od Sekcyi Centralney dokładnieyszey o tem wiadomości i o środkach jakieby w takim razie przedsięwziąść należało.. Gdy niewiadomo jeszcze, jakim sposobem

70.

i do jakiego stopnia postanowienie ministeryalne ma być wykonane, niepodobna w tey chwili żadnych objaśnień udzielić. O tem tylko Sekcya Centralna może zapewnić Towarzystwo iż odda się w zupełności obmyśleniu skutecznych środków, aby zagrożenia podziemne przez Arystokracyą Polską, ścisłemu połączeniu się naszemu, zamierzonej Krzywdy wyrządzić nie mogły. –

Nie wątpimy na chwilę, iż każdy Demokrata, przeniósłby chętnie niepodległe życie utrzymywane własną pracą, nad smutny stan dzisieyszy, gdyby znaleść mógł zatrudnienie, stósowne do swego powołania i zdolności. – Niepodobna znowu aby w obliczu Francyi, mógł Rząd tuteyszy pozbawić nagle Kilka tysięcy wychodźców środków utrzymania. Jeżeli to zamierzył, wykonywać musi zwolna i stopniowo. – Sekcya Centralna mu nadzieję, iż w każdym razie znayda się sposoby ułatwiające utrzymanie życia, nabywanie potrzebnych wiadomości, oddawanie się fabrykom i rękodziełom na przyszłość użytecznym Krajowi, a to wszystko przy zachowaniu sposobności wykonywania obowiązków w Towarzystwie zaciągnionych. – Dokonywająca się Organizacya, umocni i utrwali połączenie nasze wewnątrz, ułatwi działanie na zewnątrz, a Centralizacya wyborowa zaszczycona szczególnem zaufaniem Waszem, będzie miała dosyć środków i siły aby w interesach dotyczących materyalnego dobra Członków Tow.ª dokonać tego czego wymagać będą okoliczności. – Sekcya Centralna teraźnieysza, niezamieszka Was zawiadomić Obywatele, o użyć się mających środkach, skoro dokładnieysze objaśnienia otrzyma i przedmiot należycie rozebranym zostanie. –

3º Na ostateczne wezwanie Sekcyi Centralney o nadsyłanie funduszów na potrzeby Tow.ª odpowiedziało skutecznie wielu członków i pojedynczych i w Sekcyach. – Z drugiey znów strony, znaczna liczba Członków z uniesieniem składki wstrzymała się. – Zalegaiący przeto, wezwani są niniejszem, aby nieuchylaiąc się od wspólnych w Towarzystwie ciężarów, cytowanemu wezwaniu zadosyć uczynić zechcieli. –

Z kilku miejsc doszły Sek: Cen.ª żądania od Członków pobieraiących miesięczney płacy po 22½ fr. aby uwolnionemi byli od opłat składkowych, powtórzyć tu przeto wypada iż dotychczasowe wezwania Rządu do Obywateli na połowie

płacy zwyczajnej będących, stosuia się do tych tylko osób które są w możności ponosić tego rodzaju wydatki.

Dalszy Ciąg listy Członków przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Po dniu 4ym Marca r.b. wpisani zostali do listy członków Tow. Dem. Pols. jak następuje.

Nr bieżący	Imie i Nazwisko	Sekcya przyjmująca	Data Deklaracyi przystąpienia.
177	Ambroziewicz Wiktoryn	Portsmouth	29 Grudnia 1834.
178.	Kin Józef	"	"
179.	Mikulski Franciszek	Le Mans	23 Sierpnia 1834.
180.	Rondomański Jerzy	"	20 Września "
181.	Wyszyński Emil	"	22 Grudnia "
182.	Nartowski Józef	"	"
183.	Uszyński Teofil	Laval	26 Lutego 1835.
184.	Przeździecki Teodór	"	21 " "
185.	Berkowicz Józef	Toulouse	18 Grudnia 1834.
186.	Berkowicz Leon	"	"
187.	Kustrzycki Ludwik	"	26 Stycznia 1835.
188.	Kisiel Andrzey	St Helier	19 Paźd: 1834.
189.	Maleszewski Witalis	Clermont-Oise	22 Lutego 1835 Beauvais
190.	Sottomin Józef	Sekca Centr:	17 Marca " Saintes
191.	Bryliński Teodor.	Troyes	5 Marca " Chaumont
192.	Wierzbołowicz Michał	"	"
193.	Sokołowski Piotr	"	"
194.	Czaykowski Stanisław	"	"
195.	Stefanowicz Kazimierz	"	"
196.	Iwiński Józef	"	15 " Nogent sur
197.	Wiszyn Walenty	"	16 " Chaumont
198.	Deczkiewicz Jan	"	20 " Nogent.
199.	Iwiński Tomasz	"	" "
200.	Połubicki Franciszek	Angers	1 " " Beaugé

201.	Guderley Konstanty	Angers	1 Marca 1835 Baugé
202	Stefański Leon	〃	〃 〃
203	Olszewski Teofil	〃	〃 〃
204.	Borowski Szymon	〃	〃 〃
205.	Wasilewski Aleksander	Baugé	〃 —
206.	Krzeczkowski Franciszek	〃	〃 Beufort
	Zawieszeni w obowiązkach członków		Tow. Dem. Pols.
23.	Okęcki Teofil	w Londynie	
24.	Pieńkowski Kazimierz	w Niort.	
25.	Błażejewicz Agaton	Puy	
26	Egird Lucyan		
27.	Floyczerowski Xawery		
28.	Kowalewski Józef		
29.	Kozłowski Józef	w Bourges.	
30.	Kamiński Felix		
31	Olkuszewski Piotr		
32.	Marcinowski Adam		
33	Pilecki Paulin		
34.	Michałowski Henryk		
35.	Pyszyński Józef.	w St. Lo.	
36.	Śmiechowski Michał		
37	Szostery Jan		
38.	Ociecki Kazimierz	Montluçon	
39.	Sawicki Jan	St. Junien	
40.	Strzelecki Teofil	Aurillac	
41.	Tomaszewicz Adolf.	niewiadomo —	
	Wykreśleni z listy Członków T. D. P.		na własne żądanie
7.	Sułkowski Jan	w Castres.	
8.	Świętosławski Aleksander	w Paryżu	
9.	Piotrowski Szymon	w Niort.	

Decyzya St. Com. 12 Maia 23 Marca 1835.

Pozdrowienie i Braterstwo.
Członkowie Korrespondenci.
Piotrowski — Chrzystowski —

Dr Moldorf sekr.

Uwaga. Wszelkie mandaty na pieniądze, już nie jak dotąd na imię sekretarza, ale na imię Nowodworskiego Marcellego Kassyera Funduszów Tow. nadsyłaiący Członkowie wystawiać zechcą. —

Sekcya Centralna
Tow.a Dem.o - Polskiego
do
Ogółu tegoż towarzystwa

Obywatele!

Przystępując do przedstawienia towarzystwu ogólnego wypadku wotów i uwag, jakie w przedmiocie organizacyi wewnętrznej do dnia dzisiejszego nadeszły, Sekcya Centralna zamilczeć nie może niczem nieusprawiedliwionej obojętności wielu Sekcyi i członków, którzy albo nie mieli względu na oznaczony termin w nadsyłaniu zdań swoich, i tym sposobem rzecz najwięcej pośpiechu wymagającą na zwłokę narazili: albo co gorsza, żadnej odpowiedzi nie nadesłali. — Opóźnienie było tak znaczne, że w dniach pierwszych Marca, zaledwie 300 głosujących natychmiast można było; a chociaż później leniwo przybywające expedycye liczbę tę do 500 przeszło podniosły, zawsze ta przecież za bardzo mała uważać należy, w porównaniu z ogólną Listą Towarzystwa, która do tysiąca członków obejmuje. — Słuszny wzgląd mieć potrzeba na Sekcye po za granicami Francyi położone, tudzież na szczególne wypadki, któremi członkowie niektórzy przeszkodzeni bydź mogli w dopełnieniu powinności swojej, lecz te wyjątkowe przyczyny nie dadzą się zapewne rozciągnąć do tak znacznej liczby niewotujących, a tem samem przypadku obecnego nietłumaczą. —

Najgłówniejszą przyczyną niekompletnego wotowania zdaje się bydź to, że członkowie na posiedzenia Sekcyi niedość licznie uczęszczają, a nie obecni na posiedzeniu do oświadczenia zdań swoich powoływani nie są. W przedmiotach jednak do decyzyi Ogółu przedstawionych, gdzie nie zbiorowe zdania Sekcyi, ale woty pojedynczych członków są liczone, Sekcye nie tylko jak najliczniej zbierać się powinny — ale nadto przed odesłaniem expedycyi starać się troskliwie o ściągnienie zdania tych członków, którzy na posiedzeniu znajdować się nie mogli, inaczej Komplet Ogółu tow.a do trzech czwartych części jego członków zakreślony staje się niepodobnym, a tem samem żadna czynność nie będzie mogła bydź dokonana. —

Zwracając Sekcya Centralna na te okoliczności i wynikające z nich złe skutki dla Tow.a uwagę wszystkich Sekcyi i członków, sądzi zarazem powinnością swoją oświadczyć, iż na przyszłość wszyscy niewotujący lub spóźniający się z nadesłaniem zdań swoich na oznaczony termin, imiennie do wiadomości Ogółu Towarzystwa podani zostaną, a nawet surowsze środki porządku przedsięwziętemi będą, jeżeli z tej przyczyny najważniejsze czynności obecnie dokonywane w tow.e, na szkodliwą zwłokę lub na uchybienie skutku narażonemi bydź mają. — Dla postawienia Sekcyi Centralnej w możności uczy-

cia

cia tego środka, zechcą Sekcye w expedycyach obejmujących woty na projekta do decyzyi ogółu przedstawione, wskazywać imiennie tych członków którzy zdań swoich nie podadzą a razem nadmieniać przyczyny, dla których tej powinności niedopełnili.-

Do dnia 20 Marca wotujących na projekt Organizacyi Wewnętrznej i dwa łączone z nią postanowienia było 561.

Z tych za bezwarunkowem przyjęciem projektu, i z wyraźnem zrzeczeniem się uwag, gdyby takowe od mniejszości tylko pochodziły, wotowało 228.

Przedstawiło zaś uwagi swoje, niektórych ~~[illegible]~~ części projektu lub szczegółowych jego przepisów dotyczące 333.-

W tej ostatniej kategoryi znajduje się największa liczba członków, którzy oświadczają się za przyjęciem w zupełności przedstawionego projektu i żądają zamienienia go w prawo, gdy jednak mimo ogólne oświadczenie, dopominają się zmian cząstkowych lub uzupełnienia projektu nowemi przepisami, do wotujących bezwarunkowo policzonemi bydź nie mogli, chociaż wątpliwość względem ich zdania pochodzić tylko może z niedokładnej redakcyi pism, w tym przedmiocie nadsyłanych.-

W takim więc stanie rzeczy, Sek: Centr: zważywszy: że za bezwarunkowem czyli jednoterminowem przyjęciem przedstawionych projektów, większość tow^a wyraźnie nie oświadczyła się — że nawet w tym przedmiocie wola ogółu dostatecznie wyśledzoną bydź nie mogła, z powodu zbyt małej liczby wotujących, która razem wzięta nawet trzech czwartych części całego tow^a nie wynosi — projekt Orga: Wew: i dwa przyłączone do niej postanowienia wraz z uwagami powtórnie tow^u przedstawia i wzywa do stanowczego nad temi projektami wotowania wszystkich członków, tak tych, którzy byli za uwagami, jakoteż i tych, którzy zrzekli się uwag mniejszości, w przypadku gdyby większość za bezwarunkowem była przyjęciem.-

Zapewne niebędzie potrzeba przypominać członkom tow^u że w powtórnym terminie już żadne uwagi miejsca nie mają, lecz tylko czyste oświadczenie zdania swego za, lub przeciwko projektowi uczynionem bydź powinno, przy względzie na uwagi jakie poniżej przedstawionemi będą.-

Uwagi nad Projektem Organizacyi Wewnętrznej i nad dwoma załączonemi do niej postanowieniami po dzień 20 Marca do Sekcyi Centralnej nadesłane.-

W nadesłanych uwagach, niektóre są ogólne, zasad tow^u lub głównych podstaw projektu Org: Wew: dotyczące, inne zaś mają na celu drobniejsze szczegóły, albo zmianę samej redakcyi

Uwagi ogólne.-

I.- Sekcya Batignolles i Sekcya Mortain mniemają, że tow^o powinno wprzód oznaczyć stosunki swoje z Emigracyą, czyli rozstrzygnąć kwestyą łącznego lub odrębnego działania, nim się zajmie napisaniem

dla

dla siebie Organizacyi wewnętrznej. –
„Roztrzygnienie to /: mowi Sekcya Mortain :/ przez tow.a dem.ą pol.ą publicz.
„nie uskutecznione samo tylko Kolor i posadę ustawie tow.a nadaie jest w
„stanie." — W skutku tego mniemania, Sekcya Mortain protestując sie
przeciwko całej czynności obecnie w tow.ie dokonywanej, od rozbioru i votowa-
nia projektu Org: Wew: uchyliła się. –

Sekcya Batignolles oprócz oznaczenia stosunków z Emigracyą
żąda jeszcze oznaczenia natury i celów tow.a – wniosek jej jest następujący: —
„Mając przekonanie /: mówi Sekcya Batignolles :/ że tow.o dem.e
„niemoże uczynić żadnego pewnego kroku co do Organizacyi wewnętrznej, choć-
„by czysto porządkowej, nieokreśliwszy poprzednio natury swego stowarzyszenia,
„niepowiedziawszy w jakim się znajduje stosunku do Emigracyi, jakie sobie
„zakłada cele, rozpoczęta czynności swoje, oznajmieniem zdania swego co do
„tych zasadniczych punktów w okólniku z d. 5 Lutego, na którym opierając
„się proponuje przedewszystkim dwa następujące Artykuły jako podstawę do
„całej organizacyi pod rozwagą całego towarzystwa będącej."

§. 1. Towarzystwo Demokratyczne stanowi część Emigracyi pol-
skiej i do wszelkich przedsiebranych przez nia czynności politycznych należy.

§. 2. Celem Tow.a dem.ego jest rozpowszechnienie zasad demokra-
tycznych słowem i pismem. —

Opinija Sekcyi Centralnej
nad wnioskiem Sekcyi Mortain i §. pierwszym Sekcyi Batignolles.

Sekcye z czynnościami Towarzystwa obznajmione zdaje się wie-
dzieć powinny o tem, że kwestya łącznego lub odrębnego od reszty Emigra-
cyi działania, czyli oznaczenia z nią stosunków tow.a, już raz podawana
pod jego rozbiór i decyzyą, zawieszona została aż do ukończenia Org: Wew: –
Towarzystwo przenosząc Centralizacyą z Paryża do Poitiers, włożyło na nia
wyraźny obowiązek zajęcia się przedewszystkiem Organizacyą wewnętrzną,
i czuło tego ważną potrzebę, tak dla zapewnienia na przyszłość porządnego
biegu prac swoich, jakoteż dla rozwikłania stosunków z resztą Emigracyi,
które cząstkowem działaniem Sekcyi i członków do tego stopnia poplątane
zostały, iż tow.o osłabione długim nierządem, niemające żadnej łączności
w sobie, nawet dźwigając się z niemocy, rozplątać tego węzła niebyło w
stanie. – Uznana przez całe tow.o potrzeba manifestu jest drugiem i
dobitniejszem jeszcze odroczeniem tej samej kwestyi, i wyłączeniem jej
z przepisów porządku wewnętrznego dotyczących – gdyż manifest tak
gorąco przez tow.o żądany i mający właśnie za przedmiot, dokładne obja-
śnienie stosunków tow.a z resztą Emigracyi, dowodzi najmocniej, że
tow.o pojęło ważność tej kwestyi, pojęło obecne położenie swoje, i niechcąc
ją narażać na byle jakie rozwiązanie, pragnie poprzednio zaprowadzić
wewnątrz siebie porządek, zebrać rozproszone siły swoje, wytężyć je w je-
dnym kierunku, aby następnie z całą pewnością wyrzec mogło, nie już

przez

przez Artykuł pojedynczy w ustawach jego wewnętrznych zamieszczony, ale przez Akt uroczysty i publiczny, w jakim stosunku z resztą emigracyi i z samą Polską zostaje. — W związku z tą myślą jest nawet Centralizacya wyborowa, która uważana w początku Misyi swojej, niczem innem niejest, jak tylko delegacyą z Ogółu tow.ᵉ wyznaczoną, do obejrzenia szkód dotychczasową nieczynnością i nieładem sprawionych — do podania planu naprawy skołatanego budynku, słowem do napisania Manifestu, i wyprowadzenia tow.ᵉ z tego labiryntu mętnych wyobrażeń i pojęć, w którym dotąd zostaje. —

Chcieć ażeby tow.ᵉ zasankcyonowało proponowany przez Sekcya Batignolles paragraf pierwszy, lub nawet jemu zupełnie przeciwny, jest to zajmować go kwestyą stosunków z resztą Emigracyi — Zajmować tow.ᵉ tą kwestyą obecnie, jest to pomijać najwyraźniejszą manifestacyą jego woli w tym przedmiocie, psuć najlepiej pomyślany porządek prac tow.ᵉ; przeszkadzać przyprowadzenie do skutku organizacyi wew.ᵈ, a tem samem utrzymywać tow.ᵒ w stanie niemocy i zamieszania, z którego nareszcie wydobyć się usiłuje. —

Kwestya łącznego lub odrębnego działania z emigracyą, o której rozwiązanie przedewszystkiem upomina się Sekcya Batignolles i Mortain, niema najmniejszego związku z ustawą organizacyjną, jedynie wewnętrznemu urządzeniu tow.ᵉ poświęconą i jakkolwiek ta kwestya w przyszłości przez Manifest tow.ᵉ rozstrzygniętą zostanie, nigdy potrzeba się nieokaże uzupełnienia org.ᵃʲⁱ wew.ᵈ podobnem lub jemu przeciwnem zastrzeżeniem. — Rozwinięcie stosunków z resztą Emigracyi pozostaje w Manifeście do którego z natury swojej należy, a org.ᵃ wew.ᵉ tow.ᵉ, jeżeli tylko pod właściwym sobie względem dobrą będzie, równie do jednego, jak do drugiego systematu zastosowaną bez odmiany być może. —

Niewchodząc przeto Sek.ᵃ Cent.ᵃ w wewnętrzną wartość uwag, które Sek.ᵃ Batignolles w piśmie powołanem z d. 5 Lutego za łącznem działaniem z Emigracyą przytacza, ani też rozbierając myśli proponowanego w skutek tego pisma do organizacyi wewnętrznej § I — sądzi tylko, iż kwestya stosunków z Emigracyą w skutek woli ogólnej do późniejszego czasu i do Manifestu zostawioną być powinna; a § 1. tak z tego powodu, jakoteż z powodu jego niestosowności w ustawie porządkowej na pominięcie zasługuje. —

II proponowany przez Sek.ᵃ Batignolles do Organizacyi wew.ᵈ § 2. względem oznaczenia natury i celów tow.ᵉ, ma związek z podobnymże wnioskiem jednego członka tejże Sekcyi, osobno przedstawionym — te więc obydwa wnioski razem połączone być winny. —

„Zarzucają Tow.ᵒ Dem.ᵉ jego nieprzyjaciele [mówi członek Sekcyi Batignolles] że to zapomniawszy o sprawie narodowej, jest sekta społeczna „Czuję jak zarzut ten jest płonny — wiem jak mocno sprawa polski jest „połączona ze sprawą ludu polskiego — z oswobodzeniem wszystkich ludów — „Czuję przecież że niebędzie bez wielkiego pożytku dla sprawy na samym „wstępie okaraí, że Tow.ᵒ Dem.ᵉ pracując nad upowszechnieniem wyobrażeń

równości

„równości, ani na chwilę niezapomni o oswobodzeniu rodzinnej ziemi. Dla tego „przedstawiamy dwa następujące Artykuły":

Art. 1. „Celem Tow.ª Dem.ª jest oswobodzenie Polski i ludzkości przez „upowszechnienie zasad Demokratycznych." —

Art. 2. „Towarzystwo trwa dopóty, dopóki cel Artykułem 1.mym wskazany dopiętym niebędzie." —

Opinija Sekcyi Centralnej

Oznaczenie natury i celów tow.ª przez Sekcyą Batignolles i jej członka proponowane, byłoby w teraźniejszym potrzebne, gdyby Ustawy Zasadnicze z dnia 17 Marca 1832 roku tego przedmiotu nieobejmowały, czyli naczej powiedziawszy, gdyby tow.ª przy zawiązaniu się swojem zapomniało oznaczyć naturę i celu istnienia swojego. — Jak grubej pomyłki i istnienia dotąd bez celu, towarzystwu naszemu przypisać niemożna, gdyż w Artykule 1.m Ustaw Zasadniczych wyraźnie jest powiedziano. —

„Dla działania w sprawie Narodowej Polski w duchu zasad czysto „filozoficzno-demokratycznych i stosownie do Aktu założenia osobno „spisanego, zawiązane zostało Tow.ª Dem.ª Polskie."

Akt założenia bliżej jeszcze rzecz tę objaśnia — wszystkich przeto wątpiących o naturze i celach tow.ª odesłać potrzeba do Ustaw Zasadniczych i do Aktu założenia; co tem łatwiej dokonane być może, że Ustawy Zasadnicze i Akt założenia w polskim i francuzkim języku były ogłoszone. —

Opisywać na nowo cele i naturę tow.ª, jest to właśnie utwierdzać wątpiących w błędnem i szkodliwem dla tow.ª mniemaniu, jakoby dotychczasowe istnienie jego było bez celu, bez fizyonomii właściwej, i że dopiero po trzech latach błąkania się w nieoznaczonej przestrzeni, Tow.ª przypomniało sobie, iż aby być Towarzystwem potrzeba sobie cel obrać, i naturę swoją pewnemi granicami oznaczyć. —

Być może że są mylne o Towarzystwie mniemania między niewiadomemi, przez jego nieprzyjaciół rozszerzone, lecz aby je zniszczyć niepotrzeba na to powtarzania Artykułów Zasadniczych w Ustawie Organizacyi wewnętrznej. — Spodziewany Manifest Towarzystwa rozproszy zgromadzone nad nim sztuczne ciemności i z łatwością okaże że Tow.ª trwa bez przerwy w pierwiastkowej przysiędze swojej, prawowania dla sprawy narodowej w duchu zasad filozoficzno-demokratycznych, i że nigdy w sekcie społeczną zamienić się nie myśli. —

Na wstępie do projektu Organizacyi wewnętrznej, Sekcya Centralna starała się wyłuszczać szkodliwość z naruszenia Ustaw Zasadniczych wynikającą, nawet z ich odmiany co do samej formy, a to szczególniej z tego powodu, aby niedać bachorom do rozszerzonego mniemania, iż tow.ª wyprzierając się przeszłości swojej, w odmienny związek przekształcać się nie myśli — tej samej jednak dążności chociaż nieco w odmiennym kształcie, widzi ponowione w proponowanych przez Sekcyą Batignolles i przez

jednego

jednego z jej członków dodatkach do Organizacyi Wewnętrznej. Odwołując się przeto do uwag poprzednich, i prosząc o ich odczytanie przy kwestyi niniejszej, jest za odrzuceniem proponowanych Artykułów, tymwięcej, iż są przeciwne naturze Towarzystwa i celom jakie w Ustawach pierwotnych określone zostały.

III Sekcya Batignolles wnosi, aby rozdział 2 Tytułu III Organizacyi Wewnę: o piśmie traktującej, zupełnie był zmieniony i aby Tow: zaniechawszy wydawanie pisma, ograniczało usiłowania swoje w przedmiocie propagandy do rozpowszechnienia pism obcych, które za pożyteczne osądzi. —

Jest to jedyny wniosek przeciwko zaprowadzeniu w tow: pisma, z tak wielkiem upragnieniem oczekiwanego — Osnowa wniosku jest następująca. —

„Zawarte w Rozdziale 2. Tytule 3: attrybucye redaktorskie „i pisarskie, zdają się nam niewłaściwe dla Centralizacyi, pod jej bowiem „strażą i zarządem wychodzić powinien Organ towarzystwa urzędowy, zawie„rający, Manifesta, Deklaracye, protestacye, Odezwy itp. przez ogół tow: „uchwalone; rzecz zaś doktryny jest wcale osobna, individualna, ruchoma „jak myśl ludzka, i żadną miarą niemoże zostawać pod niczyim zarządem; „musi być niepodległa. — Reformy socyalne, polityczne, religijne wszę„dzie dopiero są w zarodku i niejako w nieustannem tarciu się i ruchu — każda z „mnogich dziś wojujących teoryi postępu ma swoich zwolenników w tow: Dem: „polskim — Organ któryby wyobrażał tak różnorodne i sprzeczne opinije, „taki zmieszany gwar niestrojnych myśli i pojęć, da tylko pochop do żwawych „nieskończonych waśni, i nawet utworzy zamęt w tow:, któremu ani pro„testacye pojedynczych członków, ani stowarzyszonego całego ogółu niezapobie„gną, przeciwnie bardziej go jeszcze powiększą. Niechaj więc pisarze z powo„łania, bez względu czy należą lub nie do tow: drukują jak dotąd swobodnie „wszelkie rozprawy w przedmiotach socyalnych, katechizmy polityczne lu„du. Centralizacya powinna jedynie czuwać, oceniać użyteczność wszelkich „pism dla sprawy demokratycznej, i za pomocą funduszów na ten cel składa„nych, rozpowszechniać je w Emigracyi i w kraju. —

Opinija Sekcyi Centralnej. —

W przytoczonym wniosku to zapewne przedewszystkiem zwróci na siebie uwagę, że Sekcya Batignolles niechce mieć pisma tow: propagandzie zasad demokratycznych poświęconego, chociaż sama w propozycyach, któreśmy powyżej rozbierali, innego celu dla tow: nieprzypuszcza, jak tylko rozpowszechnienie zasad demokratycznych słowem i pismem. — Artykuł pierwszy Ustaw Zasadniczych powiada, że Tow: Dem: pol: zawiązało się dla działania w sprawie narodowej w duchu zasad filozoficzno-demokratycznych. My przeto chociaż upoważnieni jesteśmy tym Artykułem, uważać propagandę ustną i piśmienną więcej za środek do osiągnienia celów w zakresie tow: leżących, aniżeli za cel główny, jedyny i ostateczny, pojąć nie

niejestesmy w stanie jak może tow.e działające i propagacyjne razem, jednego z głównych obowiązków niedopełniać i zostawiać go na los pojedynczem usiłowaniom członków, bez żadnej w tym przedmiocie kontrolli, bez przyniesienia pracom individualnym tej siły związku, która tylko na korzyść celów tow.a użyta, być winna. Gdyby tow.e nie miało wydawać pisma, i obowiązek propagandy pojedynczym usiłowaniom członków był zostawiony, w tenczas jego propagacyjny charakter zniknąłby zupełnie, a nawet podług zdania Sekcyi Batignolle: nie mając innego celu nad ten jedyny, samo stowarzyszenie byłoby próżnem — niepotrzebnie i bezużytecznie tak znaczną liczbę członków w obowiązki porządkowe wikłającem. Skoro każdy z nich z osobna, po za stowarzyszeniem mógłby służyć daleko skuteczniej zasadom przez siebie wyznawanym. — Zdaje się jednak że towarzystwa jedynie dla tego są poszukiwane, aby przez połączenie, wzmocnić usiłowania szczególne i zbiorową siłą związku do zamierzonego celu pospieszać. —

Ograniczając Sekcya Batignolles cele tow.a do samej propagandy, odmawia mu najgłówniejszego charakteru prawowania wszelkiemi innemi środkami w sprawie bjerzącej, — ściśniając zaś tę propagandę do rozpowszechnienia pism obcych za pośrednictwem funduszów, zamienia go na prostą kotyzacyą, czyli zespolenie się groszem, do przedrukowywania tego, co za korzystne dla siebie zespoleni osądzą. —

Sekcya Batignolles powiada, że rzecz doktryny jest individualna, ruchoma; że musi być niepodległa i pod niczyim zarządem zostawać nie może, — jeżeli przez doktrynę mamy rozumieć myśli autora w przedmiocie traktowanym, myśli te i pojęcia nigdzie więcej z pod przymusu i wpływu obcego uwolnionemi nie są, jak w projekcie Organizacyi wewn.ej. — Centralizacya w przedmiocie pisma nie ma żadnego przymiotu redakcyjnego, nie może narzucać widoków własnych, żądać aby stosowano się do nich, lecz oceniając przedstawione sobie artykuły głównie pod względem zasad, a porządkowo pod względem przedmiotu i redakcyi, wypełnia tę tylko cząstkę nadzoru, której tow.o nawet w tenczas odmówić byłoby trudno, gdyby prace członków pojedynczych do pisma swoim imieniem otrzytego nieprzyjmowało. — Taki więc nadzór z prawa tow.a należny, w niczem wolności individualnej nieściśnia, do postępu drogi niezamyka, a tę wielką ma w sobie korzyść, że pojedyncze usiłowania członków powagą związku i jego siłą otrzywa.

Nieskończonych waśni zdaje się być niepowinno, gdzie polemika osobistością tchnąca przystępu nie ma — te zaś różnorodne i sprzeczne opinije — ten zmieszany gwar nieotrzymanych myśli i pojęć, który Sek.a Batignolles przepowiada, jest więcej pożądanym jak zastraszającym, gdyż za nim przychodzi czyste wyobrażenie o rzeczy, harmonja pojęć i zgoda, bez niego czyli bez dyskusyi wszech stronnej, zostają błędy i złudzenie, od jakich nowe teorye i nowi ich wyznawcy zbyt często wolnemi nie są. —

Sekcya Centralna mocno przekonana o potrzebie pisma

propagandzie demokratycznej poświęconego, któreby nieścieśniając wolności poje̊ć individualnych, nosiło na sobie niewątpliwy charakter towarzystwa, i nieznajdując do osiągnienia tego celu prostszej drogi nad tę, która w projekcie Organ: Wewnę: wytkniętą została, przy utrzymaniu Rozdziału 2go w Tytule 3cim obstaje, i nie sądzi aby teorya pisma tow.a w nim rozwinięta, ustąpić miała tej, jaką Sekc. Batignolles proponuje.–

IV.– Sekcya Paryzka żąda zmiany całkowitej tytułu 5go w którym jest mowa o Sekcyi przedstawiającej – wykazuje niewygodność i szkodliwość tej instytucyi i sądzi że bez niej z łatwością obejść się będzie można przy Centralizacyi wyborowej, która attrybucye Sekcyi przedstawiającej w sobie połączyć może.–

Przytaczamy w całkowitości uwagi i projekt w tym przedmiocie Sekcyi paryzkiej.–

„Niezniszczona straż nad Centralizacya i kontrollowanie jej czyn„ności przez ogół tow.a, jest jedyną i niczem niezastąpioną rękojmią przeciwko zboczeniom lub nadużyciom ustanowionej władzy, tej straży bez zrzeczenia się lub nadwerężenia własnego wszechwładztwa, ogół na żadną instytucyą „przelewać niemoże, i sam ją przez siebie wykonywać powinien; bo czemże „byłaby ta instytucya w środkach i sposobach, jeżeli niecałem wyrozumienia„jącym w sobie wolę ogółu, jeżeli niezarodem drugiej Centralizacyi, a przynajmniej bitym gościńcem wiodącym do niej rozlicznemi sposoby.– Chociaż „Sekcya przedstawiająca wnioski i zaskarżenia, niema względem „go nadzoru nad Centralizacya lub jej członkami, nietraci jednak służącego so„bie prawa cenzury, zaskarżania i objawiania swej opinii, o ważności lub nie„ważności oskarżenia. Opinia ta wraz z oskarżeniem przedstawiona ogół„wi, sąd jego wcześnie wyprzedza, a tem samem na zdanie tow.a w pewnym „względzie wpływa, lub je ku danemu nakłania kierunkowi. Co większa, „Sekcya przedstawiająca ma otwarte pole na którym stawać może w „charakterze wynowego obrońcy, lub niesłusznego oskarżyciela Centra„lizacyi, tem samem pewną moralną na nią rozciągać władzę, a skoro „ją do tego interes podniecony absolutnością, emulacyą, ambicyą lub zepsu„ciem powoduje, może nawet zaskarżenia krwoli swej wywoływać, niezgo„dę lub niezgodę zaszczepiać i działaniom centralizacyi na wielkiej stać zawa„dzie.– po takim rozbiorze rzeczy, któż niewidzi iż Sek. przedstawiająca „zaskarżenia, byłaby w pewnym względzie Efforatem spartańskim, którego „przykład, stokrotnie już do naszych czasów w rozmaitych formach rządu, „z równie smutnym ponawiany wypadkiem nauczającym niech będzie dla „nas ostrzeżeniem. Sekcya przeto paryzka przewidując w ustanowieniu „Sekcyi przedstawiającej nieznane jeszcze w tow.e drogi wiodące do zepsu„cia, jednomyślnością cały Tytuł 5ty odrzuciła, a wychodząc z pojęcia demo„kratycznego o władzy wyborowej, odwołalnej, odpowiedzialnej, opartej na „zaufaniu, cnotach publicznych, i dającej najpewniejsze rękojmie sumien„nego używania powierzonej władzy w granicach wytkniętych sobie obo„wiązków, podaje na jego miejsce środek prostszy i w gruncie swym mo-

ralniejszy

„ratniejszy do zanoszenia zaskarżeń, Centralizacya lub jej członków dotyczących, a „tym środkiem jest sama centralizacya, pod baczeniem okiem ogółu najwłaściwsze„go sądzącego czynów swoich zostająca, i obowiązana ogółowi tow.a przedstawiać na „siebie zaniesione zaskarżenie. – Sprawiedliwie musi mieć sobie wprzódy zosta„wione drogi do objaśnień i porozumienia się w duchu bratnim z oskarżającymi, „i tylko w razie nieskuteczności tego środka, zaskarżenie przed sąd ogółu wyto„czyć jest obowiązaną. – Takiem przeto rozumieniem w tej niedziowej rzeczy Sekcya Pa„ryzka podaje następujący projekt"..

„Tytuł 5.ty „O pociąganiu do odpowiedzialności przed ogół Tow.a Centralizacyi lub pojedynczych jej członków."–

§.1. „Zaskarżenia do ogółu tow.a przeciwko Centralizacyi lub po„jedynczym członkom o nadużycie władzy lub wykroczenia usunięcia z tow.a „członków Centralizacyi za sobą pociągające, tudzież wnioski o zmianę całkowi„tą lub cząstkową Centralizacyi, wnoszone będą za pośrednictwem tejże Centralizacyi.

§.2. „Wnioski i zaskarżenia od pojedynczych członków lub miej„scowości w Sekcyi pochodzące, oceniane bydź winny w przódy we właściwej Sekc„yi i wraz z jej opinią przesyłane Centralizacyi. –

§.3. „Wnioski zaskarżenia zrobione przez całą Sekcyą lub jej wię„kszość, Centralizacya przedstawia w przeciągu dni 15.tu do decyzyi całego tow.a"

§.4. –„Wnioski i zaskarżenia przez pojedynczych tylko członków „lub przez miejscowość Sekcyi zrobione, za pierwszym razem Centralizacyą obo„wiązują do explikacyi, za drugim zaś razem ogółowi tow.a muszą bydź kom„unikowane". –

§.5. „Zebranie wotów i wynalezienie decyzyi tow.a dokonane „będzie wedle praviderl w Tytule IV §.70 wskazanych. –

§.6. „Gdy przedmiotem wniosku bydź może zmiana całkowita „Centralizacyi, lub takiej liczby jej członków, bez której komplet prawnie prze„pisany utrzymać by się niemógł, i takowy wniosek decyzyą ogółu potwier„dzony bydź może, na taki przypadek ogół tow.a w najbliższej Sekcyi wy„znacza trzech Kommissarzy, którzy po ogłoszeniu decyzyi zajmą się jej wy„konaniem, i zastąpią Centralizacyą tow.a aż do doprowadzenia do skutku no„wych wyborów i zebrania się nowego kompletu. –

Opinija Sekcyi Centralnej

Sekcya Centralna równie jest przekonana że dwie instytucye ogółowe, na przeciwko siebie postawione, często krzyżują się w dążeniach swoich, wyradzają kollizye interesowi ogólnemu bardzo szkodliwe, i przez to nadwerężają jedność w każdem stowarzyszeniu poszukiwaną. – Dla uniknie„nia przeto tych skutków, starała się attrybucye Sekcyi przedstawiającej w ten sposób określić, iżby niebyła niczem więcej jak tylko prostym orga„nem, za pośrednictwem którego, wnioski i zaskarżenia Centralizacyi lub jej członków dotyczące, pod właściwy sąd ogółu tow.a były przedstawione. – Sza„ry ważnie mówi, że Sekcyi przedstawiającej żaden wyłączny nadzór nad Centrali„zacya

zacya lub jej członkami niestuszny. — Z tego zastrzeżenia i z samej natury Sekcyi przedstawiającej ten prosty wynika wniosek, że ona ani dozorująca, ani zaskarżająca sama przez się, bądź niepowinna, gdyż w tenczas łączyłaby przymioty zupełnie sobie przeciwne i wykonać się razem niedające, — byłaby oskarżycielem i pierwszym niejako sędzią oskarżenia własnego — Ile razy Sekcya przedstawiająca chciałaby porzucić prawem nadany sobie charakter i stanąć w przymiocie oskarżyciela, napotkałaby przed sobą tę konieczną trudność, iżby jej zbywało na urzędowym organie, jaki Tow.e pomiędzy sobą a oskarżonym mieć pragnie. Towarzystwo chce w niej widzieć bezstronnego pośrednika, instruktora sprawy publicznej, nie zaś dozorcę lub oskarżyciela, — jeżeli więc Sekcya przedstawiająca te attrybucye przekroczy, wina to będzie osób ją składających nie zaś instytucyi, której przeznaczenie dwuznacznem bądź nie może. —

Bez podobnego Organu w Tow.e niemożliwa straż nad Centralizacyą i Kontrollowanie jej czynności, byłyby próżnym wyrazem, jak była niegdyś w prawach polskich solennie zaręczona opieka dla włościan — Kary za nadużycie nad niemi dyskrecyonalnej władzy panów bez wyznaczenia sądu, gdzieby sprawa chłopska wniesioną bądź mogła. — Zdanie tej attrybucyi na Centralizacyą albo raczej włożenie na nią obowiązku skarżenia siebie samej, poszukiwanemu celowi tem więcej nieodpowie, albowiem, czyż jest podobna, aby instytucya przekraczająca, a tem samem poniewierająca prawem, chciała słuchać tego, które jej samej przeciwko sobie wnosić oskarżenie nakazuje — popełniać samobójstwo na sobie. Własna obrona kazałaby jej używać wszelkich środków zasłonienia się przed odpowiedzialnością, a nawet powtórnie dopuścić się zgwałcenia prawa, to jest zaskarżenia przeciwko sobie wniesionego niepodać, aniżeli bądź przyczyną własnej zagłady — jakiż w tenczas środek do skargi za to powtórzone przestępstwo — jaki organ do jej zaniesienia przed Bóg? — Żadne ustawy nie łączą z sobą tak sprzecznych obowiązków — nienakazują i niespuszczają się na to, aby sam winny był stróżem prawa i ściścicielem jego na sobie. —

W ostatnim razie lepiej byłoby spuścić się na ogólną rękojmię, jaką daje instytucya wyborowa, na zaufaniu oparta, w trwaniu swojem określona, i każdego czasu odwołalna; aniżeli łączyć tak sprzeczne obowiązki w Centralizacyi, któreby ją tylko z nadużycia w nadużycie popychać mogły, a żadnej gwarancyi dla ogółu nieprzedstawiały. —

Niewchodząc przeto Sek.a Centralna w szczegółowy rozbiór projektu Sekcyi paryzkiej, jego wady pod głównym względem przedstawia i sądzi, że to będzie dostatecznem, aby Tytuł V projektu Organizacyi Wew: w zupełności był utrzymany. —

V. ... Pomimo przytoczonych w projekcie Org: Wew: uwag nad potrzebą obradowania przy drzwiach zamkniętych, niektórzy członkowie ich otwarcia żądają, czyli przypuszczenia na posiedzenia Sekcyi osób nienależących do Towarzystwa. —

Wnioski w tym przedmiocie są następujące. —

a. — Sekcya Batignolles. — „Jako stowarzyszenie do rozpowszechnienia

„nienia zasad demokratycznych, powinno Tow^a posiedzenia swoje odbywać przy drzwiach
„otwartych — jawność obradowania nada tow^i i wyznawanym przezeń zasadom
„powagi moralnej u tych nawet, którzy mu dotąd byli przeciwnymi — oswajać
„będzie powoli nienależących do tow^i z jego celami, napajać ich wyobraże-
„niami demokratycznemi, i jak Sekcya Mortain i Tonneins słusznie
„utrzymują, stanie się przezto dzielnym do propagandy środkiem. — Że
„powody nie są tak błahe jak się Sekcyi Centralnej wydają, owszem są
„one jak najzgodniejsze z naturą Tow^a, — wypływają z jego interesu do-
„brze pojętego i wszelkie inne za niejawnem przytoczone obradowaniem
„przeważają — Dla tego w miejscu §. 14 który posiedzenia Sekcyi chce
„mieć tajnemi proponuja następujący: —

„Wszelkie posiedzenia odbywać się będą przy drzwiach otwar-
„tych — nienależący do tow^a głosu zabierać nie mogą. — W nadzwyczajnych je-
„dnak wypadkach Sekcya większością głosów zamienia się w Wydział tajny". —

b. — Dziesięciu członków Sekcyi Amiens i jeden członek Sekcyi Tulluzy, chcą przyznać każdej Sekcyi możność przypuszczenia do posiedzeń swoich niecłonków tow^a, jeżeli tego uzna potrzebę. — Sekcya Amiens pro-
ponuje w tej myśli następujący dodatek do §. 14. —

„Sekcya atoli dozwolić może większością głosów przystępu na
„zgromadzenie nienależącym do tow^a, jeżeli to uzna za pożyteczne". —

c. — Jeden członek z Niort żąda otwarcia posiedzeń Sekcyi bez żadnego ograniczenia, z tego jedynie powodu, że kościół dobrej wiary dla każdego otwarty bydź powinien. —

Opinija Sekcyi Centralnej

Przedewszystkiem żałować należy, że proponujący obecnie otwarcie posiedzeń Sekcyi, lub przypuszczenie cząstkowe do jej obrad nienależących do tow^a, niechcieli rozebrać uwag, jakie w projekcie do Org: Wew: z powodu tychsamych żądań Sekcyi Mortain i Tonneins umieszczone zostały, nieprzytoczyli w pismach swoich kategonycznej na nie odpowiedzi, nieokazały mylności przyczyn za utrzymaniem §. 14 przemawiających — tym sposobem dyskusya byłaby jaśniejsza i krótsza, a szczególniej ustałaby potrzeba, powtarzania tego co już raz powiedzianem było. —

Art. 1. Ustaw Zasadniczych mówi, że Tow^o zawiązało się dla działania w sprawie Narodowej polskiej, w duchu zasad filozoficzno-demokratycznych. — zdaje się że tego Artykułu nazbyt często niepowtarzamy odpowiadając na pojęcia, które cele tow^a do rozpowszechnienia zasad, do samej propagandy ścieśniają i na konsekwencye z tych pojęć wyprowadzone. — Są więc zdarzenia z natury działań Tow^a wynikające, w których czynność jego w ciszości przygotowywana bydź musi, za nim dojrzeje i publiczną stać się może — aby przez działających na przeciwnej drodze w samym zawiązku zniszczoną niezostała. — Niezaprzeczają możności takich wydarzeń sami nawet wnioskujący, kiedy w propozycyach swoich posiedzenia Sekcyi na

otwarte

otwarte i tajne dzieła, lub też oceniać każą wypadki, w których obce osoby do posiedzeń Sekcyi przypuszczone bydź mogą. Jeżeli więc wszyscy przekonani jesteśmy, że posiedzenia przy drzwiach zamkniętych są niekiedy koniecznością z położenia tow.a wynikającą na cóż więc ich otwarcie żądamy. —

Sekcya Batignolles w usprawiedliwieniu wniosku swego przytacza, że jawność obradowania nada tow.i i wyznawanym przezeń zasadom powagi moralnej u tych nawet, którzy mu dotąd byli przeciwni — oswajać będzie powoli nienależących do tow.a z jego celami, napajać ich wyobrażeniami demokratycznemi. Lecz tow.o znając dokładnie siebie, wątpić zapewne będzie o korzyściach propagacyjnych, jakie mu Sekcya Batignolles z otwarcia posiedzeń obiecuje, nawet i w tenczas, gdyby jawność posiedzeń zupełna bydź mogła. — Dzieląc zaś posiedzenia Sekcyi na jawne i tajne, podług wniosku proponujących, nietylko że żadnych korzyści spodziewać się niemożna, ale owszem narażamy go na pewne straty. Dotąd obradowanie Sekcyi przy drzwiach zamkniętych usprawiedliwione było ta najprostsza przyczyna, że tow.o oddając się wewnątrz siebie pracy i własnemu usposobieniu, niedziałając częściowo, tylko przez całą Masę czyli ogół stowarzyszonych, ani świadków nauki swojej mieć sobie nieżyczy, ani przygotowawcza dyskusya w obec nienależących do tow.a po sekcyach odbywana, rozpowszechniać przedczasem wnioski, które w skutek ogólnej woli zmianie lub zupełnemu odrzuceniu jeszcze ulegać mogą. — Usuwając te przyczyny otwarciem posiedzeń Sekcyi, jakież na ich miejsce przytoczemy w tenczas, kiedy nam przyjdzie w tajne zamknąć się wydziały? Ukrywać się przed tymi, których już raz do obrad swoich przypuściliśmy, właśnie dla tego aby usunąć ich wątpliwości i obcować z właściwemi celami stowarzyszenia. — Raz ufni drugi raz niedowierzający, raz jawni drugi raz skryci, nieprzyspożemy z sobie niechętnych — niedamy powodów do szkodliwych mniemań, że tow.o nasze jak ma dwa rodzaje posiedzeń, tak też i dwa cele mieć musi; — że pierwszym tylko, pozorne egzystencya swoja i dla tego wszystkim jawnym jego oświadczeniom, jawnym czynnościom mniej wiary dawać potrzeba — drugi zaś musi mieścić w sobie niezbyt szlachetne dążenia, kiedy z nim ukrywać się potrzebuje. — Takie następstwa są konieczne z podziału posiedzeń na jawne i tajne — innych a przynajmniej podobnych tym, które Sekcya Batignolles przedstawia nigdy spodziewać się niemożna. —

Towarzystwo nasze mając prostsze środki do zyskania powagi moralnej — do objawienia celów swoich, do propagandy — niepotrzebuje chwytać się drogi pobocznej, często w manowce prowadzącej. Powagę moralną zapewniają tow.u jego zasady i cele, które oprócz harmonii z ogólną żądnością wieku, w samej Emigracyi już otrzymały świadectwo swiętości swojej. — Środkiem do objawienia celów są publiczne akta tow.a i wszystkie jego na zewnątrz wychodzące działania. — Do propagandy zaś demokratycznej ma tow.o pismo wsparte usiłowaniami pojedynczych członków, tudzież do tysiąca apostołów wiarę jego czynem i słowy przy każdej sposobności opowiadać gotowych. — Zdaje się więc, że te ogólne środki są pewniejsze, i te mają nad

— prze

proponowanemi przewagę, iż niepochodzącą od części pojedyńczych, ani tow^a kompromitować, ani jego jedności naruszyć nie mogą.-

Uważając przeto że ogólne otwarcie posiedzeń Sekcyi jest zupełnie niepodobne – a częściowe nietylko że żadnych korzyści nieobiecuje, ale owszem na pewne szkody tow^a narażać może – Sekcya Centralna przy utrzymaniu §.14 obstaje, i proponowane w nim zmiany za niestosowne a nawet za szkodliwe uważa.

VI.... Wzwiązku z żądanem otwarciem posiedzeń Sekcyi, zdają się bądź proponowane zmiany w §.22. mające na celu upoważnienie Sekcyi do działania na zewnątrz i propagandy.-

Wnioski w tym przedmiocie są następujące:-

a. Sekcya Batignolles-„Z dobrze pojętej natury tow^a jako stowarzyszenia propagacyjnego wynika i to, że nietylko każda Sekcya w swojem imieniu, ale każdy członek tow^a do rozpowszechnienia zasad jest obowiązany; żadna „zatem ustawa, i jeżeli głównemu celowi stowarzyszenia sama przez się zapory „kłaść niechce, wzbraniać mu tego niepowinna.- Z tej przyczyny w §.22 taka proponujemy zmianę:

§.22.-„Czynności Sekcyi zewnętrzne i zewnętrzne – żadna jednak Sekcya lub pojedyńczy jej członek, w imieniu ogółu tow^a na zewnątrz występować nie mogą."-

b. Sekcya Villedieu.-„Rozszerzenie zasad demokratycznych „tak się zda bądź naturalnym obowiązkiem każdego z naszych współwyznawcy, „że wzmianka o tem w Ustawach ledwie niezbyteczna nam się wydaje – „Lękać się, aby jedność zasad rozerwana niebyła w propagandzie niema wcale „powodu, prawda są one dosyć i jasne, aby wyznający je bez szkody przynajmniej, jeżeli nie z korzyścią mógł opowiadać – przypuściwszy nawet że „najzacietszy nasz nieprzyjaciel, pod nazwiskiem zasad demokratycznych, „najobrzydliwsze kłamstwa ogłaszał się powiązy, i w teorazu propaganda „jego niebędzie żadnym Manifestem tow^a, a następnie żadnej cechy urzędowości na sobie niemająca, skompromitować tow^a niepotrafi; kiedy tymczasem jesteśmy wszyscy, ile się propaganda Sekcyów i pojedyńczych jej członków, propaganda jedyna co „w tym względzie tow^a do wzrostu „tegoż tow^a przyczyniła.- Z tych to przyczyn §.22 następnie zredagowany „proponujemy.-

„Czynności Sekcyi są wewnętrzne – propaganda jednak na zewnątrz nietylko że nie jest wzbroniona, ale owszem poczytaną ma bydź za obowiązek, z którego każdy członek podług możności swojej uiszczać się powinien."

c. Jeden członek z Sekcyi Troyes w miejscu §.22 następny proponuje:

„Czynności Sekcyi są wewnętrzne, może ta jednak przedsiębrać „pewne kroki i środki na zewnątrz co do rozszerzania zasad demokratycznych. „Zakładać i urządzać nowe Sekcye z osób w Emigracyi lub gdziekolwiek, z „któremi mieć może bliższe stosunki, owarz odpierać wnioski przeciwne zasadom tow^a a ja, aborcznie dotyczące, i tylko ani w imieniu własnem ani w imieniu tow^a żadnych działań sama na ogół wywierać nie może".- —

podo-

„podobne życie Sekcyi, (mowi członek z Troyes), ściśle wewnę-
„trzne uczyniłoby ją musiało martwą byłoby niedemokratycznem, i zbyt ucia-
„zliwem ubliżającem godności wolnych wyznawców wiary – zarozumiałością
„nawet że tylko w Centralizacyi mieszczą się ludzie zdolni, a Sekcya i reszta
„członków uczyć się tylko powinny pojmować objawiane myśli i zdania
„przez Centralizacyą wyprowadzone i prostowane – bo wreszcie to wyrażenie
„Czynności Sekcyi są ściśle wewnętrzne – w takim razie niezrozumiałby Sekcya
„wolną do oparcia samych przez się przeciwnych tow.ch rozumowań lub poci-
„ków obok niej się toczących, aż po wystaniu na to zezwolenia Centralizacyi".

D. Nareszcie jedenastu członków z Wyspy Jersej żądają zupełnego usunięcia §. 22. a w miejsce jego przywrócenia w §. 23 dwóch pomi-
niętych attrybucyi Sekcyi, w projekcie pierwotnym Kompletu paryzkiego §. 28 zawartych. które są następujące:

1o Że każda Sekcya może i powinna zatrudniać się rozwijaniem i rozszerzaniem zasad demokratycznych. –

2do Że może i powinna naradzać się nad środkami do tego celu stosownemi i takowe przez członków swoich przedsiębrać. – –

Członkowie podający ten ostatni projekt rozwijają myśl swoję następnie: –

„Jak określone czynności Sekcyi i pojedyńczych jej członków,
„byłyby niezgodne z powołaniem naszem, którego jedynym jest warunkiem
„propagowanie zasad demokratycznych wszędzie, zawsze, nie mając względu na
„formę ale na sposobność propagowania. – Jak ścieśnione działania Sekcyi
„tworzyłyby pewny rodzaj niewoli, niewoli otropnej, bo uczucia serca ciężkie-
„mi więzami tłoczącej, wzbraniającej dopełnienia pierwszego demokraty obowią-
„zku, nakazującego nam niezmordowane pracowanie, nad oświecaniem tych
„wszystkich, którzy błogosławionego jeszcze chrztu demokracyi nie otrzymali.
„Niepodobna przecież, a nawet niedorzeczna byłoby rzeczą utrzymywać,
„że prócz Centralizacyi żadna Sekcya ani jej pojedyńczy członkowie nie są
„zdolni do niesienia słowa prawdy, do wiernego apostołowania i spowiadania
„się z uczuć serca własnego, które z pomocą rozumu wykształciłyby w
„nich pojęcia o martwym stanie człowieczeństwa, o jego potrzebach i obowią-
„zkach, a w dalszem zastosowaniu otworzyłyby obszerniejsze wyobrażenia o wa-
„runkach społeczeństwa ludzkiego. Wszakże wstępujący do tow.ch objawił
„już poprzednio swój sposób myślenia musiał – wszakże na zasadzie po-
„wziętego już o ich wierze politycznej przekonania, przyjęcie ich do tow.ch
„uzupełnionem było. – Można[ż] przeto wzniecać wątpliwość o szkodliwości
„dopełnionych przez członków tow.ch kroków ku rozszerzeniu zamanifesto-
„wanych przez nich opinii zmierzających? Można[ż] tym sposobem mar-
„twymi czynić ludzi, którzy żyć potrzebują? Zbyteczne są obawy Sekcyi
„Centralnej aby przez samowolne działanie Sekcyi jedność tow.ch nie zaginę-
„ła – Sekcye albowiem lub pojedyńczy jej członkowie działając na zewnątrz
„bądź pod firmą Sekcyi, bądź pod własnem nazwiskiem, natura działań
„swych, z duchem Emigracyi zgodnych, najwidoczniej dowiodą będą tego nie

rozer-

„nierozerwanego związku z tow^m, którego ogniwem jest myśl jedna łącząca
„je z sobą – Niewidzimy więc powodów dla jakich monopol propagowania
„na zewnątrz przy Centralizacyi zachowywać byśmy mieli, kiedy czynności
„każdej Sekcyi, równie jak i Centralizacyi pod cenzurą całego tow^a zostają
„jąc, mocną dają gwarancyą ich zgodnych z duchem tow^a działań – Wszakże
„sposób propagowania pojedynczych Sekcyi objawiających się zawsze pod firmą
„własną, odpowiedzialności za nie na siebie tylko ściąga, równie jak i Cen-
„tralizacya sama tylko za swe kroki odpowiedzialną bądź może. – Nie-
„właściwość tego Artykułu tem więcej uczuć się nam dała, że z rozkoszą
„widzimy owoce propagandy do Portsmouth przez nas poniesionej, tyle
„mielibyśmy się nadal dobrowolnie wyrzekać? S. przecież 22. wyrzeka
„się jej nakazuje, na niego więc uwagę zwracamy – Myśl w nim
„zawarta jest przeciwna zasadom tow^a, zaszczepiłaby w nim mar-
„twość – stagnacya – Ale więcej w nim upatrujemy – S. 22 nakazuje
„nam oddzielić się od Emigracyi, – zerwać z nią stosunki, – wyrzec się
„głównego powołania naszego, i życiu naszemu politycznemu niegdyś zdro-
„wia pełnemu całą możność odebrać. – Jak przestraszające następstwa win-
„ny bydź przewidziane i dobrze rozebrane". –

Opinija Sekcyi Centralnej

Sprowadzając te wszystkie wnioski pod różnym kształtem wyrażone, do jednej myśli ogólnej, pokazuje się, że protestujący żądają, aby Sekcyom nadana była attrybucya działania na zewnątrz, a przynajmniej aby działania w zakresie propagandy wzbronione im niebyły chociażby tylko w swoim imieniu. –

Sekcya Centralna w projekcie do Organi: Wewnę: starała się usprawiedliwić pojęcia swoje o Sekcyach, i wyrzucenie z ich attrybucyi działań na zewnątrz. – Uważając jednak ten przedmiot za bardzo ważny i z bytem tow^a ściśle połączony, raz jeszcze na niego uwagę towarzystwa zwraca. –

Cel w którym się stowarzyszenie zawiązuje, albo raczej działania do tego celu prowadzące, nazwać możemy własnością tow^a – Własność ta z natury swojej musi bydź niepodzielna, ponieważ do ogółu stowarzyszonych należy – jeżeli więc ogół tow^a zrzeka się własności celu, jeżeli ją przenosi na części swoje, pozostawia im możność udzielnych i nie-zależnych usiłowań – wtenczas stowarzyszenie ogólne staje się niepotrzebnem, gdyż widać że siła związku do zamierzonego przedsięwzięcia jest zbyteczna, albo może szkodliwa, i cel stowarzyszenia daleko wygodniej przez usiłowania cząstkowe, aniżeli ogólne, może bydź dopięty. –

Od takiej myśli zdaje się że tow^a nasze jest zupełnie dalekim. Ma ono wiarę w siłę ogólną związku, w działania za wspólnem porozumieniem się podejmowane, lub przynajmniej pod strażą ogólną zostające. Podziału i osłabienia z wielką staranności unika. – Dowodem tego cała

Histo-

historya tow^u, jego dążność w ustawach dotychczasowych zawarta, gdzie z taką uporczywością przy swojem wszechwładztwie obstaje, i nieporzwala, aby część uzurpowała prawa do ogółu należące — aby bez jego wiedzy lub upoważnienia jakakolwiek czynność we wspólnym zakresie leżąca przedsiebrana i wykonywana była. — Jednem słowem, Tow^o stara się centralizować myśl i działania swoje, aby im tem więcej siły i skutku zapewnić — nie zaś rozpraszać je na różne strony. —

Jeżeli więc przyjmiemy, że jednym z głównych celów tow^u naszego, jest propaganda zasad demokratycznych, obowiązku tego tow^u na Sekcye zlewać nie może, wyzuwać się z niego ani nawet podzielać; gdyż w pierwszym razie stowarzyszenie ogólne byłoby niepotrzebne, utraciłoby cel związkowego istnienia, — w drugim zaś, działanie pojedynczych części czyli Sekcyi tak różne w sobie i żadnej regule niepodległe, krzyżowałoby się musiały nietylko pomiędzy sobą, ale nawet z działaniami ogólnemi — niszczyć je lub przynajmniej paraliżować. Tak postępując tow^o zeszłoby z dotychczasowej drogi, utraciłoby jedność swoją — w miejscu silnej całości, podzieliłoby się na tyle drobnych stowarzyszeń ile jest sekcyi, z których każde w odmiennym kierunku postępując, mniej więcej od siebie a zatem i od wspólnego celu oddalałby się musiały. —

Sekcya Villedieu mówi „że zasady tow^u naszego są bardzo proste aby się lękać należało rozerwania ich jedności przez udzielone attrybucye Sekcyom do propagandy", — z tych jednak zasad wypłynęło już tysiące teoryi, które dzisiaj ludzi postępu na różne stronnictwa podzielają. — Nawet zwężenia jedności myśli, tem więcej tow^u nasze obawiać się potrzebuje że niema jeszcze żadnej wyłącznej doktryny, któraby związek jego odszkodliwego rozdziału zastaniać mogła. — Chociaż zasady tow^u są bardzo proste, chociaż cele jego mocno wytknięte, — z kądże te różnice w samem tow^u względem pojęć jego celów i zasad, z kąd rozerwana jedność myśli w najważniejszej kwestyi tow^u, to jest w kwestyi stosunków z resztą Emigracyi, jeżeli nie z cząstkowych i niezależnych działań różnych Sekcyi, jeżeli nie z pominięcia wszechwładztwa ogółu i zapomnienia tej najważniejszej reguły, że wchodząc do tow^u zobowiązujemy się pracować w celach jego, ale nie inaczej jak tylko za pośrednictwem całego związku, który będąc sam tylko niepodzielnym właścicielem celów stowarzyszenia, musi być zarazem wyłącznym sędzią środków, jakie do tego celu prowadzą. —

Towarzystwo od samego początku istnienia swego niezostawiało do dowolności członków i Sekcyi oznaczenie stosunków z resztą Emigracyi, pod względem politycznym, stosunków związku do związku — owszem nawet rozbierając te kwestye i zawieszając je do późniejszego czasu, samym czynem uznało, że wyrzeczenie względem niej, do niego samego należy; a przecież członkowie pojedyncy i Sekcye przywłaszczają sobie prawo jej rozstrzygnienia, i nieuważając jaka będź może przyszła wola tow^u w tym względzie, w czynności polityczne z resztą Emigracyi łączą się nieodwołalnie. — Nie jestże to dążność do dysfolucyi — niepochodzi ona z samowolnego działania

Tania

łania Sekcyi i członków? — Sekcye nigdy w tym celu tworzone nie zostały, aby tow^a z natury swojej ciała jedność wyobrażające na części dzielić się miało — aby cele jego nie zapośredniczeniem ogółu, lecz przez cząstkowe i pojedyncze usiłowania dopełniane były. — Zakresem Sekcyi jest tylko ułatwienie kommunikacyi — porządek wewnętrzny i dyskusya nad przedmiotami decyzyi ogółu stowarzyszonych wymagającemi. — Jeżeli przeto niechcemy rozdziału tow^a i zniszczenia jedności, jaka w jego działaniach koniecznie bydź musi, niemożemy Sekcyom nadawać attrybucyi, samowolnych usiłowań w celach ogólnych.

Zamykając w tym naturalnym zakresie działania Sekcyi, nie tamujemy ich wolności, — niewzbraniamy dopełniania obowiązków, jak członkowie z wyspy Jersej uważają, lecz owszem życząc sobie dla dobra zasad i postępu tow^a, aby Sekcye jak najmocniej obowiązkami swemi przejęte były, i dokładały wszelkiej usilności do osiągnienia celu wspólnego, chcemy tylko usiłowania cząstkowe w jedno zebrać ognisko, wyrzec się samowolności na korzyść tow^a i nieinaczej jak tylko za pośrednictwem Ogółu, wszelkie działania głównych celów jego dotyczące przedsiebrać. — To uszanowanie dla wszechwładztwa ogółu tow^a nie jest w tem miejscu próżną tylko formułą, brzmieniem tak niewłaściwie nieraz powtarzanem, gdyż tam gdzie idzie o byt tow^a i jego całość, o skuteczne lub niedołężne działanie w najgłówniejszych jego celach, tam ogół ma prawo upomnieć się o wszechwładztwo swoje i przedstawić każdemu jego własne zobowiązanie się, że przez samczyn wstąpienia do tow^a nie inaczej jak tylko za jego pośrednictwem zobowiązał się pracować na korzyść zasad przez siebie wyznawanych, — zrzekł się, pod tym względem własnej woli i wolę ogółu za prawo dla siebie przyjął. —

Myla się członkowie z Wyspy Jersej utrzymując, jakoby prawo propagandy do samej Centralizacyi tow^a przywiązane było. Centralizacya podobnego prawa żadnym przepisem Org: Wew: niema dla siebie zastrzeżonego, a członkowie jej pojedynczy pod względem pisma za organ do propagandy ustanowionego, stoją na równi z innemi członkami tow^a i żadnej wyłącznej prerogatywy niemają. —

Dodać tu jeszcze należy że odmówienie Sekcyom attrybucyi działania na zewnątrz nawet w zakresie propagandy, niema żadnego związku z propaganda individualna, jakaby członkowie pojedynczy w swojem własnem imieniu przedsiebrać chcieli, — żaden przepis Org: Wew: tego im nie zabrania — tudzież że gdyby nawet cała Sekcya znalazła się w takiem położeniu, iżby jej działanie korzystne dla tow^a bydź mogło, ma zawsze otwartą drogę do zarządzania szczegółowego pod tym względem upoważnienia od ogółu, co jej zapewne odmówionem nie będzie. Żadna jednak z tąd konieczność niewypływa, aby dla podobnych szczegółów — ogólną łamać zasadę, i całe tow^o na niebezpieczeństwo anarchii wewnętrznej wystawiać. —

Objaśniwszy po raz drugi powody dla których działania na zewnątrz z pomiędzy attrybucyi Sekcyi w projekcie Org: Wew: usunięte zostały — Sekcya Centralna wzywa aby żadna ze zmian proponowanych

przyjęta

przyjęta niebyła i §. 22. nienaruszony pozostał. –

VII Niektóre Sekcye i członkowie opponują się przeciwko nadaniu Centralizacyi nadzwyczajnej władzy w przypadkach nieprzewidzianych, i z tego powodu żądają wyrzucenia z Org: Wew: §. 43. 44. 45. albo ich zmiany. – Wnioski w tym przedmiocie są następujące. –

a. – Sekcya Boatignolles. „ Nie zdaje się aby Centralizacyi z „ jakichkolwiek osób złożonej, można bezwarunkowo nadać władzę nieograni„ czoną, zwłaszcza na przypadki przewidzieć się nawet niedające, jak się „ §. 43 wyraża. Jeżeliby zatem te zdarzenia naprzód przewidziane i określo„ne niebyły. Sekcya Boatignolles proponuje całe usunięcie §. 43. jako ar„tykułu do wszelkich nadużyć władzy szerokie podającego pole, a nawet nie„mieszczającego w sobie zamach na wszechwładztwo ogółowi tylko towa„rzyszące. –

b. – Za zupełnem odrzuceniem tego paragrafu i dwóch z nim łącznych są takie 6 członków Sekcyi Vire – jeden członek Sekcyi Niort – jeden Sekcyi Montpellier i jeden z Sekcyi Tulury. –

c. – Jedenastu członków z Wyspy Jersej. – „ Niebezpieczne „ zagrażające nadużyciem, prowadzące do dyktatury attrybucye Centraliza„cyi nadaje §. 43. – My jakkolwiek stronnicy dyktatury, jakkolwiek „ konieczną i niezbędną potrzebę jej w chwilach stanowczych ruchu „ uznajemy, istnienie jej przecież w ciele norganizowaniem, w czasie spo„kojnego życia jego, za niepotrzebne, a nawet szkodliwe uważamy. – „ Stosownie do pojęcia jakie do dyktatury przywiązujemy – sądzimy, że tyl„ko okoliczności i nieprzewidziane naprzód chwile stworzyć ją potrafią – „ stanowienie zaś jej jako warunku bytu towa„rzystwa bynajmniej niepojmujemy. „ Dla tego celem zabezpieczenia się od nadużyć jakieby Centralizacya na mo„cy §. 43 dopuścić się mogła, podajemy następujące zmiany. –

§. 43. zamiast: „ pod warunkiem iż po ustaniu etc „ – proponu„jemy – „ pod warunkiem uwiadomienia w akcie dopełnionym ogółu towa„rzystwa o ważności powodów do użycia tej nadzwyczajnej władzy skłaniających". –

Zamiast §. 44. podajemy następny: – „ każda Sekcya po ode„braniu takowego uwiadomienia, zbierze się natychmiast, przystąpi do woto„wania nad kwestyą czyli powody przez Centralizacyą wyłożone uznaje za „ dostateczne lub nie, i najdalej w pięć dni od daty odebrania expedycyi, rezul„tat wotowania swego przeszle do Centralizacyi, która w przeciągu dni 30 „ od daty pierwiastkowego pisma uwiadomi towa„rzystwo o wypadku ogólnego głosowania.

Zamiast §. 45. podajemy następujący – „ Jeżliby powody „ przez Centralizacyą wyłożone nieuzyskały w tym przeciągu czasu potwie„rdzenia większości w Komplecie 3/4 części, uchwała Centralizacyi utraca „ moc obowiązującą i jej członkowie pod sąd ogółu towa„rzystwa oddani zostają". –

d. – Jeden członek z Sekcyi Troyes do §. 43 proponuje dodatek następujący: „ po zasięgnieniu jednak naprzód i otrzymaniu na to zgodnej „ odpowiedzi przynajmniej trzeciej części towa„rzystwa lub trzech poblizkich sie-

bie

„bic Sekcyi."

c. – „Nakoniec 9 członków Sekcyi Vire żądają uzupełnienia §. 43. temi słowy – „W nadzwyczajnych zdarzeniach, w którychby byt tow.e był „zagrożony." –

Opinija Sekcyi Centralnej

Zaprzeczyć temu niemożna aby się niemiały zdarzać nadzwyczajne wypadki, tak szybkiego działania wymagające, iż odwoływanie się do ogółu staje się niepodobnem, i ten tylko skutek przynieść może że tow.o w bycie swoim zagrożone uległoby przedtej pod wymierzonym na niego ciosem, i poniosło znaczne szkody lub pozwolilo ubiedz przed sobą nastręczającym się korzyściom, niby decyzya ogółu zwyczajną drogą osiągnięta bydź mogła. – Zdaje się że przykładów na to w imaginacyi szukać nie trzeba, kiedy je mamy przed własnemi oczyma – Niedawnym czasem członkowie tow.a prawie jednocześnie na wszystkich punktach przedstawioną sobie mieli propozycyą opuszczenie związku lub Francyi – chwila była stanowcza – czas krótki do namysłu – i pewnie nie bylibyśmy w stanie porozumieć się między sobą nawet z pominięciem form zwyczajnych, gdyby rozkaz ministra nakazujący wydanie paszportów we 24 godzin po deklaracyi odmownej z pierwotną surowością do skutku był doprowadzony. – Czyż więcej jeszcze podobnych wydarzeń czekać mamy, aby się przekonać o potrzebie upoważnienia Centralizacyi do czuwania nad tow.em, w takich wypadkach gdzie ono samo zaradzić sobie nie jest w stanie? – Nie przypuszczając nagłych wydarzeń żadnej obawy względem §. 43 mieć niepowinniśmy, ponieważ bez nich Centralizacya nadzwyczajnej władzy użyć niema prawa. – Wzrzec zaś w ich możność, byłoby nierozwagą odmawiać tow.u jedynego ratunku jakiego w podobnych razach użyć może, i przenosić jego zagładę lub znaczne szkody nadrobienie wyjątku od ogólnej zasady wszechwładztwa, wyjątku który niczym nie jest, tylko ogólną plenipotencyą do działania na ten przypadek gdzie samo tow.o działać nie może i złożoną w ręce osób zaufaniem powszechnem zaszczyconych. –

Paragraf 43. nadający Centralizacyi nadzwyczajną władzę był zamieszczony w projekcie kompletu Paryzkiego i mimo żwawej dyskusyi większość tow.a za sobą pociągnął. – W projekcie pierwotnym nie towarzyszyły temu przepisowi, ani zastrzeżenie surowej odpowiedzialności za nadużycie władzy, tem bardziej teraz przyjąć go powinniśmy, kiedy drogi do nadużyć prowadzące prawie ze wszystkich stron zamknięte zostały. –

Sekcya Batignolles wymaga rzeczy która zrobioną bydź nie może, bo czyż podobna przewidzieć i opisać w prawie wszystkie zdarzenia, gdzie Centralizacya nie będąc w stanie odnieść się do ogółu tow.a nadzwyczajnej władzy dla jego ratunku lub korzyści użyć będzie musiała. –

F ani Centralizacya wyborowa – jeżeli przeto dawniej obawa nadużycia władzy ustąpić musiała przed koniecznem potrzebą zabezpieczenia tow.a i §43 potwierdzenie wyskał,

Za? – Starając się o najskrupulatniejsze wyliczenie, zawsze byśmy za mało powiedzieć mogli, – i skończyłoby się na tem, że jeden nieprzewidziany wypadek zastałby tow.e w tem samem położeniu, jak gdyby §. 43 całkiem nie-było. Jednakże użycie nadzwyczajnej władzy nie jest bezwarunkowe i w §. 43 wyraźnie powiedziano, że tylko wtenczas może mieć miejsce, gdy poprzednie wypadanie woli ogółu staje się niepodobnem. –

Zmiany przez członków z Wyspy Jersej proponowane, obejmują w ogólności te same myśli, które w §. 43.–44 i 45 projektu głównego są umieszczone, z tą jedynie różnicą, że proponujący zmiany chcą aby tow.e wśród nadzwyczajnych okoliczności, zajmowało się rozpoznawaniem kroków Centralizacyi i sądziło o ważności powodów do użycia nadzwyczajnej władzy, a §. 43. na później tę rzecz odkłada, z tej naturalnej przyczyny, że wśród wypadków nagłych, grożących tow.i, pierwej myśleć potrzeba o ich odwróceniu; a niżeli zajmować się sądem Centralizacyi i wyrokować o jej czynnościach, które jeszcze dokonane nie są. – Wszakże gdyby nadużycie władzy przez Centralizacyą było widoczne, każdy członek lub Sekcya stosownie do §. 44 zawiadomiony o jej przedsięwzięciach, ma otwarte pole zaniesienia skargi przed ogół tow.a i dopominania się aby czynności rozpoczęte wstrzymane były. — Dodatek przez członka z Sekcyi Troyes żądany, pociągnąłby ten sam skutek za sobą, jak gdyby §. 43 całkiem w Org: Wew: niebyło, ponieważ zasięgać poprzednio zdania trzeciej części tow.a jest to działać nie wskutek nadzwyczajnej władzy, ale na mocy decyzyi przez tow.o wydanej. – Rada zaś trzech Sekcyi pobliższych, uwalniając Centralizacyą od odpowiedzialności, żadnej rękojmi lepszej woli lub sądu o rzeczach tow.i nie przedstawia, – w niektórych wypadkach nagłych zasięgnąć się nieda, a zawsze tylko niepotrzebną zwłokę przynosi. –

Nakoniec żądanie członków z Sekcyi Vire aby §. 43 był uzupełniony, zastrzeżeniem, iż użycie nadzwyczajnej władzy w tenczas tylko może mieć miejsce, gdy byt tow.a zagrożony, – uważać trzeba za niestosowne; gdyż nietylko zagrożone w bycie swoim tow.o, ale nawet zagrożone poniesieniem jakiejkolwiek szkody lub nawet opuszczeniem nastręczających się korzyści przedsięwzięcia stosownych środków wymagać może: do czego jeżeli nagłość wypadku niepozwoli zyskać upoważnienia ogółu, Centralizacya na własną odpowiedzialność przedsięwziąść się powinna. –

Z tych przeto powodów Sek: Centralna jest za utrzymaniem bez żadnej zmiany §. 43.–44 i 45, które w nagłych wypadkach rozwiązując ręce Centralizacyi dla ratunku lub dobra tow.i zastrzegają razem surową odpowiedzialność, gdyby władza jej nadana na złe użyta była. –

VIII. Niektórzy członkowie sądząc że Sekcya Centralna przez nieuwagę pominęła w projekcie Org: Wew: przepis o pojedynkach

jego

jego przywrócenia najusilniej żądają – Inni proponują w przedmiocie pojedynków sądy przysięgłych – inni nakoniec te same sądy przysięgłych do spraw z oppozycyi i appellacyi pochodzących, stosować zamierzają. –

Cała ta materyja prawa o pojedynkach i urządzenia sądownictwa na sposób sądów przysięgłych, tak ściśle z sobą jest połączona, iż dla dokładnego jej ocenienia różne wnioski w tych przedmiotach poczynione, razem przedstawić należy. –

a. – Sekcya Honfleure wnosi aby w Org: Wew: między obowiązkami członków umieszczony był paragraf następujący. –

„Niewolno członkowi tow^a dem^c pol^c wyzywać na pojedynek współbiesiadnika, ani przyjmować wyzywania pod karą wykreślenia z tow^a – w razie jednak wielkiej obrazy honoru zostawia się drogę poszukiwania satysfakcyi do praw francuzkich lub do władzy Emigracyjnej". –

b. – Członkowie Sekcyi Vire pod tytułem paragrafu dodatkowego na końcu Org: Wew: proponują tenże sam przepis w trojakim sposobie. –

1. „Niewolno członkowi tow^a dem^c pol^c pod żadnym względem wyzywać tak współbiesiadnika jakoteż niecłonka na pojedynek pod karą wykreślenia – zostawując wolność wyzwanemu przez niecłonka tow^a tak zwanych rozpraw honorowych jego roztropności". –

2. „Niewolno jest członkowi T. D. P. wyzywać na pojedynek współbiesiadnika tegoż tow^a pod karą wykreślenia". –

3. – „Pod wszelkim względem zabronione są członkowi tow^a Dem: pol: pojedynki pod karą wykreślenia". –

Pierwszy z tych wniosków pochodzi od 10 członków – drugi od dwóch – trzeci od jednego

c. – Kilku członków z Sekcyi Tonneins projektuje w Tytule VI po § nastepujący przepis:

„Żaden członek T. D. P. pod żadnym względem pojedynkować się nie może – uchybiający temu prawu ulega wprost wykreśleniu –

a jeden z dodatkiem, aby w skutku powyższego paragrafu ustanowione było prawo karne na członków uchybiających. –

d. – Członek Sekcyi Batignolles projektuje sądy braterskie czyli przysięgłych w przedmiocie pojedynków – przedstawienie jego w tym względzie jest następujące.

„Wątpię aby który z członków tow^a dem^c nieznał rozpraw do jakich dał powód Le Reformateur wnosząc zaprowadzenie dobrowolnych sądów przysięgłych na wszelkie spory. – Jeżeli republikanie Francuzcy uchwycili tę myśl szczęśliwą jak myją mieć powinni, my co jęczymy pod prawami wyjątkowemi – Wreszcie jak piękny przykład damy Emigracyi i krajowi, kiedy po braterski poddamy się sądowi Kollegów. – przyjacielskie wyroki niepodniecą nienawiści, zgubnej odwrócą pojedynki mordujące kwiat emigracyi. – Wzywam Kollegów o rozważenie tej instytucyi z należytą uwagą – Ona z bawienniejsze przyniesie skutki, aniżeli się na

pierw-

pierwszy rzut oka wydawać może.— Przedstawiam następujący Artykuł:-

„W Sekcyi każdej wybrany będzie sąd przysięgłych braterski, który załatwiać będzie wszelkie spory pomiędzy członkami Sekcyi.- Oddzielna Organizacya bliżej ten przedmiot rozbierze".-

§. — Naroniec Sekcya Paryzka zważając że władza sądownicza z prawodawczą łączyć się niemoże — że ogół tow.e w sprawach z powodu opozycyi lub reklamacyi o przyjęcie lub wykreślenie członków zaniesionych wyroku bez wielkiej zwłoki czasu wydawać nie będzie wstanie — że takowe reklamacye jak częste tak z natury swojej mało ważne, odwrócą znacznie uwagę tow.e od spraw i działań rozleglejszy cel mających — że strony objęte wyrokiem, wyciągniętym z obliczenia wotów pojedynczych, a zatem wpływowi okoliczności podległych będą mogli w sumieniu własnem najwyższej instancyi niesprawiedliwość wyrzucać- następny projekt ze swojej strony podaje o sądownictwie.-

§. 1. — Wszystkie opozycye przeciw przyjęciu i zaskarzenia pociągające za sobą ukaranie członków, rozstrzygane będą przez sąd przysięgłych.

§. 2. — Sąd takowy składać się ma z 6 osób

§. 3. — Każda Sekcya czynna licząca w składzie swoim 10 członków sądem przysięgłym bydź może

§. 4. — Władza sądu takowego jest dla jednej tylko sprawy — i Sekcye warunkowi poprzednim §. zawarowanemu odpowiadające, kolejąalfabetyczną, wyjąwszy przedstawiającą lub interesowaną przez centralizacyą do tego powoływanemi będą.—

§. 5. — Sekcya powołana na sąd przysięgłych, wybierze losem dziesięciu członków i 6. pierwszych do czynności wezwie

§. 6. — Strony mają prawo żądać zmiany Sekcyi lub zmienić z wybranych dwóch sędziów każda, a w takim razie następni ta kolejąjaka byli losem wybrani miejsce usuniętych zajmą.—

§. 7. — Sekcye tylko 10 członków w swoim składzie licząca, tow.e wai są obowiązane, a to dla ustanowienia kolei §. 6 zawarowanej.-

§. 8. — Wyrok tylko jednogłośnie lub przez pięciu wydany opozycya przeciw przyjęciu zatwierdza, lub oskarzonego potępia — inaczej zaś opozycya za nic nieznacząca, a oskarzony za niewinnego uznany będzie.-

§. 9. — Wyrok wydany przez sąd przysięgłych, odsyła się do Centralizacyi — ta wymierza karę w myśl §. 83 i o decyzyi swojej albo całe tow.o albo Sekcya w której członek pod sądem będący znajduje się, stosownie do kary uwiadamia.

§. 10 — Od takowego Wyroku appellacya do Ogółu towarzystwa miejsca mieć niemoże.—

Opinija Sekcyi Centralnej.-

Przy układaniu projektu do Org: Wew: przedmiot o pojedynczych nieuszedł uwagi Sekcyi Centralnej, lecz poczytując go za bardzo ważny, dotąd nietknięty — głębokiego zastanowienia i obszernej

Dyo=

dyskusyi wymagający, niemogła dla niego poświęcić czasu, który był dla innej pilniejszej roboty, to jest zaprowadzenia wewnętrznego porządku w tow^e przeznaczony. —

Przedmiot ten uważała Sek: Centralna pod dwoma względami, naprzód pod względem prawa na pojedynki — a powtóre pod względem sądu wymierzającego sprawiedliwość stronom pokrzywdzonym, na przypadek jeżeli szukanie satisfakcyi przez pojedynek prawami tow^e odmowione im będzie. — Samo prawo na pojedynki przedstawia w sobie wiele trudności z powodu panujących dotąd przesądów o honorze i przeważnej opinii zanieni — jakoteż, że nim objąć potrzeba stosunki zewnętrzne członków, jurisdykcyi tow^e nieulegające. — Co do prawa o pojedynkach nienadeszły prawie żadne uwagi na któreyby się wesprzeć można było przy układaniu projektu Org: New: — Bare artykułów przez była Centralizacya paryzka w tym przedmiocie tow^e przedstawionych — niewyczerpywały zupełnie rzeczy, a nawet stosownymi nie były. — Druga zaś część czyli ustanowienie sądu od pierwszej nieodłączna i więcej jeszcze w sobie nieszczęsna trudności przez nikogo dotąd tknięta niebyła. — Cały więc przedmiot o pojedynkach wyłącznej i przydłuższej pracy wymagający, do osobnego postanowienia i późniejszego czasu odesłany został, zwłaszcza, gdy to bez naruszenia całości organizacyi new: uskutecznić się dało. —

Nowe w tym przedmiocie wnioski z Sekcyi Honfleure, Vire i Fontenay nadesłane, potowę tylko materyi o pojedynkach rozwiązują, a nawet ocenić się nie dają bez zastanowienia się nad całością. —

Propozycya zaś sądów przysięgłych czyli przyjacielskich przez członka Sekcyi Batignolles w przedmiocie pojedynków uczyniona tak dalece jest niezrozwinięta, iż o niej bez głębszego zastanowienia zdanego sądu wydać nie można. — Oprócz tego kwestya sądów przysięgłych na pojedynki zdaje się łączyć z podobną propozycyą Sekcyi paryzkiej, która sądy przysięgłych do wszelkich wykroczeń członków, tudzież do rozpoznawania opozycyi przeciw przyjęciu zakładanej przygotowane mieć żąda. — Zachodzi więc proste pytanie do rozwiązania, czyliby sądów przysięgłych tak zorganizować niewypadało, iżby razem i sądami do pojedynków i sądami do wszelkich innych spraw w tow^e być mogły? Rozwiązanie tego wstępnego pytania już obejmuje w sobie trudności, które inaczej pokonanemi być niemogą jak tylko rozbierając razem i we wszystkich następstwach te obadwa przedmioty. — Propozycya Sekcyi paryzkiej czyli da się połączyć z sądownictwem o pojedynkach lub nie da jest zawsze wątpliwą, raz dla tego iż tym środkiem zabezpieczyłoby tow^e członkom swoim jak najbezstronniejszą sprawiedliwość i ułatwienie drogi do niej drugi raz dla tego, że ogół tow^e niebyłby zarzucany sprawami pojedynczemi, których przedstawienie z największą trudnością jest połączone. Lecz z drugiej strony uważa potrzeba że propozycya Sekcyi paryzkiej jest zupełnie nowa, bez rozbioru a nawet bez poprzedniej kommunikacyi do uwag ogółowi tow^e przedstawić się niemogąca, że propozycya ta wcielona

w org:

o Organizacya zmienia całkiem przepisy w których miejsce wstępuje, a nawet bardzo wiele ubocznych, ~~a nawet bardzo wiele ubocznych~~, że przeto obawiać by niemiała żadnej łączności z rzeczą o pojedynkach – ani za przygotowana do stanowczego wotowania – ani za mogącą bydź natenczas wcielona do Org: Wew: uważać jej nieiożna, równie jak kwestyą pojedynkowej. –

Uważając Sekc: Centralna na przytoczone powyżej okoliczności, te obydwa projekta do rozbioru tylko i uwag jakie nad niemi nastrzyc się mogą, tow: przedstawia – dokładniejsze ich ocenienie i przygotowanie formalnego projektu, bądź jako część ustawy organizacyjnej, bądź też pod kształtem osobnego postanowienia do późniejszego czasu odkłada: – gdyż inaczej praca nad organizacya wewnętrzną już na ukończeniu będąca znacznej przeszkodzić musiała i przedłużyć stan niecynności szkodliwe skutki wyrodzić mogący. –

IX. – Do ogólnych uwag należą także reklamacye o przywrócenie do Org: Wew: opuszczonego Artykułu 43, którego brzmienie w pierwiastkowym projekcie było następujące:

„Niewolno jest członkowi Tow: Dem: Pol: należeć do żadnych innych
„towarzystw polskich, mających cele polityczne, jako i tych cudzoziemskich, których zasady i cele polityczne, przeciwne były zasadom demokracyi". –

przytaczamy w zupełności pisma dwóch członków Sekcyi Vire, w których zdania swoje rozwijają: –

1°. – „Nic sprawiedliwszego nad to: że projekt Organizacyi chce
„wiązać przeszłość tow: z jego przyszłością, że pierwotnych ustaw zasadniczych
„głównie nie chce naruszać; ale dla czegoż zrywa najgłówniejsze ogniwo między
„przeszłością a przyszłością, wyrzucając Art: 43 pierwszego projektu? – dla czego nie
„objawia wyraźnie ducha pierwotnych, na akcie założenia opartych ustaw zasadniczych, kiedy tego logiczne wiązanie przeszłości z przyszłością koniecznie wymaga? – Organizacya ma bydź ulepszeniem tego co było; ale ulepszyć wewnętrzny porządek tow:, nadać mu siłę otwierania wrót anarchii, zrywanie
„jedności wyobrażeń co do celów i środków, upowarznienie do ronienia sił zewnątrz?
„Czyż owszem nadania jednego popędu wszystkim myślom, połączenia wszystkich
„zdolności i rozwijania ich w jednym kierunku, niedowadza zdrowy gospodarski
„rozsądek? – Kto zaręczy czy bez tego Artykułu nie podzielemy się na dwa obozy, na wierzących i wybranych, na chcących siebie i innych oświecać, sposobić do działania w lepszej przyszłości i na chcących tylko rej wodzić, rządzić, panować, ujarzmiać i błyszczeć? Że się nie znajdą nieszczerzy demokraci, co dla dogodzenia drobnej miłości własnej ze współwyznawców stając się nieprzyjaciołmi, zostawią w środ naszego obozu niewidome namioty, norganizują pokątne zmowy i sami mając dwa rozumy i dwa sumienia nie zapalą pochodni wiecznej wojny domowej na łonie tow:, z tymi co tylko przy jednym rozumie i jednem pozostaną sumieniu? Wyrzucenie tego przepisu nie przeszkodzi systemu odrębnego na drodze politycznej działania. Emigracya bowiem

jest

jest takie tylko stowarzyszeniem względem narodu, samą wspólnością wiekuistego nieszczęścia zawiązanem :) i niejestże widocznie tylko Koncepsya dla nie-
„pojmujących, albo niechcących pojąć ani celów ani środków tow^a^ umysłów? –
„Na cóż się zda powtarzać za wyobrazicielem młodej Italii „zgadzajmy się
„a będziem istnieli" (: siamo unitari e staremo :) lub za professorem z Collége
„de France „towarzystwo jak człowiek powinno znać samo siebie" (: la société
„doit comme l'homme, se connaître elle-même :). Kiedy czyny zdradzają nie-
„szczerość adoptowanych sentencyi, gwałcąc zasadę moralności, prawdziwie de-
„mokratyczną zasadę; „uważaj każdego za cel, a nikogo za środek"? – Te-
„tym podobne pytania, niech sobie zada i rozwiąże każdy, nim da głos za
„usunięciem Artyk: 43. d. p. – Ja z mej strony na teraz końcę oświadczeniem,
„że usunięcie tego Artykułu pociąga za sobą zmianę natury tow^a^ i prowadzi
„je prosto (na pociechę nieprzyjaciół postępu :) do wewnętrznych zamieszek, zni-
„żenia i upadku". –

„Przykre kreśle wyrazy, smutną tow^i^ przepowiadam przyszłość,
„ale rozumowi i sumieniowi memu posłuszny bydź muszę. – Tow^o^ Dem^ej^ pol^ej^
„wzięło sobie za cel polskę i ludzkość za środek jedność i jawność. Jakie-
„by zaś były cele i środki jego po usunięciu Artyk: 43. d. p.? Ci jedynie mogą
„wiedzieć, którzy tego żądają. Podług mnie mogą one dla Emigracyi i pol-
„ski bydź tylko szkodliwe, a dla ogólnej ludzkości na nic nieprzydatne!!

2do. – „Wyrzucenie §. 43. dawnego projektu Brg: wew: zabraniającego członkom tow^a^ dem^ej^ należenia do innych towarzystw, wystawia tow^o^
„na oczewistą bezsilność a dalej na nieodbytny upadek. – Komplet Centralny
„Paryzki, przyjąwszy za zasadę iż nierozłączonemi bez spajonemi siły przyjść
„można do celu, jaki tow^o^ sobie zamierzyło: rozwinąć i uzupełnić tę myśl w projekcie
„Brg: Wew: jaką dobitnie tow^o^ wyraziło w §. 5to Ustawy Zasadniczej, kiedy mówi
„członek czynny tow^o^ winien jest wszelkie kroki życia politycznego na korzyść
„tow^o^ poświęcać itd. Bez ważpienia jeżeli tow^o^ chce uniknąć tej burzy, która
„go nieuchybnie pochłonie, powinno przywrócić ten §., jedynie gwarantujący
„zupełną niepodległość i jedność tow^a^. Członek tow^o^ należący do innych tow^w^
„niemoże swoich sił i zdolności poświęcać jedynie dla dobra tow^a^ dem^ej^ wcza-
„sie przeto gdzie okoliczności wymagać od niego będą wzięcia wszystkich usiłowań
„członek ten krępowany wolą jakiegoś tow^a^ niemogąc zadość uczynić tow^i^ dem^ej^
„stanie się dla niego szkodliwym: mail bydź szkodliwym! niech lepiej ustąpi.
„Nadto członek należący do innego tow^a^, starać się będzie wprowadzać w tow^o^
„dem^ej^ różnemi sposoby, widzenie i wolę tow^a^ któremu hołduje, wynika więc
„z tego że tow^o^ dem^ej^ straci swoją zupełną niepodległość i podległe będzie ob-
„cym wpływom, może i zupełną niechęć do tow^a^ dem^ej^ mającym. Rozerwana je-
„dność posłuży do Anarchii, i tow^o^ dem^ej^ w nic nieznaczące zamieni. –

„Sek^a^ Centralna w usprawiedliwieniu się jak mówi opuszczenia
„§. 43. d. p., jakieś powody niestosowności jego przytacza? oto prawie żadne; daje
„nam tylko poznać, iż już wielu członków tow^a^ dem^ej^ należy do innych tow^w^,
„chcąc ich przeto zachować od wykreślenia naraża na szwank całe tow^o^ jest
„to zupełnie fałszywa zasada przyjęta przez Sek^ę^ Centr:. Lepiej bowiem cześć

podle-

„podległa złym wpływom wyrzucić, niż tow.e na zatracenie narazić; przez „wyrzucenie członków należących do innych tow.w nieznaczna korzyść wyni„ka; bo tow.o będzie samodzielne i pozbędzie się ludzi mających zamiary nie„znajome towarzystwu.

„Sama Sek.a Centralna opuszczając ten S. powiada że cała jego „wartość i moc czuje, dla czego go więc odrzuca? oto że żadnego już skutku „obiecywać niemoże. - Zachodzi tu pytanie co po takim tow.ie, które nie„będzie miało całej swojej wartości i mocy jaką nawet czuje Sek.a Centralna. „Nareszcie podług zdania Sek.i Centr.: najwłaściwsza bronią tow.u wzrasta„niem tego S. ma bydź wzmocnienie wewnętrzne i okazanie wszystkich „sił i środków swoich, niezaszkodzi tu powiedzieć iż Sek.a Centr.: jest sama „z sobą w sprzeczności, można[?] bowiem nawet przypuszczać żeby tow.o w „którym członkowie należą do innych tow.w, mogło kiedy okazać wszystkie „swoje siły i środki? - dalej członkowie tow.u dem.o należący do innych tow.w „mogliby walczyć sami z sobą, gdyby hołdując kilku towarzystwom, dla „jednego z nich poświęcali wszystkie swoje siły? jest to podobne do tej za„sady jaką z początkiem naszej rewolucji, na zabicie onej, chytry kontrewo„lucyonista wymyślił a która uwiodła i niektórych uczciwych patryotów - „ „Niech Mikołaj Konstytucyjny król polski walczy z Mikołajem Cesarzem Rossyi" „ -

„Kończąc uwagi co do tego S. wzywamy tow.o ogłębioną nad nim „rozwagę. Przekonani sumiennie iż tylko jedność tow.u niczem nieprzerwana. „na postawie może tow.o na właściwej stopie, w całej mocy popierany „przywrócenie S. 43 dawnego projektu". -

Oprócz dwóch przytoczonych wniosków Sekcya Caen z 16 człm. ków złożona jednomyślnie o przywrócenie S. 43 dawnego projektu upomina się -

Opinija Sekcyi Centralnej

Sekcya Centralna opuszczając S. 43. dawnego projektu, nigdy niemyślała przeczyć jego dażności, zabezpieczenia tow.u od rozdziału i obcych wpływów; uważała jednak, że w stosunku do obecnych okoliczności przepis podobny byłby próżny, niedostateczny i więcej szkody jak korzyści tow.u przynieść mogący. -

Członkowie żądający przywrócenia S. 43. przywiązują do niego jakąś moc czarodziejską, mówią: że on jeden ocalić może tow.o zagrożone w bycie swoim przez inne związki, a zapominają o tem, że S. 43. jest tylko prewencyjny i wchodząc po raz pierwszy w ustawę wstecznej mocy przy„brać nie może. -

Jeżeli proponujący są mocno przekonani o grożącem niebezpieczeń„stwie tow.u, o potrzebie spiesznego ratunku, sami nalegać powinni o zmianę tego przepisu na środek inny, skuteczniejszy, któryby nieograniczał się do zabez„pieczenia przyszłości ale niszczył złe już egzystujące. -

Sekcya Centralna tak groźnego niebezpieczeństwa niepodziela i owszem widzi rozbiegłe niegdyś części tow.u zlewające się powoli w jedną ca„łość

łość, porzucające ciemne manowce dla otwartej i pewnej drogi jaką sobie tow.ᵒ iść zamierzyło — niechcąc przeszkadzać tak szczęśliwie rozpoczętemu zjednoczeniu, §. 43 opuścić proponowała i proponuje — zawsze w tem przekonaniu iż obudzona działalność w tow.ᵒ, rozwinięta jego potęga tak fizyczna jak moralna, więcej skutkować będzie, aniżeli §. 43 kilkakrotnie w jego ustawach powtórzony — jakoteż że tow.ᵒ zaprowadziwszy wewnątrz siebie porządek, porozumiawszy się w kwestyach dotąd jego zdanie dzielących — a zatem nabrawszy siły pewnej, będzie w stanie przedsięwziąść skuteczniejsze nad §. 43 środki gdyby jeszcze i w owym czasie ich potrzeba okazywać się mogła. —

Ostrzeżenie. —

Nim przystąpiemy do uwag szczegółowych ostrzedz należy: że dla skrócenia pisma, te tylko paragrafy głównego projektu wymienieni będą, nad którymi uwagi poczynione zostały; tudzież że nawet paragrafy obciążone uwagami nie będą wypisywane całkowicie, lecz tylko wskazane liczbą pod którą w głównym projekcie są umieszczone. Z tego powodu po rozbiorze i zadecydowaniu uwag ogólnych, przystępując do właściwego wotowania, główny projekt przed sobą mieć potrzeba, czytać kolejno jego szczególne przepisy, wotować na nie, i tylko w tych miejscach zwracać się do niniejszego okólnika gdzie tego uwagi wymagać będą. —

Uwagi szczegółowe. —

II.ᵍᵃ nad projektem Organizacyi Wewnętrznej. —

Paragraf 1. projektu. —

№ 1. — Sekcya Angers uważa że w §. 1.ᵐᵉ trzyma na bliższej różnicy, między członkami czynnymi a korrespondentami — żąda nadto mieć uczyniony dodatek: że członkami korrespondentami mogą być tylko cudzoziemcy.

Opinija Sekcyi Centralnej. Chociaż tytuł wstępny nie jest przeznaczony na wyjaśnienie wszystkich szczegółów, ma jednak Sekcya Angers żądaną różnicę między członkami — czynnemi a korrespondentami w tym samym §.ᵐᵉ, który mówi że tow.ᵒ głównie stanowią członkowie jego czynni, a członkowie korrespondenci tylko w miarę potrzeby za przybranemi. Następnie w §. 4. że tylko członkowie czynni ogół tow.ᵒ składają. Wartykule zaś 1.ᵐᵉ Ustaw zasadniczych jest powiedziano: że członkiem czynnym może być tylko polak wyznający wiarę polityczną tow.ᵒ Artykułem 1.ᵐᵉ objęta, korrespondentem może być polak i cudzoziemiec. —

W tym przeto artykule Ust: Zasa: przybywa jeszcze jedna ważna różnica między członkiem czynnym a korrespondentem, której przecież w tytule wstępnym Org: Wew: powtarzać niepotrzeba było. Oprócz tego ten sam Art.ᵏ Ust: Zas: sprzeciwia się i niepotrzeba na żądaną przez Sek. Angers zmianę

izby

iżby odtąd korrespondentami tow^u tylko cudzoziemcy bydź mogli. Ustawy zasadnicze stanowią, że korrespondentem może bydź polak lub cudzoziemiec przewidywały iż są okoliczności w których polak przynosi więcej korzyści tow^u będąc tylko korrespondentem, aniżeli gdyby był członkiem czynnym. Uważając przeto że wniosek Sek: Angers jest niestosowny w Org: wew: i sprzeciwia się Ustawom zasadniczym, Sek: Cent: usunąć go proponuje. -

---

Paragraf 4^ty projektu. -

№ 2. - Jedenastu członków z wyspy Jersej żądają odrzucenia drugiej części §. 4°, która stanowi: że tow^o wszechwładztwo swoje albo samo przez się wykonywa, albo za pośrednictwem instytucyj w tym celu utworzonych. -, Tow^o „mówią opponujący, nigdy wszechwładztwa „swego nie zlewa, przy sobie go zawsze w ca„łej rozciągłości zatrzymuje, i jeżeli nadaje at„trybucye utworzonym przez siebie instyt„tucyom i władzom, attrybucye te określa, „ogranicza i część tylko wszechwładztwa „im udzielając w całej obszerności sobie go „warunje". -

№ 3. - Członkowie Sek: Vire chcąc (jak się wyrażają) aby w całej mocy jaśniało w każdym Org: samowładztwo ludu, proponują następującą redakcyą §. 4°

„W ogóle tow^o sprawuje całe jego „wszechwładztwo, którego woli albo samo wy„konywa, albo za pośrednictwem instytucyj „w tym celu utworzonej". -

Opinija Sekcyi Cent: . Cały tytuł wstępny obejmuje w sobie rys ogólny budowy tow^u, ważność jego jest podrzędną w stosunku do głównych przepisów Org: wew: i tylko do tego ma służyć, aby przedstawiając w zarysie niejako szkic całej organizacyi, nadawał o niej ogólne pojęcie i był przewodnikiem do zrozumienia szczegółowych przepisów poniżej umieszczonych. W nim powiedziano że tow^o składa się z członków czynnych i korrespondentów, że członkowie czynni ogół stanowią, że ogół na Sekcye jest podzielony, że przy ogóle zostaje wszechwładztwo tow^u, ale takie są instytucye które ogół dla wygodzenia siebie postanawia, że naczelną pomiędzy niemi jest centralizacya. Wszystkie przeto przepisy tytułu wstępnego są w związku z sobą, wystawiają obraz Org: wew: tow^u i dla tego bez nadwerężenia związku, bez uczynienia niezupełnym i niezrozumiałym obrazu naruszać ich niepodobna. Bydź może że w §. 4^m niedostateczna jest redakcya, niejasno myśl tłumaczy, lecz za tem niedzie, aby część tego §^u odcinać i tym sposobem robić go martwym i niezrozumiałym, naruszać ogólny związek. -

Sekcya Vire chcąc myśl §^u 4° wyjaśniejszą uczynić, przez dodanie niewłaściwych wyrazów, zrobiła go niezrozumiałym. -

Sek: Cent: lubo §. 4° dwunastym nieznajduje, dla usunięcia jednak wszelkiej w tym względzie wątpliwości, podaje na jego miejsce następującą redakcyą. -

№ 4. - W ogóle tow^o sprawuje całe jego wszechwładztwo - szczególne instytucye takową tylko część władzy posiadają jaka im prawami Organicznemi jest udzielona. -

---

Paragraf 7 Projektu. -

№ 5. - Niektórzy członkowie pojedyncze zamieszkali żądają zmiany w §. 7^m - wnoszą: iżby niebyli obowiązani znosić się z najbliższą Sekcyą tylko z tą, która najwięcej przedstawia im łatwości do komunikowania się z tow^m. -

№ 6. - Inni zaś pośrednictwo Sekcyi zupełnie odrzucają i życzą sobie bezpośrednio komunikować się z Centralizacyą. -

Opinija Sekcyi Cent: . Myśl §. 7° jakoteż i innych związek z nimi mających była ta aby członków pojedyncze mieszkających pa-

łączyć

łączyć więcej z tow.ᵐᵉ, wcielić ich do ogółu czynnego i ustanowić nad niemi pewną kontrollę, z podkłóry dotąd wyjęci byli. – Zdawało się, że Sekcye ich pobytu najbliższe, połączą w sobie dogodności dla stron obydwóch, i zwiększą łatwością wykonywać będą nadzór jaki im prawo nad członkami poruczają; gdy jednak niektórzy członkowie, uważają, że Sekcye odległejsze mogą niekiedy więcej przedstawiać łatwości do kommunikowania się z tow.ᵐᵉ aniżeli Sekcye sąsiednie, zdaje się, że żądana przez nich zmiana w §.7 może bydź dopuszczona, kiedy obok niej cel zamierzony dopięty tym będzie. Trzymając się tej myśli Sekc. Centr. następującą redakcyą §.7 przedstawia. –

№ 7. – Członkowie pojedynczo mieszkający lub w takiej liczbie iż Sekcyi utworzyć nie mogą, zwracają się z najbliższą Sekcyą, albo taką która im więcej dogodności do kommunikacyi z tow.ᵐᵉ przedstawia. –

Co się zaś tyczy wniosku № 6.ᵗᵒ Kommunikowania się z Centralizacyą z opuszczeniem pośrednictwa Sekcyi, na to żadnym sposobem pozwolić niemożna, naprzód dla tego: że przyszła Centralizacya niebędąc Sekcyą wszystkie jej attrybucye utraca, a powtóre że członkowie pojedynczo mieszkający kommunikując się bezpośrednio z Centr: zachować by niemogli tych przepisów, które stanowią, iż wszelkie wnioski od pojedynczych członków pochodzące, nie inaczej tow.ᵐᵉ przedstawionemi będą, jak tylko za pośrednictwem Sekcyi do której członek należy. Zaprowadzając to pośrednictwo Sekcyi miano na względzie iżby projekta więcej wystrawione dyskusyą do tow.ᵐᵉ przychodziły. Nadto członkowie pojedynczy w znacznej liczbie będący, zatrudniliby tylko Centr. pismami swojemi, zajmowali czas na co innego przeznaczony a niebyliby prawie pod żadną kontrollą, gdyż prawo przyjmowania i wykreślania członków, nie do Centralizacyi ale do Sekcyi jest przywiązane. Z tych powodów wniosek № 6.ᵗᵉ odrzucony bydź powinien.

Paragraf 8 projektu. –

№ 8. – Jedenastu członków z Wyspy Jersej żądają w §.8.ᵐᵉ następującej zmiany: „zważając „mowią projektujący: „że nietylko władze miejscowe niedopuszczające liczniejszych zgromadzeń „do utworzenia jednej Sekcyi na przeszkodzie „bydź mogą, ale nadto że okoliczności miejscowe „z braku fundusów wynikające, nieprzełamane „na mogą stawić przeszkodę w możności zgromadzania się licznego, które w miarę wzmagającej liczby większego lokalu a z tąd większych funduszów potrzebują (: jakto w Londynie zdarzyć się może). uważamy za potrzebne zrobienia do §.8 dodatku:

„lub jeżeli na przedstawienie którejś Sekcyi „czyli w skutku ważności wymienionych przez „nią powodów Centralizacya za słuszne je osądzi „dzierży, na rozdzielenie jej zezwoli". –

Opinija Sekcyi Centralnej. – Z uwag nad §.8.ᵐᵉ w projekcie przytoczonych, przekonać się zapewne każdy, jak szkodliwa jest rzecz tworzenie w jednem mieście lub wsi więcej Sekcyi nad jedną, jak niemoralne bydź mogą powody rozdziału między członkami, jakie skutki za sobą pociągają, i jest przeto koniecznym przepis prawa, który pod żadnym pozorem zakładania w jednem miejscu dwóch lub więcej nie zależnych od siebie Sekcyi nie dozwala. Za jednak okoliczności, które wzbraniają zbyt licznych zgromadzeń i z tego powodu w ustępie drugim §.ᵘ 8.ᵒ dopuszczony jest podział na oddziały lub innego nazwiska rzeczy, z tym jednak warunkiem aby w ich wrażeniu jedności Sekcyi nienadwerężały. Podług projektu podział takowy jest tylko w tym razie upoważniony, jeżeli władze miejscowe stawią przeszkody do liczniejszych zgromadzeń, ~~sąd o ważności tych~~, sąd o ważności tych przeszkód Sekcyi czyli członkom interesowanym jest zostawiony. Proponujący na teraz zmianę w tym §.ie przewidują inne jeszcze przeszkody z braku funduszów na najęcie osobnego lokalu i z położenia w

dniem

dwiem mieście wynikające, uważają nadto: że sąd o ważności powodów nie członkowie w podziale interesowani ale centralizacya towarzystwa powinna. – Sekc. Cenk: nie mogąc odmówić słuszności żądanej zmianie w §. 8. a oraz sądząc iżby rzecz była bardzo korzystną i do wszelkiego nieporządku zagrażającą drogę, aby Centralizacya o wszelkich powodach do podziału stanowiła, ustęp drugi §. 8. w ten sposób zmienić proponuje:

№ 9. – Samo nawet podzielanie się na oddziały lub innego nazwiska części, jedności Sekcyi nie, nadwerężające, wtenczas tylko jest dozwolone jeżeli władze miejscowe lub inne pokonał się niedające przeszkody liczniejszych zgromadzeń niedopuszczają. W każdym z tych dwóch przypadków Centralizacya o ważności powodów dorożdziału stanowić będzie. –

Paragraf 13 projektu. –

№ 10. – Jeden członek Sekcyi Batignolles żąda aby §. 13 był zmieniony i w miejsce prezydencyi z kolei prezydencya wyborowa na posiedzeniach Sekcyi zaprowadzona była.

Wniosek jego następujący. –

„Projekt wymaga aby Sekcyom
„przewodniczyli członkowie koleją – nie jest
„to demokratycznie ani pożytecznie – pełnie
„nie obowiązkowo wymaga właściwych zdol-
„ności, nie kolei ale wyboru większości oce-
„niać je może, z tąd często w obradach zwło-
„ka, nieład, jeżeli kolej pada na członka
„który przewodniczyć i obradami kierować
„nieumie. Tow. Dem. nie jest szkołą jest
„instytucya mająca wielkie powołanie, jest
„instytucya będąca wzwem urządzeń społe-
„czeństw – nie wprowadzajmy przeto prawidła
„którego zastosowanie zgubne przynieść może
„owoce. Coby powiedziano gdyby koleją powo-
„ływano na urzęda na przewodniczenie w
„boju itp. – przedstawiam następujący Artyk.
„w miejsce projektu: –

„Sekcyom przewodniczy członek większością
„wybrany." –

Opinija Sekc. Centralnej. – Najważniejszy argument jaki za utrzymaniem §. 13 przytoczyć można jest ten, że już od lat trzech jest w użyciu, a żadna niedokarała się potrzeba jego odmiany i nie wynikła z tąd szkoda, iż posiedzeniom Sekcyjnym członkowie koleją przewodniczyli. Obrady Sekcyi nie są zbyt liczne aby porządek na nich z wielką trudnością utrzymać przychodziło, szczególniej zaś członkom tow. tego rodzaju usposobienia odmówić nie można, kiedy każdy z nich sama obecność na posiedzeniach z formami obradowania jest obeznany. Inna rzecz w boju, lub na urzędzie, a inna w przewodniczeniu obradom z kilku lub kilkunastu osób złożonym. Sekc. Cenk. sądzi iż pomimo wniosku członka z Sekc. Batignolles §. 13 nienaruszony zostawić należy. –

Paragraf 17 projektu. –

№ 11. – Pięciu członków Sekc. Niort dla uczynienia liczniejszemi posiedzenia proponują następującą zmianę w części drugiej paragrafu 17. –

gdyby z podziału liczby członków na 3/4 części pozostawało jeszcze jeden, dwóch, trzech, których 3/4 liczenie oddzielić się niedają, wtenczas z dwóch, jeden, z trzech zaś dwóch do kompletu liczyć należy.

№ 12. – przeciwne zupełnie jest temu żądanie dwóch członków Sekc. Tuluzy, którzy komplet Sekcyjny do połowy członków więcej jednym ograniczają. –

Opinija Sekc. Cenk: Najrozumialszej i razem średnio proporcyonalne pomiędzy dwoma względami prawidło jest, iż komplet Sekcyi 3/4 członków obecnych w miejscu posiedzeń stanowi; jak powiększać go frakcyami niema potrzeby, tak też zmniejszać do połowy więcej jednym byłoby niestosownym; gdyby komplet Sekcyi do połowy członków w miejscu posiedzeń Sekcyi obecnych był zmniejszony, wtenczas 1/4 decydowałaby w przedmiotach całej Sekcyi dotyczących. Sekcya Cenk. nieznajdując żadnego powodu do zmian proponowanych, i uważając jeden wnio-

wniosek za utrudniający niepotrzebnie zachowanie w ustanowieniu kompletu, a drugi za szkodliwy i zasadom ogólnym przeciwny, mniema, że §. 17 bez zmiany utrzymanym bydź winien.

Paragraf dodatkowy do Roz: 2ie Tytu: III. -

№ 13. – Niektórzy członkowie żądają wypełnienia urządzeń wewnętrznych Sekcyi w Roz: 2. Tytu: IIie zawartych różnemi dodatkami, jakoto: o obowiązkach Sekretarza i Kassyera, o możności połączenia tych obowiązków w jednej osobie, o możności uchylania się od prezydencyi, nareszcie żądają pomnożenia form w spisywaniu protokułów Sekcyjnych.

№ 14. – Sekcya Sztuki zaś proponuje, aby dodany był w Brg: Wewn: §. następujący: Każda Sek: stosownie do miejscowych okoliczności może stanowić przepisy jej wew: Brgami tyczące się, byleby te w niczem nie sprzeciwiały się niniejszej ustawie. –

Opinija Sek: Cenz: Urządzenia wewnętrzne Sekcyi, w tych tylko przedmiotach prawem ogólnem dotknięte zostały, które mają związek z interesami całego Towie lub jego zasad dotyczą, dalsze przeto rozwinięcie tych urządzeń i dopełnienie ich tem wszystkiem co okoliczności miejscowe za potrzebne wskazywać będą do samych Sekcyi należy, z tego powodu opisanie obowiązków Sekretarza i Kassyera, tudzież drobniejsze formy w spisywaniu protokułów w Brg: Wew: opuszczone zostały. – prawa o możności połączenia obowiązków Sekretarza i Kassyera w jednej osobie, stanowić niepotrzeba, kiedy samo jego milczenie oznajmuje, że dla Towie obojętna jest rzecz czyli te obowiązki razem lub oddzielnie przez urzędników Sekcyi sprawowane będą. Toż samo powiedzieć można o możności uchylania się od prezydencyi na posiedzeniach, kiedy prezydencya więcej za prerogatywę aniżeli za obowiązek poczytywaną bydź winna. – Sek: Cenz: sądząc, że tym wszystkim żądaniom odpowie najlepiej wniosek Sekcyi Kultury przyjąć go proponuje, uważa jednak że redakcya §ie mającego bydź umieszczonym na końcu Roz: 2. Tyt: IIie następująca bydź powinna.

№ 15. – W przedmiocie wszelkich innych urządzeń, porządku wewnętrznego Sekcyi dotyczących – Sekcye same stosownie do okoliczności miejscowych stanowić mogą, nienaruszając przecież decyzyami swojemi ani praw zasadniczych ani ustaw niniejszych. – –

Paragraf 23 projektu. -

№ 16. – Członkowie Sekcyi Sztuki żądają aby w §. 23. między obowiązkami Sekcyi dołączyć jeszcze następujący:

zatrudniać się rozwijaniem zasad demokratycznych przez rozbiór kwestyi politycznych i socyalnych. –

Opinija Sek: Cenz: Najdzielniejszym środkiem do urzeczywistnienia celów Towie jest propaganda ustna i piśmienna, lecz chcąc propagować samemu, pierwej usposobionym bydź potrzeba, – z samej więc natury Towie z najważniejszych jego potrzeb wynika, iż członkowie usposobić się powinni w cichości posiedzeń Sekcyjnych do pojmowania i rozwijania zasad, których razem są wyznawcami i propagatorami. – Sek: Cenz: nie jest przeciwna doniosłości proponowanego przez Sek: Sztuki dodatku, – uważa jednak że obok naturalnego obowiązku każdego członka i Sekcyi – ovar zastrzeżenia jakie w §. 23 pod litterą f znajduje się dodatek podobny byłby zbytecznym, i z tego powodu pominąć go proponuje. –

Paragraf 26 projektu. -

№ 17. – Wielu członków żąda aby z §. 26 wyrzucić obowiązek składania biografii kandydata, obejmującej stan jego przed i po rewolucyjny, uważając że niepotrzebnym jest wglądanie w przeszłość jeżeli teraźniejsze prowadzenie się kan.

bydata

dydata przekonywa o jego zasadach i charakterze. –

Opinija Sek: Cenk: Dla tow^a politycznego obojętnym bydź niemoże najgruntowniejsze poznanie kandydata pod względem charakteru i zasad – od wyboru członków byt stowarzyszenia i jego siła moralna zależy. Cóż daje lepiej poznać tę stronę wchodzących do tow^a jeżeli nie zmiany polityczne, lub wstrząśnienia rewolucyjne w których każdy z nas mniej więcej bezpośredni miał udział – przed rewolucyą dzieliliśmy się na uciemiężonych i ciemiężców – na podłe narzędzia despotyzmu i jego ofiary – rewolucya odsłoniła pomiędzy nami dwie partye: Arystokratyczną i popularną; Egoistów kasty uprzywilejowanej i poświęcających się bezinteresownie dla sprawy ogólnej – te obydwie partye i wiele innych jeszcze mają swoich zwolenników cichych lub otwartych w Emigracyi, swoich emisaryuszów – z tego powodu w wyborze członków do tow^a dość przezornym bydź niemożna – i śledzić trzeba położenia osób w najważniejszej epoce ich życia, aby o ich charakterze i zasadach politycznych mieć dokładniejsze wyobrażenie. Kto czysto wyszedł z wypadków przed i po rewolucyjnych, dopełnił powinności swojej bezinteresownie, ten obrazem życia swego powinnoby zaufanie dla siebie, da rękojmię zamiłowania zasad, dla których siły swoje z siłami innych połączyć pragnie. Kto przypadkowo lub wiedziony mylnem wyobrażeniem znalazł się na przeciwnej drodze, a teraz z niej powrócić usiłuje, będzie miał sposobność objaśnienia tych wypadków i usunie przez to podejrzenie lub wątpliwości, któreby o jego chęciach przystąpienia do tow^a zwódz się mogły. Szczegółowa biografia każdego członka jest potrzebna do ustanowienia pewnej kontrolli, do odróżnienia członków jednę imiona i nazwiska często noszących, do zachowania w aktach tow^a zupełniejszej o każdym wiadomości. – Sek: Cenk: z uwagi na wyżej przytoczone powody sądzi, że obowiązek składania krótkiej biografii §. 26 zastrzeżonej zostać powinien.

Paragraf 27 projektu. –

№ 18. – Do §. 27 czterech członków Sek: Angouleme, proponuje następujący dodatek

„Dla kandydatów nieumiejących ani czytać ani pisać, sekcya miejscowa wyznacza komissyą, której obowiązkiem jest obeznanie tychże kandydatów z zasadami demokratycznemi". –

Opinija Sek: Cenk: Jest przypuszczenie, że każdy wchodzący do tow^a pojmuje jego zasady i cele. Deklaracya przez kandydata podpisana lub w jego imieniu przez wprowadzającego poświadczona to przypuszczenie utwierdza, – byłoby więc przeciwnie aby po złożonej deklaracyi, po wprowadzeniu na posiedzenie i ogłoszeniu decyzyi przyjęcia, sekcya wyznaczać miała kommissyę do obeznania kandydata z zasadami tow^a. Wyznaczenie podobnej kommissyi przed dopełnionem przedstawieniem kandydata i jego deklaracyi może bydź niekiedy potrzebne i może dać się wykonać w szczególnych tylko zdarzeniach; prawo niezabraniające użycia tych środków sekcyom, ogólnego postanowienia w tym względzie wydać nie jest w stanie. Wszakże dla obeznania kandydata z zasadami tow^a jest zawsze członek który go wprowadzać powinien – od roztropności więc wprowadzającego zależy, aby nieprzyjmował pierwej deklaracyi, nie podejmował się wprowadzenia, dopóki przekonanym nie będzie, że chcący wejść do tow^a jego zasady poznał, zrozumiał i przyjąć jest gotów. Wprowadzający zastępuje w zupełności kommissyę, której członkowie z Angouleme żądają. – Sądzi przeto

to Sek: Centr: że dla tego i wyżej przytoczonych powodów, proponowany dodatek do §. 27 usunięty być powinien. –

Paragraf 33 projektu. –

№ 19. – Siedmiu członków Sekcyi Loudun żąda zastrzeżenia w §. 33. iż równie podającemu do wykreślenia wolno od przeciwnej decyzyi Sekcyi odwołać się do Ogółu Tow^a. –

Opinija Sek: Centr: Żądane zastrzeżenie jest niepotrzebnem, kiedy z ogólnych zasad wynika, że każda decyzya Sekcyi w przedmiocie ogółu dotyczącym zaskarżoną być może. prawo dla tego tylko szczegółnemi przepisami zastrzega możność appellacyi wykreślonemu, iż on od czasu wykreślenia przestając być członkiem Tow^a, zwyczajnych środków do wzięcia się na decyzyą Sekcyi użyć by nie mógł. – Po tem objaśnieniu Sek: Centr: sądzi, iż ustaje zupełnie potrzeba dodatku przez członków z Loudun w §. 33 proponowanego. –

Paragraf 35 projektu. –

№ 20. – Sekcye L'aigle, Falaise i inne żądają przedłużenia terminu do Appellacyi dla członka wykreślonego – żądają takie przedłużenia terminu dla zamieszkałego za granicami Francyi. –

Opinija Sek: Centr: Proponujący przedłużenie terminów nie mieli względu na to, że dni 10 i 15. rachuje się od wydania decyzyi i stanowi czas dla wykreślonego do namysłu i przygotowania Aktu appellacyi potrzebny, że czas przesłania Aktu appellacyi na miejsce właściwe w obrachowanie terminu wchodzić nie może – z kąd wynika, że mała różnica rachować pomiędzy zamieszkałym na miejscu posiedzeń Sekcyi wykreślającej a przebywającym gdzie indziej, nawet za granicami Francyi – Kiedy jednak w przedłużeniu terminu do Appellacyi proponujący upatrują znaczniejsze zabezpieczenie praw pojedynczych członków i kiedy spodziewana nowa Organizacya sądów przysięgłych przedmiot ten nie dozwoli innemi stanowczo oznaczyć, Sekcya Centr: idąc za wnioskiem Sek: Falaise przedłużenie terminu do dni 20 i dni 30 w §. 35 proponuje. –

Paragraf 38 projektu. –

№ 21. – Dziesiątu członków Sek: Vire i siedmiu Sek: Falaise żądają następującej zmiany redakcyi w §. 38. –

„Centralizacya tow^a zostaje przy jednej Sekcyi, Sposób przeznaczenia miejsca na Centralizacya osobnem postanowieniem stosownie do okoliczności miejsca i czasu towarzystwo oznaczy. –

Opinija Sek: Centr: Zmiana redakcyi §. 38. przez członków Sekcyi Vire i Falaise proponowana opiera się na tem przekonaniu, że Centralizacya wyborowa w Tow^e niepodobna jest do osiągnienia w dzisiejszych okolicznościach, tak z powodu nastąpić mogącego odmówienia członków wybranych, jakoteż z powodu przeszkód, które ze strony rządu w przenoszeniu się z miejsca na miejsce stawiane być mogą. –

Przedewszystkiem członkom żądającym zmiany redakcyi §. 38 oświadczyć wypada, że redakcya ta jest ogólna i równie stosowana być może w tym przypadku kiedy Centralizacya złożona będzie z członków z całego Tow^a wybieranych, jakoteż i wtenczas kiedy Sek: szczególna lub niektórzy jej członkowie pod nazwiskiem Wydziału do sprawowania obowiązków Centralizacyi wyborem ogółu powołani zostaną. W każdym z tych przypadków od okoliczności zależących Centralizacya nie inna będzie, jak tylko wyborowa redakcya przeto §. 38 pozostać powinna. – Ponieważ niebędziemy przytaczać zmian zajście z powodu Wniosku Sek: Vire i Falaise

laise w dalszych przepisach Org: Wew: uskuteczniłoby wypadało, w ogólności przeto zastanowić się potrzeba nad główną myślą proponujących zostawienia Cen[tr] tow[a] przy Sekcyi. - Członkowie Sekcyi Dire: Falaise nie naganiają Centralizacyi z całego tow[a] wybieranej, nie przeczą jej wyższości nad wszelkiemi innemi kombinacyami w tym względzie, lecz jedynie z tego powodu są jej przeciwni, że podług ich zdania w obecnych okolicznościach jest niepodobna, że w wykonaniu tego zamiaru nie stawał może na przeszkodzie tak wola członków powołanych jakoteż trudność przenoszenia się z miejsca na miejsce; obawiając się przeto zwłoki i próżno straconego czasu, oświadczają się za pozostawieniem rzeczy jak są dotychczas, czyli za Centralizacyą w Sekcyi.

Wobec tow[a] całego które zdaje się bydź może przeznaczone o niedostatecznym i błędnym porządku dotychczasowym, które wreszcie położyło jedyną nadzieję swoją w Centralizacyi z ogółu wyprowadzonej, ponawiania nie ważnych powodów za Cen[tr] wyborową przemawiających byłoby zbytecznie, - w odpowiedzi przeto na wniosek członków Sek: Dire i Falaise Sek: Cenb: ograniczała się tylko do oświadczenia że nie zakrywała trudności jakie nastręczyć się mogą tak ze strony członków powołanych, jakoteż ze strony rządu w przeniesieniu się na miejsce dla Centralizacyi oznaczone, lecz sądziła i sądzi że te wszystkie trudności są do pokonania - a szczególniej że tow[a] wśród usiłowań o przyprowadzenie Centralizacyi wyborowej do skutku na żadne straty narażonem bydź nie może, skoro porządek obecny, nowa Org: wzmocniony, aż do zebrania się przyszłej Centralizacyi trwać nieprzerwanie będzie, i jest właśnie tym samym jakiego członkowie z Dire i Falaise nadal dla tow[a] żądają.

Paragraf 47 projektu. -

№ 22. - Uchwalono członków Sek: Dire żąda następującej zmiany S. 47. -

Centralizacya trudni się ściąganiem fun. duszów tow[a], zarząd temi fundusami poprzednio przez ogół rozdysponowany przynależy zostaje № 23. W tym samym przedmiocie jeden członek Sek: Troyes proponuje w miejsce S. 47 następujący:

Centralizacya trudni się ściąganiem fun. duszów tow[a], zarząd temi fundusami przynależy zostaje, lecz użycie ich na zewnątrz należy do ogółu lub w przypadkach nagłych za zezwoleniem trzech pobliższych Sekcyi dopełnionym bydź może a odpowiedzialność za uronienie grosza tow[a] ciąży solidarnie na wszystkich członkach Centralizacyi. -

Opinija Sek: Cenb: przemawiając stale fundusz tow[a] wskazane jest osobnem postanowieniem, gdzie zarazem jest powiedziano, że wydatki nadzwyczajne lub wyjęcie funduszów tow[a] na indywidualne potrzeby członków, inaczej nastąpić nie może, jak tylko za wolą ogółu stowarzyszonych, zdaje się przeto że fundusze tow[a] z pod dowolności Centralizacyi zupełnie wyjętemi zostały. Jeżeliby jednak brak wzmianki o tem postanowieniu, S. 47 mniej dokładnym uczynił, Sek: Cenb: w myśl wniosku członków Sek: Dire następującą redakcyę przedstawia:

№ 24. - Centralizacya trudni się ściąganiem funduszów tow[a], zarząd temi funduszami, według prawideł osobnem postanowieniem wskazanych, przynależy zostaje, a odpowiedzialność za uronienie grosza tow[a] ciąży solidarnie na wszystkich członkach Centra[li]zacyi.

Co się zaś tyczy wniosku członka Sek: Troyes ten jako mieszający sprzeczne z sobą warunki i rozdzielający szafunek funduszami tow[a] a zatem i odpowiedzialność za nie, pomiędzy Centralizacyą i Sekcyę usunięty bydź powinien. -

---

Paragraf 48 projektu.

№ 25. - Jeden członek Sek: Juliusz nie przy-

przystaje na §. 48. i żąda aby nie Centralizacya ale ogół tow.e członków Korrespondentów mianował. –

Opinija Sek.i Cent.: Wtenczas kiedy członek czynny przyjmowany jest przez Sekcaja szczegółowa, niewiadomo dla jakiej przyczyny Korrespondent niemógłby bydź mianowany przez instytucya naczelną w tow.ie tylko przez cały Ogół. – przyczyna zostawienia przy Centralizacyi wyboru Korrespondentów jest ta: że Korrespondenci wzywani są najczęściej z ramienia Cent.ci, do wypełnienia szczególnych zleceń w interesach tow.a, do udzielania spostrzeżeń swoich lub wiadomości z miejsc takich, gdzie sama Centralizacya dosięgnąć niebyłaby w stanie. Ich obowiązki ograniczają się na zewnątrz tow.e i nie raz są tej natury lub stawia w takim położeniu członka Korrespondenta, że przez czas niejaki nazwisko jego ogłaszanem bydźnie powinno – Słuszna więc a nawet konieczna jest potrzeba, aby członkowie Korrespondenci nie przez ogół tow.a, lecz przez samą Centralizacyą stosownie do okoliczności mianowani byli. Te uwagi usprawiedliwić powinny dostatecznie §. 48 projektu i odrzucenie wniosku członka Sek.i Sukury. –

Paragraf 54 projektu. –

№ 26. – Sekcya Laval mniema, że do pisma tow.a obce artykuły przystępu mieć niepowinny, i z tego powodu w miejsce §. 54 proponuje następujący. –

„Pismo tow.a dla samych tylko członków jest otwarte. –

Opinija Sek.i Cent.: Gdyby tow.e niemiało dać przystępu do pisma swego Artykułom obcym, w tenczas dosyćby było usunąć §. 54. z Org.i Wew.i, niezastępować go przeciwnym, a samo milczenie prawa w tym przedmiocie, byłoby dosyć wyraźnem i niewątpliwszem, jak przynajmniej tej niechęci dla tow.a która z proponowanego przez Sek.ę Laval przepisu wynikać może. Lecz za otwarciem pisma dla artykułów obcych własny interes tow.a przemawia. – Tow.o jest obwołane że się samo w sobie zamyka – że jest zakonem, interes egoistyczny związku nie zaś interes i dobro zasad na celu mającem – że się ogłasza wyłącznym obrońcą zasad demokratycznych i so monopol je bierze; dla zniszczenia więc tych krzywdzących mniemań o tow.ie pismo jego dla wszystkich wyznawców tych samych zasad otwartem bydź powinno. – Straż Centralizacyi nad pismem w imieniu tow.a wykonywana – podpisywanie Artykułów prywatnych – wyłączona polemika osobista i służące ogółowi prawo protestacyi, są dostateczną rękojmią, że tow.o ani Artykułami członków swoich, ani artykułami obcymi skompromitowane bydź nie może – a zawsze tę korzyść dla siebie i zasad otrzyma, że pismo jego zasilane i wzbogacane będzie liczniejszemi pracami. – Te przeważne względy mówić powinny dostatecznie za nieograniczaniem pisma tow.a dla samych członków i z tego powodu Sek.a Cent.: zachowai §. 54 proponuje. –

Paragrafy 55, 56 i 57 projektu.

№ 27. – Z powodu łącznych uwag nad §§. 55. 56 i 57 razem przedstawić je należy. –

„Jeden członek Sek.i Sukury upatruje zbyt wielką attrybucyą temi §§. Centralizacyi nadaną i tem bardziej razi się zdaje się przypominać instytucya cenzury, której absolutny sąd i wyrokowanie powierzone były. Nie pewniejszego ii do pisma na widok publiczny wydawanego Artykułów bez żadnego wyboru krytyki i smaku przyjmować nie można – ale czyliż rozstrzygnienie tych delikatnych przedmiotów, kilku osobom ma bydź arbitralnie zostawionem.u – chcąc ile możności wolność nieograniczo-

na

na myśli i druku pojedynczych członków zgodnością i powagą tow.ª pogodzić lepiej byłoby było wybrać dwie Sekcye, do których by wszelkie tego rodzaju spory między autorami a redakcyą odsyłane były".-

№ 28. - Trzech członków tejże Sekcyi żąda uchylenia trzeciego względu w §. 56.-

№ 29. - Naostatek siedmiu członków Sekcyi Briquebec - czterech z l'Aigle - Jeden z Mont-de-Marsan i jeden z St. Sauveur le Vicomte żądają aby w miejscu §. 57 dozwolone było odwoływanie się do ogółu tow.ª, gdyby Centra.ª przedstawionego sobie artykułu do pisma nie przyjęła.-

Opinija Sek. Cent.: Odpowiadając naprzód ogólnie na zrobione w przedmiocie rozbieranym uwagi i wnioski - Sek. Cent. sądzi iż do nich sama tylko dać mogła powód przez niejasne wytłumaczenie myśli swoich w motywach do projektu głównego.- Członkowie żądający zmiany w §§. powyżej przytoczonych nie żądają się trafiać na to pojęcie że Cent.ª nie jest redakcyą pisma tow.ª - niema żadnego jej przymiotu.- Trzy warunki do przyjęcia artykułu §. 56 wymagane, oznaczają stosunek pisma do Ogółu tow.ª, czyli udział jaki sobie ogół tow.ª zastrzega w piśmie przez pojedynczych członków redagowanym. Centralizacya więc nie w charakterze redakcyi, której zwykle bezwarunkowy kierunek pisma jest powierzony, lecz w charakterze naczelnej instytucyi tow.ª pilnuje prawa na korzyść ogółu zastrzeżonych i niedopuszcza aby przez pojedynczych członków przekraczanemi były.-

Redaktorami pisma tow.ª są wszyscy jego członkowie - niewyłączając od tego i członków Centralizacyi - a sama Cent. jest tylko straża ze strony ogółu nad piśmem postanowiona.-

Niebędąc przeto Cent.ª Redakcyą pisma - nie mając prawa do tego, aby jej pojęcia i zapatrywania się z wyłączeniem innych przez pismo tow.ª rozporządzane były, niema interesu własnego, przyjmując lub odrzucając Artykuł bądź przez członka swego, bądź przez członka ogółu a lub nawet obcą osobę do pisma przedstawiony - nie sądzi własnej sprawy, ale sprawę ogólną - trudno więc pojąć na co posłużyć może pośrednictwo dwóch Sekcyi przez członka z Sulwy proponowane do rozstrzygania sporów między autorami a Redakcyą, kiedy naprzód tej Redakcyi niema, a za strony przeciwne w sporze, chyba że autora odrzuconego artykułu i ogół tow.ª uważać chciano.-

Trzy przymioty których Ogół tow.ª wymaga w artykułach do pisma jego przedstawianych są tej natury, że ich ani Cenzura nazwać nie można - ani też którego-kolwiek z nich opuścić bez nadwerężenia związku między pismem przez członków pojedynczych redagowanem a ogółem tow.ª, bez uszkodzenia interesu ogólnego. Czyliżbyśmy mogli na to pozwolić, aby w piśmie tow.ª znalazł miejsce artykuł przeciwny jego zasadom? Czyliż do pisma propagandzie zasad demokratycznych poświęconego mogą wchodzić artykuły obce temu celowi? - lub czyli może być obojętna redakcya artykułów umieszczonych w piśmie na widok publiczny pod piórem całego tow.ª wychodzącem? - Odpowiedź na te pytania jest bardzo prosta i dostateczna tak do odparcia zarzutów, iż tow.ª cenzurę w przedmiocie pisma zaprowadza - jakoteż do wykazania niestosowności wniosku trzech członków Sek. Sulwy, którzy żądają, aby tow.ª bez względu na redakcyą przyjmowało artykuły do jego pisma przedstawione.-

Członkowie żądający zmienienia §. 57 - i appellacyi do ogółu tow.ª, przypisują Radzie Centralnej wtedy charakter ja-

kiby

kiby miała osobna redakcya do pisma tow^a ustanowiona, robiąc ją stroną interesowaną w przyjęciu lub odrzuceniu Artykułu, i z tego powodu żądają aby sporymi między nią a Autorem zaszłe, Ogół tow^a ostatecznie rozstrzygał. Uważając jednak że Centralizacya w rozciągnionym dozorze nad pismem, pilnuje tylko dopełnienia warunków w interesie ogólnym zastrzeżonych — że interes Ogólny nie zależy na tem, aby wszystkie Artykuły od członków pojedynczych pochodzące do pisma weszły, lecz żeby pismo tow^a jak najlepszem było mogło, i tow^o przez jaką niedorzeczność skompromitowane nie zostało — że prawa pojedynczych członków jakiekolwiek będą mogą, dobru ogólnemu ustąpić powinny, i nie iść z nim w zapasy — trudno nie przyznać, iż appellacya w przedmiocie pisma miejsca mieć niepowinna.

Ocenianie Artykułów chociażby tylko pod trzema względami na korzyść ogółu zastrzeżonymi, wymaga w pewnym stopniu usposobienia wyłącznego — sądu biegłych w sztuce pisarskiej — Komuż z większem zaufaniem tow^o powierzyć może ten przedmiot, jeżeli nie Centralizacyi właśnie z podobnego rodzaju osób składać się mającej — na Kimże bez pieczniej członek podający Artykuł polegać winien, jeżeli nie na wyroku przez równych sobie wydanym? —

Członek pojedynczy na nieumieszczeniu Artykułu swego w piśmie tow^a nie straci, gdyż Artykuł usunięty, jeżeli rzeczywiście jest dobry, gdzie indziej miejsce znajdzie, osobno wydrukowanym będąc może tow^o zarzucone appellacyami tego rodzaju, wystawiałoby się na znaczne koszta — traciłoby czas na co innego przeznaczony — i zajmowało się sprawą do której jedynie mi^ć właśna, nie zaś dobro tow^a powodem będąc może. —

Sek: Cent: mając mocne przekonanie o szkodliwych skutkach, jakieby z dopuszczenia appellacyi w przedmiocie pisma wyniknąć mogły — przy ustępowaniu §. 57 obstaje — Sądzi także iż po wyjaśnieniu w tem miejscu danem, wnioski o zmianę §§. 55 i 56 pominięte być powinny. —

№ 30. — W tym miejscu dodać należy, że w ciągu dyskusyi nad projektem w przedmiocie pisma, dwóch członków Sek: Centralnej żądało, iżby pismo wychodzić mające, nie nosiło nazwiska pisma tow^a, lecz pismem propagandzie demokratycznej poświęconem, nazwane było — iżby osoby uwiedzione tytułem pisma, nie kładły na karb tow^a tych rozmaitych pojęć o jednym przedmiocie, które w piśmie ogólnem podług dopuszczonych zasad znajdować się mogą. —

Opinija Sek: Cent: — Sek: Centralna zważając, że tow^o z natury i obowiązku swego, mieć powinno pismo propagandzie zasad demokratycznych poświęcone — że to tylko pismem tow^a nazwać się może, co jego nazwisko nosi — że zresztą sama tego nazwiska wymaga, pomiewać w piśmie wychodzić mającem, pierwsza część urzędowa, zupełnie ma być dziełem samego tow^a, a nieurzędowa pod jego wpływem i dozorem zostawać — że tow^o ogłaszając Prospekt 2 Tytułu III czyli prospekt pisma, da poznać na zewnątrz, iż tylko trzy przymioty w Artykułach prywatnych zawarcia, reszta zaś dowolności piszących zostawiona, na karb tow^a rachowana być nie może — że właśnie podpisy Autorów na artykułach prywatnych ostrzegać będą jak je uważać względem tow^a należy — że wreszcie tytuł proponowany oznaczałby rzecz za ogólnie — niebyt stosownym do przedmiotu i mieścił w sobie

charak-

charakteru głównego – Wniosek co do zmiany tytułu pisma usunięta – na żądanie jednak wniosku przedstawia go wraz z innemi uwagami do decyzyi ogółu tow^u.-

---

Paragraf 59. projektu.-

№ 31. – Ośmiu członków Sek: Loudun żąda aby ograniczenie czasu do protestacyi §. 59 Ogółowi zastrzeżonej opuszczonem było z tego jedynie powodu, że wszechwładnego Ogółu tow^u w niczem ograniczać nie można.-

Opinija Sek: Cend: . Jakkolwiek rzeczą gdyż może wszechwładztwo ogółu wewnątrz tow^u, przecież w stosunkach jego zewnętrznych żadnego znaczenia mieć nie może i całe tow^o w obec większego ~~nieżeli~~ wszechwładzcy, jakim jest opinija publiczna, jest tylko jednością mającą swoje obowiązki obok praw które mu służyć mogą. Jednym z tych obowiązków jest wydawanie pisma propagandzie zasad demokratycznych poświęconego. Tow^o w ustawach swoich ogłasza że pismo dozorowane będzie w jego imieniu przez Centralizacyą, że decyzya Centralizacyi nadawać będzie pewność, iż artykuł w piśmie umieszczony pod względem przedmiotu, zasad i redakcyi przyznany jest przez tow^o a obok tego zastrzega sobie prawo do protestacyi, czyli powiada, że dopiero w tem czasie pewność osiągnięta będzie może, jeżeli protestacya nie zajdzie; – aby więc owa rękojmia, które tow^o względem artykułów w jego piśmie umieszczonych dać powinien przyrzeka próżną nie była, czas do protestacyi koniecznie ograniczony być musi – i z tego powodu Sek: Cend: wniosek o usunięcie z §. 59 ograniczenia czasu do protestacyi za niestosowny uważa.

Paragraf 70 projektu.-

№ 32. – Sek: Clermont Ferand – Ośmiu członków Sek: Castres i jeden z Bingoulene żądają, iżby komplet 3/4 części votujących był zniesiony, i ogół tow^u nie inaczej jak większością absolutną całego tow^u decyzye swoje wydawał. Dla osiągnienia tego rezultatu uważają za konieczne, iżby wezwania o nadsyłanie votów dopóty ponawiane były, dopóki większość absolutna całego tow^u za klubem przeciwko projektowi zdobyta nie zostanie

№ 33. – Członkowie zaś z Wyspy Jersej ze względu na sekcije poza granicami Francyi położone wnoszą, aby voty i uwagi po zapadłej decyzyi nadesłane, równie dla wiadomości tow^u ogłaszane były.

Opinija Sek: Cend: Skoro tylko ogół tow^u jest deliberującym, ustanawiającym we wszystkich przedmiotach działań swoich musi być w komplecie ograniczony, jak każde inne tego rodzaju zgromadzenie, gdyż inaczej żadna decyzya wydana, żadne działanie przedsięwziętym być nie mogło. Zdaje się że w tym względzie do teoryi udawać się niepotrzebujemy, kiedy codzienne doświadczenie nas samych przekonywa, jak niepodobne jest zebranie wszystkich votów decydującego ogółu tow^u – przeszkody których tow^o dzisiaj w działaniach swoich z tego powodu doznaje, pomnożą się będą w miarę jego wzrostu i rozpościerania się po za granicami głównego ogniska, jakim dotąd jest Francya. Czyżby więc było rozważną rzeczą, aby tow^o dzisiaj nie mogące zebrać 3/4 votujących stanowiło iż na przyszłość dopóty do wydania decyzyi nie przystąpi, dopóki voty od wszystkich członków po różnych miejscach rozrzuconych zebrane nie będą i z nich większość absolutna całego tow^u obliczona? Wkładają e tow^o na siebie takie krępany, usposabiałoby się raczej do bezwładności nie zaś do ruchu i działania – co stało w urzędzeniach swoich nie zaś szło naprzód pod przewodnictwem teoryi i doświadczenia własnego, które wspólnie i jak najsumienniej za ustanowieniem

niem kompletu w ogóle tow.ze przemawiają.

Żądający zmian utrzymują, że ograniczając komplet do 3/4 części, często wydarzyć się może że mniejszość tow.ze stanowić będzie prawa dla większości — Nie przeczym tego — ale czyż wszyscy członkowie pod jednemi warunkami nie są powołowani do wotowania? — Czyż interes tow.ze ma cierpieć na tem, że jedni z członków przeszkodzeni bydź mogą w wotowaniu, inni własny interes nad interes tow.ze przenoszą, inni znowu zaniedbują obowiązków swoich — Przestrzegając praw pojedyńczych członków tow.ze zapomnieć by musiało o własnym interesie — — Wszechwładztwo tow.ze leży w prawdzie w jego większości, lecz w większości czynnej — i ta właśnie czynna większość w komplecie do 3/4 ograniczonym, w interesach tow.ze stanowi — Z tego powodu Sek.: Cend.: sądzi że §. 70 pod żadnym względem zmieniony bydź nie może — — Co się zaś tyczy wniosku członków z Wyspy Jersej, Sek. Cend.: uważa go za niewłaściwy, gdyż uwagi w pierwszym terminie zebrane służą tylko do dyskussyi, zastępują jej miejsce w ogóle tow.ze na różnych punktach częściowo obradującym, po zapadłej przeto decyzyi do niczego posłużyć nie mogą. Gdyby zaś uwagi te były tak ważne, iż po ich zakommunikowaniu, tow.ze odstąpiłoby pierwszej decyzyi swojej, w teneraz komunikowanie ich tow.ze może nastąpić w kształcie osobnego wniosku o zniesienie decyzyi, a wniosek podobny żadnemu członkowi wzbroniony nie jest. —

Paragraf 72 projektu. —

№ 34. — Jeden członek Sek.: Loudun żąda, aby w §. 72 dodano: iż Sekcya przedstawiająca zaskarżenia przeciw Centralizacyi ma się znajdować w jednem z nia miejscu, a to dla uniknienia kosztów, szczególniej zaś dla tego, że Centralizacya stworzona przez większą liczbę sędziów i świadków jej czynności strzegła się nadużyć swej władzy. —

Opinija Sek.: Cend.: — Jak wyżej wykazaliśmy że Sek.: przedstawiająca ani sędzia Centralizacyi ani jej dozorca lub oskarżycielem bydź nie może — szkodliwość z połączenia tych przymiotów wynikająca za nadto jest widoczna aby na nią uwagi nie zwracano, — ustaje więc najważniejszy powód na którym wniosek członka z Loudun opartym został. —

Sek.: Cend.: dla oddalenia wszelkich przyczyn kollizyi między Sek.: przedstawiającą a Cend.ze sądziłaby raczej, iż przeciwne zastrzeżenie proponowanemu w Org.: Wew.: umieścićby wypadało, to jest: że Sek.: przedstawiająca nigdy w tem miejscu bydź nie może gdzie się Cend.ze znajduje. Mając jednak nadzieję, że tow.ze w oznaczeniu miejsca dla Sek.: przedstawiającej taż sama myśl wiedziona będzie, przestaje na wykazaniu, że wniosek członka Sek.: Loudun jest niestosowny i przeciwny interesowi tow.ze. —

№ 35. — W tym miejscu także wspomnieć należy o wniosku jednego członka Sek.: Cend.ze który żądał aby od momentu zaskarżenia pociągającego za sobą za skutkach wykreślenie z tow.ze, członkowie Centralizacyi zawieszonemi w obowiązkach byli — Wniosek takowy podług zdania proponującego przynajmniej przez dwie Sekcye poparty bydź winien. —

Sekcya Cend.ze uważając, że chociaż ustanowiony jest organ do wnoszenia zaskarżeń przeciwko Cend.ze lub pojedyńczym jej członkom, zawsze jednak jako największe zaufanie ogólne Cend.ze wyborowej towarzyszyć powinno — że na tem opierając się zaskarżenia przeciwko niej wnoszone, częściej błahe i na nieporozumieniu oparte, a niżeli ważne bydź mogą

mogą – że za każdem wniesionem oskarżeniem zawieszają w czynnościach Cenz.ta lub jej członków interes ogólny cierpiałby wiele – że nawet zawieszenia podobne nie mają żadnej zasady, ponieważ w takiem razie chybaby przypuścić wypadało, że tow.o przywiązuje więcej wagi do słów jednego członka lub dwóch Sekcyi – więcej ma w nich uprawdy, aniżeli w instytucyi z łona swego ogólną wolą wyprowadzonej – że zawieszając członków Cenz.ni na zaskarżenie zdaniem dwóch Sekcyi poparte, zrujnilibyśmy Cenz.ta i interesa tow.a zawiłemi od woli kilku lub kilkunastu osób, które w porozumieniu z sobą być mogą, albo powodować się dają mylnem o rzeczy wyobrażeniem – Sek. Cenz.a wniosek powyżej przytoczony członka swego odsyła na wyraźne jednak żądanie przedstawia go towarzystwu. –

Paragraf 85 projektu. –

№ 36. – Członkowie z Wyspy Jersey żądają, aby ustęp drugi §. 85 był wypuszczony, – z powodu, że kto sam w tow.e pozostać niechce appellacyi zakładać niebędzie. –

Opinija Sek. Cenz. – Od początku istnienia tow.a przyjęta była zasada, iż samowolnie wykreślać się niemożna. Wykreślenie członka niechcącego pozostać w tow.e, nie następuje w skutek jego żądania, lecz na mocy decyzyi Sekcyi o wykreśleniu stanowiącej – same zaś motywa do wykreślenia czerpane są z rozległości – wychodzącego dla zasad tow.a – Aby więc podobna decyzya Sekcyi zniesioną być nie mogła prawo appellacyi odnieść zabrania.

Paragraf 86 projektu.

№ 37. – Piętnastu członków Sekcyi Turyn przekonani jak często chwila nierozwagi, uniesienia lub mało znaczące przewinienie bywają powodem do wykreślenia, lub dobrowolnego wystąpienia z tow.a osób, któreby z korzyścią mogły znowu na łono jego powrócić, proponują w miejsce §. 86 następujący. –

Członek raz wykreślony nie inaczej na nowo przyjęty być może jak za decyzyą ogółu tow.a. –

№ 38. – W tym samym przedmiocie wniosek Sek. Paryzkiej jest następujący. „Rozebrawszy wielostronnie i mówi Sek. Paryzka) różnicę między wykreśleniem się dobrowolnem a wykreśleniem w skutek zapadłego wyroku, to jest kary – zważywszy, że przewinienia i ułomności pociągające za sobą konieczne wykreślenie z tow.a szczerym i zupełnym powrotem na drogę cnoty, prawdy i obowiązków mogą być zatarte, a tym samem mogą być i powinny zapomniane – zważywszy nadto, że jedyna intencya demokratycznego prawa nie jest surowość kar, ale moralne udoskonalenie i poprawa zbaczających z drogi prawdziwych obowiązków, §. 86 jednomyślnie odrzuca jako przeciwny tegoczesnemu jej pojęciu o duchu prawodawczych i zaszczepiający nieufność w możność podźwignienia się z popełnionego raz błędu i na jego miejsce proponuje następujący". –

Członek raz wykreślony może być na nowo przyjęty do tow.a po upłynieniu 6ciu miesięcy, skoro w ciągu tym złoży przekonywające dowody szczerego powrotu na drogę obowiązków, zasad i cnót demokratycznych.

№ 39. – Nakoniec Sek. Batignolles §. 86 w ten sposób zmodyfikowanym mieć żąda –

Członek raz wykreślony może być na powrót do tow.a przyjęty – jeżeli poprzednie wykreślenie nie nastąpiło w skutek jakiego hańbiącego postępku. –

Opinija Sek. Cenz.: Sekcya Cenz. nieodmawia słuszności przytoczonym uwagom za zmianą §. 86 – Bawiąc się jednak należy

należy, aby zbytnia powolność tow.ª niemogła do lekkiego ważenia jego zasad i postanowień nie uwzględniała jedynej kary, której towarzystwo przeciwko wykraczającym użyć może, jeżeli wykreślenie stanowczym będzie przestaje i wykreślonemu powrót do tow.ª otwartym będzie. — Prawda jest że wykreślenia następują często wskutek nieporozumień miejscowych, żadnego związku z interesem ogólnym niemających, — lecz czyliż częstszemi jeszcze nie będą, jeżeli ich ważność zmniejszona zostanie, — jeżeli tak wykreślający jak wykreślony uwolnią się od obawy, iż raz wyszłemu z tow.ª droga do powrotu na zawsze jest zagrodzona? —

Opierając uwolnienie §. 86 na przypuszczeniu poprawy, życzyćby należało, iżby powrót na drogę cnoty, prawdy i obowiązku niewątpliwemi oznakami był udowodniony iżby sędzia poprawy i przytaczanych za nią dowodów był ktoś więcej aniżeli pojedyncza sekcya z kilku przyjaciół lub stronników powracającego złożona — żeby wreszcie ten powrót był do jednego razu ograniczony. — Żaden z proponowanych wniosków pojedynczo uważany, tych zastrzeżeń nie obejmuje — Jeżeliby się przeto tow.ª skłonić miało do zmiany §. 86. w myśl wniosków powyżej przytoczonych Sek: Centr.ª w jego miejsce projektuje następującą redakcyą: —

№ 40. — Członek wykreślony na mocy i pod powagą ustaw niniejszych może raz jeszcze bądź przyjętym do tow.ª, jeżeli złoży przekonywające dowody szczerego powrotu na drogę obowiązków zasad i cnót demokratycznych. —

Wyrzeczenie względem poprawy i powtórnego przyjęcia, na przedstawienie Centralizacyi do ogółu tow.ª należy i prędzej jak w przeciągu miesięcy od daty wykreślenia żądanem bydź nie może. —

III. Nad postanowieniem w przedmiocie Centralizacyi. —

Paragraf. —

Paragraf 1. projektu

№ 41. — Członek z Troyes żąda aby Centr.ª Tow.ª składała się z 12 członków a następnie komplet jej zwyczajny do siedmiu, nadzwyczajny zaś do 5ciu był podniesiony. —

Opinija Sek: Centr.ª: Względnym projekcie Organizacyi Wew: Sek: Centr.ª przytoczyła powody dla których skład przyszłej Centr.ª do dziewięciu członków ograniczony został — Z jednej strony natura Centralizacyi jako władzy wykonawczej i trudność wyborów nieprzewidziały pomnażać zbytecznie jej składu — z drugiej zaś konieczny względ zachować wypadało, na rozliczne zatrudnienia tej instytucyi — trzymając się przeto pośredniej drogi liczba dziewięciu członków okazała się bydź najwłaściwsza i z tego powodu Sek: Centr.ª nie radzi aby propozycya członka z Troyes wraz ze swemi następstwami co do kompletu, przyjęta bydź mogła. —

Paragraf 10 projektu. —

№ 42. — Trzynastu członków Sekcyi Centralizacyi proponuje iżby w razie rozpędzenia Centralizacyi §.mu 10.mu przewidzianego, Sek: przedstawiająca jej obowiązki tymczasowo pełniła. —

Opinija Sek: Centr.ª: Jeżeli Sek: przedstawiającej pomocny jest obowiązek zastępowania Centralizacyi na przypadek gdyby ta ostatnia wyrokiem ogółu tow.ª rozwiązaną została, to jedynie z tego powodu że w tym samym momencie kiedy Centr.ª ustaje Sek: przedst.ª w jej obowiązki wchodzi, i że członkowie Centr.ª będąc z niej wolą ogółu usunięci, względem przeniesienia swoich obowiązków stanowić nie mogą. — Lecz ponieważ Centr.ª zagrożona rozpędzeniem zostaje w szczególnym wzywaniu praw swoich, ponieważ w tych nagłych wypadkach z większą łatwością przyjdzie komunikować się z najbliższą Sekcyą lub wybrać taką gdyżby później i sami członkowie Centralizacyi zgromadzić się mogli, przeto naj-

właściwszą

właściwiej jest aby wybór miejsca na przypadek §.10^m przewidziany samej Centr^li był zostawiony.-

---

Paragraf 12. projektu

№ 43.- Jedenastu członków z Wyspy Jersej uważają, że sposób wotowania na członków Centr^li zastrzegający dołączenie na podawanych kartoczkach imion swoich jest przeciwny wszelkim zasadom tyczącym się wyborów- umieszczanie nazwisk wyborców krępowałoby częstokroć wolę własną, mogłoby dać powód do licznych insinuacyi i miejsce wyborów mających być wypływem woli ogólnej z łatwością wybory fakcyi zastąpićby mogły.- Dla tych powodów są za opuszczeniem warunku podpisywania kartoczek.-

Opinija Sek: Centr: - Głosowanie z podpisami jest głośne- bez podpisów tajne.- Obydwa te rodzaje głosowań mają za sobą i przeciwko sobie powody. Dla tow^a jednak dem^o właściwsze zdaje się być wotowanie głośne. Wotowanie głośne czyli podpisywanie kartoczek przez wotujących ma nadto to w sobie korzyści iż ułatwia kontrollę wotów; odczytany protokuł wobec wotujących da każdemu najłatwiej dostrzedz, czyli wota jego z dokładnością przez Sekretarza wpisane zostały. Dla tych powodów Sek^a Centr^a uważa, że §.12 bez zmiany zostać powinien.-

---

IIII Nad postanowieniem w przedmiocie składek.-

Paragraf 5 projektu.

№ 44.- Sekcya Jury- Sek: Dom: Front- tudzież członek z St^e Maisant i Troyes żądają zmniejszenia składki- szczególniej zaś upominają się oto, aby od franków 45 niewięcej jak sous 10 opłacano- Inni zaś żądają, iż pensye wyższe nad 45 fr. wpisą składką jak jest proponowana dotknięte być winny.-

Opinija Sek: Centr: - Składka pojedynym frankiem od 45 nie jest uciążliwą ani przeciążającą, kiedy ją dotąd największa część członków opłacała.- Składka ta uważana być może za podstawę funduszów tow^a, ponieważ płaca 45 fr. jest najogólniejsza.- Członkowie proponujący zmniejszenia na to uważać powinni, że wielu jest między nami takich, którzy biorą tylko 22 ½ fr. miesięcznie, kassy tow^a zasilać niemogą, i że wychodźcy mające pismo, i rozleglejsze ruchy w tow^e znacznych funduszów w krótce wymagać będą.- Dotknięcie wyższych pensyi znaczniejsza nad proponowaną opłata, nieprzyniesie wiele zasiłku, gdyż pensye podobne są dotąd bardzo rzadkie w tow^e a z drugiej strony i na to uważać potrzeba, iż po największej części są pobierane przez ludzi w wieku i zdrowia osłabionego, którzy więcej wyjść potrzebować mogą.- Czas późniejszy i zagospodarowanie się przyszłej Centralizacyi może pozwolić na zmniejszenie składek- bez pierwszy zakład pisma i urządzenie komunikacyi znacznych funduszów wymaga.- Sekcya Centralna nie sądząc aby żądanie zmniejszenia składki powszechne w stowarzyszeniu było- przy utrzymaniu §.5 obstaje.-

---

Paragraf 12 projektu.-

№ 45.- Niektórzy członkowie żądając zniesienia §.12. przewidują zmniejszenie podatku braterskiego, z przyczyny wnoszenia go za pośrednictwem Centralizacyi do Kommissyi Funduszów Emig: polskiej i sądzą że tym sposobem koszta przeszłki pomnożone zostaną.-

Opinija Sek: Centr: - Sekcya Centralna uważa, że reszta Emigracyi emu-

lując z towarzystwem z obfitszem jak dotąd wsparciem dla braci potrzebujących pośpieszy, albowiem po oddzieleniu funduszów przez towarzystwo składanych, okaże się widocznie, że w największej części pochodzą od członków Tow.a Dem.o polskiego. —

Co się zaś tyczy kosztów przesyłki te właśnie mniejszemi będą, gdyż przy dotychczasowym porządku, Sekcya każda odsyłając jedne pieniądze do Kommissyi funduszów Emigracyjnych drugie do Centralizacyi towarzystwa, podwójne expedycye i koszta stempla od dwóch mandatów pocztowych opłacać musiała, co ustanie jeżeli przy jednej expedycyi odsyłano będą wprost do Sekcyi Centr.ej wraz z funduszami na potrzeby tow.a nieustannie przesyłającemi się. —

Rozesłanie zaś funduszów przez Sek. Centr.a żadnego kosztu za sobą nie pociąga. Z tych powodów, Sek. Centralna przy utrzymaniu §. 12 obstaje. —

Z przedstawionych dopiero uwag widzimy że myśl główna projektu o Centralizacyi Wyborowej przez nikogo opponowaną niebyła. — Jedyny wniosek kilkunastu członków Sekcyi Vire i Falaise o zostawienie Centralizacyi towarzystwa przy Sekcyi nie może bydź także poczytany za przeciwny Centralizacyi wyborowej, kiedy członkowie z Vire i Falaise nieuważają jej za niewłaściwą lub szkodliwą dla tow.a — nieodmawiają wyższości nad składem Centralizacyi dotychczasowej, lecz tylko utrzymują, że zamysł ten w okolicznościach dzisiejszych jest trudny i wątpliwy do wykonania. Gdyby obawa rozszerzenia zbytecznie pisma nienakazywała pominąć tych uwag, które za potrzebą i użytecznością Centralizacyi wyborowej ze wszystkich stron nadeszły, każdy tem więcej jeszcze byłby przekonany iż pod tym względem projekt Organizacyi Wewnętrznej, nietylko że przez nikogo kwestyonowany niebył, ale nadto że całe towarzystwo z upragnieniem wyglądą chwili w której Centralizacya wyborowa do skutku przyprowadzoną będzie. —

Z drugiej strony, względem składu przyszłej Centralizacyi i sposobu wyborów małoznaczące tylko zmiany proponowane były. — Widzieliśmy w uwagach szczegółowych pod N.mi 41. że tylko jeden członek z Sekcyi Troyes żądał, aby przyszła Centralizacya nie z dziewięciu lecz z dwunastu członków składała się. — W przedmiocie zaś wyborów, jedenastu członków z Wyspy Jersej pod N.m 43, niezgadzali się na to, iżby wota na członków Centralizacyi przez wybierających podpisywane były. —

Sekcya Centralna opierając się na tem przekonaniu, że główna myśl Centralizacyi wyborowej przyjęta i potwierdzona

Drona wola ogółu towarzystwa zostala – że dwie małe zmiany w przedmiocie składu Centralizacyi i wyborów proponowane, niepowinny stawać na przeszkodzie temu, aby wybory na członków przyszłej Centralizacyi obok ostatecznego zatwierdzenia Organizacyi Wewnętrznej dokonane być nie mogły – tem więcej, że gdyby nawet wniosek jednego członka Sekcyi Troyes niespodziewane potwierdzenie uzyskał, późniejsze wybory skład Centralizacyi do dwunastu członków dopełnić mogą – a drobna i porządkowa formalność w podpisywaniu wotów, chociażby później wola ogółu uwieńczała była, na ten raz jeden bez szkody i uniewarnienia wyborów zachowana dla jednostajności być może. – Uważając nadto, że takowe liczności wewnętrzne jak zewnętrzne nakazują jak najprzód z urządzeniem towarzystwa pospieszać i wynagrodzić czas nad uwagami stracony.

Sekcya Centralna obok wezwania towarzystwa do ostatecznego rozbioru i decyzyi nad projektem Organizacyi Wewnętrznej, wzywa zarazem wszystkie Sekcye i członków, ażeby w oznaczonym poniżej terminie do wotowania na członków przyszłej Centralizacyi przystąpili. – W razie w tym naznaczonym wotowaniu odrzucana bądź miała dokonane wybory członków do przyszłej Centralizacyi żadnej szkody towarzystwu przynieść nie mogą. –

A. – Niektóre Sekcye żądały aby z powodu iż wybory po raz pierwszy w towarzystwie uskuteczniane będą, jakoteż że członkowie towarzystwa rozrzuceni znać się pomiędzy sobą nie mogą, Sekcya Centralna Kandydatów do przyszłej Centralizacyi przedstawiła. – W odpowiedzi na to wezwanie, pozostaje tylko oświadczyć, iż kandydatami do przyszłej Centralizacyi są wszyscy członkowie towarzystwa na jego liście umieszczeni i że Sekcya Centralna ani z prawa, ani z położenia swego nie mogąc bliższej kandydatury wskazać, zwraca tylko uwagę wybierających izby przy wyborach niemałą względ dawali na przymioty do redakcyi pisma towarzystwa pożądane. – Chociaż bowiem Centralizacya jako instytucya nie jest redakcyą, ma jednak obowiązek starania się o to, iżby pismo towarzystwa przynajmniej raz na miesiąc wychodziło – Zgromadziwszy więc w składzie swoim głównieyszych pisarzy, łatwiej tego obowiązku dopełnić bę-

będzie w stanie. –

B. – Sekcya La Chartre i Sek. Chateaugontier proponowały, iżby członkom powołanym do przyszłej Centralizacyi i obowiązanym przenosić się na miejsce oznaczone koszta podróży udzielane były tudzież aby pobierającym po 45 fr. dodatek z 15 franków miesięcznie z funduszów tow.e był wyznaczony – a to z powodu iżby nieodrywając się do zarobków ubocznych, cały swój czas na korzyść tow.e poświęcić mogli. –

Sekcya Centralna obowiązana wraz z innemi uwagami przedstawić te propozycye tow.e oświadcza tylko, iż koszta podróży uważane być powinny za środek ułatwiający sprowadzenie wybranych członków na miejsce oznaczone – i że tego wymagać pod żadnym względem niemożna, aby członek werbowany do posług tow.e podejmował wydatki na drogę, zbyt często możność jego przechodzące. – Forszowanie przeto kosztów podróży Sek. Centralna za niesłuszne uważa. –

C. – Co się zaś tyczy miejsca dla przyszłej Centralizacyi przez ogół tow.e przeznaczyć się mającego, Sek. Cent.a poczytuje sobie za obowiązek przedstawić ze swojej strony korzyści i niedogodności miejsc takich, które podług wszelkiego podobieństwa, zdanie tow.e między sobą podzielić mogą – Paryż i Poitiers. – Niezaprzeczoną jest rzeczą, że Paryż z położenia swego jako ognisko wszelkiego ruchu jest i będzie zawsze najwłaściwszem miejscem dla Centralizacyi tow.e, lecz z drugiej strony uważając na niepodobieństwo dostania się do paryża członkom z prowincyi powołanym, a przynajmniej wielkie i często zgoła niedające się pokonać trudności dla tej jedynej przyczyny pomijając inne, wyrzec się potrzeba na czasznie jaki paryża, jeżeli dla miejsca, rzeczy samej – to jest Cent.cyi z ogółu tow.e wybrani się mający poświęcić nieskoczony. —— Poitiers wprawdzie co do miejscowości w porównaniu z paryżem iść niemoże – Lecz co najważniejsza, że żądającym zmiany siedliska rząd nieledwie sam Poitiers na dalszy pobyt nastręcza – a Wydziały Uniwersyteckie w tem mieście znajdujące się mogą służyć i służyły już nieraz skutecznie za powód do przeniesienia. Władze miejscowe obwołane są z pismami licznie z tego punktu na cała Francyą od polaków wychodzącemi, i już żadnej nanie uwagi nieprzerywają. – Dodawszy do tego drobne dogodności, jakiemi są drukarnie, littografie i samo miejsce w środku niemal siedliska Emigracyi położone, tudzież ułatwiona możność zdania akt i czynności przyszłej Cent.cyi – Sek. Cent.a uważa, iż z miast prowincyonalnych Poitiers najdogodniejszem miejscem dla przyszłej Centralizacyi będzie może. —

Termin do wotowania na członków przyszłej Centralizacyi jest dzień Piąty Maja r. b. –

Niepotrzeba zapewne członkom tow.e przypominać, że według przepisów o wyborach w §. 12 i 13 postanowienia zawartych, oznaczony termin do wyborów jest ogólny, i tak dalece ścisły, iż go ani wyprzedzeniami spóźnić niemożna – tudzież zaraz w dniu następującym po terminie Wypis z protokułu posiedzenia wyborom poświęconego, do Sek. Cent.a odsyłany być ma.

nien – Aby więc przy zbiegu votowania na Organizacyą i na członków do Cent.[ralnej] pewny porządek, jednostajność i ważności do ważności wyborów potrzebne zachowane bydź mogły — Sekcya Centralna następuiący porządek w tej całej operacyi zachować radzi. –

1.° po odebraniu niniejszego okólnika pierwsze posiedzenie ogłoszonem odczytaniem tego pisma poświęcone bydź powinno. –

2.° – na posiedzeniach następnych rozbierany i decydowany będzie projekt Org.: Wew.: i dwóch tajnych z nią postanowień – przyczem zdaje się najwłaściwsza rzecz. –

a. decydować naprzód uwagi główne – zostawiając przedmiot o pojedynkach i sądach przysięgłych do późniejszego czasu – jako tylko do wiadomości i uwag w tym terminie tow.[arzystwu] kommunikowany. –

b. po rozstrzygnieniu uwag głównych, właściwe votowanie na projekta porządkiem paragrafów w projekcie umieszczonych nastąpi powinno, uprzedzając tę tylko, które w uwagach głównych już decydowane były. –

c. Nakoniec decydować potrzeba która przedmioty pod littera A. B. C. niniejszego okólnika przedstawione – tudzież miejsce na sekcyą przedstawiającą. –

Starać się jednak należy ażeby votowania na projekta, jakoteż expedycye to votowanie obejmujące, przed dniem na wybory oznaczonym już były skończone i zupełnie przygotowane, iżby po dokonanych wyborach protokuły vota na członków obejmujące, do gotowych expedycyi przyłączone i do Cent.[ralnej] odesłane bydź mogły. Czego całe dopełnienie Sekcye zapewne Sekretarzom swoim nakazać zechcą.

3.° – Ostatnie posiedzenie w d. 5 Maja na wybory zostawić należy. Lista jednak członków tow.[arzystwa] od czasu przyjścia swego do Sekcyi wszystkim członkom przystępną bydź powinna. –

Jeszcze słowo Obywatele! – bo gdzie idzie o rzecz publiczną, tam nigdy nadto mówić niemożna. – Towarzystwo jest obecnie w pomyślnem i niezmiernie ważnem położeniu – z jednej strony pocret jego członków zwiększa się niemal co dzień – z drugiej wyborowiciele przywilejów zbierają swój hufiec i zdają się grozić mu napadem. Jedna i druga okoliczność wymagają jaknajwiększego pośpiechu, w przyprowadzeniu do skutku jednostajnej Org.: Wew.[nętrznej]. – po dokonaniu tego dzieła, wątpliwi nawet dotąd z przymierzeńcy nasi, nie będą się wahali zaciągnąć pod wywieszoną demokracyi chorągiew – nieprzyjaciele zaś, jeżeli zechcą, na co się zanosi, zwieść bój otwarty, muszą upaść pod potęgą naszych zasad. – Obywatele! unikać walki, która może stanowczy cios zadać dzielnicom lub stronnictom przywłaszczeń wszelkiego rodzaju, byłoby z naszej strony jeżeli nie wystąpkiem, przynajmniej największym nieporozumem. – Niech więc nasz obóz będzie przygotowany – niech każdego hasłem będzie: śmierć przywilejom! – Tryumf zdeklarowanych obrońców praw człowieka ~~obywatela~~ w Emigracyi, znajdzie echo w polsce i przeważny wpływ wywrze na postęp wyobrażeń u nas jaśniejących teraz. – Różno brzmienne gwary ustać powinny, za zbliżaniem się wspólnych wrogów, których taktyka polska upadła. – Baczność Obywatele! Organizujcie wasze szeregi, postawcie na waszem czele siłę, godną zaufania ważnego Centralizacyą. — Od pierwszych szczęśliwie lub nieszczęśliwie stawionych kroków, będzie w wielkiej części zawisło dalsze powodzenie lub niepowodzenie towarzystwa. —

Poitiers d. 11 Kwietnia 1835 r. –

Pozdrowienie braterskie

Sekretarz Sekcyi Centralnej –

przeżyjący z kolei

Aleksander Mołodorf. – [podpis] Ludwik Strzelbicki

wytłoczono w Poitiers w Ottografii P. A. Pichot

№457

Poitiers 25 Kwietnia 1835 r.

Sekcja Centralna

Tow^a Dem^cy Pols^ego

do

Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

1. Wiadomy Wam już iest, Obywatele, z drugiego okólnika Sekcji Centralnej niebaczny postępek części Sekcji St Helier fw Jersey/ względem ogółu Tow^a Członkowie ci, a mianowicie Worcell Stanisław, Stępniewicz Fabian, Gronkowski Aleksander, Kowalski Leopold, Wermiński Antoni Lenkiewicz Tadeusz, Szwedes Hieronim, Kryński Jan, Pruszyński Ludwik Szukszta Feliks Święcki Karól, Kumpinciewicz Konstanty, Suchecki Wincentyi Dziewicki Seweryn. Aktem swoim z d. 25 Listopada r.z. Ogłosili się stroną względem Tow^a, uznaiąc je za inne od tego do którego byli weszli, z powodu jedynie że przyięcie Systemu odrębnego działania przez większość głosuiącego ogółu, iako też przeniesienie Centralizacji z Paryża do Poitiers bez ich udziału nastąpiły. Sekcja Centralna nieomieszkała zaraz w powołanym okólniku udzielić Tow^a wiadomości i za razem swoiey opinii o tym ogólnej dążności Tow^a przeciwnym ruchu kilkanastu Członków. Towarzystwo nie odmówiło swemu organowi użycia energicznych środków dla utrzymania tyle pożądanej jedności w działaniu; niektóre nawet Sekcyie żądały wyrzucenia z łona Tow^a niezgodnych z ogółem spółtwyznawców. Mimo ten wyraźny mandat do sprzyiaiącego działania Sekcja Centralna ograniczyła się naprzód na wykładzie w piśmie swem z d. 2 Stycz. r.b. odszczepiaiącym się członkom całej niewłaściwości ich występowania w charakterze osobnego Stowarzyszenia, ile że Systemem odrębnego działania główna przyczyna ich schizmy jakkolwiek na pierwszych Aktach i ustawach zasadniczych oparty, nie iest wszakże przez dzisiejszy Ogół Towarzystwa stanowczo przyiętym, i jeszcze roztrząsanym będzie. Na to pismo udzielili niektórzy członkowie pod d. 4 Lutego odpowiedź, w której przeciw Sekcyi Centralnej lubo ją w długim wywodzie o pogwałcenie praw członka obwiniaią/ uznali, tę iedyną z mocnego swego postanowienia koncessyią motywuiąc w ten sposób: 1: że do tąd mocy obowiązuiącej dla Tow^a uchwała odrębnego działania nienabrała, i 2: że niewygasła w nich nadzieia przeniesienia na powrót Centralizacyi z

Poitiers

z Poitiers do Paryża zaraz po wyrobieniu prawodawczej dla Tow^a ustawy. Niewidząc Sekcyja Centralna w tej odpowiedzi skutku swoich przedstawień, uznała potrzebę jeszcze raz oświadczenia uporznie przy swoim akcie z d. 25^ go List. obstającym Członkom, że wsparta ufnością i gorliwością Tow^a jest w stanie każdej chwili położyć tamę wszelkim przeciw jego wszechwładztwu zamachom. Takoż uczyniła im pod d. 4 marca takowe oświadczenie; wezwała ich do połączenia się z mniejszością z ośmiu członków złożoną, która już była poprzednio do działania jako Sekcyja upoważniła, z tem wyraźnym nadmienieniem, iż jeśli stan rozdziału potrwa dłużej jak do ostatniego Marca, postawią w naturalnej konieczności poświęcenia według służących jej praw i obowiązujących powinności, słowem w konieczności uznania wszystkich nieulegających za nieczłonków Tow^a Wezwana oświadczyła opponująca się większość o połączenie się z uznaną za Sekcyją mniejszością, która lubo również była przeciw przeniesieniu Centralizacyi z Paryża do Poitiers, przecież po objawieniu w tym względzie woli ogółu Tow^a z nim chętnie spółdziałała, nietylko się nie połączyła, ale w ostatniem swoiem piśmie z d. 18^go Marca niedwuznacznie oświadcza że wierna swym postanowieniom i tym myślom które w akcie z 25^go List. objawiła, daleką jest od robienia koncessyi z swego sumienia. że jest w obowiązku bronienia dokonanych przez siebie kroków, a z tąd w prawie nie dopełnienia warunków znanie niem obawy naczelnych. t.j. w innych słowach: że aktu swego z d. 25 List. z którego cofnięcie pewnie było będzie pierwszym warunkiem połączenia się z mniejszością nie myśli cofnąć i siebie ciągle za stronę względem Tow^a uważać ma mocne postanowienie

Oto jest krótka relacyja sprawy o której przewlekłe rozwiązanie wiele Sekcyj trostliwie się dopytywały. Dodać tu tylko należy jeszcze, że Członkowie Stępniewicz Fabian Suchecki Wincenty i Dziewicki Seweryn odstąpili. Aktu z d. 25 List. i o swej uległości dla przedsiębranych przez większość Tow^a działań i decyzyj Sekcyją Centralną już zawiadomili.

W takim stanie rzeczy Sekcyja Centralna na posiedzeniu swem d. 15. Kwietnia wydała następującą decyzyję.

Sekcyja Centr. Tow^a Demg. Polskiego

zważywszy naprzód.

Że podstawą skutecznego działania stowarzyszeń, mianowicie politycznych, aż atem i Towarzystwa Demg. Pol^go musi być zgoda jego Członków taż na zasady jako też i na środki.

Zważywszy dalej

Że myśl kilkunastu Członków na wyspie Jersey, w akcie przez nich d. 25 List. r. z. sporządzonym objawiona, jakoby Tow^a przez przeniesienie Centralizacyi z Paryża do Poitiers i zamiar odrębnego od niespojonej żadną jedną socyjalną ani polityczną myślą Emigracyi działania, zamieniło się w inne stowarzyszenie niż to do którego oni obowiązali się należeć" jako też myśli kończący rzeczony akt do większości Tow^a składających Sekcyji wymierzoną, i wyrażone w słowach „Czasokolwiek będź dopóki czas i doświadczenie ich z naszego zdania nie objaśnią, sąd ich o nas odraczamy: do owij bowiem pory bezdzietny

będziem względem siebie stronami" są prawdziwie myślami anarchicznemi i tolerowane dłużej mogłyby psuć potrzebną w Tow.e zgodę i harmonijąrozrywać jego całość i siły.

Zważywszy jeszcze

Że te myśli mimo przedstawień Sekcji Centralnej przez większą część ich autorów jeszcze w ostatniem piśmie z d. 18 marca r.b. uporczywie bronione w słowach „Wierni naszym postanowieniom i tym myślom któreśmy w Akcie 25 List: objawili, dalecy od robienia koncessji sumienia - jesteśmy w obowiązku bronienia dokonanych przez nas kroków, a z tąd w prawie niedopełnienia warunków znamieniem obawy nacechowanych" znamionują wyraźnie rokoszan względem Tow.e rządzącego się wolą większości ogółu, którzy się raz ogłaszają stroną względem tej większości, a drugi raz jej odszczepieńcami, sobie zaś tylko samym dochowanie wiary zasadom Tow.a przyznają.

Zważywszy nakoniec

Że lubo większość autorów aktu 25 List: odrzuca naprzód spodziewany przez siebie wyrok Sekcji Centralnej i swoje ostatnie pismo z d. 18 marca za założoną appellacją do całego Tow.e uważać każe, gdy jednak Towarzystwo całe ani mieć dwóch sumień, ani większości jego koncessji ze swego sumienia, dla postanowień choćby lić najsumienniejszych drobnej cząstki członków bez ubliżenia swemu wszechwładztwu w żaden sposób czynić niemoże. z tych zatem powodów Sekcja Centralna Tow.a Dem.ego Polskiego Autorów aktu z d. 25 Listopada r.z. na wyspie Jersey sporządzonego i przy tymże Akcie dołąd obstających, z listy członków tegoż Tow.a wykreśliła postanowienie to przez ogólnik do wiadomości ogółu Towarzystwa podaje.

11. Sekcja Tow.a Dem.e w Castres, nieznajdując dostatecznem wykazu wydatków Sekcji Centralnej żąda ku temu bliższych objaśnień. Zadosyć czyniąc tym życzeniom niezamieszczamy jednak w całości pisma chociaż Sek: Castres tego życzyła, bo nieprzewidziany potrzeby zatrudniania Tow.a tem co jedynie tu nam zostało wymienione, bo chcemy tylko dołożyć punktów wymagających objaśnień.

Przedewszystkim winniśmy uprzedzić Sek: Castres iż wszelki dalej jaki Członkowie Centralizacji składają, jest wnoszony do Kassy Tow.a przeto też z wydatków miejscowych nawet przedstawiliśmy przed nim sumienny rachunek. Względ na różnicę Sekcji od Sekcji Centralnej, i pojęcie prawdziwego stanowiska, jakie Instytucja nasza zajmuje, winny były usunąć zbyteczne zapytanie „na jakie pisma i „ku jakiemu celowi zakupuiąc je, Sekcja Centralna śmiała rozrządzić samowol. „nie wydatkiem 29 fr. i 58 Cent.ów" Sekcja Centralna wzięła za konieczność nieodbitą zebrać o ile możność pozwalała pod swoim okiem nieco pism polskich i francuzkich, zgodnych z naszą wiarą, bo rozprzestrzeniać pojęcia zasad których się jest wyznawcą, i czerpać znajomość teraźniejszego ruchu na ogólnem polu światowem, aby się posuwać wprost z postępową myślą za niezbędną potrzebę dla siebie uznała.

Niepodobna aby Sekcja Castres nie miała wiadomości iż Towarzystwo nie

z samych

z Samych Sekcji iest złożone, wielość Członków pwiedyniao albo w kilku razem zamieszkałych, co nieformuią Sekcji, konieczność opłacania expedycji z zagranicy przychodzących i wszęsto zdarzonych wypadkach przyimowania nieopłaconych, pociągnęły zasoba wydatek 69 fr. 91 Cent: Komissija wyznaczona do rospoznania wydatków i przychodu po sprawdzeniu i przejrzeniu z należną surowością rachunku i kwitów przekonała się o prawdziwości, rodzaju i potrzebie poczynionych kosztów, i nieszczegółowo z każdej expedycji opłaconej, bo było była rzecz zniesko[illegible]czenie zbyteczna i pociągaiąca daremne koszta druku, ale w ogólnowej Summie w wykazie przed Tow[a] zamieścita.

Wydatek za najem lokalu, opał i światło był naturalnem wypływem, powody jakieśmy w początku tego pisma położyli, wystawiaią jego potrzebę, a zachowanie Ekonomji jaką nam nastręcza Sex Castro niemogła bydź zastosowane w tém razie, bo niepodobna aby 39 Członków dwa razy w tydzień, a bardzo często i codziennie zgromadzałoby w mieszkaniu prywatnem.

Zbytnia skrzętność odszukiwania lub rzucania podejrzeń na tych co w każdej swej nowej chęci ku Towarzystwu, tylko zaufanie winni napotykać iest wielce szkodliwa, bo śmiało można zaufać, gdzie iest rękojmia czynów.-

---

III. Wiadomo Wam, Obywatele, że w szczupłej liczbie młodzieży, co w wyprawie do Polski poświęciłasię na Męczenników wolności, był Michał Wołłowicz dobrze już zasłużony Rewolucji Listopadowej trudnem potrzykroć z głębi Litwy do Warszawy powtarzaniem. Siedmdziesiącioletni Ojciec jego zaiązanie się pomiędzy nami; lecz sędziwy starzec niemoże z 45 frankowego żołdu utrzymać Ojczyźnie poświęconego, a z tęsknoty do kraju i z żalu pożynie dogoryważaiącego życia. Iest z po zaobrębu Tow[a] do Sekcji Centralnej zaniesione żądanie, aby wezwała Emigracyja o upoważnienie Kom: Fund: Emig: do udzielania dodatkowego co miesiąc Ob: Wołłowiczowi wsparcia, jak to już dawniej ze skutkiem dla Ob: Zaliwskiej uczyniła. Lubo Sekcyja Centralna nie wątpi, aby Tow[a] współdatkuiące do kassy Emigracyjnej; nie miało się przychylić do tego żądania i w Ojcu szanować pamięci wielkoduszneg Syna, wszelako dla zrobienia pewniejszego w Imieniu Ogółu Tow[a] kroku wzywa niniejszém wszystkie Sekcyje i pojedynczych członków o oświadczenie w najbliższych expedycyjach swojego w tej mierze zdania.-

Braterstwo i pozdrowienie.

Prezydujący z kolei
/: podpis Gucki Leopold.

za Sekretarz Sex: Centr:
Tomasz Odyniecki.

Dalszy

IV. Dalszy ciąg listy Członków przyjętych do Tow.ᵗᵛᵃ Dem.ᵗᵛᵃ Polskiego

Po dniu 1. Kwietnia r. b. wpisani zostali do listy członków Tow.ᵗᵛᵃ Dem.ᵗᵛᵃ Polskiego, jak następuje

Numer bieżący	Imie i Nazwisko.	Sekcija przyjmująca.	Data deklaracji przystąpienia	miejsce pobytu Członka.
207	Rakowski Kazimierz.	Castres.	8 Marca 1835	Rabastins Tarn.
208.	Sierszerski Lawery. —	d.ᵒ	13.ᵗᵉ d.ᵒ	d.ᵒ
209.	Goździowski Józef	d.ᵒ	13 Listop: 1834	
210.	Kozikowski Ignacy.	Sek: Centralna	3. Kwiet 1835.	Gourdon / Lot. /
211.	Wysocki Andrzej.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	d.ᵒ
212.	Czyżewski Szymon.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	d.ᵒ
213.	Koziłowski Józef.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	d.ᵒ
214.	Sokołowski Franciszek.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	d.ᵒ
215.	Stankiewicz Andrzej.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	d.ᵒ
216.	Łazowski Antoni Kazim.	d.ᵒ	3. d.ᵒ	St. Agnand / Cher. /
217	Klaus Franciszek.	Batignolles.	16. Marca d.ᵒ	Paryż.
218.	Kostkowski Józef.	Jouancée.	28 d.ᵒ	Segrie / Maine et Loir /
219.	Głębocki Józef.	Sek: Centralna	27 d.ᵒ	Cerilly / Allier /
220	Ilnicki Tomasz.	d.ᵒ	29. d.ᵒ	St. amand / Cher /
221.	Baranowski Adam.	d.ᵒ	24. d.ᵒ	Cerilly
222	Rogojski Józef.	St. amand.	8 Kwiet. d.ᵒ	
223.	Siteczkowski Franciszek	Centralna. —	9. kwiet 1835.	Carcason / Aude /
224.	Bansen Józef.	d.ᵒ	9. d.ᵒ	d.ᵒ
225.	Jeliński Michał.	d.ᵒ	9. d.ᵒ	d.ᵒ
226.	Kowalski Konstanty	d.ᵒ	9. d.ᵒ	d.ᵒ
227.	Müller Jan. —	d.ᵒ	9. d.ᵒ	d.ᵒ
228	Karasiński Franciszek.	Puy Veveque	22 Marca d.ᵒ	
229.	Frankowski Stanisław.	d.ᵒ	22. d.ᵒ	
230.	Stankiewicz Michał.	d.ᵒ	29. d.ᵒ	
231.	Kurkliński Ludwik.	d.ᵒ	29. d.ᵒ	
232.	Cieślakiewicz Konstanty	d.ᵒ	29. d.ᵒ	
233.	Dreszlewicz Jan.	d.ᵒ	29. d.ᵒ	
234.	Bieliński Antoni.	d.ᵒ	29. d.ᵒ	

Zawieszeni w obowiązkach członków Tow.ᵗᵛᵃ Dem.ᵗᵛᵃ Polskiego.

42.	Besthorn Jan.	w Azille
43.	Subotowicz Wincenty. —	w Vire.

Wykreślony z listy członków Tow.ᵗᵛᵃ Dem.ᵗᵛᵃ Pols: na własne żądanie

10	Topolski Józef.	w Caen.
//	Zawieszony z życia w dniu 19 Marca r. b.	
	Rosołowski Narcyz. —	w St. Heliers na wyspie Jersey.

Poitiers d. 26. Kwietnia 1835 r.

Lubo Sek.

Odezwy ogółu Portsmoutkskiego do Emigracji Demokratycznej pod d. 20 Lutego wydanej i przez Członka Kina Józefa podpisanej, której dążność widocznie jest przeciwną działaniom Tow^a w tym przedmiocie odbieszecie od nas pismo z d 25. b.m. na które ile możności najrychlej z właściwą sobie otwartością sekcyjcie odpowiedzieć.

Z pełnem radości sercem czytaliśmy obywatele naprzód sprawozdanie delegowanego do was przez północne Sekcyje Społeczonka, świadczące o gorącej waszej dla Towarzystwa i zasad jego sympatji. Radość ta nasza podwoiła się, kiedy otwartem zdeklarowaniem wcieliliście się do łona Towarzystwa. My pierwsi, jako Sekcyja Centralna powitaliśmy was imieniem spółwyznawców jak tylkoście dopełnili ustawami Towarzystwa przepisanych warunków: my was więc niemożemy, jak utrzymujecie, odpychać; ale zawsze po was jako po spółstowarzyszonych, mamy prawo wymagać, abyście działali w duchu woli większości, która w Towarzystwie Demokratycznego związku niedwuznacznych wyznawców równości, wszystko musi stanowić. -

Poitiers 26 Kwietnia 1835 r.

Braterstwo i pozdrowienie

/podpis:/ Przyduiszy z kolei

Piotrowski Sylwester -

za Sekretarza Sek Centr^l

Tomasz Odyniecki

№ 590.

Poitiers 18 Maja 1835 r.

Sekcija Centralna

Tow.a Dem.i Polsk.

do

Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

1. Zniąc coraz mocniej potrzebę zaprowadzenia nowych ustaw i wzniecenia Centralizacji wyborowej, oraz pragnąc uniknąć podejrzenia niczynności, pospieszamy zdać Wam pokrótce sprawę o powodzie wotowania na dwa powyższe przedmioty.

Większość Towarzystwa gorliwa o wejście na drogę czynnego życia, pospieszyła już, jak się spodziewać należało, z nadesłaniem wotów tak na projekt ustaw jako też na członków Centralizacji wyborowej. Ale, mimo tą chwalebną gorliwość większości, nie ma jeszcze kompletu z 3/4 ogółu Tow.a, według listy imiennej z d. 20 Marca rb. ustanowionego. Być może, iż niedopełniający w tak stanowczych chwilach swojego obowiązku, mają ważne i nieprzełamane przeszkody; lecz czemuż nas przynajmniej o istnieniu takowych nie zawiadomić? Gdybyśmy mieli wiadomość o podobnych przeszkodach, odrzucilibyśmy przeszkadzających członków od oznaczonego Kompletu, i rezultat wotowania byłby już otrzymanym, gdyż niedostaje tylko kilkunastu wotów do Kompletu z 3/4 całego ogółu. Nie chcieć dziś współdziałać z większością Tow.a jest to chcieć paraliżować jego działania. Ta prawda tak nam się zdaje widoczną, tak dobrze pojmowaną przez pragnącą czynnego życia większość, iż gotowi jesteśmy uważać się za uporczywionych do zaniechania w obowiązkach wszystkich tych członków, którzyby jeszcze po tej odezwie mieli dosyć odwagi niewotować. Dla tego, lubo już rozesłane zostały szczegółowe w tym względzie do niezgłaszających się wezwania, gdy jednak niepewni jesteśmy ich skutku, wzywamy ostatecznie o nadesłanie wotów Sekcyje swojej obojętności dla Tow.a dotychczasowem milczeniem dowodzące; te zaś które nie od wszystkich swych członków wota nadesłały o zawiadomienie nas, tak o imionach i nazwiskach niewotujących, jako też i o przytaczanych przez nich powodach. Termin prekluzyjny do nadsyłania w tym względzie expedycji na dzień 29.ty b.m. naznaczamy.

Niektóre także Sekcyje nadesłały tylko wota na członków do Centralizacji bez żadnej wzmianki, czy projekt ustaw przyjmują lub go odrzucają; i nawzajem niektóre nadesłały wota na ustawy, a nienadesłały ich na członków Centralizacji; są i takie, które nic wyrażają: gdzie chcą mieć Sekcyją Centralną, a gdzie Sekcyją przedstawiającą.

Od tych

Od tych więc Sekcji, w których kategorji pomieścić należy i małą liczbę pojedyńczo zamieszkałych członków, żądamy równie objawienia zdania co do pominiętych w pierwszych ich expedicijach punktów.

Obywatele! Od skutku niniejszej odezwy zależeć będzie przykre zaprowadzenie nowych ustaw o Centralizacji wyborowéj. Już pięciu członków pozyskało większość głosów 3/4 ogółu; ale, że jeszcze do samego Komplétu z trzech czwartych, jak wyżéj nadmieniliśmy, nie dostaje kilkudziesiąt woliących, więc niemożemy tych wotów za legalny rezultat trzech czwartych uważać. Dokończenie dzieła zależy od postarania się obojętnych, lub od wskazania ich imiennie przez gorliwych członków. Z naszéj strony zapewniamy, że po uzupełnieniu Kompletu woliących, niezwłocznie zajmiemy się ogłoszeniem rapportu z notowania tak na projekt Ustaw, jako też i na członków do przyszłéj Centralizacji...

Braterstwo i Pozdrowienie

Prezydujący na posiedzeniu

Sekretarz Sekcji:

A. Molidor

/podpis:/ Ign. Janowski

11. Bliższym celem Towarzystwa jest propaganda zasad Demokratycznych, a najdzielniejszym środkiem propagandy jest druk zdolny tam dojść gdzie niedochodzi ani głos, ani stopa demokraty. O tych prawdach mocniéj niż kiedykolwiek zmusza się będą dziś przeświadczonem Tow.e ruchy zamierza wydawać pismo poświęcone rozwijaniu swych zasad tak, aby te znalazły przystęp do nieskażonych serc i umysłów.

Ale nie dosyć że Tow.o utworzy sobie organ piśmienny, że zbierając niejako w jedno ogniska rozstrzelone myśli i zdania, nada swojéj nauce więcéj niż dotąd jednostajności i mocy, i że jéj stopniami doskonalić będzie; powołaniem jego zdaje się będą także: wspierać i upowszechniać ile możności, wszelkie publikacje, choćby tylko w ogólnych pojęciach, z nauką jego zgodne, i które mogą wpływać na postęp wyobrażeń społeczeńskich tak tych spółziomków, co tu w pośród nas dla braku znajomości języka, nie są w stanie czerpać z umysłowych skarbów oświeconego zachodu, jak również i tych, których podobało się przeznaczeniu w ojczyźnie zatrzymać.

Do rzędu tego rodzaju publikacji, które zasługują na wsparcie, jeżeli nie ze strony Tow.a jako Tow.a, to przynajmniéj ze strony pojedyńczych jego członków, należy bez wątpienia ogłoszony już w połowie przekład Kursu Historyi Franc. od 1789 do 1830 przez ob. Lapommeraye. Przedsięwzięcie to z godną demokratów prowadzone wytrwałością, tém było pożądańszém, że właśnie w tym drugim przeciągu czasu nie mogło się Tow.o zdobyć, dla zbiegu nieprzyjaznych sobie okoliczności na wydawanie własnego dziennika.

Lekcje Laponerego tłumaczone przez członka, wydawane i utrzymywane

po nazwie

po największej części przez Członków, można niemal powiedzieć, zastępowały działanie Tow^a na zewnątrz, i do połowy doprowadzone ich wydanie, uważane jest powszechnie za dzieło Tow^a, ile że w r 1833 staraniem całej Sekcji Bourges, na ówczas żarliwej, zaczęło wychodzić; słuszna więc, aby przez członków było dokonanem.

Ob: Laponneraye, mużeń tej szkoły polityczno-socjalnej, która lepszą przyszłość Europejskim społeczeństwom gotuje, pisał dla ludu z pośród którego wyszedł, i praca jego przyswojona Polskiemu językowi, może stać prawdziwemi lekcyjami tak tu dla wielu spółwychodźców, jako też dla braci uwięzionych w kraju, dokąd się w części przeciska. Obznajmiając ona czytelników z największemi w nowoczesnych dziejach wypadkami, stawiając im przed oczy obraz nieskończonej jeszcze od lat przeszło 40. walki Ludu z jego nieprzyjaciołmi, wydwicza zbrodnie tych ostatnich, wpaja w umysły dla nich nienawiść, a co najważniejsza, zaszczepia wyobrażenia Demokratyczne równości i braterskości - wyobrażenia, które kiedyś służyć mają za lewar polityczny do dźwignienia Polski.

Lecz któż z nas nie widzi korzyści z dokończenia tego dzieła, bez względu na to, coby surowa krytyka mogła upatrzyć niedokładnego bądź w przekładzie, bądź w samym oryginale. Korzyść widoczna; a jednak niemoże się zebrać od trzech miesięcy potrzebna liczba 250 prenumeratorów, co większa wielu z ubytych nie uiszczasią ze zaległości tak, że wydawcy zagrożeni są przez drukarza sądownie na nich poszukiwaniem blisko 400 fr: długu, a następnie utratą miesięcznego żołdu. W takim stanie rzeczy Sekcja Centr: oceniając posługi wydawców dla zasad Tow^a, poczytuje sobie za obowiązek odezwać się do nie uiszczających się Członków prenumeratorów, aby przez miłość zasad demokratycznych z odesłaniem ciążącej na nich zaległości pospieszyli, w ogóle zaś wszystkich Członków do prenumeraty zachęca.

Pierwszy skutku naszej odezwy zamieszczamy tu prospekt przez Obb: Piotra Krzyżanowskiego i Jana Wilczyńskiego, w ich sprawozdaniu z wydania dwóch tomów pod d. 10 Lutego r. b. ogłoszony, który daje poznać warunki dalszej prenumeraty, i zarazem przekonywa, iż cena dzieła, ile tylko można było, zniżoną została.

Prospekt.

1° Tom III. dzieła Obywatela Laponneraye wydany będzie w ciągu kwartału jednego.

2° Koszt tomu tego przez prenumeratę wynosi fr: cztery. z pocztą; w inny sposób franków sześć.

3° Prenumerata ma być złożona z góry całkowicie lub najmniej w połowie, w miarę czego druk przesyłany będzie miesięcznie, najmniej w liczbie siedmiu arkuszy.

4° Prenumerata i wszelkie reklamacje adressowane i przesyłane być mają franco: à Mr Krzyżanowski Pierre Rue des Ambannes chez M. Cassann à Agen Dept: / Lot et Garonne: /

III. Dalszy ciąg listy członków przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Po dniu 25 Kwietnia r. b. wpisani zostali do listy członków Tow.r Dem.r Polskiego jak następuje.

Numer bieżący	Imię Nazwisko	Sekcja przyjmująca	Data deklaracji przystąpienia	miejsce pobytu Członka.
235.	Michałowski Alexy	Londyn	24. Marca 1835 r.	Londyn.
236.	Wermiński Wincenty.	dto.	13. Kwietnia do	do
237.	Jezierski Jan Kazimierz.	Montpellier.	2. Maja do	Montpellier
238.	Zgórski Adolf.	dto.	11. Kwietnia do	do
239.	Raciborski Jan.	Rhodez.	3 Maja do	Rhodez / aveyron
240.	Adamowicz Franciszek	Cerilly.	10 Kwietnia do	Herisson / allier
241.	Trzeciak Józef	dto.	dto.	Varennes. / do /
242.	Jabłoński Alexander Józef	Sek. Centralna	15. do	Poitiers.
243.	Januszewski Wincenty	Mayek	26. do	Mayek
244.	Sulgostowski Józef.	Clermont ferrand.	3. do	Clermont ferrand
245.	Sulistrowski Alexander.	dto.	25. do	do
246.	Owsiański Antoni.	Laval	23. Marca do	
247.	Prokopczyk Józef.	dto	23. do	
248	Moroz Grzegorz	Nevers.	20. Kwietnia do	
249.	Bilkiewicz Michał.	Honfleur.	5 Maja. do	
250.	Gwiazdowski Adam.	Portsmouth	5. Marca do	
251.	Łyszkowski Jacenty.	do.	do.	
252.	Jurga Kazimierz.	do.	do.	
253.	Zawadzki Franciszek	do.	do.	
254.	Herubin Jakób.	do.	do.	
255.	Horycki Józef.	do	do	
256.	Kołodziejczyk Franciszek	do	do	
257.	Malinowski Wojciech	do	do	
258	Zaręba Maciej.	do	do	
259.	Krzewicki Paweł.	do	do	
260	Lisiakowski Ambroży	do	do	
261.	Michniewicz Onufry.	do	do	
262.	Suzienka Jakób.	do	do	
263.	Sobolewski Andrzej.	do	do	
264	Matuszewski Wawrzyniec	do	do	
265.	Grzyb Szymon	do	do	

Numer bieżący	Imie i Nazwisko.	Sekcja Przyjmująca	Data Deklaracji przystąpienia	Miejsce pobytu Członka.
266.	Kacionas Walenty.	Portsmouth	5. Marca 1835.	Portsmouth.
267.	Swidziński Jan.	do	do	do
268.	Jaworski Antoni.	do	do	do
269.	Wolski Tomasz.	do	do	do
270.	Kalucki Kaspor.	do	do	do
271.	Dębowski Józef.	do	do	do
272.	Danielewicz Józef.	do	do	do
273.	Jankowski Karol.	do	25 Lutego do	do
274.	Jurecki Stanisław.	do	do	do
275.	Wąsowski Kazimierz.	do	do	do
276.	Kącewicz Kazimierz	do	do	do
277.	Strygio Ignacy.	do	do	do
278.	Karczmarek Franciszek	do	do	do
279.	Kosiń Franciszek.	do	do	do
280.	Luczak Józef.	do	do	do
281.	Adamkiewicz Tadeusz	do	23 Marca do do	do
282.	Kanciewicz Dominik	do	do	do
283.	Tekliński Franciszek.	do	do	do
284.	Tuszyński Wincenty	do	do	do
285.	Kuzga Michał.	do	do	do
286.	Michalski Jan.	do	do	do
287.	Siemionowicz Karol.	do	30. Kwietnia do	do
288.	Cimoszek Andrzej	do	do	do
289.	Arnowski Łukasz.	do	do	do
290.	Stępniak Ignacy.	do	do	do
291.	Piątkowski Woyciech.	do	do	do
292.	Żyliński Mikołaj	do	do	do
293.	Kaszko Józef.	do	do	do
294.	Matuszewski Józef.	do	do	do
295.	Kowalik Franciszek.	do	do	do
296.	Budzewicz Marcin.	do	do	do
297.	Tomaszewski Szczepan.	do	do	do
298.	Kasprzecki Kazimierz.	do	do	do
299.	Czarnecki Jan.	do	do	do
300.	Jezierski Seweryn.	do	5. Kwietnia do	do

Numer bieżący	Imie i Nazwisko	Sekcja przyjmująca	Data Deklaracji przystąpienia.	Miejsce pobytu exTonka
301.	Jędruszak Franciszek	Portsmouth	5go Kwietnia 1835.	Portsmouth
302.	Szarzyński Jakób.	do	do	do
303.	Lewiński Jan.	do	do	do
304.	Zoltowski Józef.	do	do	do
305.	Wilczak Wincenty.	do	do	do
306.	Arendarczyk Michał.	do	do	do
307.	Piotrowski Antoni.	do	do	do
308.	Stępień Ludwik.	do	do	do
309.	Raczek Kacper.	do	do	do
310.	Sakewicz Wincenty.	do	do	do
311.	Chromiński Jan.	do	do	do
312.	Kowaleczuk Jan.	do	do	do
313.	Hardziejowski Józef.	do	do	do
314.	Krozek Szymon.	do	do	do
315.	Borzencki Marcin	do	do	do
316.	Maykowski Józef	do	do	do
317.	Lazorek Jan.	do	do	do
318.	Rożański Józef.	do	do	do
319.	Wypysiak Andrzej.	do	do	do
320.	Pielka Gabryel.	do	do	do
321.	Wiśniewski Mikołaj	do	9go Kwietnia do	do
322.	Dąbrowski Wincenty	do	do	do
323.	Przybylski Cyryan.	do	24. Kwietnia do	do
324.	Marcinkowski Wojciech	Sek: Central.	12 Maja do	Nogent le Rotrou [illegible]
325.	Rohoziński Michał.	Dep/Landes	5go Maja do	Dep.
326.	Zahorski Wincenty	do	do	do
327.	Wojcikowski Roch.	aurillac.	22 Marca do	aurillac/Cantal

Jaworski Piotr z Honfleur umarł w dniu 20 Kwietnia r.b.

Wykaz Sekcji dotrzymujących na odzież dla Braci w Portsmouth które, w ogólnym Sekcji Centralnej wykazie w oświetlonem pod № 342 pominionemi zostały.

Numer porządkowy.	Departa.	Miasto.	Ilość Członk.	Numer expedy.	Data expedy.	Fr.	Cent.	Uwagi
1.	Orne	Fleur	10.	324.	2 Lute	5.	25.	
2.	"	Techembray	1.	do	do	2.	"	odesłano do Kom. Fund
3.	Landes.	Mont de Marsan	2.	do	do	2.	"	Emig. d. 25 maia
4.	Sarth	La chartres.	"	do	do	"	50.	rb. № 392.
5.	Hte Vienne	Bellac.	1.	358.	4 Marc	1.	50.	
6.	Aliers	Cerilly	2.	427.	6 Kwi	2.	"	odesłano do Kom. fund
7.	Cantal	Maurilac	4.	440.	13 kwi	4.	"	Emig. d. 25 Kwie. rb. za № 455. –

Ostrzeżenie.

Teraz wzajemne wszystkie nasze życzenia dążą do tego, aby w stosownem do szczegółowych usposobień zajęciu, znaleźć pewności niezależnej przyszłości. Za jedna przyczyna powodnie znaczną liczbę Członków Towarzystwa do zmiany dotychczasowego pobytu. Sam zakład Poitiers dawniej niełiczny, dziś znaczną ilością przybywających zwiększony, iest widocznym tego przykładem. w tym stosunku Sekcija Centralna uważa za powinność uwiadomić Członków mogących mieć jeszcze zamiar przybycia w podobnym celu na mieszkanie do Poitiers. że miasto to nieprzedstawia nawet podobieństwa korzystnego umieszczenia się, dla braku fabryk, Handlu i wszelkich rękodzielni, tak iż zaledwie mała cząstka z blizko 100 polaków zamieszkałych, potrafiła wyszukać zatrudnienia, i to takiego rodzaju, jakie każde nawet najmniejsze miasto przedstawia. –

Sprostowanie w Liście z d. 11 Lutego. przyjętych do Tow. Członków na stronie 67. pod № 105 zamiast Runicki powinno być Kunicki. pod № 106 zamiast Czuchryta. powinno być Czuchryta. pod № 108. zamiast Buk powinno być Osuch.

Pozdrowienie i Braterstwo

z polecenia Sekcji Centralnej Tow. Dem. Polskiej

Członkowie wydz: Korespon:

Sekretarz Sekcji

A. Kolsdorf

/podpisy/ T. E. Piotrowski. Semiotowski.

Poitiers 13. Czerwca 1835 r.

Sekcija Centralna

№ 671.

C. D. P.

Do Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele

Usunięte już zostało waszą gorliwością wszystko, cokolwiek do tąd rozwinięciu się sił Pow. było na przeszkodzie. Stanęła w Waszej woli poczęta Ustawa. Niechaj to dzieło większości zapewniające ciągłe postępowa przyszłość, znajdzie u każdego należne mu poszanowanie, niechaj będzie prawidłem postępowania każdego w szczególności, a tém samém stanie się nierozerwaną spójnią wszystkich. Jeżeli zaś z dołączonego sprawozdania dostrzeżecie gdzie niegdzie wystąpiące drobne przeczenia, ódmienne szczegółowych rzeczy uważanie, bądźcie z nami przekonani, że te cząstkowe głosy przed uroczystością objawioną wolą większości umilkną i przeminą, bo niechcielibyśmy przypuszczać aby pochodziły z serc mniej czystemi jak większość ożywionych uczuciami, aby miały zapowiadać rozbrat naszej demokratycznej rodziny.

Nadchodzi teraz chwila działania. Ale chcąc skutecznie działać, chcąc do reszty podkopywać podpory dobrze już ochwianego gmachu tyranji, słowem zwalczyć wszystko przeciwne maiątkowi na odwiecznej sprawiedliwości zasadach nastąpić odrodzeniu Polski, potrzeba nam z naszej nauki nieodpartą oręż wyrobić. Wy też Obywatele! już uczuliście mocno tę potrzebę, stanowiąc jednozgodnie utworzenie organu piśmiennego. Nim jednak z tym orężem będziemy mogli do walki wystąpić, nim przez pismo naszą świętą wiarę nad Wartą i Wisłą za Bugiem i Niemnem opowiadać zaczniemy, pocieszajmy się że po tylu wycierpianych burzach i wyniszczym z tąd odpornym tylko względem nieprzyjaciół naszych stanie, wchodzimy wreszcie na drogę czynnego życia.

W krótce

W krótce nowa Centralizacja dopełni w manifeście ostatnich rysów wzasadnionych pojęć waszych, z waszej myśli i woli wyniąże siłę ruch i działalność co razem pokonywać przeciwne a podobne tworzyć i uspasabiać będzie. Wówczas już żaden zamach nierozdzielnie spojonych sił Tow^a, żadna myśl nie będzie śmiała marzyć rozstrojenia jego cnotliwych usiłowań: bo się razida musi pośród nich rozbić jak się rozbija słabe pomiędzy skałami echo.

A gdyby jeszcze i w ówczas musiało Towarzystwo wnijść na ścieżkę w nowe z przeciwnemi zwycięstwami zapasy, gdyby nieszczerzy Demokracji zwolennicy zamiast zaciągania się pod wywieszoną już od dawna chorągiew, mieli dość drobnej miłości własnej wywieszać osobne sztandary, niewątpicie Obywatele, aby Towarzystwo nie było wołanie jednym wstępnym bojem zwieść tych wszystkich wrogów, których siły niestanowi moralność celów lub środków. W tej nadziej wzywamy was do Apostolskiej wytrwałości. Bądź uzbrojeni zaprowadzając powoli w Emigracji jedność nałożsamości zasad opartą, a kraj przygotuiecie do przyjęcia reform społecznościkich jakich się światło tego wieku domaga.

Rapport

z odbytego wotowania we względzie organizacji Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Lista członków czynnych Tow^a z 20 Marca r.b. z której komplet jest obliczony i obliczony bydź winien, obejmuje 1.002 Członków wraz z Zm^a w końcu listy doliczonymi. Od tej summy odtrącić należy wszystkich niewłaściwie natiscie figurujących jako to: od dawna wykreślonych, lub w czasie rozbioru i wotowania na projekta organ: do wykreślenia podanych- dalej nieczynnych zupełnie którzy od kilku lub kilkanastu miesięcy żadnego udziału w czynnościach Tow^a niemieli oraz dwa razy w liście zapisanych i nareszcie nieistotników Tow^a. liczba wszystkich wymienionych dochodzi do 85: jak lista ich szczegółowa poniżej umieszczona ✻ przekonywa. Sprostowania te czynione są po największej części z ex.

✻ Niekommunikujący się, zapisani w liście członków czynnych z d. 20 marca.

1. Danielski michał w Bordeaux.-
2. Ladyżynski Jan niewiadomy z pobytu.
3. Biergiel Konstanty
4. Trębicki Józef — } w Bordeaux.-
5. Lubliner Ozjasz w Belgji
6. Babiański michał w Crespy
7. Stanisławski Prokop w Lyonie
8. 5^ciu Członk: z miłkan na liście mar: zapis:
13. Kownacki Szczepan } w Montauban.
14. Łazdzierski Karól }
15. Ostrowski Jan w Nismes.
16. Sieklucki Kleofas w Riphelieu.

17 Lapa.

z expedycji od Członków Tow^a nadesłanych przy przesłaniu wotów na organ wew:. W tem miejscu nadmienić należy, iż prócz tu wymienionych, iest wiele jeszcze członków, którzy w czynnościach Tow^a albo opóźniają się albo w gorszą kilka krotnie wezwani odpowiedzi nawet niedają – Niewątpliwa iest rzecz

17. Łopatyński Sewer. w Montolieu
18. Filipowicz Ignacy
19. Szymański Kap: } w Agen.
20. Wien Józef.
21. Stępowski Arseniusz w Havre d'Grau.

Niewotowali na projekt Org: Rozp: podług Rapportów Sekcji nadesłanych.

22. Borkowski Teodor. (w melle dla niezbędnych
23. Kucińiński Mateusz. ności w Zarządzie
24. Ogrodziński Jan z villeneuve będący
25. Łukomski Makary na wojaż we Francyi
26. Stępowski Józef. w Clermond ferand dla
27. Wiśniński Anastaz. niezbędnych w Zarządzie
28. Cieświcki Felix z Donfront chory w Marsylii
29. Dobrowolski Józef z Toulouse niezbędnych w Zarządzie

Członkowie 10 z Departam: Tarn wotów do Sekc: Castres nienadesłali i oprawdach nieuwiadomili.

30. Bielacki Alex. z Vimoutiers nieuwiad: z pobytu
41. Brzeski Antoni dla niemożności bywania na posiedzeniach p. Sek. melle usprawiedliwił.

Wykreśleni na własne żądanie.

42. Michaelis Zygmunt } w Montpelier
43. Witkowski Kajetan }
44. Jaraczewski Hier: w Bar le Duc.

Wykreśleni od dawna.

45. Kalicki Kons: w Mont de marsan d. 8 Bardz
46. Kwinta Adolf w Majnz r. z. d.
47. Kulesza Sylwester w Dax.
48. Kraśnicki Leon: d^o nalisci w Mont de Marsan
49. Lewartowski Jan d^o
50. Michałowski Felix w Montpelier 15 Sierp.

Podani do wykreślenia.

51. Szyrma Jan w Briquebec.
52. Tomaszewski Walen: w Mayenne
53. Gajewski Ludwik w Domfront.
54. Stępowski Józef } w Tuluzie.
55. Berkowicz Józef }
56. Różycki Józef w Angouleme
57. Bestkorn Jan w Cahors.
58. Subotowicz Wincent w Vire.
59. Pod sądem Tow^a zostający.
60. Grotowski Xanty } w Angouleme.
62. Wysocki Nikod. }

Wykreśleni przez Sekc: Centr:

62. Worcell Stanisław.
63. Gromkowski Alex:
64. Kowalski Leopold.
65. Wermiński Antoni.
66. Lenniewicz Tadeusz
67. Szroeder Hieronim.
68. Krzyński Jan.
69. Truszyński Ludwik
70. Szurszta Felix.
71. Święcki Karol.
72. Kumpixiewicz Konstanty

Zmarli.

73. Gorzechowski Teof. w Mont de marsan.
74. Wiślicki Bruno w Amiens.
75. Rossołowski Maryx na Syberyi

Po dwa razy w liście zapisani.

76. Rogiński Ferdyn: w Tonneins i agen należy do Sek: Tonneins.
77. Stępowski Józef w Agen i Tuluzie należy do Sek: Tuluzanej.
78. Nizulski Franc: w Laferte Bernard i le Mans należy do ostatn.
79. Brzeski Antoni w Niort i melle do 17 należy.

80 Razy.

że tu leży główna przyczyna opóźnienia działań Tow^a. Sex: Centr. będąc obej prawdzie mocno przekonana i chcąc zapobiedz dalszej przewłoce w dokończeniu dzieła Orga: oświadczyła wprawdzie w okólniku swoim z d. 18 Maja A:390: iż gotowa jest uważać się za upoważniona do zawieszenia w obowiązkach wszystkich tych członków którzyby nieprospieszyli do d. 29 Maja z przesłaniem wotów swoich tak na org: Wewn. jak i na członków do Centralizacji wyborowej. i lubo co się tycze tego oświadczenia ze strony Tow^a nie było oppozycji, dziś jednak zie: dzy Organizacija Wewnętrzna już iest doprowadzona do szczętu, zdzi ze nowe ustawy, uświęcone przez cały ogół Tow^a obowiązujące wszystkich jego członków bez wyjątku, przywołają do życia obumarłe, zasypiające lub zobojętniałe jego części — Dla tego na ten raz żadnych w tym względzie nieprzedsiębierze kroków, prócz wynazania Imienne członków, którzy w dokończeniu czynności niniejszej żadnego udziału nieimieli.

Wracając się do rozpoczętego przedmiotu, powtarzamy, iż Lista członków czynnych Tow^a obejmuie 1.002. Członków. odtąciwszy zatem od summy tej 85. członków będących w kategorijach powyżej wymienionych. pozostaje 917. których 3/4 jest 688. liczba koniecznie potrzebna do wotowania na projekt org: i członków do Centralizacji wyborowej, jak również na wnioski z nim współczesne łącznie do decyzji Tow^a przedstawione. Większość zatem z liczby tej oświadczaiąca się za lub przeciw projektowi, stanowi oprzyjęciu lub odrzuceniu projektu — większość ta jest 345. czyli wyraźniej, że na każdy przedmiot w całej tej operacji organizacijnej, tow^a decyzji wymagaiącej, wotuiących za jego przyjęciem najmniej powinno bydź 345 głosów aby projekt lub wniosek w obowiązuiący przepis zamieniony został. Warunek ten stosuie się również do członków do Centralizacji wyborowej powołanych.

Do dzień dzisiejszy wotuiących na projekt org: wew: i dwa łączne z nią postanowienia jest 766 Członków. z tych za bezwarunkowem przyjęciem projektu podług ostatniej redakcji Sex: Centr. oświadczyło się 340 człow: Wotuiących zaś na różne redakcije lub nowe propozycije 88 jest 361. w tej ostatniej kategorij iest 37 członków z Portsmouth zapisanych na liście czynnych z 20 marca, których wota mieszczą się w liczbie 103 pod linią zamieszczonej. i na koniec 9 z mortain — 7 z Louancé i 12 z Vire w ogóle 28. oświadczyło się za odrzuceniem całego projektu, powody skłaniaiące ich do tego kroku poniżej przedstawiemy. —

Dla

80.	Raszyński Jerzy pod dwoma nazwiskami drugie Rauzukajtis właściwe		nigdy niebył członkiem Tow^a zapisany na liście Sex. Domfront.
81.	Stępniewicz Fabjan w Londy: i Jersej	84.	Karwowski Adam w Rhodez. mianowany Sex
82.	Barski Leon w Paryżu i Troyes.	85.	Wesołowski w Troyes przybrane nazwisko pod właściwem nazwaniem
	Niecztonkowie Tow^a.		zapisany iest na liście Sex Londyns:
83.	Giełżyński Leopold sam urnad ze		

Dla oszczędzenia kosztów tow^u i przyspieszenia rapportu niniejszego w tabellach wotów na projekta Org: Wew: te tylko §§ umieszczone zostały, na które wota są podzielone-wszystkie inne jednomyślnie przyjęte są wypuszczonemi-Propozycije zaś niektórych Sekcji lub pojedyncaych członków pominięte, żądnych wotów za sobą nieściągnęły.-

Objaśnienia te ogólne Sek: Centr^a uważała za niezbędne Tow^u udzielić, aby usunąć wątpliwości jakie w razie przeciwnym nastręczyć by się mogły-

1° Co do wotów na uwagi ogólne z napisem zmiany fundamentalne organizacji Tow^u Dem^o Polskiego.- Tabella I^sza

W tabelli napisem powyższym opatrzonej, umieszczone są wota tych tylko Sek: lub członków, którzy na zmiany proponowane oznaczone N^mi od 1° aż do 9° włącznie wotowali. Zbyteczną byłoby rzeczą wykazywać numerycznie przewyżkę części nieprzyjmującej proponowanych artykułów naczelnych lub też zmian fundamentalnych w Org: Wew: kiedy tabella sama dostatecznie to wykazuje. Dość będzie wspomnieć, iż ze wszystkich za p. przywróceniem Art. 43 d. p. p: zawsze tylko oblizając z listy z 20 marca: najwięcej oświadczyło się członków 91. Propozycije zatem tak nazwanych zmian fundamentalnych Organizacji przez bardzo znaczną większość Tow^u są odrzucone.

2° Co do wotów szczegółowych na projekt organ: wew: Tow^u Tabella III^cia

Paragrafy nieobjęte Tabellą niniejszą: jak już wyżej powiedziano: jednomyślnością wszystkich wotujących przyjętemi zostały — inne umieszczone do których summ otrzymanych wotów każdego w szczególności doliczając 340 za bezwarunkowem przyjęciem całego projektu wotujących, nieliczając 37 z Portsmouth ani do liczby wotujących ani ich wota potrącając za odrzuceniem kilku §§ położone: przez co stan rzeczy tymnajmniej zmieniony bydź niemógł: zyskały większość następującą:

§1.	Przyjęty	większością	686.	podług	projektu.
§4.	d^o	d^o	690	podług	ostatniej redakcji Sekcji Centr^a
§7.	d^o	d^o	686	—	d^o —
§8.	d^o	d^o	680	—	d^o —
§13	d^o	d^o	691.	podług	projektu.
§14.	d^o	d^o	678	d^o	—
§17.	d^o	d^o	694.	d^o	
§22.	d^o	d^o	683.	d^o	
§23.	d^o	d^o	697.	d^o	

Za dodatkiem do §23 podług propozycji Sek Tuluzy oświadczyło się 19^u

§ 26:

§ 26. Przyjęty większością – 700 Podług projektu.
§ 26: przeciw Biografji oświadczyło się w ogóle 54 członków.
§ 27. Przyjęty większością 696. podług projektu.
§ 33. do do 693. do do
§ 34. do do 697. do do
§ 35 przyjęty jednomyślnością 700 podług projektu i ostatniej prop: Silentrab.
§§. 43 - 44. i 45. większością 690. podług projektu –
§ 46. przyjęty większością 693 do
§ 47 do do 685. podług ostatniej Redakcji Sek: Centr.
§ 54 do do 690. podług projektu
§ 57 do do 692. do do
§ 59. do do 695. do do
§ 70. do do 694. do do
§ 72 do do 638. do do
§ 85. do do 656. do do
§ 86. do do 561. podług ostatniej redakcji Sekcertt.
§ 90. do do 669. podług projektu.

Projekt zatém organizacji wewnętrznej przyjęty iest podług ostatniej Redakcji Sekcji Centralnej.

Uwagi prócz §§. w tabelli niniejszej zamieszczonych. kilku członków wotowało jeszcze na inne, które wypuszczonemi z niej zostały, z powodu tego, że wota tylko pojedyncze ściągnęły – inni jeszcze żądają wypuszczenia lub dodania kilku wyrazów do §§. – Aby uniknąć Reklamacji, Sek: Centr. osądziła za potrzebne żądanie wszystkich podać do wiadomości Towarzystwa. i tak: 1 członek z Tuluzy odrzuca §§ 11 i 12. a 2ch § 25. – 1. z Arrandes odrzuca § dodatkowy do Tyt: II Roz. 2. 1= wotował na propozycją 11 członków z Jersey pod A: 8 § 82. – 1= z St Sauver Le vicomte na str. 5. § 72. – 9= z Amiens wotowało na 1= część § 8 projektu i na 2= część tego §. redakcji Sek: Centr. pod A: 9 umieszczonej. 8= Członków z Villedieu wyrzucają część drugą § 85. – 1. z Laval z §75. chce mieć wyrzucone wyrazy „wraz z opinją" – 1. z Tuluzy odrzuca § 55. – 2ch z Brigueuc żąda wypuszczenia z § 58 wyrazów „oprócz wiadomości z kraju". 2ch z Lacaze żąda dodatku do § 86. A 40. w wyrazach „jeżeliby wypnieślenie nastąpiło za czyn hańbiący" 1: z Toulouse żąda wypuszczenia wyrażenia z § 26. pod lit: h. „każdemu jej wezwaniu w oznaczonym czasie" 1: z Tuluzy żąda wyrzucenia wyrazów z § 26. pod A 1. Stan przedrewolucyjny – 2ch z Sek: Paryzkiej koniecznie chcą mieć wyrzuconemi wyrazy z § 75. „z opinią swoją" – nakoniec 5ciu z Castres niewotowało na § 46. powody ich poniżej w całości są umieszczone.

3cie Co do dwóch postanowień w przedmiocie Centralizacji i Składek Tabella. 4ta.

Stała liczba członków wotujących za zmianami w dwóch tych przedmiotach.

jak tabella pod A 3: pojaśnia, nie wymaga ze strony Centr[d] żadnych objaśnień- pozostaje wspomnieć jedynie iż dwa te postanowienia znaczną bardzo większością wotujących przyjętemi zostały.

4to Uwagi nad głosowaniem na członków do Centralizacji wyborowej- Tabella 5ta.

Powiedzieliśmy już wyżej nieco że komplet obliczony jest z listy z 20 Marca i że członek wybrany do Centr[d] powinien mieć za sobą najmniej połowę głosów więcej jednym z 688: czyli 345:- Wotujących w ogóle na członków do Centr[d] jest 784 (patrz tabellę litt a oznaczoną) odtrąciwszy od 784: 37 z Portsmouth do liczby wotujących policzonych, których wota mieszczą się w liczbie 125 pod summą zapisane osobno dla nieprzedziałności głosów pozostaje 747 ponieważ zaś Tow[e] na 9: Kandydatów wotować było obowiązanej, zatem wotów w ogóle powinno być 9 razy 747: czyli 6723.- W trzech tabellach pod litt a, b i c jest 6612- Otrzymali jeszcze głosy nieuzbonko: Tow[e]:

Piotrowski Dyonizy - „ — „ - 1.
Zaleski Konstanty - „ — „ - 3.

Zawieszeni.

Niewęgłowski ph. - „ — „ - 6.
Worcell Stanisław - „ — „ - 25.
Różycki Józef z angoulême 1. - w ogóle - „ — „ — „ — „ 6.648.

za mało nadesłali wotów:

2[ch] Członków z Montmarault wotowało tylko na 5: Kandydatów - 8.-
2[ch] „ z Sables - „ na 7 „ 4.
3[ch] „ z Lisieux - „ na 7. „ 6.
10[ciu] „ z Airvault - „ na 4. „ 50.
1. „ z St Calais. „ na 8. „ 1.
3[ch] „ z Tulwzy „ na 8. „ 3.
1. „ z „ „ na 7. „ 2.
1. „ z Sekcji Paryzkiej „ na 8. „ 1.
z Sekcji Calaise brakuje wotów — „ — „ — „ — 4.
z „ Batignolles - „ - „ — „ — „ — „ 1.
z „ Londyńskiej - „ — „ — „ — „ 11.
6.739.

Potrącić należy nadto nadesłane

z Sekcji Mariaé 5[ciu] członków wotowało na 12 Kandy 15.-
z Sekcji Flexa za nadto nadesłane wotum - „ — „ 1. potrąć 16.
zgodne z obr: 6723.

Kandydaci na członków do Centr[d] zamieszczeni są w tabellach kolejno, podług większości otrzymanych głosów- Wybrani są na członków do Centralizacji wyborowej 1[o] Cyprysiński Wincenty Franc: 673 głosami. 2[o] Janowski

Janowski Jan Repo: 569: 3ci Molsdorf Alex: 478. 4ty Różycki Karol 475. 5ty Malinowski Tomasz 447- 6ty Heltman Wiktor 373. 7my Chmielewski Robert 359.-

Z siedmiu wymienionych powyżej członków do Centralizacji wybranych trzech zamieszkuje Lotticrs - Pozostałych zaś 4ch Sek: Centr. niezwłocznie zawiadomić, każdego w szczególności, po otrzymaniu ilości dostatecznej głosów prawem wymagającej, że zaszczyceni zaufaniem Tow., powołani są do zajęcia miejsca w naszelnej jego Instytucji, z wezwaniem spiesznego przybycia do Lotticrs jako na miejsce przez Tow. na pobyt dla Centralizacji wyznaczone. - Lecz z boleścią przychodzi nam donieść Tow. że jeden z wybranych niepozyjął członkowstwa w Centralizacji, a tym jest Obyw: Różycki Karol - Zostawiając Tow. ocenienie słuszności powodów przez niego przytoczonych, zamieszczamy przy końcu niniejszego urzędownika dosłownie tłómaczenie się Tego. -

Po zrzeczeniu się członkowstwa w Centralizacji wyborowej pr Ob: Różyckiego Karo: pozostaje 6cio tylko członków wybranych: na 3ch zatém niedostających do liczby 9cio prawem oznaczonej, musi nastąpić powtórne wotowanie. Trzymając się raz przyjętego prawidła, aby się wotowanie jednocześnie wszędzie odbyło, i rezultat jego wszelkiej mógł być otrzymanym, termin w tém względzie na dzień poniżej wymieniony naznaczamy. - Przytem mamy sobie za obowiązek zwrócić uwagę Tow. że ile możności należy unikać rozpraszania wotów aby tym sposobem uzupełnić przepisany skład z 9cio członków i nienarazić się jeszcze na trzecie wotowanie. -

5te do Wniosków oznaczonych Litt B. C. w zbiorze ogólnym uwag nad projektem org: wewn.

ad B. Wniosek ten dwóch Sekcji aby wynadgrodzić koszta podróży członkom do Centralizacji powołanym i obowiązanym przenieść się na miejsce oznaczone przez wszystkich wotujących prawie jednomyślnością został przyjęty bo z całego ogółu Tow. jest nam tylko 21. przeciwnych. Niektórzy z przyjmujących wniosek w uwagach nad nim żądają aby na liście wyznaczyć posos 5. inni pos. 10. lub największa część oświadczyła się bez względnie za projektem - Dla tego Sek: Centr. uważając się za upoważnioną do wynagrodzenia kosztów podróży z funduszów Tow. członkom do Centr. wybranym; zapewnia przytem wszystkich którzy się warunkowo za wnioskiem oświadczyli, iż jak w każdym tak również i w tym razie oszczędność konieczną zachowa i w swoim czasie z poczynionych wydatków w tym względzie rachunek Towarzystwu przedstawi.

Drugi wniosek Sek: Chateaugontier litt B objęty aby członkom Sek: Centr. pobierającym 45 fr. dodatek z 15 fr. miesięcznie z funduszów Tow. był wyznaczony przez małą tylko liczbę członków był opiniowany, bo w ogóle przez

237 Członków. Z tego powodu Sek: Centr. wymieniając miejsca z rząd już wota otrzymała, wzywa wszystkie Sekcyje i pojedynczych Członków nieznajdujących się w tym wykazie do objawienia woli swojej; bo niewidzi słuszności aby wniosek podobny mógł bydź pominiętym i bez decyzyji Tow.a pozostał - nadesłali zdania swoje: z Alençon, Auxerre, Mont-de-marsan, Melle, Laigle, Laval, St.t Calais, Tiers, Clermont, Oise, Rouen, Briquebec, Villeneuve, Caen, Bayeux, Metz Clermont-Ferand, Castres, Sek: Paryzka niekompletne, Cosne, Niort - Bangé, Loudun i Châteaugontier.

Ad C. Co do miejsca pobytu dla przyszłej Centralizacji Rezultat z odbytego wotowania okazuje (patrz tabella VI.a) że nie tedwo jednomyślnością wyznaczone zostało Poitiers, na miejsce pobytu nowej Centr.i, bo z 325 wotujących którzy w tym przedmiocie zdanie swoje objawili 6/12.tu dało swoje głosy za Poitiers - pozostałe 53 wota rozłożone są na różne Sekcyje - Tak wiec Sek: Centr: Tow.a Dem.a Polz.e woli ogółu pozostanie w Poitiers przez 6 miesięcy od daty swojej instalacji. -

Zakonnie pozostaje nam jeszcze zdać sprawę z wotowania na Sek: Przedstawiającą rezultat z zebranych wotów okazał iż wszystkich wotujących na tę Instytucyję jest 353. Wota zaś tak są rozproszone że największej liczącą za sobą głosów Sek: Caen otrzymała ich tylko 111. - W takim stanie rzeczy, niepodobnem zdaje się Centr.i aby powtórzone wota osiągnęły pożądany skutek tajest; żeby która kolwiek z Sekcyji otrzymała ilość potrzebną głosów prawem zasadniczem wymaganych. - Zdaniem jej jest przeto że wotowanie na Sek: Przedstawiającą na nowo rozpoczną się powinno i nieprzewidując co się tyczy tego punktu opozycyji ze strony Tow.a Sek: Centr: wzywa wszystkich Członków do objawienia zdania swego której Sekcyji powierzają czynności do Sek: Przedst: przywiązane. -

Zebrawszy w jedną całość wszystkie decyzje kategorycznie w rapporcie powyższym rozłożone wypada:

1.mo Że Projekt Organizacji wewnętrznej Towarzystwa i dwa tąsane z nią postanowienia przyjęte są podług ostatniej redakcyji Sekcyji Centr.mej.

2.do Członków do Centralizacji wybranych jest 6.ciu po zrzeczeniu się członkowstwa przez obu: Różyckiego. -

3.cio Zwrót kosztów podróży członkom wybranym do składu Centralizacji obowiązanym przeniesiśią na oznaczone miejsce pobytu, jest przyznany. -

4.te Miejsce wyznaczone na pobyt dla nowej Centralizacji jest Poitiers.

Przedmioty zaś do załatwienia pozostałe są:

1.mo Wybory zupełnie nowe na trzech Członków Centralizacji -

2.do Zadecydowanie wniosku za lub przeciw względem dodatku do pensyji Członkom do Centralizacji wybranym. -

3.cio Wyżna.

3 tio Wyznaczenie Sekcji która ma sprawować obowiązki Sekcji Przedstaw:
Wszystkie te przedmioty jednocześnie zadecydowane bydź powinny i na dzień 5go Lipca do Centralizacji odesłane.

Sekcyje nieszukią teraz pominąć żadnego z tych trzech przedmiotów decyzji Towarzystwa wymagających. - W przeciwnym bowiem razie czynności podobne więcej wewnętrzne i administracyjne, niepotrzebnieby zabierały czas nowej Centralizacji ważniejszemi, więcej celowi stowarzyszenia odpowiadającemi przedmiotami, zająć się obowiązanej.

Widzi jeszcze Sekcyja Centralna potrzebę w końcu oświadczyć, że przed instalowaniem Centralizacji wyborowej, będzie się starała załatwić czynności których załatwienie wstrzymanem zostało, przyprowadzaniem do skutku Organizacji, i że tym przedmiotom poświęcony zostanie w czasie następny okólnik.

Kopia Odpowiedzi Ob: Różyckiego Prezesa z d. 31 Maja 1835 r.

Do Sekcyji Centralnej adresowanej.

Expedycyją waszą z d. 25 Maja powołujecie mnie, abym stosownie do zebranych wotów, przybył do Poitiers i zajął miejsce między osobami mającemi składać wyborową Centr. Nie mogąc skutecznie odpowiedzieć temu wezwaniu, załączam tu moje objaśnienie.

Wiem że wola większości Tow. Dem. Pol. jest prawem obowiązującem każdego członka. Przekonany jestem, że prawo, stanowione wolą Ogółu, składa ustawę najgodniejszą czci wszelka. Lecz niezaprzeczycie Obywatele, iż mogą się zdarzyć okoliczności, które w ocenie tego Świętego prawa zasługują na wzgląd wyjątkowy.

Tow. filantropijczno-propagacyjne, jak nasze, chcąc nabyć rzeczywistego szacunku, powinno posiadać wzorowe wewnętrzne cnoty; i w ten czas tylko niezawiedzie swojego powołania. Aby odpowiedzieć pierwszemu warunkowi, starać się będzie obejmować członków przynoszących poprzedzającem postępowaniem rękojmię dalszego ich życia, a przynajmniej takich, którzy po za granicami Tow. niezostawili albo nieściągnęli ciążących zarzutów. -

Co do mnie, w początku jestem naszego Stowarzyszenia, w Bowrges, wierny dawnemu prawidłu mojego życia, wyzwany zbiegiem otaczających mnie okoliczności, w obu znaczniejszej części Zakładu, dałem słowo honoru że nie żądam i nieprzyjmę żadnego urzędu p. cały czas trwania naszego stanu Emigracyjnego. Dziś, zaszczycony zaufaniem większości, powołany do usługi publicznej, mogę, bez szkody Tow. bez własnego poniżenia, zasiedzieć w liście ludzi składających jego organ? Napróżno miesiąc bydź tłumaczonem że w wyborowej Centralizacji niema urzędu: że tam będą słudzy ludu. Napróżno, alborowiem, sługa ludu, zaszczycony jego Mandatem, postawiony jest na miejscu piękniejszem, wyższem, jak ma każdy inny urzędnik, i z rzeczy, jak tamten, sługa, jak tamten, staje się urzędnikiem: wykonywaczem woli swego pana.

Ponieważ zaś Tow. nie całe jest objaśnione o mojem położeniu, o niemożności przyjęcia wskazanego mi miejsca, wzywam przeto Sen. Centr. aby raczyła przedstawić mu moje tłumaczenie. Nietracę ja nadziei że Tow. Dem. Polskie, trzeźwe o ogólny dla siebie szacunek wejdzie w słuszność przedstawionych powodów, i niewzkaże swego członka na poniżenie u obcych, na walkę z jego własnem przekonaniem. - Pozdrowienie i Braterstwo (podpis:) Karol Różycki -

Tabellar.

Wykaz szczegółowy głosów na zmiany fundamentalne Organizacyi wew: T. D. P. –

Tabella II^{ga}.

N	Miasto lub wieś	Departament	Ilość członków-wotujących	Artykuły Nawrockie 1. Bagnol	Artykuły Nawrockie 2. Tis-les.	Artykuły Nawrockie 1. Jeden członek	Artykuły Nawrockie 2. z Sekc. Batignol.	Artykuł V pismo	Artykuł V Sekc. Paryzka	Zamiana posiedz. Batignolles. a	Zamiana posiedz. Amiens. b	Nowe. c	Odnośnie do §. 22. – Batignolles. a	Odnośnie do §. 22. – Villedieu b	Odnośnie do §. 22. – Troyes. c	Odnośnie do §. 22. – Jersey d	Władza nadzwyczajna Centralizacyi: a b Za odrzuceniem §§ 43, 44 i 45. nowego projektu.	Władza nadzwyczajna Centralizacyi: c 11 z Jersey..	Władza nadzwyczajna Centralizacyi: d 1 z Troyes..	Władza nadzwyczajna Centralizacyi: e 9 z Vire	Pojedynki a Monfleure	Pojedynki b Vire	Pojedynki c Tonneins	Sądownictwo Batignolles. d	Sądownictwo Sekc. Paryzka e	§43. za utrzymaniem
				75.	75.	77.	77.	78.	80.	82.	83.	3.	85.	85.	85.	86.	90.	90.	90.	91.	93.	93.	93.	92.	94.	96.
1.	Alençon	Orne	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.
2.	Chateau du Loir	Sarthe	11.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	11.
3.	Pont l'Eveque	Calvados	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
4.	Vire	Calvados	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.
5.	Mont-de-Marsan	Landes	17.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.
6.	Fontainebleau	Seine et Marne	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
7.	Laval. –	Mayenne	26.	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
8.	Loudun	Vienne	12.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
9.	Flers i Condée	Orne	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10.	Dax.	Landes	11.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
11.	Clermont	Oise	10.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
12.	Honfleure	Calvados	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
13.	Agen	Lot et Garon.	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
14.	Briquebec	Manche	7.	5.	3.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	9.
15.	Cajarc	Lot. –	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
16.	Caen	Calvados.	14.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	7.
17.	Clermont Ferand	Puy de Dome	8.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	6.
18.	Villedieu	Manche	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19.	St. Sauveur	Manche	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	7.
20.	Domfront	Orne	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
21.	Amiens	Somme	9.	"	"	"	"	"	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
22.	St. Helier j. Jersey	Anglia	5.	"	"	3.	3.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.
23.	Castres	Tarn	17.	7.	7.	"	"	7.	"	"	"	5.	"	11.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	1.
24.	Maurs	Cantal	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	9.
25.	Montpellier	Herault	19.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
26.	Londyn	Anglia	16.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	16.	"	"	2.	8.	"	"	"	"	"	"
27.	Niort	2 Sevres	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
28.	Cosne	Nievre	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	4.	"	"	"	"	8.
29.	Angers	Maine et Loi	11.	2.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"
30.	Nogent s/ Seine	Aube	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	Wota członków objętych listą z 20 Marca		276	16.	10.	4.	4.	7.	2.	2.	11.	9.	2.	11.	7.	17.	4.	3.	12.	1.	4.	1.	"	"	"	91.
1.	Portsmouth	Anglia	103.	"	"	"	"	odrzucił	103.	"	"	"	"	odrzucił	"	103.	103.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
		Summa	379	16.	10.	4.	4.	7.	105.	2.	11.	9.	2.	11.	7.	120	107.	3.	12.	1.	4.	1.	"	"	"	91.

Przyjęli projekt Organizacyi Wew: bezwarunkowo podług ostatniej redakcyi Sekc. Centralnej. –

Tabella III^{ia}.

Numer porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący.	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Ogółem wotują
1.	Civray	Vienne	3.	16.	Honfleure	Calvados	10.	31.	Vimoutiers	Orne	5.	46.	Sables.	Vendée	2.	20.
2.	St. Jurien	Hte Vienne	2.	17.	Rouen	Seine inf.	4.	32.	Mortagne	Orne	2.	47.	Troyes	Aube	27.	35.
3.	La Forte Bern.	Sarthe	2.	18.	Jugueteau	Manche	1.	33.	Aurillac	Cantal	13.	48.	Angers	Maine L.	8.	24.
4.	Alençon	Orne	4.	19.	Cajarc	Lot	9.	34.	Cocon..	Mayenne	4.	49.	Arcis s/ Aube	Aube	3.	20.
5.	Tours	Indre et Loi	1.	20.	Boibec	Seine inf.	1.	35.	St. Sever	Landes	7.	50.	Lisieux	Calvad.	3.	12.
6.	Falaise	Calvados	10.	21.	Bar le Duc	Meuse	4.	36.	Chatellerault	Vienne	4.	51.	Sables	Vendée	1.	19.
7.	Saintes	Charente inf.	4.	22.	Bayeux	Calvad.	5.	37.	Lisieux p. Honfl.	Calvados	1.	52.	Carcasson	Aude	3.	13.
8.	Auxerre i Tonn.	Yonne	11.	23.	Sençay	Vienne	2.	38.	Avallon	Yonne	1.	53.	Sables	Vendée	2.	16.
9.	Pont l'Eveque	Calvados	2.	24.	Felletin	Creuse	1.	39.	St. Agnant	Charente inf.	3.	54.	Rodez	Aveyron	1.	7.
10.	Melle	2 Sevres	18.	25.	Puy l'eveque	Lot	9.	40.	Clervault	2 Sevres	10.	55.	Sens	Yonne	3.	40.
11.	L'aigle	Orne	2.	26.	Mayet	Sarthe	7.	41.	Jos Barbastel.	Lot et Gar.	5.	56.	Chataigneray	Vendée	1.	15.
12.	Fougé	Maine et Loi	6.	27.	Rodez	Aveyron	12.	42.	Montmarault	Allier	2.	57.	La Chatre	Indre	1.	21.
13.	Nevers	Nievre	7.	28.	Cerilly	Allier	3.	43.	Bellac	Hte Vienne	1.	58.	Issoudun	Indre –	1.	12.
14.	Fontenay	Vendée	6.	29.	Mauriac	Cantal	5.	44.	Cosne	Nievre	2.	59.	Mayet	Sarthe	1.	14.
15.	Flers	Orne	9.	30.	Sekc. Paryzka	Seine	17.	45.	St. Pourçain	Allier	3.	60.	Sekc. Centralna	poitiers.	43.	72.
	Listy z 20 Marca:	Summa	87.	"	Sourdon	Lot	90.	"	"	"	"	63.	"	"	100.	340
1.	Carcasson	Aude	6.	2.	"	"	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	12.
		Ogółem	93.	"	"	"	96.	"	"	"	"	63.	"	"	100.	352

3tio Wyznaczenie Sekcji która ma sprawować obowiązki Sekcji Przedstaw:
Wszystkie te przedmioty jednocześnie zadecydowane bydź powinny i na dzień
5ego Lipca do Centralizacji odesłane.

Sekcyjie nieczekają teraz pominąć żadnego z tych trzech przedmiotów decyzji Towarzystwa wymagających. - Przeciwnym bowiem razie czynności podobne więcej wewnętrzne i administracyjne, niepotrzebnieby zabierały czas nowej Centralizacji ważniejszemi, więcej celowi stowarzyszenia odpowiadającemi przedmiotami, zająć się obowiązanej.

Widzi jeszcze Sekcyja Centralna potrzebę w końcu oświadczyć, że przed instalowaniem Centralizacji wyborowej, będzie się starała załatwić czynności których załatwienie wstrzymanem zostało, przyprowadzaniem do skutku Organizacji, i że tym przedmiotom poświęcony zostanie w czasie następny okólnik.

Kopia Odpowiedzi Ob: Różyckiego Kanclerza z d. 31 Maja 1835 r.

Do Sekcji Centralnej adresowanej -

Expedycyją waszą z d. 25 Maja powołujecie mnie, abym stosownie do zebranych wotów, przybył do Poitiers i zajął miejsce między osobami mającemi składać wyborową Centr[ę]. Niemogąc skutecznie odpowiedzieć temu wezwaniu, załączam tu moje objaśnienie.

Wiem że wola większości Tow[a] Dem[ta] Pol[ta] jest prawem obowiązującem każdego członka. Przekonany jestem, że prawo, stanowione wolą Ogółu, składa ostatnią najgodniejszą czołowiska. Lecz niezaprzeczycie Obywatele, iż mogą się zdarzyć okoliczności, które w oczach tego świętego prawa zasługują na względ wyjątkowy.

Tow[o] filantropijno-propagacyjne, jak nasze, chcąc nabyć zewnętrznego szacunku, powinno posiadać wzorowe wewnętrzne cnoty; i w ten czas tylko niezawiedzie swojego powołania. Aby odpowiedzieć pierwszemu warunkowi, starać się będzie obejmować członków przynoszących poprzedzającem postępowaniem rękojmię dalszego ich życia, a przynajmniej takich, którzy po za granicami Tow[a] niezostawili albo nieściągnęli ciążących zarzutów. -

Co do mnie, w początku jeszcze naszego Sutactwa, w Bourges, wierny dawnemu prawidłu mojego życia, wyzwany zbiegiem otaczających mnie natenczas zdarzeń, w obec znaczniejszej części Zakładu, dałem słowo honoru że nic żądam i nieprzyjmę żadnego urzędu p. cały czas trwania naszego stanu Emigracyjnego. Dziś, zaszczycony zaufaniem większości, powołany do usługi publicznej, mogę, bez szkody Tow[a] bez własnego poniżenia, zasiedz w liczbie ludzi składających jego organ? Napróżno (mniej) bydź tłumaczonem że w wyborowej Centralizacji niema urzędu: że tam będą słudzy ludu. Napróżno, alborowiem, sługa ludu, zaszczycony jego mandatem, postawiony jest na miejscu piękniejszem, wyższem, jak ma każdy inny urzędnik, i z rzeczy, jak tamten, sługa, jak tamten, staje się urzędnikiem: wykonywaczem woli swego pana.

Ponieważ zaś Tow[o] nieczuje jest objaśnione o mojem położeniu, o niemożności przyjęcia wskazanego mi miejsca, wzywam przeto Tow[o] Centr[ę] aby raczyła przedstawić mu moje tłumaczenie. Nieczuję ja nadziei że Tow[o] Dem[ta] Polskie, troskliwe o ogólny dla siebie szacunek wejdzie w słuszność przedstawionych powodów, i niewoskaże swego członka na poniżenie u obcych, na walkę z jego własnem przekonaniem - Przywitanie i Braterstwo (podpis:) Karol Różycki -

Tabellal.

Wykaz szczegółowy wotów
na zmiany fundamentalne Organizacyi wew: F. D. P. –

Tabella II^za.

Sekcya lub cząstkowie wotujący	Ilość cząstkowie wotujących	Artykuły nawrotne 1. Bagnol	Artykuły nawrotne 2. Tes.	Artykuły nawrotne 1. Jedenastnicy	Artykuły nawrotne 2. z Sekt: Batignol:	pisarstwo	Artykuły V	Zamiana posiedz. Batignolles.	Zamiana posiedz. Amiens.	Zamiana posiedz. Nevers.	Wniosek do S. 22. – a Batignolles.	Wniosek do S. 22. – b Villedieu	Wniosek do S. 22. – c Troyes.	Wniosek do S. 22. – d Jersey	Władza nadzwyczajna Centralizacyi a b (za przyznaniem S.S. 43, 44, 45 Statutu Centralnego)	Władza nadzwyczajna Centralizacyi c 11. z Jersey	Władza nadzwyczajna Centralizacyi d 1 z Troyes	Władza nadzwyczajna Centralizacyi e 9 z Vire	Pojedynki a Honfleure	Pojedynki b Vire	Pojedynki c Tonneins	Sędziowie: Batignolles.	Sędziowie: Sekt: Paryzka	Razem: 843. za wstrzymaniu
N.	Miasto lub wieś	Departament		75.	75.	77.	77.	78.	80.	82.	83.	3.	85.	85.	85.	86.	90.	90.	90.	91.	93.	93.	93.	93.	94.	96.
1.	Alençon	Orne	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.
2.	Chateau du Loir	Sarthe	11.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	11.
3.	Pont l'Eveque	Calvados	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
4.	Vire	Calvados	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.
5.	Mont-de-Marsan	Landes	17.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	1.
6.	Fontainebleau	Seine et Marne	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
7.	Laval. –	Mayenne	26.	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
8.	Loudun	Vienne	12.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
9.	Flers i Condée	Orne	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
10.	Dax.	Landes	11.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
11.	Clermont	Oise	10.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
12.	Honfleure	Calvados	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
13.	Agen	Lot et Garon:	7	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6.
14.	Briquebec	Manche	7.	5.	3.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15.	Cajarc	Lot. –	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	9.
16.	Caen	Calvados	14.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.
17.	Clermont Ferand	Puy de Dome	8.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	7.
18.	Villedieu	Manche	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	6.
19.	St Sauveur	Manche	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
20.	Domfront	Orne	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	7.
21.	Amiens	Somme	9.	"	"	"	"	"	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
22.	St Heliers j. Jersey	Anglia	5.	"	"	3.	3.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
23.	Castres	Tarn	17.	7.	7.	"	"	7.	"	"	"	5.	"	11.	"	"	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	3.
24.	Maurs	Cantal	5.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.
25.	Montpellier	Herault	19.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	9.
26.	Londyn	Anglia	16.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	16	"	2.	8.	"	"	"	"	"	"	"
27.	Niort	2 Sevres	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
28.	Cosne	Nievre	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	Angers	Maine et Loi	11.	2.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	4.	"	"	"	"	"	8.
30.	Nogent s Seine	Aube	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Wota cząstkowie objętych		Listy z 20 Marca	276.	16.	10.	4.	4.	7.	2.	2.	11.	9.	2.	11.	7.	17.	4.	3.	12.	1.	4.	1.	"	"	"	91.
1.	Portsmouth	Anglia	103.	"	"	"	"	odrzuc:	103.	"	"	"	"	odrzuc:	"	103.	103.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
		Summa	379	16.	10.	4.	4.	7.	105.	2.	11.	9.	2.	11.	7.	120	107.	3.	12.	1.	4.	1.	"	"	"	91.

Przyjęty projekt Organizacyi Wew: bezwarunkowo podług ostatniej redakcyi Sekt: Centralnej. –

Tabella III^ta

Numer porządkowy	Sekcya lub cząstkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub cząstkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub cząstkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Numer porządkowy	Sekcya lub cząstkowie wotujący	Departament	Ilość wotujących	Ogółem wotuja
1.	Civray	Vienne	3.	16.	Honfleure	Calvados	10.	31.	Vernontiers	Orne	5.	46.	Sables.	Vendée	2.	20.
2.	St Junien	Hte Vienne	2.	17.	Rouen	Seine inf.	4.	32.	Montagne	Orne	2.	47.	Troyes	Aube	27.	35.
3.	La forte Bern:	Sarthe	2.	18.	Briquebec	Manche	1.	33.	Aurillac	Cantal	13.	48.	Angers	Maine L.	8.	24.
4.	Alencon	Orne	4.	19.	Cajarc	Lot	9.	34.	Cocon. –	Mayenne	4.	49.	Arcis s Aube	Aube	3.	20.
5.	Tours	Indre et Loi:	1.	20.	Bolbec	Seine inf.	1.	35.	St Sever	Landes	7.	50.	Lisieux	Calvad:	3.	12.
6.	Falaise	Calvados	10.	21.	Bar le Duc	Meuse	4.	36.	Chatellerault	Vienne	4.	51.	Sables	Vendée	1.	19.
7.	Saintes	Charente inf.	4.	22.	Bayeux	Calvad:	5.	37.	Lisieux p Honfl:	Calvados	1.	52.	Carcasson	Aude	3.	13.
8.	Auxerre i Tonn:	Yonne	11.	23.	Gençay	Vienne	2.	38.	Avallon	Yonne	1.	53.	Sables	Vendée	2.	16.
9.	Pont l'Eveque	Calvados	2.	24.	Felletin	Creuse	1.	39.	St Lignant	Charente inf.	3.	54.	Rodez	Aveyron	1.	7.
10.	Melle	2 Sevres	13.	25.	Puy l'eveque	Lot	9.	40.	Airvault	2 Sevres	10.	55.	Sens	Yonne	3.	40.
11.	L'aigle	Orne	2.	26.	Mayet	Sarthe	7.	41.	Jos Barbastelle	Lot et Gar:	5.	56.	Chataigneray	Vendée	1.	15.
12.	Baugé	Maine et Loi:	6.	27.	Rodez	Aveyron	12.	42.	Montmarault	Allier	2.	57.	La Chatre	Indre	1.	21.
13.	Nevers	Nievre	7.	28.	Cerilly	Allier	3.	43.	Bellac	Hte Vienne	1.	58.	Issoudun	Dto –	1.	12.
14.	Fontenay	Vendée	6.	29.	Mauriac	Cantal	5.	44.	Cosne	Nievre	2.	59.	Mayet	Sarthe	1.	14.
15.	Flers	Orne	9.	30.	Sekt: Paryzka	Seine	17.	45.	St Pourçain	Allier	3.	60.	Sekt: Centralna	poitiers	43.	72.
z listy 20 Marca:		Summa	87.	"	"	"	"	90.	"	"	"	"	"	"	63.	100.	340
1.	Carcasson	Aude	6.	2.	Sourdon	Lot	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	12.
		Ogółem	93.	"	"	"	"	96.	"	"	"	"	"	"	63.	100.	352.

146.

Wykaz wotów szczegółowych

na projekt Organizacyi Wewnęz. T. D. P.

Tabella III cia

Nr	Miasto lub wieś	Departa:	Nr	Ilość członków wotujących:	1. Projektu	1: Angers.	4. Projektu	4. Sekr. Centralnej	7. Projektu	7. Sekr. Centralnej	8. Projektu	8. Sekr. Centralnej	13. Projektu	13. Batignolles.	14. Projektu	17. Projektu	17. 2 z Sulury	22. Projektu	23. Projektu	23. Sulura	23. za Odrzuceniem	26. Projektu	26. przeciw biografii	27. Projektu	27. Angoulene	33. Projektu	33. Londum	34. Projektu	35. Projektu z przeds. zeniem tom: 20:	§§ 43. 44. 45. ni
1.	Chateau du Loire	Sarthe	11.	11.	„	„	11.	„	11.	11.	„	11.	„	11.	11.	„	11.	11.	„	„	11.	7.	11.	„	11.	„	11.	11.	11.
2.	Angouleme	Charente	15.	15.	„	„	15.	3.	12.	2.	13.	15.	„	15.	15.	„	15.	5.	„	„	15.	7.	14.	1.	15.	„	15.	15.	15.
3.	Vire	Calvados.	3.	3.	„	„	3.	„	3.	3.	„	3.	„	3.	3.	„	3.	„	„	3.	3.	„	3.	„	3.	„	„	3.	3.
4.	Mont-de-Marsan	Landes.	17.	17.	„	„	17.	„	17.	„	17.	17.	„	16.	17.	„	17.	17.	„	„	17.	1.	17.	„	17.	„	17.	17.	16.
5.	Fontainebleau	Sei: et Mar:	9.	9.	„	„	9.	„	9.	„	9.	9.	„	9.	9.	„	9.	9.	„	„	9.	„	9.	„	9.	„	9.	9.	9.
6.	Laval	Mayenne	26.	26.	„	4.	22.	2.	24.	„	26.	25.	1.	24.	26.	„	26.	26.	„	„	26.	„	25.	1.	26.	„	26.	26.	26.
7.	Loudun	Vienne	12.	12.	„	„	12.	„	12.	„	12.	12.	„	12.	12.	„	12.	12.	„	„	12.	1.	12.	„	12.	„	12.	12.	12.
8.	St. Calais	Sarthe	9.	9.	„	„	9.	„	9.	9.	„	9.	„	9.	9.	„	9.	9.	„	„	9.	9.	9.	„	9.	„	9.	9.	9.
9.	Dax	Landes.	11.	11.	„	„	11.	1.	10.	„	11.	11.	„	10.	11.	„	10.	11.	„	„	11.	„	11.	„	11.	„	11.	11.	11.
10.	Clermont	Oise	10.	10.	„	„	10.	„	10.	„	10.	10.	„	10.	10.	„	10.	10.	„	„	10.	„	10.	„	10.	„	10.	10.	10.
11.	Tonneins, Clair:	Lot et Gar:	18.	18.	„	„	18.	„	18.	„	18.	18.	„	18.	18.	„	18.	18.	„	„	18.	„	18.	„	18.	„	18.	18.	18.
12.	Agen	— Id. —	8.	8.	„	„	8.	„	8.	„	8.	8.	„	8.	8.	„	8.	8.	„	„	8.	5.	8.	„	8.	„	8.	8.	8.
13.	Toulouse	Ht. Garonne	33.	33.	„	„	33.	„	33.	„	33.	33.	„	33.	30.	3.	33.	33.	„	„	33.	3.	33.	„	33.	„	33.	33.	33.
14.	Chateau gontier	Mayenne	11.	8.	3.	4.	7.	„	11.	10.	1.	11.	„	11.	11.	„	11.	11.	„	„	11.	„	11.	„	11.	„	11.	11.	11.
15.	Briquebec	Manche	7.	7.	„	„	7.	„	7.	2.	5.	7.	„	6.	7.	„	4.	7.	2.	„	7.	7.	5.	2.	6.	1.	7.	7.	7.
16.	Villeneuve	Lot et Gar:	12.	12.	„	„	12.	„	12.	„	12.	12.	„	12.	12.	„	12.	12.	„	„	12.	3.	12.	„	10.	2.	12.	12.	12.
17.	Caen	Calvados.	14.	14.	„	„	14.	„	14.	„	14.	14.	„	14.	14.	„	14.	14.	„	„	14.	1.	14.	„	14.	„	14.	14.	14.
18.	Metz	Moselle	3.	3.	„	„	3.	„	3.	„	3.	3.	„	3.	3.	„	3.	3.	„	„	3.	„	3.	„	3.	„	3.	3.	3.
19.	Clermont fer:	puy de Dome	8.	8.	„	„	8.	„	8.	„	8.	8.	„	7.	8.	„	7.	8.	1.	„	8.	1.	8.	„	8.	„	8.	8.	7.
20	Avranches	Manche	12.	12.	„	„	12.	„	12.	11.	„	12.	„	12.	12.	„	12.	12.	„	„	12.	„	12.	„	12.	„	12.	12.	12.
21.	Villedieu	— Id. —	8.	8.	„	„	8.	„	8.	„	8.	8.	„	6.	8.	„	8.	8.	„	„	8.	„	8.	„	8.	„	8.	8.	8.
22.	St. Sauveur	— Id. —	1.	1.	„	„	1.	„	1.	„	1.	1.	„	„	1.	„	„	1.	„	„	1.	1.	1.	„	1.	„	1.	1.	„
23.	Domfront	Orne	7.	7.	„	„	7.	„	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	„	7.	7.	7.	„	7.	„	7.	7.	7.
24.	Amiens	Somme	9.	9.	„	„	9.	„	9.	8.	1.	2.	7.	1.	9.	„	9.	9.	„	„	9.	„	9.	„	5.	4.	9.	9.	9.
25.	St. Heliers [Jersey]	Anglia	5.	5.	„	„	5.	„	5.	„	5.	5.	„	5.	5.	„	4.	5.	„	„	5.	„	5.	„	5.	„	5.	5.	5.
26.	Castres	Tarn	17.	17.	„	„	17.	„	17.	1.	16.	17.	„	12.	14.	3.	6.	17.	„	„	17.	„	17.	„	17.	„	17.	17.	15.
27.	Lacaze, Recteur	— Id. —	7.	7.	„	„	7.	„	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	„	7.	„	7.	„	7.	„	7.	7.	7.
28.	Montpellier	Herault	19.	19.	„	„	19.	8.	11.	2.	17.	19.	„	19.	19.	„	19.	19.	„	„	19.	„	19.	„	19.	„	19.	19.	19.
29.	Londyn	Anglia	16.	16.	„	2.	14.	„	16.	„	16.	15.	1.	16.	16.	„	„	16.	16.	„	16.	„	16.	„	16.	„	16.	16.	6.
30.	Agen	Lot et Gar:	1.	1.	„	„	1.	„	1.	„	1.	1.	„	1.	1.	„	1.	1.	„	„	1.	1.	1.	„	1.	„	1.	1.	1.
31.	Niort	2 Sevr.	8.	7.	„	„	7.	„	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	7.	7.	„	„	7.	„	7.	„	7.	„	7.	7.	5.
32.	Angers	Mai: et Loi:	11.	„	11.	„	11.	„	11.	„	11.	11.	„	11.	11.	„	11.	11.	„	„	11.	„	11.	„	11.	„	11.	11.	11.
33.	Nogent s/ Seine	Aube	3.	3.	„	„	3.	„	3.	„	3.	3.	„	3.	3.	„	„	3.	„	„	3.	„	3.	„	3.	„	3.	3.	„
	Wota członków objętych listą z 20 Marca		361.	346.	14.	10.	350.	14.	346.	59.	300.	351.	9.	338.	354.	6.	323.	357.	19.	3.	360.	54.	356.	4.	353.	7.	357.	360.	340.
1.	Portsmouth	Anglia	103.							odrzuca 1.										103.									
		Razem	464.	346.	14.	10.	350.	14.	346.	59.	299.	351.	9.	338.	354.	6.	323.	357.	19.	106.	360.	54.	356.	4.	353.	7.	357.	360.	340.

		ilość wotujących	46 Projektu	47. Projektu	47. Strozer	54. Sekr. Centralnej	54. Projektu	54. Laval	54. za Odrzuceniem	57. Projektu	57. Reine-Jetsye	57. za Odrzuceniem	59. Projektu	59. Loudun	70. Projektu	70. Clermont fer:	70. 11 z Jersey	72. Projektu	72. 12 Londun	72. Poitiers	85. Projektu	85. Jersey	85. za Odrzuceniem	86. Projektu	86. 15 z Sulury	86. Paryzka	86. Batignolles.	86. Sekr. Centralnej	86. za Odrzuceniem	90. Projektu	90. za Odrzuceniem
			„	„	23.	24.	„	26.	„	„	29.	„	„	31.	„	32.	33.	„	34.	35.	„	36.	„	„	37.	38.	39.	40.	„	„	„
1.	Chateau du Loir	11.	11.	„	„	11.	11.	„	„	11.	„	„	11.	„	11.	„	„	11.	„	„	11.	„	„	„	„	„	„	11.	„	11.	„
2	Angouleme	15.	15.	„	„	14.	14.	„	„	14.	„	„	14.	„	14.	„	„	14.	„	„	14.	„	„	14.	„	„	„	„	„	14.	„
3.	Vire	3.	3.	„	„	3.	3.	„	„	„	„	3.	3.	„	3.	„	„	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	3.	„	„	„
4.	Mont-de-Marsan	17.	17.	„	„	17.	17.	„	„	17.	„	„	17.	„	17.	„	„	17.	„	„	17.	„	„	„	„	„	„	3.	„	3.	„
5.	Fontainebleau	9.	9.	„	„	9.	9.	„	„	9.	„	„	9.	„	9.	„	„	9.	„	„	9.	„	„	„	„	„	1.	16.	„	17.	„
6.	Laval	26.	26.	„	„	26.	20.	1.	5.	26.	„	„	26.	„	26.	„	„	26.	„	„	26.	„	„	„	„	„	„	9.	„	9.	„
7.	Loudun	12.	12.	„	„	12.	12.	„	„	12.	„	„	11.	1.	12.	„	„	11.	1.	„	11.	„	1.	22.	„	„	1.	3.	„	25.	1.
8.	St. Calais	9.	9.	„	„	9.	9.	„	„	9.	„	„	9.	„	9.	„	„	9.	„	„	9.	„	1.	7.	„	„	„	5.	„	12.	„
9.	Dax	11.	11.	„	„	11.	11.	„	„	11.	„	„	11.	„	11.	„	„	11.	„	„	9.	„	„	9.	„	„	„	„	„	9.	„
10.	Clermont-Oise	10.	10.	„	„	10.	10.	„	„	10.	„	„	10.	„	10.	„	„	10.	„	„	6.	„	5.	„	„	„	11.	„	„	11.	„
																					10.	„	„	„	„	„	„	10.	„	10.	„
	do przeniesienia	123.	123.	„	„	122.	116.	1.	5.	119.	„	3.	121.	1.	122.	„	„	121.	1.	„	104.	12.	6.	52.	„	„	13.	57.	„	121.	1.

Dalszy ciąg
Wykazu szczegółowego wotów na projekt Organi: Wewnęs. –

Do Tabelli 3ciej		46.	47	47.	47.	54.	54.	54.	57.	57.	57.	59.	59.	70.	70.	70.	72.	72.	72.	85.	85.	85.	86.	86.	86.	86.	86.	86.	90.	90.
Sekcya lub członkowie wotujący	ilość wotujących	Projektu	Projektu	Troyes.	Sekc: Centralny	Projektu	Laval	za Orzeczeniem	Projektu	Różne Sekcye	za Orzeczeniem	Projektu	Londynu	Projektu	Clermont Fer:	11 z Jersey	Projektu	1 z Londynu	Poitiers.	Projektu	Jersey	za Orzeczeniem	Projektu	15 z Sułuzy.	Sekc: Paryż:	Bathgate Keller.	Sekc: Centralny	za Orzeczeniem	Projektu	za Orzeczeniem
	"	"	"	23.	24.	"	26.	"	"	29.	"	"	31.	"	32.	33.	"	34.	35.	"	36.	"	"	37.	38.	39.	40.	"	"	"	
z przeniesienia	123.	123.	"	"	122.	116.	1.	5.	119.	"	3.	121.	1.	122.	"	"	121.	1.	"	104.	12.	6.	52.	"	"	13.	57.	"	121.	1.
11. Tonneins, etc	18.	18.	"	"	18.	18.	"	"	18.	"	"	18.	"	18.	"	"	18.	"	"	18.	"	"	"	"	"	"	18.	"	18.	"
12. Agen	8.	8.	"	"	8.	8.	"	"	8.	"	"	7.	1.	8.	"	"	8.	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	8.	"	8.	"
13. Toulouse	33.	33.	"	"	33.	33.	"	"	31.	"	2.	32.	1.	33.	"	"	4.	29.	"	33.	"	"	"	"	"	"	7.	26.	6.	27.
14. Chateau-gontier	11.	11.	2.	"	9.	11.	"	"	11.	"	"	11.	"	11.	"	"	11.	"	"	11.	"	"	2.	"	"	"	9.	"	11.	"
15. Briquebec	7.	7.	"	"	7.	6.	1.	"	6.	1.	"	7.	"	7.	"	"	7.	"	"	5.	2.	"	2.	1.	3.	1.	"	"	7	"
16. Villeneuve	12.	12.	"	"	12.	12.	"	"	12.	"	"	12.	"	12.	"	"	2.	10.	"	12.	"	"	"	"	"	"	12.	"	12.	"
17. Caen	14.	14.	"	"	14.	14.	"	"	14.	"	"	14.	"	14.	"	"	14.	"	"	14.	"	"	"	"	"	"	14.	"	14.	"
18. Metz	3.	3.	"	"	3.	3.	"	"	3.	"	"	3.	"	3.	"	"	3.	"	"	3.	"	"	"	"	3.	"	"	"	3.	"
19. Clermont Fer:	8.	8.	"	"	8.	7	1.	"	8.	"	"	8.	"	6.	2.	"	8.	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	8.	"	8.	"
20. Chorancher.	12.	12.	"	"	12.	12.	"	"	12.	"	"	12.	"	12.	"	"	12.	"	"	12.	"	"	"	"	"	"	12.	"	12.	"
21. Villedieu	8.	8.	"	"	8.	8.	"	"	8.	"	"	8.	"	8.	"	"	8.	"	"	"	8.	"	"	"	"	"	8.	"	8.	"
22. St Sauveur	1.	1.	"	"	1.	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"	1.	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	1.	"
23. Domfront	7.	7.	"	"	7	7	"	"	7.	"	"	7.	"	7.	"	"	7.	"	"	7.	"	"	"	"	"	"	7	"	7	"
24. Amiens	9.	9.	"	"	9.	9.	"	"	9.	"	"	9.	"	9.	"	"	9.	"	"	9.	"	"	8.	"	"	"	1.	"	9.	"
25. St Heliere -	5.	5.	"	"	5.	5.	"	"	5.	"	"	5.	"	5.	"	"	5.	"	"	5.	"	"	"	"	"	"	5.	"	5.	"
26. Castres	17.	12.	"	"	17.	17.	"	"	17.	"	"	17.	"	16.	1.	"	12.	"	5.	4	13.	"	"	2.	"	"	1.	14.	"	17.	"
27. Realmont	7.	7.	"	"	7	7	"	"	7.	"	"	7.	"	7.	"	"	7.	"	"	7.	"	"	"	"	"	"	"	7.	"	7.	"
28. Montpellier	19.	19.	"	"	19.	19.	"	"	19.	"	"	19.	"	19.	"	"	19.	"	"	19.	"	"	7.	"	"	"	"	12.	"	19.	"
29. Londyn	16.	14.	"	"	14.	14.	"	"	14.	"	"	14.	"	14.	"	"	14.	"	"	14.	"	"	"	"	"	"	"	14.	"	14	"
30. Agen.	1.	1.	"	"	1.	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	1.	"	"	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	1.	"
31. Niort	8.	7	7.	"	"	8.	"	"	8.	"	"	8.	"	8.	"	"	5.	2.	"	7	"	"	3.	"	"	"	1.	3.	"	7.	"
32. Angers.	11.	11.	"	"	11.	11.	"	"	11.	"	"	11.	"	11.	"	"	"	11.	"	11.	"	"	"	"	"	"	10.	1.	"	11.	"
33. Nogent s Seine	3.	3.	"	3.	"	3.	"	"	3.	"	"	3.	"	3.	"	"	3.	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	3	"
Nota Wotujących 361.	353.	9.	3.	345.	350.	3.	5.	352.	1.	5.	355.	3.	354.	3.	1.	298.	53.	6.	316.	35.	6.	75.	3.	6.	26.	321.	26.	329.	28.	
1. Portsmouth 103.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	103.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	103.	
	464.	353.	9.	3.	345.	350.	3.	5.	352.	1.	108.	355.	3.	354.	3.	1.	298.	53.	6.	316.	35.	6.	75.	3.	6.	26.	321.	26.	329.	131.

Postanowienia
o Centralizacyi i o Składkach

Tabella IVta	33.	1.	1.	10.	10.		5.	5.	12.	12.	12.
	ilość wotujących	Projektu	1 z Troyes.	Projektu	za Orzeczeniem		Projektu	Sułuzy. Domft:	Projektu	Różne Sekcye	za Orzeczeniem
N. Sekcye i członk:	"	"	41.	"	"		"	44.	"	45.	"
1. Clermont Fer:	8.	7.	1.	8.	"		8.	"	8.	"	"
2. Maurian	5.	"	5.	5.	"		5.	"	5.	"	"
3. Nogent s Seine	3.	"	3.	3.	"		3.	"	3.	"	"
4 Toulouse	33.	33.	"	32.	1.		33.	"	32.	"	1.
5. Tonneins etc	18.	18.	"	18.	"		16.	2.	18.	"	"
6 Chorancher.	12.	12.	"	12.	"		11.	1.	12.	"	"
7. St Sauveur	1.	1.	"	1.	"		"	1.	1	"	"
8. Domfront	7.	7.	"	7.	"		"	7.	7.	"	"
9. Castres	17.	17.	"	17.	"		5.	12.	3.	14.	"
10. Agen	1.	1.	"	1.	"		"	1.	1.	"	"
11. Dacs. -	11.	11.	"	11.	"		11.	"	"	11.	"
Summa. -	116.	107.	9.	115.	1.		92.	24.	90.	25.	1.

Wykaz szczegółowy wotów na miejsce pobytu Centralizacyi wyborowej T. D. P.

Nr porządkowy	Tabella VI ta Sekcya lub członkowie wotujący	ilość wotujących	Poitiers	Paryż	Avranches.	Laval	Toulouse	Bordeaux	Caen	Amiens.	Troyes.	Paryż z Poitiers	Poitiers mianowano.
1.	Civray	3	3.										
2.	St Junien	2.	2.										
3.	La ferté Bernard	2.	2.										
4.	La Chartre	1.	1.										
5.	Alençon	4.	4.										
6.	Tours.	1.	1.										
7.	Falaise	10.	10.										
8.	Auxerre i Joñère	11.	11.										
9.	Saintes	4.	4.										
10.	Chateau du Loire	11.	11.										
11.	Angouleme	16.	16.										
12.	Pont l'Eveque	2.	2.										
13.	Vire	15.	15.										
14.	Mont-de-Mars	18.	18.										
15.	Fontainebleau	9.	9.										
16.	Melle	18.	18.										
17.	L'aigle.	2.	2.										
18.	Beaugé	6.	6.										
19.	Nevers.	7.	7.										
20.	Laval	26.	26.										
21.	Fontenay	6.	6.										
22.	St Calais	9.	9.										
23.	Flers.	9.	9.										
24.	Honfleurs.	10.	10.										
25.	Clermont-Oise	10.	10.										
26.	Tonnceins - etc.	18.	18.										
27.	Agen	8.	8.										
28.	Rouen	4.	4.										
29.	Briquebec	8.	7	1.									
30.	Villeneuve	12.	10.	2.									
31.	Cajarc	9.	9.										
32.	Bar le Duc	4.	4.										
33.	Bayeux.	5.	5.										
34.	Gençay	2.	2.										
35.	Felletin	1.	1.										
36.	Puy l'Eveque	9.	9.										
37.	Metz	3.	3.										
38.	Clermont fera:	8.	8.										
39.	Avranches.	12.	11.		1.								
40.	Villedieu	8.	8.										
41.	St Sauveur	1.	1.										
42.	Mayet	8.	8.										
43.	Domfront	7.	7.										
44.	Amiens.	9.	9.										
45.	Mortain	9.	9.										
46.	St Heliers /Jersej/	5.	1.	4.									
	do przeniesienia	362.	354.	7.	1.								

Nr porządko:	Sekcya lub członkowie wotujący	ilość wotujących.	Poitiers	Paryż	Avranches.	Laval	Toulouse	Bordeaux	Caen	Amiens.	Troyes.	paryż z poitiers	poitiers mianowano.
	z przeniesienia	362.	354.	7.	1.								
47.	Roder	12.	13.	"									
48.	Cerilly	3.	3.										
49.	Castres	15.	6.	6.		1.	1.	1.					
50.	Realmont	5.	5.										
51.	Batignolles.	17.	4.	11.								2.	
52.	Mauriac	5.	5.										
53.	Montpellier	19.	19.										
54.	Sek: Paryzka	17.	13.	3.									1.
55.	Vimoutiers	5.	5.										
56.	Mortagne	2.	2.										
57.	Aurillac	13.	13.										
58.	Craon	4.	4.										
59.	Chatelleraubt	4.	4.										
60.	Chataigneray.	1.	1.										
61.	Lisieux	1.	1.										
62.	Agen	7.	7.										
63.	Niort	8.	8.										
64.	Avallon	1.	1.										
65.	St Agnant	3.	3.										
66	Airvault	10.	10.										
67.	Sos, Barba: i Meric	5.	5.										
68.	Montmaraubt	2.	2.										
69.	Bellac	1.	1.										
70.	Cosne	2.	2.										
71.	St Pourçain	3.	3.										
72	Sables, 3 wary	5.	5.										
73.	Troyes.	27.	27.										
74.	Angers.	16.	9.						6.	1.			
75.	Arcis s Aube	3.	3.										
76.	Lisieux	3.	3.										
77.	Carcajsonne	3.	3.										
78.	Sens	3.	3.										
79.	Paryż	1.	"	1.									
80.	Nogent s Seine	5.	5.	"									
81.	Toulouse	33.	27.	4.	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"
82.	Loudun	12.	11.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
83.	Batignolles	4.	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
84.	Caen	13.	13.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
85.	St Sever	13.	13.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
86.	Chateau gontier	11.	11.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
87.	Sek: Centralna	45.	45.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Wota członk: obecnych:		725.	672.	37.	1.	1.	2.	1.	6.	1.	1.	2.	1.
1.	Portsmouth	103.	"	103.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2.	Gourdon	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3.	Carcajsonne	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	Summa ogólna.	840.	684.	140.	1.	1.	2.	1.	6.	1.	1.	2.	1.

Wykaz wotów na Wnioski Sekcyi Chateaugontier i La Chartre oznaczone litt. B w zbiorze uwag nad projektem Organizacyi Wewnętrznej Tow.

Nr porządkowy	Tabella VIII Sekcya lub członkowie wotujący	za wynagrodzeniem Kasztelan Podróżny członkom do Sekc.	przeciw wynagro	za dodatkiem na wyżywienie w Sekcyach do Francfka	przeciw dodatkowi
1.	Alençon	4.	"	2.	2.
2.	Auxerre i Joñère	11.	"	11.	"
3.	Angouleme	16.	"	"	"
4.	Mont-de-Marson	2.	15.	2.	15.
5.	Fontainebleau	9.	"	"	"
6.	Melle	18.	"	"	18.
7.	L'aigle	2.	"	2.	"
8.	Laval	28.	"	24.	4.
9.	St Calais*	9.	"	"	"
10.	Flers.	9.	"	"	9.
11.	Honfleurs	10.	"	"	"
12.	Clermont-Oise	10.	"	10.	"
13.	Tonneins.	18.	"	"	"
14.	Agen	8.	"	"	"
15.	Rouen	"	"	4.	"
16.	Briquebec	3.	5.	4.	4.
17.	Villeneuve	12.	"	12.	"
	do przeniesienia	169.	20.	71.	52.

Nr porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący	za wynagrodzeniu	przeciw wynagro:	za dodatkiem	przeciw dodatkowi
	z przeniesienia	169.	20.	71.	52.
18.	Cajarc	9.	"	"	"
19.	Caen	14.	"	14.	"
20.	Bayeux	5.	"	5.	"
21.	Metz	3.	"	"	3.
22.	Clermont fer:	8.	"	8.	"
23.	Avranches.	12.	"	"	"
24	Toulouse	32.	"	"	"
25.	Mortain	9.	"	"	"
26.	Jersej	4.	1.	"	"
27.	Castres	17.	"	4.	13.
28.	Sek: Paryzka	"	"	17.	"
29.	Mortagne	2.	"	"	"
30.	Craon	4.	"	"	"
31.	Honfleurs	1.	"	1.	"
32.	St Junien	2.	"	"	"
33.	Cosne	2.	"	2.	"
34.	Montpellier	19.	"	"	"
	do przeniesienia	311.	21.	122.	68.

Nr porządkowy	Sekcya lub członkowie wotujący	za wynagrodzeniu	przeciw wynagro:	za dodatkiem	przeciw dodatkom
	z przeniesienia	311.	21.	122.	68.
35.	Civray	3.	"	"	"
36.	Niort	8.	"	8.	"
37.	Pont l'Eveque	2.	"	"	"
38.	Beaugé	6.	"	6.	"
39.	Loudun	12.	"	6.	6.
40.	Chateau gontier	11.	"	11.	"
41.	Bar le Duc	4.	"	"	"
42.	Domfront	7.	"	"	"
43.	Aurillac	13.	"	"	"
44.	Saintes	4.	"	"	"
45.	Fonteray	6.	"	"	"
46.	Airvault	10.	"	"	"
47.	Sek: Centralna	45.	"	"	"
48.	Portsmouth	37.	"	"	"
		479.	21.	153.	74.
1.	Portsmouth	66.	"	"	"
2.	Gourdon	6.	"	6.	"
	Summa ogólna	551.	21.	159.	74.

* 9 członków z Sek: St Calais wotowało za dodatkiem z warunkiem widzielania go potrącającym mniej jak 45 fr. miesięcznie. –

P: S: 9 członków z Sek: Amiens są za dwoma powyższemi wnioskami, z zastrzeżeniem podania projektu względem oznaczenia wysokości kosztów podróżnych, oraz sposobu uskutecznienia dopłaty. –

Wykaz szczegółowy wotów na członków Centralizacyi wyborowej T: D: P:

Tabella V^ta^ Litt: A.

			ilość członków wotujących	Cyprzyński Wincenty w Poitiers	Janowski Jan Nepomuc: w Poitiers	Matborny Alexander w Poitiers	Rożycki Karol w Fontainebleau	Malinowski Tomasz w Laval	Heltmann Wiktor w Juliac	Chmielewski Robert w Laval	Bratkowski Stanisław w Paryżu	Jakubowski Ignacy w Laval	Chrzyłowski Adolf w Poitiers	Krauss Franciszek w Bordeaux	Zawrzyski Lucyan w Angoulême	Zaleski Bohdan w Paryżu	Krzyżanowski piotr w Agen	Jonkiewicz Kazimierz w Caen	Nabielak Ludwik w Paryżu	Czyżski Jan w Paryżu	Kanski Marcelli w Paryżu	Korabiewicz Edmund w Paryżu	Klusznicwicz Antoni w Paryżu	Odyniecki Antoni w Poitiers	Wien Józef w Agen	Ordęga Józef w Paryżu
1.	Sekcya Centralna	poitiers	39.	37.	35.	11.	37.	31.	31.	10.	16.	13.	11.	2.	13.	20.	1.	3.	18.	23.	2.	1.	9.	4.	.	3
2.	Civray	Vienne	3.	3.	2.	3.	„	3.	„	„	„	1.	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
3.	St. Junien	H.te Vienne	2.	2.	2.	2.	„	2.	„	„	„	2.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
4.	Alençon	Orne	4.	4.	4.	„	4.	4.	4.	3.	3.	4.	2.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
5.	Tours	Indre et Loi:	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„
6.	Falaise	Calvados	10.	10.	10.	10.	„	10.	5.	10.	10.	10.	„	„	3.	„	„	3.	5.	„	„	„	„	„	„	„
7.	Saintes	Char: infe:	4.	4.	3.	4.	„	4.	„	3.	„	1.	1.	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
8.	Auxerre i Tonère	Yonne	11.	11.	11.	6.	11.	11.	11.	11.	11.	6.	„	„	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
9.	Chateau du Loir	Sarthe	11.	11.	11.	11.	11.	11.	11.	11.	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	11.	„	„	„	„	„	„
10.	Angoulême	Charente	16.	16.	15.	15.	1.	16.	15.	„	11.	13.	6.	1.	12.	1.	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„
11.	Pont l'Eveque	Calvados	2.	2.	2.	1.	2.	2.	1.	2.	2.	1.	1.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
12.	Vire	Dto	3.	3.	3.	3.	„	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„
13.	Mont de Marsan	Landes.	17.	17.	17.	6.	17.	11.	10.	12.	13.	7.	3.	2.	4.	2.	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„
14.	Fontainebleau	Sei: et Mar:	9.	9.	„	9.	„	9.	9.	9.	„	„	9.	9.	„	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„
15.	Melle	2 Sevres.	18.	18.	„	18.	18.	„	„	„	18.	„	18.	18.	„	„	„	„	„	„	18.	„	„	18.	„	„
16.	L'aigle	Orne	2.	2.	2.	2.	2.	1.	1.	1.	2.	2.	1.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
17.	Baugé	Mei: et Loir	6.	„	„	6.	„	1.	„	3.	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	3.	„
18.	Laval	Mayenne	28.	28.	28.	2.	28.	27.	27.	21.	5.	26.	1.	„	26.	4.	„	1.	3.	„	„	„	1.	„	„	1.
19.	Nevers	Nievre	7.	7.	7.	7.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	7.	„	„	7.	„	„	„	7.	„	„	„	„
20.	Loudun	Vienne	14.	14.	13.	4.	13.	13.	10.	3.	2.	7.	2.	1.	9.	3.	10.	„	5.	2.	„	„	2.	1.	„	„
21.	Fontenay	Vendée	6.	6.	„	6.	„	„	„	„	„	„	6.	„	5.	6.	1.	„	„	„	„	„	„	4.	7.	„
22.	St. Calais	Sarthe	9.	5.	„	9.	„	„	„	„	„	„	2.	3.	„	„	7.	„	3.	4.	5.	„	„	„	„	3.
23.	Flers i Condé	Orne.	9.	8.	9.	8.	2.	„	6.	„	„	2.	2.	6.	9.	„	3.	4.	„	8.	„	„	„	„	„	1.
24.	Honfleure	Calvados.	10.	9.	10.	10.	10.	9.	9.	8.	8.	„	1.	„	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
25.	Dax.	Landes.	11.	9.	10.	10.	8.	„	„	„	„	„	„	9.	„	10.	19.	„	10.	7.	„	„	„	5.	10.	„
26.	Clermont Oise	Oise	10.	8.	10.	10.	8.	„	„	„	„	„	9.	3.	„	7.	3.	„	6.	„	7.	„	„	10.	„	„
27.	Tonneins	Lot et Gar:	18.	17.	16.	18.	17.	15.	15.	5.	3.	„	6.	13.	5.	15.	„	2.	7.	„	„	1.	3.	„	„	„
28.	Rouen	Seine infe:	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	„	„	„	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
29.	Toulouse	H.te Garonne	33.	29.	26.	24.	4.	27.	28.	27.	18.	14.	3.	6.	2.	7.	2.	12.	1.	5.	5.	„	2.	„	2.	„
30.	Chateau gontier	Mayenne	10.	9.	10.	10.	9.	10.	6.	1.	6.	9.	6.	1.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
31.	Agen	Lot et Gar:	8.	8.	6.	8.	8.	8.	5.	8.	„	8.	1.	3.	2.	„	„	5.	„	„	„	1.	„	„	„	„
32.	Briquebec	Manche	8.	7.	5.	7.	1.	8.	„	8.	„	5.	3.	6.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	3.	„	„
33.	Villeneuve	Lot et Gar:	12.	12.	7.	9.	12.	7.	9.	12.	7.	7.	5.	„	5.	„	2.	2.	3.	„	„	„	4.	„	„	„
34.	Cajarc	Lot	9.	9.	9.	9.	9.	9.	„	9.	„	9.	„	9.	„	„	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„
35.	Caen	Calvados	12.	12.	6.	11.	2.	12.	12.	9.	12.	10.	7.	„	3.	„	„	8.	„	„	„	2.	„	„	„	„
36.	Bolbec	Seine infe:	1.	1.	„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	1.	„	„	„	„
37.	Bar le Duc	Meuse	4.	4.	4.	4.	3.	„	4.	„	3.	„	„	4.	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	3.	„	„
38.	Bayeux	Calvados.	5.	5.	5.	5.	„	5.	„	„	5.	„	5.	„	„	5.	„	5.	„	„	„	„	5.	„	„	„
39.	Metz	Moselle	3.	3.	2.	3.	3.	„	2.	„	1.	„	3.	1.	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„
40.	Clermont Fer:	puy de Dome	11.	11.	8.	4.	6.	11.	7.	6.	4.	10.	„	6.	„	1.	7.	„	1.	8.	„	„	„	„	1.	„
41.	Avranches	Manche	12.	12.	12.	5.	3.	10.	10.	10.	9.	7.	2.	2.	4.	9.	„	„	„	„	„	„	7.	„	1.	„
42.	Villedieu	- Dto -	8.	8.	8.	8	8.	8.	„	8.	„	„	„	8.	„	„	„	„	„	8.	„	„	„	„	„	„
43.	St. Sauveur	- Dto -	1.	1.	1.	„	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„
44.	Sençay	Vienne	2.	1.	2.	1.	2.	2.	2.	1.	1.	2.	2.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
45.	Angers	Mei: et Loir	15.	12.	14.	6.	15.	13.	12.	11.	„	14.	1.	1.	8.	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
46.	Puy l'Eveque	Lot	9.	9.	8.	9.	9.	9.	9.	9.	„	5.	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„
47.	Felletin	Creuse	1.	1.	1.	1.	„	„	„	„	1.	„	„	1.	„	„	1	„	„	„	„	„	„	„	1.	„
48.	Mayet	Sarthe	7.	6.	6.	6.	„	6.	„	6.	„	„	1.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	6.	„
49.	Domfront	Orne	7.	7.	7.	6.	1.	3.	„	„	„	„	4.	5.	7.	3.	„	1.	2.	1.	1.	„	1.	„	„	„
50.	Amiens	Somme	9.	7.	8.	8.	1.	7.	7.	7.	„	„	1.	7.	„	1.	8	„	„	1.	1.	1.	„	1.	„	„
51.	Mortain	Manche	8.	8.	7.	4.	2.	7.	„	7.	3.	„	„	„	„	6.	3.	„	6.	3.	3.	„	„	„	„	„
52.	St. Helier k/ Jersej	Anglia	5.	4.	„	„	5.	„	„	„	„	„	2.	„	„	4.	„	„	„	„	4.	3.	„	„	„	„
53.	Rodez	Aveyron	12.	12.	12.	7.	9.	„	2.	11.	„	7.	11.	„	7.	„	„	7.	„	1.	„	„	1.	„	6.	„
54.	Corilly	Allier	3.	3.	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	3.	3.	„	3	3.	„	„	„	„	„	3.	„	„
55.	Castres	Tarn	15.	9	14.	3.	„	15.	15.	13.	1.	3.	3.	3.	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	1.	10.	„
56.	Lacase, Read:	„ „ „	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
„	Roque: i Maza:	Tarn.	5.	5.	5.	„	„	2.	5.	4.	„	4.	„	„	„	„	3.	2.	„	„	„	„	„	„	5.	„
57.	Batignolles.	paris	21.	17.	4.	7.	16.	9.	„	2.	9.	1	3.	„	„	16.	2.	„	9.	2.	6.	„	13.	„	„	17
	do przeniesienia		540.	497.	421.	264.	329.	383.	307.	289.	202.	213.	149.	156.	172.	136.	77.	79.	84.	87.	56.	17.	49.	56.	54.	25.

Dalszy ciąg Tabelli V^tej Lit. A.-

			Ilość członków wo= tujących.	Cyprysiński Wincenty w Poitiers	Janowski Jan Nepom. w Poitiers	Molsdorf Aleksander w Poitiers	Różycki Karol w Fontainebleau	Malinowski Tomasz w Laval	Heltman Wiktor w Lithuanie	Chmielewski Robert w Laval	Bratkowski Stanisław w Paryżu	Jakubowski Henryk w Laval	Chrzystowski Adolf w Poitiers	Kiranas Franciszek w Bordeaux	Łacznski Lucyan w Angoulême	Balecki Bohdan w Paryżu	Krzyżanowski piotr w Agen.	Tomkiewicz Kazimierz w Caen.	Nabielak Ludwik w Paryżu	Czynski Jan w Paryżu	Karski Marcelli w Paryżu	Karabiewicz Edmund w Paryżu	Hłuszniewicz Antoni w Paryżu	Ozyrecki Antoni w Poitiers	Wien Józef w Agen	Ordega Józef w Paryżu
	z przeniesienia		540.	497.	421.	364.	329.	383.	307.	289.	202.	213.	149.	156.	172.	136.	77.	79.	84.	87.	56.	17.	49.	56.	54.	25.
58.	Mauriac	Cantal	5.	5.	5.	5.	„	„	„	„	5.	„	5.	5.	„	„	5.	5.	„	„	„	„	„	„	„	„
59.	Montpellier	Heraultt.	19.	18.	17.	16.	12.	5.	7.	7.	13.	4.	11.	15.	„	5.	„	„	„	1.	„	2.	5.	„	2.	4.
60.	Sek: Paryża	Seine	17.	14.	7.	1.	6.	15.	6.	6.	7.	2.	4.	2.	„	11.	4.	„	5.	1.	5.	11.	5.	„	„	„
61.	Vimoutiers	Orne	5.	4.	5.	5.	5.	„	„	„	3.	„	„	4.	3.	„	5.	„	„	„	„	„	1.	„	„	„
62.	Villfranche	Aveyron	8.	8.	8.	8.	8.	8.	„	8.	8.	8.	„	„	8.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
63.	Mortagne	Orne	9.	1.	2.	„	2.	1	1.	2.	2.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„
64.	Londyn	Anglia	23.	22.	18.	„	22.	„	„	3.	15.	„	„	„	9.	17.	„	„	10.	„	4.	20.	„	„	„	1.
65.	Aurillac	Cantal	13.	13.	„	13.	13.	„	„	„	„	„	13.	13.	„	„	13.	13.	„	„	„	„	„	„	„	„
66.	Craon	Mayenne	4.	4.	4.	„	4.	4.	4.	1.	„	3.	1.	„	3.	„	„	2.	„	„	„	„	2.	„	„	„
67.	St. Sever	Landes.	7.	7.	7.	„	7.	„	„	„	7.	„	„	„	„	„	„	„	„	7.	„	7.	„	„	„	„
68	Chataigneray	Vendée	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	„	„	„	1.	„	„	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„
69.	La ferte bern:	Sarthe	2.	2	2.	„	„	„	„	„	„	„	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
70.	Chatellerault	Vienne	4.	3.	4.	3.	4.	3.	3.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	3.	3.	„	„	3.	„	„	„
71.	Lisieux p Honft.	Calvados.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
72.	Clgen	Lot et Gar.	1.	1.	1.	1.	„	1.	1.	1.	1.	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
73.	Niort	2 Sevres.	8.	7.	4.	7.	5.	„	7.	„	4.	„	1.	8.	„	7.	„	„	3.	„	„	„	4.	„	6.	„
74.	Avallon	Yonne	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	1.	„	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
75.	St. Agnant	Char: inf:	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
76.	Montmarault	Allier	2.	2.	„	2.	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
77.	Bellac	Ht. Vienne	1.	1.	„	1.	„	1.	„	1.	„	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
78.	Cosne	Nievre	2.	2.	2.	„	2.	2.	„	„	2.	„	„	„	2.	2.	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„
79.	Parzis	Seine	1.	1.	1.	1.	1.	1.	„	„	1.	„	1.	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
80.	Sables	Vendée	2.	2.	2.	2.	2.	„	„	„	„	„	2.	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
81.	Verneuil	Vienne	1.	„	„	„	„	„	1.	1.	1.	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
82.	Troyes	Aube	27.	25.	24.	17.	27.	7.	10.	8.	„	9.	23.	6.	„	„	„	„	„	„	19.	26.	„	„	„	19.
83.	Angers	Mei: et Loi	3.	2.	3.	1.	3.	2.	„	1.	„	1.	„	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„
84.	Lacaze p Castres	Tarn	2.	2.	2.	2.	„	2.	2.	2.	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
85.	Arcis s Aube	Aube	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	3	„	„	„	„	„	„	„	3.	3.	„	„	„	3.
86.	Lisieux	Calvados.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
87.	Sables	Vendée	1.	1.	1.	1.	„	1.	1.	1.	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
88.	Sables	_ Dº _	2.	2.	2.	2.	2.	2.	„	2.	„	„	2.	„	2.	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„
89.	Nogent s Seine	Aube	5.	5.	5.	5.	5.	„	„	„	„	„	5.	„	„	„	„	„	„	„	5.	5.	„	„	„	5.
90.	Rodez	Aveyron	1.	1.	1.	1.	1.	„	„	1.	„	1.	1.	„	1.	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„
91.	Airvault	2 Sevres.	10.	„	„	„	„	„	10.	10.	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
92.	Sens	Yonne	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	3	3.	„	„	„	3.	„	„	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„
93.	Caen	Calvados	2.	2.	2.	1.	„	2.	2.	2.	2.	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
94.	Vire	Dº _	11.	3.	4.	4.	„	1.	5.	6.	9.	6.	6.	5	5.	9.	10.	8.	„	„	„	„	„	„	„	„
95.	Mont-de-Marsa	Landes.	1.	1.	1.	„	1.	1.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„
96	Portsmouth	Anglia	37.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	63.	62.	57.
Wota	członków zapisan: na	liście z roku	784.	673.	569.	478.	475.	447.	373.	359.	303.	252.	240.	220.	213.	193.	144.	113.	109.	100.	92.	91.	71.	63.	62.	57.
1.	Portsmouth	odciągn: 37.-	86.	„	1.	2.	112.	„	„	21.	„	21.	„	„	80.	112.	„	„	8.	5.	107.	111.	62.	„	„	1.
2.	Bourdon.	Lot.-	6.	6.	6.	6.	„	6.	„	6.	6.	„	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	6.	6.	„
			876.	679.	576.	486.	587.	453.	373.	386.	309.	273.	246.	220.	293.	305.	114.	113.	117.	105.	199.	202.	133.	63.	62.	58.

[illegible] Do zamknięcia Wykazu powyższego Sek: Cent: otrzymała jeszcze wota z mieysc następujących:

1. Le Mans Sarthe. Janowski J. N. głosów 10.— Cyprysiński Winc: 10.— Malinowski Tomasz 10.—
Chmielewski Robert 10.— Różycki Karol 10.— Heltman Wiktor 8.—
Wien Józef — 8.— Molsdorf Olexa: 8.— Lewierkowski Walen: 8.—
Jakubowski Henryk 2.— Kiranas Franci: 2.— Ozyrecki Antoni. 2.—
Postempski Roman 2.— Wotujących 10.— — — —
2. Toulouse Ht. Garonn. Chmielewski Rob. 2.— Malinowski To: 2.— Molsdorf Olexander. 2.—
Cyprysiński Wincen: 2.— Heltman Wiktor 2.— Bratkowski Stanisł: 2.—
Jakubowski Henryk 1.— Różycki Karol 1.— Janowski Jan Nepo: 1.—
Wojeński Nepomu: 1.— Chrzystowski Adolf 1.— Karski Marcelli 1.— Wo-
tujących dwóch. —

Dalszy ciąg Tabelli V^tej Lit: B:

			Iłowicki Józef z Mont-de-Marsan	Lalestri Józef w Barrège	Bijnecki Tomasz w Poitiers	Breański Walery w Poitiers	Nowowiejski Marcell w Poitiers	Wojciechowski Tadeusz w Paryżu	Jurmiński Reginald w St. Sever	Szymański Antoni w Tuluzie	Dolain Marek w Angoulême	Wilczyński Jan w Agen	Pasierbski Józef w Avranches	Dembiński Michał w Amiens	Postempski Roman w Poitiers	Garnuszki Andrzej w Paryżu	Miebiński Seweryn w Paryżu	Klukowski Ignacy w Tours	Janiecinski Jan w Fontainebleau	Gucki Leopold w Poitiers	Bronicowski Józef w Paryżu	Rzewski Józef w de Mans	Ugrynicki Konstanty w Clermont Ferand	Piotrowski Sylwester w Poitiers	Zwierkowicz Gustaw w Tuluzie	Pilchowski Seweryn w Fontainebleau
1.	Sch: Centralna	Poitiers			3.	1.		2.												2.						
2.	Civray	Vienne				2.														1.						
3.	St Junien	Hte Vienne					2.																			
4.	Melle	2 Sevres.																								
5.	Loudun	Vienne				1.		1.																		
6	Fontenay	Vendée																		2.						
7.	Dax	Landes.																								
8.	Clermont	Oise					2.																			
9.	Chateau gontier	Mayenne					1.						2.													
10.	Briquebec	Manche							1.						1.											
11.	Amiens	Somme												2.	3.											
12.	Cerilly	Allier			3.			1.		5.				5.	4.				1.							
13.	Castres	Tarn					1.							7.		1.							1.		4.	
14.	Mortagne	Orne			1.		1.						1.		1.						1.					
15.	La ferte Ber:	Sarthe			2.		2.													2.						
16.	Montmarault	Allier																								
17.	Angers 2 razy	Mei et Loir			5.								1.			1.				1.		7.				
18.	Saintes	Char: infe:			3.		1.													1.		1.				
19.	Baugé	Mei: et Loi			4.											4.				4.		2.				
20.	Flers	Orne			3.								1.													
21.	Mortain	Manche			2.											2.										
22.	Chatellerault	Vienne			3.			2.			5.									1.						
23.	Niort	2 Sevres			1.					1.																
24.	Verneuil	Vienne	1.		1.									6.												
25.	St Calais	Sarthe					1.						5.		1.	5.										
26.	Toulouse	Hte Garonne				10.					7.		1.		3.				7.			1.	1.			
27.	Bolbec	Seine infe:														1.	1.					1.				
28.	Montpellier	Herault	8.	3.					3.							1.			1.	3.		1.				
29.	Villeneuve	Lot et Gar:					5.																			
30.	Metz	Moselle				1.	2.								2.											
31.	St Sauveur	Manche					1.																			
32.	Dompront	Orne					2.							6.												
33.	Mauriac	Cantal					5.						5.													
34.	Sch: paryzka	Seine					2.	3.							6.	2.										
35.	Laval	Mayenne	21.							1.							2.				11.					
36.	Batignolles	Paris		14.					10.									13.								
37.	Londyn	Anglia					4.																			
38.	Troyes.	Aube		20.																						
39.	Arcis s Aube	— D: —		3.																						
40.	Mont-de-Mar:	Landes.	10.							7.					1.			8.								
41.	Realmont.	Tarn.								3.																
42.	St Sever	Landes.	7.							7.																
43.	Lacaze p Cast:	Tarn.								2.																
44.	Angoulême	Charente					11:				6.															
45.	Avranches	Manche											1.	1.												
46.	Vimoutiers	Orne		1.									1.	5.												
47.	Bellac	Hte Vienne											1.													
48.	Clermont fer:	puy de dome																					1.			
49.	Tours. -	Ind: et Loir					1.												1.							
50.	Honfleure	Calvados.																	1.	1.						
51.	Aurillac	Cantal.																	13.					13.		
52.	St Agnan	Char: infe:												4.					3.			1.				
53.	Jersej	Anglia																4.								
54.	Agen	Lot et Gar:									2.															
55.	Mayet	Sarthe									5.															
56.	Rodez	Aveyron									6.															
57.	Villedieu	Manche												8.												
58.	Fontainebleau	Sei: et Mar:				9.																				
	Do przeniesienia		47.	44	31.	40.	28.	22.	26.	25.	24.	21.	24.	23.	22.	22.	17.	17.	13.	15.	15.	15.	14.	14.	12.	4.

Dalszy ciąg Tabelli V^tej Litt: B.-

		Konicki Józef	Daleski Józef	Odyniecki Tomasz	Brzeziński Walery	Nowodworski Marc:	Wysłouch Juliusz	Jaroszewski Rajm:	Snyder Antoni.	Dudin Karol.	Wilczyński Jan	Pasierbski Józef	Dembiński Michał	Postempski Rom:	Jaworzyński Andrzej	Mielżyński Sew:	Kluikowski Igna:	Orzeszkowa Jan	Gucki Leopold.	Brzeziński Józef	Czerski Józef.	Uszyński Konst:	Piotrowski Sylwan.	Zwierkowski Bazyl:	Pilchowski Sewer:
	z przeniesienia	47.	41.	31.	40.	28.	22.	26.	25.	24.	21.	24.	23.	22.	22.	17.	17.	13.	15.	15.	15.	14.	14.	12.	4.
59.	Civrault	2 Sevres			10.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
60.	Caen	Calvados.			"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
61.	Nogent —	Aube			5.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"
62.	Dire	Calvados			"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	1.
63.	Nevers	Nievre			"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	7.
64.	Tonneins	Lot et Gar	11.		"	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
65.	Craon	Mayenne	2.		"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
66.	Mont-de-Mar:	Landes.	1.		"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
			50.	46.	41.	40.	28.	27.	26.	25.	24.	24.	24.	23.	22.	22.	17.	17.	17.	16.	15.	15.	14.	14.	12.	12.
1.	Portsmouth	Anglia	"	"	"	"	"	37.	"	"	"	"	37.	"	"	70.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"
2.	Sourdon	Lot.	"	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
			50.	46.	41.	40.	28.	11 4.	32.	25.	24.	24.	61.	23.	28.	92.	17.	17.	17.	16.	15.	15.	14.	15.	12.	12.

Tabella V^ta Litt: C

Nr.	Nazwisko	Imie	ilość wotów	Nr.	Nazwisko	Imie	ilość wotów	Nr.	Nazwisko	Imie	ilość wotów	Nr.	Nazwisko	Imie	ilość wotów	Summa wotów
1.	Postempski	Karol	11.	37.	Długosz	Józef	3.	73.	Skrzycki	Józef	1.	109.	Kudelski	Karol	1.	16.
2.	Prettel	Leona:	11.	38.	Pluciński	Józef.	3.	74.	Skrzycki	Jan	1.	110.	Funk	Karol	1.	16.
3.	Szymański	Napol:	11.	39.	Ratajski	Wiktor	3.	75.	Zieliński	Jabin	1.	111.	Tokarski	Michał	1.	16.
4.	Czernicki	Hieron	9.	40.	Szymańska	Jakob	3.	76.	Ładzyński	Jan	1.	112.	Bacewicz	Antoni	1.	14.
5.	Dziewoński	Zacha:	9.	41.	Pfeiffer —	Jan	3.	77.	Cyganski	Marcelli	1.	113.	Malewicz	Hilary	1.	14.
6.	Dawasz	Wojc:	9.	42.	Uszczakiewicz	Jan	3.	78.	Witkowski	Kajet.	1.	114.	Rupniewski	Roch	1.	14.
7.	Wołłowicz	Wawrz	8.	43.	Mazurkiewicz	Wincz	3.	79.	Pruszyński	Rom:	1.	115.	Szymański	Stanis	1.	13.
8.	Zielanowicz	Wincz:	8.	44.	Potocki	Leopol:	3.	80.	Zawadzki	Mateu	1.	116.	Tymowski	Jewery	1.	13.
9.	Jasieński	Franc:	7.	45.	Wiatrowski	Mateu	3.	81.	Woronicz	Konst.	1.	117.	Grzybowski	Stanis	1.	12.
10.	Zaleski	Teodor.	7.	46.	Wiszniewski	Stefan	3.	82.	Szumiewicz	Felix	1.	118.	Glinka	Stanisł	1.	12.
11.	Wysocki	Józef	7.	47.	Lisiecki	Michał	3.	83.	Pietraszewski	Piotr	1.	119.	Hejdenrejch	Józef	1.	12.
12.	Guzowski	Jędrzej	7.	48.	Ujazdowski	Wincz	3.	84.	Radliński	Jędrzej	1.	120.	Komorowski	Felicja	1.	12.
13.	Przecławski	Leon	7.	49.	Jastrowt	Jan	3.	85.	Fryze	Ulwerd.	1.	121.	Wroński	Adam.	1.	12.
14.	Dzięgielewski	Jan	6.	50.	Stawecki	Michał	3.	86.	Mikulski	Francis.	1.	122.	Stempowski	Józef	1.	11.
15.	Wysocki	Ignacy	6.	51.	Sabbatyn	Karol	2.	87.	Morawski	Józef	1.	123.	Nowakowski	Jan	1.	10.
16.	Dmochowski	Włodz:	6.	52.	Underowicz	Adam	2.	88.	Mickaniewski	Stanis	1.	124.	Wiszniewski	Leno	1.	10.
17.	Suderlej	Karol	6.	53.	Białogajski	Stefan	2.	89.	Pagowski	A: Erna:	1.	125.	Dziewicki	Jewer:	1.	10.
18.	Kaczanowski	Karol	6	54.	Krotki	Felix	2.	90.	Ambrożewski	Józef	1.	126.	Pausza	Alexan:	1.	10.
19.	Sadowski	Felix	6.	55.	Skrodzki	Ludwig	2.	91.	Lubieński	Ceramy	1.	127.	Patysiewicz	Francis	1.	10.
20.	Myślibórski	Ignacy	6.	56.	Tittenbrown	Michał	2.	92.	Stanievicz	Sylwest	1.	128.	Lewandowski	Kajet:	1.	10.
21.	Wieszniewski	Ludwig	6.	57.	Jennert	Jan	2.	93.	Faliński	Stanis:	1.	129.	Skrodzkiewicz	Karim:	1.	10.
22.	Krzyżanowski	Toma:	5.	58.	Seredyński	Ignacy	2.	94.	Jedzimir	Józef	1.	130.	Dołęga	Adolf	1.	9.
23.	Wierzbicki	Wincen	5.	59.	Wysocki	Wincen	2.	95.	Mikulicz	karim	1.	131.	Dobrowolski	karim	1.	9.
24.	Biergiel	Zygm:	5.	60.	Grotkowski	Serdyn	2.	96.	Szmurło	piotr	1.	132.	Korylski	Ludmik	1.	9.
25.	Korsak	Juliusz	5.	61.	Kobyliński	Wincen	2.	97.	Burba	Eusta	1.	133.	Korycki	Francis	1.	9.
26.	Lubański	Alexa:	4.	62.	Okęcki	Edmun:	2.	98.	Morgulec	Jawery	1.	134.	Kwiatkowski	Jan	1.	8.
27.	Markowski	Leonar:	4.	63.	Wiszkiewicz	Stanisł	2	99.	Durnin	Józef	1.	135.	Jurkowski	Jawery	1.	8.
28.	Czajkowski	Michał	4.	64.	Tettmajer	Józef	2.	100.	Tylanowicz	Faustyn	1.	136.	Javaczewski	Hieron	1.	8.
29.	Zawadzki	Francis	4.	65.	Breański	Faustyn	2.	101.	Luttowski	Wojciech	1.	137.	Frankowski	Felix	1.	8.
30.	Molinary	Alexa	4.	66.	Izdebski	Zeno	2.	102.	Lutkiewicz	Otton	1.	138.	Stetkiewicz	Antoni	1.	8.
31.	Borowski	Wincen	4.	67.	Błażowski	Jakub	2.	103.	Dunikowski	Józef	1.	139.	Paczewicz	Michał	1.	8.
32.	Czyżkowski	Konst:	4.	68.	Mayer	Francis	2	104.	Dzikowski	piotr	1.	140.	Chodorowicz	Michał	1.	8.
33.	Mazurkiewicz	Bonawe	3.	69.	Kawkowski	Roman	2	105.	Haliburton	Józef	1.	141.	Babiański	Wincen	1.	7.
34.	Strzelbicki	Ludwik	3.	70.	Zwierkowicz	Walen	2.	106.	Rymsza	Ignacy	1.	142.	Perzanowski	Adrjan	1.	7.
35.	Bogusławski	Francis	3.	71.	Skorzicki	Arnold	2	107.	Ormieliński	Tomasz	1.	143.	Ancyppa	Isidor:	1.	7.
36.	Rożycki	Ludwik	3.	72.	Plater	Lucjan	1.	108.	Kijewski	Lucjan	1.					5.
		Summa	219			Summa	85.			Summa	36.			Summa	35.	375.

Otrzymali jeszcze woty od członków z Portsmouth

Dziewicki Seweryn 52. — Wierzbicki Wincenty 33. — Molinary Alexa: 21. — Jojecki Franciszek 7. —
Rudnicki Maxym: 7. — Rymsza Ignacy. 5. — Gnatowski Stanis: 5. — Faliński Stanisł. 5. —
Rupniewski Nikod: 3. — Dzięgielewski Jan 2. — Sabbatyn Karol 2. — Dombrowski Felix 2.
Borajski Idzi 2. — Rożański Salomon 2. — Rupniewski Roch 1. —

Następujące pisma umieszczamy częścią na wyraźne żądanie Sekcji, częścią uznawszy sami tego potrzebę, wraz z dołączeniem stosownych odpowiedzi.

a Pismo Sekcji Portsmouth z d. 6 Maja b. r.

„Baczność Obywatele! organizujcie Wasze szeregi, postawcie na „waszém czele silną godną zaufania waszego Centr^ego /okól. Sk: 118 :/.

Przystępujemy do wyboru centralizacji, ale żądamy po Sek: Centr^ej aby przy ogłoszeniu złożonych przez nas votów umieścita tę naszą protestacyą przeciwko wyrażeniom ostatniego okólnika Sekcji Centr^ej.

Nie dokonywamy takich wyborów jakich żąda i do jakich zachęca Sekcja Centr^a winniśmy więc objaśnić jakie są nasze wybory i jaka im myśl przewodniczy. Odrzucamy, protestujemy wyrazy oderwy, słuszna więc abyśmy w miejscu jej pojęć rozwinęli nasz sposób widzenia rzeczy. Centralizacyi — Sek Centr mówi „Postawcie na Waszém czele". Szczerém zdaniem naszém jest tylko samo Tow^o w którym siła władzy spoczywa. Tow^o całe jest jedynym naczelnikiem, jedynym siebie samego rządcą, a tworząc Instytucyję wykonawczą i zlewając na nią służące mu naczelnictwo, zadawałoby kłamstwo swemu wszechwładztwu, wyzuwałoby się ze swoich praw i zmieniałoby przez to swoje demokratyczne życie, namiętne ruchomości, na martwość zadaną mu podwyższonym, eksploatującém Centralizacyi życiem. Przestawszy samo być swym naczelnikiem, musiałoby z kolei zostać podwładném. Kto naczelnictwo nad sobą komu innemu zręcznie przyjmuje na siebie ciche poddaństwa. Dwóch naczelników sił równych i równie wszechwładnych ostać się w żadnem ciele nie może, kiedy więc podług organizacyi wszechwładztwo jest przy ogóle wszystkich Członków Tow^a, wola przeto ogółu będzie jedynie wszechwładną i wszystko musi się przed nią uzorzyć; — Stąd wypływa, że skoro wola ogółu pierwszą jest i panującą nie można więc żadnej Instytucyi nad nią wyrosić, stawiać na jej czele. Wszystko obok niéj jest jej uległém, poddaném, podwładném. — Chcąc aby zostało podług wyrażeń oderwy panującém, naczelném, musi wprzód jej władzę osłabić, jej uczucie głęboko w sercach wkorzenione wytępić „Postawcie Centralizacyją silną" dodaje okólnik Sekcji Centralnej.

Centralizacyja zdaniem naszém powinna być mocna Tow^a mocą, żyć jego życiem, powietrzem jego oddychać. Nieprodobna rozdzielić sił Tow^a i Centr^ej bo byłoby to uprawnić rozbrat w Tow^u. Nadamyż Centr^ej siłę, to sami musimy się sił żywotnych zbawić i przyczepić je niejako do sił Centr^ej, uczynić je zawistnemi. Tow^o czyniąc Instytucyją swą silną, samo musi mdleć, słabieć chwytać pożyczane powietrze od Centralizacyi do życia, w końcu bezustannie konać i cucić się — cucić się i na nowo konać. W Tow^u jedna jest tylko prawdziwa siła, potęga, i ta dwoić się nieda, siła ta jest przy ogóle Tow^a niech więc wszystko, z niej czerpa, z jej się zdroju poorzepia. Niech Instytucyje

Instytucije przez Tow^a powstawowione będą poruszalne Tow^a mocą i ruchem; niech świecą ale zależnie pożyczaniem od swego słońca promieniem. Sama Centrazija nie może mieć sił odrębnych, sama przez się musi-będź słaba. „Postawcie Centralizację godną waszego zaufania" kończy okólnik - Zaufanie dane osobom wykopało grób Polsce, ugodziło i ugodzi śmiercią wszelkie stowarzyszenia biorące je za godło. -

Lud sam sobie jedynie ufać powinien, sam na własnych polegać siłach i cnocie. Wszelkie stowarzyszenia których myśl nie jest ujęta w monopol bez rozdania na wszystkich, nieśmią nawet o przekazaniu jakiej Instytucji nieproszonego zaufania; owszem wspólnie z tą Instytucija zaufanie rozciągają nie na kilku z swych członków ale na cały swój ogół - i przez to unikają błędów, lub przynajmniej zgryzot za błędy popełnione społem, za błędy wszystkich przez wszystkich. Centralizacija warowna zaufaniem ogółu wychodziłaby nijako z pod jego oka; każdy jej czyn dobry potwierdzony wolą ogółu, zaskarbi razem jej zaufanie, każdy zgubny jej wniosek, nieużyty wolą ogółu, zaszczepi ku niej w Tow^e (nieufność) będzie to więc ciągłe równowaga ciągłe ścieranie się złych i dobrych czynności - Zaufanie położone w Centr. jest niepodobieństwem, chyba w tedy, gdy przypuścimy jej nieomylność i niezkazitelność. Gdzie wola ogółu rozstrzyga, tam snać nie ma, tam bydź nie może zaufania w osoby. Wyrazy okólnika Sek. Centr. same z sobą stają w sprzeczności, same z sobą kontrastują dziko z projektem organizacji.

Z przytoczonych więc tutaj powodów oparci na dobrze zgłębionem pojęciu socjalizmu oświadczamy się przeciw wyrażeniu okólnika Sek. Centr^ej i przystępujemy do wyborów Centralizacji - do wyborów sług Tow^a, a nie zwierzchników, nie naczelników, nie panów. Uważając Tow^e za ciało, za jedyne - władcę niemożemy nikogo stawiać mu na czele, przenosić jego świętą władzę na innych. Nie chcemy z Centralizacji utworzyć ciała w ciele; dlatego przy ogóle Tow^a wszystkie siły zachowujemy, i czynnemy ją tylko tych sił naturalną uczestniczką, skupieniem odbiciem. Zaufania naszego nie powtarzamy w osobach, ale w całem Tow^e, i dla tego lubo Centralizacja z ludzi zasługujących na nasz przyjaźń składać się może, nie śmiemy, niemożemy przykrywając milczeniem wyrażenie Sek. Centr^ej dawać im dyplom na zaufanie. Tylko w Rządach oszukujących i o swój byt trwożliwych, można rękę wyciągać o zaufanie dla pojedynczych osób - Centralizacja podług nas powtarzamy, jest podwładną, uległą, służebną, a nie naczelną, niepanującą - i w przejęciu się gruntownie tą myślą, tem powszechnie przyjętem uczuciem jej przyszłe utrzymanie, trwałość, a z tąd zawitnienie Tow^a leży. -

Odpowiedź Sekcji Centralnej.

Naprzód zatrzymać należy, iż Sekcja Portsmouth, spodziewająca się przez pisma swoje otworzyć sobie pole propagandy w łonie Tow^a, mogła za przed-

miot

przedmiot zasługujący na protestacyją ze swojej strony wziąść rzecz tak małej wagi. Należyta rozwaga powinna jej była dodadzić, że protestować przeciw wyrażeniom widocznie dorywczej, widocznie dla zachęcenia tylko do pójścia i f. dodadź tu wyraźnie musiemy: pod wpływem świeżych z Paryża wiadomości o ruchu koterii Seymowej, pisanej odezwy, iest to niemal to samo co bić się z wiatrem. Taką chcieliśmy mieć Centralizacyją, jak rozległe nadadź jej atrybucije, wyłożyliśmy w Projekcie do ustaw, który obecnie Tow. uświęca. Protestacyja Sek: Portsmouth jest zbyt słabym głosem, abyśmy przed Tow. mieli tłumaczyć znaczenie przez nas użytych wyrazów; bo Tow. znając rzecz samę mniej zważa na wyrazy, a dowodem tego iest jego przyzwalanie na nasze tyloxrotne poprzednie wyrażenia: Instytucija naczelna władza wykonawcza: organ Tow. zamiast Centralizacija. Powiemy tylko że teorije Sek: Portsmouth są pozorne, pełne dezorganizujących myśli i jako takie do tych tylko zdolne przylgnąć umysłów, któreby przez niepojęcie rzeczy, przez niezrozwagę, że od Centralizacji, od jedności myśli zawisł skutek działania, pojedynczych członków za wszechwładnych uważać chciały. Lecz nie; powiemy w ogóle przynajmniej słów kilka, aby przeciwstawione teorijom Sekcji Portsmouth nikomu ich miałkości wątpliwą nieostawiły. W każdem społeczeństwie musi bydź władza; widzimy ją nawet w mniej rządnych hord koczujących. Cała różnica na tem zależy: czy ona iest wypływem woli jednego, czy wypływem woli ogółu zespołczuniowych; czy piastujący ją nikomu z działań swoich sprawy niezdają, czy też są odpowiedzialnymi przed społeczeństwem za każdy swój krok przeciwny woli ogółu lub większości społeczeństwa uświęconym ustawom. Tow. nasze dla samego położenia i Anglji rozrzuconia swego, niemoże się obejść, nie powiemy bez rządu z wojskiem i Żandarmami, jak to Sek: Portsth. chce w nas w innem swem piśmie wmawiać, ale bez pewnego rodzaju władzy wykonawczej, bez delegacji do głównego kierunku swoich interesów przez siebie wyznaczonej. Taką ustawami ściśle opisaną władzą, taką delegacją, będzie Centralizacja wyborowa, będzie ona tem w Tow. czem jest prezydujący na posiedzeniu pojedynczej sekcji. Jak sekcije stanowią, a prezydujący tylko kieruje dyskusiją i bada wolę większości; tak równie Centralizacija będzie nadawała jeden kierunek działaniom Tow. stósownie do woli większości.

Jeżeliby kto chciał nieuznać wybranej Centralizacji a wymagał sprzyjstego po niej działania, okazywałby tem samem nie tylko anti-demokratyczną nieuległość dla mającej w niej zaufanie większości, ale nadto byłby podobnym członkowi, któryby miał dosyć niewinnemu i niezrozumu wymagać tańca po mającym związane nogi i ręce tancerzu. Sądząc nawet najsurowiej, uważając Tow. za pana a Centralizacją za Jego sługę, w najściślejszem tak jak Sek: Portsth uważa znaczeniu; i w obrazie Tow. nie

może

nie może niedowierzać Centralizacji, bo niepojmujemy pana, któryby przyjmował do swego domu sługę, a miał podejrzenie że zło-dziej. Przekonani, że jest środek pomiędzy nieufnością a ślepém zaufaniem, mniemamy że Towarzystwo powinno ufać mającej się wybrać przez nie Centralizacji dopóty, dopóki mu akta tejże inaczej sądzić nakażą. Odmawiając ono naprzód ufności Centralizacji, nie widząc jeszcze i niemogąc ocenić jej czynów niemogłoby naznaczyć pewnéj wyborowi swemu zasady, gwałciłoby zasadę moralności, która mówi: Sądź o każdym dobrze, póki się inaczej nie przekonasz. Dubitet praesumitur bonus donec probetur contrarium.

Obawa aby Centralizacja wyborowa, ośmielona naszemi wyrażeniami, pod pozorowaniem ściśle jéj obowiązki określających ustaw, nienadwerężyła wszech-władztwa ogółu, jest zupełnie zbyteczna. Nieprzypuszczamy, aby członkowie powołani do Centralizacji poddawszy się raz ustawom mogli mieć dosyć odwagi ściągać na siebie ich zygór rozmyślnem wbrew woli ogółu działaniem, i tego nikt przypuścić nie może, ktokolwiek ich z rozsądku i uczucia zachowania dobrego imienia, zupełnie obrać niezechce. A tak, mimo naszego wyrażenia, które drwogą przejęły Sek: Portsmouth, przyszła Centralizacja nie będzie tamże i podług nas ciałem w ciele, towarzystwem w towarzystwie, bo Tow: pewni jesteśmy pragnąc być jednorodném i kształtném, nieścierpi ani potworów we wnętrznościach swoich, ani narości na swojej powierzchni.

Tyle mieliśmy w ogóle do odpowiedzenia Sek. Portsmouth. Szczegółowy rozbiór objawionych przez nię myśli zdawał nam się zbytecznym dla rozumiejącej siebie i nas większości Towarzystwa.

---

6. Pismo Sekcji Mortain z. d. 18 Maja r. b.

Sekcja nasza na posiedzeniu d. 5 Maja zważywszy naprzód, iż rozwinięcie w zupełności zasad i celów politycznych Tow: które samo tylko może nadać byt, ducha i kolor wewnętrznéj organizacji, w ustawie przedstawionej przez Sek: Centr: opuszczonem i do późniejszego czasu odłożonem zostało. zważywszy powtóre iż w miejscu przedstawienia ogólnych uwag które Tow: nad organizacją zrobiło i zawezwania onego do zadecydowania zasadniczych pytań, na których przyszła organizacja oprzeć się miała – Sekcja Centr: podług swej własnéj woli i przedstawiając go pod głosowanie ujarzmiła wolność Tow: w utworzeniu ustawy – Takich zasadach się opierając Sek: nasza w głosowaniu na obecną ustawę żadnego udziału nie bierze i ulegnie tylko woli ogólnej Tow:.

Odpowiedź Sekcji Centralnej.

Zdumiewające są motywa postanowienia Sek mortain Tow w okólniku № 402 na str. 75 wyrazaliśmy jej dowodnie, że na przywiedzenie do

skutku

skutku w tym a nie innym duchu Organizacji wewnętrznej, mieliśmy mandat od większości Tow^a Gdyby więc Sekcija Montain z większą pilnością czytała ożólniki, byłaby nam oszczędziła zarzutów, a sobie nieprzyjemności z niepotrzebnego przy dawno i wyraźnie przez większość odrzuconém zdaniu swojém obstawania..

f: Sekcija Montain protestuje jeszcze w tej samej expedycji przeciw wyłączeniu od kompletu do wotowania na ustawy i Centralizacija członków nowo przybywających, tudzież przeciw wykreśleniu jedynastu członków przebywających na wyspie Jersey – Z tej ostatniej protestacji, równie jak z Protestacji Sekcji Londyn, Castres, Tondenay i Donancé w tym że samym przedmiocie nadesłanych, stosowny użytek swego czasu zrobionym zostanie f:

C. Pismo Sekcji Castres z d. 6^go Maja r.b.

Teraz przystępujemy do objaśnienia przyczyny uchylenia się 5^ciu Członków od wotowania na § 46 Organizacji; słuszność powodów zapewne i wy przyznacie! pomimo to wszakże możecie posądzić że nieoszczędni jesteśmy w zarzutach? nie obywatele! spokojni jesteśmy; bez wśród spokojności, zbieg wypadków stawi nas wprzykrém położeniu. Trzeci raz w przeciągu jednego miesiąca musieni jesteśmy robić wam wyrzuty, trzeci raz żądamy ogłoszenia przed Tow^a naszych spostrzeżeń zawsze spowodowani czystém przekonaniem.

Nad projektem Organizacji d. 23 Stycznia pod rozbiór Tow^a przedstawionym, uwagi nasze przesłaliśmy wam d. 22 Lutego b.r. wyłącznie jednej na § 70.- nieznalazły one miejsca w ożólniku waszym pod d. 11 Kwietn, nieznamy powodów dla których je pominęliście.' ale przekonani jesteśmy, że prawo podające się pod sankcija ogółu powinno mieścić w sobie najdokładniejszy zbiór wszystkich zdań, bo te służą za promień, przebijający przyjemienia. Nieprzywiązujemy wielkiej ważności do naszych uwag, mogą one być bardzo ułomne, niedokładne, ale jedna uwaga niedokładna może zrodzić wiele doskonalszych pomysłów i wytknąć właściwszą drogę postępowania; z tego stanowiska wychodząc winniśmy przyznać, iż słusznie członkowie uchylili się do wotowania na § 46 b^o się niezgadza z ich przekonaniem; uwagi nad nim robić niemogli; bo porządek wotowania naruszyłby; do uwagi swojej gdyby się odwołali, Centr^a tylko samej znajomej, odwołanie się nic nieznaczące, zkąd pod sądem ogółu niebyła.

Odpowiedź Sekcji Centralnej.

Sekcija Castres w expedycji z d. 22^go Lutego w ten sposób zaczyna swoje uwagi. – » do § 11. robimy dodatek od wyrazów: przez głośne wotowanie, ale solutną większością obecnych". Sekcija Centr^a ten dodatek uznała za niepotrzebny z powodu § 18^go który mówi: „decyzije we wszelkich przedmiotach przez Sekcija rozstrzyganych, wydawane będą prostą większością głosujących członków." „Co do § 8^go f: mówi dalej Sek: Castres: f na podział Sekcji Paryzkiej wsposób

jej

jéj najdogodniejszy chętnie i jednomyślnie przystajemy". Sekcyja Centralna pominęła tę uwagę, bo w Organizacji szło o ustanowienie ogólnego dla wszystkich Sekcyj przepisu, a nie o dozwoleniu podziału Sek: Paryzkiej.

„ § 22gi / mówi następnie Sek Castres:/ zobowiązuje Sekcyje do odczytania przed kandydatem przyjętym Aktu założenia i ustawy zasadniczej, a kandydata do podpisania ich; tych dwóch aktów nie mamy my - niemają zapewne i inne Sekcyje; bez nich § ten dopełniony bydź niemoże. Wzywamy was obywatele do zapobieżenia tej niedogodności przez wyautografowanie i rozesłanie do wszystkich Sekcyj. -

Sek: Centr: pomijając pomyłkę co do § 22 zamiast 27 nie widziała w tém uwagi, mogącej mieć jakąkolwiek styczność z projektem organizacji, ale proste wezwanie o wyautografowanie Aktu założenia i ustaw zasadniczych, któremu obecnie przy niniejszym okólniku zadosyć się uczyni.

Tym sposobem Sek: Centr: wytłómaczyłaby się z pominięcia i innych uwag, gdyby się mogła spodziewać że tego jeszcze i teraz Sek: Castres koniecznie żąda. Co zaś do uwagi nad § 46. do której naprzód 3ch a teraz pięciu Członków tyle ważności przywiązuje ta była następującej osnowy.

„ Co do § 46. trzej członkowie uchylają wyrazy dozwalające Centralizacyi robić opinie we wszystkich przypadkach tym §. objętych. 14ch Członków zostawiają go w całości ".

Lubo Sek: Centr: niebyła zdania 3ech Członków Sek: Castres, i zawsze opinji w każdym przedmiocie za konieczną atrybucyę Centralizacyi uważała, zapewnić jednak może, iż niemiała zamiaru uchylać przed Tow: ich zdania, i że go tylko niedostrzegła, w natłoku innych uwag.

d. Pismo Sek: Vire z d. 4. Maja. r.b.

Przeglądając ze ścisłością uwagi nad projektem praw dla Tow: Dem: Polsk: w Okólniku pod №: 402 z d. 11. Kwietnia br. z zadziwieniem ujrzeliśmy, iż w takowym uwagi i poprawy niektórych artykułów przez Sekcyją tutejszą poczynione miejsca znaleźć nie mogły. Szukając przyczyny tego nieuszanowania zasady społecznej, to jest odrzucenia zdania cząstki Tow: przez jego Centr: niemogliśmy innej naznaczyć, jak tylko uporne obstawanie przy zdaniu swojem względem Centr: wyborowej - Wprawdzie Sek: Centr: wspomniała o zdaniu naszém co do Centr: wyborowej, ale opuszczając zastosowanie projektu prawa w rozbiórce będącego do Centr: Sekcyjnej, odjęła tém samem możność wotującym ostatecznie rozpoznawania dwóch rodzajów Centralizacyi, i wyboru z nich jednej. Zdało się Sek: Centr: opartać się na zdaniu większości sekcyi Tow: której uwagi były nadesłane nad projektem praw; my jednak pojmowaliśmy i pojmujemy ze tylko

że tylko w ostatecznem wotowaniu, widzieć należy wolę Tow^e, przewidywanie zaś i uprzedzanie jej przez swą Centralizacyję zawsze za szkodliwe i niepewne poczytujemy.

Dlych więc i innych powodów któremi zapełniać niechcemy pisma naszego, wotowanie ostateczne Sek: tutejszej na Artykuły prawa i rodzaj Centralizacyi wzięło obrót zupełnie różny, jakiby wziąść mogło, gdyby uwagi różnych Sek: z całą ścisłością w okólniku zamieszczone były. I tak trzech członków przyjmując zdanie Centralizacyi, przesyła zaraz swoje wota na członków Sekcyi wyborowej; dwunastu zaś odmawia ich aż do ostatecznego zadecydowania rodzaju Centralizacyi i ogłoszenia projektu prawa do Centralizacyi Sekcyjnej w najbliższym okólniku.

W wykazie naszym wotów, wszystkie artykuły przyjęte przez część uwagi robiącą, pomijamy, zmiany tylko ich ostateczne numerycznie i artykułowo wymieniemy, zaś poprawy nasze dawniejsze nad. 13. marca br. powtórzemy z wyrażeniem głosów ile takowe na teraz miały. Bo chociaż Centralizacyja niezamieściła, my jednakże ich swawolnie nieodstępujemy jako wynikłe z przekonania naszego.

Odpowiedź Sekcyi Centralnej.

Czynione nam wyrzuty byłyby słusznemi, gdyby Sek: Vire nadestała była wcześnie swe wota z uwagami na projekt ustaw z d. 23. Stycznia br.; ale gdy tak nie jest, gdy jej ekspedycyja w tym przedmiocie dopiero nas wówczas doszła, kiedy bez narażenia na dłuższą zwłokę wyjścia i tak już opóźnionego okólnika, nie podobna było wszystkiego umieszczać, nieuznajemy ich słuszności. Umieściliśmy wszakże wszystko to, co bez zupełnego burzenia układu rapportu, okazało się najłatwiejszem do umieszczenia i najważniejszym z przedmiotu, jak tego są dowody na stron: 92, 96, 97, 98, 100, 105 i 106. Z reszta po ogłoszeniu zbioru uwag i wezwaniu do wotowania Sek: Vire powinna się była przekonać, że myśl Centralizacyi wyborowej, którą ona za niepodobną do wykonania a nawet i szkodliwą uważała, i o odparcie której głównie jej chodziło, została ogólnie w Tow^e przyjętą - i że w takim razie pozostawało jej tylko wotować na przedstawiony z ogłoszonemi do wyboru zmianami projekt, a nie na swoje własne zmiany, powiększej części z powodu nieprzyjęcia Artykułu o Centralizacyi wyborowej, projektowi przeciwne, i dla pomienionej wyżej przyczyny, do wiadomości Tow^e nie podane. Nie nasza więc jest wina, jeżeli Sek: Vire i teraz wota swoje do liczby przeciwnych projektowi domieszczonemi zobaczy.

Chcielibyśmy się publicznie przed Sek: Vire wytłumaczyć, aby zniszczyć jej niekorzystne ku nam uprzedzenie, które nie żadna nasza niechęć, ale niezależne od nas okoliczności zrodziły. Sek: Vire uzna pewnie zadostateczne nasze tłomaczenie, a wiedziona szczeremi zawsze dla Tow^e chęciami, pójdzie za wolą wszechwładnej Jego większości. Mamy tego świeżą rękojmię w odebraniu wotów

wotów na Centralizacją od 11tu jej Członków w skutek okólnika z d. 18 Maja.

c. Pismo Sekcji Amiens z d. 6 Maja. r.b.

... Sekcija postrzegłszy, iż opinja Sek: Centr. względem urządzeń i powinności w Tow.e Demo.m objawiona w uwagach nad § dodatkowym do Roz: 23o Tytułu II. str: 103 w słowach: „Prezydencija więcej za prerogatywę aniżeli za obowiązek poczytywane bydź winna" niezgadza się z jej przekonaniem, że myśl nawet podobna mogłaby nadwerężyć Zasady Demokratyczne, w skutku decyzji większości 6 głosów przeciwko 2. oświadcza: iż wszelkie urzęda, powinności w Tow.e uważa za, ściśle obowiązkowe i że żadnych prerogatyw, dostojeństw, godności czyli jednem słowem przywilejów w Zasadach Demokratycznych nie uznaje, nadto życzy sobie Sekcija aby oświadczenie to w okólniku Sek: Centr. zamieszczone było.

Odpowiedź Sekcji Centralnej.

Zaprotestowane wyrażenie jest usterką redakcji, która przy dyskusji uszła naszej baczności, a otem najlepiej przekonać może porównanie go z tem cośmy nieco wyżej na stronicy 102 w nieprzychylnej nad propozycją jednego — Członka Sekcji Batignolles względem wybierania prezydujących, opinji powiedzieli. Myślą naszą było, że prezydencja niemoże bydź jako obowiązek wszystkim bez wyjątku narzucana członkom, ale każdemu zostawiona do woli. Przyznając w zasadzie słuszność spostrzeżenia Sek: Amiens, niedzielimy wcale jej obawy, aby jeden niewłaściwy wyraz mogący się czasem dla braku należytej uwagi wcisnąć, zdolny był nadwerężyć zasady Tow.e, i dla tego mniemamy, że dosyć by było przedstawiać nam podobne spostrzeżenia dla prostowania po krótce niewłaściwości wyrażeń, a umieszczania w okólniku żądać tylko ważniejszych protestacji.-

f. Wyjątek z pisma Sekcji Louancé z d. 28 Kwietnia r.b.

„ Gdy po raz pierwszy Sekcija nasza deliberowała nad poszczególnemi artykułami projektu, znalazła go w § 18, 19 i 20. za niedostateczny.

„ Sądziła atoli wówczas Sekcija nasza że bracia wszyscy przystąpią do rozbioru pracy; że ich świetne uwagi mogą trafić na najgłówniejsze wady, i potrafią swem światłem obwarzesać szkic tego dzieła; oddaiąc tedy im pierwszeństwo, niepodała swych uwag, oddaiąc Centra: zawiadomienie.

„ Dziś tedy niemożem przemilczyć widzy tak szkaradna wada uderza nas w oczy." —"

Następnie dawszy monitum Sek: centr.ej za zbytni pośpiech, wytyka niestosowność §§. 18, 19, 20 i 62 o przedostatnim tak się pozwala wyraża „ § 20 jest tak bredny ze swemi absurdami, że według sposobu myślenia jakiemśmy oświadczyli nigdy miejsca mieć niemoże."

Porem

Dyrzém Sek: Bouancé kończy w ten sposób:

„Z tych tedy tak ważnych powodów Sekcija nasza projekt odrzucając a mając szczerą gorliwość ku dobru ogólnemu, przesyła uwagi przed terminem naznaczonym, prosząc Sek: Centr. aby je zakomunikowała Lwu, jeśli projektujący niezmieni myśli swéj.

„Zważmy Obywatele! idzie nam o owoc pracy- ale o owoc dobry: pielęgnujmy go bez brzydkich egoizmów. Chlubnym jest kto rodzi myśli- - ale chlubniejszym myśli owocu dobrego!."

Odpowiedź Sekcji Centralnej

Towarzystwo osądzi z umieszczonego tu wyjątku, ile podobne uwagi mógłby były wpłynąć na ulepszenie projektu organizacji. My zaś przestajemy tylko na oświadczeniu Sek: Bouancé że jéj pisma niemogliśmy umieścić z powodu, 1ºm że nas, jako Expedyowane w Segré d. 2. Maja doszło dopiéro 4. tegoż mięs. a 2gie musielibyśmy były niuszanować woliwięksrości Tow: które po rozebraniu raz przedstawionych uwag za drugim razem wprost do wotowania przystąpić postanowiło.-

Braterstwo i Pozdrowienie

z woli Prezydującey na posiedzeniu

Sekretarz A. Molsdorf. /:podpis:/ Dowmont Onufry.

Po zamknięciu obrachunku z nadesłanych wotów we względzie Organ: Wew: Sekcija Centralna odebrała jeszcze expedycije tyczące się przedmiotu tegoż, z miejsc następujących.

1sze z Sek: Bar sur Aube 9ciu Członków Projekt Org: Wew: podług ostatniej redakcji Sek: Centrj jednomyślnie przyjmują- Sek: Centralną i Przedstawiającą chcą mieć w Paryżu.- Na Członków do Centralizacji wyborowej niewotowali- 9cio z Sek: Batignolles 18: Członków jednomyślnie wotują na Uwagi przez siebie przy pierwszym rozbiorze projektu Org: podane. 3cie z Sekcji le Mans 10 Członków na projekt Org: wew: niewotowali z powodu że ustawa już większością zasankcyonowana została. 4to z Sek: Dax 10 członków na miejsce pobytu Sek Centr: wyznaczają jednomyślnie Poitiers. 5te z Sekcji Tuluzy 2ch Człow: wotują na projekt org: jak większość członków ich sekcji wotowała. Centrję chcą mieć w Poitiers.

Wota powyższe niezmieniają bynajmniej stanu rzeczy: i dla tego Sek: Centre nieobliczą już rezultatu ogólnego jakiby wypadł z dodania 29ciu wotów na projekt organizacji, z obowiązku je tylko swojego przedstawia do wiadomości Towarzystwa.

Uwaga. Przy tym okólniku wychodzi nowa Organizacja i dwa łączne z nią postanowienia d. 5 Lipca wchodzące w wykonanie. Nie będzie tu może zbyteczną rzeczą przypomnieć Członkom niezawodne zastosowanie się do prze:

do przepisów §§ 6. 11. i 12. postanowienia w przedmiocie składek i fundu-szów Tow^a

Rozesłanym także zostaje przeautografowany pierwszy manifest czyli akt założenia Tow^a wraz z ogólnemi przepisami z pierwotnych Ustaw które nową Organizacją nie zostawszy zniesionemi, zachowują i nadal moc obowiązującą. –

Dalszy ciąg listy członków nowo-przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.
od d. 18 Maja b.r. po dzień 13 Czerwca 1835 r.
wpisani zostali do listy członków Tow^a jak następuje.

Numer bieżący	Imię i Nazwisko.	Sekcja przyjmująca.	Data deklaracji	miejsce pobytu członka.
328.	Zanievski Antoni	Nevers.	20e Kwietnia 1835.	Nevers.
329.	Wawrowski Tomasz.	Honfleur.	12 Maja 1835.	Rouen.
330.	Zwierkowski Ludwik	Batignolles.	16e Jd Jd	Genève.
331.	Zwierkowski Walenty	dto.	15e Jd Jd	Paryż.
332	Justowski Antoni	Carcasson	25e kwiet Jd	Montolieu.
333	Jaworski Stefan.	Rouen	21e Maja do	Rouen.
334.	Jansen Stanisław.	dto	21e do Jd	Jd
335.	Sinicki Michał.	Angers.	23e Jd Jd	Longé.
336.	Wiliński Konstanty	do	23e Jd Jd	Jd
337.	Kiwel Fryderyk	Portsmouth	21e Jd Jd	Portsmouth
338.	Dzwonkiewicz Jan.	Jd	21e Jd Jd	Jd
339.	Lisowski Ambroży.	Jd	21e Jd Jd	Jd
340.	Wasilewski Jan.	Jd	21e Jd Jd	Jd
341.	Mazurkiewicz Karol.	Jd	21e Jd Jd	Jd
342.	Bartosik Łukasz.	Jd	21e Jd Jd	Jd
343.	Drzewiecki Łukasz.	Jd	21^e Jd Jd	Jd
344.	Sołdaczuk Michał.	Jd	21^e Jd Jd	Jd
345.	Świderski Jan.	Jd	21^e Jd Jd	Jd
346.	Guski Napoleon.	Nogent le Rotrou	30^e Jd Jd	Conville.

Sprostowanie w Okólniku za N: 590. na str: 130 pod N: 244. zamiast Sulgostowski Józef powinno być Józef Sulgostowski Dunin.

Braterstwo i pozdrowienie.

Sekretarz Sekcyi Ant Wołodkowicz

z polecenia Sek Centr: Korespondencji
/podp:/ - Ig. Piotrowski P. Jemiołowska -

Ustawy

wydrukowano w Poitiers w oficynie Ł: A. Pichot.

Statut
Towarzystwa Demokratycznego
Polskiego.

Znalazłszy się w położeniu Art. 15 Ustaw Zasadniczych przewidzianém, Towarzystwo Demokratyczne Polskie postanowiło dla siebie, i postanawia następującą Organizacją Wewnętrzną.

Tytuł Wstępny

§ 1. Towarzystwo Demokratyczne Polskie składa się z Członków czynnych, bez ograniczenia ich liczby - tudzież Członków Korrespondentów, w miarę potrzeby i okoliczności przybieranych.

§ 2. - Członkowie czynni ogół Towarzystwa stanowią. -

§ 3. Ogół Tow. na Sekcije jest podzielony.

§ 4. Wogóle Tow. spoczywa całe jego wszechwładztwo - szczególne instytucije tylko część władzy posiadają, jaka im prawami organicznemi jest udzielona.

§ 5. Naczelną instytucją, której Tow. czuwanie nad ogólnym kierunkiem działań swoich powierza, jest tak zwana Centralizacija Towarzystwa.

Tytuł II.

o Sekcijach.

Rozdział I oznaczenie Sekcji.

§ 6.

§6. Członkowie przebywający w jednem mieście lub wsi, w liczbie pięciu lub więcej stanowią Sekcyją.

§7. Członkowie pojedyńczo mieszkający lub w takiej liczbie iż Sekcji utworzyć nie mogą, znoszą się z najbliższą Sekcyją, albo tą, która im więcej dogodności do komunikacji z Zow^em przedstawia.

§8. Pod żadnym pozorem Członkowie w jednem mieście lub wsi zamieszkali, dociążby ich liczba była największa, dwóch lub więcej oddzielnych Sekcyj tworzyć nie mogą.

Samo nawet podzielanie się na oddziały lub innego nazwiska części jedności Sekcji nienaruszające, w tenczas tylko jest dozwolone, jeżeli władze miejscowe lub inne pokonać się niedające przeszkody liczniejszych zgromadzeń niedopuszczają. W każdym z tych dwóch przypadków Centralizacija o ważności powodów do rozdziału stanowić będzie.

§9. Sekcije noszą nazwiska od miast lub wsi w których posiedzenia swoje odbywają.

§10. Sekcija uważa się za zawiązaną, skoro członkowie na kollegialne posiedzenie zebrani Sekretarza obiorą, i protokuł posiedzeń rozpoczętym zostanie.

Rozdział 2.

Urządzenia wewnętrzne Sekcyj.

§11. Każda Sekcija wybierze sobie przez głośne wotowanie Sekretarza i Kassyera, którzy obowiązki im powierzone przez sześć miesięcy sprawować będą - w każdym jednak razie odwołani być mogą.

§12. Posiedzenia Sekcyj odbywać się będą zwyczajnie raz w tydzień. Posiedzenia nadzwyczajne w razie potrzeby, lub na żądanie jednego, albo więcej członków Sekretarz zwołuje.

§13. Na posiedzeniach przewodniczy każdy członek z kolei (wyjąwszy Sekretarza) podług porządku listy sekcyjnej.

§14. Wszelkie posiedzenia Sekcyj niebędą publicznemi, i nienależący do towarzystwa na nich znajdować się niemogą, pod nieważnością zaszłych na takim posiedzeniu czynności.

§15. Protokuł każdego posiedzenia objmować będzie

a. Liczbę członków obecnych, i wymienienie nieobecnych.

b. Wzmiankę o odczytaniu korrespondencji nadeszłych i treści ważniejszych, oraz decyzije w tej mierze nastąpione.

c. Treść wniosków i decyzije, znaczeniem czy jednomyślnością lub większością i jaką wydane były — tudzież w przedmiotach ważniejszych powody decyzji - W przedmiotach do decyzji ogółu przedstawionych imienne wota członków w protokule zapisane być winny.

d. Zapisywanie w protokule całych dyskussji nie jest koniecznem, wyjąwszy przedmioty których ważność tegoby wymagała - wszakże zdanie każdego członka przeciwne większości co do decyzji jakiego bądź przedmiotu, zapisane być powinno w protokule, jeżeli tego członek będący w mniejszości zażąda, lub w takim razie powody odpowiednie większości także zapisane być mają.

§16. Protokuł każdego posiedzenia winien

winien bydź na następnem odczytany, przyjęty i podpisany przez przewodniczącego i Sekretarza.

§17.– Kompletność wszelkich czynności Sekcji stanowią 3/4 części członków w miejscu posiedzeń znajdujących się. Gdyby z podziału liczby członków na 3/4 części pozostawało jeszcze 1.2.3. których 3/4 części nie dają się podzielić wtenczas 1.2.3. do ustanowienia kompletu niewchodzą. Nigdy jednak komplet mniej jak z pięciu członków składać się niemoże– i jeżeliby w Sekcji niebyło więcej członków jak pięciu, a z tych którzy na posiedzeniu obecnym bydź niemogli wtenczas pozostali mogą odbywać posiedzenia narad i protokuł spisywać, lecz żadnej decyzji przedsiębrać niemogą.–

§18.– Decyzije we wszelkich przedmiotach przez Sekcija roztrzyganych, wydawane będą prostą większością głosujących– W przypadku równości głosów, dopuszczoną będzie powtórna dyskusija i odbytém powtórne wotowanie; a gdyby i tym środkiem równość głosów zniesioną bydź niemogła, wtenczas deliberacija i stanowcza decyzija odłożone będą do jednego z następujących posiedzeń.–

§19.– Każdy członek tylko w tym przypadku może wytłaczyć się od wotowania, lub przez decyzija większości bydź wytłaczonym, jeżeli osobistość jego wprost, lub pośrednio do przedmiotu decyzji wchodzi.–

§20.– Wytłaczenie każde powinno bydź do protokułu zapisane.– Nigdy jednak wytłaczeni członkowie, jeżeli ich liczba niewynosi większości obecnych na posiedzeniu, kompletu zrywać niemogą, i decyzija wydana większością głosów pozostających członków, jest tak ważną, jak gdyby wszyscy obecni do wotowania należeli.–

§21.– Korrespondencije w skutku decyzji Sekcji expedijowane, podpisywane bydź winny przez Przewodniczącego i Sekretarza.–

Poprzednie ich odczytywanie na posiedzeniu w tenczas tylko miejsce mieć będzie, kiedy Sekcija ze względu ważności jakiego przedmiotu za potrzebne to uzna.–

§. dodatkowy. W przedmiocie wszelkich innych urządzeń, porządku wewnętrznego Sekcji dotyczących– Sekcije same stosownie do okoliczności miejscowych stanowić mogą, nienaruszając przecież decyzijami swojemi ani praw zasadniczych ani ustaw niniejszych.

Rozdział 3ci

Attrybucije i obowiązki Sekcji.

§22.– Czynności Sekcji są ściśle wewnętrzne– Żadna więc Sekcija ani w imieniu własném, ani w imieniu ogółu, żadnych działań na zewnątrz Tow.e przedsiębrać niemoże.

§23.– Obowiązkiem Sekcji jest:

a. Dyskutować przedmioty do decyzji ogółu przedstawione, a po ukończonej dyskussyi wota członków swoich zbierać i gdzie należy odsyłać.

b. Zbierać wszelkie spostrzeżenia, uwagi i wnioski nadtém wszystkiem co tylko postęp działań Towarzystwa, jak również jego sytuacija i stosunki interessować może i takowe do własciwego użytku Centralizacji przedstawiać.

c. Roztrz.

c. Roztrząsać wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu podać się mające.

d. - przygotowywać materyjały do pisma Towarzystwa.

e. Dawać baczność na postępowanie władz przez Tow^a ustanowionych.

f. Czuwać nad moralnem postępowaniem swych członków, i ułatwiać im sposobność rozwijania zdolności i pojęć swoich, w kwestijach z przedmiotu swego Tow^a obchodzących.

g. - Pilnować regularnego wpływu składek przez Tow^a ustanowionych, tudzież przeglądać i zatwierdzać rachunki Kassijera swego, funduszów towarzystwa dotyczące.

h. Zostawać w ciągłych stosunkach z Centralizacyją - zawiadamiać ją o zaszłych zmianach i każdemu jej wezwaniu w oznaczonym czasie zadosyć czynić. -

§ 24. Oprócz tego każda Sekcija stanowi o przyjęciu lub wykreśleniu członków, w sposobie po niżej opisanym. -

Rozdział 4^ty

Przyjmowanie i wykreślanie członków - tudzież oppozycije i appellacije w tym przedmiocie do ogółu zaskarżane.

§ 25. - Decyzija Sekcji względem przyjęcia Członka niemoże bydź wydana na tem samem posiedzeniu, na którem kandydat przedstawionym został.

§ 26. - Członek Zgadzający Sekcji kandydata do Tow^a winien jest złożyć:

1° krótką biografiję obejmującą stan przed i porewolucyjny kandydata.

2° Deklaracija własnoręcznie podpisaną w osnowie; „Zasady Towarzystwa Demokratycznego Polskiego w zupełności podzielając, ze szczerem przekonaniem do obowiązków jego członka przystępuję i w dowód własnoręcznie niniejszą deklaracija podpisuję.

Deklaracije kandydata pisać nieumiejącego przedstawiający poświadcza.

§ 27. - Skoro Sekcija przyjęcie nowego kandydata zadecyduje, Kandydat wprowadzonym będzie na posiedzenie; prezydujący lub inny członek przez Sekcija wyznaczony, powita go imieniem Sekcji i decyzije przyjęcia ogłosi. Sekretarz odczyta akt założeniai ustawy zasadnicze. Kandydat oświadczy, iż takowe zrozumiał, pojął i ze szczerem przekonaniem do Tow^a przystępuje. a następnie akt i ustawy podpisze.

Uwolnieni są od osobistego stawienia się ci tylko, którzy w miejscu posiedzeń Sekcji przyjmującej nie mieszkają. -

§ 28. - Decyzija przyjęcia kommunikowana bydź powinna Centralizacji dla ogłoszenia jej Towarzystwu.

§ 29. - Każdy członek Tow^a może przeciwko decyzji przyjęcia przez którąkolwiek Sekcija wydanej wnieść oppozycyją i żądać uchylenia decyzji Sekcji przez wyrok ogółu Tow^a

§ 30. Takowe żądanie winien oppozycyjący przedstawić Sekcji, przy której przebywa - jeżeli Sekcija uzna ważność powodów oppozycyji, prześle ją Centralizacji dla uzyskania wyroku ogółu. - Chociażby jednak Sekcija nieuznała waż-

ważności powodów opozycyi, powinna dopełnić przestania.- Skoro opponujący mimo zrobionych mu uwag oto domagać się nieprzestaje.

§31.- Wniesienie opozycyi i jej przestanie powinno nastąpić w przeciągu najdalej jednego miesiąca, po zawiadomieniu przez Centralizacyją Ogółu Tow^a o decyzji przyjęcia przez Sekcyja wydanej.

§32.- Każda decyzija skazująca na wykreślenie powinna bydź skazanemu przez Sekretarza w wypisie z protokułu doręczona.-

§33.- Skazanemu na wykreślenie wolno od decyzji Sekcji odwołać się do wyroku ogółu towarzystwa.-

§34.- Chcący użyć tego prawa, powody swego odwołania złoży Sekcji przez którą decyzija wykreślenia wydaną została, dla przestania ich wraz z decyzją wykreślenia do Centralizacji.-

§35.- Termin do appellacji jest dni dwadzieście, jeżeli wykreślony w miejscu posiedzeń Sekcji wykreślającej przebywa- dla gdzieindziej zamieszkałego dni trzydzieście- licząc zawsze od dnia, w którym wykreślonemu decyzija Sekcji doręczona zostanie.

§36.- Przyjęty przez decyzją Sekcji Członek może zaraz należeć do jej posiedzeń- jak również wskazany na wykreślenie należeć do nich — przestaje

§37.- Wykreślenie członków pojedyńczo mieszkających należy do tej Sekcji, za pośrednictwem której komunikują się z Towarzystwem.

Tytuł III.

o Centralizacji Towarzystwa.

Rozdział 1.szy

attrybucije i obowiązki Centralizacji.

§38.- Centralizacija towarzystwa jest wyborowa.

Sposób wyborów na Członków Centralizacji, jej skład i miejsce pobytu, osobném postanowieniem, stosownie do okoliczności, miejsca i czasu Towarzystwo oznacza.-

§39.- Centralizacija jest jedynym organem przez który Tow^o tak wewnątrz siebie jak i na zewnątrz wolę swoją objawia.-

§40.- W przedmiocie działań Tow^a równie wewnętrznych jak zewnętrznych, Centralizacija nie sama przez się stanowić niemoże- lecz czuwa nad ich ogólnym kierunkiem, i z położenia swego obmyślać i projektować ogółowi Tow^a to wszystko jest obowiązana, co tylko potrzebném i pożytecznem dla niego bydź się okaże.

§41.- Centralizacija ogłasza i w wykonanie wprowadza decyzije przez ogół Tow^a wydane, jak również przestrzega jednostajności w wykonaniu ustaw i wszelkich innych postanowień ogółu.

§42.- Pod dwoma w poprzednim §: wymienionemi względami, i tylko w zakresie władzy wykonawczej, centralizacija mocną iest także wydawać rozporządzenia, instrukcije i przepisy na prawach przez ogół uchwalonych oparte, które Sekcije i pojedyńczy członkowie dopełniać będą powinni.-

§43.- W nadzwyczajnych przewidzieniu nie dających

niedających zdarzeniach, któreby szybkiego działania, przechodzącego nawet zakres attrybucyi Centralizacyi wymagały, i woli ogółu wybadać niepozwoliły - Centralizacija mocną iest wszelkie kroki przedsiębrać, wszelkie decyzije i rozporządzenia jakie zapotrzebne osądzi wydawać, i takowe każda Sekcija i Członek ściśle dopełnić będą obowiązani - pod warunkiem, iż po ustaniu nadzwyczajnych okoliczności potwierdzenie lub uchylenie czynności Centralizacyi w mocy nadzwyczajnej władzy przedsięwziętych, decyzija ogółu zwykłym trybem wyrzecze.

§ 44. Skoro Centralizacija znajdzie się w potrzebie użycia nadzwyczajnej władzy jaką jej § 43 nadaje, powinna o tem natychmiast Sekcije i Członków Tow^a zawiadomić i powody nagłości wyłożyć.

§ 45. - Gdyby się okazało iż Centralizacija bez przyczyny i ze szkodą Tow^a tej nadzwyczajnej władzy użyła, członkowie Centralizacyi samem przez się prawem wykreśleniu z tow^a ulegają.

§ 46. Centralizacija przedstawia ogółowi Tow^a nadesłane do siebie od Sekcijów wnioski i projekta tudzież opozycije i appellacije w przedmiocie przyjęcia lub wykreślenia członków od decyzji Sekcji zaskarżane - Zawsze jednak do takowych wniosków lub projektów, opozycyi lub appellacji, opinię swoją dołączyć winna.

§ 47. - Centralizacija trudni się ściąganiem funduszów Tow^a, zarządzi temi funduszami, według prawideł osobnem postanowieniem wskazanych, przy niej zostaje, a odpowiedzialność za uronienie groszа tow^a ciąży solidarnie na wszystkich członkach Centralizacji. -

§ 48. - Centralizacija miannie korrespondentów w miarę potrzeby i okoliczności.

§ 49. - Przy Centralizacji znajdować się będzie Lista ogólna Tow^a w której zachodzące zmiany z przyjęcia lub wykreślenia członków, tudzież z innych powodów, jak najakuratniej zapisywane bydź mają. -

§ 50. - Centralizacija co trzy miesiące winna jest ogółowi tow^a zdać rapport z czynności swoich, i rachunek funduszów. -

Rapport Centralizacyi oprócz tego mieścić w sobie będzie, ogólny stan towarzystwa, tak zewnętrzny jak wewnętrzny - zaszłe w tym przeciągu czasu zmiany - a nadto wymienienie Sekcyi lub członków, gdyby się w wykonaniu obowiązków swoich opuszczałymi znaleźli.

§ 51. - Szczególnej pieczołowitości Centralizacyi Towarzystwo powierza pismo w jego imieniu wychodzić mające, względem którego przepisy w następującym rozdziale są zamieszczone.

Rozdział 9^ty

Pismo Towarzystwa.

§ 52. - Pod strażą i zarządem Centralizacyi, wychodzić będzie pismo tow^a składające się z dwóch części:

Do pierwszej urzędowej, należą wszelkie akta przez ogół Tow^a uchwalane, jakoto: Manifesta, Deklaracje, protestacije, odezwy itp.

Druga zaś część nie urzędowa

poświęcona będzie propagandzie zasad Demokratycznych, i zastosowaniu tychże zasad do reformy socyalnej, politycznej i religijnej w kraju ojczystym.

§ 53.– Artykuły nieurzędowe umieszczane będą z podpisami swych autorów. Akta zaś towarzystwa z podpisami wszystkich jego członków w ogólnej wzmiance.–

§ 54. Pismo Towarzystwa, równie dla członków, jak i dla osób nienależących do Towarzystwa pod temi samemi warunkami otwarte zostaje.

§ 55.– Decyzja o przyjęciu lub odrzuceniu artykułu do pisma Towarzystwa nadesłanego, przez Centralizację Tow.ª wydawana będzie.–

§ 56.– Centralizacja Towarzystwa pod trzema tylko względami Artykuł przedstawiony roztrząśnie:

1.º Czyli Artykuł nie jest obcy z przedmiotu swego Towarzystwu.

2.º Czyli się nie sprzeciwia zasadom Towarzystwa.–

3.º Czyli ze względu na samą redakcyję może znaleźć miejsce w piśmie na widok publiczny pod Imieniem Towarzystwa wychodzącém.

Skoro te trzy względy na rozwagę autora roztrzygniętymi zostaną, Artykuł w piśmie Towarzyst.wa miejsce znaleźć powinien.

§ 57.– Żadne odwoływanie się do ogółu Towarzystwa od decyzji w przedmiocie pisma przez Centralizacyja wydanej, nie jest dozwolone.

§ 58.– Polemika osobista, ani wiadomości czasowe (wyjąwszy z kraju nadesłanych) w piśmie towarzystwa miejsca nie mają.

§ 59.– Dla ogółu Towarzystwa zastrzega się prawo protestowania się w ciągu jednego miesiąca od wyjścia broszury, przeciwko wszelkim artykułom od członków i nieczłonków pochodzącym, gdyby takowe któremukolwiek z trzech warunków w § 56.m zastrzeżonych, pomimo sądu Centralizacyi uchybiały.–

§ 60.– Koszta druku z funduszów ogólnych Towarzystwa zaspakajane będą.–

§ 61. Pismo Towarzystwa przynajmniej raz na miesiąc w nieoznaczonej objętości wychodzić powinno.

Sekcyje bezpłatnie po jednym exemplarzu dostaną; a członkowie pojedynczy także po jednym exemplarzu za potrzebny zwyczajnej nabywać będą mogli.

§ 62. Koszta warunków względem pisma zostawia się samej Centralizacyi.–

Tytuł IV

O przedmiotach wyłącznej decyzji ogółu Towarzystwa wymagających.–

§ 63.– Ogół Towarzystwa sprawuje sam przez się władzę prawodawczą w całej rozciągłości.– a zatem żadne prawo w towarzystwie mieć obowiązującej mocy nie może,

które przyzwolenia i sanccji ogółu w formie przepisanej nieuzyskało.-

§ 64.- Ogół Towarzystwa stanowi sam przez się we wszystkich przedmiotach działań Towarzystwa - a zatem wszelkie przedsięwzięcia w imieniu Towarzystwa zamierzone, wszelkie akta w imieniu Towarzystwa na zewnątrz wychodzące, jakoto: Manifesta, Deklaracije, protestacije, odezwy, itp. jego decyzji lub upoważnienia wymagają.

§ 65.- Ogół ostatecznie rozstrzyga oppozycije i appellacije w przedmiocie przyjęcia lub wykreślenia członków, od decyzji sekcji zaskarżone - wybiera Centralizacją i o usunięciu z niej członków, jakoteż wykreśleniu ich z Towarzystwa stanowi.-

§ 66.- Wszystkie wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu Towarzystwa idące mające, naprzód w sekcji do której projektujący należy, rozbierane, a następnie do Centralizacji odsyłane bydź winny.

§ 67.- Tak Sekcja jak i Centralizacja za porozumieniem się z podającym, może zaprowadzić w projekcie zmiany i poprawy, jakie zapotrzebne osądzi - nigdy jednak projektu usunąć niema prawa, ani podania go ogółowi zaniedbać, jeżeli projektujący mimo przeciwnego zdania sekcji lub Centralizacji, przy podaniu obstaje.-

§ 68.- Każdy projekt dwókrotnie ogółowi Towarzystwa przedstawiony bydź winien,- pierwszy raz do uwag drugi raz do wotowania.

§. 69.- Wyjmują się od tej powszechnej reguły, wszelkie wnioski, zaskarżenia, oppozycije i appellacije w zakresie władzy sądowniczej leżące. tudzież takie projekta, których wykonanie stawałoby się niepodobném, dla zwłoki z podwójnego przedstawienia wynikającej.-

§ 70.- Po upłynionym terminie do wotowania, jak tylko 3/4 części członków na liście ogólnej Towarzystwa zapisanych wota swoje nadesłało, Centralizacja do ich obliczenia przystąpi i rezultat większości względnej do 3/4 części jako decyzją Towarzystwa ogłosi.-

Na zebranie wotów od 3/4 części w tenczas tylko czekać niestrzeba będzie, jeżeli w nadesłanych, już większość Towarzystwa całego, za lub przeciw projektowi oświadczyła się.

§ 71.- Członkowie nadsyłający wota po obliczeniu, lub całkiem niewotujący, za niechcących mieć udziału w decydowanej materyi uważani będą - a decyzije Towarzystwa bez względu czyli większości całego Towarzystwa czyli większości tylko 3/4 części wotujących zapadłe, niemniej dla nich obowiązującemi zostaną.-

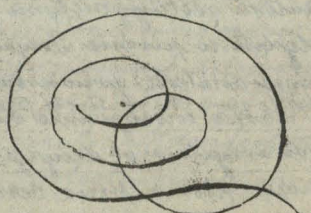

Tytuł V.

o Sekcji przedstawiającej ogółowi wnioski i zaszarzenia Centralizacji lub jej członków dotyczące.

§ 72. Zaskarżenia do ogółu Towarzystwa przeciwko Centralizacji, lub pojedynczym jej członkom, o nadużycia władzy, lub wykroczenia usunięcie z Towarzystwa członków Centralizacji za sobą pociągające tudzież wnioski o zmianę całkowitą lub cząstkową Centralizacji, wnoszone będą za pośrednictwem Sekcji, która ogół do tego przeznaczy.

§ 73. — Sekcji przedstawiającej żaden wyłączny nadzor nad Centralizacją lub jej członkami nie służy.

§ 74. — Otrzymane zaskarżenie lub wniosek w przedmiocie w § 72. wskazanym, Sekcja przedstawiająca bez najmniejszej zwłoki Centralizacji Towarzystwa komunikuje, z zakreśleniem terminu do odpowiedzi.

§ 75. — Po nadejściu odpowiedzi lub upłynionym terminie, Sekcja przedstawiająca zebrawszy punkta zaskarżenia i odpowiedzi, jeżeli ta miała miejsce, w jedno treściwe pismo, takowe wraz z opinią swoją do stanowczej decyzji ogółowi Towarzystwa przedstawi.

§ 76. — Zebranie wolów i wynalezienie decyzji Towarzystwa dokonane będzie wedle prawideł w Tytule IV. § 70ma wskazanych.

§ 77. — Gdyby przedmiotem wniosku była zmiana całkowita Centralizacji lub takiej liczby jej członków bez której Komplet prawem przepisany utrzymać by się niemógł — i gdyby takowy wniosek decyzją ogółu Towarzystwa potwierdzony został. — w tenczas obok ogłoszenia decyzji ogółu, i zajęcia się jej wykonaniem, Sekcja przedstawiająca zostaje w obowiązku doprowadzić do skutku nowe wybory i aż do czasu zebrania się nowego kompletu Centralizacja Tow.a zastępuje.

§ 78. — Sekcja przedstawiająca ma przestrzegać, iżby wnioski i zaskarżenia od pojedynczych członków pochodzące, nie inaczej, jak tylko za pośrednictwem Sekcji właściwej, do niej przesyłanemi były.

Tytuł VI.

o Prawach i obowiązkach członków Towarzystwa.

§ 79. — Każdego członka powinnością jest w miarę swej zdolności i możności pracować dla dobra ogólnego, na korzyść zasad, dążeń i działań Towarzystwa — jak równie bydź wzorem moralnego postępowania nawet w prywatnem życiu.

§ 80. — Każdy członek winien jest uległość Ustawom i decyzjom większości prawem postanowionej.

§ 81. — Każdy członek obowiązany jest uczęszczać na posiedzenia Sekcji w miejscu której stale lub czasowo przebywa — Jedynie tylko choroba,

lub

lub inna przeszkoda od woli członka niezawisła, od tego obowiązku uwolnić go może.

W przypadku innego rodzaju przeszkody, członek niemogący znajdować się na posiedzeniu, winien o tem zawiadomić Sekretarza przed terminem na posiedzenie oznaczonym, co taki tylko skutek pociągnie za sobą, iż członek zawiadamiający uważany będzie za nieznajdującego się w miejscu posiedzeń, istosownie do §17 przy ustanowieniu kompletu liczonym nie zostanie.

§ 82.— Członkowie zamieszkali w jednem mieście lub wsi, skoro się znajdą w liczbie dostatecznej, do utworzenia Sekcji, zawiązać Sekcija są obowiązani.

Członkowie pojedyńczo mieszkający, lub w takiej liczbie, iż sekcji zawiązać niemogą, są obowiązani wybrać sobie najbliższą Sekcija dla kommunikowania się z Tow.

§ 83.— Uchybienia przeciw obowiązkom §§. 79, 80, 81, 82. wskazanym, za pierwszym razem protokularnie napomniane— za drugim w rapportach Centralizacji do wiadomości ogółu przedstawione— w razie niepoprawności, wykreśleniem z Tow. karane będą.

§ 84.— Objawianie zdań politycznych lub postępowanie członka wprost przeciwne zasadom Towarzystwa wprost wykreśleniu ulega.

§ 85.— Członek niechcący należyć więcej do Towarzystwa, decyzija Sekcji wykreślonym bydź winien.

od takiej decyzji appellacija do ogółu nieistuży.

§ 86.— Członek wykreślony namocy i pod powagą ustaw niniejszych może raz jeszcze bydź przyjętym do Towarzystwa, jeżeli złoży przekonywające dowody szczerego powrótu na drogę obowiązków zasad i cnót demokratycznych.

Wyrzeczenie względem poprawy i powtórnego przyjęcia, na przedstawienie Centralizacji do ogółu Towarzystwa należy, i prędzej jak w sześć miesięcy od daty wykreślenia żądaném bydź niemoże.—

§ 87.— Każdy członek ma prawo robić wnioski i przedstawiać je ogółowi,— niejnaczej jednak jak za pośrednictwem Sekcji do której należy, lub przez którą znosi się z Towarzystwem.—

§ 88.— Wszyscy członkowie obowiązani są o każdem przeniesieniu się Sekcija swoją zawiadamiać.

§ 89.— Członkowie pojedyńczo mieszkający raz przynajmniej na miesiąc z Sekcija przez siebie obrana znosić się powinni; inaczej po dwóch miesiącach nieusprawiedliwionego milczenia, za niechcących należeć do Tow. uważani i jako tacy wykreśleni zostaną.

§ 90.— Członek proponujący rozwiązanie Towarzystwa wykreśleniu z Tow. ulega.—

§ 91.— Przepisy niniejszego tytułu dla członków czynnych towarzystwa ustanowione, nieodnoszą się do członków korrespondentów, których obowiązki i stosunki względem towarzystwa od rozmaitych

maitych okoliczności zawiste, takowym przepisom nieulegają.-

§92.— Przepisy pierwotne organizacji wewnętrznej Towarzystwa, przy ustawie Zasadniczej z d. 17 Marca 1832 roku umieszczone, o ile przez niniejszą organizacji wewnętrzną doznały zmiany lub uchylenia obowiązywać przestają.-

Inne zaś wszelkie postanowienia w tym samym przedmiocie, aż do czasu niniejszej organizacji wyszłe, w zupełności się uchylają.-

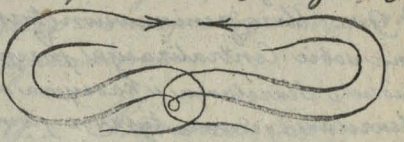

W dopełnieniu Organizacji Wewnętrznej Towarzystwo Demokratyczne Polskie postanowiło i postanawia względem Centralizacji swojej następujące przepisy.

§1.— Centralizacja Towarzystwa składać się będzie z dziewięciu członków z ogółu i przez ogół Towarzystwa wybranych.-

§2.— Zwyczajne wybory na członków Centralizacji co rok odbywać się będą.- wychodzący na nowo obranymi bydź mogą.-

§3.— Przynajmniej na dwa miesiące przed kończącym się periodem rocznym, Centralizacja jest obowiązana przestać do nowych wyborów Towarzystwo.- Członkowie jednak dawni dopóty obowiązków swoich opuścić niemogą, dopóki nowi na ich miejsce nieprzybędą.-

§4.— Za każdym ubyciem pojedynczego członka Centralizacja winna jest wezwać Towarzystwo do zastąpienia ubytego, nowym wyborem.-

§5.— Posiedzenia Centralizacji są przystępnemi dla wszystkich członków Towarzystwa.

Każdy członek Towarzystwa na posiedzeniu Centralizacji obecny, może mieć głos doradczy, jeżeli tego od prezydującego zażąda.

§6.— Prezydencja na posiedzeniach Centralizacji odbywa się z kolei przez wszystkich członków wyjąwszy Sekretarza.-

§7.— Komplet do wszelkich czynności pięciu członków stanowi. Gdyby jednak w skutek nadzwyczajnych wypadków liczba członków Centralizacji nagle i do tego stopnia zmniejszyła się, iżby z całego jej składu pięciu nawet nieprzostało, w takim razie aż do zastąpienia ubytych nowymi wyborami komplet z trzech składać się może.

§8.— Decyzje we wszelkich przedmiotach prostą większością zapadają w razie

w razie równości rzecz powtórnie dyskutowana i decydowana ostatecznie bydź winna, bądź w powiększonym komplecie, bądź w całym składzie — Centralizacji.

§ 9. — Urządzenia wewnętrzne sama sobie Centralizacija przepisze. tudzież Sekretarza i kassyjera obierze. Sekretarz jednak tylko z pomiędzy członków Centralizacji wybieranym bydź może. -

§ 10. — Gdyby Centralizacja lub taka liczba jéj członków bez której najmniejszy komplet podobnym by niebyła — rozpędzeniu uległa i gdyby członkom Centralizacji rozpędzonym niepodobna było w jakimkolwiek innym miejscu komplet zebrać i tam posiedzenia swoje przenieść w tenczas przed rozjechaniem się postanowić mają, przy której Sekcji tymczasowo Centralizacja towarzystwa pozostanie, dopóki ogół decyzji swojej w tym przedmiocie nie wyda.

§ 11. — Członkowie Centralizacji przez ciąg sprawowania obowiązków im powierzonych do żadnej Sekcji nie należą.

§ 12. — Wybory na członków Centralizacji w sposób następujący dokonywane będą. -

W dniu jednym przez Centralizacija dla całego Towarzystwa do wyborów oznaczonym, członkowie zejdą się na posiedzenie Sekcji — gdzie nad ważnością aktu zastanowiwszy się jako też rozebrawszy ogólnie przymioty w członkach Centralizacji Towarzystwa potrzebne — Każdy na osobnej kartecze dziewięciu Kandydatów z wyrażeniem imion i nazwiska a nawet innych odznaczeń gdyby tego potrzeba wymagała napisze, i kartéczkę podpisaną przez siebie Sekretarzowi złoży.

Sekretarz w miarę składania kartek wpisywać je będzie do protokułu wraz z nazwiskiem podającego, a po zakończeniu wotowania protokuł odczyta, i przyjęty wraz z prezydującym podpisze.

§ 13. — Wypis z protokułu wotów poświadczony przez prezydującego i Sekretarza zaraz na zajutrz po dokonanych wyborach do Centralizacji odesłanym bydź winien.

§ 14. — Członkowie pojedynczo mieszkający wota swoje na członków Centralizacji Towarzystwa wprost do samej Centralizacji odsyłać mogą.

§ 15. — W dniu ósm po naznaczonym terminie do wotowania Centralizacja do obliczenia wotów przystąpi, i obranych większością Towarzystwa do zajęcia miejsca w Centralizacji powoła. Nadto szczegółowy wykaz wotów w miejsce rapportu Sekcijom roześle. —

Wybory takie dopóty ponawiane bydź winny, dopóki Centralizacija w całym składzie swoim uzupełniona niezostanie.

§ 16. — Miejsce dla Centralizacji ogół Towarzystwa przy wyborach członków oznacza — które jednak Centralizacja w razie

ważnych

ważnych powodów każdego czasu zmienić może.-

§17.- Centralizacija obrać sobie powinna Sekcija która drukiem pisma Towarzystwa zajmować się będzie.

Inne pisma porządkowe z miejsca posiedzeń Centralizacji wychodzić mogą.

Zastrzeżenia Przemijające.

§18.- Sekcija Centralna dopóty obowiązki swoje pełnić jest obowiązaną, dopóki nowa Centralizacja Towarzystwa przynajmniej w komplecie pięciu członków w miejsce posiedzeń nie zjedzie- o rozpoczęciu czynności niezawiadomi.-

§19.- Pierwsza Centralizacja wyborowa Towarzystwa trwać tylko będzie przez sześć miesięcy- poczem nowe wybory przedsięwzięte być winny.

Postanowienie.

w przedmiocie składek i funduszów Towarzystwa.

§1.- Fundusze Towarzystwu składają się:

a. ze składki stałej przez członków czynnych Towarzystwa wnoszonej.-

b. z prenumeraty i przedaży pism Tow^a.

c. z dochodów nadzwyczajnych.-

§2.- Wszystkie te fundusze przeznaczone są głównie na utrzymanie pisma- tudzież na opędzenie potrzeb i wydatków zwyczajnego biegu działań Towarzystwa dotyczących.

§3. Wydatki nadzwyczajne, lub użycie funduszów Towarzystwa na indywidualne potrzeby członków, inaczej nastąpić niemogą jak tylko za wolą ogółu Tow^a

§4.- Gdyby wydatek nadzwyczajny bez odwołania się do ogółu Tow^a przez Centralizacją dokonanym został- i gdyby takowego wydatku ogół Tow^a przy zdawaniu kwartalnego rachunku słusznym nieuznał- wtenczas wszyscy członkowie Centralizacji solidarnie do powrótu summy uronionej są obowiązani.

§5.- Stała składka wnoszona będzie

będzie przez członków tow.e w miarę pobierania od rządu płacy według następującej proporcji:

od fr. 22½ miesięcznie. — „ — 25 c.
od „ 45. — „ do — „ — f. 1. — „
od 4. 60. — „ do — „ — f. 1. — 50 c.
od fr. 100. — „ do — „ — f. 3. — „
od „ 150. — „ do — „ — f. 5. — „
od fr. 200. — „ do — „ f. 9. — „

§ 6. — Sekcije zebrane od członków swoich składki miesięczne w pierwszych dniach 15-go każdego miesiąca do Centralizacji odsyłać są obowiązane z wymienieniem zalegających w opłacie.

§ 7. — Dla nadzwyczajnych potrzeb członka, sekcja dozwolić może zwłoki w opłaceniu składek.

§ 8. — Umorzenie składek zalegających i uwolnienie zupełne od opłaty należy do Centralizacji na przedstawienie właściwej Sekcji.

§ 9. — Z członkami samowolnie uchylającemi się od regularnej opłaty składek przez Tow.o uchwalonych, stosownie do § 85. Organizacji wewn.t postąpiono będzie.

§ 10. — Centralizacija opłaca sama z funduszów tow.a wszelkie korespondencije tak do niej przychodzące jakoteż przez nią do Sekcijów lub pojedynczych członków wysyłane.

§ 11. — Oprócz składki na potrzeby Tow.a wszyscy członkowie obowiązani są z równą regularnością opłacać braterski podatek, w ilości przez Kommissiją Funduszów Emigracyjnych oznaczonej.

§ 12. — Podatek braterski wnoszony będzie przez Centralizacije do Kassy Funduszów Emigracyjnych w Imieniu całego Towarzystwa. —

Za zgodność z projektem w skutku obliczenia wotów Towarzystwa d. 15 b. m. przyjętym, sekcija Centralna świadczy.

Działo się w Poitiers na posiedzeniu d. 23 Czerwca 1835 r.

Prezydujący na posiedzeniu
j. pod.: Lucyan Kijewski

Sekretarz Sek. Cen.
A. Molsdorf.

Dzień ogłoszenia niniejszych ustaw jest piąty Lipca 1835 roku.

Wytłoczono w autografji
P. A. Tichot w Poitiers.

Poitiers 23 Czerwca 1835 r. 177.

Dodatek do Okólnika Sekcji Centralnej pod N: 171.-

Już po wydaniu Okólnika pod prassę, nadeszło od powołanego do składu przyszłej Centralizacji Ob: Cyprysińskiego następujące pismo.- Sekcja Centralna ogłaszając je Towarzystwu, ma sobie za przykry obowiązek rzetelność jego w całej osnowie poświadczyć, a przekonana że Ob: Cyprysiński, po przyjściu do zdrowia będzie mógł i po zaobrębem Centralizacji użytecznie pracować dla Tow: które jego gorliwość i zdolności należycie ocenito, wzywa na teraz do wyboru już nie trzech ale czterech Członków.-

Oto jest pismo ob: Cyprysińskiego z Genzay (vienne) 19 Czerwca 1835 r. do Centralizacji adressowane.-

Otrzymawszy na dniu wczorajszym uwiadomienie, iż powołany zostałem na Członka Centralizacji, pośpieszam donieść Sekcji Centralnej o przykrem położeniu mojém, które mi niepozwala oddać się tej posłudze publicznej.

Wiadomo wam najlepiej Obywatele jak byd zagrażający stan mojego zdrowia, który mnie zniewolił od dwóch miesięcy do opuszczenia Poitiers.- Jakkolwiek do tychczas niedoznałem stanowczego polepszenia, mogę się z jednak spodziewać, jeżeli przez kilka miesięcy, wolny od prac umysłowych i od konieczności przebywania w mieście, oddam się staraniom niezbędnym w położeniu mojém. Znam całą moc i ważność obowiązków, które wkładasz na mnie wola moich współobywateli, lecz dnia zarazem iż przy cierpieniach fizycznych, nie jestem w stanie odpowiedzieć mu szczerze. Dla tego przesyłając niniejsze pismo Sekcji Centralnej, proszę ją o wezwanie Tow: aby przez nowy wybór, wakujące miejsce zapełniło.

Zważywszy jednakże, że spieszne utworzenie Centralizacji jest najgłówniejszą naszą potrzebą, której ustąpić muszą wszelkie względy, jakiekolwiek jest ich ważność oświadczam niniejszém, iż na przypadek w którymby utworzenie kompletu, od mojej obecności w Poitiers zależało, uczynię zadosyć wezwaniu waszemu, mimo stanu mojego i skutków jakie przerwanie kuracji pociągnąć może, lecz tylko do chwili, w której komplet prawny, przez przybycie nowego Członka Centralizacji dopełnionym zostanie. Pozdrowienie i bratersztwo.

/podpis:/ W. F. Cyprysiński.-

Dalszy ciąg listy członków nowo-przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

od d. 13 Czerwca b.r. po dzień 23-tegoż miesiąca wpisani zostali do listy członków Tow.ª jak następuje:

Numer bieżący	Imie i Nazwisko.	Sekcja przyjmująca.	Data deklaracji	miejsce pobytu członka.
347.	Wolski Walerjan.	Troyes -	16. kwiet: 1835.	Troyes.
348.	Iwaszkiewicz Adolf.	do —	17. do do	do.
349.	Zarski Antoni. -	do -	23. do do	Nogent sur Seine
350.	Iwiński Tomasz. -	do -	20. Marca do	do.
351.	Deczkiewicz Jan. -	do -	20. do do	do.
352.	Babski Leon -	Rouen. -	7. Czerca do	Rouen
353.	Zieliński Paweł. -	do.	7. do do	do
354.	Godlewski Antoni. -	do	8. do do	do
355.	Zalewski Jan. -	Luz i Cvêque	21. Maja do	La Bastide Fronto: nicze p. Lot/
356.	Kwiatkowski Marcin.	do	21. do do	do
357.	Banrat Karol. -	do	21. do do	do
358.	Golembowski Jan. -	do	21. do do	do
359.	Zilimica Maciej -	do	21. do do	do
360.	Stasińska Jan.	do	21 do do	do
361.	Godlewski Wawrzyniec	do	21. do do	do
362.	Myślicki Mikołaj -	do	21 do do	do
363.	Drzewiecki Antoni -	do	21. do do	do
364	Heszel Franciszek.	do	21. do do	do
365.	Sadowski Józef. -	do	23. do do	Cutus p. Lot/
366.	Kozłowski Henryk -	Cerilly. -	20. do do	Nuriet / allier/
367.	Sandecki Jakób.	do	20. do do	do
368.	Szotkowski Kajetan.	Sek. Centr. Poitiers	17 Czerwca do	La Rochelle. -

Ob: Wiślizna Bruno z Amiens. umarł na d. 23 Marca r. b.

Bratersko i Pozdrowienie
z polecenia Sekcji Centralnej
Korrespondencki
/podpis/ S. Piotrowski. L. Jemiołowski

Sekretarz
A. Molwo/podpis/

= Wytłoczono w Autografji A. L. Pichot. -

Sekcja Centralna.

Poitiers 15go Lipca 1835.

№ 791.

L. D. E.

Do Ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

Uiszczając się z danego Wam przyrzeczenia, że ten okólnik będzie w części obejmował przedmioty, których załatwienie przyprowadzaniem do skutku organizacji wewnętrznej wstrzymanem zostało, przedstawiamy:

1° Pisma ogłoszone drukiem w Portsmouth.

A:

Portsmouth d. 20 Lutego 1835.

Ogół Emigracji Pols: w Portsmouth do Emigracji Demokratycznej Polskiej.

Obywatele!

„W Starej Polsce tylko z pałaców odzywały się głosy, tylko przy świetle korony, przy tém zaćmieniu natury światła, nad sprawami narodu radzono; dziś w Emigracyjnej, nowej, niemowlęcej, ale razem olbrzymiej Polsce, i głos z rolniczej chaty bez wysłuchania nieginie, i w koszarach żołnierskich wolno nad szczęściem Ojczyzny myśleć i nad podniesieniem Jej z grobu pracować. A każdy głos wygnania polskiego jest równy; jak tułactwo ich równe, i jeżeli czasem, ziemscy, cielesni go ludzie nie pojmą, lecz on po zrozumienie do nieba; Bóg go w księdze przyszłości wpisuje i kiedyś jego echo na ziemię znowu do powtorzenia prześle.

„Tak więc i my z koszar, niby z osady polskich wygnańców, odzywamy się do Emigracji, bo jej domowe wojny i nas do moralnej powołały

polityczki

potyczki bośmy tylko jedno: kolorową Demokratyczną, wytknęli na nasz Orzeł bandere, i tej wierni aż do końca podróżyna naszej, lub do rozbicia pośród zapasów z burzami statku, pozostaniemy.

„Prostaczkami jesteśmy; ale na matactwa panów, na zaburzenia i wichry przez nich dmuchane sokole oczy dało nam niebo. W Prusiech na niezem spiżały ich sztuki - i w Portsmouth niedawno puste wyciągnęli więzienie. Oni to ciągle, jak nas czytanie pism nauczyło, starają się o podbicie pod jakieś władzy, Emigracyjnych, używających swobód nieskrępowanej myśli zakładów. Oni chcieli w Algierze Emigracji Stolicę zbudować, i wtem polskich uwięzionych żołnierzy obradać: zburzono tę ich stolicę, wywrócono z myślą tworzenia legionów, klęską iluzje nadzieją panowania nad Emigracją, nie upadli przecież na umyśle i szydzący z tak stanowczej porażki, nowych chwytają się manowrów, na nowe rzucają się drogi.-

„Zakład Auxerre dostaje mandat działania, i jak ów opętany złym duchem chce naśladować Nibiańskie natchnienia postępu, mawia że trup jakąś tajną siłą wstrząśniony wraca na pozór do życia i drga wszystkiemi członkami; tym trupem jest zakład auxerre, ta siła jest Czartowskiego galwanizm Wyciekenia obumarłe przestały i śmiech je długi Emigrantów odprowadzić do grobu, ale i piaskiem nakryte szatana oczy wyglądają do Emigracji....

„Zakład agen chce na nowo myśl Komitetu obudzić i wszelkiemi siłami jakąś reprezentacją Zakładowi polskiemu nadać. Emigracja więc niedawno jedną myślą sprzężona rozdzieliła się na silna nieprzyjacielskich obozów, a rozdziału tego przyczyną jest chęć panowania lub ulegania w jednych, i żądania niepodległości myślenia, w drugich. - Tak więc jest Emigracja Komitetowa w agen, Emigracja dyktatury Tow-e Dem-e pragnąca w Poitiers. Emigracja wkońcu niechcąca żadnej władzy nad myślą, żadnego Rządu nad duszą, Emigracja nieprzyjaciółka wszelkiej materyalnej Centralizacji bez materyalnej siły w Paryżu.

„Wszyscy Demokraci polscy odbudowanie drogiej Ojczyzny mają na oczach, winni więc do tej nowej budowli zawczasu materyały sposobić; bo to niejednej godziny, nie jednego dnia ani roku będzie robota winien więc teraz wszystkie godziny, dnie, lata Emigracyjne umysłowej pracy poświęcać, bo bez wyrobionej doktadnie myśli, materyalne ich usiłowania rzadko w poniewierkę pójdą i zamęt babelski zrodzą. Emigracja nie jest ciałem ale duszą. Emigracja jest bezsilna fizycznie jest błąkającym się cieniem, upiorem mściwym złowrogi w grobie ojczyzny, cieniem który lada wiatr, lada dmuchnięcie w wzburzonych Królików rozpędza, rozprasza; ale jej potęga moralna jest straszną, jedno jej słowo wymówione potemu, obleczę ją na nowo w Rycerskie zbroje i zbroje, do ręki da jej miecz który się pokurzy krwią straconych tyranów, rzuci ją na pole Europejskiej wojny ludów z Królami.

„Kiedy więc Emigracja nie jest materyą ale owym w niebie pielęgnowanym duchem, mającym posiadać miliony i materyalną jej wielkość sprowadzić, po co ją naterczas jak pułkami wojsko urządzać, na linią stawiać i do musztry przyuczać?... Dusza zamówiona w dobrym potrzebnieć jakowych pętów? niewinnikiem niejest miasto podniesienia swej siły jęczące pod kierunkiem jakowego Komitetu? Komitet wszelka reprezentacja Emigracyjna będzie cecha i wypływem materyi, będzie

zatem

zatem w sprzeczności i w ciągłych z samą Emigracją zatargach. Chcąc utworzyć jaką dla Emigracji władzę, trzeba jednorodności politycznej wyborców; inaczej ta władza będzie wszystko dowianną przygnilatą słomą, ta sama władza jednorodna byłaby musiała, a jakże takiego jej ustanowienia spodziewać się może Emigracja, kiedy do wyborów nalecieć będą i gorące Emigracyjne, i ogół Londyński, z Demokratów-Żyrondynów złożony?

„Tak Obywatele, Emigracja cała ma jedną myśl do spełnienia ma na celu odbudowaną Ojczyznę, a tą jej myślą, tą jej nową Ojczyzną nie jest żaden komitet ani żadna organizacja. Nam więc w wzroszałych Serce z żalu się pęka że Emigracja na bez użytecznych sporach siły swe zużywa, i nie dla owej myśli, dla owej zasianej na pole zbawienia Ludów Ojczyzny, niedziała. Genealogija nasza i zwrócłem jest lud Polski, korbom naszym kłos zrzały polskiego żyta, my więc w imieniu ludu polskiego w imieniu ziemi zrwawnym jego upładnianej potem, przemawiamy do Emigracji i wskazujemy cheć odrodzenia Ojczyzny, wspólną nam wszystkim, za punkt w którym się i Dusze i ręce Demokratów Polskich uścisnąć razem powinny.

„Ani Komitet, ani Towarzystwo, ani młoda polska nie są Polską. Polską jest cała demokratyczna Emigracja żyjąca w jednej myśli, w jednej z Niebo samego wyczerpanej zasadzie równości bezwzględnej Ludzi; dlatego nie za Komitet, nie za Towarzystwo, nie za młodą polskę Braci się pod tarczę Grudziążskich zalewali ciężarem, ale za polską która w Demokratycznej Emigracji dziś zmarłych wstała. Demokratyczna Emigracja Ludem jest Polskim i każdy kto na rozszarpanie jej wpływa, staje się Ludu Polskiego mordercą, wszelkie więc Towarzystwa podziały i drobne Emigracyjne ciała, muszą kornym przed nią uderzyć czołem, i jaźń wszechwładzę ogłosić.

„Obywatele! my śmiało wynurzamy nasz sposób widzenia rzeczy, i nikt spodziewamy się prawa nam tego niezaprze. wołamy do Demokracji, o zgodę dwieście głosów do was! się odzywa, a donich z Polski milionów łączy się westchnienie, wydzierasię ono z jarzmem przyklęczonej piersi, i do was przez usta nasze dochodzi. Stracicież Sami, rydłem niezgody Emigracja do grobu i z nią wyrzeknieciężo się wszelkich a wszelkich nadziei? o nie!... Czekajmy chwile, a wir zamieszek przeptynie, Demokratyczna Emigracja odmłodzieje na nowo. Łatwcie w owczas tra wdzięczności roszącą oczy Ludu polskiego, modlitwy nasze za pomyślność orłów waszych do władcy świata wznoszone, będą słubu waszego hichwą."

Przewodniczący na ogólnym posiedzeniu /podp/ Kin Józef. Sekret. ogółu Świdziński Jan.

B.

Sekcja Grudziążska T. D. Polskiego w Portsmouth do ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

„Lud polski pospieszył w nasze objęcia i Sekcja Centralna miała śmiałość imieniem waszem odrzucić jego współnictwo, przyczyna nieuznania Sekcji naszej leży w przepisanej formułce która nam ale wzniosłejsze nakazały przekroczyć- Wyrzeczony wyrok Sekcji Centr: uważamy za jej wyrok własny zarok napiętnowany mylnem zbadaniem wyobrażeń ożywiających całe Tow^o i z tej przyczyny nowo narodzoną sekcja nasza przed Obliczu ogółu Tow^o niesiemy – żądamy chrztu z ręki prawo wiernych. –

„Tow^o

„ Tow: Demokratyczne dla dobra Ludu polskiego poprzysięgło pracować, niemoże więc dla przetłamania nie nieznaszącej formy, bratnią rękę ludu Polskiego z pogardą od siebie odpychać. – Odzywamy się do Tow: nie jako przyjaciele ludu, ale jako sam lud, jako klassa pod najohydniejszem jarzmem w Polsce jęcząca. Sekcija nasza 120 liczy już członków, niesie Tow: przymierze i spólnictwo imieniem całego Ludu polskiego.

„ Tow: pracuje nad wyzwoleniem nas z odwiecznej panow niewoli, słuszna więc abyśmy w ciężących nam kajdanach choć jedno ogniwo sami skruszyli – Wzywamy Tow: Ludu, o uściśnienie ręki samego ludu, ręki co pług na pałasz, pałasz na taczkę nie wzdrygała się dla dobra Ojczyzny zamienić. Obywatele! Polska tylko przez lud i dla ludu powstanie; wszystko do ludu zstąpi.

„ A w razie jeśli całe Tow: co niepodobna sądzić, przyklaśnie wyrokowi Sekcji Centr: Sekcija Grudziąż nieopuści raz obranego stanowiska z poptrzebem, ale we własnem łonie znajdzie myśl szczytną, kapłana swoją powieść, Jana chrzciciela co nowy chrzest jej imieniem aż do zagrod ojczystych, do kolysek w polsce drzemiących, pod wieśniaczą strzechę zaniesie – Grudziąż niech powie czy umiemy pracować i czy umiemy dotrwać. Emigracija i Polska nie wyrzekną że z zamorską podróżą serca nasze dla ojczyzny oziębły, pracowitość nasza upadła." Pozdrowienie i Braterstwo. postanowiono i przyjęto na posiedzeniu Sekcji d. 5 kwietnia 1835 r. Prezydujący z kolei /podp: / Rupniewski Roch. Sekretarz. Dziewicki Severyn

C.

Sekcija Grudziąż T. D. Polskiego w Portsmouth do Ogółu tegoż Towarzystwa.

Niemieniając że przyszedłem dawać powzięcia – nieprzyszedłem dawać powzięcia, ale mieć.. / St Matusz Rozd: X. 34 /

Obywatele!

„ Zawezwani przed zratkę sądową Sek: Centr: za odezwę ogółu Portsmouth, skiego z d. 20 Lutego rb do Emigracji Demokratycznej, odmówiliśmy jej prawa wyrokowania o naszych uczuciach i zasadach; bo forma i duch są jako dwa uzbroione przeciw sobie żywioły – a formy Sek: Centr: zarysowane ręką kładą groble pędom pojedyńczo bijących pojęć, nadwerają nam prostą mniemanie że ona niebędzie, nieskazitelnym arcopagiem w sprawie ducha i myśli. Dziś zawezwani jesteśmy oskarżnikami przed ogół Tow: Lubo i na tego wezwu samowolność zmuszeni jesteśmy zwrócić waszą uwagę Obywatele i przypomnieć że zawieszony wniosek odrębnego od Emigracji działania jeszcze nieoczwistał tąż naszych, a zatem niedarł nas z najświętszego obowiązku czynienia zadość Emigracijnej misji; gdy jednakże Sek: Centr: wniosek przeważa na prawo i wzrost członków Tow: po za obrębem jego stawiane pod swoje garnie mniemania; występujemy przed wami, niedlatego abyśmy kark nasz przed niesprawiedliwem postępowaniem Sek: Centr: zginali; ale że naszem pojmowaniem rzeczy potężni, żyjąc mniemy w formach jako w zasadach z odwiecznej płynących sprawiedliwości, chcemy waszego Sądu – Sądu na naszą obecność i przyszłość. Lud polski zasiada tamże oskarżonych, zważcie Obywatele że wyżyta zasada jeśli jest wielka i prawdziwa znajdzie kiedyś

kiedyś ocalenie, przytułek, wywołała słuszność. Roztratowano Nalewajkę i Gontę mściciele Ludu, i ogłoszono ich za wichrzycieli, za tupiuziów, a my dziś - po znacznym upływie czasu, rozumiemy pobudki które ich zrwawe ramie podniosły!...

„Co jest Emigracja Polska, jaki jej cel, jakie jej powinowactwo ze społecznościm ruchem Towarzystw - oto było pierwsze pytanie, które po wyrzeczeniu jubilu oswobodzenia Ludów w naszych się piersiach ozwało. Na krzyż przybita Ludzkość Polska naprawana żółcią najezdników, zleciły w ręce Emigracji polskiej niemałą część swego wyjaśnienia. Wysłały ją na krucyatę duchową, przeciw skieletowym, bezmyślnym formom Tom.a ciążącym na zamknięcie nowej Genezis przekształconemu światu. Teraźniejszości dziś niema i Ludzkość jest zawieszoną pomiędzy przeszłością a przyszłością. Nasza obecność jest tylko antraktem, wrzeniem niewidomie odbywającym się przejściem, i ten jej stan konwulsyjny, bierąc podobieństwo z przesileń, długo potrwać niemoże. — Nieprzebudowywać ale budować, niepodpierać stare, w ziemię zaklęte gnaty, ale je burzyć, nieprzetwarzać w nowem - ale przyszłości tworzyć. Stworzenie nie wyprowadzenie nowych światów z niczego, powiązanie z ich przyszłością przyszłości naszej ojczyzny, żywa reprezentacja, umęczonego polskiego ludu, pośrubienie przyjaźni i wiecznego braterstwa wszystkim apostołom równości, tułaczom pośród rodzinnych siedzib; - oto był cel i posłannictwo w ogniu tylu nieszczęść wystawionej, w tylu przekładowaniach zahartowanej Emigracji Polskiej.

„Rzućmy teraz okiem na działania Emigracyjne, przejrzyjmy czy te ściśle odpowiadały swemu celowi, czy harmonijnie po jednej kroczyły linii dróżce. Nietrzeba badawczej uwagi i bystrego rozumu do rozpoznania, że od początku Emigracji aż do dziś, mnóstwo niezrzędnych rzemieślników pracowało nad sformalizowaniem tego co się jeszcze w ostatnią myśl nie przyodziało. Czy Emigracja ma już całkowitą budowę swego przyszłego świata że ją formami postanowiono otworzyć i zrobić z niej doskonały społeczeństwa wzorzec; jeżeli Emigracja stanęła już u tej najwyższej pojmowanej społecznościowego przewrotu myśli, jeżeli rozjaśniła pojęć swoich dziedzinę, to sama z łatwością dziecka w odpowiednie zamknąć się powinna formy, bo nieprzezwyciężając potrzeby nowego lotu, nowego bujania w tworzącej sferze wyobrażeń, niestrwoni czasu nad łamaniem tych form, które jej myśl wyrobiona zakonieczne ustanała. Jeśli przeciwnie nie jest u stanowczego zresu, to wszelka jej materyalna organizacija będzie tylko zaporą która ona poruszy, zdepce. Oznaczyłaż Emigracija swój cel, zakreśliła metę swych dążeń, wywiesiła światu chorągiew jedności zasad, pod którą by potężne duchem, nie liczbą, kupiły się zastępy wiernych? nie. Emigracija tego dotąd nieuczyniła, jeżeli więc forma organizacji swoje ciało obarczy, duch jej, jej umysłowość za postępowem goniące życiem przejdą gdzie indziej, nowych doskonalszych form śladem i tak najnozolniejsze formułizowanie przed obiegiem myśli odbyte, będzie nieprzezwyciężonem zrzodłem osobistości, sporów, które miasto zjednoczenie dążeń sprowadzić, nadzieje w sercach Emigrantów ostudzą, i tem samem dzień zbawienia odwloką. Tak pojmując ruch społeczeński, misją Emigracyjną, i z tego punktu oceniając Emigracyjne dzieła ujrzeliśmy całą zgubność i bez użyteczność jej dążeń do ustalenia organizacji materyalnej, mającej poprzedzić jej organizacyję duchową. -

„Dotychczasowem zespoleniem Emigracyjnem był cel wyswobodzenia Ludu polskiego na zasadzie, niezupełnie pojętego wszechwładztwa; należało więc

tą jedną naprzód powzniosłą myślą oddychające masy zjednoczyć, nadać im nazwisko Emigracji Demokratycznej i w jej kole dalej i coraz dalej pracować. Komitet, młoda Polska, projekt odrębnego od Emigracji działania są zawadami w wykonaniu tego wielkiego dzieła, bo gdzie tylko praca i przerod myśli ma się odbywać, tam siła materyalnej centralizacji jest zmieszana i tamująca a jak komitet swoim wyłącznym prawem działania na zewnątrz; jak młoda polska swoim urojonym odebranem mandatem, tak równie i Sekcja Poitiers przez wniosek osobnego od Emigracji działania i zaprowadzenie przez to dyktatury pod godłem zasad mających się dopiero całkowicie wiwinąć potęgą centralizowania chciały wprowadzić, a zatem przez mylnie zrozumianą chęć połączenia, na starganie tego świętego węzła wpływały.

„Tem rozumieniem rzeczy przejęci postanowiliśmy rozłać na zewnątrz nasze dążenie do utworzenia Emigracji Demokratycznej i to właśnie było sprężyną głównym naszej odezwy z d. 20 Lutego r.b. Celem.

„Zaczepiliśmy w odezwie projekt Sek: Poitiers jako przeszkodę do zjednoczenia Emigracji. Sek: Poitiers. Towarzystwo Demokratyczne- są dwa ile nam się zdaje rożne od siebie brzmienia, bo Towarzystwo nie jest przy Sek: Poitiers, jako Naród przy Królu.

„Myśl utworzenia Emigracji Demokratycznej jest że tak straszną i rażącą aby na potępienie miała zasłużyć? gdyby się w tej myśli zbawienie Emigracji a przeto Polski mieściło, nienależałoby wszelkim towarzystwom podać jej przychylną rękę i do niej zwspólne nagiąć działania?... My Towarzystwa pojmujemy za środki które panującym im celom- wszystko- swój byt nawet własny winny poświęcić. My tworząc sobie wyobrażenie Emigracji Demokratycznej, czyliż stalismy się wiarołomnemi Demokratycznego celu? jeżeli celom demokracji odpowiedzieliśmy godnie, mniemamy że jako członkowie Tow: Demokratycznego niezawinilismy w niczem słubowanemu przez nas zobowiązaniu. Uosabiać Tow: w pojedynczej Sekcji projekcie, wykręcać wspólnem dobrem natchnione pojęcia i z nich oskarżenie wynosić, jest niezawodnie niedołężnej dyplomatyki miarką, przytępym na pobicie prawdy orężem. – Otóż nasze myśli i usprawiedliwienia myśli które Sekcja Centralna w odezwie swej do nas z d. 25 Kwietnia r.b. otoczyła przydomkiem rażących nauk, niebezpiecznych opinij. Nate jej puste wystawienia, odpowiadamy pojęć naszych wywodem — za nieuzwazna obrazę, odpłacamy godnością. Sekcja Centr: raczyła nas zrobić niewiadomemi, ubogiemi w duchu, za moc z jaką w obronie wynurzonych przez nas myśli stajemy; przyjmujemy ten jej sąd o nas, bo niezazdrościm wysokiego niedoścignego rozumu, jeśli jest jego udziałem powtarzać po sposobem Sek: Centr: / że Kartagę Emigracja nic nie zrobiła, że niemiała rządu w znaczeniu tego wyrazu, to jest: jak niżej daje poznać jej odezwa, Rządu z wojskiem i żandarmami.

„Obywatele! po odprawieniu szczerej spowiedzi naszego serca, chcemy wam to jeszcze wypowiedzieć co nas niezawezwały okoliczności Sek. Centr: z tamtych oskarżonych w stępujemy na trybunę oskarżycieli.

„Zaczęła Sek. Centr: członków Sekcji Berscyjskiej z łona Tow: wyrzuca? zdradziliż oni sprawę demokratyczną, zdradzili Tow: zagładę, lub chcieli mu niepomyślną zgotować przyszłość? wypaczyli zasad będących wiary naszej pod-

stawą

podstawą? nic. Wyrok Sekcji Centralnej nieobwinia ich o podobne występki, nie zawiera bynajmniej objawionych przez Sek: Jersejską pomysłów. Może są dziś te ich prywatne postępowanie zwróciło uwagę Sek: Centr: i jej wyrok sprowodowało? bynajmniej. Sekcja Centralna nieskazuje ich za postępowanie domowe. Cóż więc? jakiż jest oparcie wyroku Sekcji Centralnej? oto silnie i niewzruszenie obstawali przy swoim widzeniu rzeczy, byli zaciętemi przeciwnikami projektu oddzielenia Tow^{go} od Emigracji, nieschcieli na uprzejme wezwanie Sek: Centr: wyprzeć się swych myśli, a co najważniejsza odmówili połączenia się z mniejszością na Jersey. Te są przytoczone przez Sek: Centr: powody wyroku, ztąd wyraźnym bojnie zatwierdzony bytu rozeszan. My zasługą w tém a nie zbrodnią widzimy. Członkowie S: Jerseyskiej nietylko swe czoło przed większością, skoro S: Patters za Centralną uznali, niemogli zaś i niepowinni byli aktu swego z d. 25 Lutego odstąpić, wyprzeć się zawartych w nim pojęć do przyszłego względem projektu odrębnego działania od Emigracji, ostatecznej niewyraźnie decyzji. Projekt tylko jest zawieszony, a więc myśl oponująca trwa. Uległi większości, niemogli przed mniejszością bić czołem, przed mniejszością która w brew ustawam Tow^{go} pierwiastkowo oderwała się od nich, a która Sek: Centr: za panującą i jedynie prawną poważyła się uznać. Rzucamy wam te uwagi Obywatele abyście umieli ocenić na jaw sprzecznych zasadach Sek: Centr: osadziła swój wyrok. Co do nas my jak poprzysięgliśmy niszczyć wszystkie niedemokratyczne dzieła, tak wyrok ten wpyt obracamy i ponawiamy przyjaźń równie jak zapewnienie współdziałania naszego członkom Sek: Jerseyskiej od których granice Tow^{go} nieprzestają nas przedzielić. Jeżeli Sek: Centr: równie szczerze i zuchwale wszystkich przeciwników projektu odrębnego działania usunąć zdoła, wyraźnie niszczącego tryumf!...
Czy sprawie demokratycznej, czyli zasadom tryumf?....

„ Ale nie na tem koniec samowolności Sek: Centr: Ostatnie okólniki z d. 26. i 20 kwietnia r.b. zapowiadają że od wotowania na organizacją i członków nowej Centralizacji, są wyłączeni ci wszyscy którzy po 20 marca r.b. pomnożyli naszą szeregi. Sek: Centr: mogła to wnieść pod zatwierdzenie ogółu, było jej wolno popełnić ten nonsens, ale stanowić w tak ważnym względzie - jest to wydawać ukaz. Ten więc ukaz Obywatele jak Sekcją naszą tak i całe Towarzystwo na dwa stany, różnych praw używające rozbratał. Dawni wotują, stanowią, wybierają - więc szlachta. Nowi nie wotują, nie stanowią, nie wybierają - więc sługa. 37 Członków Sekcji naszej odepchnęło ten szafunek przywileju, i woli sami od praw używania się wstrzymać, niżeli korzystać z nich, z nadwerężeniem prawa swoich współczłonków. Większość Tow^{go} miałażby wolność uciskania nowo zaciężnej mniejszości? wolności granicą jest sprawiedliwość. Sek: Centr: zapewne z zasady wszechwładztwa Ludu wymotała to energiczne postanowienie; Sekcja jednakże nasza weteranów i Rekrutów w Tow^{cie} nieprzypuszczająca, przyjmująca zasadę równości prawa, nie więcej w tym kroku Sek: Centr: niewidzi, jak tylko smutne sprawdzenie jej dyktatorskich marzeń.

„ Te są Obywatele materyalne, dotykalne Sekcji Centralnej czyny, wyjdźmy teraz na działalność jej ducha, rozstrząśnijmy myśli popychające jej działem, wynajdźmy sprężynę tej rządzącej machiny. Treścią zasad jakie Sek: Centr wyznaje, jest zdanie: że nie dziś z pewnością wyrzec niemożna o usamowolnieniu włościan polskich, o nadaniu im własności, gdyż trudno w obecnym czasie [mówi Sek: Centr:

Centralna) przyznać bez warunkowo dobroć jakiemu kolwiek bądź środkowi w tym przedmiocie podawanemu. Toż mało przetrwaliśmy cierpień, małoż Lud polski krwi przelał, też nad niedolą swoją ukaiał. – aby usta niekłamanych przyjaciół jego mieli zapewnić mu wreszcie głosem sprawiedliwości? Towarzystwo nie odrzekło, nie zgromiło tych bluźnierczych wyrazów, wzniosłych z serca wrogów ludzkości idących, my więc chcąc zrzucić z siebie ich sromotę (a) dopełniamy obowiązku naszego i ogłaszamy przekleństwem treść naszych zasad. Oby od nich roztopniał ten wyrazów Sek: Centr. którym i naszem i Ludu Polskiego imieniem przeczytamy nasz wstręt i zdrzeczenie!...

» Każdy człowiek rodzi się z prawem do życia do egzystencji, prawo wiec życia jest samej natury prawem. Zapytajmy się czy prawo własności jest natury czyli też instytucji Towarzyskich wypływem? Natura jest macochą własności, bo własności niemasz w naturze. Uświęcone wiekami rozbojów, mordów, grabieży prawo własności jest sprzeczne z prawem do życia, płynącym ze źródła natury, prawo własności zabija prawo do życia, winno więc być skazonem zniszczonym, jeżeli chcemy naturę pozostawić całą i nietkniętą, kiedy uznajemy prawo do życia równe dla wszystkich ludzi, obalamy już przez to samo potworne prawo własności indywidualnej. Jak prawo do życia jest wspólne, tak i własność jest wspólną. Te są prawdy niezbite, jedne, niewzruszone, odwieczne, które nic ciężyć środka i broń podnoszą przeciwko wszystkiemu co ich kolorem niesnosi. Sekcja Centralna chce dopiero rozprawiać o nadaniu własności włościanom Polskim. Kto ma prawo nadawać własność i czyją? Wszyscy ludzie czyż nie są dziećmi jednej ziemi i niemają jednego prawa do życia. Własność indywidualna jest zarodem istniejącego porządku Towarzyskiego, i jeśli nie pomścimy się jej przejścia, przejściem własności społecznej zastąpić, będzie ona wiecznąa piastunką niewoli Ludu, mamką kast przeradzanych.

» Tak więc obywatele Sek. Centr. na swoją teraźniejszość i przyszłość. W teraźniejszości widzimy potępianie żarliwych obrońców zasad, żądność do dzielenia Towarzystwa na stany, oziębłość na opłakaną niewolę ludu, półśrodki; w przyszłości równie za pomocą ustalenia pojedynczej własności chcą przetworzenia tylko dzisiejszego porządku rzeczy, zmodyfikowania na czas jakiś rażących nadużyć upatrujemy. Sek: Centr. ma charakter swojej przeszłości. Ta karta jest myśl pomnika... Na tej myśli Francuzkich Bohaterów krew ciąży. Kto chce Lafajetom pomniki wznosić, ten podrzyna powieczenie i nędzy nieszczęśliwego ludu; kto ubóstwia katów ludu, ten w każdym razie potrafi, kiedy lud na głód się powarzy, nakazanie gokartaczami. kiedy o napoj zawoła - wszystkie żyły jego otworzyć. Niestawiając cielców dla ludzi, bracie sami na ich obraz i podobieństwo zlepieni - a lud cielce pokrzaszy - kajdany owe porwie i jednego sobie cielca do ubóstwienia wystawi. Tym cielcem nie będzie Lafajet - tym cielcem nie będzie jałowa myśl Sek: Centr. nieumiejącej stanowczo o stanie włościan polskich powiedzieć. Tym cielcem będzie wyobrażenie powszechnej równości! Niktaniej za jaką walczył przeciw ludowi Lafajet, nie takiej jaką dziś w okólnikach Sek: Centr. przebija, lecz tej równości jaka z odwiecznej natury płynie i na sercach naszych wypisana jest. –

» Niepróżno też Sek. Centr. nas uczy że w Polsce bez krwi znacznego

(a) Wyrazy w tym wierszu podkreślone opuszczone są w drukowanej odezwie (przez Sek: Centr.) wzlewu

rozlewu osiągniemy cel naszych dążeń, że arystokracja własną padnie niemocą. Tak- Arystokracja upadnie- ale w nowych stowarzyszeniach głowę podniesie, i nie zbita do szczętu, nie wykarczowana z korzeniem pod maską patryotyzmu odżyje. Tak każdy rdzo słabo w zbawienie ludzkości wierzy, zapowiada tuskawość, małą krwi rozlew. Tak- na szczęście że lud jako zbawiciela sam będzie tej nieczystej krwi rządcą, i do ostatniej przesączy ją kropli. Bo powtarzamy „nieprzyjaciołom pokoju dawać ale miecz. Ten miecz może będzie jedynie początkiem szczęścia, sojuszu, końcem męczeństwa Ludzkości.- Niech więc ten miecz będzie błogosławiony!-

„Rozumiejcie dobrze te słowa obywatele, pokój w dzisiejszym czasie, pokój wyobrażeń jest niedołężnym półśrodkiem i tym pokojem oddychają słowa Sekcji Centr: miecz jest wysokością, ostatecznością, miecz wyobrażeń jest nam Ludowi polskiemu i całemu Towarzystwu Demokratycznemu najwłaściwszą, jedynie zbawienną cechą."- Postanowiono i przyjęto na posiedzeniu Sekcji d. 25 Maja 1835.= Prezydujący z kolei /podpis:/ Kopczyński Szymon Członkowie Kommissji Redakcyjnej- Piątkowski P:- Jg. W. Wellmann. Rupniewski Roch.- Sekretarz Seweryn Dziewicki— „w Imieniu 125 Członków Towarzystwa Demokr: Polskiego."-

Objaśnienia, opinija i odpowiedź Sekcji Centralnej.

Podczas tudzymy korespondencyi z powstającą Sekcija Portsmouth, z powodu niedopełnienia przez nią koniecznych do zawiązania Sekcji warunków i formalności, wyszło z Portsmouth naprzód pismo pod lit: A. a następnie drugie pod lit: B. zamieszczone. Idąc sprawą przed Tow.= w oźdlniku z d. 26 Kwietnia str. 125. z odwłoki uznania Sekcji Portsmouth, z powodu udziału między innemi jaki mieli członkowie w pierwszem z tych pism, tłomaczem widocznie przeciwną działaniom Tow.= dążności, donieśliśmy zarazem, iż równocześnie zawezwaną została uznana już Sekcija tamtejsza o wytłomaczenie się z tego kroku. Na skutek więc tego wezwania Sek: Portsmouth nadesłała pismo swe z d. 25.= maja lit C. do ogółu Tow.= z zagrożeniem nam, iż jeśli go przed 10 Czerwca Tow.= nieogłosimy, sama je poda do druku i bezpośrednio rozsiele. Nie mogąc się oderwać od nakazanej, nam woli większości Tow.= pracy nad organizacją, i uważając, że zaprzątanie ogółu rzeczami należącemi do dyskussji nad przyszłym manifestem, lub mogącemi stać się dopiero przedmiotem rozpraw w pismie Tow.= byłoby nieposzanowaniem jego woli i zarazem paraliżowaniem działań organizacji, zawiadomiliśmy niezwłocznie Sek: Portsmouth, iż jej woli stanąć się zadosyć, ale dopiero w najbliższym oźdlniku, po zdaniu sprawy z rozlowania nad organizacją i członków do Centralizacji wyborowej. Sekcija Portsmouth zamiast zastosować się do uczynionego jej przełożenia lub zamiast użyć pośrednictwa Sekcji Caen /pełniącej tymczasowie obowiązki Sekcji prawa wewnętrznych czyli przedstawiającej/ do ogłoszenia swojej odezwy, zakomunikowała nam w expedycji z d. 19. Czerwca wypis z protokułu odbytego w d. 12 tegoż msca posiedzenia następującej osnowy.

„S.= Grudziąż przekonawszy się, że ogłoszenie jej odezwy po ustanowieniu Centralizacji, i wprowadzeniu w życie organizacji, zwłocznie jej cel i uczyni ją zupełnie niewątpliwą, nadto widząc z odpowiedzi Sek: Centr: z d. 32. Czerwca str. 626, że tylko nawał zatrudnień, jakiemi Centralizacija dzisiejsza obarczona się zdaje, odwleka jej publikacyą

„publikacyę Sekcija postanowiła wyrazić Sekcije Centralnej i na tychmiast drukiem
„odezwę swą z d. 25 maja ogłosić."

Tak więc Sek: Portsmouth ogłasza sama swoją odezwę. Tow^a wyraża względem tego jej kroku, jak równie i dwóch poprzednich; niezapominając także wchodzenia w polemikę z nową Polską w piątym Numerze półrocz. Co się zaś tyczy postępowania na przyszłość, Sek: Portsk powinna znaleźć dla siebie prawidło w obowiązującej już organizacji wewnętrznej.

Nim przystąpimy do rozbioru ostatniej odezwy Sek: Portsmouth nadmienić jeszcze wypada, że pismo nasze z d. 25 Kwietnia wzywające Sek: Portsmouth do tłumaczenia się z powodu udziału jej członków w odezwie Lit: A pozostało bez skutku. Było ono obszernym wykładem celów, środków i usiłowań Tow^a dla zjednoczenia na dwóch zasad, Emigracji. Sek: Portsmouth niezadała kłamstwa wyrzuconym w tém piśmie prawdom, nieodparła rozumowań rozumowaniami, ale czekając nadejścia publicznego wezwania w okólniku p: który przez Monsieur później, jak list prosto postany dochodzi p: przy przestaniu wołów na organizacją i członków Centralizacji pod d. 6ta maja ograniczyła się na udzieleniu nam takiej odpowiedzi: -

„Sek: Centr: powołuje nas do odpowiedzialności za działania nasze na zewnątrz. t.j.
„za wzięcie udziału w odezwie ogółu portsmouthskiego z d. 20 lutego do Emigracji Demo-
„kratycznej: Rozumiemy myśl ukrytą Sek: Centr: chce ona abyśmy zerwali z Emigra-
„cyą i oparta na systemie odrębnego od Emigracji działania, chce nas zaprządz do swe-
„go wozu. Projekt odrębnego od Emigracji działania nie przeszedł w Tow^e; nie z wła-
„ściwego więc stanowiska Sek: Centr: wychodzi pociągając nas pod swój sąd za wypełnie-
„nie obowiązków naszych w zakresie Emigracyjnym. Sek: Centralna nadużywa tu swo-
„jej władzy; my tak przywykli wszelkim nadużyciom czoło otwarte stawiać, odmawiamy
„jej p: to jest Sek: Centr: J wszelkich w tej mierze objaśnień. Tow^a całe ma prawo żądać
„po nas tłumaczenia się z naszego kroku, i dla tego jeśli Sekcija Centralna powzarpan-
„szy na sztuki ogółu portsmouthskiego odezwę, powyrzucawszy na wspak powtórzywszy że
„tak powiemy, jej pojęcia i pojedyncze zdania, pochwyliwszy z niej odrębne i ubocze myś-
„li, a puściwszy mimo myśl główną i cel jej istotny, będzie miała dosyć śmiałości zawe-
„wania nas publicznie okólnikami o danie stosownego z naszej strony tłumaczenia, my
„poznamy na ten czas nasz obowiązek wystąpienia przed Tow^a, bo w zawezwaniu pub-
„licznem Sek: Centr: znajdziemy rękojmię, że pismo nasze nie pozostanie w ukryciu, nie zgi-
„nie w szczupłym, niechcącym nas zrozumieć obrębie Sekcji Centr: ale na jaw całemu Tow^u
„wyjdzie i poda nam obszerne pole usprawiedliwienia naszych rozumowań, a może
„nawet pole propagandy w łonie samego Tow^a"

Otóż to odezwa lit: C ma podać Sek: Portsmouth obszerne pole usprawiedliwienia jej rozumowań, a może nawet pole propagandy w łonie Tow^a! Zobaczymy czy skutek odpowie zapowiedzeniu.

Co do samego wstępu tej odezwy z naszej strony oświadczamy tylko, że gdybyśmy nawet w attrybucijach naszych niebyli mieli do sprowadzania członków na drogę powinności wyraźnego prawa, znaleźlibyśmy je byli w pojęciu dobra ogółu Tow^a. dobra, które dla naszelnej instytucji powinno być zawsze najwyższém prawem i jest dla niej niezawodnie przewodnikiem równie nieomylnym, jak dla żeglarzy igła magnesowa.

Sekcija Portsmouth przyznaje dalej, że Emigracija nieodpowiedziała do tąd swemu powołaniu

powołaniu, że nieosiągnęła swojego celu, niewytłuczła mety swych dążeń, niewywiesiła świętej chorągwi jedności zasad, pod którąby potężne duchem zupełności zastępy wiernych. I my to wszystko przyznajemy o dotychczasowej większości emigracji; ale zaraz musimy objaśnić Sek: Portsmouth, że ta pożądana święta chorągiew jedności jest już przez znakomitą część emigracji, przez Tow^o Demokratyczne polskie od dawna wywieszona. Naniej są wypisane z jednej strony wyrazy: wolność, równość, braterskość; z drugiej: Polska cała i niepodległa, nazewnątrz, wewnątrz używająca praw człowieka i obywatela. Pod tą chorągiew wolno się zaciągać każdemu wychodźcowi który wyraźnie pragnie szczęścia swych bliźnich i zdolny jest pojąć, że tylko przez poświęcenie się dla odrodzenia polski, dla sprawy ludu polskiego, można się dobrze sprawie całej ludzkości zasłużyć. Niemasz więc potrzeby wywieszania nowej chorągwi, i wszelkie usiłowanie w tej mierze ze strony członków Tow^a Demo: Polskiego jest pogwałceniem harmonji w jego ogóle, co tylko na tożsamości zasad i środków oparta jedność pojmuje i do zaprowadzenia jej w Emigracji dąży.

— Sek: Portsmouth tego nie widzi, chociaż to widzieć powinna; bo zjednoczenie Emigracji na drodze zasad Demokratycznych było i jest najbliższym celem Towarzystwa. Cel ten Tow^o osiągnąć może jedynie powolną propagandą, jedynie stopniowym swoim wzrostem, a nie niewczesnym chrzczeniem Demokratyczną rzeszy emigracyjnej, kiedy ta prócz częściowego przywłaszczania sobie tego nazwiska, żadnym aktem nic udowodniła, iż ona nie zastygnie. Mówimy żadnym aktem, bo deklaracje przeciw amnestji i uwolbionej dyplomacji polskiej, mimo całą ich ważność, nie są jeszcze aktami wiary Demokratycznej. Jednę i drugą z tych deklaracji mógł podpisać każdy wychodźca pragnący zewnętrznej niepodległości całego kraju; ale przez to nie stoi jeszcze dowodu, że już po staropolsku niemiłuje szlacheckich przywilejów i że pragnie wewnętrznego przekształcenia na korzyść ludu, co łącznie ze zewnętrzną niepodległością jest celem Demokracji.

Gdyby Sekcja Portsmouth pojmowała jedyny sposób zdemokratyzowania Emigracji, pojęłaby i myśl odrębnego na teraz od Emigracji działania. Chce ona gwałtem spółdziałać z emigracją, ale niezdaje się wiedzieć o tem, że aby spółdziałać, trzeba wprzód spółmyśleć, trzeba się wprzód zgodzić na cele i środki działania. Niechaj nam Sekcja Portsmouth powie: gdzie jest dziś emigracja z którąby działać można? gdzie jej myśl środkowana? jaka jej fizyonomija mianowicie socyalna? z kim to Towarzystwo ma spółdziałać? do kogo przystępować w działaniach politycznych lub przygotowawczych do socyalnej w Polsce reformy? czy na koniec spółdziałanie niepociągnęłoby za sobą wiązania Tow^a i jaki przy spółdziałaniu mógłby być cel istnienia tegoż? Sekcja Portsmouth nieusuwa potrzeby tych pytań, my jeszcze tylko przeciw jej rozumowaniom rozwiązać możemy; bo inaczej musielibyśmy nie mieć zasady zasad, którą mieć powinien każdy we własnem o dobroci swoich działań przekonaniu; bo musielibyśmy zwątpić o wyższości wiary Tow^a nad różnobarwnem gwarem reszty Emigracji, gdybyśmy odstąpili naszej myśli powrócenia do pierwiastkowego Tow^a Systematu i aktem zatwierdzenia i Art: piątym Statut zasadniczych dobitnie wytkniętego. I niewątpimy się twierdzić, że lubo różniących się od nas zdaniem w tej mierze członków są zapewne najszlachetniejsze chęci, przecież że jako niemające rozumowej podstawy pozostaną bezowocnemi.

To co Sek: Portsmouth mówi przeciw narzucaniu form zewnętrznych emigracji, bez poprzedniego wykształcenia jej ducha, wyrobienia w niej jednej samodzielnej opinji, jest zgodne z naszem pojęciem i tem cośmy dopiero powiedzieli, ale się właś

nie sprzeci-

sprzeciwia żądaniu spólnego na drodze politiczno-socyalnej działania, i nazywaniu jej Demokratyczną. Różne pierwiastki niemogą stworzyć kształtnego ciała, ani jednego przybrać nazwiska. Chcieć tego, byłoby to samo, co chcieć spędzać rożnowierców religijnych do jednego przybytku i mianować ich zgromadzenie jednym powszechnym kościołem. Zamiast więc powstawaniu przeciw jednym formom a narzucania drugich, przyswoiciej byłoby zdążać wspólnie z większością Tow^{ta}, jeżeli szczerze pragniemy, aby jego działania aż do ostatecznego kresu, po jednej harmonijnie toczyły się drodze, i dla politiczno-socyalnego odbudowania Polski rzeczywiste przyniosły owoce. Dopiero po nawróceniu większości emigracji na niarę demokratyczną i obudzeniu w niej chęci czynnego życia politycznego urządzenie jej ust podobnem. Aby zaś skutecznie nawracać zobojętniałych na cel umysłowy ludzi, trzeba od jednym obrazować, drugim zabezpieczyć przeciw socyonanji rozstrajającej uczciwą myśl, co droga jawnej rozumowej propagandy usiłuje w jedno ciało spoić rozerwane części Emigracji. Obyśmy, w ynajmniej teraz lepiej niż do tąd byli zrozumiani!

Przechodzimy do drugiej części odezwy, do aktu oskarżenia przeciw nam wymierionego.

Naprzód po dowody słuszności wykreślenia jedenastu członków na wyspie Jersey, odsyłamy Sek^{cji} Portsmouth do ogólnej na zaniesione przez nich także innych Sekcji w tym przedmiocie protestacije odpowiedzi, która następnie będzie umieszczoną.

Spólnictwo myśli aktu Jerseyskiego musiało naturalnie wywołać obronę wykreślonych. Krok ten przynajmniej konsekwentny.

Dalej w usprawiedliwieniu postanowienia naszego którem wyłączyliśmy od notowania wszystkich członków na liście imiennej z d. 20 Marca r.b. niżamieszczonych, oświadczamy Sek^{cji} Portsmouth i Mortain która także protestowała się, iż wydaliśmy takowe postanowienie, raz żeśmy niemieli żadnej rękojmi, aby członkowie później przyjmowani, nieznając osób w Tow^{ie} kwalifikujących się do Centralizacji, ani niemiawszy udziału w dyskusyji nad projektem ustaw, mogli sumiennie i pożytecznie dla Tow^{a} notować, a powtóre że inaczej dla ciągłego przybywania członków niegodnaby było pewnego kompletu ustanowić.

W odparciu tego co następnie Sek. Portsmouth mówi przeciw nam z powodu objawienia dotychczasowej niepewności w wyborze najstatwiejszych a zarazem najskuteczniejszych środków względem uprzątnienia włościan własnością gruntową powtarzamy tu całkowicie, żeśmy przy przedstawieniu projektu Organizacyji, mowiąc o pismie Towarzystwa wyrazili.

„ Wpływ Tow^{a} do redakcyji pisma p. s. nasze Słowa w ośw. z d. 23 Stycz. str. 28/mie
„ może być tak rozciągłym jakim go użynić zamierzano, gdyż zaprzeczyć temu nie
„ można, że artykuły pisma dyskutowane przez Tow^{o}, a następnie uzupełniane przez
„ nasz. ajęcemi w ogóle Tow^{a} uwagami, przybierałyby na siebie piętno urzędowości—
„ ostatniej myśli Tow^{a} w przedmiotach, o których dziś jeszcze nic z pewnością wy-
„ rzec niemożna. Weźmy naprzykład materyją najbliżej Tow^{a} dotyczącą, uwłaszcz-
„ wolnienie włościan polskich, nadanie im własności. W tak ważnym i razem
„ trudnym do rozwiązania przedmiocie podawane będą zapewne rozliczne środki do
„ tegoż samego celu prowadzące. Któremuż z nich w obecnym czasie bezwarunkowo

„ wą dobroć

„ dobroć Tow^e przyznać by mogło, na jakiej zasadzie odrzucić inne, kiedy prawdziwa
„ ich wartość czyli możność zastosowania zawisła jedynie od okoliczności nieprzewidzianych
„ w pośród których za powrótem do Ojczyzny staniemy? wyrzekając Tow^e coś stanowczego
„ w podobnym przedmiocie, bardzo łatwo pomylić się może, a popełnia zarozem widoczną
„ niesprawiedliwość, usuwając z pod dyskussji ogólnéj, widoki Ortowców w mniejszości
„ zostających, które równie jak inne trafnemi być mogą, a przynajmniéj do rozsz.
„ stronnego rozbioru rzeczy prowadzące

Otóż to są bluźnierskie wyrazy, których sromotę pierwsza Sek. Portsmouth dowodzi: ta, i za które nam w swojém i Ludu Polskiego imieniu złorzeczenie przesyła! na tak niebaczne wyrzekniki niemamy odpowiedzi; mamy tylko milczenie, dopóki większość Tow^a jest z nami. Wstrzymujemy się równie od uwag nad teoryą o równości bezwzględnéj o współrzędności majątkowéj, przekonani, że ta jako ułamek wspólny wszystkim prawodawcy od Minosa i platona aż do Babeufa i szkoły St Simońskiéj/ utopistom doktryny, nie znajdzie w Tow^e sympatji, tak jak jéj nieznalazła teorya o władzy, lubo ją Sek: Portsmouth na swém dobrze/jak się wyraża/ założeniem pojęcia socyalizmu oparła. Ogólnie, co do tego punktu kończymy życzeniem ustrzeżenia całéj Sekcji Portsmouth do tego przekonania, iż nienależy pragnąć aby przyszli reformatorowie w Polsce najzawikłańsza kwestyą socyalną tak rozwiązywali, jak niegdyś Alexander macedoński rozwiązał węzeł Gordyjski, i że występować z podobnemi jak ona przeciw prawu własności myślami, jest to podawać broń na Tow^o licznym jego nieprzyjaciołom, którzy się wysilają na obwinienie kraju przeciwko niemu, pomawianiem go o anarchią, terroryzm i to wszystko cokolwiek ich przewrotność wymyślić i upozorować może.

Nakoniec co do zaznaczonéj nam myśli względem wystawienia pomnika Sasajtowi, Sek: Portsmouth złe się poradziła swojéj pamięci; myśl bowiem ta nieznyszła od Sek: Tow^a Domowéj: ale od Jenerała Dwernickiego za czasu związku korespondencyjnego/1/ przyjaźń ją większością owoczesny ogół tutejszy i inne zakłady popierały: była ona zatém skutkiem tak gorąco pragnionego przez Sek: Portsmouth spółdziałania z Emigracyją; a jeżeli zrobiliśmy o niéj wzmiankę w akcie rozwiązania ogółu, to tylko na dowód, że żadna myśl, żadna jakiejkolwiek wartości propozycja w massie indywiduów na pozór tylko połączonych, niebyła decydowaną, ani przyjmowaną ani odrzucaną.

Oto jest krótka historya naszego względem Sek: Portsmouth postępowania, wyg naszych myśli w kwestyach przez nię dotkniętych i odpowiedzi na wszystkie nam zarzuty. Niech Tow^e wyrzeka: czyśmy mylnie zgadali jego wolę i przestąpili granicę naszych attrybucyi.

---

11. Bracia nasi w Portsmouth na zapytanie Kommissji Kommunikacyjnéj w Sek: Konfluens istniejącéj: jakie mają główne potrzeby? odpowiedzieli pismem, które nam Sek: Konfluens w expedycyi swéj, z d. 8 Czerwca przesłała. Umieszczamy tu z tego pisma wyjątek, pewni że otrzymamy od Tow^a upoważnienie do zwrócenia uwagi Kommissji funduszów Emigracyjnych na istotne potrzeby braci naszych w Portsmouth.

„ Wiadomo jest dobrze Emigracyi, że ogół nasz składa się prawie całkiem z ludzi, któ-
„ rych od samej kolebki, potworne prawa społeczności oddały pod przewagę dowolny
„ zarząd, i pod niewolę kast uprzywilejowanych, które wszystek ich czas i prace zagra-
„ biwszy na swój użytek, niedozwoliły Ortowcowi nabyć nawet poznać swoje prawa przy-

rodzone

1/ Zob. zbiór okólników Kommissji korespond: oddz. II. str. 63.

„przyrodzona, ale nawet zatamowaty drogę do pierwszych początków czytania. Teraz kiedy każdy „z nas pojmuje prawo ustanowienia Towarzystwa, kiedy poznaje, że szczęście ludów zawisło najwię„cej od oświecenia, kiedy widzi, że ciemnota była, jest i będzie główną podporą wszelkiego despo„tyzmu, kiedy pragnie, słowo prawdy, zasad wolności i bezwzględnej równości z poświęceniem „krwi i życia nieść do rodzinnej strzechy: czujemy z tąd największą potrzebę uczenia się a „przynajmniej choć czytania, dla tego, dla początkujących koniecznie jest potrzebnym Elementarzyk, choćby tylko z jednego arkusza złożony, z alfabetem, z przyjściem wszyst„kich sylabb i kilku zdaniami urywkowemi. Spodziewamy się że za staraniem Wa„szem Obywatele, który z Redaktorów lub autorów paryzkich zechce zrobić tę braterską „przysługę w czasie najkrótszym, najmniej we 40 exemplarzach i nam przesłać, czas „jest dla nas bardzo drogi, chcemy z niego profitować. Powtóre dla tych którzy już w swo„jej szkole w roszarach, nauczyli się początków czytania i pisania, prosilibyśmy Was „Obywatele, wystarać się z jakiego łaskawego zawodu jednej broszury lub dziełka we 30 „exemplarzach, aby czytając jeden z kolei głośno, mogli inni uważać, i nabierać wprawy „do głośnego i poprawnego czytania. także żądamy wystarania się dla nas regulami„nu piechoty i kawalerji, oraz jakiego dziełka wojskowego - Nareszcie żądamy dla bra„ci naszych którzy już wyżej postąpili i wyższe nauki uprawiają nadesłania jakiej „historyi Polskiej, a dla znających Język Francuzki Le contrat sociale J.J. Rousseau."

---

111. Gazety francuzkie powtorzyły za dziennikiem frankfurtskim z d. 30 czerwca r. b. następującą wiadomość.

Warszawa d. 21. czerwca. Pismo pod tytułem Dziennik powszechny umieścił co następuje. Rząd Królewstwa Polskiego za pośrednictwem Domów handlowych d.d. Frankla i Józefa Epsztejna zaciągnął pożyczkę wynoszącą 150,000,000 złp. Kwota pożyczona ma być użyta korzystnie na rzecz skarbu? na zapłacenie innych długów królewstwa i pokrycie różnych wydatków nieobjętych budżetem. Ta pożyczka nie będzie ciężarem dla kraju i opłacaną zostanie w 40 lat i 6 miesięcy a summa roczna umorzenia wynosić będzie 3,900,000 złp: wydanych będzie 300,000 obligacji po 500 złp. każda do losowania w sposób loterji; w pierwszych 10 latach przywiązane są wygrane od 75-0 do 1,200,000 złp. Potrzy epoce te listy mieć będą 4 od 100 procentu, oprócz tego każda z wylosowanych obligacji otrzyma złp. 200, to jest każdy nabywca obligacji za złożonych — 500 otrzyma 700 złp. Ten plan został bardzo dobrze przyjęty za granicą i pożyczka znaczny już uczyniła postęp na giełdach w Berlinie i Frankfurcie nad menem, obligacje przedają się tam po 540 złp. Chociaż jeszcze ich nie wydano. wkrótce ogłoszony będzie cały plan tej pożyczki.„

Wiadomość ta, co do gruntu rzeczy nieulegająca żadnemu powątpiewaniu, powzięta naprzód została przez Sa Fontainebleau i skłoniła ją do przedstawienia s. Centr: wniosku:

> Aby wygotować przeciw zaciąganej pożyczce projekt protestacji, rozesłać go wszystkim Zakładom do podpisów a w razie gdyby inni opóźniali się odpowiedzieli, ogłosić Akt takowy w Imieniu samego Tow-a po uzyskaniu Jego upoważnienia.

Sekcja Centralna w rozbiorze tego wniosku — zważywszy —
że potrzeba protestacji przeciw zamachowi przyniosłaby szczęście na zupełne zubożenie cze-

ści Polski

Polski Królewstwem zwanej i pozbawienie jej na przyszłość środków powstania, w imieniu ujarzmionych braci jest widoczną i niewątpliwie przez każdego Członka Tow^a Dem^c Polskiego uznaną będzie- że ważność i skuteczność tego aktu zależy zupełnie od spieszego ogłoszenia jego- że sądząc z doświadczenia, zebranie kilkuset podpisów od nieznajdujących się do Tow^a środków dojścia opóźniłoby ten akt do kilku miesięcy- że Sek: Centr: w tak nadzwyczajnych jak ten przypadkach jest mocną na zasadzie § 43 Org: wew: przedsiębrać wszelkie w imieniu Tow^a kroki- że nareszcie ogłoszenie od Tow^a protestacji, nie może bynajmniej przeszkadzać reszcie Emigracji napisać akt przystąpienia lub drugą osobną protestację.

z tych powodów

Sekcja Centralna postanowiła:

1mo ogłosić w dziennikach zagranicznych, a mianowicie francuzkich, angielskich, niemieckich i szwajcarskich, z podpisami wszystkich członków Tow^a pismo następującej osnowy:

„ Cesarz Rossyjski wyczerpnąwszy wszelkie środki gwałtownego ucisku, których od lat
„ czterech używa przeciw polsce, zamierzył jeszcze obciążyć jej przyszłość zaciągnieniem
„ długu na imię tak zwanego Królewstwa Polskiego
„ Pożyczka 150,000,000 złp. otwartą już została za pośrednictwem warszawskich do-
„ mów handlowych S.A. Frenkla i S. Epsztejn.
„ Naród Polski ujarzmiony, nie jest w stanie protestować przeciw temu nowe-
„ mu gwałtowi. Obywatele więc tego kraju, którzy na obcej ziemi nie ulegają przemo-
„ cy przywłaszczyciela, mają prawo i najświętszy obowiązek być tłómaczami jego nie-
„ wątpliwej woli. Z tego powodu i w przekonaniu, iż Naród Polski da dziś w milczeniu
„ najzupełniejsze przyzwolenie w jego interesie zdziałanemu aktowi, a w swoim za-
„ się utwierdzi go jawną i uroczystą sankcyą.
„ My emigranci polscy, w celu usamowolnienia Ludu Polskiego w
„ Towarzystwo Demokratyczne uorganizowane, protestujemy przeciw-
„ ko pożyczce 150,000,000 złp. przez Rząd Rossyjski na imię tak zwanego Królew-
„ stwa polskiego zaciąganej.
„ Oświadczamy, iż Naród Polski oswobodzony nietylko nieprzyzna żad-
„ nego prawa wierzycielom tej pożyczki, lecz nadto ile będzie w jego mocy, poszu-
„ kiwać nieomieszka już poczynionych wypłat.-
„ Ogłaszamy iż każdego polaka, któryby wspomnianą pożyczkę przez naby-
„ wanie akcji lub innym sposobem wspierał, uważać będziemy za nieprzyja-
„ ciela Ojczyzny.
„ W ogóle zaś wszystkich mających udział w tym domiarze uciemiężе-
„ nia bezbronnej Polski, publicznej wzgardzie oddajemy."

2do zawiadomić w imieniu Towarzystwa resztę Emigracji o wydaniu tego aktu, z wezwaniem jej zarazem do przystępowania do niego, lub sporządzenia osobnej protestacji.

3^tio Donieść o tem wszystkiem Tow^u w najbliższym oświadczeniu /co się niniejszem uskutecznia:/ Działo się na posiedzeniu Sek: Centr^a Tow^a Dem^c Pols: w Poitiers d. 19 Lipca 1835 r. Prezydujący na posiedzeniu /podp:/ J.N. Janowski- za Sekretarza Walezyan Breański.-

Zawiadomienie 1° Dla uniknienia niepotrzebnych kosztów, jakieby z podwójnego ogłaszania rachunków wynikać musiały, Centralizacja teraźniejsza wstrzymuje złożenie rachunków kwartalnych z funduszów Tow^a aż do zebrania się Centralizacji wyborowej, co

zapewne

zapewne wkrótce nastąpi

II. Sekcija Centralna wzywa członków pojedyńczo zamieszkałych, ażeby jak najwcześniej donieść chcieli nazwiska Sekcji, za których pośrednictwem postanowili z Centralizacją znosić się.

III. Ktoby z Członków życzył sobie nabydź nową organizacyję Tow^a wraz z aktem założenia i wyjątkiem z ustawy zasadniczej, raczy się zgłosić franco do Sek: Centralnej. Cena exemplarza na miejscu 25 Cent. z pocztą 35 cent. –

IV. Na nadsłane listy żądania, donosimy Sekcijom i członkom pojedyńczo zamieszkałym, że wszelkie expedycije do Centralizacji, nadsyłane będą winny pod adressem à Mr Walerjan Breański polonais à Poitiers; wszystkie zaś weksle i bilety pocztowe wystawiać trzeba na imię oby: Nowodworskiego Marcellego. –

Dalszy ciąg listy Członków nowo-przyjętych do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

od dnia 23^ci Czerwca po dzień 19^ty Lipca 1835^go.

wpisani zostali do listy Członków Towarzystwa jak następuje.

Numer bieżący	Imie i Nazwisko.	Sekcija przyjmująca	Data Deklaracji	miejsce pobytu członka.
369.	Kowalski Antoni	Sek: Melle.	7 Czerwca 1835.	Melle.
370.	Markowski Józef.	dto.	dto.	do.
371.	Burkowiecki Marcin.	Toulouse.	9: czerw: 1835 r.	Toulouse.
372.	Nieznański Ferdynand.	Vire.	26: czerw. do	Pinchebray
373.	Wernicki Józef Alexander.	Clermont ferrand	22: do do	Clermont Ferrand.
374.	Kworo Garyński Teofil. –	Nevers.	21: do do	Nevers.
375.	Wiśniewski Mikołaj.	Puy l'évêque.	1. Lipca do	Puy l'évêque
376.	Rodyński Franciszek	Rodez.	8 Czer: do	Rodez.
377.	Sapiński Piotr.	Sek Centralna	14 Lipca do	Uzerch / Correze /

Członkowie wykreśleni Decyzją Sekcji Centralnej.

1.	Strzelbicki Ludwik	z Poitiers.
2.	Gimbut Kajetan.	
3.	Skrzycki Jan.	
4.	Bratkowski Stanisław	z Paryża / sek Batignolles /
5.	Wojakowski Bonawentura.	z Angoulême.
6.	Szostakowski Napoleon Franciszek	z Tonneins.
7	Grabowski Ignacy	z Loudun.
8.	Burnejko Antoni	z St^e Lô.
9.	Hicke Arkadyusz	z Caen /1/

/1/ wszyscy powyżej wymienieni wykreśleni zostali decyzją Sek: Centr: która nie czyni zarzutu z powodu zajmowanych przekonień. Decyzja ta zapadła dla tego, iż w razie fundacyi, mogą być przyjęci do Tow^a na nowo, a niemogą być tym stanie członkami.

za Sekretarza Sek: Centr:
Wł: Breański.

Bratersko i Pozdrowienie
z polecenia Sekcji Centr: Człon: Wydz: Korresp:
S. Piotrowski – P. Jeniołowski.

Wytłoczono w autografii L. A. Pichot w Poitiers.

Litt: A. Wykaz Szczegółowy Wołów na Członków Centralizacyi Dow: Dem: Lov: ___ . ___

Nr porządkowy	Nr Dziennika Kasy (pomocniczego)	Sekcya lub Członkowie Woły iszcz.	Stoi Motiwizyty	Wołowato			Jakubowski Dominik	Chrzanowski Adolf	Brathovicius Stanisław	Kaczyński Ludwik	Kaleski Bogdan	Krauss Franciszek	Krzyżanowski Piotr	Lewandowski Walenty	Nabielak Leonard	Sawicki Konrad	Tarnowski Antoni	Dobrzyński Antoni	Czyński Jan	Czerski Józef	Szyndler Antoni	Brzeziński Walerym	Sawicki Andrzej	Karski Marcelli	Kamieński Dominik	Fabian Józef	Stanicki Józef	Sumiński Bogumił	Dembiński Michał	Piotrowski Roman	Kalecki Feliks	Ostrowski Seweryn	Wodzicki Walerian	Mirzejewski Wincenty	Pasierbski Józef	Zakrzki Józef
				mat. Członkini	na 3. Członkini	na 1. Członkini																													
1	699	Saint Maure	1.	..	1.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
2.	704.	Lamotth	2.	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	2.	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
3.	707.	Tours	1.	1.	..	..	..	1.	1.	..	1.	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
4.	709.	Moriac	6.	..	6.	..	6.	6.	..	..	..	6.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
5.	710.	St. Maixant	1.	1.	..	..	1.	1.	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
6.	711.	Rouen	11.	11.	..	..	..	..	11.	11.	11.	..	..	11.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
7.	747 712	Chatellerault.	3.	3.	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	3.	..	3.	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..	..
8.	713.	Mayet.	7.	..	7.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	7.	7.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
9.	714 726	Chateaugontier	10.	10.	..	..	10.	8.	1.	9.	..	..	..	..	3.	2.	..	6.	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	7.	..	..	..
10.	715.	Fontainebleau	10.	..	10.	..	10.	10.	..	..	..	10.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
11.	716.	Villeneuve s Lot.	11.	..	11.	..	..	..	11.	11.	11.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
12.	717.	Saintes	2.	2.	..	..	1.	2.	..	..	..	..	..	..	2.	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
13.	718.	Domfront. la Ferté	7.	..	7.	..	7.	7.	5.	1.	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
14.	719.	Mont de Marsan	16.	16.	..	..	15.	..	16.	15.	15.	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	1.	5	3	3	3
15.	720.	Lavelanet	2.	..	2.	..	..	1.	..	..	..	..	1.	..	..	1.	1.	..	1.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
16.	721.	Barbaste, Mecin. Sos.	5.	..	5.	..	..	5.	..	5.	..	..	5.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
17.	722.	St. Pourçain	3.	..	3.	..	..	3.	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
18.	723.	Cravo	4.	..	4.	..	4.	1.	..	2.	..	..	..	..	2.	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
19.	724.	Angouleme	14.	14.	..	..	14.	7.	1.	10.	..	..	1.	..	..	2.	..	..	..	..	12.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
20.	725.	Toulouse	25.	..	25.	..	20.	18.	7.	3.	18.	2.	..	..	1.	2.	..	..	..	..	9.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
21.	727.	Sables	4.	4.	..	..	..	4.	..	4.	4.	4.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
22.	728.	Fontenay le Comte	3.	3.	..	..	2.	3.	2.	1.	3.	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
23.	729.	Loudun	10.	10.	..		9.	4.	8.	9.	1.	..	2.	..	..	6.	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
24.	731.	Mauron	1.	..	1.	..	..	..	..	1.	1.	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
25.	732.	Clermont vise.	10.	10.	..	..	10.	10.	10.	..	..	10.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
26.	733.	Avranches.	9.	..	9.	..	9.	..	..	2.	7.	..	..	..	..	..	8.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
27.	734.	Auxerre	9.	9.	..	..	9.	..	9.	..	..	..	..	9.	..	..	9.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
28.	735 758.	Cajarc	9.	9.	..	..	9.	9.	9	9	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
29.	736	Vimoutiers	6.	6.	..	..	..	..	6.	..	..	..	4.	..	..	6.	2.	6.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
30.	737.	Caen.	13.	13.	..	..	10.	10.	13.	6.	2.	..	..	..	..	8.	..	..	2.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
31.	773. 738.	Melle.	11.	11.	..	..	..	11.	..	..	11.	..	..	..	..	..	..	11.	..	..	..	11.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
32.	739.	L'Aigle	2.	..	2.	..	..	..	2.	2.	..	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
33.	741.	Dax.	11.	11.	..	..	..	3.	9.	1.	7.	3.	..	2.	3.	..	5.	..	2.	..	..	..	1.	4.	1.	..	2.	..	..	..	..	..	5	3	3	3
34.	742.	Sourdon.	5.	..	5.	..	..	5.	5.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
35.	775.	Honfleur.	10.	10.	..	..	9.	9.	9.	9.	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
36.	743.	Nevers	7.	..	7.	..	7.	7.	7.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
37.	744.	Lavelanet.	3.	..	..	3.	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	4.	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
38.	745.	Montoire.	10.	10.	..	..	3.	1.	1.	2.	1.	..	..	8.	..	..	6.	..	8.	..	..	..	1.	..	..	..	..	5.	1.	..	..	..	5	3	3	3
39.	747.	Lions la Foret.	1.	1.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
40.	748.	St. Calais.	9.	9.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	7.	..	..	..	..	2.	6.	..	7.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	5	3	3	3
41.	749.	Senzay	3.	3.	..	..	3.	2.	..	3.	..	..	1.	1.	1.	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
42.	752.	Puy l'Evêque, Cahus	8.	8.	..	..	8.	8.	8.	8.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
43.	753.	Angers	16.	16.	..	..	15.	..	12.	12.	6.	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
44.	755.	Bordeaux.	3.	3.	..	..	2.	3.	..	2.	..	..	..	..	..	1.	..	..	11.	..	..	..	..	1.	..	..	..	1.	..	..	..	..	5	3	3	3
45.	756.	Clermont Ferrand	8.	8.	..	..	8.	..	8.	..	8.	4.	4.	..	..	..	..	2.	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	5	3	3	3
46.	759.	Issoire	23.	23.			24.	..	..	26.	12.	1.	..	25.	8.	..	12.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
47.	764.	Chateaux du Loir.	11.	11.			11.	11.	11.	..	11.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
48.	765.	Narbonne	1.	..	..	1.	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
49.		T= T=	1.	1.	..	..	1.	1.	1	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
50.	756	Dourgne, Salvage Ma Ramelt.	5.	5.	..	..	4.	3.	4.	..	1.	3.	..	1.	..	2.	1.	..	..	1.	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
51.		Brenkmont Puy ne Evêq.	4.	..	4.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
52.		Castres	13.	13.	..	..	3.	..	10.	2.	..	..	..	4.	5.	6.	2.	..	..	..	..	..	..	3.	..	..	..	3.	..	..	..	..	5	3	3	3
53.	764	Bruyères	8.	8.	..	..	8.	6.	7.	..	3.	6.	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	7.	..	2.	6.	1.	..	..	..	..	..	5	3	3	3
54.	770.	Vire.	15.	15.	..	..	13.	14.	14.	2.	2.	..	15.	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
55.	771.	Alençon i inne.	6.	6.	..	..	6.	6.	6.	5.	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5	3	3	3
	do	Przeniesienia	414	296	111	4	271	200	226	179	140	52	34	69	27	39	55	30	23	23	15	14	21	15	10	10	8	4	11	3	..	3	7	7	4	3

Nr porządkowy	Nr Okręgowego Biura rejestracyjnego	Sekcya lub Cztonkowie Wotujący. -	Ilość wotujących	Wotowało: na 4. Cztonkow	na 3. Cztonkow	na 1. Cztonkow	Jakubowski Henryk	Chrzanowski Adolf	Bortkiewicz Stanisław	Kaczyński Lucyan	Zaleski Bogdan	Krzemieniecki Piotr	Krzyżanowski Piotr	Ziemkiewicz Walenty	Nabielak Ludwik	Jankiewicz Kazimir	Ptaszniewicz Antoni	Dobrzecki Antoni	Czyżoki Jan	Ciesielski Józef	Jaxa-Bykowski Antoni	Brzeziński Walerjan	Kowalski Andrzej	Horski Manuel	Karabiewicz Dimitr	Wiax Józef	Todrski Józef	Sumiński Raymund	Dembiński Michał	Dobrzyński Roman	Radecki Fedor	Dobrecki Ignacy	Wasiłowski Juljusz	Wyrzykowski Vincent	Pasiarbski Józef	Zaleski Józef -
		z przeniesienia	414	299	111	4	271	200	236	179	140	52	34	69	27	39	55	30	23	23	15	14	21	15	10	10	8	4	11	3	"	3	7	7	4	3
56	772	Amiens i Mouy	9	9	"	"	1	9	"	9	"	9	8	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
57	773	Bayeux	5	5	"	"	3	5	5	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
58	774	Hers i Condé	9	9	"	"	"	2	"	6	5	"	2	"	"	4	"	2	8	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"
59	776	Dompont	7	"	"	7	"	"	"	3	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	"	"	"	1	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
60	777	Nogent le rotrou	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
61	778	Troyes	26	"	26	"	22	21	"	"	2	"	22	3	2	"	"	"	"	"	"	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
62	"	" "	22	"	"	22	"	"	13	"	4	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
63	779	St Junien	2	2	"	"	2	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"
64	782	Mont	7	7	"	"	2	7	3	5	4	"	"	"	6	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
65	781	Mortagne	2	"	2	"	"	2	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
66	782	Agen z przeniesienia	2	"	2	"	2	"	"	2	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
67	"	" Sekcya. -	8	8	"	"	8	7	3	7	"	1	2	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
68	783	Cosne	2	2	"	"	2	2	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
69	784	Aurillac	10	10	"	"	"	10	"	10	"	10	10	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
70	786	Montpellier	19	19	"	"	11	11	19	"	8	10	1	"	8	1	"	"	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
71	787	Limoges	3	3	"	"	3	"	3	3	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
72	788	Metz	3	3	"	"	2	1	3	3	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
73	789	Bar le duc	3	3	"	"	"	3	"	"	3	"	"	3	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
74	792	St Holier (Jersey)	5	5	"	"	3	1	3	4	5	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
75	793	Pouancée	4	4	"	"	4	4	4	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
76	794	L'Aigle	2	"	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
77	795	Chize	5	5	"	"	"	"	5	"	"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	5	"	"	"	"	"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"
78	796	Villeneuve Lot	11	"	"	11	"	11	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
79	797	St Aquant	3	3	"	"	"	"	3	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"
80	799	Ernée	1	1	"	"	1	"	"	1	1	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
81	800	Bordeaux	2	2	"	"	2	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
82	801	Toulouse	25	"	"	25	2	2	8	"	3	3	"	"	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"
83	804	Civray	2	2	"	"	2	2	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
84	805	Jonzeins	18	18	"	"	18	18	"	8	18	"	"	"	10	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
85	807	Rhodez	9	9	"	"	3	8	"	5	"	"	"	"	"	5	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
86	808	St Pourçain	3	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
87	809	Sens	2	"	2	"	"	"	2	"	2	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
88	-	Poitiers	43	43	"	"	26	19	"	30	19	3	11	3	13	1	1	7	2	"	1	6	"	1	"	1	6	"	"	"	8	5	"	"	"	"
89	834	Batignolles	12	na 5 cm Cztonk.			1	2	"	"	8	2	"	3	1	"	7	"	"	"	"	1	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	7
		Summa	702	471	145	74	394	353	307	285	236	99	86	84	73	61	66	45	30	23	24	24	22	23	20	17	14	12	11	8	8	8	7	7	6	5

Do Litt A. Dalszy ciąg Wykazu Wotów na Cztonków Centralizacyi. Sow: Dem: Pol: -

Nr porządku	Nazwisko Kandydata	Imie	Ilość otrzymanych głosów	Nr porządku	Nazwisko Kandydata	Imie	Ilość otrzymanych głosów	Nr porządku	Nazwisko Kandydata	Imie	Ilość otrzymanych głosów	Nr porządku	Nazwisko Kandydata	Imie	Ilość otrzymanych głosów	Ilość wotujących
1.	Ordęga	Józef	5.	13.	Gniecieński	Jan	1.	25.	Jasnbowski	Jan.	1.	38.	Uszczakiewicz		1.	9
2.	Lucki	Leopold.	4.	14.	Kurowskowicz	Eustachy	2.	26.	Pietkiewicz	Daniel	1.	39.	Guderlej	Kuźb	1.	8
3.	Wilczyński	Jan.	4.	15.	Otęcki	Edmund.	2.	27.	Starzyński	Felix.	1.	40.	Nielinski	Sabin	1.	8
4.	Zarzewski	Seweryn	4.	16.	Kindelski	Kazimierz	2.	28.	Wiśniewski	Stefan.	1.	41.	Breański	Faustyn	1.	8
5.	Broniewski		4.	17.	Krzyżowski	Marceli.	2.	29.	Pietlet	Leonard.	2.	42.	Korsaty		1.	9
6.	Wysocki	Józef	3.	18.	Kondycki	Józef.	2.	30.	Dorawski.		1.	43.	Pilichowski.		1.	7
7.	Szczebski	Xawery	3.	19.	Lubarski	Alexander	2.	31.	Struys.	Andrzey	1.	44.	Mikorski.		1.	7
8.	Pazowski	Antoni Emil	3.	20.	Pfeifer	Jan	2.	32.	Zielanowicz		1.	45.	Trzebski		1.	7
9.	Selmajer		3.	21.	Klukowski	Zygmunt	1.	33.	Rudnicki	Maxymilian	1.	46.	Czaykowski.		1.	6
10.	Malinowski		3.	22.	Zawadzki	Franciszek	1.	34.	Dziewonski		1.	47.	Keltmann	Wiktor	1.	6
11.	Suzowski	Tadeusz	2.	23.	Wołłowicz	Wawrzyn.	1.	35.	Radlinski	Tadeusz.	1.	48.	Chmielewski	Robert	1.	5
12.	Piotrowski	Sylwester	2.	24.	Sojecki	Franciszek	1.	36.	Przeclawski	Leon	1.	49.	Wojciechowski.		1.	5
	Summa		40.		Summa		20.	37.	Krzyżanowski	Tomasz	1.	50.	Bodzerewicz		1.	2
									Summa		14.		Summa		13.	87

Uwaga. z Sekcyi Batignolles brakuje wotów 4. -

Wykaz szczegółowy Wotów na Sekcya przedstawiająca. i Projekt Sekcyi Chateaugontier.

Litt C. wotowanie na Sekcya przedstawiającą. ——— Litt B. Projekt. Sekcyi Chateaugontier.

№ Porządkowy	№ Dziennika Numer rejestracyjny	Sekcya lub Członkowie wotujący.	Ilość wotujących	Caen.	Bottignolles	Poitiers.	Paris.	Toulouse	Agen	Laval.	Angoulême	Fontainebleau	Montpellier.	Dijon.	Vire.	Morlaix	Castres	Rouen.	Amiens.		Na Projektem	przeciw Projekt	Za projektem z zmianami
1.	699.	Ste Maure.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	1
2.	707.	Loure	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„			1.	„
3.	710.	St Maixant.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„		1.	„	„
4.	711.	Rouen	11.	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„		11.	„	„
5.	712.	Chatellerault.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	1.		2.	1.	„
6.	713.	Marjet	7.	„	„	7.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		7.	„	„
7.	714.	Chateaugontier	10.	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	„
8.	715.	Fontainebleau	10.	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	10
9.	716.	Villeneuve Lot.	11.	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		11.	„	„
10.	717.	Saintes	2.	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„		„	2.	„
11.	718.	Domfront.	7.	7.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	7.	„
12.	719.	Mont de Marsan	18.	18.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		2.	15.	„
13.	720.	Lavebanet	2.	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	2.	„
14.	721.	Barbaste.	5.	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	5.	„
15.	723.	Craon	4.	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	3. Członkowie ci wolnie udają się do Expedycyi, którzy uważają by było wystarczającem	„	1	„
16.	724.	Angoulême	14.	10.	„	1.	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„		1.	13.	„
17.	725.	Toulouse	24.	22.	„	„	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„		18.	6.	„
18.	727.	Sables	4.	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		1.	3.	„
19.	728.	Fontenay le Compt.	3.	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	3	„
20.	729.	Loudun.	10.	8.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		10.	„	„
21.	731.	Mauron	1.	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	1.	„
22.	732.	Clermont oise	10.	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		10.	„	„
23.	733.	Avranches	9.	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		7.	2.	„
24.	734.	Auxerre.	9.	„	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		9.	„	„
25.	735.	Cajarc	9.	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	9.	„
26.	736.	Vimoutiers	6.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		6.	„	„
27.	737.	Caen.	13.	„	„	„	„	4.	„	„	4.	1.	„	4.	„	„	„	„	„		13.	„	„
28.	738.	Melle.	11.	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	„
29.	739.	L'Aigle.	2.	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		2.	„	„
30.	741.	Dax	10.	„	7.	1.	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„		3.	6.	„
31.	742.	Lourdon	5.	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		6.	„	„
32.	745.	Honfleur	10.	„	„	„	„	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	10
33.	743.	Nevers	7.	„	„	„	„	„	7.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		7.	„	„
34.	745.	Mortain	10.	8.	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	10.	„
35.	747.	Lions la forêt	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		1.	„	„
36.	748.	St Calais	9.	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		9.	„	„
37.	749.	Sençay.	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		3.	„	„
38.	752.	Puy l'Evêque.	8.	8.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		8.	„	„
39.	753.	Angers	16.	2.	14.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		16.	„	„
40.	755.	Bordeaux.	3.	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		3.	„	„
41.	756.	Clermont ferrand	8.	„	„	„	8.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		8.	„	„
42.	757.	Crespy	1.	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		„	„	„
43.	759.	Laval	27.	27.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		26.	1.	„
44.	764.	Château du Loir.	11.	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„		2.	9.	„
			347.	226.	43.	24.	12.	16.	8.	6.	6.	1.	„	4.	2.	2.	1.	1.	1.		230.	97.	21.

Litt. C. Wotowanie na Sekcya przedstawiciela — Litt. B. na Projekt Sekr. Chã teauzontier. —

Nro porządkowe	Nro Dziennika korrespondencyjnego	Sekcya lub Członkowie wotujący.	Głosi wotujących	Caen	Batignolles	Poitiers	Paris	Toulouse	Nogent.	Laval.	Angoulême.	Fontainebleau	Montpellier	Troyes.	Vire.	Mortain	Castres	Rouen	Amiens.	Za Projektem	przeciw projektu	Za przeniesieniem lub warunk.
		Z przemierzenia	347.	226.	43.	24.	12.	16.	8.	6.	6.	1.	..	4.	2.	2.	1.	1.	1.	230.	97.	21.
45.	709.	Moriac.	6.	6.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	6.	..
46.	761.	Clarinsac	1.	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..
47.	766.	Dourgne	2.	..	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
48.	..	Realmont	3.	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..
49.	..	Roquecourbe	1.	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..
50.	..	Salvage	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..	..	1.	..
51.	..	Mazamet. —	1.	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..
52.	..	Castres.	13.	2.	5.	..	1.	2.	..	4.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	11.	1.
53.	769.	Briquebec	8.	3.	2.	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	4.	4.	..
54.	770.	Vire.	15.	..	..	2.	..	1.	1.	..	..	11.	..	..	..	..	..	..	..	3.	11.	..
55.	771.	Alençon	6.	6.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	5.	1.	..
56.	772.	Amiens i Mouy	9.	8.	..	..	..	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	9.	..	..
57.	774.	Flers i Condé.	9.	..	..	..	..	..	9.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	9.	..	..
58.	778.	Troyes	26.	26.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	26.	..	..
59.	779.	St. Junien.	2.	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.
60.	780.	Niort.	7.	6.	..	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
61.	781.	Mortagne	2.	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.
62.	782.	Agen.	8.	6.	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	6.	..
63.	783.	Cosne	2.	..	..	..	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..	..
64.	784.	Aurillac	10.	..	..	..	10.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	10.	..	..
65.	786.	Montpellier	18.	9.	3.	1.	..	..	1.	..	..	..	4.	..	..	..	..	..	..	9.	9.	..
66.	787.	Limoges.	3.	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..
67.	788.	Metz	3.	..	..	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.
68.	789.	Bar le duc.	3.	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..
69.	792.	St. Heliers (Jersey)	5.	1.	..	4.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	4.	1.	..
70.	793.	Pouancé	4.	..	..	..	..	..	..	4.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	4.	..
71.	795.	Chiré	5.	5.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
72.	797.	St. Agnant.	3.	..	..	..	..	..	..	..	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.
73.	799.	Ernée	1.	1.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1.	..	..
74.	800.	Bordeaux	2.	..	..	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..	..
75.	805.	Jonzeins	21.	18.	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	18.
76.		Poitiers.	39.	24.	1.	6.	..	4.	..	..	3.	..	1.	..	..	..	..	..	..	7.	32.	1.
77.	854.	Batignolles.	12.	..	..	1.	..	..	..	..	..	11.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
78.	704.	Lamoth	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.
79.	722.	St. Pourçain	3.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	3.
80.	804.	Civray	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..
81.	809.	Sens.	2.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	2.	..	..
82.		Portsmouth	120.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	120.	..
		Summa:	727.	353.	61.	41.	26.	23.	22.	20.	12.	23.	5.	4.	2.	2.	2.	1.	1.	307.	309.	56.

№ 859.

199.

Poitiers 5 Sierpnia 1835 r.

Sekcja Centralna
Tow^a dem^ko pol^ego

do

Ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

Mimo już upływa od terminu wyznaczonego na powtórne wybory do Centralizacji, a zaledwo od 600 członków doszły nas woty, żadnego nie dając wypadku, już od tygodnia więcej ich nie nadchodzi. Nie możemy więc dłużej zwłoki i zachowywać milczenia. Nim zaś przystąpimy do właściwego przedmiotu naszej odezwy winniśmy wprzód zrobić jedno ważne objaśnienie. W pierwszem wotowaniu obliczany był komplet podług listy z dnia 20 marca r. b. Nasze wtym względzie postanowienie było wtego czasu uzasadnione i zatarcie, przez dwóch sekcji, przez ogół uznane. Lecz gdy więcej wotowało a mniej oznaczony komplet 688 tylko wynoszący, więc i wybór członków do Centralizacji musiała stanowić nie (jakeśmy mylnie przy obliczaniu wotów uważali) większość kompletu, tj. 345, ale większość wotujących. Tym sposobem w rezultacie pierwszych wyborów, pomijając dwóch Obywateli którzy się sami wymówili, wybranymi dotąd są tylko:

1° Janowski J. N. mający 580 głosów
2° Molsdorf Alex. —— 490 ——
3° Malinowski Tomasz —— 450 ——

Obywatele zaś Omielewski Robert i Holtman Wiktor, jako nie mający za sobą większości wotujących, bo pierwszy ma tylko 385 a drugi 369 głosów, lubo za wybranych poprzednio przez nas ogłoszeni nie są jednak wybranymi. Nie dostają więc do składu Centralizacji organizacja wewnętrzna oznaczonego jeszcze sześciu członków. Okoliczność jednak, która powyżej wyszczególniona, nie wpłynęła bynajmniej na obecny stan rzeczy. Gdyby bowiem wszyscy członkowie dopełnili byli swoich obowiązków, gdyby byli wotowali i więcej skupiali, byłby już przystąpił do skutku wybór czterech członków, a ci z trzema poprzednio wybranymi mogliby byli rozpoczęć czynności Centralizacji, i dziś pozostałoby nam się jedynie zająć wyborem dwóch niedostających: działania Tow^a nie byłyby tak jak są narażone na zwłokę. Co więcej, ponieważ powtórne wybory na cztery członków nie przyniosły żadnego skutku, dodajemy jeszcze, że przy okazującej się obojętności części Tow^a, i na przyszłe byłyby one takowemi.

Zważywszy teraz, że uzupełnianie powtórnego wotowania wymagałoby oznaczenia nowego terminu, a tem samem byłoby zajęło czasu co i trzem oddalone; dalej, że powtórne uważać należy za niedoszłe już to z powodu liczby członków, w których mniejszy udział o wiele niż od przepisanych organizacją 3/4 Tow^a, do dnia 20 marca, znacznie powiększonego już to z powodu rozrzucenia wotów, jak powyższy przekonywa rapport, wzywamy was, Obywatele, o przystąpienie w dniu 24 b. m. do wyboru sześciu członków niedostających jeszcze do Centralizacji, i o nadesłanie nam niezwłocznie wotów.

Obywatele! Wybór centralizacji mający utrzymać jedność myśli naszych i energiczność w działaniu, staje się dziś niezbędnym dla nas, jeżeli się w nicość polityczną nie chcemy obrócić. Zaniedbywanie obowiązków nie może być mimo puszczanem w Tow^a, człon-

90

klowego członkowie powinni pod każdym względem służyć za wzór dla innych rodaków. Pobłażanie w tej mierze obojętnym względem gorliwych członków, może tylko szkodzić publicznemu w Tow^e duchu.

Raz już w okólniku z dnia 18 maja wzywaliśmy sekcji i pojedyńczych członków o wskazanie nam imion i nazwisk niewolujących, wraz z przytoczeniem przyczyn niedopełniania tego obowiązku. Zagroziliśmy nawet opieszałym: że się uznamy za upoważnionych zawiśnie w obowiązkach tych z pomiędzy nich, na których wydana odezwa skutku zamierzonego nie sprawi. Mniemaliśmy przecież, że ogłoszenie organizacji stanowią nową erą życia i bodźcem do obudzenia stygnącej gorliwości w niektórych członkach, dlatego poprzestaliśmy na zagrożeniu, sądząc że dostateczne napomnienie. Ale kiedy przekonywamy się, że mniemanie nasze było złudzeniem, i że dla ocalenia Tow^e należy się dziś chwycić najskuteczniejszych, jakie być mogą, środków, przeto wzywamy: cały Tow^o do wotowania w powyżej oznaczonym terminie i donosz zwłocznego nadesłania nam wotów, a wszczególności sekcji o doniesienie nam o zmianach zaszłych od wotowania jak również i tych członkach w bliskości nich mieszkających się nie znoszących się z nimi. Przytem wezwaniu oświadczamy uroczyście, że jakobądź w używaniu akt rybuicji centralizacji wyborowej mniemieszkamy przedstawić ogłoszeniu do wiadomości, w mocy § 83 organizacji, tych wszystkich członków, których milczenie na niniejszą odezwę niezostanie niczem usprawiedliwione.

Obywatele! oddani sprawiedliwości, przekonani jesteśmy, temu naszemu postanowieniu, które rzeczywiście jest tylko koniecznem wznowieniem poprzedniego z dnia 18 maja, a na które przyzwoliło zarząd zbawiennem uznaliśmy być. Nadaremnie Tow^o liczy się w większym, według sformatu organizacja przepisanego, komplecie do wotowania, nigdy tu komplet nie dopełnia się niczyjemi zdaniami i działalnością. Dla tego najważniejsze kwestje albo przechodzą zupełnie, albo co gorsza, idą wolno. Obywatele! powinniśmy sobie przyznać, że nam głównie niedobrze abo żywi i ciągły postęp myśli w Tow^e idzie — odstępujemy od przeznaczonego do życia ciała te członki martwe co je tylko paraliżują. Krwawem może się wydawać bolesnym ale jest nowiczym dla ocalenia bytu Tow^e. —

Rapport.

Z odbytego wotowania na te przedmioty przy przyjęciu organizacji wewnętrznej niezałatwione

Z załączonych tu pod literami A. B. C trzech tabell otrzymanych wotów, tabella A wynazcza iż na członków do Centralizacji wyborowej złożonych jest wotów 2449 przez członków 471 na czterech, przez 145 na trzech i przez 74 na jednego kandydata wotujących, czyli razem od członków 702 a) Tabella B przedstawia na projekt sekcji Chatillon-sur-Seine głosów 673. Podług tabelli C na oznaczenie miejsca dla sekcji przedstawiającej było głosów 598. Każda z powyższych ilości wotów stosownie do obowiązujących przepisów, od czasu zaprowadzenia przez Tow^o organizacji wewnętrznej i stosownie dostatu obecnego czynnych jego członków, jest niedostateczną do objawienia z siebie decyzji prawnej. Zasada ta wprowadzania wotów większości organizacja wskazana, tak w skutkach swoich jest niedogodnemi że co do wotowania obecnego znowi dawny komplet w którym lub (liczba członków 688 stanowić mogła niedowolnie, w wotowaniu przecież następnie

proporcjonalnie

a) do powyższej liczby nie są dołączone później nadesłane wota 12 członków sekcji Bar-sur-Aube a zamieszczone w tabelli. —

pomieszczą, ona być musi do wywrócenia ze świata zastosowania ustawy wyżej wymienionej. Zamierzają obecnie czynnych członków Tow^a podług na nowo przejrzanych i w miarę zaistniałych spostrzeżeń do ścisłej do kładności doprowadzonej kontroli członków, po potrąceniu z nich tych, wykreślonych, zawieszonych albo podanych do wykreślenia, którzy nie komunikujących się do dnia pierwszego b.m. i r. wynosi liczba 1134, ilość przeto 849 jako $\frac{3}{4}$ części członków czynnych stanowiąca wymagana jest do zaszczenia na teraz wszelkiej decyzji Tow^a.—

Ilość członków dziś do powiększenia kompletu wchodząca wypływa z wielkich do Tow^a w czasie przeprowadzania organizacji wewnętrznej, którzy z członków pochodzących z listy nieznanych z pobytu, albo w pewnym przeciągu czasu nie komunikujących się z dobowiązków przybyłych. Wszyscy ci członkowie są w zupełności praw członków czynnych, granic więc kompletu na które przy pierwszem wotowaniu Tow^a przyzwolić dużej nie można.

Tabelle powyżej wskazane przekonywają niemniej, że żaden z przedmiotów do sanacji podanych nie pozyskał dla siebie prawnej większości, gdyż 1° członem Jakubowski Henryk na ulubionego zbiegły się vota w największej liczbie t.j. w ilości 364 nie chcących wotować ani od wszystkich członków czynnych ani też od większości na zasadzie $\frac{3}{4}$ części wotujących oparty. 2° wniosek sekcji Chatrangontur. 3° oznaczenie miejsca na sekcja przedstawiająca, równie z decydowanie większości.

Wskutku powyższych przedstawień sekcyom i pojedyńczym członkom Tow^a wypada:

1° wybrać w dniu 24 b.m. sześciu niedostających członków do Centralizacji. Prawo wyboru mają wszyscy członkowie dotąd t.j. po dzień 16 b.m. przyjęci i ogłoszeni.

2° Domieść sekcji centralnej imiona i nazwiska znanych sobie z obojętności spośród członków.

3° Wotować na sekcja przedstawiająca.

4° Wotować za lub przeciw wnioskowi sekcji Chatrangontur.

5° W przeciągu jednego lub dwóch najdalej dni t.j. 26 lub 27 b.m. i r. wysłać do sekcji centralny expedycje z kategorycznem żądaniem uczynienia powyższym czterem punktom.—

Rozdrowieniem i bratersztwo

Sekretarz Sek. Centr. Breańmi Walezjan?

(pod.) Prezydujący na posiedzeniu Jabbatyn Władysław.—

Zawiadomienie.

Obywatele!

Przedmiejskim czasem wzywała nas sekcja Portsmouth o wysłanie stosownego z polskich lenarzy, abyśmy udali się do Portsmouth, gdzie wielu naszych braci zapada niebezpiecznie na zdrowiu i dla braku pomocy lenarzy zagrożonych jest śmiercią. Wezwanie to przesłaliśmy do pism emigracyjnych, z których jedynie tylko sama Unia polska umieś-

Da.

umieniła. Teraz donosi nam taż Sekcja, iż „z powodu braku pomocy lekarskiej jej członek Sobieszek Milaszkiewicz, rodem z Litwy, miodzieniec pełen nadziei, zakończył życie dnia 7 Lipca „za b.r. w 23 roku życia, i że silna jeszcze braciom, mocna choroba złożonym tuż sam los zagraża.“ Donosząc Tow^wu o tem smutnem położeniu braci naszych w Portsmouth, wskazujemy lekarzom demonstrantom miejsc, gdzie mogą najlepiej dowieść powinności swego dla cierpiący bliźnich. Komisja Funduszów Emigracyjnych upoważniona bezwątpienia zostanie do zapewnienia otrzymania pożądanej pomocy. —

Rozdrowieniu i bratersku

Przyjęto na posiedzeniu dnia 1 Lipca Sierpnia b.r.
Sekretarz Sek. Centr.
Brzański Walerjan.

Przewodniczący na posiedzeniu
/podp./ Chrzanowski L.

Sprawozdanie w sprawie Sekcji Agen.

Kilkomiesięczna nieczynność Sekcji Agen i zupełne zaniedbanie właściwych jej obowiązków były powodem iż na d. 25 zwietnia b.r. wezwaliśmy tąż Sekcją do wytłomaczenia się z tak długiej bezczynności. Obowiązku żądaliśmy objaśnień względem projektu Zarządu Agen z dnia 2 Lutego, w którym mieli udział członkowie, pomimo iż rewizja odbijała się o zasadach demokratycznych. Wkrótce po uczynieniu tego wezwania otrzymaliśmy od Obywateli J. Wilczyńskiego, Wiktorowskiego, Wiłowskiego i Krzyżanowskiego aut. zawiązujący Sekcją Agen, o zaniedbaniu obowiązków i ich lekceważeniu o niewnoszeniu żadnych składek, a członków, którzy mieli udział w wypomnionym wniosku i rozmyślne przestrzeganie zasad demokratycznych. Dn 2 Maja przystąpili do powyższego oznajmienia, iż członkowie tejże Sekcji, Kazimierkiewicz, Szyszkowski, Wiłosowicz i Pleviński, wystawując, jako głównie winnych, Wiena Józefa, Filipowicza Ignacego, Filipowicza Michała i Szymańskiego Napoleona.

Sekcja Centralna niewdając żadnego skutku swojego wezwania, na d. 2 maja wezwała powtórnie Sekcją Agen do wszechstronnego wytłomaczenia się i wszelkich jak najwyższych. Nadto upoważniła czynnych jej członków do działania w sprawach Tow^wu konferencjonalnie jeżeliby ci dowiadzieli trudności względnie u sekcyjnego kompletu. Zaledwo trzecie wezwanie zdołało wywołać odpowiedź obywateli głównie oznaczonych. Lecz odpowiedź ta nie zadowoliła bynajmniej Sekcji centralnej, bo nie wytłomaczyła winy i nie odpierała zarzucenia. Wkrótce stanie wszyscy Sekcja Centralna na posiedzeniu swem w ostatnich dniach czerwca b.r. zważywszy że członkowie Wien Józef, Filipowicz Ignacy, Filipowicz Michał i Szymański Napoleon niesprawiedliwili się z zarzutów im poczynionych przez większą członków Sekcji Agen; zważywszy nadto, iż wypomnienie czynności członkowi rewizyjnej się na czas nieograniczony od prac Tow^wu niechcą do czasu rozpoznania i rozsądzenia poczynionych im zarzutów — i wzywała zarazem innych członków mieszkających w Agen do niezwłocznego zawiązania się w Sekcją i przystąpienia w tym charakterze do prac Tow^wu. —

Obywatele naszym obowiązkiem będzie ogłosić wam rezultat, dnia przesłany byłby bliżej sprawy uwiadomiając, iż od czasu ostatniej naszej decyzji, obwinieni członkowie nie nadesłali nam ani wytłomaczenia się ani odpowiedzi.

Rozdrowieniu i Bratersku

Przyjęto na posiedzeniu dnia 1 Sierpnia b.r.
Sekretarz Sek. centr. Brzański Walerjan.

Przewodniczący na posiedzeniu
/podp./ Chrzanowski L.

Sprawozdania

Sprawozdanie o Obywatelu Czyńskim Janie.

Pismo nowa polska przyszłości swego 30go półarkuszu wyraziło się w ten sposób: Polacy, „a właściwie jéj naczelnemu pisarzowi udzielamy chrześciańską ostrzeżenie: aby dokładniéj obejrzał: „sobie i swoje przyjacioły, aby swój własny dowe przetrząsł: aby jeżeli chce znaleźć szpiegow wichrza„cych pokojem Emigracji, niewychodził niepotrzebnie za progi swojego mieszkania.“ Sekcia centralna widząc w tym ustępie przypisanie członkowi Tow.ci, Obywatelowi Czyńskiemu czynu haniebnego i bezeze przekonaniu, iż pomiędzy członkami Tow.a musi istnieć solidarność co do nieskazitelności charakteru i conduity — że zatem tak ciężkie, jak tu, zarzuty niemogą ciążyć na jednym członku bez ubliżenia całemu ogółowi — mianowała na dniu 8 Lipca b.r. Sekcią Batignollez, aby ta: odebrawszy od Obywatela Czyńskiego tłomaczenie się na czynione mu przez Nowa Polskę zarzut, i zbadawszy wszelkie, z tym zarzutem mogące mieć związek okoliczności, przedstawiła niezwłocznie cały wywód tej sprawy wraz ze swoją opinią. — Sekcia Batignolles czyniąc zadość temu wezwaniu nadesłała pod dniem 27 Lipca: a) tłomaczenie się Obywatela Czyńskiego — b) kilkanaście oryginalnych annexów, świadczących tłomaczącego wszystkiemi popierających — c) swoją opinią w słowach: iż oprócz zarzutu znanego powszechnie z dziennika Nowa Polska, nic więcéj do wiadomości jéj przeciwko Czyńskiemu nie doszło.

W takim stanie rzeczy Sekcia Centralna widząc z jednéj strony gotowość tłomaczenia Mowiej Polski, a z drugiéj dowody prawnego postępowania członka Tow.ci, Jana Czyńskiego, donosi Tow.ci, iż tego Obywatela zdaje się być zupełnie wolnym od czynionego mu przez powyższe pismo zarzutu. —

Przyjęto na posiedzeniu dnia 8 Sierpnia b.r.

Prezydujący na posiedzeniu:
/podpisano/ Alexander Molsdorf

Sekretarz Sek. Centr.
Bzeański Walerjan

Zawiadomienie.

I Stosownie do § 83 nowo przyjętej ustawy Sekcia centralna zawezwana zostaje do ogłoszenia że: 1o Obywatel Wilkowski Józef, członek Sekcii Arrault, pomimo niezkrotnie uczynionych mu napomnień, ani postępowania swego nagannego naprawił, ani składek na niego przypadających niezłożył — 2o Obywatel Chojnacki Stanisław, dawniéj członek Sekcii Melle, a teraz należący do Sekcii Niort, obejźtiny na czynione mu przedstawienia i napomnienia braterskie oddaje się grze wkarty i na podniesienia sekcijne nie uczęszcza. —

II Stosownie do § 24 ustawy Tow.a dem. pol. prawo wykreślania członków Tow.a należy do właściwéj sekcii, przywanny przeto Sekcia, ażeby na przyszłość zamie zajmowały się rozstrzyganiem spraw swych członków i napisaną za podobych decyzyą, nie zaś prosto zawiadomienia do Centralizacii nadsyłały. —

III Odebraliśmy z wielu miejsc zapytania, z jakich funduszów mają być opłacane koszta związane z posiedzeniami sekcyi z pojedyńczo zamieszkałymi członkami, i z przesyłania składek do Kassy Tow.a wynikłe; zawiadamiamy przeto, że podobne wydatki

czynione

czynione być winny z funduszów przeznaczonych na potrzeby Tow^a. Dla utrzymywania zaś dokładnej kontroli przychodu i rozchodu funduszów zechca Sekcya przy przesyłaniu składek miesięcznych dołączać: 1° szczegółowy wykaz datkujących, nieuiszczających się i uwolnionych od składek, 2° poświadczony przez Prezydującego i Sekretarza wykaz wydatków tak na korrespondencyę z członkami prowincyonalnie mieszkającymi jakoteż i na zakupienie wexlów lub biletów pocztowych, przez Sekcyę poczynionych.

IV Sekcya centralna, dla uniknienia niedogodności, jaka wynika z częstej zmiany adresów, wzywa Sekcye i członków Tow^a, aby na przyszłość wszelkie expedycye do Centralizacyi pod nazwiskiem Sekretarza, ale pod nazwiskiem Wojna — polonais à Poitiers przesyłali; tym bowiem sposobem jeden adres na zawsze pozostanie — Wexle zaś i bilety pocztowe mają być, jak dawniej na Obywatela Nowodworskiego Mar: wydawane.

Dnia 1 Sierpnia 1835 r. Rozdrowienie i bratertwo

Z polecenia Sekcyi Centralnej członkowie Wydziału Korrespondencyi

Sekretarz Sekr. Lutz Piotrowski Sylwester, Sabbatier Karol

Brzanski Walerjan. —

Dalszy ciąg listy członków przyjętych do Tow^a dem. pol.

Podzień 1ª Sierpnia 1835 r. sopiami zostali do listy członków Tow^a dem. pol. jak następuje:

Numer bieżący	Imię i Nazwisko	Sekcya przyjmująca	Data deklaracyi przystąpienia	Miejsce pobytu członkowe. —
1348.	Konopiński Dominik	Portsmouth	12 marca 1835.	Portsmouth.
1349	Dzierzbiński Wojciech	dto.	dto.	dto.
1350	Dwojanowski Joachim	dto	dto.	dto.
1351	Butkiewicz Tomasz	dto.	dto	dto
1352	Lelejewski Andrzej	dto	dto	dto
1353	Jakubowski Szymon	dto.	dto.	dto.
1354	Brynowski Józef	dto	dto	dto
1355	Rzymowski Tomasz	dto	dto	dto
1356	Rudkowski Łukasz	dto	dto	dto
1357	Bednarek Ludwik	dto	dto	dto
1358	Derlecki Michał. —	dto	dto	dto
1359	Dobrzycki Jakób	dto	dto	dto
1360	Szmidt August	dto	6 Czerwca 1835	dto
1361	Wilimowicz Jan	dto	dto	dto
1362	Januszewski Napoleon	Angoulême	dto	Cognac Charente
1363	Machwitz Adam —	dto	dto	Angoulême
1364	Lancer Hijacynt	Castres	18 Lipca 1835 r.	Carstres
1365	Smolikowski	Niort	.....	.....

Lista członków wykreślonych z Tow.^a dem. pols.

Bunojemski, ..	z Montpellier. -
Bieliński Józef	z Toulouzy
Ginet Jan	z Nevers
Rymsza Tymon	z Angers
Koryski Franciszek	dto
Jezewski Hieronim	z Bar le Duc
Goljan Walury	z Poitiers
Banasiński Wojciech	z Gaillac (Tarn).
Milaszkiewicz Józef	z Portsmouth, umarł dnia 7 Lipca 1835 r. -

Dnia 1 Sierpnia 1835 r. -

(Sekretarz Sekcji Centr.)
Brzański Walerjan

z polecenia Sekcji Centr. Zdemokratyzowanej Wyższa-
go Korrespond.
Pietrowski Sylwester. Sabbatyn Karol.

№ 925.

Poitiers dnia 15 Sierpnia 1835 r.

Sekcya Centralna
Tow: Dem: Pol:
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

1. Już w ostatnim okólniku donieśliśmy Wam o bezskuteczności drugiego wotowania na członków Centralizacyi. Wypadek ten równie smutny jak niespodziewany nie wielką każe mieć nadzieję o skutku trzeciego wotowania, a tem samem wstrząsną wprawia nas obawę względem rychłego uzupełnienia składu tyle pożądanej instytucyi naczelnej. Kwartał już przeszło upłynął na wyborach, a dopiero trzech członków zaledwie znaleźliśmy gotowych podjąć się publicznej w Towie posługi.—
Temu tak materyalnemu rezultatowi różne można naznaczyć przyczyny. Prócz naganney obojętności niewotujących, jest i ta, że członkowie nie dosyć znają się pod względem zdolności naukowych usposobień, aby z testimonium mogli się zgodzić na kilka osobnych osób. Ale największą przeszkodą zdaje się być różność pamiętnych o Towie myśli co do środków działania. W ciągu ostatnich dwóch lat, znaczna część członków opuściła drogę, którą Tow. w początkach swoich postępowało, a nie wytknęła sobie, ani nie wskazała ogółowi innej prostszej i krótszej prowadzącej do celu. Stąd w wyobrażeniach rozmaite odcienie, które by dziś chciały mieć swoich reprezentantów w centralizacyi, i to właśnie wyporządzenie musi udaremniać wybory.—
Tym czasem kiedy takie napotykamy trudności do stanowczego wewnątrz urządzenia się, co raz mocniej daje się czuć potrzeba działania na zewnątrz. Przedewszystkiem manifest, rozwijający lepiej cele Tow. i pewniejsze do tych celów wskazujący drogi, zdaje się być, nie rzeczą w tej chwili tak dla zjednoczenia (jeżeli to podobne) spornych między sobą cząstek, jako też dla pokazania wnętrza serc naszych reszcie Emigracyi i Polsce. Dalej, nieprzypuszczając nawet, że mogą zajść nieprzewidziane wypadki, wymagające silnego Centralizacyi działania, Tow nie może się obejść bez pisma, które by było składem i publicznych jego aktów i prac poiedynczych członków. Potrzeba tego najdzielniejszego środka propagandy jest niejako dotykalna, kroczy od niego tak widocznie, że tu o tem mówić zdaje się rzeczą zupełnie zbyteczną, bo wszędy u nas przekonany, że to za pośrednictwem druku możemy najprędzej na serce uczucia przelewać w serca spółbraci, co się jeszcze z zastarzałych nie otrząsnęli przesądów, a tych, co o lepszej przyszłości Polski myślą, krzepić stowarzyszenie nadzieje i poiechy, stowarzyszenie wiary wszystkich świętych naszych zasad.—

Sdy

Gdy rozbieramy wieloraką potrzebę rozpoczęcia działań na zewnątrz, i przeszkody wyprania Centralizacyi, która ma być tych działań narzędziem, nastręczające przychodzą nam myśli. Naprzód, że Związ nie może otwornie chodzi o to, aby Centralizacya była ściśle wyborową, podług brzmienia ustanowionych przepisów, ale aby było potrzebne działanie, mianowicie zaś aby nowy Manifest został jak najprędzej ogłoszonym, i aby z ogłoszeniem jego zaczęto wychodzić pismowie mieniu Związ; — Dalej, że będą może, iż i trzecie wotowanie będzie bez owocu tak jak było drugie; — dalej jeszcze, że pierwszy skład Centralizacyi będzie trwał tylko sześć miesięcy; — i nakoniec, że dopiero pismo Związ otworzy pole dania się poznać, prawdziwie do Centralizacyi kwalifikowanym się członkom. — Te uwagi powodują nas na przypadek gdyby mające się odbyć, w dniu 24. b.m. trzecie wotowanie nie przyniosło pożądanego wypadku, upoważnienia do zawezwania do składu Centralizacyi z dziewięciu osób tych członków, którzy z kolei największą liczbę pozyskają głosów. Sekcye więc i poiedyńczy członkowie zechcą zamiarzyć się nadesłaniu Exprodyacyi na skutek ostatniego z dnia 5 b.m. okólnika, objawiając swoje zdanie o tym względzie zdania. —

Obywatele. środek który wam przedstawiamy jest najskuteczniejszym do wyprania Związku z tej niemocy, w jakiej obecnie, wpośród swoich nieprzyjaciół zostaje. Nie przyjdzie zapewne tym sposobem do centralnego kierunku celujące dobrowoli; ale by one nie przyszły i w skutek formalności a mogących się nie zmiernie długo przewlec wyborów; bo jeżeli są w Związku, są jeszcze nieznane. Rozstropności zaś doradzają próżnicy, a nie zwłoce; bo jak w życiu człowieka tak w życiu ciał politycznych, są często krotkie chwile, które nie nagrodzone chwile. Dokonywajmy więc w jeden lub drugi sposób, gorliwie rozpoczętego dzieła. Ludzie z pewnem usposobieniem i zdrowym sądem, choćby z wcześnie miernych, przyrodzonych zdolności, mogą podołać czynnościom Centralizacyi, byle mieli szczere prawowania chęci. Niech tylko Związ stanie na stopie nie wzruszonego porządku niech wnijdzie raz na drogę prawdziwie czynnego życia, niech sobie utworzy organ piśmienny, a zjawią się niejmy nadzieję, młode, nieznane talenta, które Związ z większą jak teraz jednomyślnością do sprawowania swoich interesów za sześć miesięcy powoła. —

Pozdrowienie i Braterstwo.

Sekretarze Sek: Centr.

Jasieński Franciszek pisał

Prezydujący z Kolei

/: podpisano: / Karol Gustaw Lostempski —

II Może już zapóźno przychodzimy z naszym projektem, bo wtenczas dopiero widzi jego ważność ocenia się podług przykrego doświadczenia. Mimo to jednak, mniemamy, iż spieszne jego wykonanie choć na przyszłość szerzące się ale zatrzyma.

Czemuż Obywatele! kiedy Związ codziennie prawie, liczniejszym się rachuje, jest tak wiele powodów ubolewania się na jego słabość moralną? czemuż jego wewnętrzne na nim nie wymaga się wotowaniem liczebnego wzrostu? odpowiedź na to pytanie

pytanie jest zasadą projektu.
Każde stowarzyszenie polityczne chcąc działać skutecznie, powinno mieć swój cel, swoją drogę dojścia do tego celu, swoją wewnętrzną organizację – bo tylko pod temi warunkami istnienie jego jest rzeczywistem. Wszystko razem osnowane na pewnych zasadach, jasno oznaczone, stanowi jego naturę. Gdzież sprzyjają-cia stowarzyszenia? w jedności myśli i działania.—
Tow: Dnie zawiązane na takiej podstawie w pierwszych swych działaniach śmiele się trzymało tej drogi. Manifest był pracą jego skarżoską. Przystępujący doń nowi członkowie, w podpisywaniu tego Aktu wraz z deklaracją na nim opartą, dawali rękojmią wiary w zasady i system Tow, a zobowiązaniu Organizacja wewnętrzna istniejąca, iść chodziła bez zawodu na drogą porządku i postępowego działania.
Wypadki późniejsze zmieniły tak dobrze istniejący stan rzeczy, nagły wzrost liczebny Tow, dał wzrost nowe potrzeby: rozdzielenie go na liczne członkowe zmianę Organizacji, a zaniechanie pierwotnej czystości, i odcieniowanie pojęcia natury Tow, i nowy Manifest uczynił koniecznem. I tu właśnie leży początek słabości Tow. Narzuszony jego Manifest nadwerężył tę wewnętrzną spójność jaka się przywiązuje do Aktów podobnej natury; nieznajomy zbyt często nowo wstępujący obowiązywał do wiary w jego zasady, a zniszczona prawie organizacja obowiązki członków oddała opiece dobrej lub złej woli, lub prawom zwyczaju.
Bezwład się zaczynał – lecz obok niego liczne były żądania o najgwałtowniejszą Organizację.— Lękano się szkodliwych jego skutków czemu? Obywatele przed rozpoczęciem jeszcze tego dzieła nie przykuta ostatniemu gwoździ Tow myśl zbawienna zamknięcia swej kontrolli do czasu uregulowania się zupełnego? czemuż przed napisaniem nowego prawa, przed jaśniejszem wykazaniem zadatków, tak znacznie fizionomię swoją, dozwolono nowymi napływami utrudniać rozpoczęta pracę, rozrywać jedność pierwotnej myśli i miarę bezwładu ciągle powiększać?—
Czem było to niepowodzenie, jakie pociągnęło następstwa, niestety, aż nadto objaśnieni jesteśmy. Wprowadzona różność pojęcia środków i samych nawet celów a stąd idąca w działaniach przewrotka, Tow: Dnie wystawione na przykre niepotrzebnych stronnictw; niesnaski wewnętrzne, spory między Centralizacją a szczegółowemi Sekcyami zniechęcenia rozgoryczenie, i gotowość prawie do walki domowej – oto są skutki opłakanego błędu, bo błędem było iść przyjmować do Tow nowych członków przed przyjęciem ustawy i manifestu. Podługich trudnościach stanęła nareszcie Organizacja wewnętrzna. Lecz Organizacja nie jest wszystkiem, i jeżeli ta naprawia wprowadza wewnątrz porządek to powołaniem Manifestu jest zaprowadzenie zupełnej w Tow harmonii, wskazanie Emigracji i Polsce jako jest nasz istotny przeznaczenia charakter. Misja więc jego jest daleko obszerniejsza. Tak zbiór tej żywotnej kwestyi wymagać będzie całej znajomości przeszłych działań Tow, całego zgłębienia jego źródeł, celów i środków, tak jego przyjęcie losowi powierzonemu będzie nie może. I to znowu jest powód stanowczy, dla czego Tow zamknąć powinno swoją kontrolle.—

Edw

Gdy z jednej strony powiększenie się liczebne bez zupełnej organizacyi tak wiele poniosło już Związ szkody, i większemi zagraża na przyszłość jest jeszcze inne zło w Związie które równie wykorzenić potrzeba; nie będziemy się nad niem rozszerzać bo jego natura, jego szkodliwość wszystkim znajoma. To zło leży w obojętności wielu członków i całych nawet Sekcyj. Zbyt długo cierpliwi powtarzaliśmy nasze wezwania i zagrożenia; zbyt długo czyniono większości Związ były tamowane w swych działaniach, a przecz ogólna rzecz naszego powołania na liczne narażona szkody przez obojętność mniejszości. Czas już uciąć niebezpieczne rozdrażnienia, czas uwolnić Związ od tej części która mu ciągle stoi na przeszkodzie. Bez niech nikt nie mniema iż pisząc te zdania, mamy na celu oskarżać tych, którzy zajęci pracą zawodową są często opóźnieni się nieco w dokonaniu obowiązków Związ, umiemy rozróżnić chwilowe przeszkody od systematycznego milczenia.—

Sekcya Centr. upomniana przez mocarstwo Sekcyjne o opóźnianie rapportu ostatniego wotowania, ma teraz przykrą sposobność zwrócenia ich i całego Związ uwagi na te przyczyny opóźnienia: czuła ona i czuje zawsze całą wielkość szkody na jaką interes ogólny jest narażony. W chęci przyśpieszenia prac Związ rozesłała szczegółowe wezwania do wszystkich członków pojedyńczo lub zbiorowo mieszkających, którzy w dwóch wotowaniach nie mieli udziału. Dotąd żadnej jeszcze nie nadeszło jej odpowiedzi. Po upływie 2.5. dni od naznaczonego terminu do ostatniego wotowania, w teraz kiedy prawo nam dnia tylko czekać dozwala, zmuszona była wydać rapport nie otrzymawszy potrzebnego kompletu. Patrzcież Obywatele, czyliż nie zasłużyły nasze zabiegania ostatnia kara. Wiedziona miłością publicznego dobra Sekcya Centr. wykreśliłaby już tak nam szkodliwych, lecz prawo to już dziś Centralizacyi mieszczy: żądać tego zapewnienia od Związ w dzisiejszych okolicznościach mamy całą słuszność i całą potrzebę.—

Wykazaliśmy wyżej pokrótce przyczyny które dotąd tamowały postęp działań Związ, przyczyny te są: 1° że Związ nie mając zupełnej organizacyi przyjmował do siebie ciągle nowych członków: 2° że cierpiał do tąd w swym łonie części zupełnie obojętne.— Na zapobieżenie dalszemu złemu wypada: 1° zamknąć kontrolle Związ, 2° obojętnych wykreślić. Podajemy zatem do prostej decyzji dwa pytania na które wszyscy członkowie Związ mają odpowiedzieć przy protokułowaniu rozpoczęcia ostatniego obwodnika.

1° Czyli Sekcya Centr. powinna wstrzymać się z przyjmowaniem nowych członków do czasu zatwierdzenia Manifestu? czyli nie.—

2. Czyli Sekcya Centr. powinna wykreślić z listy Związ tych członków przeciwnie mieszkających i te Sekcye, które od 5. Lipca / dnia wprowadzenia w wykonanie Ustawy / do 5. Września / terminu dwunastoletniej Epoki / nieskommunikują się z Związ rozstrzygnięciem? czyli nie.—

Tak brzmi Ogół Towarzystwa na dniu 24 b. m. ma

1° pytanie

1:mo Wotować na wniosku niedostatecznych członków do Centralizacyi.
2:do Wotować na Sekcya przedstawiającą.—
3:tio Wotować za lub przeciw wnioskowi Sekcyi Chateaugontier.
4 Wotować na Projekt Sekcyi Centralnej umieszczony w terazniejszym Okolniku pod N:mo 1:mo
5. Wotować na dwa Projekta znajdujące się pod N:mo 2:do
Przyjęto na posiedzeniu odbytem w dniu 16. Sierpnia 1835 r.
Pozdrowienie i Braterstwo.

Sekretarz Sek: Cnej
Jasieński Franciszek Piotr

Prezydujący z Kolei
/:podpisano:/ Zieliński Sabin. —

III Ostrzeżenie. Twa od 5:go Lipca Ustawa jest zobowiązującem prawem do niego więc we wszelkich działaniach stosować się należy. Wszakże z przykrością wyznać musimy, iż wiele Sekcyi i pojedyńczych członków nie obeszły mowić iż ia przestępstwa lecz przynajmniej dowodzą jej niewiadomości. Podawanie Obwinionych członków pod sąd Centralizacyi wiedy władza sądownicza iest jej zdietą. nie regularne wotowania na projekta Centralizacyi, niestosunkowe opłacanie składek, nie oświadczenie się wielu członkow pojedyńczo mieszkających przez jakie Sekcye chcą się komunikować z Twem. oto są ważniejsze tego dowody. i razem uchybienia przeciw Ustawie. Poprzestając natenczas na prostem ostrzeżeniu zwracamy uwagę Sekcyow i członków na Artykuły Ustawy do których ściśle zastosować się winni. /: §§. 23 Litt. g. h. 37. 41. 82. 89. Organizacyi Wnęy. 12. 13. i 14. przepisów dla Centr: s. 6. 9. 11. postanowienia względem funduszów:/ Oprócz tego Sekcye i Członkowie w najbliższych expedycyach zechcą uiścić: 1:mo Listę Członków miejscowych. 2:do Listę Członków Komunikujących się przez nie wraz ze stanem pobieranego kwotu.

IV Uwiadomienie. 1:mo Kassyer Twa został zmieniony; zechcą zatem Sekcye i pojedyńczy Członkowie przesyłając pieniądze do Centralizacyi wystawiać weksle i bilety prostowe na imia Józefa Aleksandra Jabłońskiego Kassyera Twa. —
2. Protestacya Twa. przeciw pożyczce 150,000,000. przez Mikołaja zaciągnionej na karb tak zwanego Królestwa Polskiego została przesłana do ośmiu Dzienników Paryskich, i tyleż Departamentowych Francuzkich, oraz do Bruxelli. Genewy, i Londynu. —

V. Dalszy ciąg listy członków przyjętych do Twa Dem: Pol:
Po dniu 18. Sierpnia 1835: wpisani zostali do listy Członków Tow:
Dem: Pol: jak następuje:

Numer Kontrol: i ogólnéj	Nazwisko i Imie	Sekcya Przyjmuiąca	Data Deklaracyi przystąpienia	Miejsce pobytu Członka.
1,366.	Witkowski Ludwik	Mouy [Oise]	1. Sierpnia 1835	Ducluir [Seine Inf.]
1,367.	Bigosiński Ignacy	Melle	〃	Melle.
1,368.	Król Paweł	〃	〃	〃
1,369.	Bucewicz Edmund	Rhodez	2. Sierpnia 〃	Rhodez
1,370.	Fijewski Xawery	Rouen	19. Lipca 〃	Rouen
1,371.	Chodźko Benedykt	Angoulême	31. Lipca 〃	Angoulême.
1,372.	Brzezański Ludwik	〃	30. 〃	〃
1,373.	Ociepski Tomasz	Villefranche	13. 〃	Villefranche
1,374.	Srzednicki Tomasz	〃	〃	〃
1,375.	Zielenciewski Anzelm	〃	〃	〃
1,376.	Brzezowicz Karól.	Niort.	20. 〃	Niort.
1,377.	Bojanowski Michał	〃	21. 〃	〃

VI Wykreśleni zostali z listy Członków Tow: Dem: Pol: po dzień 18. Sierpnia 1835 r.

1. Leśniowski Jan przez Sekcyą Spoyre [Aube]
2. Wodzyński Adam z Jersej przez Sekcyą Centralną
3. Brzeski Antoni przez Sekcyą Niort.
4. Chojnacki Stanisław 〃 〃
5. Maciejowski Ignacy przez Sekcyą Honfleur
6. Mokrzycki Stefan 〃 〃
7. Szmonikowski Kazimierz 〃 〃
8. Buczyński Józef 〃 〃

VII Sprostowanie. W Okolniku Sek: Cuży. na A 859. na Stronicy 204. w liście przyjętych Członków: pod Nr. Kontr: 1362. Janiszewski nie 6. Czerwca podpisał Deklaracyą lecz 18. Lipca — pod A. Kontr: 1363. Mackwitz nie 6. Czerwca rozwnie, lecz 20. Lipca. — pod A Kontr: 1365. zamiast Smolikowski z Niort powinno bydź Smolski Dyonizy przyjęty przez Sek: Niort pod dniem 5. Lipca 1835. mieszkający w tymże Mieście. — Pozdrowienie i Braterstwo. —

Poitiers 18. Sierpnia 1835.

z polecenia Sekcyi Centr: Członkowie Wydziału Korrespond:

Sabbadyn Karól

Sekretarze Sek: Centr:

Jasieński Franciszek Piotr

Wytłoczono w Autografii Pichôt w Poitiers.

№ 1065

213

Poitiers dn. 1 Września 1835 ro:

Sekcja Centralna
Tow. Dem. Polsk.
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

Zbliża się już, jak mamy nadzieję, chwila w której przyjdzie do skutku Centralizacya wyborowa; bo nie przypuszczamy, aby projekt nasz, w ostatnim okólniku ogłoszony, nie znalazł u Was przyzwolenia. — Ta przyszła Centralizacya ma przedewszystkiem zająć się ogłoszeniem nowego manifestu, którego potrzebę wszyscy (lubo może nie wszyscy z jednych powodów) mocno czujemy. Będzie to ważna stanowczo budowę Twa uposadniająca praca; trzeba więc wcześnie nad jej planem myśleć i mogące się znaleść do niej materyały gromadzić. — Dla tego to uznaliśmy obowiązkiem naszym wezwać tych wszystkich, coby mogli swoimi spostrzeżeniami ułatwić napisanie projektu, a nadsyłanie nam w osobnych pismach takowych spostrzeżeń. —

Znacie już dobrze Obywatele, pierwszy manifest czyli akt założenia, wraz z świeżo przyjętą Organizacyą przeautografowany i rozesłany. — Teraz posyłamy Wam Deklaracyą z dnia 17 Listopada 1832 roku oznaczającą stosunki Twa z Emigracyą. — Oba te akta obejmujące dotychczasowy, bo niczem Legalnie niezmieniony, systemat Twa zastrzegają na wszechstronny rozbiór, i temu pilniejszemu polecamy je rozważeniu Waszemu, że niejednako są przez wszystkich rozumiane i tłomaczone. — W nich wytknięty jest cel Twa i środki działania tegoż; za cel wskazane usamowolnienie Ludu polskiego, a za środki propaganda i wszelkie to usamowolnienie ułatwić i przyspieszyć mogące kroki. —

Mimo to, nie tajmy w całe, że wiele punktów potrzebuje rozjaśnienia, a niektóre może zupełnej zmiany. — Twa zdążające za przodkującemi dziś wyobrażeniami wieku, może i powinno swoje dotychczasowe wyobrażenia prostować, odrzucać lub zastępować nowemi, wszystko w miarę doświadczeniem wskazanej potrzeby. — Z tego też powodu winniśmy wszyscy, w żywotnych o przyszłym porządku społeczeństw zadaniach, pojedyńczo czy zbiorowo objawiać nasze pomysły, aby z nich przy szczególnym względzie na nasz Kraj rodzinny, dał się utożyć jasny i dwuznaczeniu wykładowi nieuległy skład wiary naszej. —

Dalecy przesądzania pojęć i wszechwładnej Waszej woli, Obywatele, mniemamy jednak że podobnie jak pierwsze akta Twa tak i mające się

sporządzić Manifest, zaznaczować koniecznie powinna ta jedność myśli, bez której niemoże bydź pewnego systematu i porządnego działania, a terazsamem prawdziwego stowarzyszenia; i na ten przedmiot zwracamy ogólnie uwagę Waszą. Odwołujemy się w tej mierze do licznych naszych uwag, któreśmy za każdą niemal sposobnością wyrażali, a mianowicie do tych które się w Okólnikach naszych jako Sekcyi Prac Wewnętrznych Stron: 87 i następnie znajdują. — Pozdrowienie i Braterstwo. —

Przyjęto na posiedzeniu Sekcyi Centr: odbytem w dniu 29 Sierpnia 1835 roku

Sekretarz Sekcyi Centrali: Tasieński Franciszek Piotr: — Prezydujący na posiedzeniu Odyniecki Tomasz

Oznajmienia. —

1° W ostatnim Okólniku wezwaliśmy Sekcje i Członków pojedyńczych, o nadesłanie Listy imiennej z wyrażeniem ilości pobieranego żołdu. Wielu odpowiedziało temu wezwaniu, lecz największa część pominęła go milczeniem. Powtarzamy więc nasze żądanie. Sekcja Centralna układa tego rodzaju kontrolę Dwa; aby w odebraniu funduszu miała za tą pewność ścisłego wykonania praw w tym względzie. — Nadto przy przesyłaniu funduszów Sekcje i Członkowie nadsyłać mają listę płacących i niepłacących. —

2° Ciągłe powiększanie się Dwa sprawiło, że zostające się exemplarze Okólników w archiwum Sek: Centr: są niekompletne, dla tego Członkowie tych Którzy dawniej pojedyńcze mieszkali a dziś do Sekcyi należą, uprasza się o zwrot posiadanych przez siebie okólników. przesyłka takowa na bydź uskuteczniona franco.

3° Wobec wielu się obecnie Expedycyach wiele Sekcyj i Członków pojedyńczych, wodpowiedziach na podane pod wotowanie punkta, odwołują się do dawniej wyrażonych zdań swoich. To niezmiernie utrudnia i tak już mozolną pracę obliczania wotów. Zechcą więc w przyszłości członkowie, zamiast zniewalania nas do szperania w Aktach, w krótkości wyrażać swoje opinie. —

4° Sekcja Centralna wzywa Sekcje i Członków pojedyńczo mieszkających o odczytywanie dokładniejsze okólników poprzednich aby wota niepadały na Członków już wykreślonych z Towarzystwa. —

5° Chcący nabyć Deklaracyą Dwa Dem: Polsk: którą dziś przesyłamy zgłoszą się do Sek: Centr: franco. Cena exemplarza 10. centimów. —

Dalszy ciąg Listy Członków Towarzystwa Demo: Polskiego. przyjętych po dzień 1szy Września ro: bieżącego

Numer kolei	Nazwisko i Imie	Sekcya przyjmująca.	Data Deklaracyi przystąpienia	Miejsce pobytu członka.
1378	Siedgowd Onufry	Ruen	9. Sierpnia	Ruen.
1379	Laskowski Antoni	Ruen	9 Sierpnia	Ruen.

Wykreśleni

Bieliński antoni przez Sek: Puy l'Eveque Drogon Imiacen: przez S: Fontainebleau i Zielinski Józef przez Sekcyą Agen. — Pozdrowienie i Braterstwo.

Z polecenia Sekcyi Centralnej Człon: Wydziału Korespon

Sekretarz: Sek: Centr: Tasieński Fr: Piotr

Sabbatyn Karol

J. C. E. Matuszewski

№ 1090.

215 k.—

Bitiers dnia Września 1835 r.

Sekcja Centralna
Tow.a Dem.ej Polskiej
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.—

Obywatele!

Odezwy Portsmuckie, w Okólniku z dnia 15 Lipca b:r: № 791.— umieszczone, stały się w różnych Sekcjach przedmiotem uwag z których obszerniejsze zebrać i przedstawić Wam uznaliśmy naszym obowiązkiem.— W zbiorze tym jedne pisma są adresowane wprost do Ogółu, inne do nas tylko, i tak:

A: Sekcja Vimoutiers /Orne/ pod dniem 28 z:m pisze do Ogółu:

Przykazanie nowe daję wam: abyście się społecznie miłowali.....

Po tym-ci poznają wszyscy żeście uczniami mojemi, jeśli miłość mieć będziecie jeden ku drugiemu.— S.ty Jan w Roz. XIII §§ 34. 35.—

I królestwo jeśliby przeciw sobie było rozdzielone, nie może się ostać królestwo ono.— I dom jeśliby przeciw sobie był rozdzielony nie może się ostać on dom.— S.ty Marek w Roz. III 24. 25.—

Obywatele!

Okolnikiem Sek: Centr: z dnia 15 Lipca b:r: Ogół Towarzystwa powołany został do rozstrzygnienia sporu i nieporozumień zaszłych między S: Centr: a S: Portsmouth.— Sprawa ta tem ważniejszą jest dla nas, że w niej kwestye żywotne Tow.a, obejmujące jego przeszłość i organizujące przyszłość, jakiemi są: System odrębnego działania i własność gruntowa wyraźnie dotkniętemi zostały.— Ogół zatem Tow.a, mając już dzisiej kompletną organizacyą powinien powaźnym wyrokiem swoim wskazać i dokładnie wytknąć drogę zbaczającym, a bez tego innowolnie błądzić mogącym swym członkom położyć raz tamę tym aż dotąd powodzeniu cierpianym pojedyńczym lub cząstkowym na zewnątrz wystąpieniom, i za nimi prawie ciągle idącym w Tow.e bezrozumnym waśniom, szkodliwym rozdwojeniom.—

Znamy jak wysokie jest powołanie sędziego i jak wielka na nim ciąży odpowiedzialność, jeżeli zdaniem jego nie kieruje całkowita i sumienna bezstronność, głęboka rozwaga i zupełna sprawiedliwość.— Przeto przywdziewając na siebie ten dostojny charakter wraz z żądzą przyzwoitego odpowiedzenia jego obowiązkom, oraz unikniemia mogących się na potem zrodzić niepotrzebnych zarzutów, żeśmy przy rozbiorze kwestyi pod sąd Ogółu podanych, to a nie inne nasze zdanie wydali; chcemy naprzód

w zupełności...

odkryć podstawę i objawić pobudki na których je gruntujemy: oraz wskazać zasadę na jakiej Tw° całe powinnoby w tem oprzeć swój wyrok – wyrok, rzeczywiście nie sam tylko spór stron wiodących rozstrzygający, ale też, mowimy wyraźnie, uświęcający lub potępiający własną Tw° przeszłość, budujący lub niweczący jego przyszłość.—

Zaczynamy więc rozbiór nasz od kwestyi najważniejszych, które zapewne i Tw° całego naporządzi zrodzą na siebie uwagę, a temi są:

I° System odrębnego działania

Najpierwsze pytanie jakie tu położyć wypada, jest to: czy Tw° nasze, odpoczątku swojego założenia aż do wniosku Sek: Poitiers, to iest od 17 Marca 1832 r do 2 Sierpnia 1834 r: przez przeciąg blizko dwóch i pół lat wynoszący, bezsystematycznie byt swój wiodło? czyli też przeciwnie: że Tw° brane w swym ogole, miało jedem zawsze i temże sam system odrębnego działania z natury jego stowarzyszenia wynikający; a Sek: Poitiers sama i najpierwsza targnąwszy się publicznie na jego zasadę, przez założenie za obrębem Tw° związku korrespondencyjnego, i potem już to własnego doświadczenia przekonaniem, już to surowem jej o to innych sekcyi upomnieniem skłoniona, powróciła z całą wiarą pokutującego grzesznika do tegoż systemu: a zaś, dla gładszego tylko zatarcia swojego zboczenia i uchylenia się za nie od odpowiedzialności, zrobiła ów wniosek odrębnego działania system, na przyszłość zaprowadzający, tak jakby go dotąd całkiem nie było; jakby on wprzód na mocy dawnych ustaw, po wielu sekcyach wznakomitszych zakładach będących, a mianowicie w Paryżu w Bourges, w Caen etc, etc, nie był najściślej przestrzegany i zachowywany? Tozem wreszcie data ona powód tej długiej i dotąd jeszcze nie-ukończonej polemice.—

Pytanie to rozwiązujemy nie własnem naszém rozumowaniem i widzeniem, ale dowodami niezależnemi zaprzeczeniu, to jest słowami samego Aktu założenia Tw° i poźniej pod dniem 17 Listopada 1832 r: publicznie wydanej jego Deklaracyi, które tak brzmią.—

„Tak więc wyobrażeniami, pojęciami, dążeniem, choć nie sprzecznemi „odróżnieni od tamtych, nie sądzimy iżby poświęcenie się nasze prawdziwie wyz„tarczne dla przyszłej Polski bydź mogło, jeśli działać będziemy <u>w połączeniu</u> z„sobami te rozmaite dążenia wyobrażającemi ..... Tożsamość przekonania „nia o celu i środkach, jakiemi go dojść będzie potrzeba, jest jedynym wz„łem który nas z braćmi jednoczyć jest zdolny. Takiej tylko jedności „istnienie za podobne uważamy. (Akt założenia. druk: Kar 22.)

„Wyjaśniwszy w powyższym sposobie stosunki nasze z Emigracyą pod wszel„kiemi względami, że Tw° Demo:, ja Tow° jest ciałem działającem zupełnie „<u>odrębnie</u> i że tylko sprzątkowi jego jako Emigranci do liczby ogółu Emigra„cyi „należą" etc (Ostat: ustęp Deklaracyi.)

Niechże tu każdy teraz sądzi: czy, jeśli nie zasada, to choć jej nazwanie, choć sam jeden wyraz <u>odrębny</u> należy się wprost odkryciu Sek: Poitiers? Oczem mylnie poinformowana i przekonana Sek: Portsmuth przez swoje zażalenia i opór chce jej uwmówić i przyznać; to jest właśnie to mniej zrobić, czego ona z powyżej wzmiankowanej przyczyny, zdawna sobie życzyła.—

Jeżeli więc ów system odrębnego działania wyraźnie w publicznych Ewa aktach jest zawarty, i przez żadne tym podobne, innemu później widzeniu rzeczy niezmiennicy i niezastąpiony; jakiż tedy Ktokolwiek składający deklaracyą swojego podzielania zasad a następnie środków i działań Ewa, mógłby się poważyć samowolnie idąc wbrew temuż zobowiązaniu uroczyście zaprzysiężonemu — wypowiadać rokosz i zniewagę woli ogólnej? a tembardziej, tem więcej jeszcze, jak Centralizacya postawiona u steru i na straży tychże ustaw woli ogółu uchwalonych lub przyjętych, na które jak sternik na igłę magnesową winna ciągle się zapatrywać by siebie i drugich od błędu uchronić, jakby ona, mówiemy, sama przez się i bez Karnie mogła ich kierunku odstępować? I przeciwnie możnaż słusznie obwiniać i upominać Centralizacyą wtedy gdy ona zna i pełni swój obowiązek, gdy przestrzega i szanuje wolą ogółu niedopuszczając pojedyńczych przekroczeń? Nie zaiste. — Owszem, cokolwiek w tym duchu i celu postępująca S: Centralna, już nie mówimy o Sek: Poitiers, przedsięwzięła i przedsięwziąć by mogła, nie tylko iż ze strony Ewa niepodlega nagannie, ale jeszcze na wyraźną zasługuje pochwałę: i tej znajdujemy ją być wartą, nie za wyrażenia których nieznamy, ale za sam cel oderwany z dnia 24 Kwietnia b:r: do Sek: Portsmouth wysłanej a tak opacznie zrozumianej i przyjętej — To samo usprawiedliwić by też ją mogło i względem wykreślenia całonków na wyspie Jersej będących, w czem jednak do wyjścia okólników całkowicie sprawę tę wyświęcających, ostateczne zdanie nasze zawieszamy. — Pokazawszy zatem że system odrębnego działania nie jest bynajmniej utworem Sek: Poitiers, ale nieprzeczoną własnością ogółu Ewa, i nie wchodząc na teraz w głębszy rozbiór, o dowodzenie Konieczności utrzymania go nadal; oraz nie wyświecając tego, że usiłujący go zburzyć lub ostabić nastają razem na byt samego Ewa, którego stróżem jest dzisiaj Art: 90 nowej ustawy; ani też zbijając szczegółowo zdań jego przeciwników, którzy, wpismach swoich częstokroć niebacznie na zewnątrz puszczanych, twierdzą: że rozbrat śmierci z życiem, jest Koniecznością; że nie pokój ale miecz do zbawienia jest nam potrzebny; sami sobie dają świadectwo że się mylą, że błądzą, gdy razem przed ukończeniem tejże wojny i przed odniesieniem zupełnego tryumfu, usilnie starają się naktórnie Ewa całe do zawarcia przedwczesnego przymierza i wymuszonego sojuszu z jego otwartemi lub skrytemi nieprzyjaciołmi; wnosimy tylko:

1° Aby Kwestya ta o systemie odrębnego działania była sprowadzoną na właściwą sobie drogę, to jest, by wniosek Sek: Poitiers chcący jeszcze zaprowadzać ów system, jako zupełnie i wprost przeciwny historycznej prawdzie, był całkiem odsuniony: a jeżeli jest w tem potrzebną decyzya ogółu, która nastąpić musi przy układzie nowego manifestu, to niech ona wydaną zostania na skutek wniesionej wątpliwości i domagania się: czy system odrębnego działania Ewa w Ewa mniej więcej ściśle zachowywany, jest i nadal dla niego Koniecznym lub nie? W tem sowiem sposób rozwiniętą dyskusya ogólna prawną, a wydana decyzya gruntowną naprawą. — Niech nie wydanie takowej decyzyi nastąpi, tymczasem Sek: Centralna,

powinnoś
mająca za najpierwszą stredz i niedopuszczać pojedyńczego nadwerzania istniejących praw ogółu, inne wcale zajmując dziś stanowisko niżeli dawniej Sekc: zwyczajna i Sekc: Prac Wewnętrznych Poitiers, bez dalszego ostawiania tamtych, zwłaszcza kiedy ich nikt za to nieposzywa, zrobi otwartsze wyznanie i bardziey stanowcze, niż w nowie tam będący wskazuje okólnik, odwołanie się do powagi dawnego, przez ogół nieprzemiennego w tym prawa: a na tey drodze prędzey i przyzwoiciey niewidzialny spór zakończy.—

2do Aby Deklaracya z dnia 17 Listopada 1832 roku jako wyłącznie poświęcona oznaczeniu stosunków Świata naszego z Emigracyą, była nierozłącznie przez Sekc: Centralną wyautografowana i w kształcie dodatku do Aktu założenia i nowych ustaw wszystkim Sekcyom rozesłana.— Gdyż Deklaracya ta nienależąc wcale do ustaw porządkowych, nie jest też bynajmniey w mocy swey obowiązującey przez Art: 92 nowey organizacyi osłabioną; a znajomość jej dla każdego członka tem jest potrzebnieyszą, że Sekc: Centralna ciągle zapowiada: iż nowy Manifest mający głównie zająć się obszerniejszym wzięli dawny rozbiorem i rozwinięciem zasad, wyraźniejszem wskazaniem celów i dążeń Świata, ma też razem oznaczyć i jego stosunki z Emigracyą.— Może ogół rozważywszy na nowo jak je oznaczyła wspomniona Deklaracya, w nowym swym Manifeście tylko odwołanie się do niey w tym względzie zrobić zechce.—

2do Własność Gruntowa

Na dwa główne a całkiem od siebie różne wyobrażenia dzieliło się dawniey i teraz Stronnictwo Rewolucyjne albo Stronnictwo Ruchu co do urządzenia ziemi, tey podstawy bytu każdego człowieka i wszelkiey społeczności.— Jedni opierając byt społeczeństwa na pracy i na idącey za nią sprawiedliwości, pragną, na miejsce niezmiernie licznych dzisiejszych posiadaczy próżniaków, cudzym tylko zarobkiem żyjących, wprowadzić jak największą i nieograniczoną massę pracowitego ludu w prawo bezwarunkowej własności gruntowey: nieznoszą przeto bynajmniey systemu indywidualnego ziemi posiadania, owszem bez niego nawet niewidzą nawet podobieństwa utrzymania się społeczności.— Drudzy opierają na tem, że natura jest równą matką dla wszystkich ludzi, że nikogo szczególnie prawem własności nie obdarza i nikogo od jego użycia nie wyłącza, przyrównywając oraz ziemię do powietrza i wody, jednako w prawdzie ale też bez niczyjey pracy i trudów, każdemu służących; nie chcą złota widzieć wyłącznych i najdrobniejszym nawet podziałem określonych właścicieli ziemskich, lecz wszystkich ludzi razem i zarówno jej owoców używających z prawem własności powszechney albo wspólney.—

System pierwszych, chociaż w dalekich jeszcze od ich pojęć granicach, był zawsze i jest dziś po wszystkich większych społeczeństwach, narodach, praktykowanym, i z tąd równie w Polsce jak na całey Kuli ziemskiey dobrze i powszechnie rozumiany.— System zaś drugich zawarty jest w niewielkiey liczbie

dawnych i nowszych teoryi, pospolicie utopizmem czyli marzeniem autoro-
podobieństwem zwanemi: ogólnie więc niepoymowany i zaledwie przez szczu-
płą gawstkę ludzi popierany, a przez mniejszą jeszcze do praktyki nagi-
nany.—
Czy Twó nasze, biorąc zawsze jego ogół w większości zawarty, choć na
jedną chwilę wachała się w wyborze dla siebie tego lub owego systemu?
Bynajmniej.— Wszystkie aż dotąd wyszłe jego akta publiczne, wątpliwości
takiey nawet domyślenie poznać nie dają; a przeciwnie są wyraźne
i niezaprzeczone dowody zupełney jego w tym względzie pewności.—
Tudzież akt założenia Towa, w ogólnych tylko widokach zasady Kreśla-
cy i co do tego punktu wyraźney także drogi nie wskazał; jednak nie-
długo potem bo pod dniem 12 Września 1832 r. Towo wrozwinięciu
swych zasad aktem założenia objętych, wydając odezwę do Obywateli
Żołnierzy zrobiło w tém otwarte i jasne wyznanie swey wiary,
w następujących wyrazach: —
„Kiedy panowie niechcieli Wam tego oddać, co Bóg dla Was przeznaczył a
„oni przywłaszczyli sobie to my teraz Wam powiemy że iest powinnością Wa-
„szą domagać się tego, co Wam wydarte zostało i co się Wam sprawiedliwie
„należy — Należy się chłopom prawem własności ta ziemia, którą
„uprawiają: uwolnieni od pańszczyzny i innych względem panów
„swoich powinności, będą mogli dobrze uprawiać ziemię, i nie będą biedni —
„Należy się im prócz tego rzeczenictwo w starowieyiu praw (N 3ci Dz:
Broszur: Twa Kartka 40). —
Niżnaż więc zwłaszcza i powiadać, jak to nas niedość oględnie Sejm
Sciszen wyrzekła i data powód nieprzyjaźnemu powstaniu i rozpra-
wianiu No: Polski, żeby Twó nasze niemiało wyraźnego celu swojego ist-
nienia? Bo kromby z nas niepowinna bydź znaną przytoczona
tutaj odezwa? Jestże kto z Emigrantów bytych lub będących we Fran-
cyi coby niewiedział albo wiedzieć niemógł — iak ona w początkach swo-
iego na świat ukazania się była straszną, iak gwałtowny ruch i jak wiel-
kie wzburzenie umysłów zrodziła w Emigracyi; tak, że zaledwo nie-
nawiści i obawy iey skutków, przez miłośników spożywania cudzey
pracy, nie była publicznie świętowaną i palona. — Tak znowu i to,
że iey zasada, iey myśl i duch biorące wprost początek z dawnieyszey
polski i z rewolucyi 29 Listopada, znajdowały co raz więcey obrońców
popieraczy; tak że nakoniec całkowicie przelały się w masse Emi-
gracyiną. — A zaś wstępujący co raz liczniey do Towa nietylko tego
dowiedli, ale jeszcze przez swoie deklaracye wroczyście zaręczyli, że
to widzenie Towa publicznie objawione jest zgodne z ich przekona-
niem i że wcałości one podzielaią. — Bo wrazie przeciwnego ich
widzenia i przekonania, nietylkoby nie składali deklaracyi na poz
parcie i umocnienie tamtego, ale raczej zanieśliby publiczne pro-
testacye na iego osłabienie. —
Zapytuiemyż teraz każdego dobrze znaiącego historyą Towa
jestże gdzie inny jaki akt publiczny, albo ogólnie przyięty, coby

coby w tem zmienną iego wiarę objawił? Bytaż potem kiedy publiczna i ogólna w Twie dyskrisya — coby w tey tak głębokiey i ważnéy materyi okazać mogła choć przybliżoną iego pewność tak w zmianie widoków jak i wprowadzeniu środków? Jeśli zaś tak iednego iak i drugiego całkiem niebyło i niema — skądże ta pewność Sek: Portsmuth, że lepiey poyża ducha Towa, trafniey odgadła potrzeby i życzenia Polski od Sek: Centralney, chcącey według akt publicznych nadania własności chłopom; a objawiaiącey tylko niewiadomość swoią co do środków doyścia do tego celu — niewiadomość, do którey ledwo ni= każdy z nas, rad nie rad przyznaćby się musiał? .... Na jakiey oraz zasadzie i powadze taż Sekcya — nie dość w swoiém, za swoie własne myśli, ale co gorsza w dziwnie od polskiego ludu pożyczonem imieniu, przesyła wstręt i złorzeczenie tamtey woli ogółu petnącey; która nie odstąpiła bynaymniey ani zasad ani celów Towa, za coby ie= dynie tylko że słusznością skarcona bydź mogła i powinna. — Izro= zumiałby to dobrze. — Centralizacya iak każda inna Sekcya i po= iedyńczy członek, może robić przedstawienia, wnioski — żądać zmiany i nie podzielać wreszcie tego co istnieje; ale dopóki w tem decyzya Ogółu nie nastąpi, zawsze każdy powinien a cey szcze= gólnym jeszcze iest obowiązkiem strzedz i pilnować się dawne= go — a bowiem ieśliby raz było cey dozwolonem na lada podmuch wiatru, na ieden południowy lub skupiony głos czyli samowolnie prze= rzucać zasadami i widokami albo prawami ogółu; na ówczas w= Krotce przyszłoby mogło do tego, że grunt i fizyonomia Towa nie= byłyby do poznania — a iego rząd z wszechwładnością swoią wca= le podobny tureckiemu lub moskiewskiemu. —

Powołana zatem na świadectwo odezwa do Obyw. Żołnierzy, będąca dotychczasową podstawą widoków Towa co do przyszłego urządze= nia ziemi, jest razem rzystem usprawiedliwieniem Sek: Central= ney, a Koniecznem upomnieniem Sek: Portsmuth, że ta chcąc gromić błędy i nadużycia tamtey, sama w nie widocznie i dotyk= kalnie zabrnęła, tamtego lub przeciwnie woli ogółu, która bydź powinna świętą i nietykalną dla każdego członka. — Gdy więc nie podpada wątpliwości: że Two nasze aż dotąd było wy= rażnie za systemem indywidualnego ziemi posiadania, nie zaś własności ogólnéy, iak to chce mieć Sek: Portsmuth; przeto wnieść takie wypada:

1º Że dopóki nowy Manifest na nowotey Kwestyi nie wyda= wiąże i nie ustali, dopóty taż Sek: Centralna, iak każdy inny członek Towa, sumiennie, iego zasady podzielaiący, a zatem szanuiący wolę większości, publicznie przestrzegać i zachowywać ią według dawnego poyścia iest obowiązany. —

2º Że pismo Towa, zapewne po wydaniu Manifestu wy= chodzić maiące, nie może, dla nierozrywania jedności celu i dążeń, mieścić w sobie artykuły popierające razem obie te Kwestye tak sobie przeciwne: ieden tylko tę lub owę, przer ogół za swoią własną uznaną. —

My zaś tymczasem, wszczerey będąc chęci oświecenia się, żądamy odznaw:
ców i stronników Systemu własności wspólney, rozwiązania, bądź w okól:
nikach Twoia, bądź też w innych oddzielnych pismach ale nie podpi:
mą Twą wychodzących, następujących wątpliwości; które nas skła:
niaią do zatrzymania się w dawnem, może i zbyt błędnem stanowisku,
iako to:

1º Czy Lud Polski, dla którego wytężanie myśl i praca nasza iest
poświęcona, lepiey nas zrozumie i ochotniey weźmie się do broni —
Kiedy powoływać go w czasie będziemy z tem zapewnieniem: oto,
nadeszła chwila zbawienia! stawaay znami do walki za Wolność,
Równość, i Niepodległość, a po skończoney wojnie będziesz miał so:
bie natychmiast tę ziemię na której dziś mieszkasz i uprawiasz
na wieczną własność przyznaną i zapewnioną bez żadnych cię:
żarów i obowiązków jakie teraz względem panow swoich po:
nosić i wykonywać musisz: ty zaś co dziś wcale nie masz zie:
mi, a uprawiać ią zdolny iesteś, stosowną ilość i pod temiż wa:
runkami z dóbr narodowych czyli z własności wspólney, otrzy:
masz? ..... — Czy też — kiedy go wezwiemy także w imię Wolności,
Równości i Niepodległości, z tem oznaymieniem: że potem, po
skończeniu wojny będziesz miał wszystko — całą Polskę wspól:
nie ze wszystkiemi; ale oddzielnie sam jeden, równie ty iak i
każdy inny ani kawałka, ani stopy własney, dziedziczney zie:
mi? ... —

2º Czy ziemia zostawszy własnością ogólną, stanie się też razem płod:
niejszą i nakształt niedzielonego na części powietrza bez nierych
trudów zdolną będzie wyżywić ludności całego Kraju? ... Jeśliby zaś
pozostała równie jak dziś nieuprzątaną, tak, że wszelkie z niey płody
i owoce tylko przez usilną pracą wydobywać będzie potrzeba — czy
nadaremno z tytułu prawa własności wspólney nie zabierze przed
pracującym próżniak nie dla niego zgotowanych korzyści;
i tym sposobem nie odejmie tamtemu chęci nadal pracowania,
albo zkąd nie wzbudzi słusznego oporu i nie zawiąże ustawicz:
ney walki pracujących z próżniakami? Zdyż w tym razie
siła publiczna albo wdanie się Rządowe, dla zabezpieczenia je:
dnych od napadu i przemocy drugich, byłoby Konieczne a zkąd czy:
by czasem, bądź dla utrzymania stałego pokoju, bądź dla zaprowa:
dzenia pewnego porządku, nie dostało się Rządowi rozdawnictwo
ziemi, albo podział i rozrządzenie wszelkich iey płodów i korzyści?
Coby go znowu uczynić mogło jednym wkrótce gospodarzem,
a niedługo wielkim, i ze swoiemi sługami, nadto prodobnym
Mikołajowi dziedzicem całey ziemi. —

3º Jakkolwiekśmy wierzymy w to: że ludzie przychodzą na świat
zrównem prawem, że natura nikomu nie daie wyłącznej włas:
ności i że powietrze z wodą zwłaszcza bez podziałów wszystkim ludziom
służą; jednak widzimy otem, że natura nie daie także nikomu po:
mieszkania, odzieży i przyrządzonego pokarmu, a przeciąż mieie te
gwałtem nakazuie. —

i rozumiejąc że dobry byt społeczności nie polega na fraszesach choćby naylepiey utożonych i naypiękniey brzmiących, ale na zobopólnéy umowie i ugodzie po prostu a wyraźnie zawartey, jako też od ściągającey nawzajem zachowania; w granicy których jak nigdy i na całem świecie nie wchodziło i nie może wejść powietrze a rzadko kiedy woda — radzibyśmy obaczyć inną, więcey dotykalną i gruntowniejszą podstawę systemu własności wspólnéy, wraz z wykazem możności praktycznego iey zastosowania do ziemi polskiey, w połączeniu z iey oświeceniem, handlem, fabrykami, kunsztami i rzemiosłami. — Chcemy wyrzec dokładnie pokazane moralne i materyalne korzyści z przyięcia tego systemu na ogół ludu polskiego spłynąć mogące, a mianowicie: jaki na ten czas znaydzie grunt i wzrost oświecenie publiczne — iaki bezpieczeństwo mieć będą wolność i własność — iaki szacunek nagrody pracą — iakie wyżywienie dzieci zawołałbyście. Sądzimy bowiem, że bez wyraźnego wprzód sformalizowania, bez poprzedniego odkrycia iasney i niedwuznacznéy postaci systemu własności wspólnéy, samo gołosłowne iego popieranie, w tenczas gdy w całym świecie za niepodobieństwo iest uważany, podałoby nas znieważe publiczney, otkryłoby powszechną śmieszność albo rzuciło w to smutne stanowisko z którego pono nikt iaszcze nie przyszedł do zwycięztwa. —

Że gdy kronikarze, z powodu że ziemia Polska a w szczególności szlachecka nie iest dziś dokładnie wymierzona i w swoiey wewnętrzney wartości ściśle oceniona, niechcą przyzwolić na to by za odzyskaniem ojczyzny wraz przystąpiono do uposażenia własnością ziemską włościan polskich, gdyż z tey przyczyny widzą że ten albo ów mimo chętnie mógłby być pokrzywdzonym: i przeto spotykają zawsze, że przez wielką ich miłość sprawiedliwości a nawet i równości, wolą, aby włościanie wszyscy razem przez nieskończone wieki głód, nędzę i ucisk w pokorze i cierpliwości znosili, niż aby znich ieden, drugi, trzeci w dobrym będąc bycie miał się za skrzywdzonego wdziale uważać. — A co dotyczy, aby zawsze ten posiadał ziemię, co ią dziś ma, choć takie wcale nierównierzona, i coby ią sam dla sprawiedliwego rozdania drugim, z różnych wyszukanych przyczyn przez tysiące wieków bez skutku rozmierzał. — Gdy inni chcący wprzód dać potrzebne oświecenie chłopom, zapewne nauczyć ich uprawy ziemi to iest orać, siać, kosić, a potem dopiero myśleć o nadaniu im wolności i własności; mają to przeciwko sobie; że zatrzymując wyłącznie przy sobie opiekę nad wolnością i kierunek nad oświeceniem tychże włościan; pewni są że ich pupile i uczniowie będą zawsze w ciemnocie a zatem i w niewoli i bez własności. — Oryby zatem miłośnicy systemu, aby każdy kto życie, byt w jakikolwiek sposób równym posiadaczem ziemi, nie podpadł temu samemu zarzutowi: że umyślnie gubią lub oddalają realność celu polepszenia bytu cierpiących, i nieustanęli na iednej linii z otwartymi przeciwnikami odmian, albo i mimowolnie do tego samego nieprzyszli rezultatu: —

rezultatu: że ponieważ wszyscy nie mogą być właścicielami, więc mniejsza i reszta w prawdziwej biedzie i niedoli zostających, a tymczasem ci co są, to i nieprzestaną być spokojnymi posiadaczami i grabieżcami cudzej pracy.— Oczekując tedy z wielką niecierpliwością na rozwiązanie rzuconych tu wątpliwości, oświadczamy razem naszą powolność i gotowość do przyjęcia wszelkiej korzystnej zmiany nie tylko co do samych środków, ale nawet co do widoków i celów Związku, z tem jedynie zastrzeżeniem: że dotąd nie odstąpimy wydawnych, więcej nam zarzuconych i nie pozdzierżymy porywczo lub po omacku za głosem skądkolwiek wzniesionym, dopokąd nie będziemy zupełnie przekonani o lepszości nowo podanych, i dopokąd wola ogółu za takie ich nie uzna— wola która dla nas była i będzie zawsze prawidłem postępowania.—

3e. Postanowienie Sekcyji Centralnej o Komplecie

Oznaczenie Kompletu przy każdej decyzyi ogółu, aby ieg prawomocność ogłoszoną i dowiedzioną była, iest tak naturalne i konieczne, że zaprzeczeniu ubiegać nie może, jak równie i to, że takowe oznaczenie, będące raczej prostem obliczeniem wotujących zawiadomieniem niżeli postanowieniem urzędowem, leży w attrybucyach Centralizacyi, i że odnosić się zawsze powinno nie do tej liczby członków, co jeszcze w przyszłości być może, ale wprost do tej iaką wskazuie Lista Towarzystwa, w czasie rozpoczęcia lub trwania dyskusyi dokonana; bez względu na to, choćby wkrótce potem podwóyną i potróyną liczbę przez nowo wszytych członków zwiększoną została.— Gdyż w przeciwnym razie, to iest zmieniaiąc Komplet za każdem przybyciem nowych członków, i dogadzaiąc co raz nowo zaniesionemu się nagannym żądaniom potrzeba by dłuższego czasu do rozsyłania, do rozpoznania rzeczy; decyzya w nayważniejszym przedmiocie na nieskończoną zwłokę i nawet bez intrygi na niepewność dóyścia do skutku narażoną byłaby wyraźnie. Tak pojmuiąc postanowienie Sekcyi Centralnej o Komplecie w Okólnikach z dnia 25 i 26 Kwietnia br: zawarte, którego teraz dla zaginięcia u nas tych Okólników, w dostatecznym brzmieniu wiedzieć nie możemy, ani je nazwać, ani przytoczyć niemogliśmy.— Lecz przyimuiąc ie i milczeniem naszem zatwierdzaiąc, dalecy byliśmy od tego rozumienia iakie teraz Sek: Central: na usprawiedliwienie się swoiem na zaskarżenie Sek: Portsmuth podaie.— Albowiem postanowienie to tak rozumiane: że po oznaczeniu Kompletu członkowie weszli do Związku nie mogą i nie maią prawa zadnych kolwiek bądź pobudek wotować, byłoby rzeczywiście występne.— rozdzielałoby członków Związku iak dobrze mówi Sek: Portsmuth na rekrutów i weteranów: co bądź nigdy nie powinno i co iest w wyraźnej sprzeczności z Arty: 3 Ustaw Zasadniczych.—

Nie policzać wcale ich iednostek dla nie zwiększania czyli nie zburzenia już ustanowionego Kompletu, to słuszna: ale nie przyimować do dyskusyi lub odsuwać od wotowania gdy ie chcą i mogą wykonać, iest niesprawiedliwa, i pozbawiaiąca Związku tey wyraźney korzyści, że przyięci o nowo wszytych członków wota, prędzeby dopełniły liczby oznaczonego Kompletu, a zatem i wydanie decyzyi przyspieszyły.—

Zdaniem więc naszem błądzi Sek: Portsmuth chcąc ażeby Centralizacya zasięgała przyzwolenia ogółu dla oznaczenia Kompletu; a Sekcya Centralna przekroczyła źle tłumacząc i wykonywaiąc słuszne skądinąd swoie postanowienia.—

Wspierając się przeto na powyżej przytoczonych powodach i wiążąc w jedną całość myśl naszą, oświadczamy: że odpowiedź i objaśnienia Sekcyi Centralney na zarzuty iey uczynione przez Sekcyą Portsmuth uczynione są dostatecznemi podzielamy: wyjąwszy to niewłaściwe tłumaczenie postanowienia o Komplecie, cośmy tylko co rozważyli i co do sprawy wykreślonych członków na wyspie Jersey, w czem zdanie nasze mówiemy powtóre, do wyjścia członków sprawę tę obeymujących zawieszamy.—

A zaś od Sek: Portsmuth domagamy się wyraźnie, aby chciała nadal ściśle się zastosować do woli ogółu wyrażoney w świeżo dokonanej Organizacyi: Ktorey Art 9: oznacza nazwanie każdey Sekcyi — Art: zaś 22 niedozwala wydawania cząstkowych odezw na zewnątrz; z tey ostrożności: aby czasem wiara ogółu Tow przez iego część mylnie poięta, nie była też przez nią w fałszywych rysach i kolorach publicznie wystawianą; co już wielce usprawiedliwia sama odezwa Sek: Portsmuth mówiąc o systemie odrębnego działania i o własności gruntowey — a Art 72 wskazuie drogę postępowania we wszelkich zaskarżeniach.—

Zresztą co do samego ducha odezw Sek: Portsmuth uderzaiących całą siłą przeciw Instalacyi Komitetu, bytowi Młodey Polski, i winie Centralizacyi, przyznać musimy, że w tych mieyscach spotykamy własne nasze uczucia i myśli: Które nas do tyla pocieszaią, że bez wahania bysmy pospieszyli całem sercem powitać przybywaiących do nas współpracowników; gdyby niedzieliły nas ieszcze niektóre rozróżnienia, tak w poięciu środków, jak w sposobie objawienia i zastosowania zgodnych skądinąd zdań naszych — Albowiem iesteśmy także, z tych co Sek: Portsmuth i innych ieszcze powodów przeciw Komitetowi i wszelkim innym stowarzyszeniom politycznym w Emigracyi za obrębem Tow Demokratycznego, jako już naybardziey do całości zbliżonego, sformowanym lub formuiącym się: bo mocne mamy przekonanie, że te drobne, ieśliby nie zasadą to już samem nazwiskiem i formą, oraz mniey więcey szlachetną między sobą emulacyą rozróżnione podziały, służą iedynie do nieustannego rozrywania a nie do stwarzania tak pożądanej Emigracyinej Jedności.— Nieprzyganiamy i nie myślimy też bynaymniey przyganiać Sek: Portsmuth za iey wystąpienie przeciw Centralizacyi z zaszczytną Obywatelską odwagą, ale tylko nieprzyzwalamy na sam powód i na sposób iey użycia: bo znowu gruntownie przeświadczeni iesteśmy, że wolności i pomyślności iakiey kolwiek społeczności, na ówczas tylko znaydą swoie bezpieczeństwo i całość, kiedy każdy Obywatel gorliwie czuwać i śmiało bronić ich będzie od naymnieyszych pogwałceń i nadużyć władzy.—

Tak więc zgodni z sobą w uczuciach i chęciach — w zamiarach i widokach, obyśmy jak nayprędzey zeszli zgodę na działaniach, w dążeniu !!!.—

Przyięto iednomyślnością na posiedzeniu Sekcyi Vimoutier (Orne)

Pozdrowienie i Braterstwo.—

Sekretarz Sekcyi /podpisano/ Więcicki Cezary

Prezydujący z Kolei /podpisano/ Konstanty Tuczkiewicz

B Sekcya Mont-de Marsan /Landes/ pod dniem 5 z: m: do ogółu:

Dotychczas nierobiliśmy uwag nad niepotrzebnemi do żadnego korzystnego rezultatu nie prowadzącemi sporami między Sek: Portsmuth a Sek: Centralną, wolą bowiem Towarzystwa było a razem wolą naszą, przedmioty tego rodzaju odłożyć na później a zająć się jedynie dziełem uorganizowania się.—

Teraz jednakże przez obiedwie wezwani strony, wyrzec musiemy nasze zdanie względem postępowania Sek: Portsmuth a szczególnie co do punktu czyli Sek Centralna miała prawo zażądać od członków Sek: Portsmuth tłumaczenia się co ich skłoniło do wydania odezwy z dnia 20 Lutego.—

Dla rozwiązania tey kwestyi zastanówmy się nad duchem wzmiankowanej odezwy.—

Polacy w Portsmuth żądają utworzenia Emigracyi demokratycznej, a więc chcą rozwiązania Towa które iest środkiem do utworzenia tey Emigracyi; oświadczaią się przeciwko wszelkiey zewnętrzney formie, przeciwko wszelkiey organizacyi, a więc chcą bezrządu, zarzucaią Towu dążenie do dyktatury, a sami nie idąc za wolą Towa chcą bydź iego dyktatorami.— Bo jak można inaczey sądzić o ludziach którzy, prawie równocześnie wchodzą do Towa i podaią proiekt dążący do rozwiązania Towa.—

Zawieszony proiekt odrębnego działania (powiadacie) nie okował rąk waszych a więc nie odarł was z nayświętszego obowiązku czynienia emigracyinej missyi.—

Obywatele! odpowiadamy Wam że czyliby system odrębnego działania był przyięty przez Towo lub odrzucony, stosunki poiedynczych członków i obowiązki ich względem ogółu wcaleby się przez to nie zmieniły.— Członkowie ogółu Portsmuth wchodząc do Towa przyięli obowiązek popierania iego dążeń, a między innemi obowiązek zdemokratyzowania Emigracyi przez Towo — ieżeli wstępuiąc nie mieli tego przekonania, ieżeli środek ten uważali za niestosowny, mogli byli zadosyć uczynić emigracyinej missyi podaiąc swóy proiekt bez wchodzenia do Towa, wtenczas nie byliby z sobą w takiey kolizyi w jakiey się dzisiay znaydują.—

Chcecie wolności myślenia (powiadacie).— Dobrze — ale też ieżeli wolno poiedyńczym członkom Towa objawiać swe indywidualne myśli na zewnątrz, wolno także Towu a nawet poiedyńczey Sekcyi zażądać od tychże członków wskazania powodów które ich do tego skłoniły, zwłaszcza gdy objawione myśli nie są zupełnie zgodne z dążeniem Towa.— Bez tego sprawiedliwego ograniczenia poiedyńcy członkowie obiawialiby bez karnie opinie szkodliwe Towu — Towarzystwo nie miałoby swego charakteru byłby tylko chaos ale niebyłoby Towa.—

Chcecie połączyć Emigracyą Demokratyczną.— Gdzież iest ta Emigracya?— Niemasz ona oddawna wywieszonego znaku demokratycznego, pod który podciągnąć by się powinna gdyby miała uczucia demokratyczne? Cóż ią stoi na przeszkodzie— Może zasady przez Towo przyięte.— Nie — żaden ieszcze z przeciwników Towa na nie targnąć się nie śmiał.— Cóż więc? — Oto niektóre niedogodne w formie powiadacie— Czyliż dla tak błahych pozorów godzi się zaniedbywać najszlachetnieyszych celów, opuszczać sposobności wspólnego działania dla dobra Ojczyzny, dla dobra ludzkości? Czyliż forma niemoże bydź tyle razy zmieniona, ile razy postępowo rozwiiaiąca się myśl wymagać tego będzie? Ale nie te to są niechęci ku Towu.— Miłość własna obrażona, chęć tworzenia i przetwarzania, chęć nowatorstwa, zabałamucita głowy wielu wychodźców, a co większa brak wiary w zrealizowanie zasad demokratycznych— Pójdźcie do zakładów i przysłuchaycie się rozmowom tych co się Demokratami zwrem nazywać śmią— przekonacie się że oni wierzą w Wszechwładztwo, ale

w Wszechwładztwo ogółu wzakładzie,

które znaturalnej Konieczności, po zniesieniu wroku rangi istnieć musi.—

Ale jakie oni rozumieją Wszechwładztwo w narodzie? Oto tak jak w współczesnych Kowcy francuzcy, to jest pojmują wszechwładztwo kast, bo wierzą w równość co do używania praw żywotnych, ale nie przypuszczają możności wzaprowadzeniu równości w używaniu praw politycznych.—

Pytamy was więc czem jest wszechwładztwo tych tak zwanych Demokratów, i czem są tacy Demokraci? i Jakichże to Demokratów potęgnąć chcecie? Jakiż podacie środek ich połączenia, wzajemnego zsobą porozumienia się kiedy wykluczacie wszelkie formy— Czyli wołanie Wasze do Emigracyi o zgodę jest Duchem Świętym, który zstąpi na Emigrantów, potęgnie ich w jedno ciało, nada mu życia i działalności?—

Kto chce jednak budować wałki powinien mieć przygotowany plan i materyały nadrugą.— Sekcya Portsmuth nie miała tego na uwadze.— Przez odezwę swą dnia 20 lutego dążyła do rozwiązania Towa a nie podała środków postawienia w to miejsce co innego.— Wyraźnie chciała bezrządu Emigracyjnego.—

Wczasie więc kiedy ogół Portsmuth wystąpił z tą prawdziwie destrukcyjną, szkodliwą Towu myślą, nie tylko Sekc: Centralna ale każda inna Sekcya miała prawo zapytać członków Sekc: Portsmuth którzy, w wydaniu odezwy udział mieli, o wytłumaczenie się; co ich skłoniło do tego kroku.— Sekcya Centralna wzywając Sekc: Portsmuth nie tylko że nienadużyła prawa ale owszem dopełniła swego obowiązku— Takie jest nasze w tym względzie zdanie.—

Nie możemy przytem pominąć jeszcze nasuwających się pomimowolnie uwag co do charakteru jaki na sobie noszą trzy pisma Sekcyi Portsmuth zamieszczone w Okólniku z dnia 18 Lipca.—

Czytając te trzy pisma zdaje się że dwie są Sekcye w Portsmuth.—

jedna która wchodzi do Towa, a więc na zamiar popierania jego zasad i celów;—

druga która proponuje utworzenie Emigracyi Demokra:— a więc dąży do rozwiązania Towa.—

jedna która się sprzeciwia wszelkiej zewnętrznej formie, wszelkiej organizacyi—

druga która organizacyą Towa przyjmuje, i wybiera członków Centralizacyi.—

jedna która widzi niepodobieństwo utworzenia Komitetu dla braku jedności polityk: w Emigracyi.—

druga która tę różnorodną Emigracyą chce potęgnąć i ochrzcić nazwiskiem Emigracyi Demokratycznej.—

jedna która powiada że wszyscy Demokraci Polscy powinni spospobić materyały do odbudowania Polski, że na to potrzeba poświęcić godziny, dni i lata emigracyjne, że bez wyrobionej nauki się nie przydadzą materyały nie usiłowania,

druga która potępia Sekc: Centralną za to że niema jeszcze skreślonego planu uposażenia własnością włościan polskich.—

W pismach tych, prócz tego, widzimy niezamierzną drażliwość, nie potrzebne uniesienie się Sekcyi Portsmuth.— Woła ona o chrzest do Towa w odezwie swej z dnia 5 Kwietnia, kiedy miesiącem wprzód w Okólnikach z dnia 4 Marca chrzest ten odebrała, bo imiona i nazwiska członków wczytych do Towa były ogłoszone— Uskarza się na gwałt, na wyrzeczone przeciwko sobie potępienie Sekcyi Centralnej tam gdzie my tylko proste przedstawienie widzimy.—

Życzymy więc.—

Życzemy więc z serca aby Sek: Portsmuth zaniechawszy niepotrzebnych sporów, poszła za wolą większości Towa, która dla niey powinna bydź prawem, aby poparta iey usiłowania w spieszniem utworzeniu Centralizacyi którąby zajęła się czynnościami właściwemi Towu to iest, ogłoszeniem Manifestu który ma bydź wyznaniem wiary naszey, wydawaniem pisma które ma bydź organem Towa. Wtenczas demokracci zewnątrz Towa będący, widząc nasze usiłowania przyjdą nam w pomoc, połączą się a przez następne powiększenie się Towa samo przez się zrzeszą się w Emigracyą demokratyczną.—

Co do doktryn: (o wspólności majątkowey, o zaprowadzeniu reformy przez miecz:) w pismach Sek: Portsmuth zawartych oświadczamy, że te nie są zupełnie zgodne z naszem przekonaniem, że to są doktryny które spotężniłyby więcey szkody, iak korzyści przynieść by mogły, że to iest broń która podamy nieprzyjaciołom przeciwko sobie samym.—

Poprzestaiemy teraz na tey krótkiey wzmiance, obszerniejsze widzenie rzeczy odsłonimy w właściwym czasie, to iest przy rozbiorze proiektu Manifestu, gdzie także o systematycie obrębnego działania oświadczamy nasze zdanie.—

Co do wykreślonych członków z wyspy Jersey.— Ponieważ wszelkie tego rodzaiu decyzye były w zawieszeniu aż do chwili wprowadzenia w wykonanie Organizacyi.— decyzyą więc Sek: Centralney uważamy iako istniejącą od dnia 5 Lipca i po upływie terminu do założenia apelacyi dozwolonego §§ 33, 34, 35 uważać będziemy za prawomocną, ieżeli wykreśleni z cytowanego pisma korzystać nie zechcą.

Co do wytaczenia od wstąpienia na członków Centralizacyi, tych członków Towa którzy po 20 Marca weszli.— dumo decyzya Sek Centralney uważamy za nieformalną, jednakże nie rozumiemy z niey takich konsekwencyi wyprowadzić, iakie wyprowadza Sek Portsmuth.— i tłumaczenie się Sek: Centralney uważamy za dostateczne.—

Łączemy braterskie pozdrowienia.—

Sekretarz Sekcyi ——— Prezydujący z kolei

//podpisano/ Słowicki ——— //podpisano/ Józef Jokisz ———

C Sekcya Laval /Mayenne:/ w piśmie z dnia 5 z:m: takiey wyraża:

„Zakomunikowanie okolnikiem Sek: Centralney z dnia 15 z:m: trzy odezwy, iedna od ogółu Polaków w Portsmuth do Emigracyi demokratycznej, dwie zaś od Sekcyi do Towa, zwróciły szczególną w Sekcyi naszey na siebie uwagę, stały się przedmiotem wszechstronnego rozbioru, a następnie wydania wyraźnej decyzyi, którey Sek Centr: dla stanowczego rozstrzygnienia sporu zrzeczoną Sekcya w Portsmuth zaszłego od Całego Towa oczekuie.—

Zboleścią serca przychodzi nam spełnić ten smutny obowiązek, niespodziewalismy się bowiem wiary, aby Bracia nasi w Portsmuth, którzy serdecznie i sprawę Polski i zasady demokratyczne wznią, tyle sprzecznych z ich uczuciami, tyle szkodliwych Ojczystemu interesowi wyobrażeń i poięć w swoich pismach rozlać mogli.—

bo przekonani iesteśmy że Sek: Portsmuth nie przez niewiadomość, ale rozmyślnie wyszukała te tylko w swéy wyobraźni aby dogodzić własnéy potrzebie cięższego obarczenia zarzutami Sek: Centr:, którą na prożno już chce prowadzić drogą zatarasowaną przez Paryż. — Ta to potrzeba podyktowała naganny zarzut bluźnierczych wyrazów z serca wrogów ludzkości idących ona szafuje wstrętem i złorzeczeniem, które lubo Sek: Centralna zgodnością milczeniem pokrywa, my iednak one parnięci Sek: Grudziąż przywodzieniu, iako nieprzyzwoite i iey samey ubliżające. —

Nie może także Sek Agen pominąć socyalizmu o równości i własności i niewyrzec iżon obecnie nie może bydź dla reformy pożądany. Na drodze postępu możemy kwestye podobne zaniecać — dyskutować, żądać i życzyć nawet aby one przyszłość zainteresowały ale niemożemy ich wzyć za kamień węgielny prac naszych, bobyśmy daleko odbiegli od pożądanego usamowolnienia Ludu polskiego, a zbliżylibyśmy do siebie brońi nie przyiaciół Towa Którzy go w Kraiu nie korzystnie wszystkiemi środkami i drogami usiłuią przedstawić. —

Ażeby więc poznać szkodliwość nasuwanych nauk, potrzeba samodzielnie działać, a oddaliwszy wpływ szkodliwy niezręcznych rzemieślników, potrzeba z ogółem Towa na iednéy postępować drodze. —

Lud polski składa Sekcya Grudziąż — Lud ten wytrwały w cnocie, garnie się do nabycia światła, i wyrobienia własnéy Myśli, bo żąda ustawienia mu środków oświaty. — Mamy więc nieptomną nadzieię że Lud ten wynaydzie w sobie samym siłę moralną, a obcą zostawi na stronie, lub iey własny bieg wskaże." —

E Sekcya Montpelier (Herault) w piśmie z dnia 19 tm:

„Po odczytaniu okólnika z dnia 15 Lipca 1835 roku. — i zważywszy następnie że pismo S: Grudziąż (pod literą C) do ogółu Towa Demo: Polsk:, (: iako obeymuiące doktryny, rzadko duchowe, nie mogące się zastosować do potrzeb Towa, a środki w prowadzenia zasad tych Anti-Socialne:) mogłoby wewnątrz a bardziey iesze zewnątrz Towa Demo: Polskiemu uszkodzić, postanowiliśmy zdanie swe w tym względzie niniey szym oświadczyć. —

Sek: Montpelier słow. Xdy Materuza (: które Sek: Grudziąż za godło przyięła) nie podziela, iest bowiem cząstką Towa niosącego sprawiedliwość i pojednanie dla Ludu polskiego, nie zaś bandą rozbóynikow zachęcaiącą grabież i mordy. — wiek każdy ma swych prorokow tych słucha i rozumie, dla tego też w naszem opowiadaczu czasów Attili posłuchania mieć niebędą. —

W chwili kiedy żyiemy godzina — dzień każdy oznacza postęp pojęć naszych: to co było dobrem wczoray, nie iest dzisiay, i w Konstytucyi 3 Maja (: w tem Arcydziele Ojców:) my dzieci widziemy tylko śmieszną parodyę praw człowieka. —

Słuszne więc iest zdanie „że nie dziś z pewnością wyrzec nie można o nadaniu własności, gdyż trudno iest w obecnym czasie (mówi Sek: Centr:) przyznać bezwarunkową dobrać iakiemuś kolwiek bądź środkowi, w tem przedmiocie podawanemu. —

Towo Demok: Polskie czuie aż nadto swą niedoskonałość, że musi ieszcze wiele pracować wewnątrz wprzód aż poda myśli swoie o formie własności. —

Sekcya w Portsmuth łączy trzyma o zdolnościach, swoich, przeczytawszy Lafayetta i Saint-Szymona, pozyczaiąc u oba co iest nayniedorzeczniejszego

mniema i utopii

mieszą i utopii, swoją doktryną ogłasza, doktrynę nie niewinującą, a której tezy deklaracye żaka szkolnego raczej są godne. —

Sekcya Grudziąż zdaje się słowem jednem „nie ma własności" rozwiązywać Kwestyę — można jednak zrobić uwagę, że jeżeliby nie było własności ziemi na sprzedaż — zawsze będzie na użytek — utrzymywać inaczej byłoby wypowiedzieć wojnę zdrowemu rozsądkowi i prawdzie. —

W rzeczy samej nie idzie nam o obalenie własności, lecz tylko o urządzenie tej — Niechcemy monopolistów własności, pewnej klassy uprzywilejowanej co ziemię i owoce ręką niewolnika zebrane pomiędzy siebie dzieli — lecz aby każdy obywatel miał równe prawo do części ziemi jaką zamieszkał, i którą pracą swą i staraniem uprawia. — Własność ta jak się ma uskutecznić, jaką formą przyodziać, czy ma być indywidualną, czy też całego Towarzystwa, lub części jego, to zależeć będzie od Ludu polskiego i potrzeb czasu. — Naród własność tak urządzi, jak mu się zdawać najlepiej będzie, opierając się na prawie przez Towarzystwo ustanowione, przez potrzeby materyalne i moralne Ludu uświęcone; nieodwołując się bynajmniej do prawa natury — prawa mocniejszego — materyi i instytutu Konserwacyi indywidualnej. — Sekcya Grudziąż prawem natury jak tarczą się zasłania, zwykle początkujący w zawodzie towarzyskim kolei te przechodzą. — Ci zaś (co umieli pewny zrobić porządek w tem co czytali, co myśl własną potrafili ukształcić i doświadczeniem teoryą uprawdzić) wolą instytucye dobre — zastosowane do potrzeb Towarzystwa i sankcyonowane przez toż — nie prawo natury

Nie mało nam jest widzieć w piśmie Sek: Grudziąż osobistość jakąś i sarkanie wymierzone przeciw Sek: Centralnéy. — w interesie samego Towa życzylibyśmy aby rozwaga i szlachetność wystawienia się, na przyszłość przewodniczyły redakcyi". — —

F Sekcya Arrandres/Arranches/ w piśmie z dnia 16 cm:

"Z radością i zazgrozą czytaliśmy odezwy Braci w Portsmuth w okólnikach waszych. — Śmieszne wyobrażenia o własności — matactwa terroryzmu francuskiego na Ziemi polskiéy etc. — są to płody głębokiéy rozwagi Arcykapłanów zakonu Jezuickiego; lecz bardziéy jeszcze oni poznać się dają po intrygach dążących do rozerwania organizacyi Towa: Dego Polskiego. —

Próżne ich usiłowanie bo chociaż obłąkali na chwilę Braci w Portsmuth, rozum całego Towa że wzgardą odrzuci ich anarchiczne wyobrażenia w Kwestyach Socyalnych. — Dla tego wzywamy was obywatele abyście w imieniu naszem wystawili braciom w Portsmuth na bezpieczeństwo w jakiem się znajdują — niech raczéy słuchają woli i rad Towa niżeli podszeptów intrygantów kilku, w przeciwnym zaś razie żeżeliby wszelkie przełożenia były naprożne, upoważniamy was do użycia najenergiczniejszych środków mogących zapobiedz złemu." —

G Sekcya Honfleur (Calvados) w piśmie z dnia 13 z: mia:

"Na posiedzeniu w dniu 2 Sierpnia rb: S: Honfleur postanowiła jak następuje:
1° Z okólnika daty 15 Lipca r: b: N671 przekonała się że w Kwestyi wytoczonéy do ogółu między Sek: Portsmuth a Sek: Centralną i wzarzutach jéy czynionych przez S: Portsmuth. Sek Honfleur zanajduje iż działanie S: Centr: do tego momentu jest zgodne z opinią Sek: Honfleur. —

2de Sek: Honfleur podziela wszystkości zdania, S: Centr: ze Sekcya Portsmuth, przesyłaiąc swoie uwagi, nie trzymała się drogi wskazanney, to iest powinna przesłać do Sek: Przedstawiaiącey lub do S: Prac Wewnętr: do właściwego użytku nie zaś sama wprost drukować i rozsyłać

3ce Poymowanie Kwestyi Socyalnych, co do własności gruntu, czyli ta będzie szczegółowa lub też powszechna. — Kwestyą tą zostawia Sekcya do późniejszego czasu, do ustalenia pisma w Twie, w którem S: Ports: lepiey swoie poymysły rozwinąć będzie, a przez co idea o własności stanie się iaśnieyszą i iedyną w owczas każdy lepiey będzie mógł ocenić, która z tych teoryi iest lepszą i bardziey przystosowaiącą do natury potrzeb ludzkiey i potrzeb Kraiowych. —

4te Co do postrachów przedwczesnych, iakiemi S: Portsmuth wystawiaiąc na widok mieli pochwały nie oddaie. — Sekcya nasza zdania tego niepodziela, opieraiąc się na tem, że każda rzecz może być potrzebną i dobrą, ale tylko we właściwym czasie — przedwcześnie zaś nikogo straszyć niegodzi się, i nie należy powiększać nieprzyiaciół dla Towarzystwa". —

K Sekcya Chateaugontier / Mayenne / w piśmie z dn 13 czer: Sekcya nasza rozebrawszy bieżące zaskarżenia S: Portsmuth na Sekcyą Centr: tudzież obiawienia tychże opinią i odpowiedź, postępowanie S. Centr: w ciągu tych sporów zastałszy, a doktryny S. Portsm: ledwie przypuszczone dla poięć indywidualnych zaczynaiących dopiero myśleć o iakiejś reformie, za szkodliwe Towu, Emigracyi i Polsce uznaie. — Bo kiedy celem Towa iest odzyskanie Ojczyzny wolney, równey, i niepodległey i przywrócenie własności ziemskiey Włościanom mocą propagandy, tam mieć nie iest iedynym środkiem do zreformowania, a współczucie własności nigdy nie wprowadzone w Towie tym trybem dokonywane, stawiałoby w przykrem położeniu niechybny skutek naszych dążeń. — Słowem że Two iak nie miało na celu Terroryzmu i współnictwa własności tak czasowych, ale bo Sekcya uporządkuiący się oto za psuiących porządek iego i sieiących nierządy uważani a temsamem według ustaw i wytłoczeni z Towa być winni. —

Jednakowóż Sekcya nasza znaiąc gorącą sympatyą Portsmutczanów dla Towa i zasad iego, spodziewa się ze pozastanowieniu się nad głosem onego, który nigdy nieodstąpił od celu swoiego, zrealizuią swoie poięcia z czystem sumieniem i poświęceniem się okazanem dla Ojczyzny i wrócą na drogę zakaz Two odpoczątku iść sobie postanowiło! —

I Sekcya Castres / Tarn / w piśmie z dnia 8 czer: —

"Co do odezw Sek: Portsmuth — nie tylko nie podzielamy ich opinii o kwestyach Socyalnych i politycznych iakiemi napełnili swe pisma, ale owszem uważaiąc je za tchnące bezrządem i szkodliwe dla Towarzystwa iako mogące podać sposobność nieprzyiaciołom naszym do policzenia tego na karb Towarzystwa, co zaledwie kilku członków widzeniem będzie mogło, Sądzimy ze winnością Obywatela zawezwać Sekcyą Portsmuth do wytłumaczenia się z tych nadużyć, do zrzeczenia się onych, a nareszcie zastosować prawo, którego iesteście stróżami". —

K Sekcya Bar le Duc / Meuse / w piśmie z dnia 1 czer: Wskutek etc. —

Wskutek okólnika naszego z dnia 15 z m: ad N 791. zebraliśmy się w dniu dzisieyszym dla rozebrania przedstawionych /w tymże okólniku/ całemu Towarzystwu przedmiotów, i oświadczenia natakowe naszego zdania i tak:

a Co do Odezwy z Portsmuth na dniu 20 Lutego b: r: do Emigracyi Demo: Polskiey adresowaney, — Niewidzieliśmy w niey żadnego stałego punktu na którym się nasze myśli, któreby wiatr rozpędzić i niedozwala skupienia się onych, — Członkowie zaś Towa: Demo: Polskiego w ówczas Sek: Portsmuth składaiący, i maiący udział w tey odezwie nieznali natenczas /jak zdaie się i teraz/ celow i położenia Towa, a ulegaiąc iakiemuś obcemu wpływowi przystąpili do wspomnionej Odezwy, która istotnie dąży do porzucenia Towarzystwa i Emigracyi w uspiu: niu, albowiem tylko połączonemi siłami, dobrze uorganizowanemi, i przy: dobrem z centralizowaniu swych sił, skutecznie powołaniu emigracyinemu odpowiedzieć możemy — zaś wspomniona odezwa przeciwnie zamiast utrzy: mywie, i iak nam się zdaie nie może bydź dziełem iak iedynie nieprzyia: ciół Towarzystwa, takowąż więc w zupełności odrzucamy. —

b Co do Odezwy Sekcyi Portsmuth z dnia 5 Kwietnia t: r: do ogółu Towa zaniesioney — oświadczamy iż w tey Sek: Portsmuth okazała wyrazi: wie mylne widzenia rzeczy albowiem uważa siebie tylko, iakoby za cały Lud Polski a resztę Towa niewiemy za co, za coś niby nadpowietrz: nego. - - - - zaskarżenie iey wyniesione przed ogół przeciw Sek: Centr: iest szczere, gdyż Sek: Central: nie odrzuciła Sek: Portsmuth, i nie mogła tego uczynić ale postawiona na straży iednostaynosci działań Towa, żądała od niey dopełnienia formalności w Towarzystwie przyiętych, bez których żadne ciało organiczne, obeyść się i istnieć nie może. — przeto iako bezpodstawne, oskarże: nie odrzucamy. —

c: Co do obszernej odezwy z dnia 25 Maja b: r: zapowiadaiącey niejaką propagandę w łonie samego Towa: podobnie iak dwie poprzednie uważamy za bez zasadne, a nawet i szkodliwe Towu: albowiem oddawna nieprzyiaźle Towa, obrzuciły go oskarżeniami, Łupieżców, Krwiożerców i tp. — chociaż nigdzie podobnego artykułu w pismach Towa znaleść nie mogli, iak dopiero narodzony w Portsmuth. —

Wprawdzie Towo dąży do tego samego celu, ale zrumianowaniem, przez rozumowanie nie przez miecz, /gdzie go unikać można/ a tem więcey że niema przeciw komu go dobydź natenczas. — Sek: zaś Portsmuth wca: le przeciwnie utrzymuie, i niewskazuie od czego począć, ale na czem kończyć Słoki takie są śmiertelnemi — My chociaż nie iesteśmy tak głębokiemi po: litykami, iednak przez rozumowania na posiedzeniach członków, nieco obwo: ieni z tym przedmiotem bliżey go rozbieramy, i przewidzieliśmy skutki, iakie z podobnego postępowania, iak Sek Portsmuth wskazuie, wynikać mogą — takie bowiem wykrzykniki nic dobrego zdziałać nie mogą — Nadto zarzuty czynione sekcyi Centralney wspomnionej odezwie iedne są albo zupełnie fał: szywe, albo ze złego zrozumienia rzeczy pochodzące — drugie zaś /iak i wszyst: kie poprzednie/ iedynie za rozgłosem obcym, interesowanych podróżą, jak np. oporzycya przeciw wykreśleniu iedenastu członków z wyspy Jersey. —

Stawnie —

Słusznie – i bardzo słusznie S: Centralna odkreśliła tych którzy nieuszanowali woli Ogółu Towa ale uporczywie przy swym postanowieniu obstawali, które nie iako rzadzieć ogółowi Towa chcieli, a które iest przeciwne celom i powołaniu Towa.— Tak więc rozebrawszy pisma powyżey cytowane Sek: Ports: i znalazłszy ie zupełnie przeciwnemi dążeniom Towa odrzucamy, i razem znayduiemy potrzebne aby Sek Centralna zebrawszy żądania ogółu Towa udzieliła w Imieniu tegoż Ogółu przełożenie S: Portsmuth, i na prowadziła ią na drogę prawdziwą, którą sobie Towo wytknęło, i zawezwała ią do wspólnego działania i oświecania się wzaiemnego, bo nie tylko Sek: Port: iest wyłącznie Ludem Polskim, ale tak my, iako też w Kraju pozostali, i porożnych częściach świata rozrzuceni bracia." —.—

L: Sekcya Fontainebleau /Seine et Marne/ w piśmie z dnia 2 tym:
"Towarzystwo: Dem: Polsk: przekonane o prawości swoich dążeń, nieleżeniem odpowiadało na bezzasadne zarzuty nieprzyiaciół nie wątpi bowiem że czas i czyny stanąwszy naylepszą dla nich odpowiedzią.—Lecz nieznoszony Obywatele, rozciągnąć tego systematu do siebie samych. — Sek: Fontainebleau czytała pismo S: Grudziąż umieszczone pod dn: 15 Lipca r: b: oznaczone Lit: C: a szanuiąc wolność zdań, i wolność dyskusyi nad tem tylko widzi się upoważnioną zastanowić, co w ogóle tak blisko dotycze Towa całego. — S: Grudziąż wyraża się „Niepróżno też S:C: nasuwa „ szy że w Polsce bez krwi znacznego rozlewu, osiągniemy cel naszych dążeń, że Arystokracya własną padnie niemocą. — Tak — Arystokracya upadnie, ale w nowych „ stowarzyszeniach głowę podniesie, i niezbita do szczętu, nie wykarczowana z korzeniem pod maską patryotyzmu odżyie. — Tak każdy kto słabo w zbawienie ludzkości wierzy, zapowiada łaskawość, miały krwi rozlew, — Tak nayszczęście że ludzia „ ko samowładzca, sam będzie tey nieczystey krwi rządzcą i do ostatniey ostatniey „ przesączy ią kropli — Bo powtarzamy „ nie przyszedłem pokoiu dawać ale miecz — „ Ten miecz może będzie iedynie początkiem szczęścia, sciszu, końcem męczeństwa ludzkości. — niech więc ten miecz będzie błogosławiony! Rozumiemy „ cie te słowa dobrze Obyć, pokoy w dzisieyszym czasie pokoy wyobrażeń iest „ niedołężnym, półśrodkiem, — i tym pokoiem oddychaią słowa Sek: Centralney: „ miecz iest wysokością, ostatecznością, miecz wyobrażeń iest nam, Ludowi „ Polskiemu i całemu Towu Dem: nayostatniejszą iedynie zbawiennąz cechą." — Obywatele zamieszkali w Portsmuth, którzy oprócz miecza chwały wojennej, otrzymali cześć za pamięć męczeństwa odbytego za wolność, których Imiona, Ojczyzna nasza na pierwszey karcie nadzwyczaynych swoich dzieiów zapisze, ci mówiemy członkowie Demokr: Towa, którzy nabyli prawa nazwać swoją Sekcyą — Sekcyą Grudziąż! chcieliżby tem nieuczciem potwierdzać zdanie nieprzyiaciół o Towie Dem? chcieliżby przyświadczyć że środki Towa sprzeczaią się z hieizmie? Nie — Ludzie prawdziwie poświęceni dla dobra ludzkości nie mogą pragnąć mordów — Mordy nie były Towa Dem celami i niestawaią się iego cechą; iego dążeniem, iego usiłnością iest szczęście całego Ludu Polskiego. —
Dla tego S: Fontainebleau, troskliwa o upowszechnienie zasad demokratycznych, postanowiła w obliczu Towa całego, protestować się przeciw oświadczeniu Sekcyi Grudziąż, które tu wyżey dosłownie zostało zacytowane, iakoż niniejszą odezwą protestuie." —

Oświadczyły się jeszcze, w krótszych tylko wyrazach, przeciw odezwom Portsmuckim Sekcje: Rouen /Seine Inf.e/, Amiens /Somme/, Alençon /Orne/, Huppain /Calvados/ Vire /Calvados/, Członkowie z L'Aigle /Orne/ i t.d. nikt zaś nie stanął w ich obronie. Nie zbadaliśmy więc myśli, jak mniemała Sekc. Portsmouth, ducha ożywiającego ogół Związku i mogliśmy naprzód powiedzieć, że teorje jej o wspólności majątkowej, do szeregu odwiecznych utopij należące, sympatji w Związku nie znajdą. —

Pisma powyższe, oceniające myśli i postępki Sekc. Portsmouth, stanowią materjał, z którego Związek dla wzmocnienia swojej budowy korzystać zapewne nie zaniedba. Nieprzyjaciele Związku, jak ci co przez zamanifestowanie wytrwale dla siebie szczególniej przeszkody, nie nawidzą otwarcie jego zasad, tak ci co przez zamanifestowanie nierozumu lub obrobną miłości wstrętu, na jego tylko byt i imię nastają, przypisywali mu i przypisują, pokątnie i jawnie, wzniecone w Portsmouth i nie bez jakiej znaczenia, kosmopolityczne dążności, nienawiść i resztę Emigracji i t.d. (Pod Związku rozumieją tu ogół) do czynienia sobie podobnych zarzutów żadnym swym krokiem nie dało powodu. —

Na deklaracje dyktowane opaczeniem słowa wyrazów Związku najlepiej odpowie publicznym Aktem, nowym, nie długo mającym wyjść Manifestem. Tym razem uważamy za niepożądane w całe Portsmuckie odezwy przynosiły pożądany skutek, za wprowadzający objawienie się ducha ogółu stanowiącą dziś każdego członka w możności dokładniejszego zbadania natury Związku, jego tokowych celów i środków. Przewodnikiem w tem badaniu może będą pierwsze, pod Lit. A. zamieszczone pismo, które w dwóch pierwszych punktach znamionuje logikę i oryginalność myśli. — Życząc szczerze, aby to pismo należycie przez wszystkich członków było rozumiane, i my zastanowimy się tylko nad objętemi nim przedmiotami. Wyciągnięcie bowiem dla Sekc. Portsmouth ze wszystkich pism nauki i prawidła postępowania na przyszłość, jej samej zostawiamy. —

1= Co do odrębnego działania. Deklaracja z dnia 17 Listopada 1832 r. rozwijając Akt zerwania, oznaczyła bliżej stosunki Związku z resztą Emigracji. Wprawdzie z winy członków przyjmujących i przedstawiających Komitetów, a może i dla braku egzemplarzy broszur Związku, stawszy się nie zajomą od razu powiększonemu niezmiernie ogółowi, nie zagrodziła drogi postronnym zróżnorodnym poza Swem działaniom. Każdy wchodzący do Związku składał wprawdzie, tak jak i teraz, własnoręcznym podpisem stwierdzone oświadczenie, że podzielając zasady Związku ze szczerem przekonaniem do nich przystępuje, ale bardzo wiadomo, że tylko Akt zerwania i Deklaracja, w których te zasady są objawione. Unie dosyć natem, wobec braku jednej myśli ożywionego kierunku, którego upadek przypisać należy zbiegowi nieszczęśliwych okoliczności, a mianowicie prześladowania jakiego Związek w r. 1833 i 1834 stał się przedmiotem, iście dopełniane ustaw zasadniczych mogło jeszcze wachować pojęcia jedności w Związku, ale i te albo były nieznane albo nierozumiane co do istotnego ich ducha, jak np. Art. piąty, były lekce ważonemi. Wtedy powstali przeciwnicy systemu odrębnego działania. —

Już nie mało od roku ogłosiliśmy Uwag w tym przedmiocie. Dziś Sekc. Vimoutiers wystąpiła z nowemi, pomijając dwa jej żądania, którym już Okólnik z dnia 1. b.m. N. 1065. zadosyć uczynił, chcemy tu zająć się fundamenta rozumowań za takiem działaniem, i tem samem przekonać jeszcze siebie i innych: czy

system odrębnego działania ma swoję zasadę, lub też jest bezrozumnym. —
Dwa główne widzimy punkta, na których się wspierają przyjaciele łącznego działania. —

Naprzód ci oni pojmują naturę stowarzyszeń politycznych; nie odróżnia ją, jéj od natury stowarzyszeń naukowych. W stowarzyszeniach naukowych całość, poza obrębem miejsca obrad mocen jest działać podług woli indywidualnéj, i może należeć do tylu stowarzyszeń ile gałęziami nauk jest biegłym; bo stowarzyszeń naukowych celem jest ogólnie rozszerzanie oświaty, i nie może im chodzić o to czy takowa tym czy innym sposobem będzie rozszerzaną. Tym czasem stowarzyszenia polityczne muszą mieć każde swój cel szczegółny i drogi do niego wyraźnie oznaczone. Stowarzyszać się więc politycznie nie jest to przystępować do pewnéj liczby osób, jedno zbiorowe mających nazwisko, aby tylko nosić tytuł ich członka, a za resztą na drodze politycznéj działać podług woli indywidualnéj; ale jest to zespolać się z tą liczbą, dla osiągnienia temi samemi drogami jednego, pewnego celu, wszystkie swoje myśli, zdolności i stosunki, z warunkiem ulegania woli większości. I istotnie członkowie prawdziwego stowarzyszenia politycznego, zgadzają się z sobą zawsze co do ogólnych pojęć, są jak kochający się bracia, jak serdeczni przyjaciele, z których czego jeden chce, chce i drugi; a czego jeden niechce, niechce i drugi. —

Zgoda więc na ogólne pojęcia, na główne zasady, na cele i środki, jest i podstawą stowarzyszeń politycznych i koniecznym warunkiem skutecznego działania. Téj zgody nie ma pomiędzy Tow. Dem. Pol. a resztą Emigracji; wszelkie więc spółdziałanie lub stanowienie jednego ciała politycznie z kowzięcia dla sprawy Polski listopadowéj działać mogącego, jest dla nich niepodobne. I nie uwodzi nas żadna nadzieja, kiedy to piszemy. Wreszcie nie stowarzyszonéj Emigracji są najrozmaitsze pierwiastki opinji politycznéj. Są naprzód tacy lub w małéj liczbie których tylko obawa zemsty carowskiéj wstrzymuje od powrotu do ujarzmionego kraju; są dalej gotowi przestać na kongresowéj Polsce, byle tylko obok tego mieli Amnestją, i cirowanie jak pierwéj albo są obojętni na wszystko, i zajmują się tylko samemi sobą, albo gotowi służyć pierwszemu lepszemu prezydentowi trotuj czekają tylko przyjścia do skutku jakiéj wyprawy; są dalej jeszcze pragnący szczerze całéj i niepodległéj Polski, ale Polski starej, uprzywilejowanéj szlacheckiéj podług Konstytucji 3. Maja; są nareszcie liberaliści, zerwalnicy na koncessje, na pewne ofiary dla ludu, ale nie widzący podobieństwa obejść się bez Króla; są nareszcie zbliżeni do nas w różnym stosunku wyobrażeniami Republikanie, których niewiadome względy zatrzymują jeszcze wśrodku pomiędzy nami a monarchistami. — I jestże tu podobieństwo spółdziałania gdzie nie ma spółczuwania? I któżby był wstanie wyrozumieć ten gwar różnobrzmiący, dogodzić tym wszystkim i tak różnym od siebie widokom i nie napisać jeden wspólny akt od całéj Emigracji, gdyby go ta przypuszczamy zawiązała? Nikt, niechże też mi nie mówią spółdziałania politycznego z Emigracją, nie wymagają, lecz nieustannie i nie mniemają, że jéj zaprzysięgłymi nienawiść. —

Cała historja Komitetów mówi za nami. Przy różnorodności opinij po Emigra-

cji

cji, i każdy skład Komitetu musi być różnowrodnym; przy takim zaś składzie, w skutek naturalnej niezgody członków, musi być tylko niecofanie albo żadne działanie, a potem musi niechybnie nastąpić śmierć i rozkład potwornego ciała. Zamiast tak zwanego Rządu narodowego zarewolucji, w którym były trzy opinje (: 1sze Czartoryskiego z Barzykowskim, 2sze Niemojowskiego z Morawskim i 3sze Lelewela :), powinnaby nas ostrzedz o niedorzeczności tych klejonek politycznych. —

Two ma jeszcze jeden niezmiernie ważny powód do wstrzymania się od działań z Emigracją, czyli co na jedno wychodzi do sprzeciwiania się utworzeniu Komitetu. Komitet gotów wenać i sejm, wyobrażiciela przywilejów, co zepsuł Dzieło listopadowe /: Zob: Odezwę Jen: Dawerniczkiego z d: 9. października 1834 r. lub o walnik str: Praw: wew: str: 74 :/ i wszystkich rewolucyjnych dygnitarzy, których, równie jak sejmu, dziesięciorgiem przykazania jest postanowienia traktatu z 1815 r. Tow: nas jest wyrzekła o byłym Sejmie, i uznać ego na nowo, bez zmazania swego charakteru winnym sposób nie może, bo zaciecia polityczno-socjalnej równości nie mogą być skutem przed tem, co tylko przypomina polityczną-socjalną nierówność. Prawej nie istnieje, nie istnieć niedotąpnie. Zamiast równości rodowe czy pieniężna niema nic wspólnego z demokracją. —

Ale wy wszystkie, mówią nam, odłączacie się od Narodu. Oto znowu fałszywe wyobrażenie, druga podpora argumentów na tegorocznem działaniem. —

Przedewszystkiem niegodzi się mieszać ze sobą dwóch rzeczy zupełnie odrębnie rożnych. Naród czyli ogół Polaków jest wielką całością; Emigracja jest drobną częścią tej całości; Naród jest to massa przeszło dwudziestomilionowa na swojej rodzinnej ziemi; Emigracja jest to garstka tej massy po kuli ziemskiej rozsypana; a jeżeli mamy użyć porównania: Naród Polski jest to wielkie, pełne jeszcze pożywnych soków drzewo, rozciągające swoje korzenie od Wisły do Dniepru, i od Karpat do Dźwiny; Emigracja jest to oderwany przez wicher tego drzewa wierzchołek, którego rozwinięte tu i owdzie gałęzie mogą z czasem poschnąć i zmarnieć. —

Rozróżniwszy, jak należy, Emigrację od Narodu, oświadczamy dalej wyraźnie: że natrzymując zawsze charakter Emigrantów polskich nie odłączamy się od Emigracji /: lubo ona nawet jako ciało zorganizowane nie istnieje :/ ale tylko od wspólnego z nią na drodze politycznej działania, któreby mogło mieć miejsce jedynie pod warunkiem niepodobnych nigdy z naszej strony, bo rozumnych dla naszych czasów, koncesyj. Wskutek bowiem zawsze większej by przegłosowała i mniejszości to jest członków Twa pozostawałoby zawsze tylko protestować. —

Jeżeli nie od Narodu, mówią nam jeszcze odstąpiony swej pierwszej pretensji, odłączacie się zawsze od reprezentacji Narodowej. To fałszywe wyobrażenie. Emigracja równie jak nikt nie ma legalnego mandatu, nie może działać w imieniu, ale tylko w interesie Polski, i dopiero wtedy Naród wyrzecze: czy jej tylko działania uznaje a wszelkie inne czasthowe odrzuca, lub czy też przyjmuje. Zostaną nas: tu cyfra, większa lub mniejsza liczba nic w całe nie znaczy, ale wszystko dobroć działania. —

Emigracja może w prawdzie i bez wyraźnego mandatu reprezentować Polskę

skę, ale tylko moralnie i zawsze tylko o tyle, o ile jéj interesa zrozumie i zechce w obronie takowych stawać. Czy zaś teraz większość Emigracji lepiéj od Twa rzeczy pojmuje, czy też Two będące w mniejszości, lepiéj od Emigracji, czy zatem może nam bydź poczytywane za występek to, że z nią rozmaite i różne od nas pojęcia o potrzebach Polski mającą, i nawet na życie polityczne w części obojętną, spółdziałać nie chcemy, zostawiamy sądowi tych, co się bezstronnymi sędziami bydź rozumieją. Stanowczego zaś sądu od Narodu ze spokojnem sumieniem oczekujemy. — — — ———

2ie Co do własności i wspólności majątkowej. — Kwestja o własności jest najżywotniejszą z kwestyj społecznych, równie stara jak rodzaj ludzki, a jednak niebliską jeszcze rozwiązania. Rozwiązanie jéj będzie polegało na stanowczém i niewzruszoném oznaczeniu stosunków pojedyńczych indywiduów do całego społeczeństwa. Taka jest ważność przedmiotu, który Sek: Portsmouth poważyła się lekko i zupełnie przelotem tylko w trzeciéj odezwie swojéj traktować. Chce ona myślami bezpośrednio, jak się zdaje, z Russa czerpanemi obalić prawo własności, niepomna, że lubo ten wielki obywatel świata życzył ludziom zaprowadzić pomiędzy sobą zupełną, na wspólnem używaniu owoców ziemi, opartą równość, sam jednak nie wierzył w urzeczywistnienie tych pobożnych życzeń swoich; podług niego, aby żyć w stanie zupełnéj równości i wspólności majątkowéj, potrzebaby ludziom zmienić swoją naturę, przestać bydź ludźmi, istotami ułomnemi, a bydź bogami, ~~a bydź bogami~~, istotami doskonałemi. Wierni zasadom i dawniéj już, objawionym w téj mierze myślom Twa, otwieramy tu nasze zdanie przeciw nierozważnie pochwyconéj i nierozważniéj jeszcze opowiadanéj nauce. — ———

Przypuszczając na chwilę możność wspólnego posiadania ziemi czyli raczéj wspólnego i równego użytkowania z jéj owoców, musimy koniecznie przypuścić wspólność użytkowania i z massy wszelkich wyrobów ogółu społeczeństwa; inaczéj nie byłoby jeszcze zupełnéj, bezwzględnéj równości. Jeżeli zaś tak jest, pytamy się wszystkich znanych i nieznanych stronników wspólności majątkowéj: czy podobny stan rzeczy może bydź trwałym? czy z nim nie zniknęłoby to szlachetne współzawodnictwo, które doskonali umiejętności i sztuki, ciągle posuwa przemysł, i staje się bodźcem do wszelkich wynalazków, czy w miejsce współzawodnictwa nie zrodziłoby się próżniactwo prowadzące do rozpusty i wszelkiego rodzaju występków? czy nawet nie byłoby niesprawiedliwością nie równe zdolności i prace zarówno nagradzać? Jeżeli nam te pytania na korzyść swych mniemań rozwiążą lub wskażą sposob w jaki można wszystkim ludziom nadać równe zdolności, równe siły, równe usposobienia, równą pracowitość, równe w każdéj rzeczy upodobanie, wreszcie wszystkie przymioty i wady w równym wymiarze, w ó（wczas powiemy, że do zaprowadzenia zupełnéj, bezwzględnéj równości pomiędzy ludźmi brakuje chyba tylko ponadawania im równéj objętości ciała i równych żołądków, aby wszyscy mieli równe potrzeby. — ———

Ci co dla wmówienia w słabe umysły przyswajonych przez siebie zasad odwołują się do historyi, i przywodzą na pamięć czasy Likurga, twierdząc

dząc

Dowodzi: że ten pierwiastkowy ustawodawca zaprowadził własności wspólną: albo są sami niewiadomi rzeczy o której rozprawiają, albo liczą na niewiadomość drugich. W sparcie w tych mniemanych błogich czasach obywatelami zwano tylko garstkę próżniaków, na których pracowało mnóstwo ilotów, jeńców wojennych, niewolników z potomstwem do ziemi przywiązanych. Że więc próżniacy mogły kosztować złodziejscy wspólności majątkowej, bo im równie praca jak nauka braterstwa i ludzkości obcemi były. Nie dosyć, że ogół nie miał wspólnej własności i nie był zupełnie równym, i ci nawet tak zwani obywatele nie byli jeszcze ludźmi w rzeczywistym. Likurg ustanowił 28. Senatorów, którzyby ich władzę z władzą dwóch Królów równoważyli. Zamiast więc zachwalenia republiki Lacedemońskiej i ogólnie surowej starożytności, której instytucji niepodobnaby dziś naśladować bez upośledzenia człowieczeństwa w obliczu światła naszego wieku, dążmy raczej do przyspieszenia takiego porządku rzeczy, w którymby bez Królów, senatorów i niewolników, byli tylko szczęśliwi, swobodni z pracy rąk lub umysłu swego żyjący ludzie, a dobrze się nasłużymy nie tylko w prost naszej ojczyźnie, lecz i pośrednio całej ludzkości. —

Szczęśliwość bowiem publiczna, w przyszłym porządku rzeczy nie może polegać na zniszczeniu własności, ale na jej równem rozrzedzeniu, na jak największem pomnożeniu właścicieli, na rozdrobnieniu wielkich majątków, na zaprowadzeniu podatku postępowego, który (łagodząc tylko majętniejszych obywateli, wstrzymywałby ich tem samem od zbytków i nie pozwalał im wznosić się nad innych it.d. Oto są głównijsze środki utrzymania przybliżonej równości majątkowej, która wraz z równością polityczną, (gdyż używanie praw politycznych musi być bezwzględnie u nie równe, nie tak jak dotąd, od posiadania własności:) może społeczeństwom Europejskim, w szczególności zaś naszemu Krajowi trwałe zapewnić szczęście; bo powtarzamy szczęściem potrzeba nas byłby stan w którymby nie było ani bogaczów ani żebraków; ani panów, ani poddanych. —

Ale mimo nasze rozumowania Sekcja Portsmouth gotowa powtórzyć: „prawo własności zabija prawo do życia! — nie jest natury ale instytucji towarzyskich wypływem." Odpowiadamy: prawo własności nie zabija prawa do życia; owszem daje właściwe życie człowiekowi zapewniając mu niepodległość; bez niego człowiek byłby niedziałającą istotą nie tem czém bydź powinien w społeczeństwie, ale prostym automatem, machiną, narzędziem. — Jest ono zaś równie natury jak instytucji towarzyskich wypływem; bo naturalnym stanem człowieka nie jest stan jakiejś wrodzonej samotności; ale stan społeczeński, to jest stan Twa podobnych mu istot. O gdybyśmy przypuszczali stan samotności, t. j. świat zamieszkany przez jednego człowieka (: jak go niektórym umysłom podobało się utworzyć i wyobrażać :) nie mogąc nawet powiedzieć to moje a to twoje. nie umielibyśmy sobie utworzyć wyobrażenia tak własności jak wspólności; bo nie pojmujemy jak człowiek samotny mógłby nawet pomyśleć i powiedzieć: to moje, a to twoje; lub to wspólne nasze. Takie są nasze pojęcia. Przez naturę rozumiemy świat w którym żyjemy

my, nie świat wyobraźni.

Reprezentant rewolucji francuzkiej, w tém co miała najwznioślejszego, Robespierre, nie odmiennie od nas rzeczy uważał, kiedy w projekcie deklaracji praw człowieka napisał „Własność jest prawem które ma każdy obywatel „do dowolnego rozporządzania częścią dóbr jaka mu ustawy zaręczają.„ wypadało nam dziś jeszcze dalej sięgać jak sięgał Robespierre? wątpimy. lub jak też ten przedmiot teraźniejszéj publicystyki uważają? co mówi dziś Reformator i wszystkie najradykalniejsze dzienniki? wszyscy i wszystkie szanują własność, chcą tylko zmienić jéj ustanowienie co do zasad, i tak np Lerminier mówi: „Filozofia rewolucji nie chce niszczyć własności, „ale ją tylko mnożyć; pragnie najszczerszéj uczynić wszystkich jéj uczestni„kami, a nie zaś burzyć ją z gruntu.„ Własność więc dobrze urządzona musi być powszechnem dobrem, podstawą wolności i porządku społecznego. —

Sądzimy że jeżeliśmy nie dotknęli wszystkiego, coby można powiedzieć przeciw teorji o równości bezwzględnéj i wspólności majątkowéj, nasunęliśmy przynajmniéj myśli godne obok uwag Sekcji rozpowyższych pismach zamkniętych doprowadzić do przekonania o niepodobieństwie wprowadzenia w życie takowéj. w téj nadziei przystępujemy na koniec do odpowiedzi na trzeci punkt pisma Sekcji Vinoutiers. —

3ci Co do zmiany ustanowionego podług listy z dnia 20. Marca Kompletu do wołowania na organizacyą. — Sekcja Vinoutiers protestuje przeciwko zmianie naszego postanowienia z d. 26. Kwiet: względem Kompletu do wołowania na ustawę organiczną i członków Centralizacji, które całe Two, prócz dwóch Sekcji Portsmouth i Mortain w swoim czasie, milczeniem zatwierdziło. Protestuje równie przeciwko téj zmianie i Sekc: Cotem. Za ostatnia nawet tylko na jednego członka woluje, utrzymując: że z dwóch pierwszych wołowań już jest 8 członków wybranych. nie chcemy tu wchodzić w obszerny rozbiór tych protestacyi, bo nie wątpimy, że je szczera chęć dla dobra Two natchnęła. — Powiemy tylko, że i my przekonani jesteśmy iż każde dzieło powinno się podług jednéj zasady dokonywać: wszakże gdy dzieło organizacyi Two rozdzieliło się niejako na dwie części, na przyjęcie ustawy organicznéj i wybór członków do Centralizacyi, gdy ustawa organiczna, wyrównie z 3/4 czynnego ogółu do wszelkich czynności stanowiąca komplet, stała się obowiązującą od 5. Lipca, i gdy wielu po 20. Marca wszystkich do Two członków zaczęło ubiegać przeciw usunięciu ich do wołowania, widzieliśmy się w konieczności zmienić nasze postanowienie. Czyniąc ten krok mieliśmy i to na uwadze, że im więcéj będzie wołowało, tem obszerniejszy mandat będą mieli wybrani członkowie, tem lepszym wykonawcą Two będzie cały ich skład. nie bylibyśmy zaś robili podobnego kroku, i bylibyśmy się sbierali przedstawić Two potrzebę utrzymania pierwszego naszego postanowienia, gdyby po pierwszem wołowaniu, pomijając tych członków co się wymówili wszyscy inni byli zaraz na miejsce obowiązków przybyli i choćby w najmniejszym komplecie rozpoczęli byli czynności. Ale dziś gdy to nie nastąpiło, chcieć utrzymywać dawny komplet, kiedy nowy jedynie legalny

legalny

legalny podług obowiązujących już przepisów, ten sam może przynieść skutek, zdaje nam się rzeczą i niepotrzebną, i niepodobną do wykonania. Nie mamy jeszcze w prawdzie tej chwili potrzebnej liczby voloów do nowego Kompletu, ale już trzech członków otrzymało większość jego. Niech więc tylko Ci co jeszcze nie wotowali pośpieszą ze swoimi i naszymi Kadosji wysłanym do nich odrzeczonym w tej mierze wezwaniom, niech się tylko zbierze komplet voting, a będziemy mieli najmniej sześciu członków legalnie wybranych. Jeżeli zaś i projekt nasz z d: 15. Sierpnia o czém nie wątpimy przyjętym zostanie wówczas skład Centralizacji wzupełni trzech Kandydatów z kolei najwięcej głosów mających. A tak nie widzimy niestosowności ani szkodliwości zmiany postanowienia, o którem mowa i spodziewamy się, że objaśnione przez nas Sekcje Caen i Vimoutiers odstąpią od zdania swoich.

Przyjęto na posiedzeniu Sek: Cnéj T. D. P. dnia 11 Września 1835 roku

Sekretarz Sek: Cnéj — przewodniczący z kolei /podp:/ T. K. Janowski

Jasieński Franciszek Piotr.

11. Po zaprotestowaniu się sześciu Sekcji (: Portsmouth, Londyn, Castres, Fontenay, Douarcé i Niort:) przeciw wykreśleniu jedenastu członków na wyspie Jersey objawiały się na Twe życzenia aby ta sprawa w całej swej rozciągłości ogółowi przedstawioną została. Słuszna jednak rozwaga daje nam przekonanie że tej sprawy mogącej rzucić zakłamanie potarkuszom okólnika Twe nie może zajść dziś wówczas nie kompletnej organizacji i wśród ciągłych do tego usiłowań które jak mamy nadzieję zniszczeniem się zakończą. — Przekonanie to, tem bardziej się w nas wzmacnia, kiedy wykreśleni członkowie nadesłali nam znowu obszerne pismo, w którem bronią objawionych przez Sek: Portsmouth myśli a mianowicie co do wspólności majątkowej, żądają unieważnienia już dokonanych na członków Centralizacji wyborów, przeniesienia natychmiast centralnego kierunku z Poitiers do Paryża i t. d. i t. d. Dla tego proponujemy Twe aby nas uwolnił od przedstawienia sobie teraz tej sprawy, i stanowcze jej rozpoznanie odłożyło aż do czasu przejścia manifestu. — Wykreśleni członkowie na tej przewłoce stracić niemogą, a Twe widocznie zyska nie odrywając się od zajmujących go teraz głównie przedmiotów, a mianowicie od myśli nad Manifestem. — .—

111. Twe oczekuje zapewne odnas wiadomości względem przyjęcia i upowszechnienia wydanej przez nas protestacji przeciw zaciągowej na kongresowej części Kraju przez rząd moskiewski pożyczce 150,000,000. Złp. Donosimy więc, że protestacja ta przyjęta została przez ogół, prócz jednej tylko Sekcji Batignolles i należącego do niej członka z Versailles co do samej redakcji. — Nadesłało nam zaś to swoje do niej przystąpienie przeszło 200. spółtowarzyszów z poza obrębu Twe, a, że nie wspomniem tych przystąpień które się w Kom: Fund: Emigr: i u Pana Dwernickiego znajdują a których nam ilość mimo zawiesionych rządek w tej mierze dotąd jeszcze nie wiadoma. — Co zaś do samego ogłoszenia, donosimy że z pośród paryskich

dziennikarzy

dzienników, do których przesłaliśmy w mowie będącą protestacją, zamieścił ją tylko w treści: Le Reformateur i le Constitutionnel. z departamentowych zaś następujące: l'Echo du peuple w Poitiers; l'Election w Bourdeaux; Le Courrier de la Sarthe w le Mans; La Patrie w Toulouse, a energicznemi ze swej strony uwagami, tudzież: Le propagateur du pas de Calais w Arras; i Le Pilot du Calvados w Caen. Mamy nadzieję, że ją zamieszczą i inne, o których nie wiemy, i dla tego wzywamy członków mogących mieć podobną wiadomość: aby nam wskazali z tytułu, numeru i daty takowe dzienniki, dla wymienienia ich jeszcze w następnym okólniku. —.. —

IV Rozporządzenie Sek: Centralnej.

Dla utrzymania porządku i dokładnej Kontrolli Twa, każda Sekcja niniejszem obowiązaną jest przesyłać odtąd regularnie co miesiąc do wszystkich Sekcji Centralnej Listę imienną miejscowych członków swoich, i tychże którzy przezemią z Twem się komunikują z wyszczególnieniem:
a. daty, ozaro z kąd i dokąd nastąpionej translokacji. –
b. ilości w miesiącu przez każdego składki. –
c. pobieranej od rządu płacy. –
d. całkowitej zaległości składek przez Two uchwalonych,
e. nakoniec powodów zalegania w regularnej opłacie tychże składek. —

V. Wykreśleni zostali z listy członków czynnych T. D. Pol.

1 Wołłowicz Wawrzeniec z Poitiers. decyzją Sek: Cnej. –
2. Zgorsiewicz Maxymiljan z Château du Loir. decyzją Sek: Château du Loir. —

Przyjęto na posiedzeniu Sek: Cnej T. D. P. dnia 12. Września 1835 r.

Prezydujący za kolei
l. podpis: / Rudnicki Maxymiljan —

Sekretarz Sek: Cnej
Jasieński Franciszek Piotr

Poitiers dnia 30 Września 1835r.

= Sekcya Centralna =
Towarzy: Dem: Polsk:
do
= Ogółu tegoż Towarzystwa =

Obywatele!

Spełniły się nareszcie kilkokrotne nasze usiłowania — Wola Towa wykonaw- nania zostaie — Centralizacya wyborowa, mimo wielolicznych przeszkód, które iuż to nieprzewidziane okoliczności, iuż samo rozrzucenie Towa po tylu punktach na obcych ziemiach zrządziły, całkowicie przychodzi do skutku. — Obawa zatem niemożności ścisłego według prawa uskutecznienia wyboru członków do przyszłey Centralizacyi, która nam nakazała w tem razie proponowanie Warr użycia nadzwyczaynych środków, w dniu dzisieyszym ustaie a zmią i same środki nikną. — Niepotrzebnemy iuż powoływać do kierunku działań Towa tych tylko członków, którzyby iakąkolwiek większość głosów otrzymali, ani wykreślać na ten raz z grona naszego obciętnych na interes ogólny współwyznawców. — Samo Towo i wnienaruszonym dotychczas składzie, do dnia 5. Sierpnia b: r: obliczonym po odcięciu wykreślonéy części, naruszy ważność przedmiotu, całą rzecz iakkolwiek w początkach trzeciego wotowania nieco wątpliwą, następnie swoią wszechwładną wolą, w iednéy prawie chwili z należytym skutkiem rozstrzygnęło — Według obliczenia w dniu dzisieyszym wotów, oprócz 3ch dawniey szych 5ciu innych członków, iedni większością Towa, drudzy większością głosuiących komplet prawny przechodzący, do Centralizacyi wybranymi zostali — Cała więc operacya wyborów odbyła się z uszanowaniem prawa i świętych zasad naszych, ani nieprzyiaciele, ani przeciwnicy nie będą śmieli nam szczerze podtym względem robić zarzutów. —

Choćby z widoków na ogólny interes, na zbawienie i utrzymanie związku, zboczenie od powszechney reguły usprawiedliwienie znalazło; dzięki iednak Towu, iż przez swoy czynny wpływ niedopuściło naruszenia fundamentalney zasady, a daiąc przez to dowód zamiłowania dobra publicznego i szczerego nim się zaięcia w twardych dla nas przygodach, wspaniałe piękny przykład następcom do naśladowania przekazało. —

Lecz Bracia, sama organizacya z innego punktu uważana, choć nas wiele drogiego czasu kosztowała, iest rzeczą ponownieyszey wagi — Czekaią nas mozolniejsze trudy, trudnieyszy zawód. — Główna rzecz o to idzie, aby od tąd spoiły się ściśley nasze myśli i uczucia, aby z tey spóyni wyrobiła się doskonalsza moralna, umysłowa i polityczna iedność, i abyśmy taką złączeni iednością, po iednéy drodze do iednego zdążali celu. — Jaki on: iest, niepotrzebuiemy go tu teraz, na nowo na papierze skreślać — czuią go nasze serca, poznaią go nasze umysły, które kilkoletni związek politycznie do siebie

politycznie do siebie zbliżył i skoiarzył.—

Mamy nadzieię, iż oni z wyborem pierwszey 6cio miesięcznej Centralizacyi stanie się moralnie spójniejszym, że tak Centralizacya przez czas swoiego istnienia, ieżeli w działaniach swych przeszkodzoną nie będzie, odpowie obowiązkom na nię włożonym i pozostawi następcom łatwieyszy kotatarego burzami statku kierunek.—

Okólnik obeymuiący rapport szczegółowy z odbytego głosowania, w krótkim czasie Towu przesłanym będzie— Pismo zaś powyższe w tym celu go uprzedza, abyście Dzielni Obywatele, co do skutku wyborów a tem samem całkowitego urządzenia organizacyi Towa wstanie niewiadomości nie zostawali.—

Po takowem Was zaspokoieniu, nadmieniamy ieszcze, iż członkowie wybrani bez-zwłocznie otrzymaią zawezwanie do zawiązania Centralizacyi.— o przyięciu przez nich obowiązków Sekcyi Centralney nie ma wątpliwości a nadto spodziewa się że polepszaiący się stan zdrowia Obywatela Cyprysińskiego, którego Towo zaraz przy pierwszych wyborach zaufaniem swoiem zaszczyciło, pozwoli mu uzupełnić komplet Centralizacyi przez co by Towo od wotowania na jednego ieszcze członka, uwolnionem zostało.—

Przyięto na posiedzeniu Sekcyi Centralney.—
w Poitiers dnia 28 Września 1835 roku.—

Sekretarz Sekcyi Centralney.— Prezyduiący z kolei

Jasieński Franciszek Piotr — Woycikowski Roch

Sprostowanie W ostatnim okólniku na stronnicy 239.— w wierszu 3. i 4. od końca zaraz po nawiasie, błędnie zamieszczono następuiące wyrazy: „nie mogąc nawet powiedzieć to moie a to twoie" na stronnicy zaś 240 w wierszu 6 od początku zamiast: „lub iak też ten przedmiot tegoczesni publicyści uważaią?" powinno być od punktu:— Lecz iak też itd.— .

Litt A: Wykaz szczegółowy wozów na członków Centralizacyi K.c. D.c. P.

Nr porządkowy	Nr Okręgu do którego przynależy	Sekcya lub Członkowie wozowicy	Kol. wozownicy	Kaltman Mik.	Jakubowski Ant.	Jamielewski Ref.	Szczypiński Alex.	Chrzanowski Alex.	Zaleski Bolesław	Krauze Erazm	Krzyżanowski F.	Świerkowski Mel.	Nabielak Leo.	Breański Max.	Klusniewicz Ign.	Tomkiewicz Kon.	Czyński Jan.	Pawicki Józef	Dymecki Antoni	Korabiewicz Sol.	Czerski Józef	Sumiński Kaz.	Dembiński Mik.	Korki Max.	Dolmacki Tom.	Pokrowski Sylw.	Gawroński Ant.	Nowodworski Max.	Szymdet Ant.	Orzdega Józef.
1.	931.	Rogent le Rotrou	2.	2.	"	"	2.	2.	"	2.	"	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
2.	932.	Mamand mont-dim	2.	2.	2.	2.	"	2.	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3.	933.	Montauban.	1.	"	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
4.	936.	Salles	2.	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"
5.	937.	La ferté Bernard	4.	"	4.	"	"	"	"	4.	"	"	4.	"	"	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
6.	938.	Vendôme	2.	1.	2.	"	2.	2.	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
7.	939.	Tulle	1.	"	1.	"	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"
8.	941.	Ruffec	1.	"	1.	"	1.	"	1.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
9.	943.	Montpellier	9.	9.	9.	9.	9.	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
10.	945.	Tonnerre	4.	"	4.	4.	4.	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
11.	951.	La Rochelle	2.	2.	2.	2.	2.	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
12.	953.	Lisieux	4.	4.	"	4.	4.	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
13.	956.	St Maure	1.	1.	"	1.	1.	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
14.	958.	Les Sables	4.	4.	"	4.	4.	4.	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15.	959.	Nantes.	3.	1.	1.	1.	"	"	2.	"	"	"	"	3.	"	"	"	1.	1.	"	"	"	3.	"	3.	"	"	"	"	"	"	"
16.	961.	Happain	6.	6.	6.	6.	"	"	6.	"	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
17.	963.	Rochefort	2.	2.	"	2.	"	2.	"	2.	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
18.	966.	Chauvigny.	5.	3.	2.	1.	5.	1.	4.	"	"	4.	5.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
19.	986.	Clenzon	5.	4.	4.	4.	4.	5.	3.	"	"	3.	"	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
20.	987.	Uzerche	1.	1.	"	"	1.	"	"	"	"	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
21.	988.	Châteauroux	1.	"	1.	"	1.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
22.	989.	Havre de Grâce	6.	6.	6.	6.	6.	"	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
23.	990.	Saintes	2.	"	2.	2.	"	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"
24.	991.	Tours	3.	3.	2.	3.	2.	3.	1.	2.	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
25.	992.	St Pourçain	3.	"	3.	"	3.	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
26.	993.	Angoulême	18.	16.	16.	15.	14.	16.	1.	1.	"	"	1.	16.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	5.	"	"	"
27.	994.	St Calais	9.	7.	"	5.	"	"	"	"	1.	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	8.	"	"
28.	996.	Montaigu	1.	1.	1.	1.	"	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	998.	Fontenay.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
30.	999.	Beauvais	3.	"	3.	"	3.	3.	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
31.	1000.	Vimoutiers.	6.	6.	"	6.	"	"	"	"	4.	"	"	"	2.	6.	"	"	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
32.	1001.	Coulé.	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
33.	1002.	La Rochelle	1.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"
34.	1003.	St Sever	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	"	"	"	"	"	5.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
35.	1004.	Niort et Coulon	13.	13.	8.	13.	5.	12.	11.	1.	"	1.	6.	"	5.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	1.	"	"
36.	1007.	Sens.	2.	"	2.	"	"	2.	2.	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
37.	1008.	Auxerre	9.	9.	9.	9.	"	"	9.	"	"	9.	"	"	9.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
38.	1009.	Loudun.	9.	8.	7.	3.	8.	8	3.	"	4.	2.	"	2.	1.	2.	"	4.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
39.	1010.	Mayet	6.	6.	6.	6.	"	6	"	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
40.	1011.	Puy l'Evêque	13.	13.	13.	13.	13.	13	"	"	"	"	"	13.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
41.	1012.	Catus	7.	7.	7.	7.	7.	7	"	"	"	"	"	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
42.	1014.	Mouy	9.	"	9.	"	4.	5	8.	9.	8.	5.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
43.	1015.	Barle duc	3.	3.	3.	3.	3	3	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
44.	1016.	Rouen.	10.	10.	7.	3.	8.	"	7.	1.	1.	5.	"	7.	"	"	1.	1.	1.	"	"	"	6.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"
45.	1017.	Lille	4.	4.	4.	4.	4.	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
46.	1018.	Mont de Marsan	12.	11.	12.	12.	11.	11.	1.	11.	"	"	1.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"
47.	1019.	Mauron	1.	1.	"	1.	1.	"	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
48.	1020.	Mauriac	7.	"	7.	"	7.	7.	"	7.	7.	"	"	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
49.	1024.	Fontenebleau	9.	9.	9.	9.	9.	9.	"	9.	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
50.	1026.	Château Gontier.	14.	14.	14.	11.	14.	13	6.	"	"	4.	2.	"	"	2.	"	1.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
		do przeniesienia	251.	199.	198.	184.	172.	169	109	79.	37.	48.	34.	66.	19.	21.	11.	8.	19.	5.	3	9.	1.	4	2	5.	7	8.	2.	--9--	

Nr. porządkowy	Nr. ewidencyjny komisji poborowej	Sekcya lub Ostrokowie Notowiacy 3	Woźnicy wotniczych.	Kellman Mich.	Jakubowski Wł.	Szmielewski Wład.	Leszczyński Kaz.	Chrzanowski Adolf	Zaleski Bolesław	Krauss Franc	Krzyżanowski L.	Kwiatkowski Mat.	Nabielak Lud.	Brzeziński Walen.	Klusniewicz An.	Lenkiewicz K.	Oziński Jan.	Wrzecki Józef.	Ogniacki Ant.	Korabiewicz Ed.	Ewertski Józef	Jurwiński Wład.	Dembiński Mich.	Marski Mar.	Odyniec Kom.	Podhorski Sylw.	Gumowski Andr.	Nowodworski Mar.	Szymber Ant.	Orłęga Józef.	
		Z przeniesienia	251.	199.	198.	184.	172.	169.	109.	79.	37.	48.	34.	66.	19.	21.	11.	8.	19.	5.	3.	9.	1.	4.	2.	5.	7.	8.	2.	—„—	
51	1028	Dax.	9.	8.	„	9.	8.	1.	„	2.	8.	„	1.	8.	„	„	1.	„	„	„	„	5.	„	„	2.	„	„	„	„	„	
52	1029	Mortagne.	1.	1.	1.	1.	„	1.	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
53	1030	Cauterets.	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	
54	1032	Fleurs i Condés. Nowe	7.	6.	7.	7.	7.	„	„	7.	7.	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
55	1033	Castres	19.	16.	15.	17.	17.	„	5.	„	„	14.	„	3.	„	5.	„	„	„	„	1.	10.	10.	„	„	„	2.	„	3.	„	
56	1034	Cajarc.	9.	„	9.	„	9.	9.	9.	9.	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
57	1035	Laval	25.	24.	23.	19.	21.	21.	21.	1.	„	19.	5.	„	10.	„	„	17.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
58	1036	Cosne	3.	„	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
59	1037	Gourdon	5.	5.	5.	5.	5.	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
60	1006	Angers	17.	17.	16.	17.	17.	1.	„	„	16.	„	16.	„	„	1.	„	„	„	„	17.	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	
61	1027	Limoges	7.	5.	6.	7.	7.	4.	„	„	4.	„	„	4.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
62	1040	Domfront	17.	4.	7.	5.	7.	2.	2.	6.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
63	1041	Batignolles.	8.	„	„	„	„	„	7.	„	„	5.	6.	„	8.	„	„	„	2.	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	6.
64	1042	Calais	5.	„	5.	„	5.	5.	5.	„	„	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
65	1043	Agen	11.	11.	11.	11.	11.	11.	„	„	„	„	„	„	„	11.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
66	1044	Briquebec	10.	5.	9.	10.	5.	8.	„	1.	„	2.	„	„	1.	2.	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	4.	„	„	
67	1045	Honfleur	12.	12.	12.	12.	12.	12.	„	12.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
68	1046	Trévyes.	27.	26.	26.	27.	„	27.	1.	26.	27.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
69	1047	La Châtre	1.	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	1.	1.	„	„	„	„	„	
70	1048	Amiens.	7.	7.	„	7.	7.	7.	„	7.	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
71	1049	Avranches	8.	7.	8.	5.	5.	2.	6.	„	2.	2.	„	„	8.	1.	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	
72	1050	Villeneuve	12.	4.	11.	4.	12.	11.	11.	„	6.	1.	„	„	„	6.	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	
73	1051	Carcassonne	9.	„	9.	„	9.	9.	9.	„	9.	„	„	9.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
74	1053	Genève	2.	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	2.	„	„	1.	„	„	„	„	
75	1054	Le Mans	14.	14.	14.	14.	„	14.	„	14.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	
76	1055	Morlain	7.	7.	„	7.	5.	„	„	„	„	1.	„	„	1.	„	5.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
77	1056	Caen	8.	8.	8.	8.	8.	8.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
78	1059	Vire	12.	10.	2.	9.	10.	„	10.	„	3.	11.	3.	„	10.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
79	1058	L'aigle	2.	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
80	1059	Clermont Ferr.	12.	1.	12.	1.	11.	8.	11.	8.	3.	7.	„	„	„	„	8.	„	1.	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	
81	1063	Poitiers (Znechodz)	1.	1.	1.	1.	„	1.	1.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	
82	1066	Metz	3.	3.	„	3.	3.	3.	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
83	1070	Bordeaux	4.	3.	1.	4.	2.	3.	1.	„	1.	3.	3.	„	„	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
84	1071	Castres (Okolice)	5.	5.	4.	4.	1.	„	„	„	3.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	
85	1072	Milhau.	1.	1.	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
86	1074	Civray	3.	„	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	3.	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
87	1076	Melle	18.	18.	18.	18.	„	18.	18.	„	„	„	„	„	18.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
88	1078	Montserrier	1.	1.	1.	„	„	„	1.	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	
89	1068	Lyon	2.	„	2.	„	„	„	1.	1.	1.	2.	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
90	1081	Cerilli	6.	„	„	„	6.	6.	„	5.	6.	„	„	„	„	6.	6.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
91	1091	Agen i Barbast	4.	4.	4.	4.	4.	4.	„	„	„	2.	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
92	1092	Issoudun.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	
93	1093	Montreuil Bellay	6.	6.	6.	3.	6.	1.	1.	3.	4.	„	„	„	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	2.	„	„	„	„	„	„	
94	1095	Toulouse	31.	27.	28.	29.	25.	23.	28.	9.	5.	„	„	„	1.	3.	„	1.	1.	2.	1.	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	
95	1096	Montpellier	6.	6.	6.	2.	4.	2.	6.	6.	„	„	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
96	1097	St Hélier (Jersey)	5.	„	4.	„	4.	5.	5.	„	„	„	„	1.	„	1.	„	„	2.	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	
97	1099	Bayeux.	4.	4.	4.	4.	„	4.	„	1.	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
98		Poitiers.	36.	36.	33.	22.	22.	13.	17.	8.	4.	10.	12.	3.	2.	6.	7.	7.	3.	5.				1.							
99	1104	St Etienne.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	„	„	„	„	„	3.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
100	1105	St Mezant.	1.	1.	1.	„	1.	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
		do przeniesienia. —	670.	520.	541.	493.	452.	414.	276.	208.	165.	146.	95.	101.	88.	72.	50.	35.	28.	19.	23.	25.	20.	12.	9.	6.	14.	12.	6.	6.	—

Nr. porządkowy	Nr. Orzecznika Kor. respondencyjnego	Sekcya lub Członkowie votuiący. 3	Ilość votuiących	Kelman Wiktor	Jakubowski Hen.	Chmielewski Robert	Lacznski Ludy.	Krystowski Adolf	Lalski Barbara	Krauss Franc.	Krzyżanowski Bol.	Lewiatowski Kol.	Kabielak Lud.	Brzeński Walery	Krusiewicz Ant.	Cornkiewicz Kar.	Ozyński Jan.	Kowicki Józef	Odyniecki Antoni	Kowalewicz Ed.	Ozeski Józef	Sumiński Ad.	Dembińska Mich.	Kanski Marcel	Odyniecki Tom.	Pietrowski Sylw.	Gałowski Ant.	Wojciechowski Kon.	Szymański Szczep.	Ordega Szczep.
101.	1100	z przeniesienia Rhodez	670	520.	541.	493.	452	414.	276.	208.	165.	146.	95.	101.	88.	72.	50.	35.	28.	19.	23.	25.	22.	12.	9.	6	14.	12.	6.	8. —
102.	1110.	Laval	10	8.	4.	6.	8.	7.	1.	2.	3.	1.	"	"	"	3.	"	"	1.	4.	1.	"	"	"	"	"	2.	"	3.	"
103	1119.	La Bastide	2	2.	2.	2.	2.	"	1.	"	"	"	2.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
104	1122	Château du Loire	5.	5.	"	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	5.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
105	1126.	Chatellerault	9.	9.	9.	9.	9.	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
106	1126.	Connay.	3.	3.	"	3.	"	"	"	"	"	"	3	"	3.	"	"	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
107	1133	Mortagne.	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	2.	"	"
108	1135	Bauge	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
109	1136.	La Flèche.	5.	5.	5.	5.	5.	5.	5.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
110.	1137.	Thouars	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	"	"	3.	"	"	"	"
111	1140	Meuillerone	19.	19.	"	19.	15.	19.	19.	15.	"	"	19.	"	"	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
112	1142.	Segré	1.	"	"	"	"	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
113	1143	Bordeaux.	1.	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
114	1146	Spoix	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
115	1150	Figeac.	6.	"	6.	"	6.	6.	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
116.	1160	Villeneuve le roi	1.	1.	"	1.	1.	"	"	"	"	"	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
117.	1162	Genzay	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
118	1163	Agen	2.	2.	2.	2.	2.	2.	"	"	1.	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
119	1164	Jolny	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
120	1169	Alvard	4.	4.	"	4.	"	4.	4.	"	"	4.	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
121	1165	Duclavi	9.	"	9.	"	9.	"	"	9.	9.	"	"	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	9.	9.	"	"	"	"	"
122	1181.	Beaugency.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
123.	1180	St Agnant	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
124	1226	Agen	2.	"	2.	2.	2.	"	2.	"	"	2.	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
125		Poitiers	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
126		Pont l'Eléque	3.	2.	2.	2.	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
127	1221.	Baiceges	2.	1.	2.	2.	2.	1.	"	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
128	1230	Orleans.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
129	1227	Portsmouth. (o)	127.	"	"	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
130	1252	Sek. paryska	18.	13.	3.	4.	1.	5.	5.	1.	"	"	"	1.	3.	1.	"	4.	3.	15.	"	"	2.	8.	"	"	"	1.	"	3	3
		Summa votów	914	605.	599	570	526	483	335.	245.	182	153	122	112.	98	89.	51.	41.	37.	37.	29.	25.	22.	22.	18.	18.	17.	14.	12.	11. —

(o) Sekcya Portsmouth doręczaiąc zgodnomyślnie w liczbie 127 głosów projekt Sek. Chateau-Gontyer i trzy projekta S.S. wstrzymała się od votowania na członków Centralizacyi i na Sekcye przedstawiaiącą — z powodu jakoby kwestya przez nią uczona względem zniesienia własności indywidualnej w Towarzystwie rozstrzygnięcia nie znalazła. — Oświadczenie się takowe uważamy za niezgodne, bo przeciwne statutowi, skoro gdy ono w przedmiocie wyborów czynnikiem zostało, projekt Sekcyę Portsmouth do kompletu liczymy. —

Do litt. A. Dalszy ciąg wykazu votów na członków Centralizacyi 17a D. P.

No	Nazwisko, imię kandydata	ilość votów	No	Nazwisko, imię kandydata	ilość votów	No	Nazwisko, imię kandydata	ilość votów	No	Nazwisko, imię kandydata	ilość votów	Summa votów
1	Jasieński Franc.	10.	10	Postępski Roman	6	19	Postępski Karol	3	28	Dobrski	1	20
2	Wystouch Juliusz	10	11	Tetmajer	6	20	Zdanowicz	2	29	Chrzanowski Sz.	1	19
3	Dmochowski Wł.	10.	12	Zaleski Teod.	5	21	Rudelski	2	30	Kisielewski	1	18
4	Pasierbski	9	13	Wilczyński	4	22	Radziński	2	31	Andruszkiewicz	1	16
5	Sabbatyn Karol	9	14	Szadebski	4	23	Zieliński Sab.	2	32	Ciżanowicz	1	16
6	Wien	9	15	Pfeiffer	4	24	Kuślikowski	2	33	Gucki	1	16
7	Durasz	9	16	Pługoski	4	25	Pilichowski	2	34	Różycki	1	16
8	Zaleski Józef	8	17	Borowski Wen.	4	26	Olalski " —	2	35	Wisniewski	1	15
9	Orzeszkowski	6	18	Szymański Jak.	4	27	Dziewicki —	2	36	Zalewski Jos.	1	13
	Summa	80			41			19			19	149

	Z przeniesienia summy ogólnej	149.
	Nazwisko, imię Kandydata	
36.	Kaczanowski "	1.
38.	Klemczyński "	1.
39.	Kondek "	1.
40.	Kulikowski "	1.
41.	Ujazdowski "	1.
42.	Biszkiewicz "	1.
43.	Brzeżański "	1.
44.	Solomieni "	1.
45.	Zettel "	1.
46.	Pfeifer Lucy "	1.
47.	Broniewski "	2.
	Summa ogólna	161.

Otrzymali jeszcze vota:

a) wybrani już na członków Centralizacyi:

1. Janowski B. K. głosów 31.
2. Malinowski T. — 28.
3. Molsdorf — 13.
4. Cyprysiński — 9.
5. Krzyżki Ka: — 1.

b) Wykreśleni z T^a i nieczłonek:

1. Brathowski — 33.
2. Wołłowicz — 1.
3. Nieczłonek T^a — 1.

c) Po zamknięciu wykazu powyższego od I. Vroos:

1. Jakubowski H. głosów 5. — 2. Chrząstowski 5.
3. Brathowski 5. — 4. Zaczyński 5. — 5. Zaleski Bo. 5.
6. Chmielewski Rob. 5. — —

Litt B. Wykaz szczegółowy votów na projekt Sekcyi Chateau Gontier.

Nr. porządk.	Sekcya lub członkowie votujący	Ilość votantów	Za projektem	Przeciw projektowi	Z przemianą	Nr. porządk.	Sekcya lub członkowie votujący	Ilość votów	Za projektem	Przeciw projektowi	Z przemianą
1.	Montauban	1.	"	1.	"	34.	Z przeniesienia	152.	90.	51.	9.
2.	La Rochelle	2.	2.	"	"	35.	Lodelen	4.	4.	"	"
3.	Vendome	2.	"	2.	"	36.	Mouy	4.	4.	"	"
4.	Montpellier	10.	8.	2.	"	37.	Cahus	7.	7.	"	"
5.	Chaburigny	5.	"	"	"	38.	St Sever	4.	4.	"	"
6.	Samandmont-rond	2.	"	"	"	39.	Rouen	10.	10.	"	"
7.	Rochefort	2.	2.	"	"	40.	Mauron	1.	"	1.	"
8.	Nantes	3.	"	3.	"	41.	Maurac	7.	1.	6.	"
9.	Les Sables	4.	1.	3.	"	42.	Fontainebleau	9.	"	"	9.
10.	Lisieux	4.	4.	"	"	43.	Fiers i Condé	7.	7.	"	"
11.	Solles	2.	"	2.	"	44.	Cauterets	1.	"	1.	"
12.	La Ferté Bernard	4.	2.	"	"	45.	Nozfagne	1.	"	"	1.
13.	Noyent le Rotrou	2.	"	2.	"	46.	Limoges	7.	"	7.	"
14.	Fontainay	4.	"	4.	"	47.	Chateau Gontier	12.	11.	1.	"
15.	Beauvais	3.	3.	"	"	48.	Dax	9.	"	9.	"
16.	Vimoutiers	6.	6.	"	"	49.	St Maure	1.	"	"	1.
17.	Loriane	4.	"	4.	"	"	Mont de Marsan	12.	"	12.	"
18.	Huppain	5.	5.	"	"	50.	" " "	"	"	"	"
19.	Tours	3.	1.	2.	"	51.	Caubouse	30.	24.	6.	"
20.	Saintes	2.	"	2.	"	52.	Agen	11.	3.	8.	"
21.	Menton	5.	3.	2.	"	53.	Domfront	7.	2.	5.	"
22.	St Pocain	3.	3.	"	"	54.	Falaise	5.	5.	"	"
23.	Chateauroux	1.	1.	"	"	55.	Cosne	3.	3.	"	"
24.	St Calais	9.	9.	"	"	56.	Gourdon	5.	5.	"	"
25.	Uzerche	1.	1.	"	"	57.	Batignolles	8.	7.	"	"
26.	Angoulême	18.	3.	15.	"	58.	Laval	25.	24.	1.	"
27.	Pay l'Evêque	13.	13.	"	"	59.	Angers	17.	17.	"	"
28.	Mayet	6.	6.	"	"	60.	Cantes i (okolice)	16.	6.	10.	"
29.	Bar le Duc	3.	3.	"	"	61.	Cajure	9.	"	9.	"
30.	Auxerre	9.	9.	"	"	62.	Honfleur	12.	12.	"	"
31.	Sens	2.	2.	"	"	63.	Carcassonne	9.	"	9.	"
32.	Couché	1.	1.	"	"	64.	Villeneuve	12.	12.	"	"
33.	Niort	11.	2.	"	9.	65.	Briquebec	10.	4.	6.	"
	Vouté						Avranches	8.	6.	2.	"
	do przeniesienia.	152.	90.	51.	9.		do przeniesienia	445.	278.	144.	20.

Nr. porządk.	Sekcya lub członkowie votujący	Ilość votów	Za projektem	Przeciw projektowi	Z przemianą
	Z przeniesienia	445.	278.	144.	20.
66.	Amiens	7.	7.	"	"
67.	Troyes	27.	27.	"	"
68.	L'Aigle	3.	3.	"	"
69.	Poitiers (przechodzą)	1.	"	1.	"
70.	Vire	12.	"	12.	"
71.	Mortain	7.	1.	6.	"
72.	Caen	8.	8.	"	"
73.	Metz	3.	"	3.	"
74.	Clermont Ferr.	12.	12.	"	"
75.	Castres (okolice)	6.	1.	5.	"
76.	Bordeaux	4.	4.	"	"
77.	Civray	3.	"	3.	"
78.	Tulle	1.	"	1.	"
79.	Melle	18.	"	18.	"
80.	Millau	1.	1.	"	"
81.	Agen i Barbaste	4.	"	4.	"
82.	Montreuil Bellay	6.	6.	"	"
83.	Montpellier	2.	"	2.	"
84.	St Helier (Jersey)	5.	3.	2.	"
85.	Bruyeres	4.	4.	"	"
86.	St Etienne	3.	"	3.	"
87.	Tonnay Charente	2.	2.	"	"
88.	Melore	5.	5.	"	"
89.	Bordeaux	1.	1.	"	"
90.	Marcte Loire	9.	9.	"	"
91.	Connecins	19.	19.	"	"
92.	Gencay	2.	2.	"	"
93.	Mayenne. —	1.	1.	"	"
94.	Poigny	4.	4.	"	"
95.	Agen	1.	1.	"	"
96.	St Maixent	1.	1.	"	"
97.	Pithiviers	10.	1.	9.	"
98.	Villeneuve le roi	1.	1.	"	"
	do przeniesienia.	638.	402.	213.	20.

Nr porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	Za projekt	Przeciw projektowi	Za zmianą Komisyi	Nie zmienia	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	Za projekt	Przeciw projektowi	Za zmianą Komisyi	Nr porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	Za projekt	Przeciw projektowi	Za zmianą Komisyi
	z przeniesienia	638.	402.	213	20.		z przeniesienia	644.	404.	216.	21.		z przeniesienia.	696	430	242	21.
99.	Beaugency	1.	"	"	1.	102.	Pont l'Evêque	2.	2	"	"	105.	Portsmouth	127.	"	127.	"
100.	Chateaurenaux	3.	2.	1.	"	103.	Sekc. Paryzkich	18.	18.	"	"						
101.	Agen	2.	"	2.	"	104.	Poitiers	32.	6.	26.	"		Summa ogólna	823	430	369	21.
	do przeniesienia	644	404.	216.	21.	"	do przeniesienia	696	430	242	21.						

Litt. C. Wykaz szczegółowy wotów na Sekcye przedstawiające.

Nr porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotantów	Caen	Poitiers	Angoulême	Batignolles	Agen	Toulouse	Laval	Paryż	Montpellier	Nr porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotantów	Caen	Poitiers	Angoulême	Batignolles	Agen	Toulouse	Laval	Paryż	Montpellier
1.	Montauban	1.	1.										z przeniesienia	193.	143.	9.	8.	15.	4.	7.	4.	2.	1.
2.	La Rochelle	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	40.	Compagnie bleue	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"
3.	Vendome	2	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	41.	Tours i towar	7.	5.	"	"	2.	"	"	"	"	"
4.	Chauvigny	5.	2.	3.	"	"	"	"	"	"	"	42.	Mortagne	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
5.	St Amand Montrond	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	43.	Limoges	7.	7.	"	"	"	"	"	"	"	"
6.	Rochefort	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	44.	Chatellerault Gontier	14.	14.	"	"	"	"	"	"	"	"
7.	Nantes	3.	"	"	"	3.	"	"	"	"	"	45.	Dax	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"
8.	Les Sables	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	46.	St Maure	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
9.	Lisieux	4.	"	"	"	"	4.	"	"	"	"	47.	mont de Marsan	12.	12.	"	"	"	"	"	"	"	"
10.	Salles	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	48.	Mayet	6.	"	6.	"	"	"	"	"	"	"
11.	Nogent le Rotrou	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	49.	Toulouse	31.	26.	2.	"	"	"	"	"	3.	"
12.	Chateauroux	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	50	Agen	11.	"	10.	"	"	1.	"	"	"	"
13.	Beaune des	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	51.	Dimfront	7.	7.	"	"	"	"	"	"	"	"
14.	Poitiers	6.	6	"	"	"	"	"	"	"	"	52.	Calais	5.	"	"	"	"	5.	"	"	"	"
15.	Pouanié	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	53.	Cosne	3.	"	"	"	"	3.	"	"	"	"
16.	Bergerain	6.	"	"	"	"	"	6.	"	"	"	54.	Gourdon	5.	5.	"	"	"	"	"	"	"	"
17.	Marbe de Gréace	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	55.	Batignolles	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
18.	Tours	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	56	Laval	25.	25.	"	"	"	"	"	"	"	"
19.	Saintes	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	57.	Angers	17.	15.	"	"	1.	"	"	1.	"	"
20.	Alencon	5.	5.	"	"	"	"	"	"	"	"	58.	Castres (i okolice)	16.	3.	"	"	7.	"	4.	1.	"	"
21.	St Pourcain	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	59.	Cajar	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"
22.	Chateauroux	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	60.	Montfleur	12.	"	"	"	"	"	12.	"	"	"
23.	St Calais	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	61.	Carcassonne	9.	"	9.	"	"	"	"	"	"	"
24.	Uzerche	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	62.	Villeneuve	12.	8.	2.	"	2.	"	"	"	"	"
25.	Angoulême	18.	10.	1.	3.	"	"	"	4.	"	"	63.	Briquebec	10.	8.	"	"	"	"	"	"	2.	"
26.	Puy l'Evêque	13.	13.	"	"	"	"	"	"	"	"	64.	Avranches	8.	2.	"	"	6.	"	"	"	"	"
27.	Bar le duc	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	65.	Amiens	7.	7.	"	"	"	"	"	"	"	"
28.	Auxerre	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	66.	Loge Chatra	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
29.	Sens	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	67.	Troyes	27.	27.	"	"	"	"	"	"	"	"
30.	Couché	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	68.	D'aigle	3.	"	"	"	"	"	"	"	3.	"
31.	Niort	12.	7	2.	"	3.	"	"	"	"	"	69.	Poitiers (zmuchodnie)	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
32.	Loudeun	9.	7.	"	1.	"	"	"	"	1.	"	70	Nive	12.	10.	"	"	"	"	"	"	"	"
33.	Mouy	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	71.	Mortaine	7.	1.	"	"	"	"	"	"	6.	"
34.	Cathus	7.	7.	"	"	"	"	"	"	"	"	72.	Caen	8.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
35.	St Sevor	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	73.	Metze	3.	"	"	"	"	"	"	"	3	"
36.	Rouen	12.	2.	"	"	9.	"	"	"	"	1.	74.	Clermont Ferr.	12.	11.	"	"	"	1.	"	"	"	"
37.	Lille	4.	4	"	"	"	"	"	"	"	"	75.	Geneve	2.	"	"	"	2.	"	"	"	"	"
38	Mauriac	7.	6.	"	"	"	"	"	"	1.	"	76	Le Mans	14.	"	"	"	"	"	"	14.	"	"
39.	Nevers	1	"	"	"	"	"	1.	"	"	"	77.	Castres (okolice)	6.	3.	2.	"	"	"	1.	"	"	"
	Summy	193	143	9.	8.	15.	4.	7	4.	2.	1.		do przeniesienia	550	370.	40.	8.	35.	14.	24.	20	19.	"

Nro porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	Caen	Poitiers	Bayonne	Toulouse	Jdt. Perpignan	Laval	Agen.	Angoulême	Fontainebleau	Troyes	Mortain	Castres	Montpellier
	z przeniesienia	550.	370.	40.	35.	24.	19.	20.	14.	8.	"	"	"	"	1.
78.	Bordeaux	4.	"	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
79.	Lyon	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
80.	Civray	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
81.	Melle	18.	18.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
82.	Milhau	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
83.	Monferier	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
84.	Cerilly	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
85.	Agen i Barbaste	4.	"	3.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
86.	Issoudun	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
87.	Montreuil Bellay	6.	3	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
88.	Montpellier	2.	"	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
89.	St Helier (Jersey)	5.	1.	3.	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
90.	St Etienne	3.	3.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
91.	Connay (Charente)	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
92.	Maine Loire	9.	9.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
93.	Connein	19.	15.	"	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
94.	Gencay	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
95.	Castres i okolice	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1.	"
	do przeniesienia	638.	435.	53.	41.	25.	21.	20.	14.	8.	"	"	"	1.	2.

Nro porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	Caen	Poitiers	Bayonne	Toulouse	Jdt. Perpignan	Laval	Agen.	Angoulême	Fontainebleau	Troyes	Mortain	Montpellier	Castres
	z przeniesienia	638	435.	53.	41.	25.	21.	20.	14.	8.	"	"	"	2	1.
96.	Monerabo	1.	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
97.	Poigny	4.	4.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
98.	Agen	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
99.	Sporis	6.	6.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
100.	St Maixent	1.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
101.	Rhodez	10.	3.	1.	"	5.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"
102.	Villeneuve le roi	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
103.	St Aignant	2.	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"	"
104.	Beaugency	1.	"	"	"	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"
105.	Chatellerault	3.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
106.	Agen	2.	"	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
107.	Pont l'Evêque	2.	2.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
108.	Paris	18.	15.	1.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
109.	Portsmouth (x)	127	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
110.	Poitiers	31.	19.	4.	3.	"	"	1.	"	3.	"	"	"	"	"
111.	Batignolles	"	"	"	"	"	"	"	"	"	8.	"	"	"	"
112.	Vire	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2.	"	"	"	"
113.	Caen	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	8.	"	"	"
	Summa ogólna	848	488.	62.	44.	31.	22.	21.	14.	13.	10.	8.	2	2	1.

O Wyklar szczegółowy wotów na projekta Sekc. Cres. Litt. D: względem zawezwania do obowiązków Centralizacyi wyborowej tych, którzy najwięcej z Kolei otrzymali wotów: Litt. E: Zamknięcia Kontrolli Kol. Litt. F: wykreślenia członków i Sekcyy obojętnych.

Nro porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	D: Za	D: Przeciw	E: Za	E: Przeciw	F: Za	F: Przeciw
1.	La Rochelle	2.	2.	"	2.	"	2.	"
2.	Vendome	2.	2.	"	2.	"	2.	"
3.	Chauvigny	5.	5.	"	5.	"	"	5.
4.	Rochefort	2	2	"	2.	"	2.	"
5	Nantes	3.	3.	"	3.	"	3.	"
6.	Les Sables	4.	4.	"	4.	"	4.	"
7	St Maure	1.	1.	"	1.	"	1.	"
8.	Fontainay	4.	4.	"	4.	"	"	4.
9	Beauvais	3.	3.	"	3.	"	3.	"
10	Vimoutiers	6.	"	"	"	6	6.	"
11	Rufec	1.	"	"	1.	"	"	1.
12	Nogent le Rotrou	2.	2.	"	"	2.	2.	"
13	Tours	3	3.	"	3.	"	3	"
14	Saintes	2	2	"	2	"	2	"
15	Alençon	5	5.	"	4.	1	5	"
16	Châteauroux	1.	1.	"	1	"	1	"
17	St Calais	9	9.	"	9.	"	9.	"
18	Uzerche	1.	1.	"	1	"	1.	"
19.	Angoulême	18.	4.	14.	7.	11.	18.	"
20	Puy l'Evêque	13.	13	"	13.	"	13	"
21.	Mayet	6.	6	"	6	"	6.	"
22	Bar-le-duc	3.	3	"	3	"	3	"
23.	Auxerre	9	9.	"	9	"	"	9
24	Sens	2	2	"	2	"	2	"
25	Couhé	1.	1.	"	1.	"	1.	"
26	Niort et Coulon	12	12	"	7	5	12	"
27	La Rochelle	1	"	1	"	1.	"	1
28	Loudun	9	8	1	6	3	8.	1
29	Mouy	9	9.	"	6.	3	9.	"
30	St Fever	4.	4	"	"	4	"	4.
31	Rouen	12	7	5	"	12	12	"
32	Lille	4	4	"	"	4	"	4
33	Mont-de-marsan	12	12	"	11.	1.	11	1
34	Mauriac	7	7	"	7	"	7	"
35	Bauge	6	6	"	6	"	6	"
36	Fontainebleau	9	9	"	9	"	9	"
37	Flers i Condé	7	6	1.	4	"	5	2
38	Cauterets	1	"	"	1	"	"	1
39	Mortagne	1	1	"	1	"	1	"
	do przeniesienia	202	165	27	141.	61.	169	33.

Nro porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	D: Za	D: Przeciw	E: Za	E: Przeciw	F: Za	F: Przeciw
	z przeniesienia	202	165	27	141.	61	169	33
40	Limoges	7	7	"	7.	"	7	"
41.	Chateaugontier	15	15.	"	14.	1.	11.	4.
42	Dax	9.	9.	"	7.	2	8.	1.
43	Toulouse	34.	25	4.	2	31.	30	"
44	Agen	11.	11	"	10	1.	9.	1
45	Domfront	7.	7.	"	2	5	7	"
46	Caen	3.	3	"	3	"	3	"
47	Gourdon	5.	5	"	5	"	5	"
48	Laval	24.	"	24.	24.	"	"	24.
49	Angers	17	17.	"	16	1.	16	1.
50	Lisieux	4.	4.	"	"	4	4.	"
51	Castres i okolice	11	10	1.	11	"	11	"
52	Cajarc	9.	"	"	9	"	9	"
53	Honfleur	12	12	"	12	"	12	"
54	Villeneuve	12	12	"	7.	5	12	"
55	Briquebec	10	6.	"	2	8.	6	4.
56	Avranches	9	9.	"	3	6	8	1.
57	Amiens	7	7	"	4.	3	5	2.
58	La châtre	1	1.	"	"	1.	1.	"
59	Troyes	27	27	"	24	3.	8	"
60	Poitiers	1	1.	"	"	1.	1	"
61	Vire	12	11	1.	"	12	12	"
62	Mortain	4	4	"	"	"	4	
63	Caen	8	"	8	"	8.	"	8
64	Metz	3	3	"	"	3	3.	"
65	Clermont Ferr.	12	12	"	8	4.	12	"
66	Genève	2	2	"	2	"	2	"
67	Le Mans	14.	"	"	14.	"	"	14
68	Castres i okolice	4	3.	1.	3	1.	3	1.
69	Bordeaux	4	4	"	"	"	4	1
70	Lyon	2.	2	"	"	"	2	"
	do przeniesienia	502	394.	66	330	167	379	99

Nro porządk.	Sekcya lub członkowie wotujący	Ilość wotów	D: Za	D: Przeciw	E: Za	E: Przeciw	F: Za	F: Przeciw
	z przeniesienia	502	394	66	330	167	379	99
71.	St. Bourçain	3	3	"	3	"	3.	"
72.	Melle	18	18	"	18	"	18	"
73.	Milhau	1.	"	1.	1	"	1	"
74.	Monferier	1.	1	"	1	"	1	"
75.	Salles	1.	"	"	"	1	"	1.
76.	Havre de grace	6.	6	"	3	3	6	"
77.	Cerilly	6.	"	"	"	6	"	6
78.	Agen i Barbaste	4.	4.	"	3	1.	4	"
79.	Issoudun	1.	"	"	1.	"	1.	"
80.	Montreuil Bel.	6.	6	"	6	"	6	"
81.	Montpelier	13	13	"	10	3	13	"
82.	Huppain	5	3	2	2	3	5	"
83.	Bayeux	4.	4	"	4	"	4	"
84.	St Etienne	3.	3.	"	3.	"	3	"
85.	Bordeaux	1.	1	"	1.	"	"	1.
86.	St. Loire	9.	9.	"	9	"	9	"
87.	Pouancé	9.	9.	"	9.	"	"	9.
88.	Gencay	2	1.	"	2	"	2.	"
89.	Manerabo	1.	1	"	1.	"	1.	"
90.	Agen	1.	1.	"	1.	"	1.	"
91.	St Maixent	1.	1.	"	1	"	"	1.
92.	Rhodez	10	10	"	9	1.	10	"
93.	La Bastide	5	5	"	5	"	5	"
94.	St Aignant	2.	2	"	2.	"	2	"
95.	Baugency	1.	1.	"	1.	"	1	"
96.	Agen	2.	2.	"	2	"	2	"
97.	Poitiers	1.	1	"	"	1.	"	1.
98.	Pont l'Eveque	2	2	"	2	"	2	"
99.	Paris	18.	18	"	"	18	"	18
100.	Portsmouth	127	"	127	"	127	"	127
101.	Poitiers	38	38	"	32.	6.	30.	8
	Sum: ogólna	804.	557.	198	462	337	509	274

(x) Patrz przypisek Litt. A.

Poitiers dnia 9 Październ 835

Sekcya Centralna

Tow.a Dem.ne Polsk.e

do

— Ogółu tegoż Towarzystwa —

Obywatele! —

Składaiąc szczegółowy rapport z odbytego wotowania na przedmioty wszystkie zaimuiące wewnętrzną organizacyą Towa mnieiemy Wam przedewszystkiem żadz potrzebne obiaśnienia o liczbie członków maiących obecnie czynny udział w działaniach iego a tamsamem o liczbie Kompletu do stanowienia decyzyi prawem wymaganego. —

Według okólnika z dnia 5go Sierpnia Nro 859. (pag) 201. Kontrola Towa wykazała 1134. członków czynnych — przeto Komplet prawny wzięty w 3/4 części powyższey liczby wynosić 849. członków. —

Wszakże od daty spomnionego okólnika, stan statystyczny Towa uległ znakomitey zmianie — Czterdziestu i pięciu członków z listy iego wykreślonych zostało (F) obok tego liczba nieczynnych lub niewiadomych z pobytu znacznie się powiększyła na dowód czego korespondencye od poiedyńczych członków lub sekcyi otrzymane poświadczyć mogą. — Nieodtrącaiąc iednak członków w tey ostatniey kategoryi zamieszczonych, których z całą dokładnością dla braku czasu trudno dzisiaj przyszłoby oznaczyć, Sekcya Centralna odciąga tylko od dawnieyszey listy 45ciu wykreślonych, a w takim razie czynne Towo znayduie się w gronie 1089. członków, Komplet zaś prawny w liczbie 816 określonym zostaie, z którego prosta większość liczbę 409 wynosi. —

Po takowem wyiaśnieniu i ustanowieniu Kompletu prawnego Sek: Centralna przystępuie do wykazania zapadłych decyzyi Towa, w 6ciu następuiących przedmiotach, okólnikami z dn: 5 i 15 Sierpnia pod głosowanie poddanych. —

1o Wybory na 6 członków Centralizacyi
2do Głosowanie na projekt Sek Chateaugontier
3cio Głosowanie na Sekcyą Przedstawiaiącą.
4to Głosowanie na projekt Sek: Centr względem powołania do Centralizacyi tych członków którzy iakąkolwiek większość wotów otrzymaią. —
5o Głosowanie na projekt Sek Centr: maiący na celu zamknięcie kontroli aż do czasu zatwierdzenia manifestu przez Towo. —
6o Głosowanie na projekt Sek Centr: proponuiący wykreślenie z listy Towatych członków i Sekcyi od których Sek: Centr: od 5o Lipca do 5o Września br: żadney komunikacyi nieotrzyma. —

Co do 1go

Wybory na 6ciu członków Centralizacyi
(Obacz Tabelę A:)

Przedmiot ten z natury swoiey nader ważny, musiał też na siebie nayważniejszą zwrócić baczność i uwagę Towa. — 914 członków w nim swoie obiawiło zdanie wota po nayważniejszey części skrupione zostały. — I tak Tabela przekonywa iż 5ciu członków do sprawowania obowiązków w Centralizacyi Wolą Towa powołanymi zostali. —

członkowie ci są

(F) Obacz Okól: od d: 5 Sierp: do dzisieyszey daty. —

Członkowie ci są:

1. Heltman Wiktor maiący głosów 605.
2. Jakubowski Henryk " " 599.
3. Chmielewski Robert " " 570
4. Zaczyński Lucyan " " 526.
5. Chrystowski Adolf " " 483.

Z takiego wykazania liczebnego wotów, po porównaniu ich z liczbą czynnych członków Towa kompletem i ilością wotujących pokazuje się iż 3 pierwsi Obywatele mają za sobą większość Towa, dwaj zaś drudzy większość głosujących, potrzebną większość kompletu prawnego przechodzącą. —

Centralizacyą przeto wyborową, po oddaniu 3ch członków zaraz przy pierwszych wyborach zaufaniem Towa zaszczyconych, składają następujące osoby. —

1. Tarnowski Jan Nepomucen.
2. Malinowski Tomasz.
3. Molzdorf Alexander.
4. Heltman Wiktor.
5. Jakubowski Henryk.
6. Chmielewski Robert.
7. Zaczyński Lucyan.
8. Chrystowski Adolf. —

Co się zaś dotyczy 9go członka Sek: Centralna odwołuje się do Odezwy swoiey z dnia 28 Września b: r: ponawia swoie oświadczenie iż Obywatel Cyprysiński Wincenty przy polepszającem się stanie zdrowia będzie mógł wzupełnić liczbę członków Centralizacyi prawem zastrzeżoną. —

Co do 2go

Głosowanie na projekt Sekcyi Chateaugontier

(Obacz Tabelę B)

Na projekt Sek: Chateaugontier Towo w mniejszym lecz i tu dostatecznym komplecie decyzyę swoię wydało. — Wotujących na niego było 823 — członk: — Za projektem oświadczyło się bezwarunkowo 430. — warunkowo zaś 21. głosów. — projekt zatem bezwarunkowo przeszedł i Członkowie Centralizacyi pobierający Fran: 45 dodatek miesięczny po 15 Fran: celem nieszkodzenia własnych zarobków ale wyłącznego oddania się pracom i interesowi Towa z funduszu tego pobierać mają. —

Co do 3go

Głosowanie na Sekcya Przedstawiającą. —

(Obacz Tabelę C)

Co do tego przedmiotu wola Towa również w mniejszej zawsze jednak większej liczbie się objawiła. — Tak komplet wotujących wynosi 849 członk: Że zaś na Sekcyę Caen zbiegło się 488. głosów, iey przeto sprawowanie obowiązków Sek: Przedstawiającey iest powierzonem. —

Co do 4go 5go i 6go

(Obacz Tabelę dite: D: E i F oznaczonej)

głosowanie —

Stosowanie na projekt Sek: Centr: względem powołania do Centralizacyi członków maiących iakąkolwiek większość głosuiących bez względu na komplet prawny. — na projekt zamknięcia Kontroli i wykreślenie niekommunikuiących się z Sekcyą Centralną. — →

Interes Towa i wyższe nad wszystko dobro ogólne, nakazały koniecznie Sek Centr: przedstawienie powyższych projektów. — Ciągnąc się poza oznaczony termin wotowanie bez skutku, wprawiało nieco w obawę Sek Centr: aby ułożenie całkowite wewnętrzney organizacyi Towa przez obojętność niektórych członków lub niemożność skommunikowania się, ieszcze raz odwłoce nie uległo. —

Sek: Centralna sądziła iż to z ducha nakazu, dawniey przez Tow wydanego, iako też z jego obecnego położenia wynika: aby wybór Centralizacyi, ta ostateczna pieczęć na naszą organizacyę, czemprędzey wyciśnięta została. — Miałaż się wahać w wyborze środków? nie przewiziała woli Większości która wszędzie i zawsze najwyższym iest sędzią ato patrzcie Obywatele 557 — członków zatem niezaprzeczona Większość Towa — wyrzeka i nakazuie iż ieżeliby wybory przy trzecim wotowaniu nie miały przyiść do skutku, Kandydaci maiący za sobą nielegalną i nieformalną większość, za prawnych członków Centralizacyi uważani bydź maią. →

Pocieszona tym wypadkiem Sekcya Centralna znayduie zupełne w swoim sumieniu usprawiedliwienie, iż potrafiła przenikngć Wolę Towa — choć iey wykonanie na innej bo na formalnej, ustawa zastrzeżonej odbędzie się drodze. →

W końcu Sek: Centr: nadmienia iż dwie ostatnie projekta przyięcia nie znalazły bo ani większości Towa, ani dostatecznej liczby wotuiących za sobą nie maią. →

Działo się na posiedzeniu Sekcyi Centralnej w Poitiers dnia 6 Października 1835 roku. —

Sekretarz Sekcyi Centralnej Tow Dem Polsk. — Prezyduiący z Kolei

Jasieński — Franciszek Piotr /podpis:/ Chrzstowski Adolf

= Zawieszenie Czynności w Sekcyi Central: =

Uchwała Towa, przenoszącą Centralizacyą z Paryża do Poitiers, obecna Sek: Centralna miała włożony na siebie wyłączny obowiązek, przyprowadzenia do skutku organizacyi wewnętrznej. — Obowiązek ten iuż w ustalonych punktach iest dopełniony. — i dziś po zasadniczonowaniu ustawy organicznej, po dokonanych wyborach 1/3 członków nową Centralizacyę składać mających, pozostałoby tylko starać się o to, iż powołani do posług Towa członkowie na miejsce oznaczone przybydź i czynności swoie iak nayspiesznieiy rozpocząć mogli. — Niezaprzeczoną iest rzeczą że osiągnienie tych dwóch ostatnich celów do dzisieyszey Sek: Centralnależy, i iest tylko dalszą Kontynuacyą tey misyi dla Towa na nie ułożyło. — lecz ieżeli w początkach zawiązku naszego dawała się czuć potrzeba zawieszenia czynności, które z organizacyą wewnętrzną związku nie maią, potrzeba ta dotąd ieszcze istnieie, i tem więcey konieczną jest dzisiay,

dzisiaj, że obecna Centralizacya mimo wyraźnej Woli Towa, mimo ponawiarnych w tym względzie uwag, obcymi przedmiotami zarzucana bydź nie przestaje. — Wzmagająca się ratarczywość niektórych Sekcyi i Członków o podanie ich wniosków do Towa iuż tą ostatecznością zagraża, iż Sek: Centralna, albo stać się musi niepostrzeżną Woli ogólnej, wyjść z granic obowiązków swoich i czynności iedynie zadosyć szczegółowym żądaniom, siebie i Towo zatrudniać przedmiotami, które rozumniejszego związku zadokonywaiącą się czynnością nie maią. — albo też odkładaiąc ie na bok narażać się na skargi i protestacye osobną drogą do Ogółu Towa wnoszone. — Każdy z dwóch razów tę samą przynosi z sobą odmienność, która wszystkie inne z natury swoiey poprzedzać musi, a nadto prowadzi za sobą spory i rozdrażnienia nigdy dla sprawy ogólnej korzystne. — Chcąc przeto Sek: Centralna utrzymać się na wytkniętey przez Towo dla siebie drodze, i oddać spokojnie tam zatrudnieniom, iakich po niey obecne położenie wymaga, postanowiła zamknąć u siebie wszelkie czynności z ukończeniem organizacyi wewnętrzney związku nie maiące i ten ostatni moment istnienia swego iedynie tylko sprowadzeniu członków do nowey Centralizacyi i przygotowaniu się wewnątrz do zdania obowiązków swoich — poświęcić. —

Uporządkowanie akt — oczyszczenie rachunków — dokładna liczba Towa i napisanie ogólnego rapportu z czynności swoich, zaymować będą czas zebraniem się Centralizacyi Wyborowey zakreślony, lecz w tym samym czasie przybywa ieszcze do ułatwienia ieden z ważnych przedmiotów, o którym nieco obszerniey powiedzieć tu należy. —

Wiadomo iest Towu że z powodu zatrudnień nad organizacyą wewnętrzną wszystkie sprawy w przedmiocie wykreślenia członków na mocy dawnieyszych ustaw do rozpoznania Sekcyi Centralney przedstawione, zawieszone zostać musiały, i w tem położeniu do dnia dzisieyszego zostaią. — Nowa organizacya zmieniaiąc porządek sądownictwa i prawo wykreślania członków przenosząc z Centralizacyi na Sekcye właściwe, żadney wzmianki o nich nieuczyniła, z natury rzeczy więc wynika, iż sprawy tego rodzaiu, przedzapowiedzeniem organizacyi wewnętrzney powstałe, według dawnieyszey ustawy do współczesney Dyr: Centralizacyi należą, i przez nią tylko prawnie rozpoznawane bydź mogą. — Opieraiąc się na przytoczoney zasadzie, obecna Sek: Centralna nie zaprzeczone mniałaby prawo do rozsądzenia spraw z czasu iey urzędowania zaległych, lecz właściwe powody które ią do tey czynności zwracaią, więcey z ogólnego porządku i względu na interes stron samych, aniżeli z chęci utrzymania prerogatywy swoiey są wyczerpnięte. —

Jakie kolwiek może bydź w tym przedmiocie mniemanie, to iest znak pewna iż sprawy o których tutay mowimy w żadney ieszcze instancyi rozpoznawane nie były, gdyż tak zwane wyroki Sekcyi właściwych według zasad współczesney ustawy niczem innem nie są, iak tylko prostem przedstawieniem do wykreślenia, o którem dopiero sama Centralizacya Towa stanowczo wyrzekać miała. — sprawy więc te bez otrzymanego wyroku w niższey instancyi, do decyzyi ogółu przedstawionemi bydź nie mogą. — a nadto przedstawienie to fizycznie staie się niepodobnem gdyż na drukowanie i rozsyłania we sześciudziesięciu przeszło sprawach kilkunasto arkuszowych foliałów, ani coroczne fundusze Towa, ani praca iedney Sekcyi nie są dostatecznemi. —

Zwracanie tych spraw do Sekcyi właściwych dla wydania wyroku na mocy świeżo zapadłey ustawy również uskuteczniać się nieda, z powodu iż wiele bardzo Sekcyi, które do wykreślenia swych członków przedstawiły albo całkiem nie egzystuią albo w swym składzie zmienionemi zostały.—

Gdyby zaś przyszłey Centralizacyi w puścinie zostawić się chciano, ten konieczny wypadłby skutek, iż ona mając do załatwienia, nie równie ważniejsze interesa publiczne, sprawy poiedyńczych członków do wolniejszego czasu odłożyćby musiała — i wyrabiać dla nich u ogółu Towa osobne postanowienie według którego sądzonemi by bydź mogły.—

Zważaiąc przeto Sek: Centr: iż nietylko prawo, dobro ogólne, ale nadto interes własny członków zawieszonych wymaga, aby sprawy ich załegłe, przez nią samą rozpoznawane były, postanowiła zaiąć się niemi i dla tego liczy ie w poczet przedmiotów które przed zebraniem się Centr: Wyborowey ukończone bydź maią.—

Wszakże dla uspokoienia stron interesowanych i tym mocniejszego przekonania, że przez to osądzenie żadney rękoymi nieistracą, to ieszcze dodadź wypada, iż lubo dawniejsze ustawy na których Sek Centr: jurysdykcyą swoią co do spraw załegłych opiera, wyroki zaniewzruszone uważać każą, gdy iednak późniejszy zwyczay przez Towo uświęcony, ogół rządu wyższym Sędzią i stróżem praw pozedyńczych członków uczynił.— Każdy w mianowaniu swoiem przez wyrok Centra: pokrzywdzony do ogółu Towa odwołać się ma prawo — do czego terminu przy zdaniu rapportu ze spraw osądzonych zakreślonym zostanie.—

W przedstawieniu powyżey uczynionem, wytknięte zostały powody zamknięcia czynności z ukończeniem organizacyi związku mianowicie, i wykazane prace którym obecna Sek: Centr: pozostaiącą chwilę istnienia swego poświęcić iest przymuszona.—

Towo o środku, i konieczności iego sądzić będzie lecz wysłuchawszy do tego postanowienia przytoczonych, Sekcyi i poiedyńczy członkowie znaleść powinni usprawiedliwienie dla czego Sek: Centr: niektórym ich żądaniom zadość uczynić niebyła w stanie, a razem wstrzymać się od nowych wniosków któreby obecnemu położeniu Towa i samey Sekcyi Centralney nieodpowiadaiąc, brak zdawnieyszemi przyszłey Centralizacyi zostawione bydź musiały.—

Przytem wszystkiem Sekcya Centralna zapewnia iednak iż: niezpuszczaiąc oka z interesów ogólnych, czuwać będzie nad niemi aż do chwili w którey ze stanowiska swego przez nowa Straznicę złożowana zostanie.——" Działo się na posiedzeniu Sekcyi Centralney.— w Poitiers — dnia 9 Październ: 1835 r:

Sekretarz Sek: Centr: T.D. Prezyduiący na posiedzeniu

Gasieński Franciszek Piotr /podpisa:/ Odyniecki Antoni

Wezwania

1.– Sekcya Centralna iako stróż praw, ściśle czuwać powinna nad wprowadzeniem w exekucyą artykułów organiczney ustawy z tego zakresu stanowiska zapatruiąc się na Arty: 5, 6, 9, 11, postanowienia w przedmiocie składek, które choć iuż od Mca Lipca są obowiązuiącemi, a iednakże do dziś dnia wypełnione nie są iak przynależy, winni iesteśmy, wezwać wszystkie Sekcye i członków tak do iak nayregularnieyszego wnoszenia składek na potrzeby Towa, iako też równie do wnoszenia podatku braterskiego, nie wprost od siebie, ale pośrednio przez Centralizacyą, iak tego wymaga Ar: 12. wspomnionego postanowienia i iednostaydość potrzebna.

2.– Żądaliśmy dni aby tak listy iako też mandaty na pieniądze pod pewnemi nazwiskami przesyłane były – gdy to iednakże wszędzie skutku nie wzięło.– widzimy się w potrzebie powtorzyć nasze żądanie że wszelkie Listy do Sek: Centr: pod adresem Mr: Woyna, a zaś Mandaty na pieniądze tylko na Imie Oby: Jabłońskiego Alexandra Józefa Kasyera Tow: wystawiane bydź maią.– –

W dalszym ciągu doniesienia o ogłoszeniu protestacyi przeciw zaciągnionej przez rząd moskiewski na Król: Kongr: pożyczce, podaiemy do wiadomości Towa iż z dzienników Paryzkich umieściły ią w całości: le Messager des Chambres i le Reformateur z dnia 13go b.m. / tudzież le Temps i Journal de Débats w treści; z departamentowych l'Echo de la Charente w Angouleme; l'Ami de la Charte, w Nantes, le Patriot du Calvados w Lisieux, Journal de Rouen, w Rouen, i le Courrier du Bas-Rhin, w Strasburgu.– z angielskich zaś True Sun, w skróceniu tylko.– Taki iest wiadomy skutek powtórnych naszych starań względem upowszechnienia w mowie będącego aktu Towa – dodadź tu ieszcze należy że z pism emigracyinych ogłosiła go tylko północ w 14 swoim Numerze.

Dalszy ciąg Listy Członków T.D.P. przyiętych podaiemi 9 Października 1835.

Nr Konc.	Nazwisko i Imie	Sekcya przyiętia	Data Dekla	Miejsce pobytu
1380	Krzybowski T	Montpel	15 Sier	Montp
1381	Hanski Anto:	Hde grace	22 Sier	Hde grace
1382	Szarádis Anto:	Honfleur	21 Czer	le Havre
1383	Czernik Alexan	do	21 Czer	do
1384	Missiura Jan	Carylli	25 Sier	Harissow
1385	Marczuk Franc	do	do	do
1386	Drygatt Jan	Hde grace	12 Wrze	Hde grace
1387	Rubarzewicz Paw	S: Centr	19 Wrz	S Aguant
1388	Okinder Antoni	Honfleur	6 Wrze	Havre de grace
1389	Bielkiewicz Flory	do	15 Czer	do
1390	Sołtan Floryan	do	1 Wrze	do
1391	Piątkowski Piotr	do	do	do
1392	Kazimirkaytys Jerzy	do	do	do
1393	Wrozowski Wiktor	do	do	do
1394	Bufanowicz Marcin	do	4 Wrze	do
1395	Stankiewicz Józef	do	do	do

Wykreśleni zostali z Listy Człon: Towa

1 Witkowski Józef przez Sek Airvault 2 Kozicki Anasta p S: Castres 3 Badyński p: Castres 4 Grossfeligan p S: Avranches 5 Dębowski Flor: p S: Fulurs 6 Kozłowski Jan z Lissieux 7 Lendzki Józef p S: Falaise. 8 Zmorski Teofil p S Falaise. 9 Klossowicz Józef p S Agen. 10 Mazur Kiewicz J: p S Agen. 11. Besthorn Jan p: S: Carcassone 12 Czerwiński Fulgenty p S Angoulemme – 13 Rożański Józef 14. Kowalczuk Jan 15 Żyliński miko 16 Wilczak Wine: 17 Zarzeba Macey wszyscy 5. przez S Portsmuth 18. Szwarc Bogusław p S Centr: 19 Jakorski p S Daa – 20 Ducki Albert 21 Lendzki Adam 22 Pacewicz michał wszyscy 3 przez Chateaugontier – Z polecenia Sekcyi Centralney. – Członko Wydz Korrespondencyinego. –

Sekretarz S: Centr: Tow Dem: Polsk

Jasieński Fran Piotr

Wojciikowski Roch – i Kijewski Lucyan

№1330.

257.

Sekcya Centralna Tow.ª Dem.ª Polsk.ª

do

ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

Pośpieszamy zawiadomić Was, że w dniu wczorajszym z rozkazu Ministeryalnego, władza policyjna tuteyszego miasta, zabrała wszelkie akta Tow.ª złożone u Sekretarza Sekcyi Centralney, - niemniey papiery Ostanka Cyprzyńskiego, jakoteż Kontrolle Ostanków u O. Chrystowskiego. Obz: zaś Janowskiemu nieobecnemu w Zaktadzie opieczętowała mieszkanie.

Jakkolwiek dotkliwym iest ten wypadek, niepowinien bydź jednakże w skutkach swoich grożącym bytowi Tow.ª. W każdym przecież razie Sek.ª Cen.ª ani na chwilę uznawać nieprzestanie nad całością Towarzyszenia, i ufna w jawność jego środków i celów niewmieszka publiczna droga wystąpić w obronie praw, służących Polakom pracującym na korzyść odrodzenia ich Ojczyzny. -

Może tego wypaśći potrzeba iż nayobszerniejsza deklaracya jawności działań naszych Ministrowi właściwemu złożyć będzie należało, a nawet zdaje się, iż okoliczności dzisiejsze postąpienia tego koniecznie wymagają, przeto też Sek.ª Cen.ª oświadcza niniejszem, iż gotowa iest wyczerpać wszelkie środki oczywiście dopomagające sprawie Towarzystwa, - względem zaś niego, nie waha się dopuścić że wytrwanie i rozwinienie silney ufności w nieskazitelności własna, nada mu i ze strony zacnepney pewna rękoymia szacunku, i jemu samemu przyniesie słuszenną pociechę z nieopuszczenia sposobności poświęcenia się dobrey sprawie.

Jawności dążeń naszych, opisana publicznemi aktami i pismami, wszelkie pomyślnie zniosła niekorzystne położenie Tow.ª w roku zeszłym. Ta sama broń, nie dziś nieutracila ze swoiey dzielności, - owszem tem się stała doskonalszą, że ale Tow.ª ani na krok się cofnęło z wytkniętego sobie punktu działania na drodze jawney. - Obywatele! Niemyrzeczemy wiele słów zachęcenia do słachetney obrony, gdybyśćia wszystkowo zachęceni byli, bo niedwuznaczne pozostawiliśmy się dy poświęceń w Historyi Tow.ª naszego. Wolemy raczey powtórzyć przed sądem waszym że natura bytu Towarzystwa Demokratycznego Polskiego pomimo rozciągniony nad niem burzy nie może mu wskazywać koniecznego upadku, tym więcey ieszcze gdy gorliwość jego członków przybywa w pomoc przeciwko niezasłużonym napadom. -

Przyjęto na Posiedzeniu dnia 22 Października 1835 w Poznaniu. -

Przewodniczący Sekcyi Centr. Brzeski

Przewodniczący z Kolei Siemiątkowski

Sekretarz Sekcyi Centr. Jasieński Fr. Piotr.

Sekcya Centralna
Towarzystwa Demokratycznego Polskiego
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.-

Obywatele!-

W następstwie odezwy naszej z dnia 23 z. m. donoszącej Wam o zabraniu przez tutejsze Władze miejscowe akt Tow^a i papierów pojedynczych członków, mamy sobie za obowiązek przedstawić Wam dalszy ciąg podobnych w innych miejscach wypadków i zarazem usprawiedliwić przed Wami krokijakie dla oddalenia niesłusznie na Tow^o wymierzanych zamachów przedsiebierzemy.-

Podług udzielonych nam wiadomości zabrano akta i papiery niektórym członkom w Tuluzie, Agen, Donnens, Batignolles, Fontainebleau i St^e Etienne,- a w samém Poitiers zabrano jeszcze z pod klucza wszystkie pisma i druki nieobecnemu członkowi, o zapieczętowaniu mieszkania którego poprzednio donieśliśmy.- Nadto w Poitiers i Tuluzie wyprowadzone zostały śledztwa sądowe z kilku członków. Badano ich o zasady tow^a, o rodzaj propagandy, czy się takowa odbywa zarówno we francuzkim jak polskim języku, kto jest prezesem tow^a i t. p. -
Śledztwa te wraz z pismem prefekta jednego z południowych Departamentów do Komissarza policyi w ..... wystosowaném (: którego treść posiadamy :) widocznie przekonywają, że rząd usiłuje zbadać naturę Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, jego cele i środki, a mianowicie czyli to w tonie swojém nie cierpi lub co gorsza nieupoważnia tajnych związków na nieznanej działających drodze.- Dzieje tow^a i same nawet ustawy zasadnicze a mianowicie Artykuł 5 zobowiązują każdego członka pracować tylko w obrębie tow^a i wyłącznie na korzyść objawionych przez nie zasad, powinnyby je od przypisywanych mu zarzutów uwolnić i byt jego ze strony rządu nadal zabezpieczyć.- Przecież nie chcąc zostawiać niepewności zagrożonego związku naszego, uznaliśmy potrzebę niezwłocznej manifestacyi.- Gdy zaś wydanie A[illegible] zwyczajnym trybem bez rzeczywistego wystawienia na szwank

dobra tow-a nastąpić nie może, gdy wiec w nadzwyczajnych i szybkiego działania wymagających a Art. 43 Org: Wero: przewidzianych znajdujemy się okolicznościach; nadto gdy tow-e idzie o wytłomaczenie się z swoich dążeń nie tylko przed samym rządem ale i przed gościnnym narodem francuzkim, który przez nieprzyjazne nam dzienniki może bydź łatwo zwłaszcza w dzisiejszym stanie opinii publicznej niekorzystnie przeciw tow-e uprzedzonym, dlatego, przychylnie do wniosków niektórych Sekcyi postanowiliśmy poniższe pismo Ministrowi Spraw Wewnętrznych przesłać i drukiem po francuzku ogłosić. — Silni przekonaniem o potrzebie wyjaśnienia publicznie natury tow-a i o pojmowaniu ducha ogół tego ożywiającego, czyniemy ten krok w zupełnej nadziei że jednozgodne potwierdzenie od Wszechwładzcy zyska. —

Do
Ministra Spraw Wewnętrznych

Towarzystwo Demokratyczne Polskie

Panie Ministrze,

Spełniane od niejakiego czasu aresztowania na osobach członków Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, kilkakrotne zajęcie papierów jego Sekretarzom, a nakoniec wykonane w dniu 22 Października roku bieżącego przez Władze policyjne w Poitiers zabranie Akt tegoż tow-a Sekretarzowi Sekcyi Centralnej, boleśnie dotknęło stowarzyszonych wychodźców polskich nieprzypuszczających nigdy aby na ziemi Francuzkiej znaleźć mogli przeszkody spokojnego pracowania dla dobra swojej Ojczyzny.

Ponieważ powody tego rygoru są nam zupełnie nieznane, ponieważ możemy bydź ofiarą potwarzy lub nieprzyjaciół zewnętrznych naszej Ojczyzny lub też wewnętrznych przeciwników usamowolnienia mas polskiego mamy za obowiązek Panie Ministrze przedstawić Ci a zarazem narodowi Francuzkiemu ogólny obraz natury i celów naszego stowarzyszenia aby wyrzeczone było czyli potakiem wyjaśnieniu można bez zbliżenia się do prostszej sprawiedliwości i najwięcej szym gościnności obowiązkom utrudniać wcześnie [illegible] prawe i narodowe usiłowania nasze. —

Polacy nieopuścili swojej Ojczyzny dla uniknienia ~~pomsty~~ przywłaszczyciela, dla ochronienia osób swoich pod opiekę obcych mocarstw. Wiedzeni tem gorącem współczuciem które uswięciły potoki krwi polskiej i francuzkiej wspólnie we trzech częściach świata wylanej, biegli do Francyi nie po chleb i schronienie, lecz po broń i Ojczyznę. W pierwszym uroku głębokiej wiary w świętość swojej sprawy, i w pomroce zmian Lipcowych, wstęp swój na ziemię francuzką zapełnili nadzieją i złożyli niejako na chwilę swój męczeński ciężar na łonie bratniego narodu. – Wkrótce Panie Ministrze złudzenia tak powszechne w nieszczęściu zniknęły. Poznali iż nienadszedł jeszcze czas w którym krzywda jednego narodu jest wspólną drugim. Przekonali się iż na własne siły i środki głównie liczyć powinni. Badali powody głównych nieszczęść którym ulegli pomimo częstych zwycięztw i tryumfów. Odkryli zrzódło złego i połączywszy się w publicznym, polskim, ściśle narodowym związku, to złe nadrodze propagandy wytępić i tym sposobem zbawienne środki oswobodzenia Ojczyzny przygotowywać postanowili. –

Sześćdziesiąt lat ujarzmienia Polski i trzy jej krwawe powstania nauczają nas Panie Ministrze iż niewola 15,000,000 włościan polskich i panowanie jednego stanu a poniżenie innych, były przyczyną iż zaniedbując zawsze połączenie ulepszeń socyalnych z powstaniem, niemogliśmy nigdy rozwinąć całej siły narodowej i zrobić uczestnikiem walki i praw mu należnych całego ludu polskiego, potęgi w kraju naszym niezwyciężonej. – Miara siły każdego powstania. byt mniejszy lub większy udział ludu, zawsze zawodzonego zawsze zdradzanego. Wyjąwszy garstkę bogaczów stronników systematycznych przywileju i niewoli ludu, massa szlachty właścicieli ziemskich więcej przesądem jak złą wolą przywięzuje się do poddaństwa włościan. Te to zgubne przesądy usiłujemy zniszczyć, pragniemy wykazać iż od usamowolnienia i uwłaszczenia ludu wiejskiego zależy siła narodowa i że od praw i instytucyi godnych 19go wieku i przeznaczenia polski zależy jej przyszła pomyślność. –

Wobecnej chwili, rząd Rossyiski pojmujący dobrze iż niewola ludu w Polszcze jest źrzódłem ustawicznem naszych nieszczęść, wspiera możnych wyrodków polskich w ciemiężeniu swoich włościan a massę właścicieli ziemskich wskazuje na wieczne zanurzenie w przesądach niszcząc wszelkie środki narodowego oświecenia. – W takim stanie rzeczy, nam, ofiarom największej zbrodni politycznej

obowiązki tych którzy je udzielają.- Byłoby uderzającem Towarzystwem, rzucić takim jak my ofiarom kęs chleba a wydzierać im ich godność i charakter nieznanego reprezentantów nieszczęścia i nadziei Polski.-

To jest wszystko Panie Ministrze co obecne położenie nasze przedstawić Ci nakazało.- Domagając się przeto niniejszém wstrzymania prześladowań przeciwko członkom i sekcyom Towarzystwa naszego wymierzanym, domagamy się zarazem dokładnego przejrzenia akt naszych, które są najwymowniejszym jego obrońcą.- Domagamy się nakoniec ich zwrotu i zostawienia wolnego biegu narodowym pracom naszym.-

Listę członków Towarzystwa dla najzupełniejszego objaśnienia o jego stanie, załączamy.-

Wyznając tu winniśmy iż odezwę tę czyniemy w zupełnej nadziei iż skutek pożądany otrzyma. Każe nam tak wierzyć świętość naszego stowarzyszenia i godność Francyi.- Bez ubliżenia sobie i Francyi niemógłby żaden rząd potakim wyjaśnieniu rzeczy, w prześladowaniu narodowego związku polskiego robić najwaryniejszej publicznej posługi dworowi Rossyjskiemu, i dobijać w jej szczątkach sprawę tej Polski, o której w obec świata powiedziano: „jej narodowość nie zginie".-

Zakończamy niniejszy Akt najsolenniejszą deklaracyą iż wierni obowiązkom, któreśmy ślubowali naszej nieszczęśliwej Ojczyznie, wszędzie i nazawsze zachowamy charakter członków Towarzystwa Demokratycznego polskiego.-

/: Tu następują podpisy wszystkich członków Towarzystwa :/

Za zgodność kopii z oryginałem Sekcya Centralna świadczy.-
Działo się w Poitiers d 31 października 1835 r.-

Sekretarz
Franciszek Piotr Jasieński.

Członek prezydujący z kolei
Leon Łmijewski.-

wytłoczono w Poitiers u P. A. Pichot.-

Poitiers 21 Listopada 1835 r.

Sekcja Centralna

Towarzystwa Demokratycznego Polskiego

do

Ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

Trudne położenie Tow^a naszego od chwili odesłania znanego Wam adressu Ministrowi Spraw Wewnętrznych, pomimo że dotąd stanowczo zmienionem niezostało, pociągnęło jednakże za sobą fakta rokujące pomyślniejszy wypadek.

Powołany na d. 5^go b. m. do stawienia się przed władzami Paryża Członek Sek. Centr. Gn. Janowski w d. 7 t. m. opuścił Poitiers i w dni kilka uwiadomił Sekcją Centr. o powolności Rządu w popieraniu rozpoczętych prześladowań przeciw Tow^u. z innej strony otrzymaliśmy wiadomość, która niewątpliwie całe Tow^o pocieszy. Zatrzymani w czasie obrad Sekcji i uwięzieni w d. 17 z. m. Członkowie Sekcji Batignolles, w d. 18^go b. m. na wolność wypuszczeni zostali (*).

Obywatele! Mocno to w umyśle naszym utrwiło, że godność zasad Demokratycznych dobrze jest reprezentowana przez czyny demokratyczne. Dowiedli tego męczennicy nasi, bo wycierpieli prześladowanie w sprawie bytu Tow^a naszego. Podając tę okoliczność do wiadomości Waszej, nieprzywrodzimy jej dla tego abyście uwięzionych zasługą, lecz na dowód że w całych ściach Tow^a naszego, przejętem jest całkowite poświęcenie się, przejętą jest rzetelna powinność członka naszego stowarzyszenia. Los Członków Batignolles dzielili Ob. Zwierkowski Walenty, z Versailles i Szymański Jakób członek Sek. Paryzkiej; ten ostatni, nie mamy pewniejszej wiadomości czyli rozciągnione względem niego prześladowanie ustało.

Niemożemy także pominąć w tem miejscu że i dwóch Członków z Fulury Hettmann

(*) Ze względu że nie wszyscy Członkowie Sek. Batignolles więzieni byli, podajemy imiona tych którzy zostawali w więzieniu Ste Pelagie, tamże są: Broniewski Józef – Chwalibóg – Kluśniewicz Antoni – Klaus – Kwarski Marceli – Wabielak Ludwik – Ordęga Józef – Podbereski – Trzebski – Hetmayer. Kluśniewski – Wrotnowski – Zaleski Józef – i Jakisz Józef –

Wiktor i Lisowski Edward uwięzieni 18 września w d. 22go Października uwolnieni zostali.

Skreślone Wam dotąd wypadki zdolne są sprowadzić przyjaźniejsze dla całości i bytu Tow.tu następstwa; jeżeli zaś przydamy że przy uwolnieniu z więzień naszych Braci, Sądy odstąpiły od dalszych poszukiwań uznawszy względem nich przestąpienie prawa przeciwko stowarzyszeniom za niemające miejsca; że oprócz znajomej wam z ostatniego okólnika instrukcji co do członków Sek.ji Centr.ej innej dotąd niebyło, wnosić wypada że prace nasze w swoim biegu przewidziane nie będą. _____

Powszechnie przyjęta jest potrzeba i myśl przewodnicząca Tow.tu w obecnem położeniu, że jedynie rozwinięcie najobszerniejszej działalności, nagrodzić jest zdolne biegiem wypadków wrogom korzyście i że najpewniejszy krok do nadania przyzwoitego ruchu czynnościom Tow.tu zależy od szybkiego zebrania się członków wyborowej Centralizacji. Dotąd jedynie tylko ob. Ł.P. Zawiszyński przybył na miejsce swego przeznaczenia. Sek. Centr. pomimo raz jeszcze ponowionych iniemnie wezwań do wybranych członków, wzywa ich okólnikiem niniejszym, aby wszelkich jakie bydź mogą użyli starań do stawienia się w miejscu im wiadomem Tow.tu wskazanem. Sądzimy że po uciszeniu poszukiwaniu władz miejscowych zagrażających naszemu Tow.tu Członkowie ci nieuznidbają i tej sposobności do przyszłego zadośćuczynienia swym obowiązkom. _____

Ponieważ wiele Sekcji przypomina Sek. Centr. obowiązek złożenia rachunku z funduszów do niej wnoszonych. Sek. Centr. powołując się na okólnik z d. 9 Października za N.r 1300. w którym oznaczyła termin ogłoszenia dochodów i wydatków Kassy Tow.tu, zawiadamia na teraz iż lubo akta Tow.tu zabrane przez miejscowe władze dotąd niezostały zwrócone, Sekcija jednak o ile pozostałe materjały i dowody tym rachunek uzupełnić pozwolą, w najkrótszym czasie starać się będzie Tow.tu go złożyć.

Z powodu zabranej w raz z aktami Listy imiennej członków Tow.tu Dem.cz. Pols.kiego Sek. Centr. wzywa Sekretarzy Sekcij Tow.tu aby przy najbliższej sposobności listę członków Sekcji i członków pojedynczo zamieszkałych do Sek. Centr. przesłali.

Pozdrowienie i Braterstwo.

przyjęto na posiedzeniu Sek. Centr. d. 21. Listopada 1835. r.

Sekretarz Sek. Centr.
Jasiński Franciszek Wiktor

Przydający z kolei Freiberger

Uwiadomienie 1. Kommissija kommunikacyjna w Honfleur, dziś już nieistniejąca, przestała, bez żadnego zawiadomienia na ręce nasze sto exemplarzy drukowanej odezwy do Tow^a od wykreślonych z naszego związku członków na wyspie Jersey — Odezwy tej zawierającej projekta — przeniesienia nieistniejącej Centralizacji z Poitiers do Paryża — Nieuznania Centralizacji wyborowej — Zdania jej obowiązków na byłą kommissiję wykonawczą paryzką i odesłania do Tow^a, gdyż, z jednej strony, fundusze jakie się w Kassie ogólnej znajdują, nie są przeznaczone na prostę zadowolnienie żądań obcych, a zaś z drugiej stosownie do zapadłego dawniej postanowienia, wszelkie projekta drugiej Tow^a wymagające aż do ukonstytuowania się Centralizacji wyborowej, wstrzymane zostały. Z tych więc powodów wspomnianą odezwę do dalszego rozporządzenia w aktach Tow^a pozostawić postanowiliśmy.

Uwiadomienie 11. — Stosownie do § 83 Ustawy organicznej Sek. Centr. zawezwana została do ogłoszenia Tow^a że 1mo Ob. Podfilipski konstanty członek Sekcji Bregueber, pomimo prawidłowego zawezwienia żadnych za dwa miesiące składek nieuiścił ani się z tego przed Sekcją usprawiedliwił — 2° Ob. Bajkowski wiktor członek Sekcji Rhodez obarczonym jest usprawowaniu obowiązków członka Tow^a — 3° Ob. Donowski alexander członek Sekcji Toulouse nieuiszcza na posiedzenia Sekcji miejscowej ani składek prawem przepisanych nieuiszcza.

Dalszy ciąg Listy Członków Tow^a Dem^ego Polskiego przyjętych po dzień 21 Listopada 1835 roku.

Numer bieżący	Imie i Nazwisko.	Sekcja przyjmująca.	Data deklaracji	Miejsce pobytu członka.
1396.	Orłowski Franciszek.	Montpellier	26. Paździer. 1835 r.	Montpellier.
1397.	Orzeszycki Xawery.	Toulouse.	10. Września d^o	Toulouse.
1398.	Sufranowicz Xawery.	d^o	d^o	d^o
1399	Wołoszynowski Antoni.	d^o	d^o	d^o
1400.	Jachimowicz Antoni.	Rouen	11. Paździer. d^o	Rouen.
1401.	Rybiński albert.	Rhodez.	29. września d^o	Rhodez
1402.	Dobrzelewski Leon.	d^o	d^o	d^o
1403.	Hausner Hieronim.	Sek. Centr.	28 Paździer. d^o	Poitiers.

1404	Kiutzner Emil	Meaux.	20 Września 1875.	Beauvais
1405.	Wilkossowski Onufry.	Beauvais.	28. Paździer. do	Beauvais.
1406	Nikyforowski Cyprjan	Troyes.	25. do do	Troyes.
1407	Jaroszyński Jakób.	Melle.	1. Listopada. do	Boussais.
1408.	Ray Sylwester.	do	do	do
1409.	Stoblewski Józef.	Sek. Centralna	26. Paździer. do	Issoudun.

Wykreśleni.

1.	Łysiak Paweł.	p.	Sek. Montreil Bellay	4. Października 1875
2.	Mikorski	p.	Batignolles	27. Września — do
3.	Stanniewicz Michał	p.	Puy l'évegue	3. Października. do
4.	Szacfajer Juliusz	p.	Briquebec —	3. Października. do
5.	Bagiński Józef.	p.	Mont de marsan	9. Paździer. do
6.	Żyliński —	p.	amino —	w Październiku — do
7.	Kościałkowski		do	do
8.	Nowak Franciszek	p.	Spoyz	8. Listopada. do
9.	Nowak Faustyn.	p.	do	do
10.	Iwickowski Ławery	p.	Sek. Centralna	14. Listopada.

Braterstwo i Pozdrowienie

z polecenia Sek. Centralnej Tow. Demp. Polskiego

Korrespondencji wydziału. S. E. Piotrowski.

= Biernacki.

Sekretarz Sek. Centr.

Jarieńoski Franciszek.

Wydrukowano w autografji P. A. Pichot. w Poitiers.

№ 1505.

Poitiers 12 Grudnia 1835 r.

Sekcja Centralna

Tow.a Dem.ne Polskiego.

do

Ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

1. Zagrożone ze strony rządu istnienie Tow.a naszego, pomyślnym dla nas skutkiem stanowczo rozwiązane zostało. Wyrok Sądu instrukcyjnego w Paryżu, zapadły w sprawie uwięzionych członków Sekcji Batignolles, uznając nieistnienie odpowiedzialności przeciwko prawu z 10 kwietnia r.z. uwalnia Tow.o nasze od odpowiedzialności za stowarzyszenia i tym sposobem przyznaje mu jego byt polityczny i wolność. Wyrok ten dla wiadomości i w razie potrzeby dla użytku Sek. Centr.ej w dosłownej kopiji Tow.o przesyła. Nadmienia przytem iż zabrane jej akta mają bydź w krótce stosownie do doniesień nietknięte powrócone.

Obywatele! Już ustała wszelka trudność w zebraniu się wyborowej Centralizacji. Już Tow.o nasze jako jawne i w swym charakterze znane francuzkiemu rządowi w jego przyzwoleniu byt swój zapewniony znajduje. od nas więc samych zależy postawić materijalną i moralną jego siłę na stanowisku do którego tyle dotąd znajdowaliśmy przeszkód. Wczesne zorganizowanie się Centralizacji ułatwi nam do tego drogę. Obawa zatem Sekcji jednych o niepodobieństwo zebrania się tejże centralizacji, podawane wnioski Sekcji innych o nowe jej skompletowanie, nakoniec zbyteczna ostrożność niektórych członków, skazująca na wyraźnienie tych którzy z wyborowej Centralizacji nieprzybyli aż dotąd na wskazane im wolą Tow.o miejsce, niepotrzebne się okazują, jeśli aż członkowie z dzisiejszej powolności rządu dla naszego stowarzyszenia korzystać zechcą używając jej do dopełnienia swego obowiązku.-

---

Kopija z kopji.
Ordonnance
non Lieu

Contre les nommés
Nabiclax et autres

3 Rotés

Timbre 2. 50.
Rc de gr.t 1. 20
3 70.

Extrait

des Minutes du Greffe du Tribunal de premiere instance du Departement de la Seine au palais de Justice à Paris.

D'une procédure instruite

sous les numeros 7442 98 des Greffes et 70942 du parquet devant Mr. Zangiacomi l'un des juges d'instruction du Tribunal contre les nommés Nabiclax et autres.

A été extrait ce qui suit

Nous, Juges composant la Deuxième chambre du Tribunal

de 1 Instance du Départ.t de la seine, reunis en la chambre du conseil, conformement à l'article 127 du code d'instruction criminelle.

Vu les pieces et l'instruction faite contre les nommés Nabiclax et autres, ensemble les conclusions de M.r de Saint Didier substitut de M.r le procureur du Roi du 17 courant tendantes à non lieu à suivre.

Ouï le rapport de M.r Zangiacomi l'un des Juges d'instruction près de ce tribunal.

Du quel il résulte, que le 17 8.bre dernier, quatorze réfugiés Polonais furent arrêtés, en vertu d'un mandat de M.r les Préfet de police dans le domicile du sieur Nabiclax l'un d'eux, ils étaient soupçonnés de faire partie d'une association en rapport avec des Societés sécretes politiques française et de s'occuper de concert avec elles d'intrigue contre le gouvernement du Roi.

Cette arrestation a donné lieu à une instruction qui a fait connaitre que les réfugiés polonais s'étaient dès les premiers jours de leur émigration réunis et rattachés entre eux par un centre commun, ayant pour objet la surveillance, la protection et de ceux des leurs qui composaient cette association, il a été établi que les polonais seuls pouvraient en faire partie, qu'aucun français n'y avait jamais été admis, qu'aucune discussion sur les affaires intérieur de la France n'y était tolérée, et que ses membres ne pouvaient entrer dans aucune autre societé ou association quelconque. l'instruction

Lorsque la loi du 10 avril 1834 prohibitive des associations fut promulguée, les polonais composant l'association s'empressèrent de transmettre à M.r le Ministre de l'Intérieur, leurs publications, en une demande d'autorisation qui a la vérité resta sans réponse; mais sur la foi de l'approbation tacite, resultant de la tolérance des autorités, ils continuerent leurs reunions et jusqu'à ce jour ont deposé toutes leurs publications conformement à la loi.

Cette circonstance suffit pour disculper les inculpés, elle exclut de leur part toute peine de culpabilité, car elle confirme ce que leurs reponses unanimes avait déjà établi, qu'ils s'étaient cru reconnus par l'autorité françaises, membres d'une association polonaise.

Dans ces circonstance attendu qu'il n'existe point charges suffisantes de prevention contre les nommés Nabiclax, Wronicwski, Zwierkowski, Klusniewicz, Szymanski, Ordega, Podbereski, Trzemboski, Jonisz, Chwalibóg, Wroński dit Wojciechowski, Claus, Wiszniewski, Karski, Tettmajer et Zaleski,

Déclarons n'y avoir lieu à suivre contre les denommés quant à présent:

Ordonnons, qu'ils seront mis en liberté s'ils ne sont detenus pour autre cause et que les papiers et objets saisies en leur possessions leur seront restitués.

Ordonnons également que la somme versée par le sieur Ordega a titre de caution pour mise en liberté provisoire lui sera restituée.

Fait au Palais de Justice a Paris 17 9.bre 1835. Signé Zangiacomi, Rigal et Piquerel sur et en parcil endroit de la minute de la presente ordonnance.

En marge de la dite minute se trouve écrite la mention d'enregistrement suivante Enregistré à Paris le 21 9.bre 1835. folio vingt trois case trois reçu un franc dix centimes dixieme compris plus un franc cinquante centimes pour timbre de la feuille. Signé Lemasson. pour extrait conforme délivré par nous greffier soussigné Guet.

(L.S.) Za zgodność z nadesłaną kopiją wyroku /podp./ Bierzgiell Zygmunt Secretaire Interp.

11. Niektóre Sekcije a mianowicie Tuluzka, Avranches, dwóch członków z St. Aygnant i jeden członek ze Strazburga, powodowani wytoczoną polemiką w pismach publicznych francuzkich i angielskich o mowę Cesarza Rossyjskiego do Deputacji warszawskiej, podali projekt o napisanie odezwy do ludów Europy. Odezwa ta miała mieć na celu obudzenia sympatji dla sprawy Polski dobrowolnem przyzwoleniem rządów konstytucyjnych upadłej i zapobieżenie szerzącym się usiłowaniom arystokracji Polskiej dopomagającej widokom rządów przemawiających przez urzędowe swoje organa jedynie za utrzymaniem kongressowej Polski.

Sekcija Centralna baczna na niepuszczenie ofiarujących się korzyści w sprawie naszej pospieszyłaby niezwłocznie z rzadu" uczynieniem żądaniem projektowi, gdyby jego skutki rzeczywiste być mogły. Ponieważ zaś zdanie jej w tym względzie różni się od zdań projektujących, przeto zdaje z tego sprawę Towe za stanowczy wzgląd dla siebie obowiązek.

Nie wchodząc w dalsze skutki sporów gabinetowych rozpostartych w dziennikach publicznych, Sek. Centr. nie przystąpi do szczegółowego ich badania, ani razem z nimi wyszukiwać będzie w nieporozumieniach wprost osobistych, rządu do Rządu, lub w przeważniejszych o interes wschodu interesach politycznych przyczyny niechęci którzy mowa pastwiącego się nad Polską Rossyjskiego samowładzcy dała początek. Sądzi owszem że stosowniej pojmuje swoje stanowisko, jeżeli w prawdziwem położeniu rzeczy szukając dla Towe korzyści oddali od siebie mniej więcej łudzące pozory.

Na tem oparta, nieuznała potrzeby pisania odezwy do Ludów, bo nawoby się zdało wyzywać sympatja, która roztropniejsza czuwa i rachuje... Niechaj się zdanie trzecie przeciążone niedościgłemi gabinetów zabiegami, niech wojna z ciasnych granic urzędowych dzienników, przeniesie się na obszerniejsze pole walki a sympatja ludów powtuchą głosu naszego i poda nam swoje potężne ramie, bo się przeciśnie do nas przez mury praw wyjątkowych albo absolutną narzuconych wolą. Idzie nam o zniszczenie wpływu Czartoryjskiego na szlachtę szerzonego bisiadach." wiadomo każdemu że te usiłowania arystokratów ukierunkowane są o spowinowacenie z nową arystokracją Angielską. Lecz niestrasznem takie krzątanie się. I wyobraziciel arystokracji Polskiej i przyjaciele jego przechodniemi są zjawiskami w przeznaczeniach wojny, której pragniemy wybuchu.

W dzisiejszej kolei rzeczy to jest w tej jaką nam organa opinji publicznej urzędowe i im opozycyjne ogłaszają, trudno wydobyć a bardziej jeszcze ustalić nadzieję że demonstracje wojenne, dorywcze pod fatalnem piórem ustępliwych dziennikarzy przemienią się ze strony szczerszych gabinetów w zbrojną walkę o niepodległość" Polski nawet kongresowej. W tej chwili przeto odezwa do Ludów o Polskę przed rozbiorem chybiłaby swojego celu, bo ostatnia broń we właściwym czasie i w przyjaznych okolicznościach z całą dzielnością wywrzeć się mogąca, i daremnyby sprawiła odgłos w obliczu Narodów któreby ją milczeniem przyjąć musiały.

Niepomiarkowana gwałtowność dzienników angielskich ubrawszy w zbyteczne Tyranowi Polski przychylność" do sprawy naszej, niemiarkowane zdrowa polityka zadziała nam środki. Widzieliśmy jednakże jak zapał pisarski stygnął w rozlicznych modyfikacjach. Dzienniki najgwałtowniejsze protestować były zmuszone umieszczenia wywołane przemijającą dyplomatyczną niechęcią. [+)]

[+)] Chcemy tu mówić szczególniej o Dzien. Ang. Morning Chronicle który jak wiadomo do ostatniej chwili posuwał żarliwość swoją pozniejszemi artykułami one modyfikował.

271.

Sekcija Centralna również jest przekonania iż obytuszem by było powtarzać opinji publicznej cele i drogi Tow.a Dem.e Pols.e do pozyskania Polski wolnej, które nasze tyle już razy oświadczały. Wrażenia opublikowanego adresu do Ministra Spraw Wewnętrznych, który Towarzystwo przez czyn swój codzień przychylnością potwierdza, za nadto są świeże aby niepozostawiły po sobie korzystnego śladu. Z drugiej strony Manifest Tow.a mający być najpierwszym dziełem Centralizacji wyborowej dopełni potrzeb pod względem oświecenia opinji publicznej wymaganych.

Obywatele! Kończymy postrzeżenia nasze w tej mierze, że ich wyłożeniem ufrzeźwiliśmy myśl waszą, gdyż oczepaliśmy ją w milczeniu jakiem powzięliście wiadomość: że jednakże czynnymi byliście widzami.

111

Po długiej i uciążliwej chorobie Wincenty Cyprysiński wybrany członek Centralizacji, znany ze zasług położonych dla sprawy Polski na d. 2. b. m. i r. życie swe zakończył.

Pokój Jego cieniom, cześć jego pamięci!

IV. Na miejsce zmarłego Wincentego Cyprysińskiego, Sekcja Centralna w stosunku decyzyi Tow.a w okólniku z d. 15. Sierpnia N.o 925. ogłoszonej, pod d. 17. bież. m.ca wezwała Członka Sek. Batignolles Bohdana Zaleskiego aby niezwłocznie przybył zająć miejsce w Centralizacji Wyborowej.

Braterstwo i pozdrowienie

Sekretarz Sek. Centr.
Zygmunt Biergiell.

Prezydujący na posiedzeniu
/podpis./ Onufry Dowmont.

Wykaz szczegółowy
Wpływów do Sekcji Centralnej Tow.a Dem.o Polskiego
od dnia 1. Marca po d. 1. Sierpnia 1835 r.

Wpływ.

numer porządk.	Miejsce z kąd nadesłano	Departa.	Podatek Tow. Fr:	Cen.	Składka na Tow. Fr.	Cent.	nadw. w Porto. Fr.	Cen.	Uwagi.
1.	Remanent	nad. 1 mar.	"	"	28.	40.	1.	70	
2.	Amiens	Sommes	27.	"	7.	50	"	"	
3.	Airvault	Deux Sevres	12	"	"	"	"	"	
4.	Angoulême	Charente	78.	"	63	50.	2.	"	włącznie fr. 4. od miesdonka Tow.a na podatek Brater.
5.	Avranches	Manche	"	"	5.	50	"	"	
6	Argentan	Orne.	6.	"	6.	"	"	"	fr. 8 pod. Brater. wspólne z Argentan i Alanzon.
7.	Alençon	Do	23.	"	13.	"	"	"	
		do przeniesienia	146	"	123	90	3.	70	

Numer biegący	miejsce nadesłania	Departam	Podatek Bramterowe. fr.	cent	składka na potrzeby Kom. fr.	cen.	na Bryaci w Portsmouth fr.	cen	Uwagi.
	z przeniesienia		146.	"	123.	90.	3.	70.	
8.	Aurillac	Cantal	"	"	10.	"	"	"	
9.	Avallon.	Yonne	"	"	2.	"	"	"	
10.	Agen	Lot et Garon	"	"	10.	"	"	"	
11.	Auperre	Yonne.	"	"	4.	25.	"	"	
12	Bayeux.	Calvados	21.	"	10.	50	"	"	
13.	Bellac.	Ht Vienne	"	"	"	50.	1.	50.	
14.	Batignolles	Seine	"	"	13.	"	"	"	
15	Bar le duc.	Meuse	"	"	3.	05.	"	"	
16.	Beauje	Maine et Loir	"	"	6.	"	"	"	
17.	Bar s. Aube	Aube.	"	"	8.	"	"	"	
18.	Clermont ferr.	Puy de Dôm	"	"	6.	50	"	"	
19.	Clermont oise	Oise.	11.	"	4.	"	"	"	
20.	Chateauyontier	Mayenne	"	"	11.	50	"	"	
21.	Condé s. Noireau	Calvados	"	"	4.	50	"	"	
22.	Cajarc.	Lot	5.	"	7	20	"	"	wtrącenie 50 c. podatku Bramterskiego od niezdonka Kom.
23.	Castres.	Tarn	"	"	31.	50.	"	"	
24.	Craon.	Mayenne	"	"	5.	"	"	"	
25.	Cerilly.	Allier.	2.	"	4.	25.	2.	"	
26	Caen	Calvados	"	"	10.	"	"	"	
27	Chataigneray	Vendée	1	50	"	50	"	"	
28.	Carnasson	Aude.	"	"	8.	"	"	"	
29.	Cosne.	Nievre	"	"	2.	50.	"	"	
30	Civray	Vienne	"	"	3.	"	"	"	
31.	Domfront	Orne.	3.	50.	5.	75.	"	"	
32.	Dax.	Landes	35.	"	17.	25.	"	"	
33.	Elers.	Orne.	4	60	6	15.	5.	25.	
34.	Fontenay	Vendée	"	"	3.	"	"	"	
35.	Falaise.	Calvados.	"	"	4.	"	"	"	
36.	Fontonaibleau	Seine et Marn	14.	25.	23.	25.	"	"	fr. 4 cent 50 wzmiankowane w expedycji N: 436.
37.	Gourdon	Lot.	"	"	8.	50.	"	"	z d. 12 Kwietnia jako nie
38	Honfleur	Calvados.	13.	"	10.	50	"	"	nadesłane wyraźnie ni-
39.	Issoudun	Indre.	3.	50.	3.	"	"	"	niejszym meldujęc.
2.	La Chatre	Indre.	"	"	6.	"	"	"	
41.	La Chartre	Sarthe.	"	"	"	"	"	70.	
42.	Lafitte Berna	do	"	"	6.	"	"	"	
43.	Laigle	Orne.	2.	"	6.	"	"	"	
44.	Lavai	Mayenne	"	"	26.	25.	"	"	
45.	Loudun	Vienne	"	"	5.	50.	"	"	
46.	La Bastide fort	Lot.	"	"	5.	"	"	"	
47.	Lafferte	Orne	3.	"	2.	"	"	"	
	do przeniesienia		265.	62	427.	20	12.	95	

Numer bieżący	Miejsce z kąd przysłano.	Departa.	Podatek Państwowy		składka na prowizyę dla Tow.ci		na Straży w Porkowcach		Uwagi.
			fr.	cent.	fr.	cent.	fr.	cent.	
	z przeniesienia		265	65	227.	80.	12.	95.	
48.	Limoges	H.te Vienne	3.	"	2.	"	"	"	
49.	Montpellier	Herault	108.	"	18.	50.	"	"	
50.	Metz	Moselle	10.	"	8.	"	"	"	
51.	Moriac	Cantal	5.	"	8.	"	13.	"	
52.	Mouy	Oise	"	"	1.	25.	"	"	
53.	Mortain	Manche	"	"	7.	45.	"	"	
54.	Mont de Marsan	Landes.	"	"	8.	"	2.	"	
55.	Mortaigne	Orne	1.	"	2.	50.	"	"	
56.	Melle.	Deux Sevres	"	"	4.	50	"	"	
57.	Nevers.	Nievre.	93.	75.	15.	"	"	"	
58.	Niort.	Deux Sevres	"	"	12.	05.	"	"	
59.	Nogent le Rotrou	Eure et Loir	"	"	4.	75.	"	"	
60.	Poitiers.	Vienne	243.	"	80.	50.	"	"	
61.	Pouancée	Maine et Loir	"	"	8.	90.	"	"	
62.	Puy l'évêque	Lot.	"	"	14.	"	"	"	
63.	Rouen.	Seine Infre	"	"	27.	50.	"	"	
64.	Sos.	Lot et Garon	"	"	2.	"	"	"	
65.	St Heliers.	Jersey	"	"	10.	"	"	"	
66.	St Severs.	Landes.	"	"	2.	"	"	"	
67.	St Calais	Sarthe	"	"	6.	"	"	"	
68.	St Pourçain	Allier.	"	"	7.	"	"	"	
69.	St Junien	H.te Vienne	"	"	4.	"	"	"	
70.	St Agnant	Charent Infr.	6.	50.	4.	50.	17.	50.	Wszystkie fr. 1 cent 50 od nich potrąca Tow.ci na podatek
71.	St Maixant	Deux Sevres	"	"	3.	"	"	"	
72.	Saintes.	Charent Infr.	18.	"	4.	"	"	"	Braterski.
73.	St Maure	Indre et Loir	"	"	5.	"	"	"	
74.	Sables.	Vendée.	"	"	1.	"	"	"	
75.	St Amande	Cher.	"	"	1.	50.	"	"	
76.	Sens.	Yonne.	1.	"	2.	"	"	"	
77.	Toulouse	H.te Garonne	67.	50.	47.	"	"	"	fr. 3. cent 55. podatku
78.	Troyes.	Aube.	"	"	55.	"	"	"	Brater: od nieuszlow: Tow.ci
79.	Tonneins	Lot et Garon	"	"	13.	"	"	"	
80.	Tenchainbray		"	"	4.	"	2.	"	
81.	Villedieu	Manche.	"	"	4.	"	"	"	
82.	Villeneuve.	Lot et Garo.	"	"	11.	75.	"	"	
83.	Vire.	Calvados.	11.	"	10.	50.	"	"	
	Summa Ogólna		765.	40.	847.	95.	47.	45.	

Na 31 Marca

Na dniu 1. Marca pozostało w depozycie.	Depozyt. fr.	cm.
1. z Caen /: Calvados :/ na wydrukowanie broszury przeciw Czartoryskiemu — „ — „ — „ — „ — „ —	54.	„
2. z Argentan na podróż Pasierbskiego do Portsmoutz — „ —	1.	50.
w Ogóle —	55.	50.

Rozchód.

1. Podatku Braterskiego.

do kas wysłane.	Ilość fr.	cm.
1. - d. 25 Marca do Kommis: fund: Emig	105.	„
2. d. 25. Kwietnia „ „ —	93.	„
3. d. 26. Maja „ „ —	167.	„
4. d. 24. Czerwca. „ „ —	155.	25.
5. d. „ Lipca. „ „	245.	15.
Summa Ogólna.	765.	40.

III. Dla Braci w Portsmoutze

1. d. 25. Marca do Kommis: Fund: Emig			11.	25.
2. d. 25. Kwietnia „ „ —			10.	50
3. d. 26. Maja „ „ —			15.	50
4. d. 6. Czerwca „ „ —			9.	50.
Summa Ogólna			46.	75.

Składki na potrzeby Towarzystwa.

11. Przedmiot wydatków	Ilość fr.	cm.
1. Porto okólników — „ — „ — „	107.	40.
2. Autografowanie 44½ arkuszy okólnika po 200 exemp: oraz Ustawy i aktu założ. po 300 exep: — „ — „ —	280.	„
3. Papier na okólniki jako też papier i potrzeby Kancelaryi oraz przepaski do okól: i oprawa akt —	174.	50
4. Najęcie Sali posiedzeń za Pięć Miesięcy i Światło — „ — „ — „	81.	„
5. Prenumerata pism periodycznych	45.	80.
6 Expedycje przychodzące — „ —	134.	70.
7. „ odchodzące — „ — „	22.	90.
Summa Ogólna.	846.	30.

Rekapitulacija.

Do Kassy Tow^a Dem^ta Polskiego od d. 1. Marca	Podatek Bratterskie- fra:	cnt	Fundusz na potrzeby Tow^a fra:	cnt	na Braci w Portsmoutze fr.	cnt.	w Depozycie fra:	cnt	Razem fra:	cnt.
do d. 1. Sierpnia 1835. wpłynęło	765.	40.	847.	95.	47.	45.	55.	50.	1716.	30.
„ wydano	765.	40.	846.	30.	46.	75.	„	„	1658.	45.
Na d. 1. Sierpnia 1835 pozostało.	„	„	1.	65.	„	70.	55.	50.	57.	85.

Na d. 1. Sierpnia 1835 r. pozostało w Kassie Towarzystwa Demokratycznego Polskiego franków Pięćdziesiąt siedem Centymów osmdziesiąt pięć, bijest:

1mo Podatku Bratterskiego franków 00 Cent 00.

2do Funduszu Tow^a franków jeden Cent. Sześćdziesiąt pięć.

3^tio Dla Braci w Portsmoutze franków 00 Centymów Siedemdziesiąt.

4to W Depozycie franków Pięćdziesiąt pięć Centymów pięćdziesiąt.

Za zgodność niniejszego stanu Kassy z dowodami przedstawionemi zaświadczają.

Poitiers d. 9. Grudnia 1835 r. Kommisarze wyznaczeni do sprawdzenia.

/: podpis :/ Stanicwicz Sylwester — Gucki Leopold — Ch. Chrościński.

Sekcija

Sekcja Centralna wzywa Tow.ze do przesyłania regularnego wszelkich składek przez Centralizacją, jak tego Art: 5. 6. 11. i 12. Ustawy wymaga. Nadto wzywa wszystkie sekcje do postąpienia z nieuiszczającemi się z podatku, podług Art: 9. postanowienia o składkach i 83. Organ: ogólnej, które stanowią za pierwszym raz protokułowane napomnienie, za drugie ogłoszenie w orędowniku Centralnym a za trzecim wykreślenie z Tow.ze

Takoż z powodu zabranych Art Tow.ze wzywa się sekcje, które w b. m. nienadesłały List imiennych Sekr.y i Członków za ich pośrednictwem z Centralizacją korrespondujących, o nadesłanie takowych z pierwszą do Centralizacji wysłać się mającą expedycją.

Dalszy ciąg Listy Członków Tow.ze Demz.e Polskiego
od d. 21. Listopada po d. 12 Grudnia 1835 przyjętych.

Numer biezący	Imie i Nazwisko.		Sekcje przyjmujące	Data deklaracji	Miejsce pobytu.
1410.	Klonowicz	Mateusz.	Amiens	15 Listopada	Amiens
1411.	Jezierski	Julian.	Poitiers	12. Grudnia	Nogent le Rotrou
1412.	Polaxowski		Portsmoutbe	Sekr: Portsmoutbe nie przysłała domu: tego z przyczyny nie postąpienia tegoż.	Portsmoutbe
1413.	Popiel		do		do
1414.	Jackowski		do		do
1415.	Kadrzyo		do		do
1416.	Rupikowski		do		do
1417.	Rudak		do		do
1418.	Nowicki		do		do
1419.	Lipiński	Benedykt.	Bordeaux.	15 Listopada	Bordeaux.
1420.	Kossakowski	Antoni.	Clermont Ferr:	29 Października	Clermont Ferrand.
1421.	Ciemiński	Benedykt.	do	do	do
1422.	Warzymski	Józef.	do	do	do
1423.	Rozinowski	Piotr.	do	do	do
1424.	Lityński	Alexander.	Poitiers		Loges.
1425.	Porazinski	Ludwik.	do	9. Grudnia	Poitiers.
1426.	Sokulski	Franciszek.	do	29. Listopada	Evreux.
1427.	Cyzymont	Napoleon.	Honfleur	18. Października	Havre de Grace.
1428.	Cidipowicz	August.	do	5 Listopada	Montivie.

Imiona z powodu zabrany i Expedycji z tych Francuzkich.

Wykreśleni

					uwiadomienie
					Druga część za-
					kupiono w nast-
					pnym orędowniku
1.	Topolski	Antoni.	Poitiers	25 Listopada	zamieszczona zo-
2.	Październierski	Karol.	Limoges	25 do	stanie. —
3.	Rożyński	Albert.	Niort.	8. do	
4	Paszkiewicz	Leonard.	Troyes.	12. Grudnia	
5.	Nowicki	Teofil.	Montpellier.	8 Grudnia.	

Sekretarz Sek: Centr: Członkowie Wydziału Korrespondencyjnego.
Biergiell Zygmunt. Podpis: Piotrowski Jezierski Teofil

Wydrukowano w Drukarni Pierwszej.

Nr 1625

Poitiers 18go Stycznia 1836 r.

Sekcija Centralna

Towarzystwa Demokratycznego Polskiego

do

Gałęzi tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

Od czasu ostatniego Rapportu, niektóre Sekcije owa główne wnioski przedstawiły Sekcji Centralnej –

Pierwszy względem powania adressu do Izby Deputowanych o całą i niepodległą Polskę

I drugi względem upoważnienia przez Tow.o po jednym Członku w Izbach Francuzkiej i Angielskiej do przemawiania za przywróceniem całej i niepodległej Polski na Demokratycznych zasadach.

Jakkolwiek Sekcija Centralna, nie mogła odstąpić od wyrzeczonego już zdania, że w rzeczywistości szukać należy dla Tow.a pewności, aby niewczesnie nie potrzebnie walki z trudnościami, przed głębszem niniejszemi badaniem; nie obojętnie jednak przyjęła ślachetną gorliwość podane sobie rady, - owszem w dowód całego zajęcia się niemi, poniżej objaśni o ile skorzystała z wniosku drugiego; przedewszystkiem zaś, usprawiedliwia niepodzielanie żądania o wygotowanie adressu do Izb.

W istocie samej, ruch czasowej polityki, tyle się rozprzestrzenił, iż zdaje się że wzgląd na interes Polski ma należeć do jego rezultatów. Widzieliśmie że niezalowano słów jeżeli nie na korzyść całości, to przynajmniej w interesie części kraju naszego. – Dziś jeszcze z mównicy członków Izby Francuzkiej przychylniejsze głosy przyzywają dla nas litości, i powstawiają rodzinne niedawno sympatije. Lecz czemu sprawa Polski lub oporuum do przeznaczenia swojego postępuje wolnem? Porusza się we wzajemnem ciążeniu indywidualnej polityki gabinetów, lub przekroczyć jej nie wolno linij, zakreślonej ich osobistym interesem. – Nie trudno jest dostrzedz że ta polityka nie będzie obfita w rachubę przeciwnych przemian dla przyszłości Polski – cumima jej wysileń poluzowana na szalach równowagi mocarstw Europejskich ledwie wesprzeć się ośmiela na Artykułach Traktatu wiedeńskiego. Uporczywy tak system nieuruszania pokoju, jeżeli go sprawa wschodu nienaruszyła, niemoże innego pozostawić odgłosu, jak ten, który ma zaginąć w parlamentowych sporach.

Ten jest wierny obraz dzisiejszego ruchu politycznego pod względem na sprawę naszą.

Wraki

„Traktat wiedeński! Równowaga Europejska!" – Oto cała nadzieja Polski!... Ta nadzieja zabłysła jej Aktami i Izby, lecz za tą nadzieją zawarty szranki. – Chociażbyśmy ich wzywali o popieranie interesu Całej Polski, nieposłuchają głosu naszego, boby trafił ich samolubne widoki, – wypaczał im z karbów trwożliwa polityka. –

Sekcja Centralna jeszcze inną widzi przyczynę milczenia – Godność Towarzystwa jaką mu zasady jego nakazują uposażnia Je do pewnej dumy. – Tow.e nie powinno narażać się na skutek przemijających pozorów, ani też żebrać politowania u serc na głos prawdy obojętnych. Ta zmiana czasu i systemu politycznego zachodniej Europy upomni się o wymierzenie sprawiedliwości Polsce, jeżeli Ta wprzód własną siłą podniesć się i wyswobodzić nie zdoła. Dziś niepotrzebnieby się tylko kompromitowało. –

Z takich to powodów Sekcja Centralna oparta się pisaniu petycji do Izby Deputowanych odbyła dyskusyja nad projektem adresu odpowiedniego na mowę królewską, w którym nawiasem niejako, wtrącono wzmiankę o potrzebie utrzymania narodowości Polskiej, uświęconej traktatami przekonywa iż jej powstrzymanie żałować niewypada.

Strona jednakże strony, w zamiarze sprostowania opinji publicznej wątlonej częstokrotnymi Aktami Wychodźców Polskich, nie sprzeciwiła się woli jednego ze swoich członków, deklarującego wzrowić w pismach czasowych, stósownie protestacji Tow.a Demo.go Polskiego d. 8. Maja 1832 r. przeciwko traktatom napisanej, która należycie w jednym tylko dzienniku angielskim Morning Herald umieszczona była.

Co do wniosku drugiego. – Słaba i on wprawdzie ofiaruje rozwój, podane zaś środki jego przeprowadzenia nie mogą być wykonalne. Sekcja Centr.a w ten sposób zmieniła jego użycie. Wezwała jednego członka aby w duchu publicznych aktów Tow.a naszego starał się przedstawiać Deputowanym z opozycji interes Polski i zachęcał ich do przemawiania w tymże tyle razy, ile razy się do tego sposobność poda. Częste przypominanie sprawy Polskiej choć przez pojedyncze głosy na trybunie francuskiej zdolne utrzymywać współczucie Europy i pocieszać ujarzmionych braci naszych, zdawało nam się korzystniejszem, niż odzywanie się do mniemanej reprezentacji Ludu francuzkiego, do ciała które w swojej większości jest stagnacyjném i wszelkie działania swoje politycznym egoizmem ogranicza. –

---

11. Wezwany Ob: Bohdan Zaleski do zajęcia miejsca w Centralizacji Wyborowej po zmarłym Wincentym Cyprysińskim udzielił następującą odpowiedź.

„Odezwa wasza z d. 7 bm. dopiero wczoraj doręczona mi została, z powodu że brat mój i ja
„opuściliśmy Sevres bez słałego przez kilka dni zamieszkania w Paryżu, świeżo otrzy-
„małiśmy pozwolenie Ministra przeniesienia się do Alzacji, i dzisiaj wyjeżdżamy w drogę.
„Które obowiązki familijne i naukowe nakazują mi na długi czas życie ustronne.
„Obywatele! oprócz powyższych okoliczności nie mogę jechać do Poitiers i z prawnej
„jeszcze pobudki. Prawo z d. 6. października mogło mię powołać na zastępcę, ale nigdy
„upoważniać czyn niełoiczny, niemoralny abym się tytułował członkiem Centralizacji, bez

względu

„względu że byłem wybrany przez znaczną mniejszość ogółu członków Tow^a. w sumie.
„nim mojém nie mogę przyjąć urzędu. w podobném położeniu zostawałem niedawno względem komitetu, i postałem jak dzisiaj odmowną odpowiedź. Pozdrowienie i bratersk...

d. 20 Grudnia 1835 r. Paryż. /: podpis: Bohdan Zaleski.

Towarzystwo osądziwszy to tłumaczenie się Ob. Zaleskiego jest dostatecznem lub nie. Sekr. C. N. czyni na tylko ze swojej strony uwagę, że wezwaniem tego członka do Centralizacji wykonało jedynie wolę Tow^a które przy ostatniem głosowaniu większością swoją zadecydowało: aby na przypadek gdyby formalne wybory nie były jeszcze z poprzednio wybranymi trzema członkami uzupełniły skład Centralizacji z 9 osób, tylu członków z kolei najwięcej głosów mających wezwanymi zostało iluby niedostawało do liczby 9^ciu. Co prawo, skoro ob. Zaleski z pod niego wyłamał, już się dalej nie rozciąga i Sekr. Centr. postanowiła nie wzywać już następujących z kolei, tém mniej że z końcem tego roku zawiązuje się Centralizacyja Wytrwała, jeżeli wybrani a nieprzybyli dotąd na miejsce członkowie nie chybia naznaczonego przez siebie terminu.

---

111. Kommissja Kunduszów Emigracyjnych w ostatniem swojém sprawozdaniu z d. 3 Lam. ogłoszonem tylko uczyniła wzmiankę o dwuzłotowém nacześaniu podatku braterskiego do Tow^a w roczie 1184 fr. 50 Cent, raz nawet nie dodała że 676. fr. 50 Cent przestane zostały do Sekcji Centralnej. Ex Centr^a widząc w tém odstąpienie od praktykowanego dotąd zwyczaju, wezwała Kommissja Kunduszów Emigracyjnych o ogłoszenie przestanego jej wykazu Sekcji Tow^a.

Wykaz szczegółowy

wpływów do Sekcji Centralnej Towarzystwa Demokratycznego Polskiego

od d. 1. Sierpnia 1835 r. po d. 1. Stycznia 1836 r.

Wpływ.

Numer porządkowy	Miejsce nadesłania:	na potrzeby Tow^a fr.	cm.	podatek Bratersk. fr.	cm.	Uwagi.
1.	Romanowmd. 1 Sier.	1.	65.	„	70.	Cent. 70. podl. bratersk.
2.	Agen. -	23.	70.	24.	50.	z remanentu nadesł.
3.	Aurillac.	9.	50	„	„	
4.	Aixvault.	15.	60	15.	35.	
5.	Amiens.	33.	25	32.	50.	
6.	Avranches.	25.	„	39.	„	
7.	Angoulême.	60.	50	78.	50	33. brak. i od miesz.
8.	Auxerre.	21.	85.	37.	50.	do do
9.	Angers.	37.	15.	33.	„	
10	Alençon.	6.	70	12.	„	
	do przeniesienia	234.	10.	293.	05.	

Numer porządkowy	Miejsce nadesłania:	na potrzeby Tow^a fr.	cm.	Podatek Bratersk. fr.	cm.	Uwagi.
	z przeniesienia	234.	90	293.	05.	
11.	Batignolles.	28.	45.	„	„	
12	Bar le duc.	7.	„	1.	50.	
13.	Briquebec i St. Sauv.	31.	15.	54.	„	pod. brater i od nie członk. Tow^a
14.	Bayeux.	16	90.	7.	80.	
15.	Beaugé. *	12.	„	„	„	
16.	Bordeaux.	16.	75.	30	50.	
17.	Beauvais.	9.	50	7.	75.	
18	Lacy.	42	50	„	„	Summa przeniesiona z depozytu na nowy exp. № 1265.
19.	Civray.	4.	„	6.	„	
	do przeniesienia	403.	13.	397.	60.	

20 Catus.

/*/ Postana była od Sekr. Centr. summa nie 676 fr 50 c. jak mylnie Kom. fund. Emig. świadczy, lecz 695 fr. 35. c. o czem stowarzyszenie tej omyłki Kommissja fund. wezwana została. -

		fr.	cm.	fr.	cm.	
	do przeniesienia	403.	15.	397.	60.	
20.	Cattus.	3.	50.	"	"	
21.	Cosne.	13.	"	"	"	
22.	Castres.	51.	65.	202.	55.	na pod: brab: i od nieuż: Tow^{a}
23.	Charente.	3.	"	"	"	
24.	Cajare.	13.	"	15.	50.	na pod. brab: i od Nieuż: Tow^{a}. dz dz
25.	Chateaugontier	28.	"	54.	"	
26.	Chize.	1.	25.	2.	50.	
27.	Crayon.	9.	50.	14.	50.	
28.	Cahors.	3.	50.	"	"	
29.	Chateauroux.	1.	"	1.	50.	
30.	Chalons s. Marn	2.	"	2.	"	
31.	Chateau du Loir	2.	"	"	"	
32.	Clermont vise.	"	25.	"	50.	
33.	Clermont ferr:	23.	"	"	"	
34.	Dax.	15.	90	16.	35.	
35.	Domfront.	12.	25.	18.	35.	Pod brab: i od nie uż: Tow^{a}
36.	Dublaire.	"	25.	"	50.	
37.	Evreux.	3.	"	13.	25.	
38.	Gyernon.	1.	"	"	"	
39.	Calaise	21.	73.	17.	25.	
40.	Contoibleau.	40.	30.	83.	50.	pod: brab: i od nieuż:
41.	Elers.	5.	50.	2.	10.	dz dz
42.	Genzay.	2.	"	3.	"	
43.	Gourdon.	5.	"	2.	50.	
44.	Honfleur.	23.	35.	33.	10.	
45.	Hâvre.	10.	50.	"	"	
46.	Isroudun.	3.	"	1.	"	
47.	Loudun.	45.	"	64.	50.	
48.	La Rochelle.	1.	"	1.	50.	
49.	Laval.	116.	"	166.	75.	pod: brab: i od nieuż:
50.	La Chartres s. Loir	2.	"	3.	90.	
51.	Livernon.	"	"	5.	"	od nieuż: Tow^{a}
52.	La Bastide.	5.	"	"	"	
53.	La forté Maié	7.	"	7.	"	
54.	Limoges.	14.	60.	19.	25.	
55.	L'aigle.	10.	55.	11.	05.	
56.	Le Mans.	4.	30	"	"	
57.	La Châtre.	4.	"	"	"	
58.	Lavelanet.	13.	"	19.	50.	
59.	Lille.	10.	"	"	"	
60.	Legi.	10.	50.	1.	50.	
	do przeniesienia	946.	55.	1201.	70.	

		fr.	cm.	fr.	cm.	
	z przeniesienia	946.	55.	1201.	70.	
61.	Lisieux.	16.	25.	"	"	
62.	Mortain.	18.	95.	26.	"	
63.	Milhau.	3.	"	2.	"	
64.	Mont de marsa	35.	50.	35.	75.	
65.	Morey.	17.	85.	32.	"	pod: brab: i od nieuż:
66.	Mauriac.	20.	50.	8.	"	f. 1. Cent 25. na po- dróż dla orton: Cant wybor: zamieszano
67.	Montpellier.	67.	20.	88.	50.	
68.	Montreuil Bellay	"	25.	2.	75.	
69.	Melle.	21.	20.	47.	50.	
70.	Monilleron.	3.	"	"	"	
71.	Niort.	16.	"	17.	25.	pod. brab: i od nieuż:
72.	Nogent le Rotrou	6.	90.	8.	"	
73.	Nantes.	5.	50.	5.	"	
74.	Nevers.	14.	20.	25.	75.	pod. brab: i od nieuż:
75.	Poitiers.	132.	"	196.	"	pod: br: i od. nieuż:
76.	Puy l'eveque	18.	60.	"	"	
77.	Rochefort.	3.	"	"	"	
78.	Rouen.	38.	90.	"	"	
79.	Rhodez.	68.	20.	60.	80.	
80.	St^{e} Maure.	5.	"	"	"	
81.	Spoya.	32.	05.	34.	50.	
82.	Saintes.	5.	50.	9.	"	
83.	St^{e} Pourçain.	4.	50	"	"	
84.	Salles.	1.	50.	"	50.	
85.	St^{e} Agnant.	18.	"	25.	50.	1 f. 50 c. na przejaz 3. Cierw. 645. wtapia
86.	St^{e} Cloux.	3.	"	"	"	
87.	St^{e} Sauveur.	2.	"	1.	50.	
88.	St Jean d'angely	4.	"	"	"	
89.	St^{e} Calais.	20.	90	"	"	
90	St^{e} Maixant	2.	40.	26.	50.	pod: brab: i od nieuż:
91.	Sens.	2.	"	1.	"	
92.	St^{e} Amand.	5.	"	"	"	
93	Tonnerre.	4.	"	"	"	
94.	Toulouse.	93.	60.	44.	"	
95.	Tinchebray.	3.	"	4.	"	
96.	Troyes.	54.	95.	55.	"	
97	Tonnay.	3.	"	"	"	
98.	Vire.	48.	35.	77.	50.	pod. brab: i od nieuż:
99.	Vimoutiers.	11.	50.	12.	"	dz dz
100	Villefranche	11.	40.	9.	60.	
101	Vendome.	5.	85.	8.	50.	
102.	Villeneuve s. Lot.	8.	50.	27.	"	
	Summa ogólna	1733.	75	2093.	10.	

Od dnia

Od dnia 1 Sierpnia 1835 r. do d. 1 Stycznia 1836 r. wpłynęło

I^mo Składki na potrzeby Tow^a franków Tysiąc siedmset trzydzieście trzy. Cent. Siedemdziesiąt pięć N^r fr^s 1733. Cent: 75.-

II° Podatku braterskiego franków Dwatysiące dziewięćdziesiąt trzy. centymów Dziesięć N^r fr. 2093 Cent 10.

III° Składka na Braci w Portsmouth.

Remanent na d 1. Sierpnia 1835 r. pozostały fr. „ „ Cent. 70.

IV° Depozyt. Remanent z d. 1. Sierp. z Caen — „ „ — „ — fr. 54.

Na podróż ó. Pasierbskiego z argentan — „ „ „ „ fr. 1. Cent 50.

Razem fran. 55 Cent 50.

Uwagi 1. Kwindusze nadesłane w ostatnich dniach Lipca a poprzednim Rapportem niebyłe w niniejszym umieszczone zostały.

2. Podatek braterski nadesłany od nieczłonków Tow^a wspólnie jest zamieszczony.

3. Za sprzedaż ustawy, Aktu założenia Tow^a wpłynęło z Amiens fr 3 cent 60. z Angoulême fr. 2. z Contrainebleau fr. 1. cent 5. z Moriac fr. 2 cent 5. z Montpellier Cent 70. z Mouy Cent 35 z Niort fr. 1. cent 5. z Vire fr. 1. cent 5. Razem fr. 11 cent 85. Summy te w funduszu Tow^a przy rzeczonych Sekcyjach włącznie umieszczone zostały.

4. z Batignolles fr. 14 Cent 45 nadesłane dla czterech członków wydalonych z Evreux do fund. Tow^a włączone zostały, gdyż ci członkowie otrzymali wsparcie od Sek: Evreux z powróceniem składki należnej Towarzystwu.

Rozchód.

I: z Kwindeuszów Tow^a przedmiot wydatku.		Ilość fr.	cm
1.	Na autografija ordynarjuszów. — „	176.	„
2.	Za porto ordynarjuszów — „ — „ — „	66.	45
3.	Na prenumeratę pism periodycznych	54.	70.
4.	Za expedycje przychodzące — „ — „	259	70.
5.	D^o odchodzące — „ — „	69	40.
6.	Na opłatę i zmianę mandatów — „	12.	75.
7.	Na materjały piśmienne, papier do okólników, księgi kasowe, dzienniki itp.	130.	70.
8.	Najęcie Sali posiedzeń — „ — „ — „	66.	25.
9.	Opał i oświecenie Sali posiedzeń „	32.	20.
10.	Na koszta podróży Ordynarjusza Centr^o wyborowej ó. Zaczyńskiemu — „ „	12.	95.
	Summa ogólna.	881.	10.

II. Podatku Braterskiego. Odesłano do Kommisji fund: Emigr^t		Ilość fr.	cm
1.	w Sierpniu — „ — „ — „ — „	401.	15.
2.	we Wrześniu — „ — „ — „ — „ — „	427.	95.
3.	w Listopadzie — „ — „ — „ — „	695.	55.
4.	w Grudniu — „ — „ — „ — „	508.	„
	Summa ogólna.	2032.	65.
III Składka na Braci w Portsmouth. Remanent poliszono do pod: Braterskiego		„	70.
IV. Depozyt. Stosownie do Exp: N 1265. Sek: Caen zapłacono Kom: trudniącej się ogłoszeniem podpisów p amnestji i Czartoryskiemu pozostałość "depozytu poliszono do składki na potrzeby Towarzystwa. — „ — „		11.	50.
		42.	50.
	Summa ogólna —	54.	„

Rekapitulacija.

od d. 1. Sierpnia 1835 r. do 1. Stycznia 1836 r.

	Składkan potr. Tow^a fr.	cm	Podatek Brater. fr.	cm	Składka na Portsm: fr.	cm	Depozyt fr.	cm	Razem. fr.	cm
Wpłynęło wraz z Remanentem — „ — „ — „	1733.	75.	2092.	10.	„	70	55.	50.	3883.	05.
Wydano — „ — „ — „ — „ — „ — „ — „	881.	10.	2032.	65.	„	70	54.	„	2968.	45.
Kostaje na d. 1. Stycznia 1836 r. — „ — „ — „	852.	65.	60.	45.	„	„	1.	50	914.	60.

Na dniu 1. Stycznia 1836 r. pozostało w kassie Towarzystwa Demokr. Polskiego
I. Składki na potrzeby Tow.e franków ośmset pięćdziesiąt dwa centymów sześćdziesiąt pięć
II. Podatku Braterskiego franków sześćdziesiąt, centymów czterdzieści pięć. –
III. w Depozycie frank jeden, centymów pięćdziesiąt.
Wogóle franków Dziewięćset czternaście, centymów sześćdziesiąt N: 914 fr. 60 cent:

Za zgodność niniejszego Stanu Kassy z dowodami które przedstawionemi były zaświadczają: — Poitiers d. 18 Stycznia 1836 r. Kommissarze wyznaczeni do sprawdzenia (podpis) Leopold Gucki. Sylwester Staniewicz. Kalixt Ludwik Ozwściński. –

Przyjęto i zatwierdzono na posiedzeniu Sek. Centralnej Tow.e Demokr. Polskiego. Poitiers d. 18 Stycznia 1836. Prezydujący z kolei (podpis) Franciszek Piot. Jasiński. Sekretarz Bierzgiell –

V. Przedstawiony Rapport z funduszów Tow.e przekonywa że znaczna część Sekcji i Członków uchyla się samowolnie od składek prawem przepisanych; rozmyślne i niczem się usprawiedliwić niedające zaniedbanie tak koniecznego obowiązku ujść nie mogło Uwadze Sekcji Centrej. – Z tego więc powodu poleceno Komm.e obrachunkowej przedstawienie szczegółowego wykazu Sekcji i Członków niepłacących i zalegających, który w okólnikach ogłoszony wkrótce zostanie. Wzgląd na nietykalność praw przyjętych i dobro Tow.e którego działania w znacznej części zawisły od zaopatrzenia Kassy w dostateczne fundusze powinien być skutecznym bodźcem dla tych, którzy niepomni przyjętych obowiązków od nałożonych składek się usuwają, z uszczerbkiem Sekcji Tow.e ponoszącej przeto cały ciężar wydatków. Przytem wzywa się Sekcije aby nadsyłające od nich do Centralizacji Expedycije i deklaracije przyjmowanych do Tow.e Członków były ściśle i na cienkim papierze pisane, gdyż często zdarza że porto jednej Expedycji z miejsc niebyt odległych franków kilka wynosi. –

VI. Od d. 12 Grudnia 1835 do d. 22 Stycznia 1836 r. zostali przyjęci na Członk. Tow.e
1429. Betko Jan – w Angoulême.
1430. Lewicki Szymon do.
1431. Maszkowski Julian. do
1432. Skowroński Wojciech w St Calais.
1433. Sobiecki Julian w Poitiers. mieszk. (ujęto)
1434. Filipowski Tomasz. do —
1435. Kazimirski Piotr Cormeins. – —
1436. Kędzierski Kazimierz w Vimoutiers.
1437. Baniewicz Władysław w Montpellier
1438. Dacewicz Piotr. – do
1439. Jastrzębski Wincenty. – do
1440. Sitek Antoni – w Toulouse. –
1441. Jackowski Alexy. w Nantes.

Wykreśleni.
1. Filipowicz Michał z Agen.
2. Czyński Jan – Batignolles.
3. Zarowski Konstanty z Lajarc
4. Korzeliński Kajetan Fontainebleau
5. Orłowski Konstanty. Vire.
6. Donowski Alexander Toulouse.
7 Undzewicz August z Poitiers.

Członek Towarzystwa Demokratycznego Polskiego Ob: Szarf Antoni rodem z Kalisza na d. 26 Sierpnia 1835 r. życie swe zakończył. Smutny Rodaków niech będzie nagroda Jego cnót obywatelskich. –

Sek: Agen podaje do wiadomości Tow.e obywateli Przesławskiego Leona i Strycharzewskiego Sylwestra jako obojętnych na sprawy Tow.e

Sek: Briqueber. ogłasza Tow.e Ob: Wrzesniowskiego Ignacego za niewiszczanie się w składach Tow.e

Poitiers 21 Stycz. 1836. Pozdrawienie i Braterstwo Członkowi Wydz. Korresp. (podp.) J. C. Piotrowski. Sekretarz Bierzgiell

VII. W początkach b. m. ogłoszonem zostało w dziennikach paryzkich pismo: Wychodzcy Polscy we Francyi do Izb francuzkich. po płomiennych rozprawach w Izbie parów i w Izbie deputowanych o których wyżej wspomnieliśmy, zjawiło się drugie: do Izb francuzkich wdzięczni wychodzcy polscy. — Obadwa są szczerze redagowane, i mimo że mówią z całej wielkiej i polskiej polsce, daja się dwuznacznie tłómaczyć. Sekcija Centralna nie wchodząc w szczegółowy rozbiór pierwszego, które głównie się opiera na pogwałceniu traktatów zawartych między mocarzami i rozwodzi żale nad znanem całemu światu uniemożeniem Polski; ani drugiego, które składa dziękczynienia za bezowocne a nawet sprawie polskiej złe pojmujące głosy, uważała, że Tow.ª powinno tak co do formy jak i ducha ich swe zdanie objawić: Towarzystwo nie może milczeniem swojem usprawiedliwiać działań, któreby mogły z czasem do zgubnych nadużyć ośmielić. Dla tego Sekcija Centralna widząc się po raz trzeci z powodu ważności wypadków w położeniu Art. 43. Org: Wewnętrznej przewidzianem, postanowiła użyć nadzwyczajnej władzy i następujące oświadczenie w dziennikach francuzkich ogłosić, a do Emigracji osobną w tym przedmiocie odezwę wydać. Sekcija Centralna nie wątpi, że ten jej krok odrzucający wnie legalności mogących się zjawić na przyszłość podobnych bez imiennych niby od Emigracji pochodzących aktów, Towarzystwo wolą swoją zatwierdzi. —

Ukazały się w ciągu tego miesiąca w dziennikach Paryzkich dwa pisma bezimienne pod nazwiskiem Wychodzców polskich, gdy te akta z powodu swego napisu, mogą niechcący w opinji publicznej za dzieła całej Emigracji polskiej. my podpisani wychodzcy polscy w Towarzystwo Demokr. polskie zawiązani widzimy się w konieczności oświadczyć publicznie że im jesteśmy zupełnie obcymi, i że nasz sposób uważania sprawy Polskiej stanowiący główny artykuł naszej politycznej wiary, jest zawsze niezmiennym. Co ma bydź uroczystszem dla szczęścia prześladowanej naszej Ojczyzny, objawiliśmy już nie w jednym z naszych aktów publicznych, odwołujemy się teraz do nich a mianowicie do listu przesłanego Ministrowi spraw wewnętrznych, który druk poczęliśmy w połowie Listopada r. z. ogłosić nie mieliśmy. —

Oświadczamy uroczyście że w wspomnionych pismach widzimy wyraz nie powszechnych ale indywidualnych uczuć, i że nikt niema prawa bez pełnomocnictwa, przemawiania imieniem wszystkich.

Jest to głos naszego sumienia politycznego. szanować go jest obowiązany każdy rzetelnie ma pojęcie rzeczy wieku dzisiejszego.

Nie ograniczamy się na tem oświadczeniu, zapowiadamy zawczasu naszym współrodakom że na przyszłość wszelkie kroki tego rodzaju uważać będziemy za przywłaszczenie i ciągły im opór będziemy stawiali, jeżeli poprzednio nieczekają od nas wyraźnego przyzwolenia. —

Poitiers 22. Stycznia 1836 r.

Sekretarz Sek. Centr.
Zygmunt Bierzyński

Pozdrowienie i Braterstwo.

Prezydujący na posiedzeniu.
(podpis) Bonawentura Mazurkiewicz

Uwiadomienie. Zabrane w roku zeszłego przez władze miejscowe w Poitiers akta Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; pomimo rozporządzenia Ministra spraw Wewn.; potąd jeszcze z Paryża nie zostały Sekcji Centralnej powrócone, z tego więc powodu ponowiono żądanie.

Sprostowanie. Na stronicy 270 w przedostatnim wierszu zamiast protestował czytaj prostował. na stronicy 271 w wierszu 8. zamiast mirz. czytaj wierze. na stron. 275. w liście wymienionych zamiast Paszkiewicz Leonard. powinno być Paszkiewicz Leopold. –

Łączemy Braterstwo i Pozdrowienie
Członkowie wydziału Korrespond:
/podpis/ St. Potrowski Teofil Seredyński

Sekretarz Sekcji Centralnej
Zygmunt Bergiell

Wytłoczono w Autografji P. A. Dichot
w Poitiers.

№ 1665

Poitiers 29 Stycznia 1836 r.

Sekcija Centralna

Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Do

Ogółu tegoż Towarzystwa

Obywatele!

Otóż po długich nadziejach, po licznych usiłowaniach, po przykrem nareszcie zniecierpliwieniu, przynosimy wam pocieszającą wiadomość o zebraniu się Członków Centralizacji Wyborowej. Dziś właśnie, składamy obowiązki do których przed 14ma Miesiącami wola wasza nas powołała; dziś przestajemy być Sekcją Centralną.

Jakkolwiek prosty Akt rozwiązania, usprawiedliwiony wyraźnym przepisem Ustawy, wystarczyłby do zaspokojenia nas, i całego Towarzystwa względnie naszych działań, poczytujemy jednak sobie za obowiązek, rzucić nań małe objaśnienia, albo raczej zebrać w treść ich naturę, tok i ich charakter.

Jakiż było posłannictwo Sekcji Centralnej w Poitiers? Przeprowadzenie organicznej Ustawy. Potrzeba ta, objawiana zaraz po zmianie pierwotnego położenia Towarzystwa wśród zwiększającego się ciągle liczebnego wzrostu, wśród nie jednostajnych wyobrażeń o przyszłości Polski i o właściwem stanowisku w Emigracji, była zbyt przemagająca, aby wszystkie myśli zwrócić ku jej zaspokojeniu, a wszystkie życzenia ku spiesznemu wykonaniu tego dzieła. Był to właśnie czas, gdzie na konieczne zwiększenie bezrządu Towarzystwa, Centralizacja Paryzka zapobiedz mu niemogła, bo ojej zmianę powszechnie wołano — Zmienić Centralizację, aby na jej miejsce powołać inną, któraby umiała pojąć i zadowolnić wymagalności powszechne; zawiesić wszelkie czynności, aby dopiero na podstawie poprzedniej Organizacji przystąpić do dzieła właściwego powołania; w samem nawet urządzeniu się, zostawić część ważną duchową, aby przedewszystkiem zaprowadzić materjalny Towarzystwa porządek, aby Manifest ten wypadek jego politycznej harmonji, stał się doskonalnim dziełem rozwagi i doświadczenia; pomyślić stanowczo o naturze Centralizacji, któraby nieruchoma w swym składzie, pewna w działaniu, zniszczyła wszystkie napotykane, lub konieczne przywary jej ruchomego charakteru: oto jest obraz ówczesnego położenia Towarzystwa, oto treść ówczesnych jego potrzeb.-

Wśród takich to okoliczności, Sekcija Poitiers-ska Sekcję Centralną powołała. Jej charakter, był tymczasowy, a niedwójznacznie objawiona wola Towarzystwa poleciła jej napisać organizację wewnętrzną z zawieszeniem czynności innej natury. Dopełniła tej woli, Sekcija Centralna przedstawiła do rozbioru i decyzji Ogółu, projekt Ustawy, na co sześć miesięcy było potrzeba do ostatniego jej uświęcenia - wiadoma jest nam przyczyna

Cóżkolwiek bądź Obywatele, już od 5 Lipca 1835 r. Ustawa Towarzystwa jest w wykonaniu. Ściśle zawiązane stosunki, między Sekcją Centralną a częściami Tow.: uwalenie zupełnej prawie jego listy: zaprowadzony porządek w jego działaniach i przygotowanie stanowcze do Manifestu, który wytyczając Towarzystwu, jego ostatnie przeznaczenie, jego środki działania, rozwiązał zarazem szczątki niegdyś burzliwych nieporozumień, jego myśl, prace i życzenia trwałą obecnie harmonią: oto są zbawienne skutki Organizacji wewnętrznej, - oto zarazem dowód jak rozumnie Tow.e umiało oceniać swoje położenie, jak szczęśliwie ku swojemu dobru wynajdywało środki. Niesprawiedliwe więc było narzekanie, że Manifest niepoprzedził wewnętrznej Towarzystwa organizacji.

Po ogłoszeniu Ustawy, Sekcija Centralna zajęła się bezpośrednio sprowadzeniem do Poitiers członków których wypadek wotowania powołał do Centralizacji wyborowej. Długa, zbyt długo usiłowania jej niszczały w zawadach rządowej niechęci. Szlachetna niecierpliwość wielu Sekcji na przykre wystawiona próby, wzywała naglita naraziście Sekcję Centralną do ogarnięcia atrybucji Centralizacji Wyborowej, do napisania Manifestu, do założenia pisma, słowem do obalenia przyjętej Ustawą formy Centralizacji, aby dotychczasową lub nieco przekształconą zachować. Z tego wychodząc stanowiska zwątpiono już prawie o możności utworzenia wyborowej władzy, a biorąc myśl swoją czasową za przepis dla Sekcji Centralnej, nadsyłano jej rozmaite w tym względzie projekta i ich rozebrania do Towarzystwa żądano. Sekcija Centralna sprzeciwiła się stanowczo podobnym wnioskom: bo jeżeli pewna część Towarzystwa, po długo uwodzonych nadziejach zwątpiła naraziście o podobieństwie zawiązania Centralizacji - to ona nigdy niezwątpiła. Lecz oprócz tego był jeszcze i inny powód sprzeciwiania się tym przedstawieniom, powód wypływający ze szczególnego charakteru Sekcji Centralnej - Już nie jeden raz mieliśmy sposobność przypomnienia w Tow.e że Sekcja Centr.a w Poitiers, przeciwnie tylko między Centralizacją Paryzką a Centralizacją Wyborową, w samem przeprowadzeniu Ustawy i utworzeniu nowej, centrum miała cały zakres swojego działania: wyraźna wola Ogółu, tamże jej tylko przepisała obowiązki. Drukować więc, nadsyłane odezwy i uwagi nie mające ścisłego związku z tym przedmiotem, a nadewszystko przyjąć niedawany obowiązek pisania Manifestu, byłoby to właśnie iść wbrew objawionej woli, zaczynać - bez możności ukończenia, wzbudzić szeroki ruch w Tow.e bez punktu podpory, byłoby to nakoniec przesądzać opinije przyszłej Centralizacji niezawartej podług mylnego mniemania, w ciasnych tylko obrębach wykonawstwa. Tak wiele winy nieprzyjmując na siebie, chcieliśmy zawrzeć przysposobić potrzebne przyszłej Centralizacji materiały i wreszcie badaniem myśli Tow.e co do ogólnych zarysów Manifestu, jego utwór i przyjęcie na przyszłość ułatwić. Właśnie celu, Tow.e wezwane było do udzielania swych uwag tego przedmiotu dotyczących, które oddane dziś rozbiorowi nowej Centralizacji, mogą posłużyć za materiał do projektu. Otóż nasze usprawiedliwienie ze wszystkich, często zbyt ostrych zarzutów, jakie ściągnęliśmy na siebie, trzymając się ściśle wytkniętej nam drogi.

Wszakże Obywatele, pomimo to wyraźne przeznaczenie, Sekcija Centralna wyszła niekiedy za jego granice: lecz wystąpieniom tem niewsparła bynajmniej roznionych zażaleń lub ostrych

zarzutów

zarzutów, przeciw systemowi jej działania, zastosowaniu jak krzywdząco mniemano, do jej samolubnych widoków. Bo jeżeli prawem dla niej było zatrudniać się tylko sama Organizacją i w następstwie przeszkodzić wszystkiemu coby miało uszczerbić tak dobrze pojętej Tow.ej myśli, równie też świętem było prawem, to czerpanem w konieczności, potrzebie pospiechu i czystej chęci usłużenia ogólnej sprawie, - korzystać ze wszystkich wydarzeń jakie tylko możności jej usługiwania nastręczały. Usunąć z pośród Tow.y już dziś widzące nieprzyjacioły, aby utłumić zaśnienie rozdwojeń, niepokoju i pogardy prawa, rzucone w środ jego usiłowań do porządku i harmonji; zbijać ogłaszane nauki których charakterem płochość, a skutkiem szkodliwość, aby odwrócić, znieszczyć krzyczące choć niesprawiedliwe uprzedzenia o naturze i celu działań Tow.y; wykazywać niludzką politykę rossyjskiego rządu, obciążającego kraj nasz długami; aby wolnym głosem czołobitki ujarzmionego ludu, tłumaczyć utłumione uczucie krzywdy jego całości, - aby widokom usłużnych lichwiarzy, choć jakakolwiek zastawić przeszkodę; stawić opor zewnętrznym nieprzyjaciołom, najastującym nasz byt, z nieszczerą myślą śmiałego absolutyzmu, - aby jego niesprawiedliwość objaw iż przed sądem publicznego sumienia; protestować się przeciw własnym Rodakom, szczerze wykrzyczającym, widzenie narodowej sprawy, - aby ją w opinji publicznej, na właściwem postawić stanowisku. - Takie były powody wystąpienia za przepisane Sekcji Centralnej granice, powody słuszne, konieczne, których skutkiem robione odezwy i Akta, nieznalazły nigdy w Towarzystwie zaprzeczenia, bo zawsze myśl nasza stanęła w harmonji z ogólnem życzeniem; takie powody, znalazły nas zawsze gotowymi do działania, również nas nawet kiedy uchwalenie przepisanego dzieła i pewności o zebraniu się Centralizacji Wyborowej, kazały nam naturalnie, zamanać swoje czynności, aby się wcześnie przysposobić do złożenia naszych obowiązków we właściwe ręce. -

Dziś składając je Centralizacji Wyborowej, wzmiemy oświadczyć Towarzystwu, iż nic na nas nieciąży, prócz spraw członków wykreślonych i jednej odezwy do Emigracji. Sprawy te już roztrząśnione i zadecydowane, wkrótce będą przedstawione Towarzystwu. Odezwę zaś do Emigracji, w duchu oświadczenia zawartego w ostatnim okólniku, przekazujemy Centrze Wyborowej. -

Oto jest krótki rys 14 miesięcznych działań naszych. Schodząc ze stanowiska na które nas wola Wasza powołała, oddajemy je sprawiedliwości waszego sądu, z tem jednak sumiennem przekonaniem, z tą uczciwą pociechą, iżśmy dopełnili naszego obowiązku, o tyle przynajmniej, o ile nam okoliczności, nasz skład i nasze środki dozwoliły. -

Wykaz Szczegółowy.
Wpływów do Sekcji Centralnej Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.
od dnia 1. Stycznia 1836r. do dnia 29. Stycznia 1836r.
Wpływ.

Nr. por.	Miejsce nadesłania	na potrzeby Tow.ej fr.	cm.	Podatek Brodera fr.	cm.	Uwagi	Nr. por.	Miejsce nadesłania	na potrzeby Tow.ej fr.	cm.	Podatek Brodera fr.	cm.	Uwagi
1.	Romanent na 31. Sty.	852.	65.	60.	45.		8.	Briquebec. —	7.	50.	13.	50.	
2.	Agen. — „ —	8.	25.	19.	25.		9.	Beauvais. —	1.	75.	2.	50.	
3.	Amiens — — —	4.	05.	7.	50.		10.	Bourbon Vendée	2.	„	3.	„	
4	Angers. — „ —	9.	30.	7.	50.		11	Chalons s. Marn	3.	„	„	„	
5.	Auxerre. — —	3.	60.	6.	50.	pod Dr. i od 3 mies. 53	12.	Cosne. — „ —	7.	„	„	„	
6.	Angoulême. —	16.	25.	18.	„	Dr. 2. Dr.	13.	Calus. — „ —	5.	25.	„	„	
7.	Bordeaux. —	5.	25.	21.	„		14.	Castres. — —	41.	90.	74.	„	

15 Castres

N.		fra.	cen	fr.	cen	Uwagi.
15.	Castres od Nieuzton. Tow.			45.	„	
16.	Daa. „ „ „	6	90.	11.	50.	
17.	Domfront. „	2.	50.	5.	30.	pod Dn. i od 2 niuz.
18	Falaise. „ „	4.	75.	1.	75.	
19.	Fontainebleau	6.	45.	11.	03.	
20	Dz od Nieuzton. Towz			5.	„	
21	Havre. „	9.	50.	„	„	
22	Issoudun. „	3.	50	1.	50	
23.	Lille „ „ „	5.	„	„	„	
24.	Laferté maié	3.	„	3.	„	
25.	L'aigle „ „	1.	10.	1.	25	
26.	La Chartre	5.	„	3.	„	
27.	Laferté bernard	2.	„	„	„	
28.	Lisieux. „	2.	„	„	„	
29.	Mauriac. „	7	50.	2.	„	
30	Mouy „ „	3.	25	6.	50	pod Dn. i od 1. niuz.
31.	Montpellier	22.	50.	30.	„	Dz Dz 2 Dz
32	Melle „ „	4	90	10.	50.	
33	Nevers. „ „	13.	„	21.	25	pod. tyt. i od 3 mies.
34.	Poitiers. „ „	33.	„	49.	„	
35.	Rochefort. „	4.	„	5.	„	
36.	Rouen. „ „	47.	50.	„	„	
37.	St Maixan. „	2.	„	8.	„	
38.	Sproyx. „ „	6.	„	7.	„	
39.	Troyes. „ „	27.	95.	45.	50.	
40.	Toulouse. „	32.	43.	179.	„	
41.	Vendome „	1.	„	1.	40.	
42	Vimoutiers	10.	20.	10.	50.	
43.	Vire „ „ „	11.	75.	„	„	
	Summa ogólna	1246.	45	697.	20.	

	od d. 1. Stycz. do d. 29 Stycz. 1836 r. wpłynęło	fr.	cen
1.	Na potrzeby Towz wraz z remanentem	1246	45.
2.	Na podatek Braterski Dz „ „	697.	20.
3.	Depozyt. „ „ „ „ „ „ „ „	1.	50.
	Summa ogólna	1945.	15.

ROZCHÓD.

	Przedmiot wydatku.	Ilość fr.	cen
	1. Na potrzeby Towarzystwa.		
1.	Na porto od oźółnikow „ „ „ „ „ „	6.	30.
2.	Za autografiją oźółników „ „ „ „	32.	„
3.	Na potrzeby Kancelaryi „ „ „ „	9.	75.
4.	Za expedycije przychod. i odchodzące.	95.	90
5.	Najęcie Sali posiedz. i opał. „ „ „	27.	25.
6	Swiatło do Sali „ „ „ „	2.	80.
7	Na podróż Ob. Różyckiego do Paryża	15.	
	Summa ogólna „	169.	„

	11. Podatek Braterski.	Ilość fr.	cen
	Powołano do Kom. fund. Emig. w Styczn.	697	20.

Rekapitulacija.

	od 1 Stycz. do 29 Stycz. 1836.	na potrzeby Towz fr.	cen	Na podatek Braterski fr.	cen	Depozyt. fr.	cen	Razem. fr.	cen
	Wpłynęło za	1246.	45.	697.	20.	1.	50	1945.	15.
	Wydano.	169.	„	697.	20.	„	„	866	20
	Na d. 29 St. pozo	1077.	45	„	„	1.	50.	1078.	95

Na dniu 29 Stycznia 1836 r. pozostaje w Kassie Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

1. Na potrzeby Towz franków Tysiąc siedemdziesiąt siedem. Centimów Czterdzieści pięć.

11. W Depozycie franx jeden Centymów pięćdziesiąt – Wogóle franków Tysiąc siedemdziesiąt ośm Centymów dziewięćdziesiąt pięć. – Za zgodność niniejszego Stanu Kasy z dowodami przedstawionemi zaświadczają – Kommissarze sprawdzający – Gucki Leopold. Staniewicz Sylwester. Zdulski Kościuszko

Przyjęto na posiedzeniu Sekcji Centralnej – Poitiers d. 29 Stycznia 1836 r.

Sekretarz Sek. Biergiell. Prezydujący szkoli /podpis/ Nowodworski Marceli –

Od d. 22 do d. 29 Stycz 1836 r. zostali przyjęci na Ost Ja

1442. Rudziński Józef. – z Sek. Melle.
1443. Rozwodowski Kawery z Alfer.
1444. Arnold Pius z Strazburga.

Wykreśleni

1. Szymoniewski Kazimierz z Konfiecur.
2. Mierzyński Stefan „

3. Maciejewski Ignacy z Konfiecur.
4. Orzęcki Teofil. z Londynu.
5. Domański Marcin „
6. Golejewski .... „

Całonex Towz Dem. Pol. Wojciech Antoni Umarł.

Sekretarz Sekcji Zyg. Biergiell.

Braterstwo i pozdrowienie Członk. Wydziału Korrespondencyjn. /podpis/ S. Biotrowski. Sekretarz.

Wydrukowano w Autografii P. A. Richot. w Poitiers.